

Sametingets plenum

Møtebok 04/11

Ávjuvárgæidnu 50, N-9730 Kárašjohka

Telefon +47 78 47 40 00

Telefaks +47 78 47 40 90

samediggi@samediggi.no

www.samediggi.no

Tid: 30. november - 2. desember 2011

Sted: Karasjok

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
039/11	Konstituering
040/11	Sametingsrådets beretning
041/11	Spørsmål til Sametingsrådet
042/11	Kunngjøring av nye saker
043/11	Kvalitet og pasientsikkerhet for samiske pasienter
044/11	Innspill til reindrifftsavtalen 2012- 2013
045/11	Sametingets budsjett 2012
046/11	Sametingets budsjettbehov 2013
047/11	Godkjenning av næringsavtalen i duodji 2012
048/11	Kunstneravtalen 2012
049/11	Reglement for sametingets politiske nivå
050/11	Endring av tilskudd til samiske organisasjoner
051/11	Søknad om fritak fra verv som vararepresentant - Johan Vasara
052/11	Valg

Møtesekvenser

Tid	Sak	Side
30.11.11		
	Kl. 08.30 - 08.45	39/11
	Kl. 08.45 - 12.30	40/11
	Kl. 15.00 - 17.55	41/11
	Kl. 17.55 - 19.50	42/11
01.12.11		
	Kl. 08.30 - 09.55	43/11
	Kl. 10.00 - 11.50	44/11
	Kl. 15.10 - 15.20	47/11
	kl. 15.20 - 15.45	48/11
	kl. 15.45 - 16.55	50/11
	kl. 17.30 - 19.55	45/11
02.12.11	kl. 08.35 - 10.40	49/11
	kl. 10.40 - 12.30	46/11
	kl. 12.30 - 12.35	051/11
	kl. 12.35 - 12.50	052/11

Ašši/Sak SP | 039/11

Konstituering

Saken påbegynt 30.11.11 kl 08.30.

Representanter

Følgende representanter var til stede ved konstitueringen:

1.	Mariann Wollmann Magga	21.	Odd Iver Sara
2.	Gunn-Britt Retter	22.	Geir Tommy Pedersen
3.	Jon Arild Aslaksen (<i>vara for Knut Inge Store</i>)	23.	Willy Ørnebakk
4.	Trond Are Anti	24.	Randi A. Skum
5.	Ragnhild M. Aslaksen	25.	Margit Eli Anti Oskal
6.	Hans J. Eriksen	26.	Aud Marthinsen
7.	Alf Isaksen	27.	Rolf Johansen
8.	Aili Keskitalo	28.	Ann-Mari Thomassen
9.	Ronny Wilhelmsen	29.	Inga-Lill Sundset
10.	Berit Marie P. E. Eira (<i>vara for Per Andersen Bæhr</i>)	30.	Nanna Thomassen (<i>vara for Miriam Paulsen</i>)
11.	Olaf Eliassen	31.	Åge Nordkild
12.	Mathis Nilsen Eira	32.	Geir Johnsen
13.	Marit Kirsten A. Gaup (<i>vara for Anne Helene Moeng Saari</i>)	33.	Jarle Jonassen
14.	Anders Somby jr, <i>tok sete kl. 09.15</i>	34.	Sten Erling Jønsson
15.	<i>Ingen vara for Knut Roger Hanssen</i>	35.	Ida Marie Bransfjell
16.	Hilde Anita Nyvoll	36.	Jørn Are Gaski
17.	Arthur Johan Tørfoss	37.	Kirsti Guvsám
18.	<i>Ingen vara for Toril Bakken Kåven</i>	38.	Marie Therese N. Aslaksen
19.	Silje Karine Muotka	39.	Heidi P. Greiner Haaker
20.	Inger Jørstad		

Innvilgende permisjoner

Permisjoner for hele plenumsmøtet

Representant nr. 3 Knut Store

Representant nr. 10 Per A. Bæhr

Representant nr. 13 Anne Helene Moeng Saari

Representant nr. 15 Knut Roger Hanssen

Representant nr. 18 Toril Bakken Kåven

Representant nr. 30 Miriam Paulsen

Permisjoner for deler av plenumsmøtet

Representant nr. 20. Inger Jørstad, 30.11.11 fra kl. 12.00 og ut dagen

Representant nr. 24 Randi A. Skum, 02.12.11

Representant nr. 39 Heidi P. Greiner Haaker 02.12.11 fra kl. 09.30 og ut dagen

Representant nr. 37 Kirsti Guvsám 02.12.11 fra kl. 10.15 og ut dagen

Vararepresentanter

Jon Arild Aslaksen møtte for representant nr. 3 Knut Store 30.11. - 01.12.11

Berit Marie P. E. Eira møtte for representant nr. 10 Per A. Bæhr

Marit Kirsten Anti møtte for representant nr. 13 Anne Helene Moeng Saari

Nanna Thomassen møtte for representant nr. 30 Miriam Paulsen

Ingen møtte for representant nr. 18 Toril Bakken Kåven

Ingen møtte for representant nr. 15 Knut Roger Hanssen

I Dokumenter

Møteinnkalling av 10.11. 2011 med forslag til saksliste.

II Forslag og merknader

Plenumsledelsens innstilling overfor Sametinget

Innkalling av 10.11. 2011 med innstilling til saksliste, pluss de to tilleggssakene, sak 51/11 Søknad om fritak fra verv som vararepresentant – Johan Vasara og sak 52/11 Valg, godkjennes

III Votering

Av 39 representanter var 37 til stede. Forslaget ble gjennomført i følgende rekkefølge:

Plenumsledelsens innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1	Willy Ørnebakk forr. orden	
	Jarle Jonassen, plenumsleder	

VI Sametingets vedtak

Innkalling av 10.11. 2011 med innstilling til saksliste, pluss de to tilleggssakene, sak 51/11 Søknad om fritak fra verv som vararepresentant – Johan Vasara og sak 52/11 Valg, godkjennes

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.11.11 kl. 08.45

Sak 040/11 Sametingsrådets beretning om virksomheten iht. forretningsorden § 20

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-

11/5386

Saken påbegynt 30.11.11.kl. 08.45

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1			Regnskap

II Forslag og merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget tar Sametingsrådets beretning om virksomheten i perioden 8.9.2011 - 11.11.2011 til orientering.

1 Innledning

Denne beretningen omhandler perioden fra 8.9.2011 - 11.11.2011 og er knyttet opp til Sametingets budsjett for 2011.

Sametingsrådet har i denne perioden avholdt 5 møter og behandlet 89 saker. Av disse er 35 tilskuddssaker.

Som det framgår av oversikten på www.sametinget.no har rådet i tillegg deltatt på flere møter og representasjoner.

Bevaring av sørsamisk kultur

Sametingsrådet deltok i et møte med Stortingspresidenten, Fylkesmannen, fylkesrådet og ordførerne i Nord-Trøndelag 25.10.2011. Tema på møtet var bevaring av den sørsamiske kulturen, og de ulike aktørene fikk lagt fram sine tanker og utfordringer. Konklusjonen fra møtet var at det skulle holdes et oppfølgende møte med stortingsbenken fra Nord-Trøndelag. Dette møtet ble berammet til 14.11.2011, og vil bli berettet om i neste beretning.

Stortingets kommunal- og forvaltningskomité - åpen høring om forslaget fra Fremskrittspartiet

Stortingets kommunal- og forvaltningskomité avholdt 27.10.2011 åpen høring angående representantforslag fra Gjermund Hagesæter, Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og Jan-Henrik Fredriksen, Fremskrittspartiet, om at Norge trer ut av ILO-konvensjon nr. 169, nedlegger Sametinget, opphever finnmarksloven og avikler forvaltningsområdet for samisk språk. Sametinget hadde oppfordret samiske organisasjoner og menneskerettsinstitusjoner til å stille på høringen for å bidra med saklig informasjon i forbindelse med den mangelfulle forståelsen for samisk kultur og samiske rettigheter som ligger bak et slikt forslag. I tillegg var det også viktig å rette oppmerksomheten mot de

framtidige utfordringene for å styrke menneskerettsgrunnlaget for utviklingen av samisk kultur og samfunn i Norge. I tillegg til Sametinget deltok Samerådet, Norske Samers Riksforbund, Norske Reindriftsamers Landsforbund, Gáldu og Norsk senter for menneskerettigheter på høringen.

Fremskrittspartiet foreslår å si opp en menneskerettighetskonvensjon som Norge har høstet internasjonal anerkjennelse for, for eksempel gjennom vedtagelsen av finnmarksloven. Sametingsrådet kjenner ikke til noe annet eksempel på at et vestlig demokrati har sagt opp en menneskerettighetskonvensjon. En oppsigelse vil være ødeleggende for Norges internasjonale anseelse som en forkjemper for menneskerettighetene.

Frp foreslår å si opp ILO- konvensjon nr.169 fordi den gir grunnlag for særbehandling av samene, men det er i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter art. 27 man finner den sterkeste hjemmelen for positive særtiltak overfor samisk kultur der denne er truet. Denne konvensjonen er til og med inkorporert i norsk rett gjennom menneskerettsloven og har ved motstrid forrang framfor andre lover. Plikten til særskilte tiltak for å oppnå en reell likhet er et grunnleggende menneskerettsprinsipp. Det er nemlig sånn at hvis flertallet alltid skal bestemme ut fra sine interesser alene, vil minoriteter alltid bli tapende. I et fungerende demokrati må derfor mindretallets interesser sikres gjennom rettigheter og dialog. Det er også slik at der det historisk har skjedd en diskriminerende forskjellsbehandling, har staten plikt til å oppnå løsninger som ikke bare innebærer en helt lik behandling i dag, men som også tar høyde for tidligere tiders forskjellsbehandling.

Sametingspresidenten ga i sitt innlegg uttrykk for at Stortinget må benytte Frp sitt forslag til å uttrykke vilje til fortsatt styrking av samenes rettsgrunnlag. Stortinget bør gjøre dette gjennom å oppfordre regjeringen til å fortsette å implementere de folkerettslige forpliktelser Norge har påtatt seg overfor samene som urfolk. Dette kan gjøres ved at alle menneskerettskonvensjoner inkorporeres gjennom menneskerettsloven, og at all ny lovgivning utformes i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser. Kommunalkomiteen har ikke enda avgitt innstilling i saken.

2 Opplæring

Kunnskap og kompetanse er grunnlaget for utvikling og styrking av samiske samfunn.

Hovedmål

Den samiske befolkningen skal ha kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å utvikle samiske samfunn.

Delmål

- Samiske barn og unge har en sterk samisk identitet og tilknytning til samisk språk, kultur og samfunnsliv
- Den samiske befolkningen har reell rett til kvalitativ god opplæring i og på samisk
- All høyere utdanning og forskning ivaretar det samiske perspektivet

Strategi

- Gjennom dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter og andre aktuelle aktører sikre gode rammevilkår for samisk barnehage, grunnopplæring, høyere utdanning og forskning

Sametingsrådet har vært i dialog med samisk foreldrenettverk i Sør-Varanger angående barnehage tilbud til samiske barn, rekruttering av samisktalende ansatte, tildeling av barnehageplasser og Sametingets tildelingskriterier.

Sametingsrådet har avholdt møter med Alta kommune og Sør-Varanger kommune om barnehage tilbud til samiske barn. Tema for dialogmøtene var blant annet situasjonen med hensyn til rekruttering av samiskspråklige førskolelærere/lærere i kommunen.

Sametingsrådet har deltatt på Nordfylkesamling sammen med de fem nordligste fylkesmannsembetene hvor tema var implementering av ny formålsparagraf, pedagogisk likestillingsarbeid i barnehagen, ny stortingsmelding om fremtidens barnehager og Barnehagelovutvalget.

Sametingsrådet har deltatt på Kunnskapsdepartementets "Regelverksamling for barnehagesektoren" hvor pedagogisk bemanning, likeverdig behandling, tilsyn og statstilskudd på barnehageområdet var tema.

Sametingsrådet var representert på Konferanse om samisk barnehage- og skoleforskning i Bodø 14.-15.9.2011. Tema var behovet for mer kunnskap om samiske barnehager og skoler. Sametingsrådet hadde her et innlegg om Sametingets rolle som premissleverandør for samisk og annen forskning, og om Sametingsrådets arbeid med Sametingets opplæringsmelding.

Sametingsrådet var representert på Lulesamisk konferanse i Bodø 4. -5.10.2011. Konferansen var arrangert av Fylkesmannen i Nordland / Nordlánda Fylkkamáanne. Sametingsrådet hadde her et innlegg om arbeidet med Sametingets opplæringsmelding.

Sametingsrådet har hatt et administrativt møte med Kunnskapsdepartementet om barnehagesaker. Tema var ny stortingsmelding om fremtidens barnehage, tilsyn i barnehagen og oppfølging av Handlingsplan for samiske språk.

Sametingsrådet har hatt samarbeidsmøte med Kunnskapsdepartementet (KD) i Kautokeino 26. - 27.9. 2011. Dette var det tredje av fire faste årlige samarbeidsmøter. Utdanningsdirektoratet deltok også på møtet. KD orienterte bl.a. om den videre prosessen angående fag- og timefordeling for elever som har samiskopplæring og revidering av læreplaner. KD arbeider med å få fag- og timefordeling ut på høring.

Dialog med Samisk lærerutdanningsregion (region 7)

Sametingsrådet deltok på møte mellom Kunnskapsdepartementet og Samisk lærerutdanningsregion (region 7) i Tromsø 17.10.2011. Samisk lærerutdanningsregion består av følgende høyskoler og universiteter: Sámi allaskuvla (SA), Høgskolen i Finnmark(HiF), Universitetet i Tromsø (UiT), Universitetet i Nordland(UiN) og Høgskolen i Nord-Trøndelag(HiNT).

Agendaen for møtet var regionens felles arbeidsområder og utfordringer fremover, her var rekruttering et tema. Sametingsrådet presenterte hvilke behov som var avdekket for etter- og videreutdanning for lærere som underviser i samisk og i samiske emner. Sametingsrådet ble invitert til å delta på alle møter mellom institusjonene i regionen.

Sametingsrådet deltok på møtet mellom Utdanningsdirektoratet og region 7 i Bodø 7.11.2011, hvor videreutdanningstilbud for lærere 2012-2015 ble drøftet. Det ble besluttet at regionen sender en samlet søknad til Utdanningsdirektoratet på hvilke oppdrag de ønsker skal inn i "Kompetanse for kvalitet", som er en nasjonal strategi for etter – og videreutdanning. Arbeidet ledes av Sámi allaskuvla.

Sametingsrådet deltok på møte rekrutteringsgruppa i region 7 10.-11.11.2011 i Tromsø. Hovedformålet med gruppas arbeid var å prioritere tiltak innenfor den nasjonale rekrutteringsstrategien for samisk høyere utdanning og foreslå hvordan midlene for 2011 skulle brukes. De besluttet at forslagene skal oversendes Kunnskapsdepartementet 15.11.2011. Dette arbeidet ledes av Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Sametingsrådet vil i den grad det praktisk lar seg gjennomføre være observatør i følgende grupper i region 7:

Styringsgruppemøtene, ledes av Sámi allaskuvla

Rekruttering, ledes av Høgskolen i Nord-Trøndelag
Studietilbud i samisk språk, samiske fag og emner, ledes av Sámi Allaskuvla
Teknologistøttede og fleksible utdanningstilbud, Høgskolen i Finnmark
Studentmobilitet og samarbeid utover regionen, ledes av Universitetet i Tromsø
FoU-arbeid, ledes av Universitetet i Tromsø

Regionale forskningsfond

Forskningsfond Nord- Norge:

Sametingsrådet har 25.10.2011 oppnevnt Inga – Lill Sundset som representant til valgkomiteen for nytt styre 2012- 2015.

Forskningsfond Midt- Norge:

Sametingsrådet har 25.10.2011 oppnevnt Jenny Fjellheim som representant i valgkomiteen for nytt styre 2012-2015

Vertsfylkeskommunen i de aktuelle fondsregionene skal oppnevne medlem og varamedlem foreslått av Sametinget. De nye styrene skal være operative 1.1.2012

Sametingsrådet deltok på styreseminar for statlige universiteter og høyskoler 31.10.2011 i Oslo. Tema for møtet var styrenes ansvar, utfordringer og utviklingstrekk, utfordringer og erfaringer med godt styrearbeid og presentasjon av arbeidet med SAK og samfunnskontrakt i Nord- Norge.

Den norske UNESCO-kommisjonens besøk

Den norske UNESCO-kommisjonen var 20.9.2011 på besøk i Kautokeino og hadde møte med Sametinget, Gáldu og Samisk høyskole. Sametingsrådet holdt et innlegg om Sametingets arbeid i forhold til FN systemet og FN's arbeid med urfolkssaker. Sametingsrådet orienterte bl.a. om at FN's spesialrapportør for urfolkssaker, James Anaya har levert en rapport om samenes situasjon i Norge, Sverige og Finland, som bl.a. tar opp situasjonen til samisk språk, mangel på lærere og læremidler, innhold i opplæringen, diskriminering og medias rolle. Kommisjonen fulgte opp med spørsmål, blant annet om taletid og representasjon i FN's organer, hvordan Sametinget arbeider for å rekruttere flere lærere og ivareta og bevare tradisjonell kunnskap i opplæringen.

Skrive- og lesehjelp for eldre samer

Sametinget har tildelt Kautokeino kommune midler til å etablere et pilotprosjekt som tilbyr tjenesten skrive- og lesehjelp for eldre samisktalende. Status er at prosjektet igangsettes i utgangen av 2011.

Sametingsrådet har deltatt på et formannskapsmøte i Kautokeino kommune for å redegjøre for hvordan Sametinget kan bistå kommunen i arbeidet med å etablere et språk- og kultursenter i skolebygget i Láhpoluoppal.

- Revidere læreplaner fastsatt av Sametinget

Oppsummering av hørings svar og videre behandling av justeringer i læreplanene i samisk som førstespråk, samisk som andrespråk og norsk for elever med samisk som førstespråk er i gang. Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å igangsette en større revidering av læreplaner. Sametingsrådet har foreslått medlemmer til læreplangruppene.

- Medvirke til revisjon av opplæringsloven, voksenopplæringsloven, privatskoleloven og tilhørende forskrifter vedrørende samisk opplæring
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke kunnskap og kompetanse i samiske samfunn

Sametingsrådet har vedtatt nye tildelingskriterier for tilskudd til samiske barnehager. Kriteriene er endret slik at hvert tilskudd har eget mål, og kriteriene er noe ulike for hvert tilskudd.

- Arbeide for at eldre samers kunnskaper anerkjennes og synliggjøres gjennom engasjement som kunnskapsformidlere i barnehager og i grunnopplæringen

Verdde-prosjektet

Sametingsrådet har hatt dialog med Alta og Kautokeino kommuner for å drøfte om det var interesse for å etablere et felles verdde-prosjekt. Målet med prosjektet er å samle barn, unge og eldre i et felles prosjekt hvor man gjennom ulike arrangement vil samle den samiske og norske/kvenske kulturen. De tre ulike kulturmøtene skal skape større forståelse og interesse for kulturelle forskjeller.

Begge kommuner har sagt seg villig til å delta i prosjektet, og de har hatt møte hvor de har drøftet hva prosjektet skal inneholde, blant annet utveksling av kunnskap om sjøsamisk og innlandssamisk kultur. De ser for seg at sluttproduktet kan resultere i et felles arrangement/verdefestival for barn og ungdom i Alta og Kautokeino.

Kommunene er blitt enige om å utarbeide en felles prosjektbeskrivelse, som vil danne grunnlag for det videre arbeidet.

- Bidra til effektiv utvikling av samiske læremidler og pedagogisk materiell

Prosjektet angående kartlegging av samiske leker og pedagogisk materiell er avsluttet. Det er utarbeidet en rapport fra prosjektet, der forslag på videre arbeid beskrives. Undersøkelsen viser at det er behov for leker og pedagogisk materiell som gjenspeiler mangfoldet i samiske samfunn. Målet er blant annet å lage ”snakkepakker” som barnehagene skal prøve ut. Sametinget har avsatt midler for å sette i gang tiltak for å gjøre en bedring i barnehagenes tilbud til barna på dette området.

Sametingsrådet deltok under Gielevierne 2011, Sørsamisk språknettverk, på Røros 19.10-20.10.2011. Tema for seminaret var ”sørsamisk språkarbeid” og ”vitalisering av språk”. Dette nettverket er et samarbeid mellom Aajege - Samisk språksenter, Røros, Gielem Nastedh, Snåsa og Samisk Språkcentrum, Sametinget i Sverige. Politisk rådgiver åpnet nettverket på vegne av sametingsrådet, og ga blant annet en orientering om Sametingets pågående og kommende meldings- og utredningsarbeid når det gjelder opplæring og språk. Han informerte også om Sametingets arbeid med mer målrettede individuelle samarbeidsavtaler med kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samisk språk.

Sametingrådet har hatt møte med Røros kommune den 19.10.2011, med tema sørsamisk språkopplæring i barnehagene i kommunen. Det kom fram at det er vanskelig å rekruttere språkarbeidere til barnehagene, samt at det er en utfordring økonomisk å få dekket utgifter til språkarbeider.

- Arbeide for at den nasjonale politikken innenfor barnehage, grunnopplæring, høyere utdanning og forskning ivaretar det samiske perspektivet

Utvalget for revidert nasjonal rammeplan for førskolelærerutdanningen har hatt sitt åttende møte 3.11.2011 i Oslo. Utvalget er ferdig med forslag til rammeplan som er oversendt Kunnskapsdepartementet. I følge mandatet for rammeplanutvalget skal det også utarbeides et sett med nasjonale retningslinjer til institusjonene om bestemmelser på nivået under den nasjonale rammeplanen. Retningslinjene skal ikke fastsettes av departementet, men av utvalget selv i samarbeid med faggruppene. Utvalget er nå i gang med dette arbeidet som avsluttes på siste møte 5.- 6.1.2012.

Det skal også utarbeides en egen rammeplan for samisk førskolelærerutdanning. Departementet har utnevnt leder og nestleder for utvalget og Sámi allaskuvla skal ha sekretariatsfunksjonen. Departementet har nylig sendt ut forespørsel til Sametinget der de ønsker forslag til representanter til

utvalget. I følge departementet skal rammeplanutvalget for samisk førskolelærerutdanning starte sitt arbeid i januar 2012.

Seminar om samfunnskontrakt

Råd for høyere utdanning i Nord-Norge arrangerte 27.9.2011 seminar om "Samfunnskontrakt", et møte mellom nordnorske universiteter og høyskoler samt samfunns-, arbeids- og næringsliv i landsdelen. Sametingsrådet orienterte om Sametingets kunnskapsbehov og problemstillinger når det gjelder økt aktivitet i samiske områder og hvordan dette forplikter utdanningsinstitusjoner til å gripe ansvar i forhold til utdanning av samiske kompetansepersoner. Sametinget er en av flere premissleverandører for forskning i nord.

- Bidra til kvalitativt samisk innhold i barnehager med samiske barn

Sametingsrådet har arrangert nettverksmøte for ansatte i barnehager med samiske barn i sørsamisk område på Steinkjer 22.9.2011. Hanne Lena Wilks fra Snåsa hadde en forelesning om det å vokse opp i en reindriftsfamilie, og Aasta Joma Granefjell, som er ansatt i Samisk spesialpedagogisk støtte (SEAD), informerte om spesialpedagogiske virkemidler for samiske barn i barnehager.

Sametingsrådet har avholdt nettverksmøte for barnehagestyrere, hvor tema blant annet var ulike regelverk i forhold til natur, joik i barnehagen og samisk språk. Det var deltakere fra barnehager med samiske barn i Finnmark og Troms.

- Gi nødvendig informasjon og veiledning om samisk opplæring innenfor barnehage og grunnopplæring

Læremiddelportalen Ovttas.no ble offisielt åpnet i Kautokeino 25.9.2011, og i den forbindelse ble det holdt en lanseringskonferanse, med innbudte forelesere og talere. Sametingsrådet stod for åpningen og holdte innlegg om viktigheten av Ovttas.no. Ovttas-redaksjonen arbeider kontinuerlig med publisering av lærerressurser. Redaksjonen består av fem personer i tillegg til prosjektleder, og innehar nord-, lule- og sørsamisk språkkompetanse. Fase II i prosjektet - produksjon av 2 læremiddelpiloter, er igangsatt.

I forbindelse med lanseringen av Ovttas.no ble det avholdt en læremiddelutstilling på Diehtosiida i Kautokeino, hvor samiske forlag og Giellatekno ved Universitetet i Tromsø var blant utstillerne.

- Medvirke til etablering av et varig studietilbud innen samisk tolkeutdanning

3 Språk

Den samiske befolkningen skal ha mulighet og rett til å bruke sitt eget språk. Bevaring og utvikling av det samiske språket er sentralt for den samiske kulturens framtid.

Hovedmål

- Samisk språk brukes aktivt og er synlig i det offentlige rom

Delmål

- Levedyktige og aktive arenaer for samisk språk
- Samisk språk brukes i områder der språket står svakt
- I områder der samisk er dagligspråk er det en sterk bevissthet om bruken av samisk språk

Strategi

- Gjennom dialog med lokale, regionale og sentrale myndigheter og andre aktører skape gode rammevilkår for samisk språk

Samarbeidsavtaler

Sametingsrådet i samarbeid med kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet for samiske språk, jobber nå med forslagene til de individuelle samarbeidsavtalene om hvordan den enkelte kommune/fylkeskommune skal arbeide for å fremme, styrke og utvikle samiske språk. Samarbeidsavtalene skal være gjeldende fra 2012.

Sametingsrådet har vært i dialog med kommunene og fylkeskommunene om innhold og utforming av samarbeidsavtalene. Arbeidet krever innspill fra både Sametinget og kommunene/fylkeskommunene og har tatt lengre tid enn det først var lagt opp til. Noen av kommunene/fylkeskommunene har gitt beskjed om at de ikke blir ferdige med dette arbeidet innen utgangen av 2011. Samarbeidsavtalene skal godkjennes politisk både på kommune- og fylkeskommunenivå og av Sametingsrådet. Dette betyr at underskriving av samarbeidsavtaler blir forsinket. Det tas sikte på felles underskriving av samarbeidsavtaler under Sametingets plenumssamling i uke 8 i 2012.

Røyrvik kommune

Røyrvik kommune søkte om innlemmelse i forvaltningsområdet for samiske språk, og det var forventet at dette skulle gjelde fra og med 1.1.2012. Da statsbudsjettet for 2012 ble lagt frem var det imidlertid ikke satt av midler til dette. Sametingsrådet beklager dette på det sterkeste, og sametingsrådet har på bakgrunn av dette sendt brev til statsråd Rigmor Aasrud og bedt om en redegjørelse på hvorfor Røyrvik ikke ble innlemmet i forvaltningsområdet etter planen. Sametingsrådet har også vært i kontakt med flere stortingspolitikere om denne saken.

Tromsø kommune

Tromsø kommune har sendt søknad til Fornyings, administrasjons- og kirkedepartementet om innlemmelse i forvaltningsområdet for samiske språk. Etter kommunevalget i høst besluttet det nye bystyret å trekke denne søknaden. Dette har vært en sak som har skapt stor mediadebatt i hele landet, og debatten omkring en søknad om innlemmelse i forvaltningsområdet har beklageligvis blitt en debatt om etnisitet og hvorvidt Tromsø kommune er en samisk kommune eller ikke. Sametingsrådet deltok på bystyremøte 9.11.2011 for å overvære debatten.

Tospråklighetstilskudd

Sametinget har mottatt rapport og regnskap over bruken av tospråklighetsmidlene for 2010 fra kommunene og fylkeskommunene i forvaltningsområdet for samiske språk, og andre del av tospråklighetstilskuddet for 2011 er under utbetaling. Rapport over bruken av tospråklighetsmidler for 2010 for kommuner og fylkeskommuner behandles som en egne sak i sametingsrådet i desember.

Samiske språksentre

Sametinget har mottatt rapport og regnskap over grunntilskudd til de samiske språksentrene for 2010, og andre del av grunntilskudd for 2011 er under utbetaling. Rapport over bruken av grunntilskudd for 2010 til samiske språksentre behandles som egen sak i sametingsrådet i desember.

- Styrke og utvikle samisk språk gjennom arbeidet med utvikling av samisk terminologi
- Styrke, bevare og synliggjøre samisk språk gjennom arbeidet med samiske stedsnavn

Sametingsrådet har deltatt på Giellagiella forum i Karasjok, som er et nettverksmøte for språkarbeidere i de samiske forvaltningskommunene. På møtet ble det diskutert språkfaglige spørsmål som er relevante for språkarbeidere.

Sametingsrådet har i samarbeid med samiske stedsnavnkonsulenter gitt tilrådinger i navnesaker, blant annet foreløpige tilrådinger på navnesaker i Kåfjord kommune. Sametingsrådet har også gitt tilrådinger i bruk av samiske stedsnavn til journalister, kommuner og andre som arbeider med samiske stedsnavn. Det har blitt gitt informasjon om vedtatte og godkjente skrivemåter på ulike stedsnavn. I

tillegg er det også gitt informasjon på hva ulike stedsnavn betyr, deriblant om stedsnavnet Nevsteinen kan ha et samisk opphav.

Sametingsrådet var til stede på samrådsmøte 2011 mellom Statens Kartverk og språkrådet i Bergen i oktober. Her ble problemstillinger i forbindelse med stedsnavnsaker diskutert, blant annet navn på oljefelt i Barentshavet. Språkrådet har fått i oppgave fra Oljedirektoratet å komme med uttalelse i forbindelse med navn på oljefelt i Barentshavet. Det er ønskelig at samiske navn er med på listen over forslag til navn på oljefelt og andre installasjoner i Barentshavet. Sametingsrådet holdt et innlegg angående samisk stedsnavntjeneste på dette møtet.

Sametingsrådet har tidligere gitt tilråding på kommunenavnet Tysfjord på samisk. Det samiske navnet for Tysfjord kommune ble 7.10.2011 stadfestet i statsråd. Storfjord kommune har vedtatt 9 samiske stedsnavn. Sametingsrådet er meget positive til at kommuner tar offisielt i bruk samiske stedsnavn. Dette er med på å synliggjøre samiske stedsnavn.

Sametingsrådet har vært i møte med Kulturdepartementet angående endring av forskriften til Lov om stadnamn. Det er spesielt ønskelig å endre § 7 i forskriften angående bruk av flerspråklige navn, slik at man ikke kan velge bort det samiske navnet.

- Igangsette arbeidet med å få på plass en ny orddatabank for samisk språk
- Gjennom dialog med relevante aktører synliggjøre de samiske språkernes truede situasjon

Samisk språkundersøkelse 2011

Sametingsrådet har vært i dialog med Nordlandsforskning om samisk språkundersøkelse. Rådet hadde møte med Nordlandsforskning 6.10.2011 i Bodø, hvor partene snakket om utforming av spørreskjema for undersøkelsen. Nordlandsforskning har innhentet datagrunnlag og utviklet spørreskjema etter innspill og forslag fra sametingsrådet. Språkundersøkelsen skal gjennomføres i begynnelsen av 2012, og den er rettet mot et større antall respondenter. I tillegg skal det gjennomføres dybdestudier i 12 utvalgte kommuner innenfor og utenfor forvaltningsområdet for samiske språk, i både sør-, lule-, og nordsamiske områder. Følgende kommuner er utvalgt: Snåsa, Hattfjelldal, Røros, Tysfjord, Bodø, Kautokeino, Nesseby, Kåfjord, Kvalsund, Skånland, Tromsø og Oslo.

Ulike institusjoner og organisasjoner skal oppsøkes for å kartlegge hvor mange som behersker samisk på ulike nivå, i hvor stor grad samisk språk brukes, hvilke språkvalg foreldre tar i forhold til barn og hvor mange som ønsker å lære seg samisk. Resultatene fra undersøkelsen skal foreligge i april 2012, og er ment å være et grunnlag for samisk språkpolitikk på alle nivå i samfunnet, herunder på statlig, regionalt og kommunalt nivå. Undersøkelsen vil være et svært viktig verktøy for Sametingets videre arbeid med samiske språk.

- I samarbeid med regjeringen gjennomføre tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samiske språk
- Gjennom aktiv bruk av virkemidler fremme bruken av samisk språk, med spesiell vektlegging på sørsamisk
- Arbeide for oppretting av et nasjonalt samisk språkorgan for styrking av det samiske språkarbeidet

Sametingets språkstyre

Sametingsrådet har vurdert arbeidet til Sametingets språkstyre og behovet for dette organet i fremtiden. Siden opprettelsen av Sametingets språkstyre i 2001, er det mye som har forandret seg i det språkpolitiske arbeidet. Den største forskjellen er at alle medlemmene i sametingsrådet er fulltidspolitikere, samt at det også er tilsatt to fulltidsansatte politiske rådgivere. Det vil si at det

rådsmedlemmet med ansvar for samiske språksaker har flere som hun/han kan diskutere språkpolitikk med.

Aktivitetsnivået i språkstyret de siste årene viser at de ikke har så mange saker å jobbe med. Rådet mener at mye av grunnen til det ligger i at rammene rundt det språkpolitiske arbeidet har forandret seg mye siden opprettelsen av Sametingets språkstyre. Internt i Sametinget er administrasjonens kompetanse styrket. Det er ansatt flere nye medarbeidere med høy kompetanse, dette gjelder for alle de samiske språkene. Flere nye kommuner er blitt innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk, og det er opprettet nye språksentre. Sametingsrådet har også fått til et godt samarbeid med sentrale myndigheter. Konsultasjonsavtalen er et viktig eksempel på det. Dette betyr at Sametingsrådet har fått flere aktører å diskutere språkutfordringer med. Disse forandringene har ført til en mye mer prosessorientert arbeidsmåte. Ved en slik måte å jobbe på, har det vært utfordrende å inkludere språkstyret siden språkstyret ikke er med i den daglige drifta.

Med bakgrunn i dette ser ikke sametingsrådet lenger noe behov for å ha et eget rådgivende organ for språksaker, og har i sak 150/11 besluttet å legge ned Sametingets språkstyre. Når perioden for dagens medlemmer i språkstyret går ut 31.12.2011, vil det ikke bli valgt nytt språkstyre.

- Opprettholde og videreutvikle eksisterende arenaer, og etablere nye arenaer for samisk språk

Samisk språksamarbeid på nordisk nivå

Samisk Parlamentarisk Råd vedtok i forbindelse med virksomhetsplan for perioden 1.11.2008-31.12.2009 at Sametinget i Finland får ansvaret for arbeidet med organisering av språksamarbeidet i samisk språk (sak SPR 04/2008). Med bakgrunn i Samisk parlamentarisk råds anmodning igangsatte sametingene i Norge, Finland og Sverige et Interreg-finansiert SáFá- utredningsprosjekt i begynnelsen av 2011 om etablering av et nordisk samisk forsknings- og fag/ressurssenter. Sametingsrådet har vært med på avsluttende budsjettmøte for Sáfa-utredningsprosjektet i Kiruna 26.9.11. Rapport fra Sáfa-utredningsprosjekt er levert til SPR. Sametingsrådet støtter tanken om et nordisk samisk forsknings- og fag/ressurssenter. Sametinget i Sverige har behandlet saken og er positive til å etablere et nordisk samisk forsknings- og fag/ressurssenter. Sametinget i Finland har også behandlet saken, men de har en forutsetning om at de må ha ekstern finansiering på Sametingets andel også. Denne finansieringen var ikke på plass da Samisk parlamentarisk råd behandlet saken i Kirkenes 9.11.2011. Alle de tre sametingene er enige om å etablere fag-/ressurssenteret. På bakgrunn av det vil det bli sendt søknad innen 1.12.2011 til Interreg-programmet om finansiering av prøveprosjektet.

Seminar om revitalisering av samiske språk og maori-språkene

Sametingsrådet deltok på seminar i Helsinki om revitalisering av samiske språk og maori-språkene. Seminaret var arrangert av Sametinget i Finland. På seminaret ble det belyst hvordan maoriene har lyktes å bevare, styrke og utvikle maori-språkene ved hjelp av digitale og webbaserte læremidler, og iPhone-applikasjoner som ordbok, som har både bilde, lyd og skriftlig beskrivelse av ord. Det ble også gitt informasjon om hvordan Finland har lyktes å videreutdanne fagfolk som behersker enaresamisk. utfordringene for enaresamisk er lik de utfordringene som lule- og sørsamiske språk har i Norge. Innspill og erfaringer fra slike seminarer er viktig i Sametingets videre arbeid med samiske språk, og særlig i forbindelse med utarbeidelsen av Sametingets melding om samiske språk.

Møte med Alta språksenter

Sametingsrådet hadde 20.9.2011 et møte med Alta samiske språksenter, hvor språksenteret informerte om hvordan de jobber og hvilke planer de har for sin fremtidige drift. De ser blant annet at det finnes et stort udekket behov for samiskkurs og språkarenaer i de sjøsamiske områdene i Vest-Finnmark. De ønsker derfor å kunne utvide sitt virkeområde til flere kommuner, og de er allerede i gang med å holde språkkurs i Hammerfest. Sametingsrådet ser at utvidelse av virkeområdet kan være aktuelt også for flere språksentre, og har tatt dette med seg når vi skal evaluere språksentrene.

Sørsamisk språkseminar

Sametingsrådet deltok på "Voejnesibie Snáasesne", sørsamisk språkseminar 22.-24.9.2011 på Snåsa. Blant foreleserne var professor Ole Henrik Magga fra Sámi allaskuvla samt professor Lars-Gunnar Larsson fra Uppsala universitet. David Jonasson presenterte sin mastergradoppgave hvor han har studert sørsamiske verb. Slike språkfaglige seminarer er av stor verdi i det videre arbeidet med å utvikle og styrke det sørsamiske språket, og det er svært positivt at man arrangerer fagseminarer hvor forskjellige språkmiljø får mulighet til å samles.

Sørsamisk nettverksmøte

Sametingsrådet deltok på sørsamisk nettverksmøte 28.9.2011. Sørsamisk nettverksmøte samler alle institusjoner i det sørsamiske området som arbeider med språkopplæring. Disse nettverkssamlingene holdes flere ganger per år, og tar opp sentrale temaer i arbeidet med sørsamisk språkopplæring. Hovedtema for dette møtet var ansvarsfordeling mellom de ulike institusjonene og hvordan fremtidig arbeid med språk og opplæring skal koordineres.

Evalueringsprosjekt av de samiske språksentrene

Sametingsrådet har satt i gang arbeidet med å evaluere de samiske språksentre som får grunntilskudd fra Sametinget. Med evalueringen ønsker Sametingsrådet å få et bilde av språksentrenes bruk av grunntilskuddet som de får fra Sametinget. Evalueringen skal belyse om tilskuddet bidrar til måloppnåelse og hvilke momenter som eventuelt hindrer dette. Resultatene av undersøkelsen er ment å være et grunnlag for forbedret forvaltning av de samiske språksentrene. Evalueringen skal omfatte språksentre som fikk grunntilskudd fra Sametinget i perioden fra 2006-2010. Etter planen skal evalueringen ferdigstilles innen 1. mai 2012. Det er sendt en forespørsel til 4 aktuelle institusjoner; Norut, Alta - Áltá, Finnut Consult, Vadsø, Asplan Viak, Karasjok og Nordlandsforskning, Bodø.

- Bidra til at det utvikles samisk innhold i skolefritidsordningen og i kulturskolen

4 Kultur

Et allsidig kulturliv styrker samisk samhørighet og identitet, og bidrar til et levende lokalsamfunn der folk vil bo.

Hovedmål

- Et levende og allsidig samisk kunst- og kulturliv

Delmål

- Levedyktige og aktive samiske møteplasser, kulturinstitusjoner og museer
- Et mangfold av samiske kunstneriske og kulturelle uttrykk som formidles i samfunnet
- Et mangfold av idrettsaktiviteter for den samiske befolkningen
- Et bredt tilbud av kulturaktiviteter for samiske barn og unge
- Et godt bibliotektilbud til samiske brukere

Strategi

- Gjennom dialog med lokale, regionale og sentrale myndigheter og andre aktører styrke rammevilkårene for samisk kulturutvikling

Ungdomspolitik

Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) har i perioden hatt to telefonmøter. SUPU ga 16.9.2011. et innspill til Ungdommens maktutredning, som er et utvalg oppnevnt av regjeringen 29.10. 2010 for å utrede unges makt og deltakelse i samfunnet. SUPU satte bl.a. spørsmålstegn ved at det er opp til kommunestyrene og politikere å heve seg over grunnleggende menneskerettigheter som det å ha retten til eget språk og det å føle seg anerkjent som et folk. De viste til et eksempel med

saken om innlemmelsen av Tromsø kommune i forvaltningsområde for samisk språk. SUPU viste videre til ulike debatter der det samiske blir diskutert. Diskusjonene skaper i noen områder et så negativt miljø at SUPU er bekymret for hvordan samiske barn og unge har det. En negativ vinkling på det samiske kan gjøre det vanskelig for barn og unge å søke innflytelse når det gjelder samiske spørsmål. Å vise seg frem som engasjert samisk ungdom kan føre til stor belastning for enkelte. Rapporten fra utvalget ventes lagt frem innen utgangen av dette året.

SUPU har, sammen med ungdomsrådene i Sverige og Finland, arrangert SPR-ungdomskonferanse i Saariselkä 13.-15.10.2011. Tema for konferansen var tradisjonell samisk kunnskap, turisme, kofter og samekulturens fremtid.

Sammen med ungdomsrådene ved sametingene i Sverige og Finland arrangerte SUPU et miniseminar om ungdomspolitik for Samisk Parlamentarisk råd 9.11.2011. Ungdomsrådene hadde også et eget saksfremlegg for SPRs plenums møte om opprettelsen av et felles samisk ungdomsråd tilknyttet SPR. Et enstemmig SPR-plenum vedtok å gå inn for forslaget om å etablere et fellesnordisk samisk ungdomsråd tilknyttet Samisk parlamentarisk råd. Ungdomsrådet skal arbeide med ungdomspolitiske saker og fungere som en felles stemme for samiske spørsmål. Ungdomsrådene holdt en hilsningstale til parlamentarikerkonferansen 10.11.2011. og hadde innspill til sluttdokumentet fra konferansen.

Internasjonal Samisk Filmkonferanse

Sametingsrådet deltok og holdt åpningsinnlegg ved Internasjonal Samisk Filmkonferanse i Kautokeino 27.-29.10.2011.

- Bidra til en styrking av det samiske medietilbudet, som på en god måte ivaretar de sør-, lule- og nordsamiske språkområdene
- Bidra til å sikre bredden i samisk teatervirksomhet
- Arbeide for å sikre bredden innen samisk idrett
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å opprettholde og videreutvikle samisk kunst- og kulturliv
- Skape større forpliktelse til felles utvikling av samisk kunst og kulturliv gjennom samarbeidsavtalene med fylkeskommunene
- Legge til rette for skaping og formidling av samisk kunst gjennom kunstneravtalen
- Arbeide for utbygging av prioriterte samiske kulturbygg i henhold til melding om samisk institusjonsutvikling
- Følge opp prioriterte tiltak i melding om samisk institusjonsutvikling
- Bidra til at de samiske museene får gode rammevilkår for drift og faglig utvikling
- Videreføre arbeidet med å realisere samiske møteplasser og kulturinstitusjoner

Sametingsrådet hadde den 25.10.2011 møte med Samisk idrettsforbund-Norge (SVL-N) der organisering og finansiering av Arctic Winter Games (AWG) var et sentralt tema.

Som en oppfølging av felles utvikling av samisk kunst- og kulturliv i de nordligste fylkene deltok sametingsrådet på Nordnorsk kulturkonferanse i Hammerfest 9.11.2011. I sitt innlegg på konferansen poengterte rådsmedlemmet Sametingets rolle som en viktig premissleverandør for samfunnsutviklingen i Nord-Norge.

Det har det vært avholdt administrativt konsultasjonsmøte 20.9.2011 mellom Sametinget og Kulturdepartementet om innføring av husleiefinansiering av samiske kulturhus. Med utgangspunkt i at prosedyre for nye byggeprosjekter kan deles i to typer ut fra ansvar og fullmakt, ble det oppnådd enighet om prosedyre for husleiefinansiering av samiske kulturbygg.

Sametingsrådet hadde eiermøte 11.11.2011 med eierkommunene i Tana og Varanger museumssida om fortsettelsen av konsolideringsprosessen. Det ble enighet om at styret nå skal framforhandle drifts- og leieavtaler med eierkommunene.

Østsamisk museum

Sametingsrådet har hatt stor fokus på etableringen av Østsamisk museum. Det har blitt avholdt møter med Statsbygg og Kulturdepartementet i denne saken, hvor tema blant annet har vært mangler og feil, ferdigstilling og overdragelse av bygget, basisutstilling og driftsmidler. Det ble avholdt et oppfølgingsmøte 2.11.2011 mellom Kulturdepartementet, Statsbygg, Sametinget, styret for museet og daglig leder. Det er gitt midlertidig arbeidstillatelse ved Østsamisk museum. Det viser seg at mangellista, som består av en del reklamasjonsarbeid, ikke er avgjørende punkter for bruken av bygget. Manglene vil utbedres innen slutten av januar 2012. Statsbygg har overtatt ansvaret for bygget. De vil søke om ferdigattest og regner med at det vil foreligge om ganske kort tid. Åpningsdatoen for Østsamisk museum fastsettes på nyåret 2012, trolig vil åpningen skje i løpet av høsten 2012.

Sametingsrådet ved politisk rådgiver deltok på Samisk museumslags årsmøte og seminar 20.-21.10.2011 i Manndalen, Kåfjord. Det ble informert om tilbakeføringssaken fra Norsk folkemuseum samt behovsanalysen for de samiske museene.

5 Næring

Sterke og levende samfunn med allsidig næringsliv er en sentral forutsetning for å opprettholde bosettingen i samiske områder. Det er behov for flere kvinnelige etablerere i samiske områder. Dette vil styrke næringslivet og skape grobunn for et variert næringsliv.

Hovedmål

- Et sterkt og allsidig næringsliv som tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø i samiske områder

Delmål

- Sysselsettingen innenfor et allsidig næringsliv opprettholdes og utvikles
- Økt andel kvinnelige foretakseiere og næringsutøvere

Strategi

- Gjennom dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter, og andre aktører sikre gode rammevilkår for samisk næringsutvikling

Forhandlinger med Finland om Tanavassdraget

Det har vært avholdt møte 8.11.2011 på ministernivå om igangsettelsen av reforhandling av overenskomsten mellom Norge og Finland om Tanavassdraget. Tana Fiskeforvaltning og sametingene i Norge og Finland vil bli trukket nært inn i forhandlingene, som vil starte på nyåret. Sametinget skal sitte i det norske forhandlingsutvalget.

Lokalforvaltning av Neidenvassdraget

Sametingsrådet har i kontakt med Miljøverndepartementet diskutert igangsettelsen av prosessen med lokal forvaltning av Neidenvassdraget i løpet av neste år.

Oppfølging av samiske etablerere

Sametingsrådet er i rute med oppfølging av samiske etablerere i sørsamisk område og i Midt- og Sør-Troms. Siste samling i sørsamisk område ble holdt 27.-28.10.2011. Det er VINN og Norges Vel som har ansvaret for gjennomføringen. I Midt- og Sør-Troms har det vært to samlinger – 4.-5.10.2011 og 6.-7.11.2011. PricewaterhouseCoopers AS har ansvaret for denne oppfølgingen. Begge tiltakene er ledd i verdiskapingsprogrammet for næringskombinasjoner.

Delegasjonsbesøk til Grønland

Sametingspresidenten deltok på statssekretær Erik Lahnsteins delegasjonsbesøk til Grønland 4. – 6.10.11. I tillegg deltok blant annet den norske ambassadøren i Danmark, næringslivet og FoU-institusjoner i den norske delegasjonen. Hensikten med Sametingsrådets deltakelse var å skape tettere samarbeid om næringsutvikling i urfolksområder. Første dag besøkte delegasjonen Råstoffskolen i Sisimiut der utdannelsen er rettet mot gruvevirksomhet og bygg- og anleggsvirksomhet. Det finnes allerede samarbeid mellom Grønland og Norge om slike utdanningsspørsmål. Andre dagen deltok sametingsrådet, sammen med Lahnstein, på møter med nærings- og råstoffministeren, finansministeren og utdannings- og forskningsministeren.

Presidenten holdt et innlegg på seminaret, Grønland – Norge Partnere i nord, om urfolkenes interesser og hvordan disse ivaretas. Presidenten uttrykte tilfredshet med at Sametinget er invitert til å delta i partnerskapet mellom Grønland og Norge. I innlegget la presidenten stor vekt på viktigheten av å forvalte naturressursene på en bærekraftig måte. Presidenten foreslo at det måtte lages retningslinjer for hvordan naturressurser skal brukes i arktiske områder. Disse må ta hensyn til urfolks rettigheter og rett til å ha innflytelse i utviklingen. Presidenten hadde også et møte med formann for landstinget på Grønland, Josef Motzfeldt, og andre representanter for formannskapet.

- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å opprettholde og utvikle et allsidig næringsliv med god fordeling av tilskuddsmidler mellom kjønnene
- Drive utadrettet virksomhet med fokus på å få et mer variert næringsliv

Sametingsrådet hadde møte med Sámi fitnodatsearvi 4.11.2011 om bedriftsforbundets virksomhet innenfor samiske næringer. Forbundet orienterte også om dets intensjoner med samisk reiselivsutvikling.

- Stimulere kvinnelige etablerere og næringsutøvere til å starte og videreutvikle egen virksomhet
- Stimulere unge etablerere til å starte egen virksomhet
- Bidra til å utvikle samiske kulturnæringer
- Bidra til å bevare og utvikle marine næringer, reindrift og jordbruk som viktige kulturbærere og sysselsettere i samiske områder

Geitehold i nord

Sametingsrådet deltok på et møte i Tromsø med Tine meierier 20.10.2011 om geitehold i nord. Denne næringen har i hele landet vært rammet av flere sykdommer det siste tiåret. I Sør-Norge har geitebøndene blitt kvitt disse ved å tømme og rengjøre driftsbygningene. Mange geitebruk i Troms er ikke kvitt disse sykdommene. Sametingsrådet er bekymret for denne utviklingen, og har bedt geitenæringen om å orientere sametingsrådet om utviklingen.

Landbruks- og matdepartementet forslag om å endre reindriftsforvaltningen

Sametingsrådet arbeider videre med å oppnå reelle konsultasjoner om endringer av reindriftsforvaltningen. Sametingspresidenten og nestlederen i Norske Reindriftsamer Landsforbund hadde møte 30.9.2011 med parlamentarisk leder i Høyre Erna Solberg og parlamentarisk leder i KrF Hans Olav Syversen om Landbruks- og matdepartementets endringsforslag. Både fra Høyre og KrF ble det uttrykt undring over departementets manglende konsultasjoner om denne saken og forståelse for viktigheten av at reindriftsforvaltningen må ha legitimitet i reindriften og hos Sametinget. De ga uttrykk for at saken vil bli fulgt opp når den kommer til Stortinget. KrF reiste etter møte skriftlig spørsmål til landbruks- og matministeren.

Sametingsrådet og Norske Reindriftssamers Landsforbund avholdte tilsvarende møter 28.10.2011 med hhv. parlamentarisk leder i SV, Bård Vegard Solhjell, parlamentarisk leder i SP, Trygve Slagsvold Vedum og APs medlemmer i næringskomiteen, Terje Aasland (komitéleder) og Arne L. Haugen.

Også fra disse ble det gitt uttrykk for en erkjennelse av at en risikerte en svært vanskelig situasjon om endringene ble gjennomført uten nødvendig legitimitet i reindrifta og Sametinget.

Det vil være aktuelt å ta opp saken i forbindelse med varslet landbruks- og matmelding. Venstres parlamentariske leder Trine Skei Grande er også orientert om saken. Sametingsrådet overleverte eget notat til de parlamentariske lederne om bakgrunn, beslutningsprosess, endringsforslaget og konsekvenser av forslaget. Landbruks- og matministeren har ikke kommet tilbake med forslag til møtedato etter invitasjon fra sametingsrådet av 5.9.2011.

Landbruks- og matdepartementet sendte lovforslaget om avviklingen av områdestyrene på høring 30.9.2011, med høringsfrist 15.1.2012. Departementet har aldri signalisert til Sametinget at det var aktuelt med en slik høring. Tvert i mot har de gitt uttrykk for at det bare var oppfølging av reindriftslovutvalgets forslag fra 2001 med en "tidsmessig justering". Sametingsrådet har i brev av 8.11.2011 invitert Sametingets representanter i områdestyrene og Reindriftsstyret, samt Norske Reindriftsamers Landsforbund til et orienterings- og drøftingsmøte 7.12.2011 om høringsforslaget og oppfølgingen av dette.

I brev av 3.11.2011 til Landbruks- og matdepartementet har Sametingsrådet bedt om at fristen for uttalelse til høringsforslaget utsettes til 5.3.2012, siden Sametingsrådet vil legge fram saken for behandling i Sametingets plenum. Som grunnlag for denne behandlingen er departementet bedt om å oversende alle uttalelser som er gitt til forslaget. I brevet gir Sametingsrådet uttrykk for at det i oppfølgingsarbeidet etter høringen må gjennomføres reelle konsultasjoner med Sametinget om hvilke endringer en vurderer å innføre, og eventuelt hvilke ytterligere prosesser som må foretas i den forbindelse. Videre framkommer det i brevet at sametingsrådet har merket seg at det i høringsforslaget ikke framkommer vurderinger angående "prinsipielle avklaringer med hensyn til Sametingets myndighet og innflytelse" som departementet, ved endringer av reindriftsloven i 2007, mente var nødvendig å foreta med tanke på ny forvaltningsorganisering (Ot.prp. nr. 25 (2006-2007)). Det kommer også fram i brevet at sametingsrådet har merket seg at departementet i sitt høringsforslag ikke har noen vurderinger opp mot menneskerettslige forpliktelser, og heller ingen vurderinger opp mot Stortingets uttrykte målsetting om at en i samepolitikken ønsker å overføre større avgjørelsesmyndighet til Sametinget i saker som særlig berører det samiske folk.

Forvaltning av laks, sjørøye og sjøørret

Sametingsrådet arbeider med forslag til fiskereguleringer i elv og sjø for 2012. Arbeidsutvalget som bistår i konsultasjonsprosessen, der sametingsrådet har oppnevnt to medlemmer, avla sin sluttrapport 15.10.2011. Arbeidsutvalgets mandat følger av rammeavtalen sametingsrådet fremforhandlet med Miljøverndepartementet i 2009.

Arbeidsutvalget har kommet med et forslag til fiskereguleringer i elv og sjø for 2012, samt en langsiktig strategi for reguleringene. Utvalgets forslag til reguleringer fra 2012 innebærer en utvidelse av fisketiden for kilenot, spesielt for Nord-Troms. Når det gjelder elvefiske, legger arbeidsutvalget til grunn fylkesmennenes forslag om å opprettholde beskatningen på dagens nivå i de fleste vassdragene. Videre mener arbeidsutvalget at fredningssoner kan brukes som hovedvirkemiddel for å regulere uttaket av fisk i vassdrag i Finnmark der dette er egnet. Arbeidsutvalgets rapport danner grunnlaget for de forestående konsultasjoner med direktoratet for naturforvaltning om reguleringene, og rapporten skal legges ved når forslag til fiskereguleringene sendes på høring.

Arbeidsutvalget har foreslått at det bør settes i gang et prosjekt med sikte på å kartlegge og systematisere tradisjonell kunnskap som skal ligge til grunn for forvaltningen av laks. Sametingsrådet følger opp forslaget med å ta initiativet til igangsettelsen av et slikt forskningsprosjekt sammen med Direktoratet for naturforvaltning.

Arbeidsutvalget mener en slik arbeidsform som er benyttet i arbeidsutvalget, med involvering av fiskeorganisasjoner og rettighetshavere, også bør benyttes ved fremtidige reguleringsspørsmål.

Utvalget foreslår at det snarlig opprettes en arbeidsgruppe som involverer fiskeorganisasjonene og som skal jobbe videre med spørsmålene om regionsinndeling, ny trådtype og mulighetene for å legge om til en ny og fleksibel reguleringsform. Mandat og sammensetning av en slik arbeidsgruppe er gjenstand for konsultasjon mellom sametingsrådet og Direktoratet for naturforvaltning.

Workshop om urfolk, lakseoppdrett og laksefiske

Sametingsrådet deltok på workshop om urfolk, lakseoppdrett og laksefiske i München 6. – 7.10.2011. Sametingsrådet innledet om Sametingets rolle i lakseforvaltningen og det generelle urfolksperspektivet i næringen. Deltakere var urfolksrepresentanter fra Canada, forskere fra Norge og Tyskland og en representant for oppdrettsnæringen i Norge. Det ble drøftet både hvordan oppdrettsnæringen opplevtes for urfolk i Canada og Norge, og hvordan urfolk blir inkludert i forvaltningen av villaks.

- Bidra til å utvikle en næringsrettet duodji med økt lønnsomhet og omsetning av egenproduserte varer

Sametingsrådet deltok på et møte om etablering av et duodjiverksted i Karasjok og Porsanger 3.10.2011. Møtet ble initiert av duodjinæringen og Sametingsrådet så utfordringene med at duodjimiljøet ikke har gode nok vilkår for å utvikle duodjimiljøet i disse to kommunene.

Sametingsrådet er også inne i en dialog med duodjimiljøet i lule- og pitesamisk område om opprettelse og organisering av en eventuell veilederstilling. Det er enighet om at miljøet lokalt må bli enige om hvilken organisering de ønsker, før Sametinget og miljøet inngår flere drøftinger om teamet.

Avtalepartene i duodji ble enige i 2010 om å foreta kontroll av duodjiutøvere. 21 duodjiutøvere er plukket ut for kontroll. Disse fikk driftstilskudd i 2010. Regnskapsfirmaet Consis skal lage rapport over de funnene som gjøres i kontrollen og arbeidet skal slutføres ved årsskiftet.

- Bidra til å opprettholde og utvikle en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift og utmarksnæring

På bakgrunn av de økende tapene av beitedyr grunnet rovvilt og ørn, har Sametinget fremmet dette som sak til Samisk parlamentarisk råd/SPR. I SPR-styret var det stor enighet om at sametingene må stille krav til de respektive nasjonalstatene om at forvaltningen av rovvilt skal ivareta næringsgrunnlaget for samiske næringer. Dette fremkommer også i Kirkeneserklæringen 2012.

- Bidra til at det opprettes gode ordninger for generasjonsoverganger i primærnæringene

6 Arealer, miljø- og kulturvern

Arealer og ressurser gir grunnlag for bosetting og næringsutøvelse, og er en betingelse for å utvikle samisk kultur, næringer og samfunnsliv. Samisk natur- og kulturarv, herunder blant annet tradisjoner, kulturminner, stedsnavn og kunnskaper om bærekraftig bruk, er viktig å ta vare på for fremtidige generasjoner. Kulturminnene viser arealenes og naturens betydning over tid for økonomiske, sosiale og religiøse forhold. Vern av det samiske kulturlandskapet er derfor et bidrag til å vedlikeholde samenes relasjoner til forfedrenes landskap. Samene og andre urfolk har en nær avhengighet og tilknytning til naturen, og er derfor mer sårbare og påvirkes sterkere av klimaendringer enn andre.

Hovedmål

- Bærekraftig utnytting av arealer og ressurser i samiske områder med grunnlag i samisk historie og samiske verdier

Delmål

- Samiske kulturminner brukes som dokumentasjon for samisk tilstedeværelse

- I samiske områder vektlegges et bærekraftig og langsiktig perspektiv i all disponering av arealer og ressurser
- Samiske rettigheter ivaretas i bevaring og bruk av arealer i samiske områder

Strategi

- Skape gode rammevilkår for samisk areal-, miljø- og kulturvern gjennom dialog og samarbeid med sentrale, regionale og lokale myndigheter samt andre relevante aktører

Gáldu-seminar om retten til selvbestemmelse

Sametingsrådet deltok på Gáldu sitt seminar om retten til selvbestemmelse 2.-3.11.2011 i Kautokeino. Seminaret tok for seg ulike problemstillinger når det gjelder rettsliggjøring av samisk arealbruk (reindrift, utmarksnæringer), endring av reindrifftsforvaltningen, samt plenumsvedtaket og det pågående arbeidet med sjøsamiske fiskerettigheter.

Vindkraft

Sametinget har uttalt seg angående den reviderte konsesjonssøknaden for utbygging av Hamnefjell vindkraftverk. Tiltakshaver er Finnmark kraft, som har overtatt dette prosjektet fra den tidligere tiltakshaveren Statoil ASA. Utbyggingen er planlagt i to trinn.

Ingen av de registrerte kulturminnene vil bli direkte berørt av utbyggingen, slik som den nå er planlagt i følge den reviderte konsesjonssøknaden. Derimot vil flere kulturminner/kulturminnelokaliteter bli visuelt påvirket av utbyggingen. Det fremkommer tydelig at trinn II (120 MW) vil medføre den klart største påvirkningen av de ulike kulturmiljøene. En utbygging i tråd med trinn I vil være mest gunstig sett fra et kulturminneståsted. Dersom trinn II likevel skal bygges ut, har Sametingsrådet derfor foreslått at de vindturbiner i trinn II som er planlagt nærmest de berørte kulturmiljøene, tas ut av planen. Dersom dette blir gjort, vurderer sametingsrådet at virkningene for samiske kulturminner og kulturmiljøer vil være akseptable. Undersøkelsesplikten etter § 9 i kulturminneloven vurderes nå som fullstendig oppfylt for Hamnefjell vindkraftverk. Sametingsrådet har derfor akseptert at tiltaket kan gjennomføres i henhold til den reviderte konsesjonssøknaden.

Videre har Sametingsrådet lagt til grunn at det berørte reinbeitedistriktet (rbd. 7) godtar den planlagte utbyggingen. Når området først skal bygges ut er den reviderte konsesjonssøknaden en bedre utbyggingsløsning enn tidligere løsninger, sett fra reindriftoyemed. Dersom konsesjon for utbygging innvilges, påpekte Sametingsrådet at konsesjonsvilkårene må plikte utbygger til å komme fram til omforente løsninger med reinbeitedistrikt 7 om hvordan ny infrastruktur som veier og andre innretninger skal brukes i forbindelse med vindkraftverkets driftsfase.

Når det gjelder konsultasjoner mellom Sametinget og statlige myndigheter, jf. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget samt avtale mellom Sametinget og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) av 31.3.09, har Sametingsrådet ikke sett at det er behov for ytterligere konsultasjoner i denne saken før konsesjonsvedtak. Vi har vist til de tidligere gjennomførte konsultasjonene i saken, og bedt om at disse blir redegjort for i bakgrunnsnotatet for vedtak.

I forhold til reindrift har sametingsrådet likevel påpekt at tiltaket direkte vil berøre det samiske reinbeiteområdet og at en gjennomføring av tiltaket vil føre til direkte tap av reinbeiteland, samt at anleggsvirksomhet og etablering av ny infrastruktur i området vil kunne føre til forstyrrelser for reindriften. Sametingsrådet har på bakgrunn av dette bedt NVE avklare behovet for konsultasjoner med det aktuelle reinbeitedistrikt som en direkte berørt part (jf. ILO-konvensjonen nr. 169 artikkel 6 og "Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget, pkt. 9).

Sametingsrådet er i konsultasjoner med NVE om søknad fra Norsk Miljøkraft AS om etablering av et vindkraftverk på Raudfjellet på Kvaløya i Tromsø kommune. Norsk Miljøkraft AS har fått konsesjon til etablering av vindkraftverk på Kvittfjell som ligger 3 km vest for planområdet på Raudfjellet.

Verneplanarbeid

25 år markering for opprettelse av Reisa nasjonalpark og Raisduottarhaldi landskapsvernområde
Sametingsrådet holdt innlegg på 25-års markeringen for opprettelse av Reisa nasjonalpark og Raisduottarhaldi landskapsvernområde 15.9.2011. Det ble vektlagt at verdiene i Reisa ligger i samspillet mellom naturen og folks bruk og tilhørighet til den. Det ble uttrykt tillit til at Reisa nasjonalparkstyre vil forvalte naturen i verneområdet på en balansert og økologisk bærekraftig måte til det beste for alle brukerne av området. Både i forhold til næringsinteresser og friluftinteresser, og som grunnlag for samisk kultur i tråd med formålet i naturmangfoldloven.

Forvaltningsplan for Sjunkehatten nasjonalpark

Sametingsrådet har 3.10.2011, i dialog med Direktoratet for naturforvaltning, godkjent forvaltningsplanen for Sjunkehatten nasjonalpark med forbehold om at vi kommer tilbake til bevaringsmål for det samiske naturgrunnlaget. Dette er i samsvar med enighet med berørt reinbeitedistrikt, Fylkesmannen i Nordland og Reindriftsforvaltningen. Når det gjelder bevaringsmål for det samiske naturgrunnlaget vil avklaringer her være av prinsipiell art. Direktoratet for naturforvaltning og Sametinget er enighet om at løsninger for Sjunkehatten nasjonalpark vil kunne adopteres til kommende forvaltningsplaner. Det er avtalt at sametingsrådet utformer et innspill om temaet før jul.

Revisjon av verneregler for eggplukking og ferdsel på Kongsøyene, Berlevåg kommune

Sametingsrådet er enig i de vurderinger som Fylkesmannen i Finnmark har gjort i forbindelse med problemstillinger knyttet til eggsanking på Kongsøya, Hølløya og Skarvholmen naturreservat i Kongsfjorden i Berlevåg kommune. Ettersom kommunen ikke har gitt enkeltpersoner eller grupper av personer særskilt rett til lokal utnyttelse, jf. finnmarkslovens § 24, så støtter Sametingsrådet tilnærming om å sende revidert verneforskrift og forenklet forvaltningsplan på høring. Eventuelle behov for konsultasjoner i saken avklares i sluttfasen med Fylkesmannen i Finnmark og/eller Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan for Holmvassdalen naturreservat i Grane kommune

Etter en henvendelse fra Fylkesmannen i Nordland 10.10.2011 har Sametingsrådet foreslått at det opprettes et arbeidsutvalg for forvaltningsplanarbeidet for Holmvassdalen naturreservat i Grane kommune. Dette er et relativt stort naturreservat på 60 km², som var omstridt blant samiske interesser da det ble opprettet i 2008. Sametingsrådet vil konsultere med fylkesmannen om mandatet og sammensetningen i arbeidsutvalget.

Møte med miljøvernministeren om forvaltningsknutepunkt og nasjonalparksenter for Varangerhalvøya nasjonalpark

Sametingsrådet har vært i møte med miljøvernministeren om forvaltningsknutepunkt og nasjonalparksenter for Varangerhalvøya nasjonalpark. På møtet ble Sametingets syn på saken presentert for miljøvernministeren.

Sametingets plenum vedtok i sak 14/05: Forslag til opprettelsen av Varangerhalvøya nasjonalpark i Finnmark fylke, at et eventuelt nasjonalparksenter må etableres i eller i tilknytning til en samisk kulturinstitusjon i området.

I regjeringens budsjettproposisjon for 2010 framkommer det at kriteriene for plassering av nasjonalparksentraene er:

- Verneområdene skal ha en kunnskapsbasert forvaltning som skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap, herunder kunnskap om samisk bruk, jf. naturmangfoldsløvs § 8.
- Forvaltninga skal være forankret i et samlet og robust fagmiljø med god natur- og forvaltningsfaglig kompetanse.
- Kunnskap om bl.a. samisk kultur er viktig i de områdene det er relevant.

Ut fra disse kriteriene samt på grunnlag av plenumsvedtaket fra 2005, mener sametingsrådet at nasjonalparksenteret med forvalter for Varangerhalvøya nasjonalpark må plasseres i tilknytning til Várjjat Sámi Musea/Varanger Samiske Museum. Møtet med miljøvernministeren ble fulgt opp med et brev til ministeren.

Bevaringsprogram for utvalgte arkeologiske kulturminner (BARK) 2010-2020

Sametinget har i 2011 fått tilsagn om tilskudd for gjennomføring av tilstandsoversikt over tilrettelagte arkeologiske kulturminner. Riksantikvaren tildelte kr 150.000,- til Sametinget og tilsvarende sum til hver enkelt fylkeskommune. Sametingsrådet mener imidlertid at dette beløpet ikke er i samsvar med omfanget av arbeid dette vil medføre, og at programmet derfor ikke er gjennomførbart innenfor de tildelte rammevilkår.

Til forskjell fra fylkeskommunene, som kun har ansvar for sine respektive fylker, så er Sametinget delegert myndighetsansvar for samiske kulturminner over hele Norge. De tradisjonelle samiske områdene omfatter Finnmark, Troms, Nordland og Nord-Trøndelag, samt kommunene Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa, Selbu, Meldal, Rennebu, Oppdal, Midtre Gauldal, Tydal, Holtålen og Røros i Sør-Trøndelag fylke, Engerdal og Rendalen, Os, Tolga, Tynset og Follidal kommuner i Hedmark fylke og Surnadal, Rindal og Sunndal kommuner i Møre og Romsdal fylke.

Sametinget står derfor ovenfor et langt mer omfattende arbeid, både i omfang og avstand enn det hver enkelt fylkeskommune vil stå ovenfor. BARK-programmet legger opp til at man skal ha en utstrakt kontakt mot kommuner og museer. For Sametingets del vil dette medføre kontakt med 134 kommuner hvis man tar utgangspunkt i det tradisjonelle samiske området. Dette vil stå i sterk kontrast til eksempelvis Finnmark fylkeskommunes 19 kommuner.

Sametingsrådet er av den oppfatning at denne typen program burde vært gjenstand for konsultasjoner mellom Sametinget og Riksantikvaren. De årlige søknadsbaserte tilskuddene som gis til skjøtsel- og tilretteleggingsprosjekt til Sametinget har frem til nå vært få og ofte knappe tildelinger. Dette har resultert i et noe begrenset antall tilrettelagte samiske kulturminnelokaliteter. Det er derfor behov for en økt satsning på skjøtsel- og tilrettelegging av samiske kulturminnelokaliteter, og vi håper at en tilstandsoversikt kan synliggjøre dette behovet. Sametingsrådet ønsker å kunne gjennomføre en slik tilstandsoversikt for samiske kulturminner i 2012. Vi tenker oss derfor at det tildelte beløpet må firedobles og ligge i en størrelsesorden på kr 600.000,- for at vi skal kunne gjennomføre et slikt prosjekt. Dette har sametingsrådet derfor spilt inn til Riksantikvaren og det er bedt om konsultasjoner i sakens anledning.

Deltakelse på arbeidsmøte under FN-konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), artikkel §8 j

Sametinget har deltatt i Norges delegasjon til det sjuende arbeidsmøtet under konvensjonen for biologisk mangfold (CBD), artikkel 8j om tradisjonell kunnskap i Montreal.

Sametinget holdt innlegg om mekanismer for å bidra til en effektiv urfolksdeltakelse i CBD sitt arbeid og deltok i ekspertpanelet i dybdialogen om økosystembasert forvaltning, økosystemtjenester og verneområder. I rapporten fra dybdialogen er Sametingets konsultasjonsordninger knyttet til verneområder og lokal forvaltning av nasjonalparker synliggjort. Samt utfordringer knyttet til prosesser om gjenstående verneområder i Finnmark, om vårjakt på ender og forvaltning av laks i sjø og elver.

Sametingsrådet la til rette for at Ávjovárri urfolksregion og Sámi bivdo- ja meahcástansearvi/ Samisk jakt- og fangsforbund, kunne holde en presentasjon på en sidetilstelning om tradisjonell vårjakt på ender i Kautokeino, samt kommunisere hvilken betydning jakta har for befolkningen i Kautokeino. Sametinget bidro med generell informasjon om Sametinget, samt presentasjon av hvilke regler som gjelder for vårandejakta i dag.

Det var ellers fokus på den nye komponenten i det flerårige arbeidsprogrammet om å beskytte og

oppmuntre til en sedvanemessig bruk av biologiske ressurser (artikkel 10c), som er i tråd med bærekraftsprinsippet. Samt indikatorer for tradisjonell kunnskap, tilbakeføring og systemer for beskyttelse av tradisjonell kunnskap og anbefalinger fra FNs permanente forum for urfolkssaker. Delegasjonen arbeidet for å unngå dupliserende arbeid med andre grupper som den mellomstatlige komiteen for Nagoya-protokollen, UNESCO og Verdens immaterialrettsorganisasjon (WIPO).

Møte med USAs ambassadør Barry B. White

Sametingspresidenten hadde møte med USAs ambassadør Barry B. White i Karasjok 21.9.2011. Sametingets organisering og virksomhet ble gjennomgått, og utfordringer knyttet til energisektoren ble særskilt drøftet. Sametingets rolle i nordområdepolitikken ble også drøftet.

Møte med OSSEs Høykommissær for nasjonale minoriteter

Sametingsrådet møtte OSSEs Høykommissær for nasjonale minoriteter, Knut Vollebæk i Karasjok 22.9.2011. Temaet for møtet var en videre drøfting av innholdet i Knut Vollebæk sin tale til Sametingets plenum.

Møte med Utenriks- og forsvarskomiteen på Stortinget

Sametingsrådet har 27.10.2011 vært i møte med Utenriks- og forsvarskomiteens om arbeidet med Meld. St. 14 (2010-2011) - Mot en grønnere utvikling - om sammenhengen i miljø- og utviklingspolitikken. Det ble gitt anbefalinger om at urfolksperspektivet får en sentral omtale i innstillingen fra Utenriks- og forsvarskomiteen, fordi den har sin naturlige plass i analyser og utforming av mål og tiltak i en miljø- og utviklingspolitikk. Helt sentrale stikkord for å integrere urfolksperspektivet, er anerkjennelse av urfolks land- og ressursrettigheter, selv- og medbestemmelse i beslutninger, kapasitets- og kompetanseutvikling, og samarbeid mellom stater og urfolk. Det ble overlevert et notat med forslag på innspill til innstillingen fra Sametinget.

Oppfølging av Samerettsutvalget II

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet orienterte sametingsrådet per telefon 12.10.2011 om at regjeringen ikke har kommet langt nok i sine interne forberedelser til å kunne avholde et første konsultasjonsmøte om selve innholdet og substansen i saken om oppfølging av Samerettsutvalget II i 2011. Den opprinnelige planen var at det skulle være et slikt konsultasjonsmøte i løpet av høsten 2011. Dette må fravikes noe, og det ble opplyst at det tas sikte på at konsultasjonsmøtet vil bli berammet på nyåret i 2012, sannsynligvis i februar.

Salg av eiendom fra Statskog SF i Troms og Nordland

Landbruks- og matdepartementet informerte 3.6.2011 på sine nettsider om at Statskog SF skal selge eiendommer i store deler av landet, også i Troms og Nordland. Eiendommer i Troms og Nordland ble lagt ut for salg av Statskog SF i begynnelsen av oktober. Bakgrunnen for dette er Stortingets behandling av Prop 11 S (2010-2011) Kapitalforhøyelse og statlig lån til Statskog SF (i tilknytning til kjøp av Borregård skoger), der det ble lagt inn en flertallsmerknad om at regjeringen bes vurdere arronderingssalg av spredte teiger også i Nordland og Troms. Landbruks- og matdepartementet fastsatte så kriterier for slikt salg til Statskog SF, der det i et punkt heter at: "Ved salg av områder som er omfattet av Samerettsutvalget 2 skal det gjøres klart for kjøper at eventuelle eksisterende rettigheter til skogteiger ikke blir berørt av salget og at Statskog ikke kan ta ansvar for eventuelle ulemper dette vil medføre for kjøper i framtiden". Stortinget har kommet med en flertallsmerknad som er av direkte betydning for samene uten at konsultasjonsplikten etter ILO 169 artikkel 6 er overholdt. Stortinget har riktignok bedt regjeringen vurdere salg, og Landbruks- og matdepartementet har ikke informert eller konsultert Sametinget om sine vurderinger og har slik brutt konsultasjonsprosedyrene fastsatt ved klg.res. 01.05.07.

Sametingsrådet har i brev av 27.10.2011 gjort Landbruks- og matdepartementet oppmerksom på at konsultasjonsplikten ikke er overholdt og bedt dem foreta ny vurdering gjennom konsultasjoner med Sametinget. I brevet gir sametingsrådet uttrykk for at et salg av eiendommer i Troms og Nordland er

problematisk. Salg av grunn Statskog SF disponerer i tradisjonelle samiske områder før dette er identifisert og kartlagt, er å foregripe oppfølgingen av Samerettsutvalget utredning. Slikt salg før identifisering, vil det hefte stor usikkerhet ved. Satt på spissen kan staten risikere å selge områder en ikke eier. Det er heller ikke videre gitt at Statskog kan avtale seg bort fra underliggende heftelser med vidtgående ansvarsfraskrivelser. Sametingsrådet har så langt ikke mottatt noen tilbakemelding fra Landbruks- og matdepartementet.

- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke kunnskapen om samisk tradisjon og historie samt grunnlaget for bevaring og vern av samiske kulturminner

I 2011 kunne Sametingsrådet lyse ut en ekstra omgang midler til kulturminneverntiltak, med frist 1.9. Det er kommet inn 4 søknader på til sammen kr 700 000. Sammen med de 22 prosjekter Sametinget har støttet hittil i 2011 er disse av stor betydning for å formidle samisk lokal historie og skape et større grunnlag for tolkning av samisk historie generelt. Bevilgningene for 2011 har en overvekt på restaureringstiltak av automatisk freda og/eller bevaringsverdige bygninger.

Høsten 2011 har Sametingets administrasjon startet opp et større registreringsprosjekt av samiske bygninger. Prosjektet skal identifisere, registrere og tilstandsvurdere automatisk fredete og litt nyere samiske bygninger for innlegging i kulturminnedatabasen Askeladden. Finansieringen skjer over Riksantikvarens budsjett via Kunnskapsløftet over 3 år. Arbeidet vil starte samtidig i Finnmark og det sørsamiske området. Det samiske bygningsvernet har savnet en slik oversikt og kunnskap i lengre tid. Når bygningene ikke er registrert, og alderen, antallet og tilstanden er ukjent, har det nærmest vært umulig å følge opp kulturminnearbeide, noe prosjektet vil kunne avhjelpe noe. Kriterier for hva som kan regnes som samiske bygninger er utarbeidet i Sametingets forvaltningsplan, Vern og forvaltning av samiske byggverk 2003. Det viktigste kriteriet er at bygningene står i en samisk kulturell og historisk sammenheng.

- Forvalte samiske kulturminner på bakgrunn av egen historie og egne verdier
- Dokumentere og formidle kunnskap om samiske kulturminner og kulturmiljø
- Ivareta kjønnsperspektivet i forbindelse med dokumentasjon og registrering av samiske kulturminner
- Følge opp arbeidet med kartlegging og forvaltning av tradisjonell kunnskap, herunder dokumentasjon og synliggjøring av samisk tradisjonell kunnskap i forbindelse med registrerings- og restaureringsprosjekter
- Utvikle positive klimatiltak og tilpasningsstrategier som integrerer samenes tradisjonelle kunnskaper i beslutninger knyttet til klimapolitikken
- Integrere kjønnsperspektivet i Sametingets miljø- og arealpolitikk

7 Helse, sosial og omsorg

Sametingets helse- og sosialpolitikk bygger på en likeverdig helse- og sosialtjeneste til det samiske folk på lik linje med befolkningen for øvrig. Grunnlaget for å sikre målsettingen om en likeverdig tjeneste er kunnskap om og kompetanse i flerkulturell forståelse og samisk språk og kultur på alle nivåer.

Hovedmål

- En likeverdig helse-, sosial- og omsorgstjeneste til det samiske folk som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur

Delmål

- En styrket helse-, sosial- og omsorgstjeneste tilpasset den samiske befolkningens behov
- Helse-, sosial- og omsorgspersonell over hele landet gis opplæring i samisk språk- og kulturkompetanse

Strategi

- Gjennom dialog og samarbeid med myndigheter og relevante aktører sikre Sametingets innflytelse på utforming og gjennomføring av helse- og sosialtjenester til det samiske folk

Som en oppfølging av samhandlingsreformen la regjeringen frem Nasjonal helse og omsorgsplan (2011-2015) i 2011. I nasjonal helse og omsorgsplan ble det varslet at regjeringen vil legge frem en stortingsmelding om kvalitet og pasientsikkerhet i 2012. Meldingen skal legge til grunn et bredt kvalitetsbegrep og hvordan det kan legges til rette for at pasienten/brukeren kan bli en aktiv deltaker i sin egen behandling/omsorg. Sametinget har deltatt på innspillmøte hvor aktuelle temaer som kan være aktuelle vedrørende innhold i meldinga ble presentert, og hvor det ble redegjort for hvordan prosessen i arbeidet med meldingen vil være. Fra Sametingets side er det blant annet satt fokus på samisk språk og kultur som faktorer for kvalitet og pasientsikkerhet. Sametinget vil være med i den videre prosessen i arbeidet med meldingen, og deriblant løftes temaet opp til behandling i Sametingets plenum.

I oppdragsdokumenter for 2010 fikk Helse Nord i oppdrag å sette i verk et arbeid for å utrede behov for, og forbruk av spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning. På bakgrunn av dette har Helse Nord gjennomført en kartlegging av bruk av spesialisthelsetjenester i kommuner innenfor forvaltningsområde for samiske språk. Kartleggingen viser blant annet at det ikke er forskjell i henvisningsrate mellom samiske pasienter fra forvaltningskommunene, og valgte kontroll-kommuner. Det ble heller ikke påvist noen forskjell i innleggelsesfrekvens eller antall dager i psykiatrisk sykehus mellom de to gruppene. Ut i fra dette trekkes det i kartleggingen en slutning på at samiske pasienter fra forvaltningskommunene for samisk språk får en likeverdig spesialisthelsetjeneste som tilsvarende kommuner.

Sametinget har i brev til Helse Nord stilt seg kritisk til ovennevnte konklusjon av kartleggingsresultatene, og har vist til at kartleggigen ikke gjør rede for hva de legger i begrepet likeverdig tjeneste. Sametinget har også påpekt at grunnlaget for å sikre målsetting om en likeverdig tjeneste til det samiske folk, er kunnskap om og kompetanse i flerkulturell forståelse og samisk språk og kultur. Sametinget påpeker videre at en vurdering av likeverdige helse- og sosialtjenester må innebære en vurdering mot de kvalitetskrav som en god helsetjeneste skal inneha. Sametinget mener at den gjennomførte kartleggingen av bruk av tilbud innenfor spesialisthelsetjenesten ikke er tilstrekkelig til å trekke en konklusjon på at den samiske befolkning gis et likeverdig spesialisthelsetjenestetilbud, og ber om at Sametingets bemerkninger til gjennomført kartlegging blir opplyst når prosjektet legges fram i ulike fora.

Sametingsrådet deltok på Samisk helseforsknings fagseminar i Kautokeino den 11.-12.10.2011. Sametingsrådet holdt innlegg 12.10.2011 om hva Sametinget trenger av statistikk og vitenskapelig kunnskap som grunnlag for vår politikkutforming og forvaltning. Sametingsrådets utgangspunkt er at vi trenger forskningsbasert kunnskap for å bedre kunne utøve vår politikk. På dette seminaret ble også Samisk Statistikk 4 overlevert. Det er faglig analysegruppe for samisk statistikk som har utarbeidet denne. Et av temaene i dette dokumentet er en statistisk fremstilling og kommentar av Sametingets bevilgninger til kulturformål i perioden 2006-2010. De andre temaene i denne utgaven er situasjonen for samisk språk i barnehage og skole, miljø- og ressursforvaltning i samiske områder, samiskrelatert doktorgradsproduksjon og kjønnsperspektivet i samisk statistikk.

Regjeringen skal legge frem en stortingsmelding om rusmiddelpolitikken i 2012. I den forbindelsen har Sametinget og Helse- og omsorgsdepartementet innledet konsultasjoner for å ivareta at samiske rusmisbrukeres rettigheter og behov ivaretas i arbeidet med denne meldingen. Første konsultasjonsmøte ble avholdt 3.11.2011. Tilstede på møtet var Sametingsrådet. Fra HOD møtte statssekretær Robin Martin Käss.

Arbeide for at samiske barns rettigheter i møte med barnevernstjenesten ivaretas

Sametingsrådet deltar i referansegruppe for planlagt Master i barnevern ved Universitetet i Tromsø. Første møte ble avholdt 10.10.2011. Referansegruppen blir bedt om å gi innspill til arbeidsgruppen på planleggingen av masterutdanningen. Masteren skal ha en nordnorsk profil der kulturperspektivet og den nordnorske virkeligheten vil gjennomsyre alle moduler i utdanningen.

Den 18.-19.10.2011 arrangerte og deltok sametingsrådet på samisk barnevernkonferanse i Alta. Konferansen ble arrangert i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland, Troms og Finnmark, Bufetat region nord og Høgskolen i Finnmark, og ble avholdt i Høgskolen i Finnmarks lokaler. Tema for konferansen var ”et barnevern til beste for samiske barn”. Sametingsrådet er fornøyd med konferansen, og har fått veldig god tilbakemelding både fra både deltakere og foredragsholdere på at konferansen løftet sentrale og viktige temaer innenfor barnevern til samiske barn.

- Arbeide for at kriminalomsorgen tilpasses samiske innsattes behov
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å utvikle og tilrettelegge for en helse- og sosialtjeneste som bygger på samisk språk- og kulturforståelse på alle nivå

8 Regionalutvikling

Et forpliktende samarbeid mellom Sametinget og statlige og regionale myndigheter bidrar til å styrke og synliggjøre samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Hovedmål

- En levende samisk kultur, språk og samfunnsliv i de områdene samarbeidsavtalene gjelder

Strategi

- Skape gode rammevilkår for samisk språk, kultur og samfunnsliv gjennom dialog og samarbeid med regionale myndigheter samt andre relevante aktører
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv

Samarbeidsavtale med Finnmark fylkeskommune

Finnmark fylkeskommune og Sametinget har gjennomført den halvårlige rapporteringen av samarbeidsavtalen for 2011. Det vil ikke avholdes fysisk møte på administrativt nivå i forbindelse med denne mellomrapporteringen, fordi ingen av partene har vurdert dette som nødvendig. Selve rapporteringsprosessen i seg selv dekker den administrative oppfølgingen av den avtale som foreligger mellom Finnmark fylkeskommune og Sametinget.

En helårs rapportering av denne samarbeidsavtalen vil foretas innen 2011 og et politisk møte tilknyttet denne rapporteringen mellom fylkesordfører og sametingspresident planlegges avholdt i løpet av januar 2012. Sametinget vil jobbe med å fornye samarbeidsavtalen med Finnmark fylkeskommune, da begge parter er enige om at det er ønskelig med fornyet avtaletekst.

Møte mellom Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo), Finnmark fylkeskommune og Sametinget om overskuddsanvendelse

I tråd med enighet mellom partene fra halvårsmøte tidligere i år, er det i høst kommet i gang dialog mellom partene for å diskutere eventuell overskuddsanvendelse for FeFo. Dette arbeidet følges opp mellom administrasjonen fremover.

9 Internasjonalt og samisk samarbeid

Sametinget forvalter prinsipielle standpunkt og interesser som fremmes og forsvares på den internasjonale arena. Det er viktig at urfolksdimensjonen i nasjonale og internasjonale fora blir ivaretatt, og at saker som har betydning for urfolk blir fremmet både nasjonalt og internasjonalt.

Det grenseoverskridende arbeidet retter seg blant annet mot nasjonale og internasjonale fora og arenaer som angår FN, nordområdepolitikk, Samisk parlamentarisk råd, Barentssamarbeidet, nordisk samarbeid, arktisk samarbeid, Interreg og EU.

Hovedmål

- Urfolk bestemmer over egen utvikling og har mulighet til å ivareta egne interesser internasjonalt

Delmål

- Et utstrakt samarbeid mellom samene over landegrensene
- Sametinget er en selvstendig aktør i samspill med andre i det internasjonale arbeidet
- Den internasjonale rettsutviklingen for urfolk er bedret

Strategi

- Gjennom dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter og andre aktuelle aktører styrke rammevilkårene for internasjonalt arbeid og samarbeid

Sametingsrådet har 3.10.2011 møtt representanter for Maya-folket fra Guatemala på Sametinget i Karasjok. Temaet for møtet var solidaritet og Sametingets internasjonale urfolksarbeid. Sametinget som parlament for urfolk er et viktig forbilde for Maya-folket. Guatemalas ambassadør i Norge deltok også på dette møtet.

Sametingsrådet har 14.10.2011 også møtt representanter for mapuchene fra Chile. Tema for møtet var solidaritet og Sametingets internasjonale urfolksarbeid.

- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å opprettholde og videreutvikle Barents urfolkskontor i Lovozero
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å opprettholde og videreutvikle samisk kultur og samfunnsliv
- Arbeide for kunnskapsoppbygging om internasjonale konvensjoner som omhandler urfolk, herunder FNs urfolkserklæring

Barentssamarbeidet

Sametingsrådet deltok ved den norske overtakelsen av formannskapet til Barentsrådet i oktober i år. Sametingspresidenten fikk noe av taletiden til statsråd Støre og uttrykte der sine gratulasjoner, viktigheten av fast urfolksrepresentasjon i Barentssamarbeidet samt etterfølgelse av menneske- og urfolksrettigheter der man vil utvinne naturressurser på urfolksområdene.

Rasediskrimineringskomiteens anbefalinger til Norge

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) koordinerer innspillene til en statusrapport til Rasediskrimineringskomiteen (CERD) som en oppfølging av høringen av Norge som fant sted tidlig i 2011 av CERD. Denne statusrapporten vil oversendes CERD i løpet av årsskiftet 2011/2012. BLD og Sametinget vil samarbeide om innholdet til statusrapporten som oversendes CERD.

Sametingsrådet og statssekretær Audun Lysbakken avholdte møte 1.11.2011 i Oslo. Der diskuterte man anbefalingene fra CERD av 8.4.2011. Sametingsrådet tok blant annet opp anbefalingene tilknyttet rasistiske uttalelser via media, østsamene, språk og opplæring, etiske retningslinjer for industrielle virksomheter på urfolksområder, inkorporering av rasediskrimineringskonvensjonen. Sametingsrådet mener at BLD kan ha en større rolle på enkelte saker, som for eksempel å sikre østsamenes kulturgrunnlag, eller der samer blir utsatt for diskriminerende eller rasistiske uttalelser.

For Sametingets del er CERD sine anbefalinger som omhandler eller berører samene viktige prioriteringer. Sametingsrådet er tilfreds med arbeidet utført i forbindelse med statistikk om samiske befolkning, og ønsker at dette arbeidet fortsetter. Sametingsrådet ønsker et nært samarbeid med BLD,

og ber om involvering og dialog i de saker som direkte berører samene eller samiske tradisjonelle områder. Sametinget ser det som sentralt at man er enige om både prosess og inkludering av innhold i de felles rapporter som utarbeides til rasediskrimineringskomiteen.

Forberedende konferanse 2013 i Alta

Sametinget vil koordinere arbeidet med å gjennomføre en forberedende konferanse i Alta i 2013. Det fins i dag en foreløpig nedsatt Global koordineringskomité for arbeidet med forberedende konferanse 2013 i Alta. Videre er det utformet et utkast til konseptdokument som foreligger på engelsk, spansk, russisk og fransk. Utkastet til konseptdokumentet er forfattet av Asian Indigenous Peoples Pact, Aotearoa Indigenous Rights Trust og Sametinget i Norge. Utkastet til konseptdokumentet skal formidles til de 7 urfolksregionene i verden. Videre vil det være opp til de 7 urfolksregioner å velge faste medlemmer til den Globale koordineringskomiteén.

Sametingsrådet ved administrasjonen vil invitere til første fysiske møtet for den Globale koordineringskomiteéns medlemmer. Møtet planlegges holdt i januar 2012 i København.

Forumkonferanse ved Universitetet i Tromsø

Sametingsrådet var tilstede på Forumskonferansen ved Universitetet i Tromsø høsten 2011. Den omhandlet urfolk i bistanden. Sametingspresidenten holdt åpningsinnlegg og deltok i debatten.

FNs menneskerettsrådets 18. sesjon

Sametinget deltok på FNs menneskerettsrådets 18. sesjon i Genève under temaene som gjaldt urfolkssaker.

FNs Ekspertmekanisme for urfolksrettigheter (EMRIP) la frem sin rapport fra sin fjerde sesjon, som omhandlet EMRIP's studie om urfolks rett til å delta i beslutningsprosesser og FNs urfolkserklæring. EMRIPs forslag til menneskerettsrådet var til sammen på 8 forslag. I forrige beretning ble disse tre forslag, av alle åtte forslag, referert til:

1. Foreslåtte tema for studie til neste år er fortsatt å se på ufolks rett til å delta i beslutningsprosesser, men da i relasjon til industri som baserer seg på ressursutnyttelse/utvikling.
2. Videre foreslår EMRIP at menneskerettsrådet oppfordrer Generalforsamlingen snarlig til en styrking av urfolks rett til deltakelse ved FN, hvor bl.a. urfolksparlamentet får som minimum samme status som NGO-er innenfor FN systemet.
3. EMRIP oppfordrer menneskerettsrådet til å anerkjenne Sametinget i Norge sitt forslag om å holde en forberedelseskonferanse i 2013 i Alta, og ber om at Generalforsamlingen og statene sikrer at konklusjonene av slik forberedende konferanse integreres i resultatet av Verdenskonferansen i 2014.

Menneskerettsrådet anmoder EMRIP å bygge på tidligere studier, som gjennom den siste rapporten om retten til å delta i beslutningsprosesser. Videre anmodet menneskerettsrådet om å forberede en studie om rollen til språk og kultur der man fremmer og beskytter retten til urfolks identitet og velferd. Menneskerettsrådet anmodet videre EMRIP om å foreta en spørreundersøkelse for å innhente gode eksempler på mulige passende tiltak og implementeringsstrategier for å oppnå formålet med FNs urfolkserklæring.

Menneskerettsrådet oppfordrer FNs sekretariatet til å forberede et dokument om måter for inkludering av urfolks representanter å delta innenfor FN systemet i saker som angår dem.

Om foreberedende prosess til Verdenskonferansen 2014 er ikke den planlagte forberedende konferansen i Alta 2013 eksplisitt nevnt i menneskerettsrådets 18. sesjons resolusjonstekst, men i resolusjonsteksten ønsker dem velkommen urfolkets deltakelse under Verdenskonferansen 2014 samt dets forberedende prosess.

FNs spesialrapportør James Anaya fremla sin årlige rapport som omhandlet industrielle virksomheters aktiviteter innenfor eller i umiddelbar nærhet til urfolksområder. Spesialrapportøren vil fortsette sitt arbeid på dette området hvor han i løpet av 2013 vil ha utviklet ett sett med retningslinjer eller prinsipper om dette emnet. Videre la spesialrapportøren frem sin rapport om samene i Finland, Norge og Sverige.

Den norske delegasjonen, der Sametinget deltok, fremla to felles innlegg under delegasjonen, der den ene gjaldt i hovedsak spesialrapportørens arbeid i 2011 og det andre hvordan urfolks språk og kultur er viktig for beskyttelsen av urfolks identitet og velferd.

Samerådet hadde planlagt et sidearrangement der nordiske stater, sametingene og FNs spesialrapportør for urfolkssaker James Anaya var invitert til panelet. Tema var implementering av spesialrapportørens råd som fremkommer av rapporten som omhandler samene i Finland, Norge og Sverige. Sidearrangementet ble avlyst grunnet forskyvning i menneskerettsrådets tidsplan. Samerådets sidearrangement vil gjennomføres ved en senere anledning.

Møte i regjeringens Nordområdeutvalg

Sametingsrådet deltok 26.10.2011 på et møte i Bodø med regjeringens Nordområdeutvalg og de tre nordligste fylkekommunene. Det regionale nivået hadde fokus. Sametingsrådet ved politisk rådgiver holdt en innledning hvor det blant annet ble påpekt at nordområdepolitikk kan være realisering av muligheter. Men det må også innebære forståelse for at muligheter for noen, kan være begrensninger for andre. Samene er anerkjent som et urfolk, og er en likeverdig partner. Dette har visse konsekvenser for hva stat og industri kan gjøre. Samer vil også ha utvikling der nye ressurser kan tas i bruk, men noen grunnleggende forhold må først være på plass.

Samisk samarbeid

Sametingets delegasjon til Samisk parlamentarisk råd avholdt møte 7.11.2011. Av saker til behandling var utkast til Kirkeneserklæring og forberedelse til Samisk parlamentarisk råds plenumsmøte. Delegasjonen gikk gjennom utkast til erklæring og kom med innspill, endringer og tillegg. Dette ble tatt med i dokumentet. Delegasjonen overvar også plenumsmøtet i Sametinget i Sverige som ble avholdt 6. - 8.11.2011 i Karasjok

Samisk parlamentarisk råd avholdt sitt plenumsmøte i Kirkenes 9.11.11. Sametinget i Norge ved president Egil Olli overtok ledervervet i rådet for en periode på 16 måneder. Møtet vedtok handlingsplan for perioden 10.11.2011 – 31.12.2013.

Styret i Samisk parlamentarisk råd har avholdt 2 møter i perioden, 9.9.2011 og 14. 10.2011.

Den tredje Sameparlamentarikerkonferanse ble avholdt i Kirkenes 10.11.11. Kirkeneserklæringen ble godkjent.

10 Kunngjøring av nye saker - oppfølging

Sametingsrådets oppfølging av nye saker kunngjort på plenumsmøte i sak 033/11.

Forslag 1: Stopp det midlertidige vernet av lešjávre-området

Direktoratet for naturforvaltning har den 12.9.2011 vedtatt en forskrift om forlengelse av virkningene av kunngjort verneforslag for myrer og våtmarker i Finnmark etter naturmangfoldloven. I praksis betyr det at restriksjonene på potensielle tiltak og tilskudd i de 23 kandidatområdene til verneplan for myrer og våtmark i Finnmark forlenges med to år frem til og med 7.5.2013. Dette skal sikre at verneverdier ikke blir skadet eller ødelagt, mens det vurderes om et område skal vernes etter naturmangfoldloven. Konkret sier bestemmelsen at et forvaltningsorgan uten videre kan avslå en søknad om tillatelse til et tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Tillatelse kan bare gi dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for verneverdiene. Dette gjelder forvaltningsorganer for alle

typer lover som plan- og bygningsloven, motorferdselloven, reindrifftsloven, kulturminneloven, skogbruksloven, mineralloven og vassressursloven, energiloven, forurensningsloven m.v. Det vil si alle søknadspliktige tiltak etter slike lover kan avslås av Fylkesmannen i Finnmark eller andre forvaltningsorganer med gitt begrunnelse som åpner for et stort skjønn.

Forskriften for denne forlengelsen har vært på høring til berørte myndigheter, herunder Sametinget, og det er standard prosedyre at påtenkte verneforslag som er i prosess ved igangsatt saksbehandling underlegges slike restreksjoner etter naturmangfoldlovens § 44, jf. § 42. Direktoratet for naturforvaltning har altså forlenget virkningene som var begrenset til fire år etter at verneforslaget var kunngjort med to nye år i påvente av at verneprosessen sluttføres. Det neste virkemidlet fra Miljøverndepartementet/Direktoratet for naturforvaltning kan være å gi forskrift om midlertidig vern for verneområdene for å hindre skade på verneverdier. Også her gjelder virkningen for fire år, med mulighet for forlengelse med to nye år.

Høringsdokumentet for verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark omfatter 23 foreslåtte områder for naturreservater. Området Iešjávri omfatter 121, 3 km² våtmarksområder nord og øst for Iešjávri, samt noen holmer i innsjøen. Det foreslåtte verneområdet er av meget stor viktighet for den europeiske dverggåspopulasjonen i sommersesongen.

Dverggåsa regnes som en av Norges mest trua arter. Den ble klassifisert som en prioritert art etter naturmangfoldloven i 2011, og skal derfor få ett styrket vern. Dverggåsa er truet med utryddelse globalt. Gjennom satellittstudier har det blitt dokumentert at illegal jakt langs trekkveiene til og fra Hellas er en viktig årsak til nedgangen i bestanden, samt utilsiktet felling under jakt på grågås. Arbeidet med bevaring av dverggåsa bygger både på en internasjonal og norsk handlingsplan.

Når det gjelder Verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark, var det et arbeidsutvalg med samisk representasjon for områdene i Kautokeino. Arbeidsutvalget ble på grunn av tidspress m.v. ikke ferdig med sitt arbeid. I konsultasjoner på politisk nivå mellom Sametinget og Miljøverndepartementet 24.9.2010 var det enighet om at arbeidet med Verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark fortsetter når arbeidet med utvidelse av Øvre Anarjohka nasjonalpark og Muvrešáhpi nasjonalpark og Goahteluoppal landskapsvernområde er sluttført. Det ble antydnet at arbeidet med myrer og våtmarker sluttføres i arbeidsutvalg der berørte ordførere og Sametinget er representert. I møte på politisk nivå mellom Sametinget og Miljøverndepartementet 7.11.2011 kom det fram at arbeidet med nasjonalparkene i Finnmark videreføres i løpet av 2012 gjennom konsultasjoner mellom Miljøverndepartementet og Sametinget, og i dialog med de berørte kommunene.

Inntil de foreslåtte verneområdene er avklart vil Sametingsrådet bistå samiske interesser dersom de søker om tiltak i de foreslåtte verneområdene. Sametinget vil da gå i en aktiv dialog med Fylkesmannen i Finnmark før søknader om tiltak avgjøres med formål om at tiltak som har ingen eller liten påvirkning på verneverdiene kan gjennomføres i tråd med tidligere høstningstradisjoner og annen naturbruk. Poenget er at den tradisjonelle samiske bruken i områdene skal videreføres slik at båndleggingen av disse områdene, herunder Iešjávri, ikke påvirker samiske interesser negativt.

Forslag 2: Å ta vekk kontantstøtten gir vanskeligere hverdag for næringsutøvere

Sametingsrådet ser at det i forhold til samiske næringer og primærnæringer kan være uheldig at kontantstøtten fjernes. Vi ser at kontantstøtten blant annet kan ha bidratt til at familiene har fått mulighet til selv å ta seg av omsorgen for egne barn og slik har hatt mulighet til å ta barna med på aktivitetene innefor samiske næringer, og på den måten overføre tradisjonell kunnskap mellom generasjoner. Videre ser vi også at det å fjerne kontantstøtten kan bidra til at samiske næringsutøvere ikke ønsker å etablere bedrifter i en fase hvor de har små barn. Sametingsrådet har årlig to samarbeidsmøter med Kunnskapsdepartementet hvor mange aktuelle saker blir diskutert. Fjerning av kontaktstøtten og ringvirkningen av dette i forhold til samiske næringer og primærnæringene er en sak som kan være aktuell å diskutere i disse møtene.

Forslag 3: Språk i lærebøker i grunnskolen

Sametingsrådet er kjent med de utfordringene som foreldrene møter når de skal hjelpe sine barn med lekser på et språk de ikke selv behersker. Likevel er det ikke anbefalt fra pedagogisk hold at det utvikles læremidler der både norsk og samisk tekst er representert i én og samme bok. Samisk er ikke et statsbærende språk, og det er utsatt for et stort press fra det statsbærende språket, som i dette tilfellet er norsk. Ved å ha begge språkene i samme lærebok, er risikoen svært stor for at den samiske teksten blir valgt bort, også av de samiske elevene, og at de dermed ikke får den utviklingen i samisk som er ønskelig. På bakgrunn av dette vil ikke sametingsrådet avsette midler til slike tospråklige lærebøker i budsjettet.

Matematikk ble trukket fram som et fag der det er spesielt vanskelig å følge opp på grunn av alle fagtermene. Læreplanen i matematikk er den samme som ellers i landet og det er norske lærebøker som blir oversatt til samisk. Dette innebærer at det finnes en norsk versjon av lærebøkene i matematikk for hele grunnskolen som da kan være til hjelp for foreldrene.

Forslag 4: Kutt i helsetjenesten i Finnmark

I likhet med NSR er Sametingsrådet bekymret for at tilbudet til den samiske befolkningen i Finnmark skal forringes når Helse Finnmark HF foretar omstilling og nedbemanning i foretaket grunnet den økonomiske situasjonen. Sametingsrådet har derfor tatt kontakt med Helse Finnmark HF og uttrykt sin bekymring knyttet til ivaretagelse av samiske pasienters rett til og behov for tilrettelagte tilbud i denne prosessen. Sametingsrådet har spesielt rettet fokus på tiltak knyttet til tilbudet innenfor psykisk helse, da dette området er spesielt utsatt i nevnte nedskjæring/omorganiseringsprosess.

Sametingsrådet har vist til at samiske pasienter møter spesielle utfordringer i kontakt med helse og sosialtjenesten. Utfordringene er knyttet til at samiske pasienter har en annen kultur, og ofte et annet språk enn tjenesteutøverne, samtidig som det er mangel på kunnskap om samisk språk og kultur blant fagfolk på alle nivåer innenfor helse og sosialtjenesten. Mangel på kompetanse om samisk språk og kultur reduserer kvaliteten på helsetilbudet til samiske pasienter. Risikoen for feilbehandling og dårlig kvalitet på behandlingen øker når kommunikasjon mellom pasient og behandler er dårlig. Sametinget ber om at dette momentet vektlegges i innsparingsprosessen.

Sametingsrådet uttrykker også en bekymring for opprettholdelse og videreutvikling av tilbudet som er bygd opp ved Samisk nasjonal kompetansesenter (SANKS) for psykisk helse dersom dette ikke får et spesielt fokus i en omorganisering/nedskjæringsprosess. Det vil innebære at samiske pasienter som er avhengig av et behandlingstilbud som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur får et dårligere tilbud. SANKS har lyktes i å utvikle et godt helsetilbud som har ført til en bedre tilrettelagt helsetjeneste innen psykisk helse for den samiske befolkning. Dette må videreutvikles og styrkes. Sametingsrådet viser også til at SANKS rolle i fremtidig utdanning av fagfolk opprettholdes og videreutvikles, da det sikrer større tilgang til fagfolk med samisk språk og kulturkompetanse.

Sametingsrådet har videre påpekt at samiske pasienter har særskilte rettigheter som er nedfelt i norsk lov og internasjonale konvensjoner. Med bakgrunn i dette har sentrale myndigheter påpekt i overordnede føringer til helseforetak at samiske pasienters rett og behov for tilrettelagte tjenester skal etterspørres og synliggjøres i utredning og beslutningsprosesser. Sametinget har etterspurt hvordan dette er ivare tatt innenfor foreslåtte tiltak i omorganisering/innsparingsprosessen i helse Finnmark.

Sametingsrådet vil ta dette med seg i det videre arbeidet med melding om kvalitet og pasientsikkerhet, stortingsmelding om rus, og arbeidet med oppdragsdokumenter for regionale helseforetak for 2012.

Forslag 5: Rekruttering av samisktalende barnehagepersonell

Sametingsrådet har startet arbeidet med sametingsmelding om barnehager med samiske barn. Meldingen vil ta for seg flere utfordringer på barnehageområdet. Blant annet vil vi sette fokus på rekruttering av samisktalende barnehagepersonell både i og utenfor forvaltningsområdet for samisk

språk. Det er et økende behov i det samiske samfunnet for flere ansatte i barnehagene som behersker samiske språk.

Sametinget ser at barnehagene spesielt utenfor forvaltningsområdet sliter med å rekruttere samisktalende ansatte. Spesielt er det et stort behov i de sør- og lulesamiske områdene. Et innsatsområde i meldingen vil derfor være å finne gode strategier for å rekruttere samisktalende til barnehagene med samiske barn.

Sametingsrådet har vært involvert i arbeidet med en nasjonal rekrutteringsplan for samisk høyere utdanning som er trådt i kraft fra høsten 2011. I oppfølginga av denne planen bør det rettes et særskilt fokus på rekruttering av samiskspråklige førskolelærere og lærere. |

Forslag 6: Egen avdeling ved barnehage i Bodø

Sametingsrådet er kjent med hvilket barnehagetilbud samiske barn i Bodø har. Det er avholdt møter mellom Sametingsrådet og Bodø kommune om barnehagetilbudet til samiske barn i kommunen. Sametinget har tildelt tilskudd til samiske barnehager til Jentoftsletta barnehage. I 2011 har Studentongan barnehage i Bodø søkt om tilskudd til samisk språkopplæring i barnehagen.

Det samiske språket er et minoritetsspråk og er i en situasjon hvor det i enkelte områder står svakt. Sametingsrådet mener at barnehagene med tilbud til samiske barn er viktige medspillere for foreldre som ønsker et barnehagetilbud bygd på samisk språk og kultur for sine barn. For mange vil et samisk barnehagetilbud være avgjørende for at samiske barn skal kunne bli samisktalende.

Det er i følge barnehageloven § 8 kommunen som har ansvar for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur. I øvrige kommuner skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur.

Uavhengig av om kommunen er et samisk distrikt eller ikke skal det tas hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur, jfr. barnehageloven § 2.

Sametingsrådet er i dialog med Bodø kommune om barnehagetilbud til samiske barn, og vil også samarbeide med Fylkesmannen i Nordland i saken. Sametinget har ikke tilsyn i barnehage som sitt ansvarsområde slik som fylkesmennene har. Vi ser det derfor som naturlig å samarbeide med fylkesmannen i denne saken.

Forslag 7: Samiskundervisning utenfor forvaltningsområdet for samisk språk

Våren 2009 la regjeringen frem Handlingsplan for samisk språk. Tiltak 4 omfattet kartlegging for å få bakgrunnskunnskap om i hvilken grad elevene får innfridd sine rettigheter til opplæring i samisk, og om hvordan elevene selv vurderer opplæringen. Kunnskapsdepartementet ba Utdanningsdirektoratet foreta denne kartleggingen. Utdanningsdirektoratet engasjerte Nordlandsforskningen til å gjennomføre oppdraget.

Nordlandsforskning la frem sin rapport "Rett til samisk opplæring – ideal eller realitet" i januar 2011. Rapporten bygger på en relativ omfattende undersøkelse blant skoler i rundt om i Norge. I rapporten er det ikke direkte kartlagt om grunnskoleelever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk har fått informasjon og tilbud om samiskundervisning. Dette lå utenfor mandatet for oppdraget.

Sametingsrådet ser det som viktig at rettigheten etter opplæringsloven etterfølges. Like viktig er det også det gis informasjon om rettighetene. Dette er problemstillinger som sametingsrådet vil følge opp. En måte å følge opp spørsmålet er å legge inn som tiltak ved revidering av handlingsplan for samisk språk. Sametingsrådet har jevnlig møter med Kunnskapsdepartementet. En eventuell kartlegging og gjennomføring av denne vil være en sak som sametingsrådet kan ta opp. Sametingsrådet vil følge opp saken.

Forslag 8: Sikre tilbud ved private samiske barnehager

I tildelingsbrev til søker fremkommer kriteriene for tildelingen. Et av kriteriene er at kommunen utbetaler tilskuddet til barnehagen uten ugrunnet opphold. Under behandling av søknadene ser Sametingsrådet på hvordan midlene er tenkt brukt, dette fordi at tilskuddet skal brukes til å dekke merutgifter som samisk barnehagedrift medfører. Det er et krav til tilskuddsmottaker at Sametingets tilskudd ikke brukes til ordinær drift, slik som for eksempel husleie, strømutfgifter og investeringer som ikke kan knyttes til arbeid med samisk språk og kultur i barnehagen. Sametingets tilskudd til barnehager skal ikke ses i sammenheng med statstilskudd til barnehager, men være et tillegg til dette. I følge barnehagelovens § 8 skal kommunen forvalte de statlige øremerkede tilskuddene til ikke-kommunale barnehager. §14 sier videre at godkjente ikke-kommunale barnehager skal behandles likeverdig med kommunale barnehager i forhold til offentlig tilskudd. Kommunen er lokal barnehagemyndighet (§8), og fylkesmannen har videre et tilsynsansvar overfor kommunen (§9).

Sametinget har ingen myndighet til å føre tilsyn med kommunene, og det må derfor henvises til fylkesmannen som har tilsynsansvar overfor de enkelte kommuner. Men på et generelt grunnlag forventer sametingsrådet at kommunene viderefører tilskuddet til de enkelte barnehager, i følge Sametingets retningslinjer for tilskuddet. Sametingsrådet kan også være behjelpelig med veiledning overfor kommuner i forhold til spørsmål om tilskuddet. Sametingsrådet er i gang med utarbeiding av melding om barnehager med samiske barn, og vi vil forsøke å ha med betraktninger rundt dette spørsmålet i denne meldingen.

Forslag 9: Tillegg i taletid for samisk språk

Oversendt plenumsledelsen.

Forslag 10: Behandling av meldinger fra sametingsrådet

Oversendt plenumsledelsen.

Forslag 11: Oppretting av luftambulanse i Midtre Hålogaland

Sametingsrådet er enig i at befolkningen i Midtre-Hålogaland skal ha en likeverdig helsetjeneste på lik linje med den øvrige befolkningen. Sametingsrådet har tatt opp og påpekt behovet for likeverdige tjenester til den samiske befolkningen i flere møter med Helse- og omsorgsdepartementet i forbindelse med Samhandlingsreformen. En god del av den samiske befolkningen bor i grisgrendte strøk, og vi har særlig påpekt behovet folk i distriktene og den samiske befolkningen i kommuner utenfor forvaltningsområde for samiske språk har for et godt tilbud. En viktig forutsetning for å sikre et godt tilbud er at akuttberedskapen er tilfredsstillende og at responstiden er så lav som mulig. Vi ser også at sentralisering og funksjonsdeling av behandlingstilbudet vil kunne øke etterspørselen av luftambulanse. Når det gjelder behovet for en luftambulansbase mellom Bodø og Tromsø vil Sametingsrådet ta opp saken med sentrale myndigheter i det videre arbeidet med Samhandlingsreformen.

Forslag 12: Reinstengselgjerde på Saltfjellet

Jernbaneverket har utarbeidet en handlingsplan mot dyrepåkjørsler med tog på oppdrag fra Samferdselsdepartementet. I følge Nasjonal Transportplan 2010-2019 framkommer det at Nordlandsbanen skal oppjusteres for å kunne bli et mer effektivt transportnett både av gods- og persontransport. Dette vil innebære at frekvensen av togtrafikk på Nordlandsbanen vil øke.

I handlingsplanen gis det en redegjørelse for hvordan man skal søke å unngå reinpåkjørsler i det omfang som har vært fram til i dag. Her ønsker Jernbaneverket et samarbeid med reindriften for en storstilt bygging av gjerder langs Nordlandsbanen. De ønsker at reindriften skal være med å bygge gjerdene, mens Jernbaneverket holder materiell til dette formål. Videre ønsker de at Reindriftsadministrasjonen skal stå for vedlikeholdet.

Sametingsrådet har avgitt en høringsuttalelse 8.10.2011 til Jernbaneverkets handlingsplan. Her sier Sametingsrådet seg enig i at det settes i verk tiltak for å sikre mot reinpåkjørslar langs Nordlandsbanen. Men Sametingsrådet ønsker primært at staten ved Samferdselsdepartementet skal ha det fulle ansvar for oppsett og vedlikehold av gjerdene.

Sametingsrådet er av den oppfatning at et samarbeid med reindriften er påkrevet med hensyn til lokaliseringen av gjerdar og at det i enkelte tilfeller kan være i reindriften sin interesse, ved avtale å påta seg ansvar for nødvendig oppførsel av gjerdar. Forutsetningen for dette er at det grunnleggjende juridiske ansvarsforhold ikkje belastes reindriften. Det vil si at reindriften ikkje belastes for kvaliteten eller lokaliseringen av gjerdene, og at Jernbaneverket ikkje fraskriver seg erstatningsansvar ved påkjørsler av rein.

Forslag 13: Julevsáme vahkko - Lulesamisk uke

Sametingsrådet er positiv til slike arrangementer da det også bevilges midler til slike formål over søkerbaserte tilskuddsordningar. Det vises i denne sammenhengen til at Julevsáme vahkko – Lulesamisk uke har fått midler til formålet fra Sametinget over søkerbaserte tilskuddsordningar i 2010 og 2011 på henholdsvis kr 40 000 og kr 185 000. Sametingsrådet vil likevel vise til at Julevsáme vahkko fortsatt kan søke om midler over Sametingets budsjett for neste år over søkerbaserte tilskuddsordningar. Gjennom søkerbaserte tilskuddsordningar opprettholdes og utvikles ulike samiske kulturelle aktivitetar. Aktivitetene kan variere frå år til år og størrelsen på tilskuddene kan av den grunn variere. Sametingsrådet er av den oppfatning at tilskudd over søkerbaserte ordningar er mest hensiktsmessig virkemiddel til slike kulturelle aktivitetar. Sametingsrådet har ved forslag til budsjettet for 2012 vurdert årlig fast tilskudd til arrangementet, men ikkje funnet plass til dette.

Forslag 14: Handlingsplan for solidaritet med urfolk og urfolksområder

Sametingsrådet ønsker en sterkere satsning på meldingsarbeid i Sametinget. Gjennom meldingene vil sametingsrådet utvikle en helhetlig politikk på fagområdene. I løpet av 2012 vil det komme en melding som omhandler internasjonal politikk. I meldingen vil målsettingene og strategiene for Sametingets internasjonale engasjement behandles. Temaene som NSR trekker fram i sitt forslag til ny sak, vil være aktuelle for meldingen. Meldingar skal primært følges opp gjennom Sametingets budsjett.

III Votering

- Av 39 representantar var 37 til stede. Det ble ikkje votert over saken.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikkje fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
		Aili Keskitalo
	Egil Olli	
	Aili Keskitalo, til forr. orden	Egil Olli
	Aili Keskitalo, til forr. orden	
1	Egil Olli, saksordførere	Geir Tommy Pedersen
		Silje Karine Muotka
		Rolf Johansen
	Egil Olli	
2	Aili Keskitalo	Willy Ørnebakk
3	Anders Somby jr.	
4	Åge Nordkild	Trond Are Anti

	Åge Nordkild	
5	Willy Ørnebakk	Geir Tommy Pedersen
		Aili Keskitalo
		Rolf Johansen
	Willy Ørnebakk	
6	Randi A. Skum	
7	Vibeke Larsen	Geir Tommy Pedersen
		Aili Keskitalo
	Vibeke Larsen	
8	Hilde Anita Nyvoll	Silje Karine Muotka
	Hilde Anita Nyvoll	
9	Trond Are Anti	Silje Karine Muotka
	Trond Are Anti	
10	Olaf Eliassen	Silje Karine Muotka
		Trond Are Anti
		Hilde Anita Nyvoll
	Olaf Eliassen	
11	Gunn-Britt Retter	Mariann Wollmann Magga
		Ragnhild Melleby Aslaksen
		Hilde Anita Nyvoll
	Gunn-Britt Retter	
12	Láilá Susanne Vars	Ann-Mari Thomassen
		Randi A. Skum
		Silje Karine Muotka
	Láilá Susanne Vars	
13	Berit Marie P. E. Eira	Rolf Johansen
	Berit Marie P. E. Eira	
14	Egil Olli, saksordfører	Geir Tommy Pedersen
		Aili Keskitalo
		Randi A. Skum
	Egil Olli, saksordfører	
15	Anders Somby jr.	Olaf Eliassen
		Hilde Anita Nyvoll
	Anders Somby jr.	
16	Marianne Balto	Geir Tommy Pedersen
		Randi A. Skum
		Olaf Eliassen
	Marianne Balto	
17	Kirsti Guvsám	
18	Heidi Persdatter Greiner Haaker	Randi A. Skum
		Mariann Wollmann Magga
		Jørn Are Gaski
	Heidi Persdatter Greiner Haaker	
19	Mariann Wollmann Magga	
20	Ellinor Marita Jåma	Åge Nordkild
		Aili Keskitalo
		Trond Are Anti
	Ellinor Marita Jåma	
21	Ida Marie Bransfjell	
22	Vibeke Larsen	
23	Jørn Are Gaski	

24	Marianne Balto	
25	Geir Tommy Pedersen	
26	Aili Keskitalo	
27	Egil Olli, saksordfører	

VI Sametingets vedtak

- Sametingsrådets beretning for perioden 08.09. - 11.11. 2011 tas til etterretning.

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.11.11 kl. 12.30

Originalspråk: *

Ašši/Sak SP | **041/11**

Spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-

11/5387

Saken påbegynt 30.11.11 kl. 15.00

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	22.11.2011	Representant Ann-Mari Thomassen, NSRs sametingsgruppe	Samerettsutvalget 2
2	22.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Sametingets anti-mobbeplakat
3	22.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Sametingets konsultasjoner
4	22.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Sametingets offisielle politikk ovenfor kvenene
5	22.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Sametingets omdømmepolicy
6	22.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Regionalt språksenter i Vest-Finnmark?
7	22.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Slutt på SAAL-kurs i Alta?
8	22.11.2011	Representant Geir Tommy Pedersen, NSRs sametingsgruppe	Nussir AS og Arctic Gold AB
9	22.11.2011	Representant Aili Keskitalo, NSRs sametingsgruppe	Brennpunkt
10	22.11.2011	Representant Aili Keskitalo, NSRs sametingsgruppe	Samefolkets fond
11	22.11.2011	Representant Gunn-Britt Retter, NSRs sametingsgruppe	Oppfølging av Kystfiskeutvalget
12	22.11.2011	Representant Gunn-Britt Retter, NSRs sametingsgruppe	Styret for Øst-samisk museum
13	22.11.2011	Representant Aud Marthinsen, Fremskrittspartiet	Samisk genmateriale

II Spørsmål og svar

Spørsmål 1, representant Ann-Mari Thomassen, NSRs sametingsgruppe

Samerettsutvalget 2

Hva er status for oppfølging av arbeidet med anerkjennelse av rettighetene sør for Finnmark, Samerettsutvalget II?

Svar på spørsmål 1

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har orientert Sametinget om at departementene ikke har kommet langt nok i sine interne forberedelser til å kunne avholde et første konsultasjonsmøte om selve innholdet og substansen i saken om oppfølging av Samerettsutvalget II i 2011. Den felles målsettingen mellom departementene og Sametinget om opplegget for konsultasjonene var at det skulle tas sikte på et slikt konsultasjonsmøte i løpet av høsten 2011. Dette må fravikes noe. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet og Justisdepartementet tar nå sikte på at konsultasjoner om kartleggingslovgiving og konsultasjonslovgiving kan skje i siste del av februar. Konsultasjonene vil starte på administrativt nivå.

Spørsmål 2, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Sametingets anti-mobbeplyakat

Hva skjedde med forslaget om at Sametinget skal lage en egen anti-mobbeplyakat?

Svar på spørsmål 2

Som Sametingsrådet svarte i sak 31/10 er mobbing og tiltak mot mobbing er områder som Sametingsrådet har et sterkt fokus på. Når Sametingsmelding om opplæring tas opp til behandling vil det ventelig bli utarbeidet flere særskilte tiltak enn det som til nå er nevnt i meldingene. Mobbing og anti-mobbe tiltak kan være punkter det legges vekt på i en oppfølging av meldingen.

Sametingsrådet vil vise til at statsminister Jens Stoltenberg den 27. januar 2011 signerte på vegne av regjeringen et Manifest mot mobbing og markerte startskuddet for en kampanje mot digital mobbing.

Dette manifestet forutsetter en lokal tilknytning og alle kommuner i landet er oppfordret til å lage et eget manifest, samt registrere seg som manifestpart.

Sametingsrådet har i budsjett 2012 har som et av prioriteringene samiske barns egne initiativ mot mobbing og for inkludering på søkerbasert ordning under kulturtiltak for barn og unge.

Sametingsrådet hadde 1.nov 2011 møte med statsråd Lysbakken der et av temaene var digital mobbing.

Sametingsrådet vurderer å registrere Sametinget som manifestpart, samt å gjennomføre kampanjer for å sette søkelyset på viktige sider av mobbingen. Dette for å skape oppmerksomhet rundt mobbing, samt bidra til å sette fokus i det samiske samfunn om mobbing.

Spørsmål 3, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Sametingets konsultasjoner

Er det mulig å få en skriftlig oversikt over alle konsultasjoner som er gjennomført og avsluttet i 2010 og 2011, tema for disse og de konkrete politiske resultatene av konsultasjonene?

Svar på spørsmål 3

En skriftlig oversikt over de konsultasjoner som er avsluttet i 2010 finnes i Sametingets årsmelding fra 2010. Tilsvarende vil en slik oversikt for konsultasjoner i 2011 bli innarbeidet i årsmeldingen fra 2011. I tillegg blir aktuelle konsultasjoner forløpende omtalt i rådets beretning.

Spørsmål 4, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Sametingets offisielle politikk ovenfor kvenene

I Brennpunkt-programmet "Førsteretten" gav sametingspresident Egil Olli uttrykk for at sametingsrådet mener at kvenene snakker finsk. Spørsmålet om sametingsrådet mener at kvensk er å betrakte som det samme som finsk er et spørsmål som trenger videre avklaring. Ber derfor om at sametingsrådet gir en avklaring på dette spørsmålet som det hersker mange syn på.

I det samme programmet kunne det videre fremstå slik at sametingsrådet har utarbeidet en offisiell politikk ovenfor kvenene, blant annet med tanke på hvilken status kvenene burde ha i forhold til den politikk sentrale myndigheter fører ovenfor kvenene. På denne bakgrunn bes det om en redegjørelse omkring hvilken holdning sametingsrådet har til kvenene.

Svar på spørsmål 4

Vi erkjenner at denne saken, på vegne av sametingspresidenten, ikke ble godt nok forklart i NRK Brennpunkt-programmet "Førsteretten", som ble sendt 15. november 2011. Jeg beklager dette, og erkjenner at sametingspresidentens svar ga et feil bilde i forhold til kvenene. Sametingsrådets politikk i forhold til kvener er at kvener er offisielt anerkjent som nasjonal minoritet og at det kvenske språket er anerkjent som et minoritetsspråk i Norge. Kvenene er offisielt anerkjent som nasjonal minoritet i og med Stortingets ratifikasjon i 1999 av Europarådets rammekonvensjon for vern av nasjonale minoriteter, før det, i 1993 har også Stortinget ratifisert Minoritetsspråkpakten hvor det kvenske språket er anerkjent som et minoritetsspråk i Norge. Sametingsrådet støtter dette fullt ut.

Sametingsrådet har støttet kvenene i en del saker, og rådet ser at det er naturlig å gjøre dette da det er høvelig å gjøre det, og ellers også om det er behov for vår støtte.

Spørsmål 5, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Sametingets omdømmepolicy

Har Sametinget en omdømmepolicy og hva består denne av?

Svar på spørsmål 5

Sametingsrådet baserer sin virksomhet på prinsippet om åpenhet og dialog. I tillegg har Sametinget vedtatt etiske retningslinjer både på politisk og administrativt nivå. Disse retningslinjene omfatter også omdømmebygging.

I de etiske retningslinjene for politisk nivå står følgende: Som forvaltere av det samiske samfunnets fellesmidler stilles det spesielt høye krav til den enkelte politikers etiske holdninger i sin virksomhet for Sametinget. Folkevalgte må være seg bevisste at de danner grunnlaget for samers og andres tillit til og holdning til Sametinget.

For administrativt nivå gjelder følgende: Etisk bevissthet hos ansatte i rollen som myndighetsutøver, tjenesteyter og forvalter av betydelige samfunnsressurser er en forutsetning for at samer og andre skal ha tillit til Sametinget. Dette vil også ha stor betydning for det omdømmet Sametinget har.

Sametingsrådet jobber aktivt med å styrke omdømmet til Sametinget. Vi oppfordrer til en åpen dialog via folkemøter og sosiale medier. Vi lanserer i tillegg en ny nettside i begynnelsen av 2012 som i større grad en nå vil vise hva Sametinget arbeider med og for.

Spørsmål 6, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Regionalt språksenter i Vest-Finnmark?

Ber om at sametingsrådet redegjør for eventuelle planer om et regionalt språksenter i Vest-Finnmark og om dette er tenkt finansiert kommende år.

Svar på spørsmål 6

Sametingsrådet har i institusjonsmeldingen sagt at språksentre som er etablert bør kunne utvide sitt virkeområde slik at de kan virke som regionale språksentre. Sametingsrådet mener at vi får den beste utviklingen når språksentrene selv er innstilt på å utvide sitt virkeområde til et regionalt språksenter. Da vil både språksenterets styre og ansatte være aktive i byggingen av nettverk, planlegging av tiltak, undersøkelser om behov osv.

Sametingsrådet har vært i møte med ett språksenter som ønsker å utvide sitt virkeområde. Der har vi signalisert vårt syn som er at språksentre som ønsker å utvide sitt virkeområde først må gjennomføre regionale tiltak med prosjektmidler før vi vurderer fast tilskudd til et regionale språksenter. En slik holdning mener vi er den beste for å sikre at et ønske om en utvidelse av virkeområde er realistisk og gjennomførbar. Av den grunn har ikke Sametingsrådet satt inn konkrete midler for utvidelse av noen språksentres virkeområde i neste års budsjett.

Som nevnt i beretningen så har Sametingsrådet satt igang en evaluering av de språksentrene som får grunntilskudd fra Sametinget. I denne evalueringen har vi blant annet bedt om konkrete forslag til endringer og forbedringer i forvaltningen av grunntilskuddet slik at samiske språksentre skal kunne fungere som regionale språksentre. Evalueringens forslag vil være viktige i vårt fremtidige arbeid for språksentrene, også med tanke på hvordan vi skal jobbe i forhold til utvidelse av språksentrenes virkeområder.

Spørsmål 7, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Slutt på SAAL-kurs i Alta?

Stemmer det at Sametinget har besluttet at ordningen med SAAL-kurs i regi av Samisk Høgskole skal avsluttes i blant annet Alta og Porsanger?

I Alta er det store ventelister til dette kurset, og det er et stort behov for slike kurs fordi halvparten av barna som har samisk som språk i skolen i Alta har dette i form av samisk 3. Det betyr at disse barna har stort behov for at foreldre også synliggjør at samisk språk er viktig ved å prioritere samiskkurs selv. Ved at SAAL-kursene opphører vil det fortsatt være et stort udekket behov for voksenopplæring i samisk språk i Alta og andre lokalsamfunn.

Kursene har vært en stor suksess og har ført til at samiskkurs for voksne gis i regi av blant annet samiske språksentre i form av formell videreutdanning. I forhold til at regjeringen har utmeislet en handlingsplan for samiske språk og befolkningen venter at dette er et stort satsningsområde i samepolitikken bes det om at sametingsrådet gjør rede for prioriteringen i lys av handlingsplanen for samiske språk.

Svar på spørsmål 7

Sametinget har gjennom midler fra samefolkets fond finansiert et 5-årig program for voksenopplæring i de samiske språkene som et prosjekt ved Sámi allaskuvla (samisk høgskole). Prosjektet ble igangsatt i 2009 og går nå inn i sitt fjerde år. Gjennom dette samarbeidet mellom samisk høgskole og språksentrene har også språksentrene fått kompetanseheving.

I utprøvsperioden gjennomførte Sámi allaskuvla kurs i Alta og Porsanger med finansiering gjennom prosjektet. Ved bruk av de tildelte midlene fra samefolkets fond er Sámi allaskuvla av Sametingsrådet blitt bedt av å prioritere språkkurs i sør- og lulesamisk til neste år. Samisk høgskole mangler menneskelige ressurser til å følge opp den enorme interessen for språkkursene for voksne. Det gjelder veiledning og tilrettelegging av eksamener for de som ønsker å gjennomføre språkkurs for voksne. Sametingsrådet er kjent med den situasjonen Sámi allaskuvla har i forhold til menneskelige ressurser, og Sametinget har dialog med Sámi allaskuvla om dette.

Sametingsrådet er imidlertid innstilt på at kursene i nordsamisk område videreføres. I videreføringen kan de enkelte språksentrene igangsette kurs selv, enten alene eller i samarbeid med Sámi allaskuvla, og søke om tilskudd fra Sametingets språkmidler til finansiering av kursene.

Spørsmål 8, representant Geir Tommy Pedersen, NSRs sametingsgruppe

Nussir AS og Arctic Gold AB

Hva er status for Sametingets forhandlinger med Nussir AS og Arctic Gold AB?

Svar på spørsmål 8

Det har vært avholdt møte mellom Sametinget og Nussir ASA 16.9.2011 hvor en er blitt enige om hvordan forhandlingsprosessen om søknad om driftskonsesjon etter mineralloven skal foregå. Nussir utarbeider et grunnlagsdokument med forslag/skisser til løsninger som bygger på konsekvensutredningene og rapporter om økonomien i planene, jf intensjonsavtalen pkt. 4 og 5. Sametinget vil så utarbeide arbeidsnotat med tilbakemeldinger med vurderinger og forslag/skisser før det så avholdes forhandlingsmøte.

Sametinget avventer nå nærmere grunnlagsmateriale fra Nussir. Det er for øvrig enighet om at rbd 20 og 22 bringes inn i forhandlingene om de ønsker det. Sametinget har gitt uttrykk for at vi er åpne for at rbd involveres i fellesmøter når som helst i prosessen. Nussir skal også tilby rbd finansiering av ressursperson som kan bistå rbd i forhandlingene. Sametinget har hatt kontakt med rbd 22 og fått forståelsen av at de når de har mulighet vil foreslå møtetidspunkt for å drøfte med Sametinget og Nussir hvordan forhandlingsprosessen er tenkt og deres mulige medvirkning.

Arctic Gold er ikke kommet så langt i sine undersøkelser at de har besluttet å ville utarbeide søknad om driftskonsesjon. Det er derfor ikke forberedt noen forhandlinger etter intensjonsavtalen om dette. 9.11.2011 ble det imidlertid avholdt orienteringsmøte mellom partene ihht undersøkelsesavtalen og intensjonsavtalen. Det ble her blant annet orientert og drøftet spørsmål knyttet til undersøkelsesarbeidene i 2011 og høringen av planprogrammet for reguleringsplanforslag med konsekvensutredning. Planprogrammet for reguleringsplanforslag med konsekvensutredning har høringsfrist 9.12.2011.

Spørsmål 9, representant Aili Keskitalo, NSRs sametingsgruppe

Brennpunkt

I tv-programmet Brennpunkt på NRK1 tirsdag 15.11.11 ga president Egil Olli uttrykk for sitt syn på forskning på samiske levninger. Er dette Sametingets offisielle syn?

Medfører det riktighet at presidenten fikk manuskriptet til reportasjen til gjennomsyn på forhånd og godkjente det, slik det påstås i avisa Ságat 19.11.11?

Svar på spørsmål 9

Sametinget har ingen etablert forvaltningspraksis på søknader om DNA-testing av skjeletter fra samiske graver da vi foreløpig ikke har mottatt noen slike søknader. Sametinget er ikke imot et forskningsfelt på generelt grunnlag.

Av Sametingets behandling av andre søknader har det vært uttrykt skepsis til etnisk identifisering på grunnlag av skjelettmål, inkludert hodeskaller. Sametinget forventer at søker har kjennskap til det moderne etnisitetsbegrepet, og har et reflektert forskningsetisk ståsted.

På samme måte vil heller ikke etnisk identitet la seg avlese av gener (noe som for øvrig er allment erkjent i samfunnsvitenskapelig forskning). Om søknader om genetiske undersøkelser av samlingen skulle komme, vil Sametingets svar avhenge av det eventuelle forskningsprosjektets faglige kvalitet, kunnskapsmessige nytte, teoretiske og metodiske tilnærming og forskningsetiske standard. Sametinget

fatter sin beslutning etter at Skjelettkomiteen under De nasjonale forskningsetiske komiteer har vurdert prosjektet, og legger stor vekt på komiteens anbefaling.

Til saken kan det også opplyses om at Sametinget ikke har tatt avstand fra DNA-forskning. Imidlertid er vi av den oppfatning at etnisk identitet ikke lar seg avlese av gener.

Rådet kan også informere om at vi vil inn i prosessen ved revidering av bioteknologiloven. Loven er nå i en evalueringsprosess i Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Spørsmål 10, representant Aili Keskitalo, NSRs sametingsgruppe

Samefolkets fond

I sametingsrådets forslag til budsjett for 2012 har man valgt å bruke resten av den oppsamlede renteavkastningen til Samefolkets fond til å saldere budsjettet. Det betyr at Sametinget for framtiden bare vil kunne disponere den årlige avkastningen av fondet. Siden bruken av Samefolkets fond har vært en kontroversiell sak for Sametinget, så burde det være i Sametingets interesse å synliggjøre for alle hvordan fondsmidlene er disponert.

Ønsker Sametingsrådet å skjule disponeringen av fondet siden det for framtiden ikke skal være en egen budsjettpost?

Kan Sametingets plenum får en samlet oversikt over de programmene og enkeltprosjektene som har blitt finansiert gjennom bevilgninger over Samefolkets fond siden 2009?

Er støttemottakerne blitt gjort kjent med at deres prosjekter er finansiert over Samefolkets fond?

Svar på spørsmål 10

I sametingsrådets forslag til budsjett for 2012 har man valgt å bruke kr 7 950 000 av avkastning av Samefolkets fond. Det vil si at vi bruker årets renteavkastning og deler av den oppsparte avkastningen.

Sametingets regnskap for 2010 viser at den opparbeidede avkastningen av samefolkets fond pr. 31.12.2010 er på kr 16 752 467, sak 001/11 Sametingets årsmelding.

Nedenfor vises oversikt over vedtatt bruk og stipulert oppspart avkastning av samefolket fond.

Avkastning bokført pr 1/1-2011	16 752 467
Vedtatt bruk av samefolket fond i 2011	-5 500 000
Avkastning 2011	<u>3 593 000</u>
Stipulert opparbeidet avkastning pr 31/12-2011	14 845 467
Stipulert avkastning bokført pr 1/1-2012	14 845 467
Forslag til bruk av samefolket fond i 2012	-7 950 000
Avkastning 2012	<u>2 535 000</u>
Stipulert opparbeidet avkastning pr 31/12-2012	9 430 467

I sametingsrådets forslag til budsjett for 2012, kapittel 2.2.1, viser man hvor i budsjettet man har valgt å bruke avkastningen av samefolkets fond på kr 7 950 000.

Bruken av avkastningen til samefolkets fond fremkommer også i tabellene under de ulike fagområdene.

Støttmottakerne har fra 2008 til og med 2010 blitt kjent med at deres prosjekter er finansiert over Samefolket fond i tildelingsbrevet. I 2011 har man ikke gitt informasjon om at prosjektet er finansiert over Samefolkets fond slik det tidligere ble gjort. Årsaken er at vilkårene for avsetningen Samefolkets fond litteratur og Samefolkets fond språkutvikling framkommer under andre ordninger, jf. Sametingets budsjett 2011. Avsetningen i Samefolkets fond er blitt tildelt som forutsatt, men tilskuddsmottaker er ikke blitt opplyst om at tilskuddet er belastet Samefolkets fond. I følge tilsagnsbrevene har vi dessverre gitt tilskuddsmottakere den oppfatning at alle midler for språkutvikling er belastet språkprosjekter og litteraturprosjekter er belastet kulturutvikling (post litteratur). Det er beklagelig at det har skjedd en rutinesvikt, men fra 2012 skal støttmottakerne informeres om at deres prosjekter er finansiert over Samefolket fond.

Vedlagt følger oversikt over tildelte prosjekter og programmer fra 2009-2011

Spørsmål 11, representant Gunn-Britt Retter, NSRs sametingsgruppe

Oppfølging av Kystfiskeutvalget

Da Sametinget behandlet Sametingsrådets og Regjeringens avtale om kystfisket i sak 27/11 *Retten til fiske i sjosamiske områder*, fastslo Sametingsrådet både overfor Sametingets plenum og gjennom media at saken ender ikke der, men at de vil fortsette konsultasjonene med Regjeringen om fiskeretten.

- Hva har skjedd konkret i oppfølgingen av kystfiskesaken etter juni måned?
- Hvilke skritt har man tatt i forhold til godkjenning av fiskeretten siden juni måned?
- Har det vært kontakt mellom Sametingsrådet og Kyst- og fiskedepartementet siden juni måned?

Svar på spørsmål 11

Sametingsrådet ser det som mest hensiktsmessig å besvare de tre spørsmålene fra NSR under ett: Fiskeri og Kystdepartementet har som kjent vært noe forsinket i sin fremdrift i saken siden i sommer. Sametingsrådet orienterte om dette på forrige plenum. Sametingsrådet er for tiden i dialog med departementet vedrørende kvalitets sikring av proposisjonen i samsvar med partene ble enige om på siste konsultasjonsmøte i mai i Nesseby. Sametingsrådet ser det i denne sammenheng som naturlig at Sametingets plenumsvedtak følger saken videre.

Sametingsrådet forventer at proposisjonen blir oversendt fra Regjeringen til Stortinget på nyåret. Sametingsrådet vil følge opp saken videre i forhold til næringskomiteen under stortingsbehandlingen.

Etter at saken er vedtatt i Stortinget vil Sametingsrådet gå i dialog og videre konsultasjoner med departementet om de oppfølgende prosesser vi ble enige om i konsultasjonsprosessen rundt oppfølgingen av Kystfiskeutvalget. Dette gjelder etableringen av en rammeavtale for konsultasjoner i fiskerisaker, etablering av fjordfiskeriemnd, samt fastsettelse av dennes arbeidsoppgaver.

Spørsmål 12, representant Gunn-Britt Retter, NSRs sametingsgruppe

Styret for Øst-samisk museum

Nå og da hører man i media at bygningen til Øst-samisk museum i Neiden ennå ikke kan åpnes for allmennheten da bygningen ikke er teknisk godkjent. Det ryktes også at styret for Øst-samisk museum ikke er i funksjon da det kun var utnevnt et interim styre inntil museet blir offisielt åpnet. Nå er åpningen igjen utsatt, og styrets funksjonstid har gått ut.

- Er styret for Øst-samisk museum i funksjon i dag?
- Dersom det ikke er det, hva har Sametingsrådet gjort for å rette opp denne situasjonen?

Svar på spørsmål 12

Etableringen av Østsamisk museum er formelt sett et prosjekt som eies av Sametinget. Det jobbes med en virksomhetsoverdragelse til Tana og Varanger museumsida. Konsolideringa av de 4 museene Østsamisk museum, Tana museum, Saviomuseet og Varanger samiske museum er godt i gang. Stiftelsen Tana og Varanger museumssiida ledes av et styre som jobber med denne prosessen sammen med eierne(kommunene). Konsolideringa vil trolig skje i løpet av første halvdel av 2012. Styret for stiftelsen Tana og Varanger museumsida fungerer også som styre for øst-samisk museum.

Selve bygningen Østsamisk museum eies og bygges i dag av Statsbygg. Det er innrapportert en del feil og mangler. Disse har forsinket ferdigstillingen av bygget, men skal rettes opp innen utgangen av januar 2012. Ferdigattesten vil likevel gis innen kort tid. Åpningen av bygget forventes å skje i løpet av høsten 2012. Endelig åpningsdato vil bli fastsatt i januar 2012.

Spørsmål 13, representant Aud Marthinsen, Fremskrittspartiet

Samisk genmateriale

I lys av NRK Brennpunkts program "Førsteretten" med fokus på forskning på samisk genmateriale, er viktigheten av å få nok kunnskap om samenes historie gjennom forskning på skjeletter nok en gang blitt aktualisert. Sametinget har tidligere avvist å frigi disse skjelettene til forskning. Det er viktig at Sametinget ikke fremstår som om man er redd for de fakta som kan fremkomme av denne forskningen. Eller at Sametinget ikke er interessert i mest mulig åpenhet og ny innsikt i samenes historie.

Vil rådet i lys av de opplysninger og den debatten som fremkom i Brennpunkt vurdere å omgjøre denne beslutningen, og sørge for at genmaterialet fra disse skjelettene frigjøres til forskningen?

Svar på spørsmål 13

Sametinget har ingen etablert forvaltningspraksis på søknader om DNA-testing av skjeletter fra samiske graver da vi foreløpig ikke har mottatt noen slike søknader. Sametinget er ikke imot et forskningsfelt på generelt grunnlag.

Av Sametingets behandling av andre søknader har det vært uttrykt skepsis til etnisk identifisering på grunnlag av skjelettmål, inkludert hodeskaller. Sametinget forventer at søker har kjennskap til det moderne etnisitetsbegrepet, og har et reflektert forskningsetisk ståsted.

På samme måte vil heller ikke etnisk identitet la seg avlese av gener (noe som for øvrig er allment erkjent i samfunnsvitenskapelig forskning). Om søknader om genetiske undersøkelser av samlingen skulle komme, vil Sametingets svar avhenge av det eventuelle forskningsprosjektets faglige kvalitet, kunnskapsmessige nytte, teoretiske og metodiske tilnærming og forskningsetiske standard. Sametinget fatter sin beslutning etter at Skjelettkomiteen under De nasjonale forskningsetiske komiteer har vurdert prosjektet, og legger stor vekt på komiteens anbefaling.

Til saken kan det også opplyses om at Sametinget ikke har tatt avstand fra DNA-forskning. Imidlertid er vi av den oppfatning at etnisk identitet ikke lar seg avlese av gener.

Rådet kan også informere om at vi vil inn i prosessen ved revidering av bioteknologiloven. Loven er nå i en evalueringsprosess i Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Ann-Mari Thomassen	
	Egil Olli	
	Ann-Mari Thomassen	
	Egil Olli	
2	Silje Karine Muotka	
	Láilá Susanne Vars	
	Silje Karine Muotka	
	Láilá Susanne Vars	
3	Silje Karine Muotka	
	Egil Olli	
	Silje Karine Muotka	
	Geir Tommy Pedersen	
	Egil Olli	
4	Silje Karine Muotka	
	Egil Olli	
	Silje Karine Muotka	
	Egil Olli	
5	Silje Karine Muotka	
	Láilá Susanne Vars	
	Silje Karine Muotka	
	Láilá Susanne Vars	
6	Silje Karine Muotka	
	Ellinor Marita Jáma	
	Silje Karine Muotka	
7	Ellinor Marita Jáma	
	Silje Karine Muotka	
	Láilá Susanne Vars	
	Silje Karine Muotka	
8	Láilá Susanne Vars	
	Geir Tommy Pedersen	
	Egil Olli	
	Geir Tommy Pedersen	
	Gunn-Britt Retter	
9	Aili Keskitalo	
	Aili Keskitalo	
	Egil Olli	
	Aili Keskitalo	
	Rolf Johansen	
	Ann-Mari Thomassen	
10	Egil Olli	
	Aili Keskitalo	
	Vibeke Larsen	
	Aili Keskitalo	
	Gunn-Britt Retter	
11	Vibeke Larsen	
	Gunn-Britt Retter	
	Egil Olli	

	Gunn-Britt Retter	
	Aili Kesitalo	
	Ronny Wilhelmsen	
	Egil Olli	
12	Gunn-Britt Retter	
	Vibeke Larsen	
	Gunn-Britt Retter	
	Vibeke Larsen	
13	Aud Marthinsen	
	Egil Olli	
	Aud Marthinsen	
	Egil Olli	

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.11.11 kl. 17.55

Originalspråk: *

Ašši/Sak SP | **042/11**

Kunngjøring av nye saker

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-

11/5388

Saken påbegynt 30.11..12 kl. 17.55

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	28.11.2011	Representant Arthur Tørfoss, Fremskrittspartiet	Elgjakt i Finnmark
2	28.11.2011	Representant Inga-Lill Sundset, APs sametingsgruppe	Gjør 2012 til Sametingets år for samisk språk
3	28.11.2011	Representant Mariann Wollmann Magga, APs sametingsgruppe	Effektivisering med bruk av ny teknologi
4	28.11.2011	Representant Åge Nordkild, NSRs sametingsgruppe	Opprettelse av et partistøtteregister
5	28.11.2011	Representant Randi A. Skum, NSRs sametingsgruppe	Opprettelse av register med oversikt over representantenes styreverv, forretningsmessige tilknytninger m.m.
6	29.11.2011	Representant Ragnhild Melleby Aslaksen, APs sametingsgruppe	Nye modeller for samisk språkforvaltningsområder
7	29.11.2011	Representant Hilde Anita Nyvoll, APs sametingsgruppe	Gamle reingjerder
8	29.11.2011	Representant Hilde Anita Nyvoll, APs sametingsgruppe	Barmarkskjøring i Norge
9	29.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Behov for samarbeidsavtale mellom Alta kommune og Sametinget
10	29.11.2011	Representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe	Sametingets holdning, rolle og ansvar i forhold til forvaltning, forskning og rettigheter når det gjelder menneskelig biologisk materiale og bioteknologi
11	29.11.2011	Representant Kirsti Guvsám, NSRs sametingsgruppe	Organisering av Samisk hus i Oslo
12	29.11.2011	Representant Jørn Are Gaski, APs sametingsgruppe	By- og tettstedsplan for samer
13	29.11.2011	Representant Sten Jønsson, APs sametingsgruppe	

II Forslag og merknader

Forslag 1, representant Arthur Tørfoss, Fremskrittspartiet

Elgjakt i Finnmark

Finnmarkseiendommen har en regel om at hele jaktlaget skal være bosatt i Finnmark. Tilsvarende regler finnes ikke i resten av landet. Det er ingen regler som stopper Finnmarkinger å søke jaktfelt i Troms. Eksempelvis bestod flertallet av jaktlagene i Reisadalen i høst av bare finnmarkinger.

Dette er åpenbart diskriminerende.

Sametinget ber rådet instruere våre representanter i FEFOs styre om å bidra til å endre denne regelen, slik at elgjakt i Finnmark blir åpent for alle som ønsker å søke, uavhengig av bosted.

Forslag 2, representant Inga-Lill Sundset, APs sametingsgruppe

Gjør 2012 til Sametingets år for samisk språk

Sametingets næring- og kulturkomité var i begynnelsen av november på komitéreise i Nesseby og Sør-Varanger. Hovedformålet med turen var å møte folk og høre hvilke utfordringer de sto ovenfor.

Vi møtte mange entusiaster som brenner for sine lokale samfunn, enten det var å utvikle primærnæringene, aktiviteter eller ta vare på historien. Felles for alle var stoltheten over sin samiske bakgrunn og viljen til å stå på for det samfunnet de selv var en del av.

Det som opptok mange like mye som vilkårene for næringsutvikling, var mulighetene for opplæring på og i samisk samt arenaer som ga muligheter for å snakke samisk. Dette vises hvor viktig det samiske språket er som identitetsfaktor. Bruk og synliggjøring av samisk språk er grunnsteinen i et hvert samfunn hvor man som same kan føle seg hjemme.

Arbeiderpartiet har i hele perioden prioritert samisk språk sitt hovedfundament, noe som kommer tydelig fram senest gjennom forslaget til budsjett for 2012. Det er derfor ønskelig at man fortsetter dette arbeidet og setter ytterligere fokus på samiske språk. Mitt forslag er å gjøre 2012 til Sametingets år for samiske språk. Dette for å språkene ekstra oppmerksomhet og forståelse for hvorfor man skal satse på samiske språk. Et år dedikert til økt fokus på samiske språk vil gi økt forståelse for hvorfor det er viktig å sette i gang tiltak for å gi flere muligheter til å bruke samisk, samtidig som man arbeider for å øke antallet samisktalende. Ikke minst vil dette gi samiske språk oppmerksomhet utover de miljøene som vanligvis er opptatt av samiske spørsmål. Og det er viktig at Sametinget fremdeles står i spissen og ytterligere øker fokuset på samisk språk.

Forslag 3, representant Mariann Wollmann Magga, APs sametingsgruppe

Effektivisering med bruk av ny teknologi

Dokumentmengden for komite- og plenumsarbeidet er betydelig, og selv om dokumentene sendes pr. e-post til de fleste, sendes det også pr. ordinær post. Sametinget har i lengre tid hatt et bevisst forhold og igangsatt tiltak for å redusere papirmengden.

For sametingets politikere er det stor dokumenthåndtering, og ofte kommer det mange versjoner, forslag og tilleggsdokumenter. For å frigjøre ressurser i administrasjonen, og for å gjøre det enklere for sametingsrepresentantene, foreslår vi derfor at Sametinget tar i bruk lese Brett eller PC.

Fordelene er åpenbare: det vil redusere bruk av papir-/rekvisita, Det vil være tidsbesparende, spare transport og porto-/utsendelseskostnader. Dermed vil Sametinget bli mer miljøvennlig.

Videre vil Sametingsrepresentantene kunne få tilgang til referater, utredninger og nyheter på en enklere måte.

Dette tiltaket er også igangsatt av andre – Fylkestinget i Finnmark lanserer nå ”e-politiker”. Alle fylkestingsrepresentanter en del av vararepresentantene fikk valget mellom en pc eller lese Brett. Mange kommuner er i gang, og flere planlegger å ta dette i bruk. Også Stortinget har utredet og innført Ipad, til en kostnad av 930 000 for 169 representanter.

Arbeiderpartiet ber Sametinget sette i gang et arbeid for med sikte på at lese Brett/pc tas i bruk i løpet av 2012.

Forslag 4, representant Åge Nordkild, NSRs sametingsgruppe

Opprettelse av et partistøtteregister

Sametingsrådets forslag om ny tilskuddsordning for organisasjoner til partier og grupper som er representert på Sametinget skal ha som formål "å sikre det finansielle grunnlaget" for disse partiene og gruppene.

I denne sammenheng vil det være viktig at Sameitnget har oversikt over de øvrige inntektene som grupper og partier har til dette arbeidet.

NSR foreslår derfor at det opprettes ett partistøtteregister som er offentlig for forvaltningen.

Forslag 5, representant Randi A. Skum, NSRs sametingsgruppe

Opprettelse av register med oversikt representantenes styreverv, forretningsmessige tilknytninger m.m.

Spørsmålet om sametingsrepresentantenes habilitet har ved flere anledninger dukket opp som problemstilling, spesielt i forhold budsjetthandlingen.

I utgangspunktet har folkevalgte rett og plikt til å delta i behandlingen av politiske saker, men det kan likevel oppstå tilfeller der representanten ikke kan delta i saksbehandlingen på grunn av en særskilt tilknytning til saken eller til personer som saken berører.

Selv om det er representantenes eget ansvar å vurdere sin habilitet, er det også for Sametingets del viktig at det er åpenhet rundt vervene som sametingspolitikere har i næringsliv og organisasjoner.

NSR foreslår derfor at det opprettes et eget register med oversikt over representantenes verv i næringsliv og organisasjoner.

Forslag 6, representant Ragnhild Melleby Aslaksen, APs sametingsgruppe

Nye modeller for samisk språkforvaltningsområder

De samiske språkene er truet og det kreves ulike tiltak for aktivt å ta i bruk, videreutvikle og bevare dem. Ett av tiltakene har vært og vil fortsatt være innlemmelse i samisk språkforvaltningsområde. For at større deler av landet herunder større byer og tettsteder, skal kunne dra nytte av ordningen, bør man se om det finnes andre og mer tilpassede modeller enn hva dagens ordninger innebærer. Samtidig med utforming av nye modeller, bør dette arbeidet tilpasses revidering av språkreglene. Tiltak og modeller må tilpasses flere ulike kategorier av kommuner, situasjon, forutsetninger og behov. For å underbygge det med ulike forhold kan man for eksempel innlemme utvalgte geografiske områder av kommunen eller enkelte sektorer i den kommunale virksomheten sånn som for eksempel barnehage, skole eller eldreomsorg. Ett annet moment som bør bli tatt hensyn til i arbeidet med utforming av nye modeller eller ordninger, er forholdet at noen kommuner har flere minoritets språk sånn som for eksempel kvensk. En ny modell bør kunne utformes slik at denne kan anvendes også for andre språk.

Forslag 7, representant Hilde Anita Nyvoll, APs sametingsgruppe

Gamle reingjerder

I enkelte områder ligger gamle reingjerder ute i naturen som er et stort problem. Kan til og med være til fare for dem som ferdes der. Miljøperspektivet er en annen utfordring. På grunn av uavklarte eierforhold til disse gjerdene, så gjøres det ingenting. Sametinget må ta opp saken med aktuelle parter og finne løsninger.

Forslag 8, representant Hilde Anita Nyvoll, APs sametingsgruppe

Barmarkskjøring i Norge

Lang tidspunkt bruk av naturen har satt sine spor i form av kulturminner. Bruken har også gitt oss kunnskap om naturen og hvor sårbar den er. Arbeiderpartiet mener at barmarkskjøring skal foregå i kontrollerte former. Kjøring i natur og reinbeiteområder med motoriserte kjøretøy bør begrenses.

I februar 2011 arrangerte Sametinget miniseminar om barmarkskjøring i Finnmark hvor det ble lagt frem rapport. Denne viste blant annet at det er klar økning i antall registrerte ATV'er, at det er stor forskjell på lokal forvaltning og at ulovlig kjøring øker.

Jeg ber om at Sametinget tar initiativ til denne type kartlegging over barmarkskjøring også sør for Finnmark. Det er nødvendig med en helhetlig oversikt over kjørespor etter barmarkskjøring. Når man har dokumentasjon kan man følge opp situasjon med nødvendige tiltak.

Forslag 9, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Behov for samarbeidsavtale mellom Alta kommune og Sametinget

I forbindelse med debatter omkring innlemmelse i forvaltningsområdet for samisk språk for Alta kommune er det viktig at Sametinget nå prioriterer arbeidet med å etablere en egen samarbeidsavtale med kommunen. Dette for å sikre den samiske befolkningen et best mulig tjenestetilbud og for å sikre at det samiske samfunnet i Alta utvikler seg best mulig.

Det er et faktum at rundt 1/6 av alle elever som har samisk som fag i grunnskolen får dette i skoler i Alta. Det innebærer at det har stor betydning hvilket undervisningstilbud disse samiske barna får, ikke minst fordi dette utgjør en betydelig andel av samiske språkbrukere.

I Alta er det bosatt nærmere 1000 i Sametingets valgmanntall. Det er sannsynlig at det også er samer bosatt i Alta som ikke har registrert seg i valgmanntallet. Vi har ikke en god nok oversikt over hvilket tjenestetilbud denne delen av den samiske befolkningen får, og hvilken tilpasning som gjøres i forhold til det faktum at de er samer. Slik kunnskap burde danne grunnlaget for den eventuelle avtalen som inngås, men det kan også være aktuelt at slike lokale brukerundersøkelser omfattes av avtalen som et første steg.

I forbindelse med den varslede revideringen av lov om Sametinget og samiske rettsforhold, burde Sametinget for øvrig vurdere behovet for å etablere en egen ordning for samiske bykommuner i forhold til å sikre best mulig offentlig tjenestetilbud for den samiske befolkningen som er bosatt i byene.

Forslag 10, representant Silje Karine Muotka, NSRs sametingsgruppe

Sametingets holdning, rolle og ansvar i forhold til forvaltning, forskning og rettigheter når det gjelder menneskelig biologisk materiale og bioteknologi

I forbindelse med samhandlingsreformen legges det opp til en større satsing på bioteknologi, biobanker og helseregistre. Denne satsningen vil kunne gi viktige bidrag til fremtidens helsetjeneste, men det er avgjørende at satsingen må gjennomføres på en måte som er robust både juridisk, personvernmessig og teknologisk. Samene som urfolk har også interesser i forhold til dette arbeidet, og i denne sammenhengen har Sametinget et stort ansvar.

Satsingen Biobank Norge innebærer at de mange biobankene i Norge skal utvikles til å bli én nasjonal forskningsinfrastruktur. Samtidig skal biobankene moderniseres med nye fryseanlegg og automatiserte løsninger for å lagre og gjenfinne biologiske prøver. Nye databaseløsninger og informasjonssystemer skal dessuten gjøre det lettere å koble helsedata til biobankmaterialet.

Mange samer kan ha en genetisk profil som i noen grad er ulik den øvrige befolkningen. Det fører til at forskningsinteressen kan være stor i forhold til dette, og temaet har vært aktualisert i ulike sammenhenger. Dette reiser mange spørsmål av både etisk, moralsk, medisinsk og samfunnsmessig karakter. Det er også viktig for å unngå diskriminering på grunnlag av arveanlegg nå som genetiske data i stadig større grad fremskaffes og blir en integrert del av pasienters helseopplysninger.

Det er derfor et stort behov for en gjennomgang av roller for forvaltning og bruk av helseregistre og biobanker. Behovet for å skille rollen som forvalter av registre og biobanker og rollen som forsker på registerdata og biologisk materiale må diskuteres og Sametinget har ett stort ansvar for å sikre samiske interesser i slike sammenhenger. Sametinget må ha kontroll med tilgang til helseregistre og biobanker siden kommersialisering av biobanker og helsedata nå blir vurdert.

Sametinget må være i stand til å følge den rivende utviklingen som feltet er i. Moderne bioteknologi omfatter en rekke lover, blant annet bioteknologiloven og genteknologiloven, behandlingsbiobankloven, transplantasjonsloven, helseregisterloven, personopplysningsloven, helseforskningsloven og lov om patenter.

Spørsmålet om forskning på biologisk materiale og bioteknologi er også et svært sentralt spørsmål.

Saken er derfor svært aktualisert av flere grunner:

- pågående arbeid med samhandlingsreformen og endringer i lovverk
- spørsmål i offentligheten omkring Sametingets holdninger til forskning med utgangspunkt i og på menneskelig biologisk materiale
- utviklingen internasjonalt med blant annet eksempler fra Island samt kommersialisering av denne kunnskapen og eksempler på patentering av sykdomsgenetikk

De mest grunnleggende spørsmålene springer ofte ut fra spenningen mellom individets rettigheter og forskningens eller samfunnets interesser. Det er viktig at det også skapes prinsipielle sametingsdebatter omkring hvilke rettigheter befolkningen skal ha til bruk av eller behandling med bioteknologier. Spørsmål om enkeltindividers rettigheter må settes opp mot samfunnets etiske normer, kostnader og prioriteringer i helsevesenet og samfunnet. Bioteknologier knyttet til preimplantasjons diagnostikk og fosterdiagnostikk samt forbedring av menneskelige egenskaper (genterapi eller genetisk forbedring) vil i de neste 10-20 årene stille hele samfunnet overfor grunnleggende etiske valg, og Sametinget har som folkevalgt organ ansvar for at samiske hensyn også vurderes og hensynstas.

Norges biobanker inneholder allerede genetisk informasjon og komplette sentrale helseregistre med endepunktsinformasjon (informasjon om sykdom, behandling og utfall) for hele befolkningen, og dette gjelder også for den samiske befolkningen. Disse aspektene har blitt framhevet som et viktig satsningsområde for norsk forskning.

Sametinget må nå sikre at samiske interesser ivaretas når det gjelder potensialet for forskning og næringsutvikling som ligger i de sentrale helseregistrene, behandlingsbiobankene og befolkningsbiobankene uten at dette går utover personvernens og etiske normer. En slik sak må også drøftes i Sametingets plenum, gjerne på en måte som inviterer det samiske samfunnet som helhet til debatt omkring disse helt sentrale spørsmålene for samene som folk og for menneskeheten som helhet.

Forslag 11, representant Kirsti Guvsám, NSRs sametingsgruppe

Organisering av Samisk hus i Oslo

NSR er kjent med at det har vært kontakt med sametingsrådet og styret i Samisk hus i Oslo angående organisering. Sametingsrådet har krevd at det organiseres som en stiftelse. Dette har styret i Samisk

hus i Oslo jobbet med, men har fortsatt ikke lyktes. Arbeidet med dette har for øvrig ført til at andre aktiviteter har måttet vike.

Situasjonen er slik at Oslo kommune har sagt nei til å være med i en stiftelse. Akershus fylkeskommune har signalisert at de trolig også sier nei til deltakelse i en stiftelse. Begge parter er imidlertid positive til å støtte et samisk hus og samiske aktiviteter i området.

NSR håper sametingsrådet nå kan se etter andre løsninger, nå når det viser seg at det er for utfordrende å danne en stiftelse.

NSR mener sametingsrådet nå må gå i dialog med politisk ledelse i Akershus fylkeskommune og Oslo kommune om å få til best mulig organisering for Samisk hus i Oslo. Dette er viktig for å sikre en stabil organisering. Sametingsrådet må også sikre stabil og realistisk økonomi, slik at huset kan driftes på en forsvarlig måte.

Forslag 12, representant Jørn Are Gaski, APs sametingsgruppe

By- og tettstedsplan for samer

Østre valgkrets — hvor mange samer bor i byene og tettstedene Tana Bru, Varangerbotn, Vadsø, Vardø, Båtsfjord og Kirkenes. I Tana med sine ca 2800 innbyggere bor 760 i Tana Bru, som også er kommunesentret. Dette gir en pekepinne

Avjovarre - hvor mange av velgerne bor i tettstedet Lakselv, Karasjok og Kautokeino?

Nordre valgkrets — ca 70% av velgerne bor i Alta og Hammerfest.

Gaisi valgkrets — ca 50 % av velgerne bor i Tromsø.

Vesthavet valgkrets — Bodø, Narvik Harstad ca 35% av velgerne i denne valgkretsen bor i byer og tettsteder.

Sørsamekretsen — ca 40% av velgerne i sørsamekretsen bor i Trondheim, Steinkjer, Mosjøen el Mo i Rana

Sør-Norge valgkrets — 509/0 av velgerne bor i Oslo og omegn, Bergen, Stavanger og Bærum

Ved neste Sametingsvalg vil de tre nest største valgkretsene utgjøre 18 mandater og byene Alta, Tromsø og Oslo, i disse valgkretsene, vil ha 50 % av velgerne. Det vil i fremtiden være realpolitisk umulig for Sametinget ikke rette et fokus mot samer i byer og tettsteder sine behov.

I byer som Tromsø og Alta er det nesten 1000 innskrevet i sametingets valgmannstall. Over hele landet er det en tendens til at folk flytter fra bygder til byer- og tettsteder for å få seg utdanning og jobb. Mangfoldet i utdanningsstilbud, arbeids- og fritidstilbud gjør byene og tettstedene også attraktive for mange samer. Som urfolk i Norge har samene en rett til og et krav på å kunne utvikle sin kultur og sitt språk. Denne retten og dette kravet gjelder også for samiske innbyggere i byene og tettstedene.

Denne utviklingen fører til at deler av den tradisjonelle overføringen av den samiske kulturen, den overføringen som foregår gjennom tradisjonell bosetnings- og næringsmønster, faller bort. Dette skaper nye utfordringer i arbeidet med å bevare og utvikle det samiske språket og kulturen. Det vil derfor være av største betydning for det samiske språkets fremtid å legge til rette for at institusjoner som samisk barnehager, samiske skoleklasser og urbane samiske møteplasser i byer og tettsteder bygges opp.

Bysamene har vært en usynlig gruppe i det samiske samfunnet, til tross for at en stadig økende del av samene flytter inn til byene. Disse samene vil i fremtiden være viktig for bærekraften for samisk språk og kultur, og det fordrer nye løsninger for å ivareta språket og kulturen. I dag vet vi lite om denne gruppen av samer, derfor må vi skaffe oss mer viten om denne gruppen for å kunne iverksette de gode tiltak.

Oslo og Tromsø er byer med mange samiske innbyggere. Den samiske befolkningen i disse byene består i dag av samer fra alle deler av Sápmi, og representerer dermed et stort samisk mangfold. Etter hvert har også andre byer og sentra, særlig i nord, fått et betydelig antall samiske innbyggere. Tar man også i betraktning alle de samene som allerede nå bor i samiske sentrum som Lakselv, Karasjok og Kautokeino tettsted må man allerede anta at mye over halvparten av den samiske befolkning allerede bor i byer og tettsteder.

Sametinget bør være opptatt av å skape gode og trygge oppvekst- og opplæringsvilkår for barn og unge, samt å sikre alle innbyggere i Norge gode og likeverdige velferdstilbud. Det er viktig at kommunene legger til rette for at samiske innbyggere i byene og tettstedene får et opplærings- og velferdstilbud som ivaretar deres behov. Dette kan være samisk barnehagetilbud, samiskopplæring i skolen, helse- og sosialtjenester og eldreomsorg som ivaretar samiske brukere, og arenaer for utøvelse av samisk språk og kultur.

Oslo kommune tilbyr alle elever som ønsker det, opplæring i samisk. Organiseringen av opplæringen i samisk er lagt til Kampen skole. Tilbudet kommer i tillegg til den ordinære opplæringen og er et bydekkende tilbud. Det samiske miljøet i Oslo har over flere tiår arbeidet for å fremme den samiske befolkningens rettigheter sosialt, kulturelt og økonomisk. Den samiske barnehagen i Oslo, Cizáš, ble på initiativ fra Oslo sameforening opprettet i 1986 av Oslo kommune. Barnehagen har vært og er en viktig institusjon for samer i Oslo. Foreningen Samisk hus ble opprettet i desember 2004 og samene i Oslo fikk med denne opprettelsen et felles motested sentralt i Oslo. Samene i Oslo har i en henvendelse til Oslo kommune bedt om at det blir utarbeidet en samepolitisk plan i Oslo, der bl.a. tilrettelegging av grunnskoleopplæring vil være et viktig element. Sametinget har uttrykt et ønske om å utarbeide en samarbeidsavtale med Oslo kommune og Kommunenes Sentralforbund (KS).

Sametinget, kommunale og regionale myndigheter har et viktig ansvar for at samisk kultur og språk skal kunne bevares og utvikles også i byer og tettsteder. Det er viktig at kommunene, i samarbeid med lokale samiske organisasjoner og Sametinget, utvikler tilbud for sin samiske befolkning når det gjelder bl.a. barnehagetilbud, samisk i skolen, helse- og sosialtjenester, eldreomsorg og arenaer for utøvelse av samisk språk og kultur.

Også de samiske sentraene, som tettstedene i språkforvaltningsområdene og byer som Tromsø og Alta, vill spill en viktig rolle framover i tid i utformingen av det samiske samfunn. Derfor er det viktig å ha utarbeidet strategier for å møte denne utviklingen med at flere og flere samer flytter til byer og tettsteder og de samiske sentraene.

Jeg foreslår med dette at Sametinget igangsetter utarbeidelse av en egen samisk by- og tettstedplan og at det utarbeides en egen plan for utvikling av de samiske sentraene.

Forslag 13, representant Sten Jønsson, APs sametingsgruppe

Sametinget i Norge fikk ved parlamentarikerkonferensen i Kirkenes formannskapet for Samisk Parlamentarisk Råd (SPR) for kommende periode. SPR vedtok ved sitt møte en handlingsplan for perioden, innholdende en rekke enkelttiltak. I tillegg til planen ble det også vedtatt enkeltsaker på spesifiserte saksområder.

Både handlingsplanen og enkeltsakene har flere berøringspunkt med konvensjoner og rekommendasjoner utarbeidet og vedtatt i Europarådet og underliggende organ. Blant disse kan nevnes nr 5 Konvensjon om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter, nr 148 - Europeisk Pakt for Regions- eller Minoritetsspråk, nr 157 - Rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter, og flere andre konvensjoner med stor relevans for det samiske folk. Samlet har Europarådet vedtatt over 200 konvensjoner i tillegg til en rekke rekomendasjoner. Europarådet har et antall egne underliggende organer og er part i et antall ytterligere organer.

Alle de fire nasjonalstater som det samiske folk har tilhørighet i, er medlemmer av Europarådet som til sammen har 47 medlemmer. I tillegg har seks stater observatørstatus. Den Europeiske union (EU) og medlemstatene der, følger Europarådets arbeid nøye og disse er rask til å implementere konvensjonene i sitt lovverk. Sametingene i Finland, Sverige og Norge har ingen formell tilknytning til Europarådet.

Europarådets arbeid har stor betydning for samene. Derfor ville det vært fordelaktig for sametingene å ha større innvirkning på rådets arbeid enten dette foregår i kommisjonen eller underliggende organer.

På denne bakgrunn foreslås at Sametingsrådet vurderer mulige løsninger for Sametingene / Samisk Parlamentarisk Råd for et tettere arbeid opp mot Europarådet. Herunder bør man vurdere å kreve opprettelsen av eget urfolksorgan til Europarådet, og ellers de former for tilknytning som kan være aktuelle.

Plenumsledelsens innstilling:

Nye saker 1 -13 oversendes Sametingsrådet for behandling

III Votering

Av 39 representanter var 31 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Plenumsledelsens innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Arthur Tørfoss	Jørn Are Gaski
		Ragnhild Melleby Aslaksen
		Hilde Anita Nyvoll
		Odd Iver Sara
		Rolf Johansen
		Geir Tommy Pedersen
	Arthur Tørfoss	
2	Inga-Lill Sundset	Gunn-Britt Retter
		Silje Karine Muotka
	Inga-Lill Sundset	
3	Mariann Wollmann Magga	Rolf Johansen
		Aili Keskitalo
		Aud Marthinsen
		Åge Nordkild
		Hilde Anita Nyvoll
		Geir Tommy Pedersen
	Mariann Wollmann Magga	
4	Åge Nordkild	Willy Ørnebakk
	Åge Nordkild	
5	Randi A. Skum	Mariann Wollmann Magga
		Silje Karine Muotka
	Randi A. Skum	

6	Ragnhild Melleby Aslaksen	Silje Karine Muotka
		Hilde Anita Nyvoll
		Geir Johnsen
	Ragnhild Melleby Aslaksen	
7	Hilde Anita Nyvoll	Odd Iver Sara
		Marit Kirsten A. Gaup
		Aud Marthinsen
		Berit Marie P. E. Eira
	Hilde Anita Nyvoll	
	Geir Tommy Pedersen, til forr. orden	
8	Hilde Anita Nyvoll	Odd Iver Sara
		Marit Kirsten A. Gaup
		Anders Somby jr.
	Hilde Anita Nyvoll	
9	Silje Karine Muotka	Jørn Are Gaski
		Ragnhild Melleby Aslaksen
		Trond Are Anti
	Silje Karine Muotka	
10	Silje Karine Muotka	Ida Marie Bransfjell
		Mariann Wollmann Magga
		Geir Tommy Pedersen
	Silje Karine Muotka	
11	Kirsti Guvsám	Jørn Are Gaski
		Aili Keskitalo
		Jarle Jonassen
		Willy Ørnebakk
	Kirsti Guvsám	
12	Jørn Are Gaski	Gunn-Britt Retter
		Olaf Eliassen
		Silje Karine Muotka
		Geir Tommy Pedersen
	Jørn Are Gaski	
13	Sten Erling Jønsson	Olaf Eliassen
	Sten Erling Jønsson	

VI Sametingets vedtak

- Nye saker 1 - 13 oversendes Sametingsrådet for behandling.

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.11.11 kl. 19.50

Åšši/Sak OOUK	005/11
Åšši/Sak SP	043/11

Kvalitet og pasientsikkerhet for samiske pasienter

Arkivsaknr.
11/5264

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 158/11
Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen	28. – 29.11.11	OOUK 005/11
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 043/11

Saken påbegynt 01.12.11 kl. 08.30

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	26.10.11	Sametingsrådet	Sak SR 158/11 Kvalitet og pasientsikkerhet for samiske pasienter

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

Samiske pasienter har rett til en likeverdig helsetjeneste på lik linje med norske pasienter. I dette er bruk av samisk språk og kultur avgjørende. Sametinget registrerer at Regjeringen har igangsatt et større kartleggingsarbeid når det gjelder uønskede hendelser i helsetjenesten. I tillegg er man i gang med en kampanje for å bedre forholdene rundt temaet pasientsikkerhet. Det vil også utvikles og publiseres flere nasjonale indikatorer for å måle kvalitet og pasientsikkerhet.

Sametinget ser behov for at pasientenes språk og kultur innlemmes i dette viktige arbeidet. Ei forutsetning for kvalitet og sikkerhet for pasienten, er at pasient og behandler forstår hverandre. Risikoen for feilbehandling og dårlig kvalitet på behandlingen øker når kommunikasjonen mellom pasient og behandler er dårlig. Sametinget ønsker et større fokus på kommunikasjon og språk som målekriterium for kvalitet og pasientsikkerhet. Sametinget vil at Regjeringen innlemmer dette i sitt arbeid med Stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet, og i operative dokumenter som oppdragsdokumenter til regionale helseforetak for 2012

Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteens innstilling

Innledning

Som en oppfølging av samhandlingsreformen la Regjeringen i 2011 frem Nasjonal helse og omsorgsplan (2011-2015). I planen varsles det at regjeringen vil legge frem en Stortingsmelding om

kvalitet og pasientsikkerhet i 2012. Sametinget registrerer at Regjeringen har igangsatt et større kartleggingsarbeid når det gjelder uønskede hendelser i helsetjenesten. I tillegg er det igangsatt en kampanje for å bedre forholdene rundt temaet pasientsikkerhet.

Stortingsmeldingen skal legge til grunn et bredt kvalitetsbegrep som inkluderer pasientenes/brukernes forventninger til, og opplevelse av kvalitet, samt hvordan det kan legges til rette for at pasienten/brukeren kan bli en aktiv deltaker i sin egen behandling/omsorg.

Forslag

Fra Fremskrittspartiet (Frp) Hans Eriksen

Forslag 1

I første avsnitt, 1. setning erstattes ordet "*Samiske*" med ordet "*Alle*", og siste del av samme setning endres fra følgende " ... *på lik linje med norske pasienter.*" til følgende: ... *uavhengig av hvor de bor i landet*".

Setningen blir da slik: "*Alle pasienter har rett til en likeverdig helsetjeneste uavhengig av hvor de bor i landet*".

I første avsnitt strykes 2. setning, dvs. følgende setning strykes: "*I dette er bruk av samisk språk og kultur avgjørende*".

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

Forslag 2, representanten Trond Are Anti, NSRs sametingsgruppe

Følgende setning settes inn i første avsnitt som første setning:

Ett av de overordnede målene for samhandlingsreformen er at alle pasienter skal ha rett til en likeverdig helsetjeneste.

III Votering

Av 39 representanter var 34 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1 ble forkastet med 31 stemmer. 3 stemte for.
- Forslag 2 ble enstemmig vedtatt
- Komiteens tilrådning ble vedtatt med 31 stemmer. 3 stemte mot.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Jørn Are Gaski, saksordfører	
2	Hans J. Eriksen	Jørn Are Gaski
		Kirsti Guvsám
		Trond Are Anti
	Hans J. Eriksen	
3	Inger Jørstad	Silje Karine Muotka
	Inger Jørstad	
4	Trond Are Anti	Jørn Are Gaski

		Silje Karine Muotka
	Trond Are Anti	
5	Anders Somby jr.	Trond Are Anti
		Silje Karine Muotka
	Anders Somby jr.	
6	Silje Karine Muotka	Jørn Are Gaski
	Silje Karine Muotka	
7	Olaf Eliassen	Jørn Are Gaski
		Trond Are Anti
		Silje Karine Muotka
	Olaf Eliassen	
8	Jørn Are Gaski	
9	Heidi Persdatter Greiner Haaker	
10	Kirsti Guvsám	
11	Ida Marie Bransfjell	
12	Trond Are Anti	
13	Jørn Are Gaski	
14	Geir Tommy Pedersen	
15	Silje Karine Muotka	
16	Ellinor Marita Jáma	
	Jørn Are Gaski	

VI Sametingets vedtak

Ett av de overordnede målene for samhandlingsreformen er at alle pasienter skal ha rett til en likeverdig helsetjeneste. Samiske pasienter har rett til en likeverdig helsetjeneste på lik linje med norske pasienter. I dette er bruk av samisk språk og kultur avgjørende. Sametinget registrerer at Regjeringen har igangsatt et større kartleggingsarbeid når det gjelder uønskede hendelser i helsetjenesten. I tillegg er man i gang med en kampanje for å bedre forholdene rundt temaet pasientsikkerhet. Det vil også utvikles og publiseres flere nasjonale indikatorer for å måle kvalitet og pasientsikkerhet.

Sametinget ser behov for at pasientenes språk og kultur innlemmes i dette viktige arbeidet. Ei forutsetning for kvalitet og sikkerhet for pasienten, er at pasient og behandler forstår hverandre. Risikoen for feilbehandling og dårlig kvalitet på behandlingen øker når kommunikasjonen mellom pasient og behandler er dårlig. Sametinget ønsker et større fokus på kommunikasjon og språk som målekriterium for kvalitet og pasientsikkerhet. Sametinget vil at Regjeringen innlemmer dette i sitt arbeid med Stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet, og i operative dokumenter som oppdragsdokumenter til regionale helseforetak for 2012

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.12.11 kl. 09.55

Originalspråk: Norsk

Åšši/Sak NKK	006/11
Åšši/Sak SP	044/11

Innspill til reindrifftsavtalen 2012- 2013

Arkivsaknr.
11/4220

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 157/11
Nærings- og kulturkomiteen	28. – 29.11.11	NKK
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 044/11

Saken påbegynt 01.12.11 kl. 10.00 – 11.50

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1			Høringsuttalelse - Rapport om likestilling i reindriften

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

Hovedavtalen for reindriften § 4 gir Sametinget anledning til å uttale seg om reindrifftsavtalen før denne behandles i Stortinget vårsesjonen 2012. Sametinget velger å gi sitt innspill til ny reindrifftsavtale i forkant av forhandlingene. Sametingsrådet vil presentere Sametingets innspill overfor partene, Staten ved Landbruks- og matdepartementet/LMD og Norske Reindriftssamers Landsforbund/NRL, før forhandlingene innledes.

Sametinget vil komme med innspill på følgende områder:

Samarbeid og konsultasjoner med departementet om reindriftspolitik og forvaltningen av denne Virkemiddelordningene i avtalen

- Reindriftens arealer
- Rovvilt
- Avgifter i reindriften
- Helse
- Likestilling
- Markedssituasjon
- Reintallstilpasning

Samarbeid og konsultasjoner med departementet om reindriftspolitik og forvaltning

I hovedavtalen for reindrift heter det i § 2 at: ”Partene skal føre forhandlinger om en løpende reindrifftsavtale med tiltak som tar sikte på en utvikling av reindrifftsneringen i samsvar med de til enhver tid vedtatte politiske mål og retningslinjer for reindrifftspolitikken. Tiltakene skal omfatte økonomiske virkemidler. Partene skal også kunne kreve forhandlinger om faglige, sosiale, organisasjonsmessige og andre spørsmål av betydning for en utvikling av næringen mot de mål som er fastsatt for reindrifftspolitikken.”

De siste årene har det skjedd en utvikling hvor regjeringen har foretatt endringer av tiltak av faglige, sosiale og organisasjonsmessig karakter overfor reindriffta uten at dette har vært gjenstand for forhandlinger etter hovedavtalen. Videre har Landbruks- og matdepartementet avvist muligheten til forhandlinger om slike tiltak, med henvisning til at det ligger under andre departementers ansvarsområder. Sametinget registrer denne utviklingen med stor bekymring.

Reindrifften er ikke en hvilken som helst næring, det er en av hjørnesteinene i samisk kultur, språk og samfunn med de menneskerettlige forpliktelser som følger av dette. Det er også derfor det i formålsbestemmelsen til reindrifftsloven heter at den skal: ”legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane”. Det er problematisk når Landbruks- og matdepartementet praktiserer hovedavtalen for reindrift slik at en snevrer inn forhandlingstemaene til bare å gjelde budsjettrelaterte tiltak innenfor Landbruks- og matdepartementet ansvarsområde, samtidig som det samme departementet ikke etterfølger konsultasjonsprosedyrene mellom statlige myndigheter og Sametinget. Sametinget mener vi står overfor en betydelig risiko for at utformingen og iverksettingen av reindrifftspolitikken ikke har legitimitet innenfor reindriffta og det samiske samfunnet. Dette vil kunne resultere i en svært uoversiktlig og uforutsigbar situasjon både for myndighetene, nye arealkrevende næringer, reindriffta og det samiske samfunnet.

Landbruks- og matdepartementet har ikke konsulterer med Sametinget om:

Tilbudet til reindrifftsforhandlingene.

Temaveileder for reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven.

Verdiklassifisering av reindrifftsområdene.

Kriterier/ indikasjoner for økologisk bærekraftig reintall

Evaluering av reindrifftsforvaltningen og oppdragsbeskrivelse av ekstern omdømmevurdering av reindrifftsforvaltningen.

Framtidig forvaltningsordninger av reindrifftsneringen.

Sametinget kan ikke se at noen er tjent med at denne situasjonen fortsetter. Utformingen og iverksettingen av reindrifftspolitikken må til fulle ta inn over seg den utviklingen som har skjedd i samepolitikken og sameretten siden sameloven ble vedtatt i 1987. Utformingen av en overordnet reindrifftspolitikk og iverksetting av tiltak for å nå reindrifftspolitiske målsettinger kan bare skje gjennom full involvering i henhold til FN's konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 27, jf. artikkel 1, ILO 169 artikkel 6, 7 og 15 og urfolkserklæringa artikkel 3 og 4.

Reindriffta har utfordringer der forhold som arealtilgang, uavklarte rettighetsforhold, reintallsutvikling, rovviltsituasjon, markedsituasjonen for reinkjøtt og offentlige forvaltningsordninger av reindriffta griper inn i hverandre. I en slik sammenheng vil det også være behov for at bærekraftsbegrepet i reindrifftsloven utvikles og konkretiseres.

Sametinget anbefaler at det i arbeidet med LMDs landbruks- og matmelding fullføres fullverdige konsultasjoner med Sametinget og Norske Reindrifftsamers Landsforbund om en helhetlig reindrifftspolitikk. Som en del av denne helheten nedsettes det et utvalg som skal utrede forslag til endringer av reindrifftslovens bestemmelser om organiseringen av den offentlige forvaltningen av

reindrifta. En oppfølging av LMDs høring av endring av reindrifftsforvaltningen stilles i bero i påvente av en slik utredning.

Virkemiddelordningene i avtalen

Reindrifftsoppgjør for 2011/12

Reindrifftsforhandlingene for avtalen 2011/12 ble innledet av partene, Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund, 5.januar 2011 og endte med at NRL valgte å bryte forhandlingene 17.februar 2011. Det er første gang siden reindrifftsforhandlingene ble etablert i 1976 at forhandlingene ikke fører til en reindrifftsavtale. Grunnlaget for bruddet var uenighet omkring markedsregulerende tiltak, herunder oppfølging og avvikling av det reguleringslageret som ble etablert i slaktesesongen 2010/2011. Årsaken til at det ble iverksatt markedsregulerende tiltak, var behov for at reineierne i Finnmark fortsatt skulle ha mulighet til å slakte, selv om slakteriene ikke hadde avsetning videre ut i markedet. Reintallstilpasningen var en vesentlig del av dette bildet.

Som et resultat av denne prosessen ble også reindrifftsområdene utenfor Finnmark berørt ved at prisen på reinkjøtt gikk ned. Spesielt i områder der reindrifften sliter med store tap grunnet rovvilt og av den grunn ikke kan ta ut slaktedyr i et slikt omfang at man får lønnsomhet av det, kom de lave prisene på reinkjøtt som en merbelastning. Som en hovedregel har man i de fleste reindrifftsområdene forholdt seg til de fastsatte reintallene, og arbeidet sterkt for en økologisk og økonomisk bærekraft.

Sametinget ser det som rimelig at disse områdene ikke alene må bære tapet som en følge av avviklingen av reguleringslagrene i Finnmark, og foreslår at avtalepartene tar høyde for dette i årets reindrifftsoppgjør.

På grunnlag av statens tilbud av 17.februar fremmet LMD et forslag om bevilgninger til reindrifftsneringen. Dette forslaget til oppgjør ble behandlet i Stortinget i april 2011 og gjelder for perioden 1.juli 2011 – 30.juni 2012.

Oppgjøret for 2011/12 har en økonomisk ramme på 102,0 mill kroner. Det innebærer en økning fra i fjor med 1,0 mill kroner, men reelt sett er dette en nedgang i inntekt grunnet prisvekst, og at kostnadsøkningen for reindrifftsneringen har vært betydelig siden 2009 (Totalregnskap for reindrifftsneringen 2009). De viktigste postene i reindrifftsoppgjøret er, foruten den økonomiske rammen, direktetilskudd og bevilgningene over reindrifftsens utviklingsfond. Reindrifftsens utviklingsfond/RUF fikk en økning på 2,8 mill kroner, fra 30,0 i fjor til 32,8 mill kroner for oppgjøret 2011/12. Posten med direkte tilskudd, som er tilskuddet til siidaandelene og distriktene, ble redusert med 1,8 mill kroner, fra 61,8 mill kroner i fjor til 60,0 mill kroner for 2011/12. I tillegg ble det bevilget 7,0 mill kroner for 2011 for å dekke deler av utgiftene til en avvikling av - reguleringslageret som ble etablert slaktesesongen 2010/11.

Til tross for store utfordringer i reindriffta - med reintall i ubalanse, uavklarte arealressurser og siidagrenser, store -lager med fjorårets reinkjøtt som medfører prisnedgang i kilopris for reinkjøtt, store rovvilttap og ytre press på reindrifftsarealene – velger Stortinget å redusere den økonomiske rammen for reindrifftsavtalen og reduserer andelen direktetilskudd til reineierne. Reduksjon av direkte tilskudd innebærer reduksjon av produksjonspremien som er den tilskuddordningen som skal motivere til økt slakteuttak og verdiskaping i reindrifften

Den nasjonale reindrifftspolitikken er tuftet på to selvstendige grunnlag; en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi. Det innebærer forpliktelser også for kulturell bærekraft i reindriffta.

Sametinget anser det som viktig at reindrifftavtalens virkemidler bidrar til å opprettholde reindrifftas tradisjonelle struktur som en familiebasert næring. I de senere årene har ordninger som har omfattet

barn, kvinner og unge i reindrifta blitt avvirket. Sametinget mener dette er en negativ utvikling som ikke gagnar den reindriftssamiske og den samiske kulturutvikling. Det er behov for nye ordninger i avtalen som ivaretar hele familiens tilknytning til reindrifta. Dersom den familiebaserte strukturen blir ytterligere svekket vil dette få konsekvenser for den reindriftssamiske kulturens bærekraft.

Reindrifftsavtale for 2012/13

Reindrifftsforhandlingene gjennomføres med basis i St.meld.nr 28 (1991-1992) En bærekraftig reindrift og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 167 (1991-1992), tidligere reindrifftsavtaler, budsjettproposisjoner og den situasjonen reindriften er i, basert på blant annet Totalregnskapet for reindrifftsneringen som utarbeides årlig av økonomisk utvalg. Totalregnskap for reindrifftsneringen 2009 er en del av grunnlaget for Sametingets behandling av innspill til reindrifftsavtalen. Også Sametingets egne arbeidsfelt innenfor reindrift, arealsaksfelt, helse og internasjonalt rettighetsarbeid danner kunnskapsgrunnlaget for Sametingets innspill.

Sametinget er opptatt av at reindriften som næring og som viktig del av samisk kultur skal få bedre kår og større forutsigbarhet enn det situasjonen er for næringa i dag. Sametinget er av den oppfatning at reindrifftsens uavklarte rettsforhold til land og vann er en medvirkende årsak til at næringen sliter med å få forståelse for sine synspunkter, spesielt i forhold til arealsaker. Dette være seg i forhold til hyttebygging, rovviltpolitikken, vindkraft, nasjonalparker etc. Reindrift er svært arealavhengig, og inngrep reduserer tilgjengelig beiteareal. Sametinget er opptatt av å skape større forståelse for dette både hos lovgivende myndigheter, departement, kommuner og andre sektorer.

Sametinget anser det som et stort problem at reindrifftsens arealer ikke har en beskyttelse i annen lovs form enn gjennom Grunnlovens § 110 a, andre nasjonale lover, samt at det vises til internasjonale menneskerettighetskonvensjoner, uten at dette får konsekvenser i forhold til å ta større hensyn for å beskytte reindrifftsens arealer.

I tillegg til dette har ikke reindrifftsneringen forutsigbarhet i forhold til langsiktig planlegging på grunn av raske omskiftninger i virkemidler og forskrifter.

Sametinget anmoder derfor avtalepartene spesielt om å gi reindrifftsens arealer den samme beskyttelse som for landbruksarealer.

Rekruttering

Formålet med reindrifftsens utviklingsfond er å bidra til å utvikle reindrifftsneringen i samsvar med de reindrifftspolitiske mål. I reindrifftsoppgjøret for 2011/12 ble det avsatt 32,8 mill til fordeling til ulike tiltak. Kravet fra NRL til avtalen 2011/12 var på kr 45,5 mill kroner til RUF. Blant annet begrunner NRL sitt krav med at de ønsker å sikre bedre rekruttering til næringen ved å tilby gunstige låne- og etableringsordninger.

Rekrutteringen til reindriften har vært forholdsvis god de fleste stedene. På denne måten har reindrifta skilt seg ut fra andre primærnæringer. God rekruttering er den viktigste faktoren for at en næring skal bestå og utvikle seg. Det er derfor absolutt nødvendig at reindrifftsavtalen, som det fremste reindrifftspolitiske virkemiddelet, har fokus på å opprettholde stabil rekruttering til næringen.

Fagbrevordningen i reindrift som til nå har vært finansiert gjennom Reindrifftsens utviklingsfond (Forskrifter til reindrifftsavtalen 2011/2012 m.m.) kapittel 1, § 1- 5, 6 f), har vært et tiltak som har bidratt til at rekrutteringen har holdt seg stabil flere steder. Det er derfor urovekkende at forhandlingspartene er enig om å fase ut fagbrevordningen av reindrifftsavtalen.

Sametinget vil anbefale at ordningen ikke avvikes før det foreligger en annen finansiering for denne.

Sametinget vil innenfor dagens støtteordninger, ikke ha mulighet til å finansiere fagbrevordningen for reindrift. Sametinget finansierer i dag fagbrevordningen for duodji med begrunnelsen at Sametinget har tatt et eget faglig og finansielt ansvar for duodji. Fylkeskommunene har ansvar for øvrige fagbrevordninger. Det vil derfor være nødvendig å se på mulighetene som ligger i fylkeskommunenes finansieringsordning.

Tilskudd til Sametinget

Reindrifftsavtalen avsetter årlig 2,0 mill kroner til Sametingets budsjett. Avtalepartene har bedt Sametinget bruke disse midlene til å støtte tilleggsnæringer i reindriften. Som følge av dette avsetter Sametinget en stor del av disse midlene til å støtte duodji som tilleggsnæring i tilknytning til reindrift.

Sametinget mener det er uheldig at avtalepartene har bestemt føringer på bruken av disse midlene. Sametinget må gis mulighet til å yte tilskudd til reindriften ut fra sine egne politiske målsetninger. Vi vil vise til at jordbruksavtalen også årlig avsetter 2,0 mill kroner til Sametingets budsjett, uten at det følger føringer på Sametingets bruk av disse midlene. Det er av stor betydning for Sametingets mulighet til å støtte tiltak i reindriftnæringen at Sametinget får denne bevilgningen fra reindrifftsavtalen.

Sametinget vil foreslå at partene opphever den gjeldende føringen på avsetningen til Sametinget og legger følgende ordlyd til grunn: Midlene skal brukes til tiltak i reindriften.

Distriktstilskudd

Satsene for distriktstilskudd er svært begrensede i forhold til de vilkårene som tilskuddet skal oppfylle. Formålet med distriktstilskudd er å bidra til å gi distriktene økt medansvar for utvikling av reindriften i bærekraftig retning, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet samt kriseberedskap. Tilskuddet skal videre gi grunnlag for avløserordning ved sykdom og svangerskap ut over folketrygdens generelle ordninger.

Distriktstilskuddet er med andre ord ment å være et insitament i forholdet til driften av de enkelte reinbeitedistrikt. Situasjonen er imidlertid slik at dette tilskuddet ikke står i forhold til de økonomiske utfordringene reinbeitedistriktene har på grunn av statlig lovpålagte forpliktelser. I forbindelse med revidering av reindrifftsloven i 2007 innførte staten et krav om at de enkelte distrikt skulle utarbeide bruksregler. Bruksreglene var også ment å skulle være en hjelp i forbindelse med oppfølging av blant annet kommuneplaner. For å utarbeide slike bruksplaner kreves det utvidede kunnskaper om ulike forskrifter, og dette tar tid å utarbeide.

Distriktstilskuddet står heller ikke i forhold til økonomiske og ressursmessige utfordringer i forhold til sikring av arealer og økt lønnsomhet.

Sametinget mener derfor at distriktstilskuddet har knappe økonomiske rammer, med en økonomisk ramme på 9,9 mill kroner fordelt på 76 reinbeitedistrikt og 5 tamreinlag.

I tillegg til overnevnte forhold vil Sametinget påpeke urimeligheten med at vilkårene for å få distriktstilskudd er knyttet opp mot blant annet overholdelse av vedtatt reintall. Sametinget er enig i at det må stilles krav om at det skal drives ansvarsfull reindrift, men kravet knyttet til reintall mener vi må revurderes. Det er distriktene og enkeltsidaandelshaverne som plikter å følge bruksreglenes krav om reintall. Det betyr at dersom enkelte i et distrikt ikke slakter etter intensjonene i slakteplanen, rammes hele distriktet ved at driftstilskudd reduseres eller ikke gis. Sametinget er særlig bekymret over at distriktene med slike sanksjoner, gjøres mindre i stand til å ivareta reindriften arealinteresser. Sanksjoner i forhold til brudd på bruksreglene, herunder reintall, blir fulgt opp av egne sanksjonsforskrifter, samt gjennom krav til tilskudd til de enkelte sidaandelene. Det er unødvendig og urimelig å bruke distriktstilskuddene til dette formål.

Sametinget vil be om at avtalepartene enes om at distriktstilskuddene ikke avkortes, eller på andre måter brukes som straff, dersom distriktene har utfordringer i forhold til bruksreglene.

Samettsutvalgets innstilling for områdene sør for Finnmark er ferdig og har vært på bred høring. Det bør avsettes midler til reindriften slik at de på en god måte følger opp dette arbeidet.

Sametinget vil be partene prioritere å avsette midler til arbeidet med å følge opp SRU II.

Det er stor pågang på å endre bruken av arealer som er regulert til reindriftsformål. Dette har ført til økende mengde arealsaker som distriktene skal sette seg inn i, og behandle. Arealprosesser er svært resurskrevende prosesser i forhold til tid, penger og menneskelige ressurser, og dette arbeidet verken kan eller bør distriktene nedprioritere. Sametinget er bekymret over at distriktstilskuddssatsene på ingen måte står i forhold til merarbeidet arealsakene medfører for reineierne.

Støtten til distriktenes arbeid med sikring av reindriften arealer (jf. RUFs virkeområde, kapittel 1, pkt 6b, og 6 e) må blant annet kunne skje ved å bidra til finansiering av et nordisk samarbeid som har som formål å på profesjonell basis verne blant annet reindriften arealinteresser, landrettigheter og utviklingsmuligheter

Sametinget vil foreslå at distriktstilskuddene økes og at denne økningen øremerkes arbeidet med arealsaker. Omformulere til: en del av d.tilskuddet gjøres på grunnlag av reinbeitesistriktetsdistriktets areal jf. Landbruket.

Sametinget vil med bakgrunn i de mange utfordringer reindriften står overfor, og særlig med hensyn til den økende mengden arealprosesser i siidaene/sijtene og distriktene, anbefale at den økonomiske rammen i RUF økes.

Produksjonspremie

Produksjonspremie er et tilskudd som beregnes ut fra produksjonsbaserte inntekter. Det gis 25 % tilskudd av avgiftspliktig salg av kjøtt og andre avgiftspliktige næringsinntekter fra rein tilhørende alle reineiere i siidaandelen.

I alle reindriftsområdene, spesielt i enkelte sørsamiske områder har kravene til produksjonspremie vært en utfordring. Etter at kalenderåret ble lagt til grunn for beregning av produksjonstilskudd, kan det skje at enkelte reineiere kommer i den situasjonen at de ikke oppnår produksjonspremie for produksjon som overstiger kr. 400 000,-. Dette skjer dersom hoveduttaket av ulike grunner må utføres etter jul og neste hoveduttaket skjer påfølgende høst. Reinen har den beste vekta og er i godt hold før brunst og før flytting til høst og vinterbeite tar til. Det er derfor mest tjenlig å slakte brorparten tidlig på høsten. Beite- og driftsforhold kan være årsaken til at slaktingen noen ganger må utsettes til etter jul. Dette er i seg selv negativt for drifta. Når reindriftsutøverne i tillegg mister produksjonspremiegrunnlag på grunn av dette oppleves disse forholdene som svært urimelig. Reindriften driftsmønster er underlagt naturgitte forhold året rundt, dette bør avtalen ta høyde for og sikre at grensen på kr 400 000 ikke gjøres gjeldene dersom produksjonen for to driftsår faller på et kalenderår. Alternativet er å beregne gjennomsnittsomsetning over to år. På den måten unngår man slike uheldige utslag.

Som i tidligere innspill til reindriftsavtaler vil Sametinget be partene vurdere å fjerne alle datogrenser, og kun forvaltningsmessig forholde seg til reindriftsåret (1.4. – 31.3), dersom produksjonene faller på et kalenderår.

Tidligslaktetilskudd

Møtesekretærer: Trine Guttorm Anti/Roy Amundsen

Side 64 av 428

Ordningen med tidligslaktetilskudd ble avvirket i reindrifftsoppgjøret 2011/2012. Departementet begrunner avviklingen med at ordningen var utfordrende å forvalte og at ordningen førte til en konsentrasjon av slaktning som igjen førte til at enkelte ikke fikk slaktet innen gitte frister. Sametinget er enig i at slaktetilskuddet førte til kapasitetsmangel når slakteaktiviteten hopet seg opp primært før brunst. Styrken med denne ordningen var at den tok hensyn til regionale forskjeller, og selv om dette kan være forvaltningsmessig utfordrende, er ikke det grunn nok til å oppheve ordningen.

Når en direktetilskuddsordning avvikes, så bør midlene som var avsatt til disse overføres andre direktetilskuddsposter. Dette mener Sametinget må være en prinsipiell behandling av reindrifftsavtalen, og som vil være av særlig betydning for avtalen for 2012/13.

Avtalepartene bør utarbeide flere differensierte ordninger dersom det viser seg at det er behov for det.

Reindrifften har i henhold til totalregnskap for reindrifftsneringen 2009/210 hatt en betraktelig nedgang i gjennomsnittlige kjøttinntekter per rein. Hovedårsakene til dette er nedgang i kilopris for reinkjøtt og store rovvilttap. Det er viktig at avtalen tar hensyn til den økonomiske nedgangen slik at virkmidlene bidrar til å kompenseres for inntektstapet. Sametinget ser at reindrifftsoppgjøret (Prop. 84 S Reindrifftsoppgjøret 2011/2012, og endringene i statsbudsjettet for 2011 m.m.)) blant annet legger opp til at midlene som var avsatt til tidligslaktetilskuddsordningene skal brukes til å styrke markedsføringstiltakene.

Sametinget viser i denne sammenheng til de punktene vi har anført i avsnittet om markedssituasjonen og rovvilt.

Kalvetilskudd

I forhandlingene i 2010 besluttet partene å øke kalvetilskuddet med 50 kroner til 250 kroner. Kalvetilskuddet er svært viktig da de fleste reinerne slakter mest kalv.

Sametinget mener at siden tidligslaktetilskudd er avvirket er det naturlig at kalvetilskuddssatsen økes.

Reindrifftsens arealer

I de innledende bestemmelsene i reindrifftsloven, lovens formål heter det i §1:

”For det samiske reinbeiteområdet skal loven legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane til gagn for reindrifftsbefolkningen selv og samfunnet for øvrig. For å nå disse mål skal loven gi grunnlag for en hensiktsmessig organisering og forvaltning av reindrifften. Reindrifften skal bevares som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsniv.”

”Loven skal bidra til sikring av reindrifftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindrifftsens viktigste ressursgrunnlag. Ansvar for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindrifftsretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene.”

Dette er klar tale, men Sametinget etterlyser fremdeles en hensiktsmessig forvaltning som legger til grunn et vern av reindrifftsens arealer. Sametinget forventer at det settes i gang prosesser der reindriffts arealer vernes. Selv om mye av regelverket er på plass for å sikre reindrifften medvirkning i utbyggingsprosesser, viser all erfaring at virkningene ikke tilsier at reindrifften får gehør for sine synspunkter. Reindrifften har i flere tilfeller vært nødt til å føre sine saker gjennom rettsapparatet for å verne reinbeitearealene. Dette anser ikke Sametinget for å være en godforvaltningspolitikk.

Stortingsmeldingen ”En bærekraftig reindrift” (1992) ga en omfattende og prinsipiell gjennomgang av forholdene i reindrifftsneringen. Beitesituasjonen i Finnmark hadde en sentral plass i meldingen.

I meldingen var også Korssjøfjellsaken (Rt.1988 s. 1217) viet oppmerksomhet

Det er disse to nevnte forholdene, Korssjøfjellsaken og beitesituasjonen i Finnmark som danner grunnlaget for en lovproposisjon (Ot.prp. nr. 28 (1994-95) som etter Sametingets oppfatning danner bakgrunn for en ”styrket styring med ressursutnyttelsen i næringen, og et økt ansvar for næringen selv”. Det ble innført distriktsplaner og ressursavgift. Det ble videre innført hjemmel for å kunne foreta en strukturering av reinflokkene etter vekt, alder og kjønn. Og det er etter Sametingets oppfatning denne politikktutviklingen som er med på å danne grunnlaget for synet på reindriften som en ”lite bærekraftig næring”.

Sametinget anser det som viktig at reintallstilpassing skjer i forhold til beitegrunnlaget og at reindriften er med på å ta dette ansvaret. Men en bærekraftig ressursbruk skal ikke påhvile reindriften alene. Med henvisning til reindriftsloven påhviler det også myndighetene og øvrige rettighetshavere å påse at det i all politikktutforming der også reindriften beitegrunnlag er gjenstand for arealutnyttelse føres en bærekraftig politikk. Dette anser ikke Sametinget for å være oppfylt. Som eksempler på dette kan det blant annet nevnes at det i områder med landbruksinteresser som har beiterett i tilknytning til reindriftsareal ikke er lagt særlige føringer om en bærekraftig ressursbruk i forhold til hvor mange sauer som samlet sett slippes ut på beite. I forhold til verneprosesser er det åpnet for ulike former for etablering av næringsvirksomhet som konkurrerer om de samme arealene som reindriften. Rovvilt konkurrerer om plassen i reindriftsområdene, og i denne sammenheng er rein en stor del av ernæringsgrunnlaget for rovviltet. Vindkraftprosjekter og en storstilt hyttebygging bør også være gjenstand for prinsipper om bærekraft. Dette mener Sametinget det er belegg for å hevde med grunnlag i det innsyn vi har i forhold til ulike arealprosesser og konsultasjoner der reindriften beiteområder er involvert.

I Stortingsmelding nr. 41 (1996-97) Om norsk samepolitikk står det at Sametinget skal ha en sentral funksjon i forhold til reindriftpolitikken. Likevel opplever Sametinget at Landbruks- og matdepartementet ikke ønsker å konsultere med Sametinget om reindriftsavtalen. Etter Sametingets syn er forhandlingene om reindriftsavtalen i aller høyeste grad et av de viktigste instrumenter for utformingen av reindriftpolitikken.

Ferdsel i utmark i forbindelse med fritids- og næringsaktiviteter må forvaltes av kommunene på en måte som tar vare på naturgrunnlaget. Reindrift skal også i fremtiden utgjøre en vesentlig del av samisk næringsstruktur. Dette innebærer at samfunnet tar ansvar for å beskytte reinbeitearealer mot inngrep som ødelegger for reindriften fremtidige eksistens.

Sametinget ber om man ser på de samme virkemidler som er blitt brukt innenfor landbruket når det gjelder vern av reindriften arealer.

Reindriften beitegrunnlag er mer truet enn før og Sametinget ber myndighetene om å iverksette identifiseringsprosesser i forhold til all politikktutvikling der reindriften arealer indirekte eller direkte berøres, og sørge for at bærekraftsprinsippet følger alle sektorer med et mål om en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift.

Rovvilt

Som et resultat av de store tapstallene reindriften i Nord-Trøndelag har hatt i forbindelse med stort rovvilttrykk opprettet Landbruks- og matdepartementet og Miljøverndepartementet en arbeidsgruppe – arbeidsgruppen for reduksjon av konfliktnivået rovdyr-reindrift i Nord-Trøndelag. Rapporten var ferdig den 7. september 2009. Sametinget ba om konsultasjoner angående arbeidsgruppens mandat, men dette ble ikke tatt til følge av departementene. I forbindelse med oppfølgingen av rapporten var det konsultasjoner mellom Sametinget og departementene. Disse konsultasjonene er ikke sluttført.

Høsten 2010 avholdt Sametinget et rovviltseminar på Stjørdal i Nord-Trøndelag. Som foredragsholdere på dette seminaret deltok forskere innenfor tematikken rein/rovvilt både fra Sverige

og Norge. Forskere fra Sverige kunne vise til en forestående kolaps i deler av reindriftnæringen i Sverige grunnet et alt for stort trykk av rovvilt som igjen førte til store tap av produksjonsdyr.

Sametinget er av den oppfatning at rovviltproblematikken for reindriftnæringa ikke bare er knyttet til Nord-Trøndelag. Reindrifta i Nordland og Troms, samt i en større utstrekning også Finnmark sliter med store tap av rein grunnet rovvilt. Utfordringene for reindrifta er stor grad knyttet opp mot å finne kadaver, da dette har betydning for erstatningsutmålingen.

I Direktoratet for Naturforvaltning sin dataside – Rovbasen kommer det fram at reindrifta fremdeles får erstattet betraktelig mindre enn omsøkt tap. Størst var denne variasjonen i Finnmark og Nordland. Variasjonene i forhold til erstattet tap av rein er også stor innad i distrikt, samt fra fylke til fylke. Tall viser også at man ennå er langt unna de fastsatte bestandsmålenes.

Sametinget henstiller partene om å arbeide for en større fylkesvis likhet i forhold til erstatning av rein tapt grunnet rovvilt, og at kravene til dokumentasjon blir lempet.

Sametinget ber om at partene tar høyde for å innjustere merkostnadene ved rovvilt og dokumentasjon i de økonomiske overføringene til distriktene.

Reindrifta melder om store årlig tap av produksjonsdyr. Også tallene fra Totalregnskapet for reindriftnæringen (utgitt desember 2010) viser en økning av erstatningsutmålingene for tap av rein til fredet rovvilt fra 2004 – 2009, og en økning av oppgitte tap. Det er viktig å forhindre at kalvetapet ikke blir så stort at reiene ikke har slaktedyrløst å levere til slakteriene. Det vil være en uholdbar situasjon for reindrifta dersom de tvinges til å slakte livdyr i mangelen på produksjonsdyr (kalv), for å klare seg økonomisk. Det er en driftsform som ikke er bærekraftig, og som vil utarme reindriftnæringen i mange områder i løpet av kort tid.

Sametinget ser svært alvorlig på denne situasjonen og vil henstille partene om å prioritere arbeidet og følge opp det nye rovviltforliket.

Sametinget har fremmet utfordringen som sak til Samisk parlamentarisk råd sitt plenumsmøte i Kirkenes 09. november 2011. Sametinget mener det er viktig at den samiske reindriftnæringens utfordringer med nasjonalstatenes rovviltpolitikk forankres i Samisk parlamentarisk råd.

Sametinget vil oppfordre avtalepartene å tilpasse virkemiddelordningen i forhold til regionale forskjeller og utfordringer. Store rovvilttap og arealreguleringer til andre formål enn reindrift vil nødvendigvis kunne føre til at forskrifter og virkemidler må avspeile en slik situasjon.

Sametinget ber avtalepartene om å sette av ressurser og midler for å kartlegge behovene for justeringer i forhold til geografiske utfordringer.

Avgifter i reindrifta

Sametinget har tidligere tatt opp likebehandling i avgiftssaka. Fiske, landbruk og transportnæringen har egne avgiftsordninger på kjøretøy og avgifter på drivstoff. Reindriftnæringen må få like vilkår som andre sammenlignbare næringer når det gjelder rett til fradrag for avgifter, både når det gjelder engangsavgifter og drivstoffavgifter, samt andre avgifter reindriftnæringen belastes med. Sametinget anser ikke avgiftssaken som løst.

Helse

Ny forskning viser at det er en sammenheng mellom etnisk diskriminering, mobbing og dårligere helse (Ketil Lenert Hansen: Ethnic discrimination and bullying in relation to self-reported physical and mental health in Sami settlement areas in Norway). Sametinget er kjent med at man også i Sverige har funnet en høyere forekomst av angstsymptomer blant reindriftssamiske menn enn andre menn.

Den forskningen har også vist at årsakene til dette ofte ligger i strukturelle forhold som beitekonflikter, dårlig økonomi og mye rovdyr. (Niclas Kaiser: Mental health problems among the Swedish reindeer-herding Sami population).

Arbeidsmiljøproblemer knyttet til reindriftsnæringen har vært behandlet i St meld nr 28 (1991-92) og NOU 1995:6 Samisk helse og sosialplan. Her ble de viktigste årsakene til belastningslidelser i reindriftsnæringen kartlagt. Et av disse punktene var psykososiale forhold som konflikter, mangel på samarbeid, mistriivsel, bekymringer for fremtiden og økonomiske bekymringer.

I kjølvannet av denne utredningen ble Arbeidstilsynets arbeid rettet mot reindriftsnæringen uten at det har vist resultater som man kan vise til. Sametinget er svært opptatt av at man får utarbeidet oppdatert forsknings/utredningsmateriale om samisk helse, spesielt relatert til de store utfordringene reindriftsnæringen står overfor i forhold til stort press for å verne om sine beitearealer, stort rovvilttrykk med store tapsomfang og dårlig omdømme.

Sametinget ber om at det så snart som mulig igangsettes forskning/utredning sett i lys av de ovennevnte forhold.

Likestilling i reindriften

Tradisjonelt sett er det likestilling mellom kjønnene i reindriften, men denne er gjennom årene blitt svekket gjennom lov- og forskriftsreguleringer. Sametinget har tatt opp likestillingsspørsmålene gjentatte ganger i forbindelse med reindriftnforhandlingene. Reindriften er arbeidskrevende, og kvinnene og de unges plass er derfor sentral i næringssammenheng. I Sametingsrådets melding om samisk reindrift 2009 har Sametinget lagt vekt på at reindrift er en familiebasert næring der kvinner har en sentral plass som arbeidskraft, kunnskapsbærer og kunnskapsleverandør til den yngre generasjon.

Ved reindriftnforhandlingene om Reindriftnavtalen 2010/2011 ble avtalepartene enige om å nedsette en arbeidsgruppe som skulle gå igjennom og vurdere eksisterende utredningsmateriale om likestilling i reindriften, samt å foreslå tiltak for å fremme likestillingsaspektet i næringen. Sametinget ga innspill til arbeidsgruppen om Sametingets arbeid for å fremme likestilling i reindriftnnæringa. Rapporten fra arbeidsgruppen ble avlevert den 21.10.2010. Sametinget ga en høringsuttalelse til denne rapporten som ble oversendt til Landbruks- og matdepartementet 01.09.2011.

Sametinget ber om at arbeidsgruppas forslag til tiltak prioriteres og følges opp.

Markedssituasjon

Etter det Sametinget har kjennskap til kan det være en sammenheng mellom markedssituasjonen for salg av reinkjøtt og reindriftns omdømme. I noen deler av Finnmark har reintallet vært for høyt, men dette er ikke et gjennomgående problem for Finnmark totalt sett. Likevel er det i ulike sammenhenger blitt framstilt som om alle distriktene i fylket har for høye reintall i forhold til beitegrunnlaget.

Omdømme

På oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet utarbeidet Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR- rapport 2011:4) en rapport om den offentlige forvaltningen av reindriften – omdømmeundersøkelsen. Bakgrunnen for denne undersøkelsen ligger til grunn i for den nåværende regjeringens politiske plattform – Soria Moria II. Her ble det uttrykt at regjeringen ville ”sikre en livskraftig reindriftnnæring i balanse med beiteressursene, og som medvirkning til å opprettholde samisk egenart. Vi vil evaluere reindriftnforvaltningen.” Denne rapporten omhandler den offentlige reindriftnforvaltningens omdømme, men står i en nær relasjon til reindriftnnæringen i den forstand at den assosieres med denne.

Rapporten peker på vesentlige sider ved omdømmebygging – at den handler om å skape positive oppfatninger om produktet som tilbys, der kommunikasjon og presentasjon av egen identitet står i høysetet. Sametinget anser det som svært viktig at reindriftnas dårlige omdømme reverseres. Dette arbeidet må etter Sametingets syn myndighetene legge stor vekt på, og være med på å drive fram. Reindriftnæringen må få en bedret kompetanse på og felles forståelse av hva som påvirker omdømmet, og prioritere tiltak på dette området rettet mot reinbeitedistrikt og reindriftsutøvere.

Sametinget anser det som svært viktig for markedssituasjonen for reinkjøtt at reindriftnæringas omdømmebygging prioriteres samtidig som man søker å finne gode løsninger i forhold til slakteri-strukturer, markedsfremmende tiltak og distribusjonsløsninger. Reinkjøtt er en god råvare som matcher kravene til en god naturlig matvare og er dessuten i kategorien for sunne kjøttprodukt. Av denne årsak burde den være en god vare å selge.

Sametinget vil derfor anbefale partene å avsette midler til et samarbeidsnettverk som skal arbeide for å bedre reindriftnas omdømme.

Reinbeitedistriktene/siidaenes planlegging av slakteuttak og strukturering av leveringsavtaler er et tiltak som kan bidra til forutsigbarhet og mer stabilitet for alle aktører.

Sametinget vil foreslå at det igangsettes en prosess som vurderer etablering av stabile felles distribusjonsløsninger for reinkjøtt som kan arbeide for økt salg og bedre distribusjon i leddet mellom slakteri og butikk.

Markedsutvalget

Generisk markedsføring er nå lagt til Markedsutvalget for reinkjøtt fra avtaleåret 2010/2011. Sametinget mener denne endringen i ansvarsforhold har bidratt til en større forutsigbarhet når det gjelder markedsføring av reinkjøtt. For å sikre forutsigbarhet for alle som arbeider med reinkjøttomsetning, er det nødvendig at markedsutvalgets arbeid sees i et langsiktig perspektiv. Det vil også være viktig at det i de nærmeste årene satses for å bygge opp et system som kan følge utviklingen i reinkjøttmarkedet, analysere trender og gi råd til reindriftnæringen.

Målet med Verdiskapingsprogrammet for rein (VSP-Rein) er å bidra til å øke verdiskapningen i reindriftnæringen slik at det kommer reineierne til gode.

Sametinget vil at VSP-Rein skal spisses mot produktutvikling og markedsføring av reinprodukter.

Nettverksarbeid må prioriteres

Klassifisering

Sametinget vet at det i dag ikke finnes et felles klassifiseringssystem for reinkjøtt. Det er ulike regler for ulike landsdeler. I Trøndelagsfylkene, Nordland og Troms er kravet at reinsdyr skal ha en slaktevekt på 20 kilo eller mer for å oppnå en klassifisering i ”klasse 1”. I Finnmark er tilsvarende grense på 18 kilo. Manglende standarder gjør at det ikke finnes incentiv for reieiere til å sikre tilstrekkelig kvalitet på kjøttet. Dette er lite gunstig for næringen samlet sett.

Sametinget kan ikke se at dette er tilfellet for andre næringer. Ulik klassifisering fører til ulik kvalitet på produktet. Dette mener Sametinget er svært uheldig.

Sametinget ber om at det iverksettes felles klassifisering av reinkjøtt som alle slakterier må forholde seg til.

Reintallstilpasning

Domstolsadministrasjonen har hatt en arbeidsgruppe som skulle se på ”Den samiske dimensjonen i rettsvesenet”. I februar 2011 fikk Sametinget rapporten på høring.

Arbeidsgruppen tok blant annet opp tilgangen til jordskiftevirkemidlene for reindriftssamer. I Sametingets høringsuttalelse av 28.04.11 kommenterer vi dette:

Sametinget slutter seg til arbeidsgruppens vurderinger og forståelse om at reindriften er avskåret fra å bruke jordskiftevirkemidlene, og har dermed manglende rettsikkerhet i forhold til å løse interne bruksrettighetstvister. Sametinget er særlig bekymret for de pågående prosessene med å tilpasse reintallet i Finnmark til ressursgrunnlaget. I mange områder er reindriften internt uenig om hvilke arealer de ulike siidaene disponerer, og det er derfor vanskelig å enes om et reintall når siidagrensene ikke er avklart.

Sametinget er opptatt av at disse uavklarte rettsforholdene blir avklart primært gjennom at det opprettes en egen Reindriftskommisjon, etter modell av Finnmarkskommisjonen. Andre muligheter er at Finnmarkskommisjonens mandat utvides til å omfatte også reindriftssaker på nasjonalt nivå, eller at Jordskifteretten gjøres kapasitetsmessig i stand til å ivareta reindriftens rettslige interesser. Dette er Sametingets foreløpige vurderinger av disse forholdene.

Sametinget etterlyser tiltak i forhold spørsmålet om å etablere et rettsorgan som bidrar til å avklare uavklarte grenser mellom siidaene.

Bruksreglene

Reintallet er nå fastsatt for flere reinbeitedistrikter. Distriktenes reintall blir fastsatt i forbindelse med behandlingen av bruksreglene, og alle bruksreglene skal være godkjente innen utgangen av 2011. Mange i reindriften er bekymret for at deres distrikt ikke vil nå målene som er satt i bruksreglene, særlig målsetningen om reintall. Det er mange forhold også utenom markedssituasjonen som påvirker dette. Uavklarte siidagrenser og det faktum at noen distrikter opplever at reintallet for deres distrikt ikke er mulig å oppnå. Distriktene dette gjelder mener at det vedtatte reintallet er for lite, og det oppfattes som urimelig at alle skal slakte forholdsmessig. Det hersker også stor usikkerhet om hvordan bruksreglene skal følges opp, når og hvilke sanksjoner som vil bli iverksatt, og hvilken instans som har ansvaret for dette.

Sametinget anbefaler departementet om snarest å klargjøre dette overfor reindriftsnæringen.

Nærings- og kulturkomiteens innstilling

Innledning

Saken dreier seg om innspill til reindriftsavtalen som gjøres gjeldende fra 1.7. 2012 for driftsåret 2012-13. Det er årlige reindriftsforhandlinger mellom Norske reindriftssamers Landsforbund / NRL og Staten ved Landbruks – og matdepartementet (LMD). Hovedavtalen for reindriften § 4 og Sametingets reindriftspolitiske mål, danner grunnlaget for Sametingets rolle i den årlige reindriftsavtalen.

Sametingsrådet presenterer innspill fra Sametingets plenum som blir behandlet på høsten. Innspillene blir deretter presentert for NRL i et eget møte i november/desember. Politisk ledelse i LMD får presentert innspillene i etterkant av møtet med NRL. Møtet med LMD har ikke konsultasjonsstatus og Sametinget har observasjonsstatus i forhandlingene.

Grunnlagsdokumentet for forhandlingen er totalregnskapet for reindriftsnæringen, og presentasjonen av totalregnskapet i november er vanligvis innledningen til reindriftsforhandlingene. Totalregnskapet

er også grunnlaget for Sametingets innspill. Forhandlingene foregår fra november til februar og Stortinget behandler avtalen i mai. Avtalen gjøres da gjeldende.

Forslag

Forslag 1

Forslag fra Arbeiderpartiet (AP) Heidi P. Greiner Haaker, Margit Eli Oskal Anti, Inger Jørstad og Inga Lill Sundset, Norske samers riksforbund (NSR) Geir Tommy Pedersen, Mathis Nilsen Eira og Randi A. Skum, Norske samers riksforbund/ Samefolkets parti Gunn-Britt Retter, Árja Olaf Eliassen og Flyttsamelista (FSL) Per A. Bæbr:

1. Under ”Samarbeid og konsultasjoner med departementet om reindriftspolitik og forvaltning”
Nye kulepunkter:

- Sametinget ber partene avklare om dagens ordning med avtaleforhandlinger tilfredsstillende intensjonene i hovedavtalen
- Sametinget ber om at det avsettes midler til et eget prosjekt der Sametinget, NRL og departementet konkretiserer innholdet i bærekraftsbegrepet
- Sametinget ber om at det avsettes midler som setter reindriftsnæringen i stand til å gjennomføre konsultasjoner

2. Under ”Virkemiddelordningen i avtalen”:

Ny siste setning, 4. avsnitt og nye kulepunkter:

Sametinget mener den økonomiske rammen må økes. Dette begrunnes med følgende:

- Prisleiløst i forhold til reindrift som i sum førte til nedgang i reindriftens inntekter må kompenseres. Det samme må gjelde tap av tilskudd som følge av reduserte inntekter.
- I tillegg ber vi om at totalrammen økes med hensyn til prisvekst og kostnader for å hindre at den økonomiske avstanden til det øvrige samfunnet blir større.

5. avsnitt: Siste setning strykes.

3. Tillegg siste avsnitt under punktet Reindriftsavtale for 2012/2013

"....., jfr. jordlova §1 og kap IV § 9".

4. Tillegg under ”Rekruttering”:

Etter siste avsnitt:

Sametinget ber om at ordningen med etablerertilskudd til unge under 35 år også gjelder nyopprettede siidaandeler.

Siste avsnitt flyttes ovenfor kulepunktene. Første kulepunkt endres til følgende:

- Sametinget anmoder om at fagbrevordningen opprettholdes.

Det tilføyes nye kulepunkter:

- Det må sikres gode generasjonsoverganger med betraktelig økning av økonomiske ordninger som gjør det attraktivt å avvikle.
- Sideordnet rekrutteringsandel skal ha samme økonomiske ordninger som siidaandelen.

5. Tillegg under punktet ”Distriktstilskudd”, etter siste avsnitt:

Tilskudd til reinbeitedistriktene må ha med kompetansehevingstiltak for reinbeitedistriktene, noe som er avgjørende for at reinbeitedistriktene kan ivareta sine reinbeitearealer.

Sametinget vil foreslå at distriktstilskuddet kan deles i flere deler som ivaretar distriktets ansvar for siidaer og siidaandeler – en fast del og en variabel sum per siidaandeler i distriktet.

En annen kan knyttes til reindriftens arbeid med arealvern. Denne kan beregnes slik:

En del beregnes ut fra reinbeite distriktenes arealstørrelse (alle årstidsbeiter)

En del beregnes ut fra antall kommuner som reinbeitedistriktene årstidsbeitene er i.

En del beregnes ut fra antall fylkeskommuner som reinbeitedistriktene årstidsbeiter er i.

6. Nest siste kulepunkt under avsnittet "Distriktstilskudd" strykes.

7. Avsnittet "Kalvetilskudd" erstattes med:

Kalveslaktetilskudd

I forhandlingene i 2010 besluttet partene å øke kalveslaktetilskuddet med kr 50 til kr 250.

Kalveslaktetilskuddet er svært viktig da de fleste reieneierne slakter mest kalv.

- Sametinget mener at kalveslaktetilskuddet må økes for å stimulere til økt slakteuttak
- På grunn av rovvilttap innføres alternativt tilskudd på antall slaktet rein levert slakteriet. Ordningen skal gjelde hele Norge. Reieneiere skal ha valgmulighet til å avgjøre hvilken støtteordning som passer dem best.

8. Rovvilt. Ny siste setning under 3. kulepunkt:

- I denne sammenheng vil også Sametinget bidra i oppfølgingen av rovviltforliket.

Endring, første og andre setning endres til:

Sametinget er av den oppfatning at reindriftnæringa sliter med store tap av rein grunnet rovvilt i alle reinbeiteområder.

9. Avgifter i reindriften

Nye kulepunkter:

- Sametinget forventer at de ulike departementene finner frem til en permanent løsning.
- Inntil man får et likeverdig avgiftsregime, kreves det kompensasjon for avgiftene.

10. Omdømme

Nytt siste kulepunkt:

- Det må igangsettes et arbeid hvor reinkjøtt som kvalitetsvare styrkes innenfor alle ledd i produksjonskjeden.

Ny setning nr. 2 i andre avsnitt:

Sametinget anser det som svært viktig at reindriftenes omdømme styrkes.

11. Tillegg under avsnitt Markedsutvalget, overskrift etter 1. avsnitt:

VSP-Rein:

Kompetanseheving innen markedsarbeid og forretningsdrift

12. Under punktet "klassifisering", tredje setning vil man tilføye "Hedmark".

Nytt siste kulepunkt:

- Sametinget mener klassifisering må gjøres av en ekstern nøytral part.

- Småskala slakting

Sametinget mener at det er viktig at både store og små slakteriaktører ivaretas for å få en variert slakteristruktur som både produsent, slakteriene og markedet vil være tjent med.

Sametinget mener det bør åpnes for at siidaandelene kan slakte flere rein utover dagens 10 uten veterinærgodkjenning. En viktig begrunnelse for dette er at reinciene gjennom en slik ordning vil kunne ivareta den lokale omsetningen.

- 13. Reintallstilpasning:
- Lovens intensjon om økt selvstyre må legges til grunn i arbeidet for å sikre legitimitet i næringa.

14. Bruksreglene:

Kulepunktet endres til følgende:

- Sametinget anbefaler departementet om snart å klargjøre overfor reindriftnæringa om hvordan bruksreglene skal følges opp og hvordan bruken av sanksjoner skal anvendes.

Forslag 2

Forslag fra Fremskrittspartiet, Aud Marthinsen,:

Erstatter sametingsrådets forslag til innstilling:

Sametinget mener det er prinsipielt betenkelig at enkelt næringer forhandler egne rammevilkår direkte med staten og inngår avtaler med store økonomiske konsekvenser utenom den ordinære budsjettbehandlingen.

Sametinget mener at de årlige vedtaket om eksempelvis reindriftnæringens og jordbrukets rammebetingelser ikke er lønnsoppgjør, men en fastsettelse av muligheter for å skape inntekter. Sametinget ber regjeringen justere periodiseringen av reindriftsavtalen til å følge kalenderåret, og at forhandlingene kommer inn som en del av budsjettprosessen.

Reindriften er en betydelig næring i flere områder i Norge. Sametinget er opptatt av at reindriftnæringen har gode rammebetingelser for sin drift og utvikling, samtidig som en bærekraftig ressursutnyttning opprettholdes.

Sametinget respekterer imidlertid at det er Norske Reindriftssamers Landsforbund som er statens motpart i forhandlinger om reindriftsavtalen, og mener derfor prinsipielt at Sametinget ikke bør være høringsinstans.

Sametinget ønsker likevel å komme med innspill til reindriftsavtalen:

De siste ti år har reintallene i Finnmark økt betydelig. Antall rein i aktuelle områder må reduseres betydelig for å samsvare med de beiteressursene som er tilgjengelige for å sikre en bærekraftig ressursutnyttning. Sametinget legger til grunn at forutsetningene og intensjonen for reindriftsavtalen 2012/2013 må være å legge til rette for en økning i slakteuttak for reinbeiteområdene i Finnmark, med hensikt å redusere antall rein.

Det skal stilles krav om produktivitet, inntjeningssevne og kostnadseffektivitet i reindriftnæringen. En bedre utnyttning av verdiskapingspotensialet er sentralt i denne sammenheng. Et av virkemidlene er verdiskapingsprogrammet for reindrift. De ressursene som Innovasjon Norge besitter, både innenfor kompetanseheving, bedriftsetablering, bedriftsutviklingsprogrammer, design og markedsføring, må i større grad også utnyttes overfor reindriftnæringen og tilstøtende næringer. Dette må utnyttes på en mer effektiv måte, samtidig som nettverksarbeid mellom de ulike aktørene og andre næringer må styrkes.

Rovviltsituasjon

Reindriftsnæringen rammes av en stadig økning i rovviltbestandene. Dette er en trussel mot næringen, og det må derfor legges til rette for økt beskatning på rovvilt i reindriftsområder.

Reindriftsnæringen vil bestandig være utsatt for rovdyrproblematikken jf Stortingets vedtak om rovdyrbestander, områder for ynglende rovdyr bør derfor søkes lagt langt unna viktige områder for reindriftsnæringen. Innføring av lokalforvaltning for å ta ut skadedyr som påfører næringen tap bør innføres som en permanent ordning.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig sametingsrådets forslag til innstilling.

III Votering

Av 39 representanter var 35 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

Forslag 2 ble forkastet med 32 stemmer. 3 stemte for.

Forslag 1 ble vedtatt med 32 stemmer. 3 stemte imot.

Komiteens tilrådning med vedtatt med 32 stemmer. 3 stemte imot.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Inga-Lill Sundset, saksordfører	
2	Aud Marthinsen	Mariann Wollmann Magga
	Aud Marthinsen	
3	Mathis Nilsen Eira	
4	Marit Kirsten A. Gaup	Trond Are Anti
	Marit kirsten A. Gaup	
5	Berit Marie P. E. Eira	Jarle Jonassen
	Berit Marie P. E. Eira	
6	Silje Karine Muotka	Marit Kirsten A. Gaup
		Trond Are Anti
		Anders Somby jr.
	Silje Karine Muotka	
7	Ida Marie Bransfjell	Trond Are Anti
		Marit Kirsten A. Gaup
		Jarle Jonassen
	Ida Marie Bransfjell	
8	Olaf Eliassen	
9	Inga-Lill Sundset	
10	Berit Marie P. E. Eira	
11	Mariann Wollmann Magga	
12	Ellinor Marita Jåma	
	Silje Karine Muotka, til forr. orden	
	Inga-Lill Sundset	

VI Sametingets vedtak

Hovedavtalen for reindriften § 4 gir Sametinget anledning til å uttale seg om reindriftsavtalen før denne behandles i Stortinget vårsesjonen 2012. Sametinget velger å gi sitt innspill til ny reindriftsavtale i forkant av forhandlingene. Sametingsrådet vil presentere Sametingets innspill overfor partene, Staten ved Landbruks- og matdepartementet/LMD og Norske Reindriftssamers Landsforbund/NRL, før forhandlingene innledes.

Sametinget vil komme med innspill på følgende områder:

- Samarbeid og konsultasjoner med departementet om reindriftspolitik og forvaltningen av denne
- Virkemiddelordningene i avtalen
- Reindriften arealer
- Rovvilt
- Avgifter i reindriften
- Helse
- Likestilling
- Markedssituasjon
- Reinstallstilpasning

Samarbeid og konsultasjoner med departementet om reindriftspolitik og forvaltning

I hovedavtalen for reindrift heter det i § 2 at: ”Partene skal føre forhandlinger om en løpende reindriftsavtale med tiltak som tar sikte på en utvikling av reindriftnæringen i samsvar med de til enhver tid vedtatte politiske mål og retningslinjer for reindriftspolitikken. Tiltakene skal omfatte økonomiske virkemidler. Partene skal også kunne kreve forhandlinger om faglige, sosiale, organisasjonsmessige og andre spørsmål av betydning for en utvikling av næringen mot de mål som er fastsatt for reindriftspolitikken.”

De siste årene har det skjedd en utvikling hvor regjeringen har foretatt endringer av tiltak av faglige, sosiale og organisasjonsmessig karakter overfor reindriften uten at dette har vært gjenstand for forhandlinger etter hovedavtalen. Videre har Landbruks- og matdepartementet avvist muligheten til forhandlinger om slike tiltak, med henvisning til at det ligger under andre departementers ansvarsområder. Sametinget registrer denne utviklingen med stor bekymring.

Reindriften er ikke en hvilken som helst næring, det er en av hjørnesteinene i samisk kultur, språk og samfunn med de menneskerettlige forpliktelser som følger av dette. Det er også derfor det i formålsbestemmelsen til reindriftsloven heter at den skal: ”legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane”. Det er problematisk når Landbruks- og matdepartementet praktiserer hovedavtalen for reindrift slik at en snevrer inn forhandlingstemaene til bare å gjelde budsjettrelaterte tiltak innenfor Landbruks- og matdepartementet ansvarsområde, samtidig som det samme departementet ikke etterfølger konsultasjonsprosedyrene mellom statlige myndigheter og Sametinget. Sametinget mener vi står overfor en betydelig risiko for at utformingen og iverksettingen av reindriftspolitikken ikke har legitimitet innenfor reindriften og det samiske samfunnet. Dette vil kunne resultere i en svært uoversiktlig og uforutsigbar situasjon både for myndighetene, nye arealkrevende næringer, reindriften og det samiske samfunnet.

Landbruks- og matdepartementet har ikke konsulteret med Sametinget om:

- Tilbudet til reindriftsforhandlingene.
- Temaveileder for reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven.

- Verdiklassifisering av reindriftsområdene.
- Kriterier/ indikasjoner for økologisk bærekraftig reintall
- Evaluering av reindriftsforvaltningen og oppdragsbeskrivelse av ekstern omdømmevurdering av reindriftsforvaltningen.
- Framtidig forvaltningsordninger av reindriftsnæringen.
- Sametinget ber partene avklare om dagens ordning med avtaleforhandlinger tilfredsstillende intensjonene i hovedavtalen
- Sametinget ber om at det avsettes midler til et eget prosjekt der Sametinget, NRL og departementet konkretiserer innholdet i bærekraftsbegrepet
- Sametinget ber om at det avsettes midler som setter reindriftsnæringen i stand til å gjennomføre konsultasjoner

Sametinget kan ikke se at noen er tjent med at denne situasjonen fortsetter. Utformingen og iverksettingen av reindriftspolitikken må til fulle ta inn over seg den utviklingen som har skjedd i samepolitikken og sameretten siden sameloven ble vedtatt i 1987. Utformingen av en overordnet reindriftspolitikk og iverksetting av tiltak for å nå reindriftspolitiske målsettinger kan bare skje gjennom full involvering i henhold til FN's konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 27, jf. artikkel 1, ILO 169 artikkel 6, 7 og 15 og urfolkserklæringa artikkel 3 og 4.

Reindrifta har utfordringer der forhold som arealtilgang, uavklarte rettighetsforhold, reintallsutvikling, rovviltsituasjon, markedssituasjonen for reinkjøtt og offentlige forvaltningsordninger av reindrifta griper inn i hverandre. I en slik sammenheng vil det også være behov for at bærekraftsbegrepet i reindriftsloven utvikles og konkretiseres.

- Sametinget anbefaler at det i arbeidet med LMDs landbruks- og matmelding fullføres fullverdige konsultasjoner med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund om en helhetlig reindriftspolitikk. Som en del av denne helheten nedsettes det et utvalg som skal utrede forslag til endringer av reindriftslovens bestemmelser om organiseringen av den offentlige forvaltningen av reindrifta. En oppfølging av LMDs høring av endring av reindriftsforvaltningen stilles i bero i påvente av en slik utredning.

Virkemiddelordningene i avtalen

Reindriftsoppgjør for 2011/12

Reindriftsforhandlingene for avtalen 2011/12 ble innledet av partene, Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindriftsamers Landsforbund, 5.januar 2011 og endte med at NRL valgte å bryte forhandlingene 17.februar 2011. Det er første gang siden reindriftsforhandlingene ble etablert i 1976 at forhandlingene ikke fører til en reindriftsavtale. Grunnlaget for bruddet var uenighet omkring markedsregulerende tiltak, herunder oppfølging og avvikling av det reguleringslageret som ble etablert i slaktesesongen 2010/2011. Årsaken til at det ble iverksatt markedsregulerende tiltak, var behov for at reinsierne i Finnmark fortsatt skulle ha mulighet til å slakte, selv om slakteriene ikke hadde avsetning videre ut i markedet. Reintallstilpasningen var en vesentlig del av dette bildet.

Som et resultat av denne prosessen ble også reindriftsområdene utenfor Finnmark berørt ved at prisen på reinkjøtt gikk ned. Spesielt i områder der reindriften sliter med store tap grunnet rovvilt og av den grunn ikke kan ta ut slaktedyr i et slikt omfang at man får lønnsomhet av det, kom de lave prisene på reinkjøtt som en merbelastning. Som en hovedregel har man i de fleste reindriftsområdene forholdt seg til de fastsatte reintallene, og arbeidet sterkt for en økologisk og økonomisk bærekraft.

- Sametinget ser det som rimelig at disse områdene ikke alene må bære tapet som en følge av avviklingen av reguleringslagrene i Finnmark, og foreslår at avtalepartene tar høyde for dette i årets reindriftsoppgjør.

På grunnlag av statens tilbud av 17.februar fremmet LMD et forslag om bevilgninger til reindriftsnæringen. Dette forslaget til oppgjør ble behandlet i Stortinget i april 2011 og gjelder for perioden 1.juli 2011 – 30.juni 2012.

Oppgjøret for 2011/12 har en økonomisk ramme på 102,0 mill kroner. Det innebærer en økning fra i fjor med 1,0 mill kroner, men reelt sett er dette en nedgang i inntekt grunnet prisvekst, og at kostnadsøkningen for reindriftsnæringen har vært betydelig siden 2009 (Totalregnskap for reindriftsnæringen 2009). De viktigste postene i reindriftsoppgjøret er, foruten den økonomiske rammen, direktetilskudd og bevilgningene over reindriften utviklingsfond. Reindriften utviklingsfond/RUF fikk en økning på 2,8 mill kroner, fra 30,0 i fjor til 32,8 mill kroner for oppgjøret 2011/12. Posten med direkte tilskudd, som er tilskuddet til siidaandelene og distriktene, ble redusert med 1,8 mill kroner, fra 61,8 mill kroner i fjor til 60,0 mill kroner for 2011/12. I tillegg ble det bevilget 7,0 mill kroner for 2011 for å dekke deler av utgiftene til en avvikling av - reguleringslageret som ble etablert slaktesesongen 2010/11.

Sametinget mener den økonomiske rammen må økes. Dette begrunnes med følgende:

- Prisfallet i forhold til reindrift som i sum førte til nedgang i reindriften inntekter må kompenseres. Det samme må gjelde tap av tilskudd som følge av reduserte inntekter.
- I tillegg ber vi om at totalrammen økes med hensyn til prisvekst og kostnader for å hindre at den økonomiske avstanden til det øvrige samfunnet blir større.

Til tross for store utfordringer i reindriften - med reintall i ubalanse, uavklarte arealressurser og siidagrenser, store -lager med fjorårets reinkjøtt som medfører prisnedgang i kilopris for reinkjøtt, store rovvilttap og ytre press på reindriften arealene – velger Stortinget å redusere den økonomiske rammen for reindriften avtalen og reduserer andelen direktetilskudd til reindriftsneierne.

Den nasjonale reindriftspolitikken er tuftet på to selvstendige grunnlag; en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi. Det innebærer forpliktelser også for kulturell bærekraft i reindriften.

Sametinget anser det som viktig at reindriften avtalens virkemidler bidrar til å opprettholde reindriften tradisjonelle struktur som en familiebasert næring. I de senere årene har ordninger som har omfattet barn, kvinner og unge i reindriften blitt avvirket. Sametinget mener dette er en negativ utvikling som ikke gagnar den reindriftssamiske og den samiske kulturutvikling. Det er behov for nye ordninger i avtalen som ivaretar hele familiens tilknytning til reindriften. Dersom den familiebaserte strukturen blir ytterligere svekket vil dette få konsekvenser for den reindriftssamiske kulturens bærekraft.

Reindriften avtale for 2012/13

Reindriften forhandlingene gjennomføres med basis i St.meld.nr 28 (1991-1992) En bærekraftig reindrift og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 167 (1991-1992), tidligere reindriften avtaler, budsjettproposisjoner og den situasjonen reindriften er i, basert på blant annet Totalregnskapet for reindriftsnæringen som utarbeides årlig av økonomisk utvalg. Totalregnskap for reindriftsnæringen 2009 er en del av grunnlaget for Sametingets behandling av innspill til reindriften avtalen. Også Sametingets egne arbeidsfelt innenfor reindrift, arealsaksfelt, helse og internasjonalt rettighetsarbeid danner kunnskapsgrunnlaget for Sametingets innspill.

Sametinget er opptatt av at reindriften som næring og som viktig del av samisk kultur skal få bedre kår og større forutsigbarhet enn det situasjonen er for næringa i dag. Sametinget er av den oppfatning at reindriften uavklarte rettsforhold til land og vann er en medvirkende årsak til at næringen sliter med å få forståelse for sine synspunkter, spesielt i forhold til arealsaker. Dette være seg i forhold til hyttebygging, rovviltpolitikken, vindkraft, nasjonalparker etc. Reindrift er svært arealavhengig, og

inngrep reduserer tilgjengelig beiteareal. Sametinget er opptatt av å skape større forståelse for dette både hos lovgivende myndigheter, departement, kommuner og andre sektorer.

Sametinget anser det som et stort problem at reindriftens arealer ikke har en beskyttelse i annen lovs form enn gjennom Grunnlovens § 110 a, andre nasjonale lover, samt at det vises til internasjonale menneskerettighetskonvensjoner, uten at dette får konsekvenser i forhold til å ta større hensyn for å beskytte reindriftens arealer.

I tillegg til dette har ikke reindriftsnæringen forutsigbarhet i forhold til langsiktig planlegging på grunn av raske omskiftninger i virkemidler og forskrifter.

Sametinget anmoder derfor avtalepartene spesielt om å gi reindriftens arealer den samme beskyttelse som for landbruksarealer, jfr. jordlova §1 og kap IV § 9".

Rekruttering

Formålet med reindriftens utviklingsfond er å bidra til å utvikle reindriftsnæringen i samsvar med de reindriftspolitiske mål. I reindriftsoppgjøret for 2011/12 ble det avsatt 32,8 mill til fordeling til ulike tiltak. Kravet fra NRL til avtalen 2011/12 var på kr 45,5 mill kroner til RUF. Blant annet begrunner NRL sitt krav med at de ønsker å sikre bedre rekruttering til næringen ved å tilby gunstige låne- og etableringsordninger.

Rekrutteringen til reindriften har vært forholdsvis god de fleste stedene. På denne måten har reindrifta skilt seg ut fra andre primærnæringer. God rekruttering er den viktigste faktoren for at en næring skal bestå og utvikle seg. Det er derfor absolutt nødvendig at reindriftsavtalen, som det fremste reindriftspolitiske virkemiddelet, har fokus på å opprettholde stabil rekruttering til næringen.

Fagbrevordningen i reindrift som til nå har vært finansiert gjennom Reindriftens utviklingsfond (Forskrifter til reindriftsavtalen 2011/2012 m.m.) kapittel 1, § 1- 5, 6 f), har vært et tiltak som har bidratt til at rekrutteringen har holdt seg stabil flere steder. Det er derfor urovekkende at forhandlingspartene er enig om å fase ut fagbrevordningen av reindriftsavtalen.

Sametinget vil innenfor dagens støtteordninger, ikke ha mulighet til å finansiere fagbrevordningen for reindrift. Sametinget finansierer i dag fagbrevordningen for duodji med begrunnelsen at Sametinget har tatt et eget faglig og finansielt ansvar for duodji. Fylkeskommunene har ansvar for øvrige fagbrevordninger. Det vil derfor være nødvendig å se på mulighetene som ligger i fylkeskommunenes finansieringsordning. Sametinget ber om at ordningen med etablerertilskudd til unge under 35 år også gjelder nyopprettede siidaandeler.

- Sametinget anmoder om at fagbrevordningen opprettholdes.
- Det må sikres gode generasjonsoverganger med betraktelig økning av økonomiske ordninger som gjør det attraktivt å avvikle.
- Sideordnet rekrutteringsandel skal ha samme økonomiske ordninger som siidaandelen.

Tilskudd til Sametinget

Reindriftsavtalen avsetter årlig 2,0 mill kroner til Sametingets budsjett. Avtalepartene har bedt Sametinget bruke disse midlene til å støtte tilleggsnæringer i reindriften. Som følge av dette avsetter Sametinget en stor del av disse midlene til å støtte duodji som tilleggsnæring i tilknytning til reindrift.

Sametinget mener det er uheldig at avtalepartene har bestemt føringer på bruken av disse midlene. Sametinget må gis mulighet til å yte tilskudd til reindriften ut fra sine egne politiske målsetninger. Vi vil vise til at jordbruksavtalen også årlig avsetter 2,0 mill kroner til Sametingets budsjett, uten at det følger føringer på Sametingets bruk av disse midlene. Det er av stor betydning for Sametingets

mulighet til å støtte tiltak i reindriftnæringen at Sametinget får denne bevilgningen fra reindriftsavtalen.

- Sametinget vil foreslå at partene opphever den gjeldende føringen på avsetningen til Sametinget og legger følgende ordlyd til grunn: Midlene skal brukes til tiltak i reindrifta.

Distriktstilskudd

Satsene for distriktstilskudd er svært begrensede i forhold til de vilkårene som tilskuddet skal oppfylle. Formålet med distriktstilskudd er å bidra til å gi distriktene økt medansvar for utvikling av reindriften i bærekraftig retning, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet samt kriseberedskap. Tilskuddet skal videre gi grunnlag for avløserordning ved sykdom og svangerskap ut over folketrygdens generelle ordninger.

Distriktstilskuddet er med andre ord ment å være et insitament i forholdet til driften av de enkelte reinbeitedistrikt. Situasjonen er imidlertid slik at dette tilskuddet ikke står i forhold til de økonomiske utfordringene reinbeitedistriktene har på grunn av statlig lovpålagte forpliktelser. I forbindelse med revidering av reindriftsloven i 2007 innførte staten et krav om at de enkelte distrikt skulle utarbeide bruksregler. Bruksreglene var også ment å skulle være en hjelp i forbindelse med oppfølging av blant annet kommuneplaner. For å utarbeide slike bruksplaner kreves det utvidede kunnskaper om ulike forskrifter, og dette tar tid å utarbeide.

Distriktstilskuddet står heller ikke i forhold til økonomiske og ressursmessige utfordringer i forhold til sikring av arealer og økt lønnsomhet.

Sametinget mener derfor at distriktstilskuddet har knappe økonomiske rammer, med en økonomisk ramme på 9,9 mill kroner fordelt på 76 reinbeitedistrikt og 5 tamreinlag.

I tillegg til overnevnte forhold vil Sametinget påpeke urimeligheten med at vilkårene for å få distriktstilskudd er knyttet opp mot blant annet overholdelse av vedtatt reintall. Sametinget er enig i at det må stilles krav om at det skal drives ansvarsfull reindrift, men kravet knyttet til reintall mener vi må revurderes. Det er distriktene og enkeltsiidaandelshaverne som plikter å følge bruksreglenes krav om reintall. Det betyr at dersom enkelte i et distrikt ikke slakter etter intensjonene i slakteplanen, rammes hele distriktet ved at driftstilskudd reduseres eller ikke gis. Sametinget er særlig bekymret over at distriktene med slike sanksjoner, gjøres mindre i stand til å ivareta reindriftnæringens arealinteresser. Sanksjoner i forhold til brudd på bruksreglene, herunder reintall, blir fulgt opp av egne sanksjonsforskrifter, samt gjennom krav til tilskudd til de enkelte siidaandelene. Det er unødvendig og urimelig å bruke distriktstilskuddene til dette formål.

- Sametinget vil be om at avtalepartene enes om at distriktstilskuddene ikke avkortes, eller på andre måter brukes som straff, dersom distriktene har utfordringer i forhold til bruksreglene.

Samettsutvalgets innstilling for områdene sør for Finnmark er ferdig og har vært på bred høring. Det bør avsettes midler til reindrifta slik at de på en god måte følger opp dette arbeidet.

- Sametinget vil be partene prioritere å avsette midler til arbeidet med å følge opp SRU II.

Det er stor pågang på å endre bruken av arealer som er regulert til reindriftsformål. Dette har ført til økende mengde arealsaker som distriktene skal sette seg inn i, og behandle. Arealprosesser er svært ressurskrevende prosesser i forhold til tid, penger og menneskelige ressurser, og dette arbeidet verken kan eller bør distriktene nedprioritere. Sametinget er bekymret over at distriktstilskuddssatsene på ingen måte står i forhold til merarbeidet arealsakene medfører for reineriene.

Støtten til distriktenes arbeid med sikring av reindrifts arealer (jf. RUFs virkeområde, kapittel 1, pkt 6b, og 6 e) må blant annet kunne skje ved å bidra til finansiering av et nordisk samarbeid som har som formål å på profesjonell basis verne blant annet reindrifts arealinteresser, landrettigheter og utviklingsmuligheter.

Tilskudd til reinbeitedistriktene må ha med kompetansehevingstiltak for reinbeitedistriktene, noe som er avgjørende for at reinbeitedistriktene kan ivareta sine reinbeitearealer.

Sametinget vil foreslå at distriktstilskuddet kan deles i flere deler som ivaretar distriktets ansvar for siidaer og siidaandeler – en fast del og en variabel sum per siidaandeler i distriktet.

En annen kan knyttes til reindriftens arbeid med arealvern. Denne kan beregnes slik:

En del beregnes ut fra reinbeite distriktenes arealstørrelse (alle årstidsbeiter)

En del beregnes ut fra antall kommuner som reinbeitedistriktenes årstidsbeitene er i.

En del beregnes ut fra antall fylkeskommuner som reinbeitedistriktenes årstidsbeiter er i.

Sametinget vil med bakgrunn i de mange utfordringer reindrifta står overfor, og særlig med hensyn til den økende mengden arealprosesser i siidaene/sijtene og distriktene, anbefale at den økonomiske rammen i RUF økes.

Produksjonspremie

Produksjonspremie er et tilskudd som beregnes ut fra produksjonsbaserte inntekter. Det gis 25 % tilskudd av avgiftspliktig salg av kjøtt og andre avgiftspliktige næringsinntekter fra rein tilhørende alle reineiere i siidaandelen.

I alle reindriftsområdene, spesielt i enkelte sørsamiske områder har kravene til produksjonspremie vært en utfordring. Etter at kalenderåret ble lagt til grunn for beregning av produksjonstilskudd, kan det skje at enkelte reineiere kommer i den situasjonen at de ikke oppnår produksjonspremie for produksjon som overstiger kr. 400 000,-. Dette skjer dersom hoveduttaket av ulike grunner må utføres etter jul og neste hoveduttaket skjer påfølgende høst. Reinen har den beste vekta og er i godt hold før brunst og før flytting til høst og vinterbeite tar til. Det er derfor mest tjenlig å slakte brorparten tidlig på høsten. Beite- og driftsforhold kan være årsaken til at slaktingen noen ganger må utsettes til etter jul. Dette er i seg selv negativt for drifta. Når reindriftsutøverne i tillegg mister produksjonspremiegrunnlag på grunn av dette oppleves disse forholdene som svært urimelig. Reindrifts driftsmønster er underlagt naturgitte forhold året rundt, dette bør avtalen ta høyde for og sikre at grensen på kr 400 000 ikke gjøres gjeldene dersom produksjonen for to driftsår faller på et kalenderår. Alternativet er å beregne gjennomsnittsomsetning over to år. På den måten unngår man slike uheldige utslag.

- Som i tidligere innspill til reindriftsavtaler vil Sametinget be partene vurdere å fjerne alle datogrenser, og kun forvaltningsmessig forholde seg til reindriftsåret (1.4. – 31.3), dersom produksjonene faller på et kalenderår.

Tidligslaktetilskudd

Ordnningen med tidligslaktetilskudd ble avvirket i reindriftsoppjøret 2011/2012. Departementet begrunner avviklingen med at ordningen var utfordrende å forvalte og at ordningen førte til en konsentrasjon av slakting som igjen førte til at enkelte ikke fikk slaktet innen gitte frister. Sametinget er enig i at slaktetilskuddet førte til kapasitetsmangel når slakteaktiviteten hopet seg opp primært før brunst. Styrken med denne ordningen var at den tok hensyn til regionale forskjeller, og selv om dette kan være forvaltningsmessig utfordrende, er ikke det grunn nok til å oppheve ordningen.

- Når en direktetilskuddsordning avvikles, så bør midlene som var avsatt til disse overføres andre direktetilskuddsposter. Dette mener Sametinget må være en prinsipiell behandling av reindriftsavtalen, og som vil være av særlig betydning for avtalen for 2012/13.
- Avtalepartene bør utarbeide flere differensierte ordninger dersom det viser seg at det er behov for det.

Reindriften har i henhold til totalregnskap for reindriftnæringen 2009/210 hatt en betraktelig nedgang i gjennomsnittlige kjøttinntekter per rein. Hovedårsakene til dette er nedgang i kilopris for reinkjøtt og store rovvilttap. Det er viktig at avtalen tar hensyn til den økonomiske nedgangen slik at virkmidlene bidrar til å kompenseres for inntektstapet. Sametinget ser at reindriftsoppgjøret (Prop. 84 S Reindriftsoppgjøret 2011/2012, og endringene i statsbudsjettet for 2011 m.m.)) blant annet legger opp til at midlene som var avsatt til tidligslaktetilskuddsordningene skal brukes til å styrke markedsføringstiltakene.

Sametinget viser i denne sammenheng til de punktene vi har anført i avsnittet om markeds situasjonen og rovvilt.

Kalveslaktetilskudd

I forhandlingene i 2010 besluttet partene å øke kalveslaktetilskuddet med kr 50 til kr 250. Kalveslaktetilskuddet er svært viktig da de fleste reineierne slakter mest kalv.

- Sametinget mener at kalveslaktetilskuddet må økes for å stimulere til økt slakteuttak

Reindriften arealer

I de innledende bestemmelsene i reindriftsloven, lovens formål heter det i §1:

”For det samiske reinbeiteområdet skal loven legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane til gagn for reindriftsbefolkningen selv og samfunnet for øvrig. For å nå disse mål skal loven gi grunnlag for en hensiktsmessig organisering og forvaltning av reindriften. Reindriften skal bevares som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsliv.”

”Loven skal bidra til sikring av reindriftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriften viktigste ressursgrunnlag. Ansvar for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindriftsretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene.”

Dette er klar tale, men Sametinget etterlyser fremdeles en hensiktsmessig forvaltning som legger til grunn et vern av reindriften arealer. Sametinget forventer at det settes i gang prosesser der reindriften arealer vernes. Selv om mye av regelverket er på plass for å sikre reindriften medvirkning i utbyggingsprosesser, viser all erfaring at virkningene ikke tilsier at reindriften får gehør for sine synspunkter. Reindriften har i flere tilfeller vært nødt til å føre sine saker gjennom rettsapparatet for å verne reinbeitearealene. Dette anser ikke Sametinget for å være en godforvaltningspolitikk.

Stortingsmeldingen ”En bærekraftig reindrift” (1992) ga en omfattende og prinsipiell gjennomgang av forholdene i reindriftnæringen. Beitesituasjonen i Finnmark hadde en sentral plass i meldingen.

I meldingen var også Korssjøfjellsaken (Rt.1988 s. 1217) viet oppmerksomhet

Det er disse to nevnte forholdene, Korssjøfjellsaken og beitesituasjonen i Finnmark som danner grunnlaget for en lovproposisjon (Ot.prp. nr. 28 (1994-95) som etter Sametingets oppfatning danner bakgrunn for en ”styrket styring med ressursutnyttelsen i næringen, og et økt ansvar for næringen selv”. Det ble innført distriktsplaner og ressursavgift. Det ble videre innført hjemmel for å kunne foreta en strukturering av reinflokkene etter vekt, alder og kjønn. Og det er etter Sametingets

oppfatning denne politikktutviklingen som er med på å danne grunnlaget for synet på reindriften som en "lite bærekraftig næring".

Sametinget anser det som viktig at reinstalltilpassing skjer i forhold til beitegrunnlaget og at reindriften er med på å ta dette ansvaret. Men en bærekraftig ressursbruk skal ikke påhvile reindriften alene. Med henvisning til reindriftsloven påhviler det også myndighetene og øvrige rettighetshavere å påse at det i all politikktutforming der også reindriften beitegrunnlag er gjenstand for arealutnyttelse føres en bærekraftig politikk. Dette anser ikke Sametinget for å være oppfylt. Som eksempler på dette kan det blant annet nevnes at det i områder med landbruksinteresser som har beiterett i tilknytning til reindriftsareal ikke er lagt særlige føringer om en bærekraftig ressursbruk i forhold til hvor mange sauer som samlet sett slippes ut på beite. I forhold til verneprosesser er det åpnet for ulike former for etablering av næringsvirksomhet som konkurrerer om de samme arealene som reindriften. Rovvilt konkurrerer om plassen i reindriftsområdene, og i denne sammenheng er rein en stor del av ernæringsgrunnlaget for rovviltet. Vindkraftprosjekter og en storstilt hyttebygging bør også være gjenstand for prinsipper om bærekraft. Dette mener Sametinget det er belegg for å hevde med grunnlag i det innsyn vi har i forhold til ulike arealprosesser og konsultasjoner der reindriften beiteområder er involvert.

I Stortingsmelding nr. 41 (1996-97) Om norsk samepolitikk står det at Sametinget skal ha en sentral funksjon i forhold til reindriftpolitikken. Likevel opplever Sametinget at Landbruks- og matdepartementet ikke ønsker å konsultere med Sametinget om reindriftsavtalen. Etter Sametingets syn er forhandlingene om reindriftsavtalen i aller høyeste grad et av de viktigste instrumenter for utformingen av reindriftpolitikken.

Ferdsel i utmark i forbindelse med fritids- og næringsaktiviteter må forvaltes av kommunene på en måte som tar vare på naturgrunnlaget. Reindrift skal også i fremtiden utgjøre en vesentlig del av samisk næringsstruktur. Dette innebærer at samfunnet tar ansvar for å beskytte reinbeitearealer mot inngrep som ødelegger for reindriften fremtidige eksistens.

- Sametinget ber om man ser på de samme virkemidler som er blitt brukt innenfor landbruket når det gjelder vern av reindriften arealer.

Reindriften beitegrunnlag er mer truet enn før og Sametinget ber myndighetene om å iverksette identifiseringsprosesser i forhold til all politikktutvikling der reindriften arealer indirekte eller direkte berøres, og sørge for at bærekraftprinsippet følger alle sektorer med et mål om en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift.

Rovvilt

På grunn av rovvilttap innføres alternativt tilskudd på antall slaktet rein levert slakteriet. Ordningen skal gjelde hele Norge. Reineiere skal ha valgmulighet til å avgjøre hvilken støtteordning som passer dem best.

Rapporten var ferdig den 7. september 2009. Sametinget ba om konsultasjoner angående arbeidsgruppens mandat, men dette ble ikke tatt til følge av departementene. I forbindelse med oppfølgingen av rapporten var det konsultasjoner mellom Sametinget og departementene. Disse konsultasjonene er ikke slutført.

Høsten 2010 avholdt Sametinget et rovviltseminar på Stjørdal i Nord-Trøndelag. Som foredragsholdere på dette seminaret deltok forskere innenfor tematikken rein/rovvilt både fra Sverige og Norge. Forskere fra Sverige kunne vise til en forestående kolaps i deler av reindriftnæringen i Sverige grunnet et alt for stort trykk av rovvilt som igjen førte til store tap av produksjonsdyr.

Sametinget er av den oppfatning at rovviltproblematikken for reindriftnæringa ikke bare er knyttet til Nord-Trøndelag. Reindriffta i Nordland og Troms, samt i en større utstrekning også Finnmark sliter med store tap av rein grunnet rovvilt. Utfordringene for reindriffta er stor grad knyttet opp mot å finne kadaver, da dette har betydning for erstatningsutmålingen.

I Direktoratet for Naturforvaltning sin dataside – Rovbasen kommer det fram at reindriffta fremdeles får erstattet betraktelig mindre enn omsøkt tap. Størst var denne variasjonen i Finnmark og Nordland. Variasjonene i forhold til erstattet tap av rein er også stor innad i distrikt, samt fra fylke til fylke. Tall viser også at man ennå er langt unna de fastsatte bestandsmålenes.

- Sametinget henstiller partene om å arbeide for en større fylkesvis likhet i forhold til erstatning av rein tapt grunnet rovvilt, og at kravene til dokumentasjon blir lempet.
- Sametinget ber om at partene tar høyde for å innjustere merkostnadene ved rovvilt og dokumentasjon i de økonomiske overføringene til distriktene.

Reindriffta melder om store årlig tap av produksjonsdyr. Også tallene fra Totalregnskapet for reindriftnæringen (utgitt desember 2010) viser en økning av erstatningsutmålingene for tap av rein til fredet rovvilt fra 2004 – 2009, og en økning av oppgitte tap. Det er viktig å forhindre at kalvetapet ikke blir så stort at reiene ikke har slaktedyr å levere til slakteriene. Det vil være en uholdbar situasjon for reindriffta dersom de tvinges til å slakte livdyr i mangelen på produksjonsdyr (kalv), for å klare seg økonomisk. Det er en driftsform som ikke er bærekraftig, og som vil utarme reindriftnæringen i mange områder i løpet av kort tid.

Sametinget er av den oppfatning at reindriftnæringa sliter med store tap av rein grunnet rovvilt i alle reinbeiteområder.

Sametinget har fremmet utfordringen som sak til Samisk parlamentarisk råd sitt plenumsmøte i Kirkenes 09. november 2011. Sametinget mener det er viktig at den samiske reindrifftas utfordringer med nasjonalstatenes rovviltpolitikk forankres i Samisk parlamentarisk råd.

Sametinget vil oppfordre avtalepartene å tilpasse virkemiddelordningen i forhold til regionale forskjeller og utfordringer. Store rovvilttap og arealreguleringer til andre formål enn reindrift vil nødvendigvis kunne føre til at forskrifter og virkemidler må avspeile en slik situasjon.

- Sametinget ber avtalepartene om å sette av ressurser og midler for å kartlegge behovene for justeringer i forhold til geografiske utfordringer.

Avgifter i reindriffta

Sametinget har tidligere tatt opp likebehandling i avgiftssaka. Fiske, landbruk og transportnæringen har egne avgiftsordninger på kjøretøy og avgifter på drivstoff. Reindriftnæringen må få like vilkår som andre sammenlignbare næringer når det gjelder rett til fradrag for avgifter, både når det gjelder engangsavgifter og drivstoffavgifter, samt andre avgifter reindriftnæringen belastes med. Sametinget anser ikke avgiftssaken som løst.

- Sametinget forventer at de ulike departementene finner frem til en permanent løsning.
- Inntil man får et likeverdig avgiftsregime, kreves det kompensasjon for avgiftene.

Helse

Ny forskning viser at det er en sammenheng mellom etnisk diskriminering, mobbing og dårligere helse (Ketil Lenert Hansen: Ethnic discrimination and bullying in relation to self-reported physical and mental health in Sami settlement areas in Norway). Sametinget er kjent med at man også i Sverige

har funnet en høyere forekomst av angstsymptomer blant reindriftssamiske menn enn andre menn. Den forskningen har også vist at årsakene til dette ofte ligger i strukturelle forhold som beitekonflikter, dårlig økonomi og mye rovdyr. (Niclas Kaiser: Mental health problems among the Swedish reindeer-herding Sami population).

Arbeidsmiljøproblemer knyttet til reindriftsnæringen har vært behandlet i St meld nr 28 (1991-92) og NOU 1995:6 Samisk helse og sosialplan. Her ble de viktigste årsakene til belastningslidelser i reindriftsnæringen kartlagt. Et av disse punktene var psykososiale forhold som konflikter, mangel på samarbeid, mistrivsel, bekymringer for fremtiden og økonomiske bekymringer.

I kjølvannet av denne utredningen ble Arbeidstilsynets arbeid rettet mot reindriftsnæringen uten at det har vist resultater som man kan vise til. Sametinget er svært opptatt av at man får utarbeidet oppdatert forsknings/utredningsmateriale om samisk helse, spesielt relatert til de store utfordringene reindriftsnæringen står overfor i forhold til stort press for å verne om sine beitearealer, stort rovviltrykk med store tapsomfang og dårlig omdømme.

- Sametinget ber om at det så snart som mulig igangsettes forskning/utredning sett i lys av de ovennevnte forhold.

Likestilling i reindriften

Tradisjonelt sett er det likestilling mellom kjønnene i reindriften, men denne er gjennom årene blitt svekket gjennom lov- og forskriftsreguleringer. Sametinget har tatt opp likestillingsspørsmålene gjentatte ganger i forbindelse med reindriftnforhandlingene. Reindriften er arbeidskrevende, og kvinnene og de unges plass er derfor sentral i næringssammenheng. I Sametingsrådets melding om samisk reindrift 2009 har Sametinget lagt vekt på at reindrift er en familiebasert næring der kvinner har en sentral plass som arbeidskraft, kunnskapsbærer og kunnskapsleverandør til den yngre generasjon.

Ved reindriftnforhandlingene om Reindriftnavtalen 2010/2011 ble avtalepartene enige om å nedsette en arbeidsgruppe som skulle gå igjennom og vurdere eksisterende utredningsmateriale om likestilling i reindriften, samt å foreslå tiltak for å fremme likestillingsaspektet i næringen. Sametinget ga innspill til arbeidsgruppen om Sametingets arbeid for å fremme likestilling i reindriftnæringa. Rapporten fra arbeidsgruppen ble avlevert den 21.10.2010. Sametinget ga en høringsuttalelse til denne rapporten som ble oversendt til Landbruks- og matdepartementet 01.09.2011.

Sametinget ber om at arbeidsgruppas forslag til tiltak prioriteres og følges opp.

- Det må igangsettes et arbeid hvor reinkjøtt som kvalitetsvare styrkes innenfor alle ledd i produksjonskjeden.

Markedssituasjon

Etter det Sametinget har kjennskap til kan det være en sammenheng mellom markedssituasjonen for salg av reinkjøtt og reindriftns omdømme. I noen deler av Finnmark har reintallet vært for høyt, men dette er ikke et gjennomgående problem for Finnmark totalt sett. Likevel er det i ulike sammenhenger blitt framstilt som om alle distriktene i fylket har for høye reintall i forhold til beitegrunnet.

Omdømme

På oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet utarbeidet Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR- rapport 2011:4) en rapport om den offentlige forvaltningen av reindriften – omdømmeundersøkelsen. Bakgrunnen for denne undersøkelsen ligger til grunn i for den nåværende regjeringens politiske plattform – Soria Moria II. Her ble det uttrykt at regjeringen ville ”sikre en livskraftig reindriftnæring i balanse med beiteressursene, og som medvirkning til å opprettholde

samisk egenart. Vi vil evaluere reindrifftsforvaltningen.” Denne rapporten omhandler den offentlige reindrifftsforvaltningens omdømme, men står i en nær relasjon til reindrifftsneringen i den forstand at den assosieres med denne.

Rapporten peker på vesentlige sider ved omdømmebygging – at den handler om å skape positive oppfattninger om produktet som tilbys, der kommunikasjon og presentasjon av egen identitet står i høysetet. Sametinget anser det som svært viktig at reindrifftas omdømme styrkes. Sametinget anser det som svært viktig at reindrifftas dårlige omdømme reverseres. Dette arbeidet må etter Sametingets syn myndighetene legge stor vekt på, og være med på å drive fram.

Reindrifftsneringen må få en bedret kompetanse på og felles forståelse av hva som påvirker omdømmet, og prioritere tiltak på dette området rettet mot reinbeitedistrikt og reindrifftsutøvere.

Sametinget anser det som svært viktig for markedssituasjonen for reinkjøtt at reindrifftsneringas omdømmebygging prioriteres samtidig som man søker å finne gode løsninger i forhold til slakteri-strukturer, markedsfremmende tiltak og distribusjonsløsninger. Reinkjøtt er en god råvare som matcher kravene til en god naturlig matvare og er dessuten i kategorien for sunne kjøttprodukt. Av denne årsak burde den være en god vare å selge.

- Sametinget vil derfor anbefale partene å avsette midler til et samarbeidsnettverk som skal arbeide for å bedre reindrifftas omdømme.
- Reinbeitedistriktene/siidaenes planlegging av slakteuttak og strukturering av leveringsavtaler er et tiltak som kan bidra til forutsigbarhet og mer stabilitet for alle aktører.
- Sametinget vil foreslå at det igangsettes en prosess som vurderer etablering av stabile felles distribusjonsløsninger for reinkjøtt som kan arbeide for økt salg og bedre distribusjon i leddet mellom slakteri og butikk.

Markedsutvalget

Generisk markedsføring er nå lagt til Markedsutvalget for reinkjøtt fra avtaleåret 2010/2011. Sametinget mener denne endringen i ansvarsforhold har bidratt til en større forutsigbarhet når det gjelder markedsføring av reinkjøtt. For å sikre forutsigbarhet for alle som arbeider med reinkjøttomsetning, er det nødvendig at markedsutvalgets arbeid sees i et langsiktig perspektiv. Det vil også være viktig at det i de nærmeste årene satses for å bygge opp et system som kan følge utviklingen i reinkjøttmarkedet, analysere trender og gi råd til reindrifftsneringen.

VSP-Rein:

Kompetanseheving innen markedsarbeid og forretningsdrift

Målet med Verdiskapingsprogrammet for rein (VSP-Rein) er å bidra til å øke verdiskapingen i reindrifftsneringen slik at det kommer reinciernerne til gode.

- Sametinget vil at VSP-Rein skal spisses mot produktutvikling og markedsføring av reinprodukter.
- Nettverksarbeid må prioriteres

Klassifisering

Sametinget vet at det i dag ikke finnes et felles klassifiseringssystem for reinkjøtt. Det er ulike regler for ulike landsdeler. I Hedmarks fylkene, Trøndelagsfylkene, Nordland og Troms er kravet at reinsdyr skal ha en slaktevekt på 20 kilo eller mer for å oppnå en klassifisering i ”klasse 1”. I Finnmark er

tilsvarende grense på 18 kilo. Manglende standarder gjør at det ikke finnes incentiv for reineiere til å sikre tilstrekkelig kvalitet på kjøttet. Dette er lite gunstig for næringen samlet sett.

Sametinget kan ikke se at dette er tilfellet for andre næringer. Ulik klassifisering fører til ulik kvalitet på produktet. Dette mener Sametinget er svært uheldig.

- Sametinget ber om at det iverksettes felles klassifisering av reinkjøtt som alle slakterier må forholde seg til.
- Sametinget mener klassifisering må gjøres av en ekstern nøytral part.

Småskala slaktning

Sametinget mener at det er viktig at både store og små slakteriaktører ivaretas for å få en variert slakteristruktur som både produsent, slakteriene og markedet vil være tjent med.

Sametinget mener det bør åpnes for at siidaandelene kan slakte flere rein utover dagens 10 uten veterinærgodkjenning. En viktig begrunnelse for dette er at reinerne gjennom en slik ordning vil kunne ivareta den lokale omsetningen.

Reintallstilpasning

Domstolsadministrasjonen har hatt en arbeidsgruppe som skulle se på ”Den samiske dimensjonen i rettsvesenet”. I februar 2011 fikk Sametinget rapporten på høring.

Arbeidsgruppen tok blant annet opp tilgangen til jordskiftevirkemidlene for reindriftssamer. I Sametingets høringsuttalelse av 28.04.11 kommenterer vi dette:

Sametinget slutter seg til arbeidsgruppens vurderinger og forståelse om at reindriften er avskåret fra å bruke jordskiftevirkemidlene, og har dermed manglende rettsikkerhet i forhold til å løse interne bruksrettighetstvister. Sametinget er særlig bekymret for de pågående prosessene med å tilpasse reintallet i Finnmark til ressursgrunnlaget. I mange områder er reindriften internt uenig om hvilke arealer de ulike siidaene disponerer, og det er derfor vanskelig å enes om et reintall når siidagrensene ikke er avklart.

Sametinget er opptatt av at disse uavklarte rettsforholdene blir avklart primært gjennom at det opprettes en egen Reindriftskommisjon, etter modell av Finnmarkskommisjonen. Andre muligheter er at Finnmarkskommisjonens mandat utvides til å omfatte også reindriftssaker på nasjonalt nivå, eller at Jordskifteretten gjøres kapasitetsmessig i stand til å ivareta reindriftens rettslige interesser. Dette er Sametingets foreløpige vurderinger av disse forholdene.

- Lovens intensjon om økt selvstyre må legges til grunn i arbeidet for å sikre legitimitet i næringa

Sametinget etterlyser tiltak i forhold spørsmålet om å etablere et rettsorgan som bidrar til å avklare uavklarte grenser mellom siidaene.

Bruksreglene

Reintallet er nå fastsatt for flere reinbeitedistrikter. Distriktenes reintall blir fastsatt i forbindelse med behandlingen av bruksreglene, og alle bruksreglene skal være godkjente innen utgangen av 2011. Mange i reindriften er bekymret for at deres distrikt ikke vil nå målene som er satt i bruksreglene, særlig målsetningen om reintall. Det er mange forhold også utenom markedssituasjonen som påvirker dette. Uavklarte siidagrenser og det faktum at noen distrikter opplever at reintallet for deres distrikt ikke er mulig å oppnå. Distriktene dette gjelder mener at det vedtatte reintallet er for lite, og det oppfattes som urimelig at alle skal slakte forholdsmessig. Det hersker også stor usikkerhet om hvordan

bruksreglene skal følges opp, når og hvilke sanksjoner som vil bli iverksatt, og hvilken instans som har ansvaret for dette.

- Sametinget anbefaler departementet om snarest å klargjøre overfor reindriftsnæringa om hvordan bruksreglene skal følges opp og hvordan bruken av sanksjoner skal anvendes.

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.12.11 kl. 11.50

Åšši/Sak PFK	006/11
Åšši/Sak SP	045/11

Sametingets budsjett 2012

Arkivsaknr.
11/307

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 155/11
Plan- og finanskomiteen	28. – 29.11.11	PFK
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 045/11

Saken påbegynt onsdag 31.11.12 kl. 11.35

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel

II Forslag og merknader

Plenumsledelsen innstiller på at følgende er inhabile til å behandle sak 45/11 Sametingets budsjett 2012:

- Sametingsrepresentanten Odd Iver Sara er inhabil til å behandle saken Sametingets budsjett 2012
- Sametingsrepresentanten Hilde Anita Nyvoll er inhabil til å behandle saken Sametingets budsjett 2012
- Sametingsrepresentanten Mathis Nilsen Eira er inhabil til å behandle saken Sametingets budsjett 2012
- Sametingsrepresentanten Inga Lill Sundset er inhabil til å behandle saken Sametingets budsjett 2012
- Sametingsrepresentanten Geir Tommy Pedersen er inhabil til å behandle saken Sametingets budsjett 2012
- Sametingsrepresentanten Nanna Thomassen er inhabil til å behandle saken Sametingets budsjett 2012
- Sametingsrepresentanten Olaf Eliassen er inhabil til å behandle saken Sametingets budsjett 2012

Plenumsledelsens forslag ble enstemmig vedtatt. Overnevnte representanter deltok ikke i behandlingen av spørsmålet om habilitet.

Angående innkalling av vararepresentanter:

Vararepresentant for Odd Iver Sara – Tore Forsberg – møter i sak 45/11 Sametingets budsjett 2012, mens for Olaf Eliassen møter vararepresentant Amund Peder Teigmo i sak 45/11 Sametingets budsjett 2012.

For representantene Hilde Anita Nyvoll, Mathis Nilsen Eira, Inga-Lill Sundset, Geir Tommy Pedersen og Nanna Thomassen innkalles det ikke vararepresentant fordi her benyttes utbytteordningen, som er en avtale mellom Arbeiderpartiet og NSR.

Sametingsrådets forslag til innstilling:

1 Innledning

Sametinget er samenes folkevalgte organ i Norge. 39 representanter velges av og blant samer hvert fjerde år. Siste valg var i 2009.

Sametingets budsjett bygger på de bevilgningene som regjeringen gir i statsbudsjettet og som legger føringer for Sametingets aktivitet i budsjettåret. Sametinget arbeider for å komme i en reell forhandlingsposisjon med regjeringen om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet.

Sametinget ble opprettet for sikre en likeverdig behandling av samene. Samisk språk og kultur anses som opprinnelige i Norge og har derfor samme krav på vern og utvikling som norsk språk og kultur. Staten Norge har i Grunnloven forpliktet seg til å legge forholdene til rette for dette. Norge har videre forpliktet seg overfor samene gjennom annet lovverk og gjennom ratifikasjon av internasjonale konvensjoner. Sametingets mål er å arbeide for anerkjennelse av samenes rettigheter som grunnlag for å ivareta og styrke samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Gjennom folkeretten er norske myndigheter forpliktet til å konsultere samene i saker som har betydning for samiske samfunn. Sametinget har også kontakt med den norske stat gjennom dialogmøter og møter om enkeltsaker.

Likestilling og likeverd ligger til grunn for Sametingets virksomhet. Sametinget skal legge til rette for at både kvinner og menn, unge og gamle skal være likeverdige parter i samiske samfunn.

Sametinget arbeider for å være åpent, brukervennlig og inkluderende; et sameting for folket. Kontakten med samiske folk skal alltid være grunnlaget for utviklingen av Sametingets politikk. Sametinget skal også i sitt arbeid ha god dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter.

Samene er et urfolk i fire land. Den grenseoverskridende dimensjonen er derfor en naturlig del av det samiske samfunnslivet. Det er viktig at urfolksdimensjonen i nasjonale og internasjonale fora blir ivaretatt.

2 Rammebetingelser

2.1 Sametingets verdigrunnlag

Sametingets arbeid for å styrke og utvikle samiske samfunn bygger på grunnleggende samiske verdier. Med samiske verdier mener vi i denne sammenheng holdninger og oppfatninger som ligger til grunn for våre prioriteringer og valg, og som kan oppfattes som felles for de samiske samfunnene. At noen verdier blir trukket fram som særegne for de samiske samfunnene betyr ikke at vi ikke finner dem igjen i andre samfunn. De samme verdiene finnes hos mange andre folk, men gjerne ulikt vektlagt.

I arbeidet med budsjettet er det aktuelt å trekke fram verdier som samisk språk og kultur, likeverd og respekt for egen og andres kultur, og samarbeid og solidaritet. Gjennom budsjett og politikk kan Sametinget utvikle samenes identitet og identitetsforståelse. Selve grunntanken i Sametingets eksistens er å skape likeverd på tvers av etnisk tilhørighet gjennom et demokratisk system.

Samisk språk og kultur danner basis for og er en begrunnelse for Sametingets innsats i alle budsjettets områder, enten det er opplæring, næring, helse, arealforvaltning eller internasjonalt arbeid. Respekt, samarbeid og solidaritet er andre grunnleggende verdier i samisk samfunnsutvikling. Samtidig er respekt og samarbeid en måte å møte utfordringer som er avgjørende for å fremme samisk språk og kultur i alle sammenhenger. Respekt, samarbeid og solidaritet er både verdier og verktøy for å fremme disse verdiene.

For alle mennesker er morsmålet en grunnleggende verdi i seg selv som ikke trenger å begrunnes i andre forhold. Gjennom morsmålet defineres kulturen og den enkeltes tilhørighet til denne. Samisk språk er morsmålet og språket som binder den samiske befolkningen sammen, uavhengig om en kan og bruker språket aktivt eller ikke. Forståelsen av samisk språk som en felles arv og en felles verdi ligger til grunn for å definere seg som en del av et samisk fellesskap. Samisk kultur og språk styrker samhørighet og identitet, og skaper tilknytning til de samiske bosettingsområdene. En klar språkpolitikk og et aktivt kulturliv er en grunnleggende verdi for å utvikle de samiske områdene. De ulike samiske samfunnene utgjør til sammen et mangfoldig Sápmi, med forskjeller i næringsliv, tradisjoner, kultur og språk. Dette mangfoldet utgjør en stor verdi som Sametinget skal være med på å ta vare på og utvikle gjennom budsjettarbeidet. Sametinget legger til rette for dette både ved å styrke lokale samiske tradisjoner og kunnskap og ved å stimulere til åpenhet i forhold til andre samiske samfunn enn sitt eget.

Respekt for egen bakgrunn og egen kultur er en grunnleggende verdi for alle. Sametinget skal medvirke til å skape en slik respekt for de verdier som rår i det samiske samfunnet. Dette forutsetter en gjensidighet mellom Sametinget og de samiske samfunn i vid forstand. Respekt for og kunnskap om egen kultur, er en forutsetning for ekte respekt og forståelse for andre folks kulturer. Solidaritet på tvers av landegrensene er en verdi og en begrunnelse for Sametingets arbeid internasjonalt, i særlig grad solidaritet med andre urfolk.

2.2 Sametingets rammebetingelser

2.2.1 Samlet bevilgning til Sametinget

Tabell 2.2.1 Bevilgninger fra departementene

Beskrivelse	(i 1000 kr)					
	RR 2010	Bud 2011	Rev-11	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
Fornyings-, administrasjons- og kirkedep. - FAD	215 136	225 655	225 655	233 650	7 995	3,5 %
Kunnskapsdepartementet - KD	36 355	35 420	35 420	36 518	1 098	3,1 %
Kunnskapsdepartementet - KD	13 339	13 753	13 753	14 179	426	3,1 %
Miljøverndepartementet - MD	3 000	3 000	3 000	3 093	93	3,1 %
Kulturdepartementet - KUD	65 353	67 379	67 379	70 379	3 000	4,5 %
Helse- og omsorgsdepartementet - HOD	6 500	6 500	6 500	5 800	-700	-10,8 %
Barne-, likestillings- og inkluderingsdept. - BLD	0	0	0	1 000	1 000	-
Landbruks- og matdepartementet - LMD	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Totalt bevilget	343 683	355 707	355 707	368 619	12 912	3,6 %

Den totale budsjettammen til Sametinget er økt med kr 12 912 000 i forhold til Sametingets reviderte budsjett for 2011.

I økningen på kr 12 912 000 inngår følgende:

- Kr 1 000 000 til oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samisk språk

Resten av økningen på 11 912 000 eller 3,3 % er til dekning av lønns- og prisstigningen.

Stortinget har bevilget 75 millioner kroner til Samefolkets fond. Avkastningen av fondet er ikke en del av Sametingets rammebevilgning. I 2012 vil avkastningen være på kr 2 535 000. Avkastningen er bundet til gjeldende rentenivå på langsiktige statsobligasjoner som fastsettes av Finansdepartementet. Finansdepartementet har fra og med 1. juli 2010 fastsatt ny rente til 3,38 % for en periode for 10 år. Den forrige periodens rente fra 2000 til 2010 var på 6,2 %.

Avkastningen fra fondet ble tatt i bruk i 2008 og forvaltes av Sametinget. Stortinget har satt som forutsetning at Samefolkets fond ikke skal anvendes til individuelle erstatninger. Fastsettelse av bruken av den årlige avkastningen i budsjettet gjøres med grunnlag i vedtak om prioritering og satsingsområder for valgperioden, jf. sak 47/09.

For 2012 avsettes det kr 7 950 000 av den oppsparte avkastningen av Samefolkets fond. Fra 2012 avsluttes kapittelet for Samefolket fond. Virkemidlene som var under kapittelet flyttes under kapitlene språk, kultur og opplæring.

- Kr 1 200 000 til språkprosjekter, kap. 3.3.5
- Kr 1 000 000 til talesyntese, kap. 3.3.6
- Kr 500 000 til samisk orddatabase, kap. 3.3.7
- Kr 2 000 000 til litteratur, kap. 4.3.9.2
- Kr 800 000 til voksenopplæringsprogram, kap. 5.3.2
- Kr 650 000 til systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap, kap. 5.3.3
- Kr 500 000 til stipend for voksenopplæring, kap. 5.3.5.3
- Kr 1 300 000 til tradisjonell kunnskap, kap. 5.3.7

Landbruks- og matdepartementet overfører kr 4 000 000 til Sametinget. I reindrifftsforhandlingene overføres det årlig kr 2 000 000 til Sametinget som skal nyttes til tilleggsnæringer i reindrift. I jordbruksforhandlingene overføres det årlig kr 2 000 000 til Sametinget som skal nyttes til næringsvirksomhet i jordbruket.

2.2.2 Sametingets økonomiske rammefordeling

	Regnskap-10	Bud 2011	RevBud-11	Bud 2012	Avvik	(i 1000 kr) i %
Driftsinntekter						
Bevilgninger fra departementene	343 683	355 707	355 707	368 619	12 912	3,6 %
Avkastning Samefolkets fond	8 944	5 500	5 500	7 950	2 450	44,5 %
Sum driftsinntekter	352 627	361 207	361 207	376 569	15 362	4,3 %
Virkemidler						
Virkemidler	236 041	250 133	258 119	265 319	7 200	2,8 %
Sum virkemidler	236 041	250 133	258 119	265 319	7 200	2,8 %
Sum driftsinntekter - virkemidler	116 586	111 074	103 088	111 250	8 162	7,9 %
Driftskostnader						
Drift politisk nivå	22 528	21 774	21 974	21 250	-724	-3,3 %
Drift administrativt nivå	84 977	89 300	90 560	90 000	-560	-0,6 %
Spesielle prosjekter	-316	0	3 600	0	-3 600	100,0 %
Sum driftskostnader	107 189	111 074	116 134	111 250	-4 884	-4,2 %
DRIFTSRESULTAT	9 397	0	-13 046	0	13 046	- 100,0 %
ÅRSRESULTAT	9 397	0	-13 046	0	13 046	- 100,0 %

2.2.3 Virkemidler

Sametinget foretar følgende fordeling på hovedpostene for virkemidler for 2012:

Tabell 2.2.3.1 Samletabell -
Virkemidler

Benevnelse	RR	Bud	Rev	Bud	+/- 12-	(i 1000 kr)
	2010	2011	2011	2012	Rev 11	Avvik i %
	124	126	127			
Direkte tilskudd	242	424	024	135 044	8 020	6,3 %
	83					-
Søkerbasert tilskudd	808	87 087	92 623	87 260	-5 363	6,2 %
Prosjekter i egen regi	2 533	6 850	7 750	13 800	6 050	88,3 %
Oversetting og tilpassing av læreverk	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
	14					
Avtaler	364	15 315	15 315	15 695	380	2,5 %
						-
Andre virkemidler	5 808	6 432	6 782	5 672	-1 110	17,3 %
						-
Andre tiltak	1 286	4 025	4 625	3 848	-777	19,3 %
SUM	236	250	258			
	041	133	119	265 319	7 200	2,8 %

Tabell 2.2.3.2 Totaltabell virkemidler -
Hovedområder

(i 1000
kr)

Benevnelse	Regnskap -10	Bud 2011	RevBud -11	Bud 2012	Ford.	Avvik	
					i %	12-Rev 11	i %
Språk	59 253	60 409	61 800	65 563	24,7 %	3 763	6,1 %
Kultur	87 229	90 036	91 876	94 587	35,7 %	2 711	3,0 %
Kunnskap	38 969	37 880	40 435	41 980	15,8 %	1 545	3,8 %
Helse og sosial	3 209	3 350	3 350	3 965	1,5 %	615	18,4 %
Miljø og areal	0	0	0	1 000	0,4 %	1 000	-
Kulturminnevern	2 051	2 600	2 600	2 500	0,9 %	-100	-3,8 %
Næring	30 143	35 563	36 563	37 627	14,2 %	1 064	2,9 %
Regionalutvikling	3 349	4 987	5 237	3 707	1,4 %	-1 530	-29,2 %
Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid	1 643	1 700	1 700	1 219	0,5 %	-481	-28,3 %
Samiske organisasjoner	3 101	3 151	3 151	3 651	1,4 %	500	15,9 %
Andre virkemidler	5 808	6 432	6 782	5 672	2,1 %	-1 110	-16,4 %
Andre tiltak som ikke er virkemidler	1 286	4 025	4 625	3 848	1,5 %	-777	-16,8 %
Sum	236 041	250 133	258 119	265 319	100,0 %	7 200	2,7 %

Hovedpostene for virkemidler er ytterligere spesifisert under kapitlene 3 til 13. Under hvert kapittel vises det en oversikt over hvor mye midler som er avsatt til direkte tilskudd, søkerbaserte tilskudd og prosjekter i egen regi.

Sametingets virkemidler omfatter direkte tilskudd til organisasjoner og institusjoner, ulike søkerbaserte tilskuddsordninger, tilskudd regulert gjennom avtaler og prosjekter i egen regi.

Statens økonomireglement pålegger Sametinget å sørge for en målrettet og effektiv tilskuddsforvaltning. I det ligger det også et krav om å ha kontroll- og dokumentasjonsordninger slik at bruken av midlene er betryggende dokumentert.

2.2.3.1 Direkte tilskudd

Nærmere spesifisering for den enkelte ordning for direkte tilskudd i Sametingets budsjett, framkommer i kapittel 18 Regelverk for Sametingets direkte tilskuddsordninger.

2.2.3.2 Søkerbaserte tilskudd

Sametinget opphever med dette vedtak i sak 43/07 Overordnet retningslinjer for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger.

Nærmere spesifisering for den enkelte ordning for søkerbaserte tilskudd i Sametingets budsjett, framkommer i kapittel 17 Regelverk for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger.

Sametingsrådet har fullmakt til å omdisponere inntil 20 % av avsatte midler i budsjettet. Fullmakten gjelder ikke direkte tilskudd, virkemidler til plenumsledelsens disposisjon, Samefolkets fond og driftsutgifter. Sametingsrådet skal i budsjettåret informere Sametingets plenum om eventuelle omdisponeringer.

Sametingsrådet har fullmakt til å gjøre endringer i søknadsfristene.

Sametingets klagenemnd for tilskuddsaker er klageorgan for vedtak fattet av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For vedtak fattet av plenumsledelsen er Sametingets klagenemnd for tilskuddsaker klageorgan.

2.2.4 Lover og avtaler

2.2.4.1 EØS-regelverket

EØS-avtalen er en avtale inngått mellom Norge, Island og Liechtenstein på den ene siden og EU-landene og Det europeiske fellesskapet på den andre siden. Gjennom EØS-avtalen blir Norge knyttet til det indre markedet i EU. Formålet med EØS-avtalen er å styrke handel og økonomiske bånd mellom partene med like konkurransevilkår og gjennomføring av like regler. EØS-loven gjennomfører i norsk rett de sentrale bestemmelsene i EØS-avtalen, blant annet reglene om statsstøtte. Reglene for statsstøtte er de samme i Norge som i EU.

Ved å slutte seg til EØS-avtalen har Norge godtatt visse begrensninger når det gjelder å utforme nasjonal politikk, som på området for statsstøtte og distriktpolitikk. EØS-avtalen gir ikke noe generelt unntak fra reglene om statsstøtte for støtte til fremme av samiske eller andre urfolks interesser.

Siden statsstøtte kan føre til markedsforstyrrelse som kan påvirke samhandelen i EØS-området er statsstøtte som hovedregel forbudt, men det er gitt en rekke unntak som åpner opp for støtte som fremmer samfunnmessige og politiske mål. Sametingets tilskuddsordninger er utformet slik at de er tråd med EØS-reglene.

2.2.4.2 Hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner

Sametinget har i 2004 inngått en hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner representert ved Samisk kunstnerråd. Formålet er å utvikle et godt og mangfoldig samisk kulturliv og å legge forholdene til rette for skaping og formidling av samisk litteratur, musikk, dans, teater, film, bildende kunst og kunsthåndverk. Kunstneravtalen omfatter omforente tiltak innenfor kunstområdet, som gjennomføres innenfor de økonomiske rammene som partene er blitt enige om. Det fremforhandles en årlig avtale med de samiske kunstnerorganisasjonene.

2.2.4.3 Hovedavtale i duodji

Sametinget har i 2005 inngått en hovedavtale for duodjinæringen med duodjiorganisasjonene Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og Duojáríid ealáhussearvi. Formålet med avtalen er å tilrettelegge for utvikling av en sterkere næringsrettet duodji, med økt lønnsomhet og økt omsetning av egenproduserte varer. En slik utvikling betinger at man fokuserer sterkt på kompetanseheving, produktutvikling, markedsføring og salg. Det fremforhandles en årlig næringsavtale for duodji med tiltak som tar sikte på en utvikling av næringen i samsvar med de politiske mål og retningslinjer som er til enhver tid vedtatt i Sametinget.

Sametinget arbeider kontinuerlig med å forbedre disse rammebetingelsene.

Likestilling og likeverd ligger til grunn for alt Sametingets arbeid, og setter viktige rammer for hvordan Sametinget vil prioritere i budsjettet og i øvrige vedtak.

2.2.5 Samarbeid

Sametinget er avhengig av samarbeid med andre parter for å oppnå resultater i vårt arbeid. Gjennom samarbeidsavtalene med fylkeskommunene avtales det ansvaret regionale myndigheter har når det gjelder samisk språk, miljø, næring og samfunnsutvikling.

Som urfolk har samene rett til å bli konsultert i saker som kan få direkte betydning for dem. Det betyr at norske myndigheter er forpliktet, gjennom folkeretten, til å konsultere samene i saker som har betydning for det samiske samfunnet. Det er inngått avtale mellom staten og Sametinget om hvordan konsultasjonene skal foregå. Konsultasjonsprosedyrene gjelder i alle typer saker som kan påvirke samiske interesser direkte.

Samisk parlamentarisk råd er et parlamentarisk samarbeidsorgan mellom sametingene i Finland, Norge og Sverige. Samene fra Russland er permanente deltakere i samarbeidet. Rådets oppgave er å arbeide med spørsmål som berører samene på tvers av landegrensene. Målet med samarbeidet er å samordne den samiske stemmen internasjonalt, spesielt når det gjelder internasjonal urfolkspolitikk. Samisk parlamentarisk råd forvalter prinsipielle standpunkter og interesser som fremmes og forsvares på den internasjonale arena.

3 Språk

Den samiske befolkningen skal ha mulighet og rett til å bruke sitt eget språk. Bevaring, styrking og utvikling av de samiske språkene er sentralt for den samiske kulturens framtid.

3.1 Mål

Hovedmål

- Samisk er et naturlig språk på alle arenaer

Delmål

- Vi har levedyktige og aktive arenaer for samisk språk
- Samisk språk er synlig og blir brukt også i områder der språket har hatt en svak stilling
- Samisk språk brukes aktivt og er synlig i det offentlige rom
- Samisk språk er et fullverdig bruksspråk i dagliglivet

3.2 Strategier

- Gjennom dialog med lokale, regionale og sentrale myndigheter og andre aktører skape gode rammevilkår for samisk språk
- Gjennom aktiv bruk av virkemidler fremme bruken av samisk språk, med spesiell vektlegging på lulesamisk og sørsamisk
- Bidra til å opprettholde og videreutvikle eksisterende arenaer, og bidra til etablering av nye arenaer for samisk språk
- Bidra til økt bevissthet om bruken av språket
- Dra nytte av de eldre som ressurser i språkarbeidet
- Styrke, bevare og synliggjøre samiske stedsnavn
- Utvikle og tilgjengeliggjøre samisk terminologi
- Effektivisere terminologiarbeidet

3.3 Økonomiske virkemidler

3.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til språk

Tabell 3.3.1 Samletabell - Samisk språk

(i 1000)

							kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	51 271	51 599	51 599	53 353	1 754	3,4 %
	Søkerbasert tilskudd	7 982	8 810	10 201	8 810	-1 391	-13,6 %
	Prosjekt i egen regi	0	0	0	3 400	3 400	-
Sum		59 253	60 409	61 800	65 563	3 763	6,1 %

3.3.2 Tospråklighetstilskudd

Tospråklighetstilskuddet går fra å være kostnadsstyrt til å bli en målstyrt modell med tredelt beregningsgrunnlag for fordeling av tilskuddet til kommunene i forvaltningsområdet for samisk språk.

Modellen består av én basisdel, én betjeningsdel samt én utviklingsdel for forvaltningskommunene. For fylkeskommunene i forvaltningsområdet for samisk språk er fordelingsmodellen todelt og består av én basis- og betjeningsdel samt én utviklingsdel.

Tabell 3.3.2 Tospråklighetstilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Tospråklighetstilskudd - kommuner	40 671	40 829	40 829	40 829	0	0,0 %
	Tospråklighetstilskudd - fylkeskommuner	5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %
Sum		45 771	45 929	45 929	45 929	0	0,0 %

3.3.2.1 Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd

Tabell 3.3.2.1 Tospråklighetstilskudd til Kommuner - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Guovdageainnu suohkan/Kautokeino kommune	7 554	7 554	7 554	7 554	0	0,0 %
	Kárášjoga gielda/Karasjok kommune	7 320	7 320	7 320	7 320	0	0,0 %
	Deanu gielda/Tana kommune	5 082	5 082	5 082	5 082	0	0,0 %
	Porsángxu gielda/Porsanger kommune	5 313	5 313	5 313	5 313	0	0,0 %
	Unjárgga gielda/Nesseby kommune	2 863	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
	Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune	3 476	3 476	3 476	3 476	0	0,0 %
	Divtasvuona suohkan/Tysfjord kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
	Snáase suohkan/Snása kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
	Loabága suohkan/Lavangen kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
Sum		40 671	40 829	40 829	40 829	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i forvaltningsområdet for samisk språk betjenes på samisk, både skriftlig og muntlig
- Aktive kommuner i arbeidet for utvikling av samisk språk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Kommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk, jf. sameloven

Målgruppe for tilskuddordningen:

- Befolkningen i forvaltningsområdet for samisk språk

- Kriterier for måloppnåelse:

For basis- og betjeningsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Antall ansatte med kompetanse for å betjene befolkningen på samisk muntlig og/eller skriftlig
- Antall ansatte som har fått opplæring i samisk
- Kunngjøringer, informasjon, skjemaer og tekst på hjemmesiden på samisk
- Antall tospråklige dokumenter (samisk/norsk)

For utviklingsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet og gjennomførte tiltak og samarbeidsavtale med den enkelte kommune

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 40 829 000 til tospråklighetstilskudd til kommuner.

3.3.2.2 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner - direkte tilskudd

Tabell 3.3.2.2 Tospråklighetstilskudd til

(i 1000
kr)

Fylkeskommuner - direkte tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Finnmárkku fylkkagielda/Finmark fylkeskommune	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0,0 %
	Romssa fylkkasuohkan/Troms fylkeskommune	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
	Norlandda fylkkasuohkan/Nordland fylkeskommune	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %
	Davvi-Trøndelága fylkkasuohkan/Nord-Trøndelag fylkeskommune	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
Sum		5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Det offentlige skal i forvaltningsområdet for samisk språk betjene befolkningen på samisk, både skriftlig og muntlig

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Fylkeskommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk, i henhold til språkreglene i sameloven

Målgruppe for tilskuddordningen:

- Befolkningen i forvaltningsområdet for samisk språk

Kriterier for måloppnåelse:

For basis- og betjeningsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Antall ansatte med kompetanse for å betjene befolkningen på samisk muntlig og/eller skriftlig
- Antall ansatte som har fått opplæring i samisk
- Kunngjøringer, informasjon, skjemaer og tekst på hjemmesiden på samisk
- Antall tospråklige dokumenter (samisk/norsk)

For utviklingsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet og gjennomførte tiltak og samarbeidsavtale med den enkelte fylkeskommune

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 5 100 000 til tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner.

3.3.3 Samiske språksentre - direkte tilskudd

Tabell 3.3.3 Samiske språksentre - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Porsanger - Sámi giella- ja kulturguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Kåfjord – Sámi giellaguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Tysfjord – Árran julevsáme guovdásj	550	567	567	584	17	3,0 %
	Evenes – Várdobáiki sámi guovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Nesseby – Isak Saba guovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Tana – SEG	550	567	567	584	17	3,0 %
	Tromsø – Gáisi Giellaguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Røros – Aajege - Saemien gieles- jih maahtoearnge	550	567	567	584	17	3,0 %
	Alta – Álttá Sámi Giellaguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Lavangen - Ástávuona giellagoahhtie	550	567	567	584	17	3,0 %
	Snåsa språksenter	0	0	0	584	584	-
Sum		5 500	5 670	5 670	6 424	754	13,3 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Samisk språk høres og synes i språksenterets virkeområde

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Samiske språksentre som fremkommer i tabell 3.3.3

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i språksentrene's virkeområde

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte kurs i samisk og andre tilbud om opplæring i samisk språk
- Gjennomførte språkmotiverende og språkfremmende tiltak og arrangement i lokalsamfunnet
- Gjennomførte tiltak for motivasjon til utvikling av samisk språk
- Brukerens tilfredshet med tilbudet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 6 424 000 til tilskudd til samisk språksentre.

3.3.4 Nordisk samisk språksamarbeid – administrative oppgaver

Tabell 3.3.4 Nordisk samisk språksamarbeid

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Nordisk samisk språksamarbeid	a) 0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		0	0	0	1 000	1 000	-

a) Samisk språknemnd er overført til denne posten.

Det avsettes kr 1 000 000 til drift av det nordisk samiske språksamarbeidet. Oppgavene vil blant annet bestå i forskning, språkrøkt, språkutvikling, terminologiarbeid, normering, navnetjenester, stedsnavn og informasjon i forbindelse med språkfaglige spørsmål.

3.3.5 Språkprosjekter – søkerbasert tilskudd

Tabell 3.3.5 Språkprosjekter - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Språkprosjekter	a) 7 982	8 810	10 201	8 810	-1 391	-13,6 %
Sum		7 982	8 810	10 201	8 810	-1 391	-13,6 %

a) Språkutviklingstiltak under samefolkets fond kapittel er flyttet hit. For 2012 brukes kr 1 200 000 av avsetning samefolkets fond.

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke og øke bruken av samisk språk

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Offentlige institusjoner
- Private institusjoner
- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Enkelt personer i samarbeid med institusjoner og/eller organisasjoner om faglig bistand for gjennomføring av prosjektet

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte prosjekter i 2012
- Antall gjennomførte prosjekter
- Antall arenaer for samisk språk

Brukertilfredshet

Prioriteringer språkprosjekter for 2012:

- Prosjekter og kurs som fører til vitalisering av samisk i områder der språket står svakt
- Språkkrøktstiltak og kurs som styrker samisk i områder hvor samisk er i daglig bruk
- Prosjekter og språkmotiveringstiltak som fremmer aktiv bruk av samisk på flere og nye språkarenaer
- Prosjekter som har som mål å styrke språkoverføring mellom generasjoner
- Språkveir og språkbud for barn, unge og voksne
- Terminologi- og stedsnavnsprosjekter
- Oversetting og tilpassing av spill til samisk
- Tiltak som styrker bruk av samisk språk gjennom aktiviteter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 8 810 000 til språkprosjekter.

3.3.6 Talesyntese - prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.6 Talesyntese - Samefolkets fond - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Talesyntese	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		0	0	0	1 000	1 000	-

Det avsettes kr 1 000 000 til utvikling av samisk talesyntese. Talesyntese er et dataprogram som simulerer menneskelig tale. Samisk talesyntese vil blant annet være et tilleggshjelpemiddel til korrekturprogram for samiske språk, og også som skrivestøtteverktøy for dyslektikere og andre med større eller mindre skrive- og talevansker.

3.3.7 Samisk orddatabase - prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.7 Samisk orddatabase - samefolkets fond - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samisk orddatabase	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Det avsettes kr 500 000 til oppgradering av den samiske orddatabasen risten.no. Den nye nettjenesten, Risten 2, skal være et ord- og termsøkeverktøy for hele den samiske befolkningen og andre interesserte brukere med utgangspunkt i eksisterende ressurser. Risten 2 skal være et nyttig redskap for alle brukergrupper. Den nye orddatabasen skal bestå på de samme språkene som nå: nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk, finsk, norsk, svensk, engelsk og latin.

3.3.8 Terminologi- og stedsnavn - prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.8 Terminologi- og stedsnavn - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Terminologi- og stedsnavn	a) 0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

a) kr 500 000 er overført fra kapittelet Andre tiltak som ikke er virkemidler post utredning og dokumentasjonsmidler.

Det avsettes kr 500 000 til terminologi- og stedsnavnprosjekter. Fagmiljøer inviteres til et samarbeid med Sametinget for å sette i gang terminologi- og stedsnavnprosjekter.

3.3.9 Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk – prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.9 Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samisk språk - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Oppfølging Regjeringens handlingsplan samisk språk	a) 0	0	0	1 400	1 400	-
Sum		0	0	0	1 400	1 400	-

a) I 2010 ble det satt av kr 1 280 000 til oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk er under kapittel regionalutvikling.

Disse midlene tilbakeføres til språkkapittelet

Handlingsplanen for samiske språk ble lagt frem av Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 og ble utarbeidet i samråd med Sametinget og berørte departementer. Handlingsplanen har en virketid på 5 år og det er det enkelte departement som er oppført som ansvarlig for tiltaket har ansvar for gjennomføringen av tiltaket, herunder hvordan tiltaket organiseres og finansieres. Fornøyings-, administrasjons- og kirke departementet har koordineringsansvaret. Sametinget har ansvar og medansvar for en rekke tiltak. Midler til tiltakene som Sametinget har ansvar for er fordelt på ulike poster i Sametingets budsjett. Oppfølgingen av tiltakene som Sametinget har ansvar for følges opp av de ulike avdelingene.

Det avsettes kr 1 400 000 til oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk.

4 Kultur

Et allsidig kulturliv styrker samisk samhörighet, identitet og språk, og bidrar til levende lokalsamfunn.

4.1 Mål

Hovedmål

- Et levende og allsidig samisk kunst- og kulturliv

Delmål

- Aktive samiske møteplasser, kulturinstitusjoner og museer med høy faglig standard
- Et mangfold av samiske kunstneriske og kulturelle uttrykk synliggjøres i samfunnet
- Et mangfold av idrettsaktiviteter for den samiske befolkningen
- Et bredt og godt kulturtilbud for samiske barn og unge
- Et godt bibliotektilbud til samiske brukere

4.2 Strategier

- Gjennom dialog med lokale, regionale og sentrale myndigheter og andre aktører styrke rammevilkårene for samisk kulturutvikling

- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å opprettholde og videreutvikle samisk kunst- og kulturliv
- Bidra til en styrking av det samiske medietilbudet for alle samiske språkgrupper
- Arbeide for å sikre bredden innen samisk idrett
- Skape større forpliktelse til felles utvikling av samisk kunst, kulturliv og samiske kulturinstitusjoner gjennom samarbeidsavtalene med fylkeskommunene
- Legge til rette for å skape og formidle samisk kunst gjennom kunstneravtalen
- Følge opp prioriterte tiltak i melding om samisk institusjonsutvikling
- Bidra til positiv kulturutvikling i østsamiske samfunn
- Samarbeide med Den norske kirke og andre trossamfunn
- Bidra til positiv kulturutvikling i det sørsamiske samfunnet

4.3 Økonomiske virkemidler

4.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til kultur

Tabell 4.3.1 Samletabell - Samisk Kultur (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	64	65	66	71 891	5 619	8,5 %
		149	672	272			
	Søkerbasert tilskudd	17	17	19	15 901	-3 288	-17,1 %
		565	949	189			
	Prosjekter i egen regi	0	500	500	500	0	0,0 %
	Kunstneravtalen	5 515	5 915	5 915	6 295	380	6,4 %
Sum		87	90	91			
		229	036	876	94 587	2 711	3,0 %

4.3.2 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd

Tabell 4.3.2 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Árran lulesamisk senter, Tysfjord	1 590	1 640	1 640	1 890	250	15,2 %
	Samisk kunstnersenter, Karasjok	2 567	2 647	2 647	2 726	79	3,0 %
	Senter for nordlige folk AS, Kåfjord	1 166	1 202	1 202	1 238	36	3,0 %
	Sjøsamisk kompetansesenter, Billefjord	513	529	529	545	16	3,0 %
	Sijti Jarnge, Hattfjelldal	1 316	1 316	1 316	1 355	39	3,0 %
	Várdobáiki, Evenes/Skånland	741	764	764	1 015	251	32,9 %
	Gamtofta, Sørreisa	^a) 62	64	64	0	-64	-100,0 %
	Pitesamisk hus	450	464	464	478	14	3,0 %
	Samisk hus i Oslo	246	254	254	262	8	3,1 %
	Vilgesvárre	^a) 50	50	50	0	-50	-100,0 %
	Lásságámmi	246	254	254	262	8	3,1 %
	Samisk hus i Senja	191	0	0	0	0	-
	Sjøsamiske samlinger	^a) 50	52	52	0	-52	-100,0 %
	Villmarkscampen i Tollådal - pitesamisk	50	52	52	54	2	3,8 %
	Internasjonalt samisk filmsenter	0	300	300	609	309	103,0 %
	Saemien Sijte	0	0	0	600	600	-
Su m		9 238	9 588	9 588	11 034	1 446	15,1 %

a) Disse institusjoner kan søke om tilskudd under samiske møteplasser

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturformidlingsinstitusjoner som synliggjør samisk kulturliv og fungerer som arenaer for utvikling av samisk kultur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner som fremkommer i tabell 4.3.2

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i området der kulturformidlingsinstitusjoner er etablert

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan
- Gjennomførte arrangement i regi av kulturformidlingsinstitusjonen

- Brukerens tilfredshet med kulturformidlingsinstitusjonene som samisk kulturarena for synliggjøring av samisk språk og kultur
- For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 11 034 000 til tilskudd til samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner.

4.3.3 Samiske festivaler - direkte tilskudd

Tabell 4.3.3 Samiske festivaler direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Riddu Ridđu	a) 706	943	943	1 011	68	7,2 %
	Musikkfestivalen i Kautokeino (påskefestivalen)	a) 1 067	1 100	1 100	1 148	48	4,4 %
	Markomeannu	a) 435	449	449	503	54	12,0 %
	Påskefestivalen i Karasjok	435	449	449	463	14	3,1 %
	Filmfestivalen i Kautokeino	4	308	308	0	-308	-100,0 %
Su m		2 647	3 249	3 249	3 125	-124	-3,8 %

a) Tilskuddet til Riddu Ridđu, Musikkfestivalen og Markomeannu er økt til aktiviteter i tilknytning festivalen. De har tidligere fått tilskudd til de ulike aktiviteter under søkerbaserte ordninger.

Mål for tilskuddsordningen:

Samiske festivaler som synliggjør, formidler og utvikler samisk kultur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske festivaler som fremkommer i tabell 4.3.3.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Festivaldeltakere og lokalsamfunnet der festivalene avholdes

Kriterier for måloppnåelse:

Redegjørelse for hvordan festivalene synliggjør, formidler og utvikler samisk kultur

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 3 125 000 til tilskudd til samiske festivaler.

4.3.4 Samisk idrett - direkte tilskudd

Tabell 4.3.4 Samisk idrett - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Sámi Válaštallan Lihttu - Norga (SVL-N)	929	1 003	1 003	1 033	30	3,0 %
	Sámi spábbačiekčanlihttu (SSL)- Samisk fotballforbund	487	487	487	502	15	3,1 %

Sámi Válaštallan Lihttu (SVL-N)- Arctic Winter Games	800	150	150	1 000	850	566,7 %
Sámi Heargevuoddjin-lihttu/Saami Reindeer-Race Federation	200	207	207	213	6	2,9 %
Su m	2 416	1 847	1 847	2 748	901	48,8 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Idrettsaktiviteten som organiseres av Sámiid Valáštallanlihttu/Samenes idrettsforbund (SVL), Sámi Spábbačiekčanlihttu/Samisk fotballforbund (SSL) og Sámi Heargevuoddjin-lihttu/Saami Reindeer-Race Federation som arenaer for fysisk aktivitet og samhold mellom samiske barn og unge, og er identitetsskapende
- Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:
- Idrettsorganisasjoner og forbund som fremkommer i tabell 4.3.4

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Antall lokallag som er medlem i de samiske idrettsorganisasjonene
- Antall kurs for funksjonærer og dommere innenfor samisk idrett
- Gjennomførte idrettsaktiviteter i sør- og lulesamiske områder
- Gjennomførte idrettsaktiviteter for barn og unge
- Brukernes tilfredshet med tilbudet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 2 748 000 til samisk idrett.

4.3.5 Samisk teater – direkte tilskudd

Tabell 4.3.5 Samisk teater - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Beaivváš Sámi -Našunálateáhter	15 607	16 100	16 100	17 583	1 483	9,2 %
	Áarjelhsaemien Teatere	1 590	1 640	1 640	1 690	50	3,0 %
Sum		17 197	17 740	17 740	19 273	1 533	8,6 %

Mål for tilskuddsordningen:

- De etablerte samiske teatrene fungerer som arenaer for kulturopplevelse og -formidling, og til bruk og synliggjøring av samisk språk
- Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen
- Samiske teatre som fremkommer i tabell 4.3.5.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i virkeområdet

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Gjennomførte teaterforestillinger
- Gjennomførte teaterforestillinger for barn og unge på samisk
- Målgruppens tilfredshet med teatrenes tilbud

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 19 273 000 til samisk teater.

4.3.6 Bokbusser - direkte tilskudd

Tabell 4.3.6 Bokbusser - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Karasjok	557	574	574	591	17	3,0 %
	Porsanger	557	574	574	591	17	3,0 %
	Kautokeino	250	258	258	266	8	3,1 %
	Tana/Nesseby	1 534	1 582	1 582	1 629	47	3,0 %
	Kåfjord	709	731	731	753	22	3,0 %
	Lulesamisk	1 321	1 362	1 362	1 403	41	3,0 %
	Sørsamisk	1 546	1 594	1 594	1 642	48	3,0 %
	Sør-Troms	0	300	300	309	9	3,0 %
Sum		6 474	6 975	6 975	7 184	209	3,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Et lett tilgjengelig bibliotektilbud til samiske brukere og andre

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Kommuner og fylkeskommuner som eier og driver de samiske bokbussene, jf. tabell 4.3.6.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i virkeområdet for bokbussene

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Antall enheter utlånt
- Gjennomførte arrangementer i regi av bokbussen
- Brukernes tilfredshet med tilbudet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 7 184 000 til bokbusser.

4.3.7 Museer - direkte tilskudd

Tabell 4.3.7 Museer - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Gállogiedde museum	96	0	0	0	0	-
	Árran Julevsame lulesamisk senter	4 284	4 415	4 415	4 547	132	3,0 %
	Saemien Sijte	2 370	2 443	2 443	2 516	73	3,0 %
	Museumsreformen	662	0	0	0	0	-
	RidduDuottarMuseat	7 802	8 040	8 040	8 581	541	6,7 %
	Tana og Varanger mueumssiida	6 127	6 314	6 314	6 503	189	3,0 %
	Várdobáiki museum	1 200	1 336	1 336	1 376	40	3,0 %
	Senter for nordlige folk AS	600	619	1 219	1 256	37	3,0 %
Sum		23 141	23 167	23 767	24 779	1 012	4,3 %

Mål for tilskuddsordningen:

Bevare, forvalte og formidle samisk kulturhistorie i lokalsamfunnene

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Samiske museer som fremkommer i tabell 4.3.7
- Målgruppe for tilskuddsordningen:
- Befolkningen i lokalsamfunnene der museene er etablert

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Antall besøkende
- Gjennomførte arrangement i regi av museet
- Utgitte publikasjoner
- Brukerens tilfredshet med tilbudet
- Andel ansatte med museumsfaglig kompetanse innenfor museenes innsatsområde

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 24 779 000 til museer.

4.3.8 NuorajTV - direkte tilskudd

Tabell 4.3.8 NuorajTV - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	NuorajTV	0	0	0	300	300	-
Sum		0	0	0	300	300	-

Mål for tilskuddsordningen:

- Synliggjøre samisk språk, samt sikre lulesamisk som levende språk

Tilskuddsmottaker:

- Julev Film SUS

Målgruppe for tilskuddsordningene:

- Barn og ungdom

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall seere

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 300 000 til NuorajTV.

4.3.9 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk litteratur og musikk

Tabell 4.3.9 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk litteratur og musikk (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske publikasjoner	3 036	3 106	3 106	3 448	342	11,0 %
	Litteratur	4 545	4 586	4 586	4 586	0	0,0 %
	Musikkutgivelser	1 645	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
	Samiskspråklige tegneserier	300	460	460	460	0	0,0 %
	Samisk forlag	2 931	2 750	2 750	2 750	0	0,0 %
Sum		12 457	802	802	13 144	342	2,7 %

4.3.9.1 Samiske publikasjoner - direkte tilskudd

Tabell 4.3.9.1 Samiske publikasjoner - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Gába	557	574	574	591	17	3,0 %
	Nuorttanaste	810	810	810	984	174	21,5 %
	Ungdomsblad Š	1 269	1 310	1 310	1 349	39	3,0 %
	Sámis	300	309	309	318	9	2,9 %
	Daerpies Dierie/sørsamisk kirkeblad	100	103	103	106	3	2,9 %
	Bárjas	0	0	0	100	100	-
Sum		3 036	3 106	3 106	3 448	342	11,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

Et mangfold av samiske publikasjoner som skriftlig arena for alle tre samiske skriftspråk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske publikasjoner som fremkommer i tabell 4.3.9.1

Målgruppe for tilskuddsordningen

- Lesere av samiske publikasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgivelser
- Antall utgivelser på sør-, lule- og nordsamisk

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 3 448 000 til samiske publikasjoner.

4.3.9.2 Litteratur - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.2 Litteratur - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Litteratur	a) 4 545	4 586	4 586	4 586	0	0,0 %
Sum		4 545	4 586	4 586	4 586	0	0,0 %

a) Litteraturprosjekter under samefolkets fond kapittel er flyttet hit. For 2012 brukes kr 2 000 000 av avsetning samefolkets fond.

Mål for tilskuddsordningen:

Øke antall utgivelser av samisk litteratur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Lesere av samisk litteratur

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgivelser av samisk litteratur
- Andelen sør-, lule- og nordsamisk litteratur av det totale antall prosjekter

Prioriteringer for 2012:

Inntil 60 % avsettes:

-Skjønnlitteratur med originalmanus på samisk, litteratur for barn og unge prioriteres

-Skjønnlitteratur for barn og unge oversatt til samisk

Inntil 20 % avsettes til faglitteratur/sakprosa med originalmanus på samisk

Inntil 20 % avsettes til lydbøker på samisk for barn og unge

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 4 586 000 til tilskudd til litteratur.

4.3.9.3 Musikkutvikling - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.3 Musikkutvikling - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud	Rev	Bud	+/- 12-	Avvik i
------	------------	---------	-----	-----	-----	---------	---------

		2011	2011	2012	Rev 11	%
Musikkutvikling	1 645	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
Sum	1 645	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre tilgangen på samisk musikk

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Kjøpere av samisk musikk

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgivelser av samisk musikk
- Antall opptredener av samiske musikkaktører

Prioriteringer for 2012:

- Musikkutgivelser med musikk for barn
- Musikkutgivelser med unge samiske artister
- Musikkutgivelser med nyskapende samisk musikk

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 900 000 til tilskudd til musikkutvikling.

4.3.9.4 Samiskspråklige tegneserier - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.4 Samiskspråklige tegneserier - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiskspråklige tegneserier	300	460	460	460	0	0,0 %
Sum		300	460	460	460	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utgivelser av samiskspråklige tegneserier

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Lesere av samiske tegneserier

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgitte samiskspråklige tegneserier

Prioriteringer for 2012:

- Samiskspråklige tegneserier
- Parallell utgivelser på sør-, lule- og nordsamisk

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 460 000 til samiskspråklige tegneserier.

4.3.9.5 Samiske forlag - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.5 Samiske forlag - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske forlag	2 931	2 750	2 750	2 750	0	0,0 %
Sum		2 931	2 750	2 750	2 750	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Beholde og heve kompetanse i samisk språk og samfunnsforhold i samiske forlag

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Aktive samiske forlag med kompetanse i samisk språk og samfunnsforhold

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall kompetansehevingstiltak i forlaget

Prioriteringer for 2012:

- Etablerte samiske forlag

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 2 750 000 til samiske forlag.

4.3.10 Kulturtiltak for barn og unge - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.10 Kulturtiltak for barn og unge - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kulturtiltak for barn og unge	1 922	1 900	1 900	2 200	300	15,8 %
Sum		1 922	1 900	1 900	2 200	300	15,8 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Kulturaktiviteter for barn og unge

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Offentlige institusjoner
- Private institusjoner
- Enkelpersoner i samarbeid med offentlige og private organisasjoner og foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske barn- og unge

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall gjennomførte tiltak
- Antall tiltak innenfor ulike kulturuttrykk
- Antall tiltak i ulike samiske områder

Prioriteringer for 2012:

- Kunst- og duodjitiltak der barn og unge er aktive deltakere
- Samisk teatervirksomhet for og med barn og unge
- Prosjekter som bidrar til utvikling av møteplasser i byer for samiske barn og unge
- Musikktiltak med barn og unge
- Utvikling av aktivitetsrettede tiltak i naturen for samiske barn og unge, som ivaretar kunnskapsoverføring fra eldre
- Samisk film- og medietilbud for og med barn og unge
- Samiske barns egne initiativ mot mobbing og for inkludering

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 200 000 til tilskudd til kulturtiltak for barn og unge.

4.3.11 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.11 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Andre kulturtiltak	3 197	2 678	3 918	2 655	-1 263	-32,2 %
Sum		3 197	2 678	3 918	2 655	-1 263	-32,2 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Mangfold av samiske kulturelle aktiviteter

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Samiske institusjoner og organisasjoner, unntatt kommuner og fylkeskommuner. Skole- og folkebibliotek er tilskuddsberettiget for tilskudd til prosjekter for å fremme og formidle samisk litteratur i bibliotekene.
- Foretak
- Enkeltpersoner i samarbeid med offentlige og private institusjoner og organisasjoner

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall gjennomførte tiltak
- Antall tiltak innenfor ulike kulturelle aktiviteter

Prioriteringer for 2012:

- Delfinansiering av samiske kulturarrangement ved markering av samefolkets dag 6. februar
- Samiske kulturarrangement der hovedfokuset er på samisk kultur
- Delfinansiering av dokumentarproduksjoner om samiske forhold
- Samisk billedkunst- og duodjiutstillinger i Norge, inkl. kataloger og plakater
- Duodjikurs
- Prosjekter for å fremme og formidle samisk litteratur i bibliotekene
- Artisthonorar til samiske artister

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 655 000 til tilskudd til andre kulturtiltak.

4.3.12 Samiske møteplasser - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.12 Samiske møteplasser - søkerbaserte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske møteplasser	1 025	1 175	1 175	1 350	175	14,9 %
Sum		1 025	1 175	1 175	1 350	175	14,9 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke samiske møteplasser som fungerer som arenaer for formidling og utvikling av samisk språk og kultur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Private organisasjoner
- Andre ikke-økonomiske aktører
- Foretak

Målgruppe:

- Befolkningen i nærområdet for de samiske møteplassene

Kriterier for måloppnåelse:

Antall lokale aktiviteter som kurs, seminarer, salg og mindre utstillinger

Antall aktiviteter som formidler samisk kultur og historie i nærområdet til møteplassen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 350 000 til samiske møteplasser.

4.3.13 Forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter - prosjekt i egen regi

Tabell 4.3.13 Forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter	0	500	500	500	0	0,0 %
Su	m	0	500	500	500	0	0,0 %

Midlene skal gå til byggeprogrammet til forprosjekt av teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter.

For 2012 avsettes kr 500 000 til forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter.

4.3.14 Samisk kunstneravtale

Tabell 4.3.14 Samisk kunstneravtale

		(i 1000 kr)					
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Kunsthond	a) 700	700	700	700	0	0,0 %
	Stipend til samiske kunstnere	a) 2 200	2 250	2 250	2 450	200	8,9 %
	Driftsstøtte til kunstnerorg. og Samisk kunstnerråd	a) 1 920	1 970	1 970	2 150	180	9,1 %
	Innkjøpsordning av billedkunst og dáiddaduodji	b) 370	370	370	370	0	0,0 %
	Fagkonsulenter (Faglig veiledning)	a) 275	275	275	275	0	0,0 %
	Visningsvederlag	a) 50	50	50	50	0	0,0 %
	Ordning for samisk skjønnlitteratur, samisk musikk og joik og andre forhold	a) 0	300	300	300	0	0,0 %
Su m		5 515	5 915	5 915	6 295	380	6,4 %

a) Disse Akt.ene forvaltes av Samisk kunstnerråd

b) Denne Akt.en forvaltes av RiddoDuottarMuseat

I henhold til Hovedavtalen for kunstneravtale av 19. august 2004 har Sametinget og Samisk kunstnerråd ført forhandlinger om avtale for 2012, gjeldende fra 1.1.2012 til 31.12.2012. Avtalen legges frem for Sametingets plenum for godkjenning, jf. kunstneravtalens artikkel 8.

Sametinget og Samisk kunstnerråd er enige om en økonomisk ramme for bevilgningene over Sametingets budsjett til kunstneravtalen 2012 på kr 6 295 000. Dette tilsvarer en økning på kr 380 000 i forhold til vedtatt kunstneravtale for 2012.

4.3.14.1 Kunstfond

Det avsettes kr 700 000 til ordningen. Midlene forvaltes i forhold til retningslinjene. Partene er enig om at det kan avsettes et beløp fra rammen på 700 000 for å imøtekomme ad-hoc behov.

4.3.14.2 Stipend til samiske kunstnere

Det ble oppnådd enighet om kr 2 450 000 til stipendordningene til samiske kunstnere, en økning på 200 000 kr fra 2011 til 2012.

4.3.14.3 Driftsstøtte til samiske kunstnerorganisasjoner og til Samisk kunstnerråd

Det ble oppnådd enighet om en økonomisk ramme på 2 150 000 kroner til driftsstøtte til samiske kunstnerorganisasjoner og Samisk kunstnerråd, en økning på 180 000 kroner fra 2011 til 2012.

4.3.14.4 Innkjøpsordning for samisk billedkunst og dáiddaduodji

Det avsettes kr 370 000 til ordningen som administreres av RiddoDuottarMuseat. Innkjøpt kunst skal plasseres i et fremtidig samisk kunstmuseum. Inntil museet er realisert skal kunsten midlertidig lagres på RiddoDuottarMuseat i Karasjok. Innkjøpsordning av billedkunst og dáiddaduodji forvaltes av RiddoDuottarMuseat.

4.3.14.5 Fagkonsulenter (Faglig veiledning)

Det avsettes kr 275 000 til ordning med fagkonsulenter ved Samisk kunstnerråd som prøveordning, jf. avtale 2009. Denne ordningen forlenges til å gjelde også i 2012, og vil evalueres i 2012.

Fagkonsulentenes overordnede arbeid skal være å fremme samisk skjønnlitteratur, musikk og joik.

4.3.14.6 Visningsvederlag

Det avsettes kr 50 000 til ordningen. Partene er enig om at visningsvederlaget administreres som stipend til samiske billedkunstnere, kunsthåndverkere og kunstneriske fotografer via Samiske kunstneres og Forfatterens Vederlagsfond. Visningsvederlaget er et vederlag for kunst som er innkjøpt over innkjøpsordningen billedkunst og duodji som Sametinget forvalter.

Kunsthåndverk, stipend til samiske kunstnere og driftsstøtte til kunstnerorganisasjoner forvaltes av Samisk kunstnerråd.

4.3.14.7 Ordning for samisk skjønnlitteratur, samisk musikk og joik og andre forhold

Det avsettes kr 300 000 kroner til ordningen for 2012. Innkjøpsordningen skal dekke litteratur for barn, ungdom og voksne på alle de tre offisielle samiske språk innen alle litterære sjangre, inkludert lydbøker og joiketekstutgivelser. I tillegg skal den dekke tradisjonelle og moderne musikkutgivelser i samme sjangerspekter for alle aldersgrupper.

5 Kunnskap

Kunnskap og kompetanse er grunnlaget for utvikling og styrking av samiske samfunn.

5.1 Mål

Hovedmål

- Den samiske befolkningen har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å utvikle samiske samfunn.

Delmål

- Samiske barn og unge har en sterk samisk identitet og tilknytning til samisk språk, kultur og samfunnsliv.
- Den samiske befolkningen har reell rett til kvalitativ god opplæring i og på samisk
- All høyere utdanning og forskning ivaretar det samiske perspektivet

5.2 Strategier

- Gjennom dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter og andre aktuelle aktører sikre gode rammevilkår for samisk barnehage, grunnopplæring, voksenopplæring, høyere utdanning og forskning
- Bidra til gode økonomiske rammevilkår for skoleeiere, for å sikre god kvalitativ opplæring i og på samisk
- Medvirke til at Sámi allaskuvla utvikles til et urfolksuniversitet
- Medvirke til at Senter for samisk i opplæringen blir et permanent nasjonalt ressurscenter
- Arbeide for at det utvikles læremidler til samiske barn i barnehager
- Iverksette nye kriterier for tilskudd til barnehager
- Medvirke til at styringsdokumentene ivaretar det samiske perspektivet i opplæringen.
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke kunnskap og kompetanse i samiske samfunn
- Legge til rette for overføring av tradisjonell kunnskap mellom generasjonene
- God og effektiv utvikling av samiske læremidler og pedagogisk materiell
- Medvirke til at den nasjonale politikken innenfor barnehage, grunnopplæring, høyere utdanning og forskning ivaretar det samiske perspektivet
- Bidra til økning av den formelle kompetansen i den samiske befolkningen
- Bidra til samisk innhold i barnehager med samiske barn

- Informasjon og veiledning om samisk opplæring innenfor barnehage og grunnskoleopplæring
- Medvirke til etablering av et varig studietilbud innen samisk tolkeutdanning
- Bidra til at Universitetet i Nordland og Høyskolen i Nord-Trøndelag (HINT) kan koordinere og tilby kurs og studietilbud i lulesamisk og sørsamisk språk og kultur
- Støtte opp om initiativet til samiske foreldreutvalg
- Jobbe for tilsyn med skole og skoleeiers ansvar for å sørge for en mobbefri skolehverdag for samiske barn
- Medvirke til etablering av utmarksskoler

5.3 Økonomiske virkemidler

5.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til kunnskap

Tabell 5.3.1 Samletabell - Kunnskap (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	3 150	1 000	1 000	1 450	450	45,0 %
	Søkerbaserte tilskudd	29 880	28 630	30 785	31 680	895	2,9 %
	Oversettelse og tilpasning av læreverk	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
	Prosjekter i egenregi	1 939	4 250	4 650	4 850	200	4,3 %
	Sum	38 969	37 880	40 435	41 980	1 545	3,8 %

5.3.2 Voksenopplæringsprogram - direkte tilskudd

Tabell 5.3.2 Voksenopplæringsprogram - Samefolkets fond - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Voksenopplæringsprogram - Samefolkets fond	2 500	800	800	800	0	0,0 %
	Sum	2 500	800	800	800	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke og utvikle samisk språk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Sámi allaskuvla

Målgruppen for tilskuddsordningen:

- Voksne som tar opplæring i samisk

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til omforent prosjektbeskrivelse mellom Sámi allaskuvla og Sametinget
- Samarbeid med relevante fagmiljøer, som samisk språksentre

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 800 000 til voksenopplæringsprogram.

5.3.3 Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap – direkte tilskudd

Tabell 5.3.3 Systematisk kartlegging av tradisjonell - Samefolkets fond - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap	650	200	200	650	450	225,0 %
SUM		650	200	200	650	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle et metodisk grunnlag for systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Sámi allaskuvla

Målgruppen for tilskuddsordningen:

- Institusjoner og organisasjoner, eventuelt enkeltpersoner som samarbeider med institusjoner og organisasjoner for dokumentering av tradisjonell kunnskap

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til omforent prosjektbeskrivelse mellom Sámi allaskuvla/Samisk høgskole og Sametinget
- Samarbeid med relevante fagmiljøer, samisk språk og kultursentre og tradisjonsbærere innenfor samisk tradisjonskunnskap

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 650 000 til systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap.

5.3.4 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk læremiddelproduksjon

Tabell 5.3.4 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk læremidler (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Ordinære læremidler for grunnopplæringen	8 779	9 775	11 930	11 325	-605	-5,1 %
	Særskilte tilrettelagte læremidler	1 897	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
	Læremidler til barnehager	1 031	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
	Kjøp av læremidler	2 927	0	0	0	0	-
	Oversetting og tilpasning av læreverk	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Sum		18 634	17 175	19 330	18 725	-605	-3,1 %

5.3.4.1 Ordinære læremidler for grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.4.1 Ordinære læremidler for grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Ordinære læremidler for grunnopplæringen	8 779	9 775	11 930	11 325	-605	-5,1 %
Sum		8 779	9 775	11 930	11 325	-605	-5,1 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle samiske læremidler på grunnlag av gjeldende læreplanverk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Forlag og andre fagmiljøer som utvikler og produserer læremidler

Målgruppen for tilskuddsordningen:

- Elever i grunnopplæringen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte læremiddelprosjekter bevilget i 2012
- Antall utgivelser av samiske læremidler 2009 - 2012

Prioriteringer for 2012:

- Sørsamisk som førstespråk: 6. og 7 årstrinn
- Sørsamisk som andrespråk: nivå 5
- Lulesamisk som førstespråk 8.-10. årstrinn: arbeidsbøker til eksisterende læreverk
- Lulesamisk som førstespråk: utvikle, eventuelt oversette og tilpasse, læremidler for videregående opplæring
- Lulesamisk som andrespråk: utvikle, eventuelt oversette og tilpasse, læremidler for ungdomstrinnet i samisk 2 og videregående opplæring samisk 3

- Nordsamisk som andrespråk for videregående opplæring: Nivå 8, Nivå 9, Nivå 10, teksthefter +CD
- Naturfag på nordsamisk for ungdomstrinnet – oversetting og tilpassing
- Tekst- og temahefter for sørsamisk som første og andrespråk for videregående skole

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 11 325 000 til tilskudd til ordinære læremidler for grunnsopplæringen.

5.3.4.2 Særskilt tilrettelagte læremidler – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.4.2 Særskilte tilrettelagte læremidler - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Særskilte tilrettelagte læremidler	1 897	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
Sum		1 897	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle særskilt tilrettelagte samiske læremidler for barn, unge og voksne på nord-, lule- og sørsamisk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Forlag og spesialpedagogiske kompetansesentre med ansvar for utvikling av særskilt tilrettelagte læremidler for barn, unge og voksne

Målgruppe for tilskuddsordningen

- Barn i barnehage og elever i grunnsopplæringen som har behov for særskilt tilrettelagte læremidler

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte læremiddelprosjekter bevilget i 2012
- Antall utgivelser av særskilt tilrettelagte samiske læremidler

Prioriteringer for 2012:

- Læremidler basert på innrapporterte, individuelle behov
- Læremidler innen områdene syns-, hørsels-, matematikk- og lese-/skrivevansker
- Kartleggings- og veiledningsmateriell

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 900 000 til tilskudd til ordinære læremidler for grunnsopplæringen.

5.3.4.3 Læremidler til barnehager – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.4.3 Læremidler til barnehager - søkerbaserte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Læremidler til barnehager	1 031	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
Sum		1 031	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

Utvikle læremidler på grunnlag av gjeldende rammeplan for barnehager

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

Forlag og andre fagmiljøer som utvikler og produserer læremidler

Målgruppe for tilskuddsordning:

- Samiske barn og ansatte i barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte læremiddelprosjekter bevilget i 2012
- Antall utgivelser av samiske læremidler

Prioriteringer for 2012:

- Nyopptrykk
- Læremidler og faglitteratur som dekker følgende fagområder i rammeplan for barnehager:
  - Kropp, bevegelse og helse
  - Nærmiljø og samfunn

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 500 000 til tilskudd til læremidler til barnehager.

5.3.4.4 Oversetting og tilpassing av læreverker - anskaffelse

Tabell 5.3.4.4 Oversetting og tilpasning av læreverker - anskaffelse (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Oversetting og tilpasning av læreverker	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Sum		4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %

I sak 21/08 Sametingets strategiske plan for læremiddelutvikling 2009-2012 er mål og strategier for utvikling av læremidler fastsatt.

Det er i 2010 inngått avtaler med forlag om oversetting av læreverker i matematikk for 1.-10 årstrinn på nordsamisk og for 1.-4. årstrinn på lule- og sørsamisk. I tillegg til tidligere avsetning avsettes det midler i 2012 til oppdraget. Midlene skal også dekke terminologiarbeid.

For 2012 avsettes kr 4 000 000 til oversetting og tilpassing av læreverker.

5.3.5 Kompetanseheving

Tabell 5.3.5 Kompetanseheving (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stipend for elever med samisk i fagkretsen i vgs	2 440	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
	Stipend til høyere utdanning	2 431	2 350	2 350	2 350	0	0,0 %
	Stipend for voksenopplæring	0	0	0	500	500	-
	Prosjekter om samisk naturbruk i grunnskolen	0	0	0	500	500	-
Sum		4 871	4 750	4 750	5 750	1 000	21,1 %

5.3.5.1 Stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole - søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.5.1 Stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stipend for elever med samisk i fagkretsen i vgs	2 440	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
Sum		2 440	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Øke antall elever i videregående skole som velger samisk som førstespråk spesielt og opplæring i samisk språk generelt

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Heltidselever i videregående skole som har samisk språk i fagkretsen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall heltidselever i videregående skole som har samisk språk i fagkretsen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 400 000 til stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole.

5.3.5.2 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.5.2 Stipend for høyere utdanning - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stipend for høyere utdanning	2 431	2 350	2 350	2 350	0	0,0 %
Sum		2 431	2 350	2 350	2 350	0	0,0 %

Mål for tilskuddordningen:

- Rekruttering av samisktalende fagfolk innenfor ulike fagområder

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddordningen:

- Studenter ved universiteter og høyskoler

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall tildelte stipendier innenfor de prioriterte fagområdene

Prioriteringer for 2012:

- Samisk lærerutdanning og annen lærerutdanning
- Høyere utdanning i sør-, lule- eller nordsamisk språk. Se egne beregningsregler for sør og lulesamisk språk
- Høyere utdanning i læremiddelpedagogikk
- Tolkeutdanning for samiske tolker og translatører
- Videreutdanning for samiske førskolelærere
- Videreutdanning innen eldreomsorg utover bachelorgrad
- Videreutdanning innen rusomsorg utover bachelorgrad
- Videreutdanning innen psykisk helsearbeid utover bachelorgrad
- 1 stipend til utdanning i konservering i Norge både på bachelor- og masternivå

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 350 000 til stipend for høyere utdanning. Midlene under de enkelte prioriteringene fordeles likt mellom semestrene.

5.3.5.3 Stipend for voksenopplæring – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.5.3 Stipend voksenopplæring - Samefolkets fond - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stipend voksenopplæring	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Mål for tilskuddordningen:

- Revitalisere samisk språk og motivere voksne til å lære seg samisk. Motivere flere til å kvalifisere seg til å ta høyere utdanning i samisk

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddordningen:

- Personer som tar voksenopplæring i samisk på begynnernivå/grunnskolenivå og/eller videregående nivå som kvalifiserer til opptak til høyere utdanning i samisk

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall personer som tar voksenopplæring i samisk språk

Prioriteringer for 2012:

- Voksenopplæring i samisk som består av en eller flere av følgende:
- Begynnerkurs i samisk, som gir 15 studiepoeng
- Samisk semesteremne, som gir 30 studiepoeng

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 500 000 til stipend for voksenopplæring.

5.3.5.4 Prosjekter om samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen – søkerbaserte tilskudd

Tabell 5.3.5.4 Prosjekter om samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Prosj. om samisk utmarks/naturbr. i grunnsk.	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Mål for tilskuddsordningen:

- Bidra til utvikling av opplæringsprosjekter for meahc stallan og samisk naturbruk i grunnskolen

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Skoleeiere

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Prosjektresultater implementert i organisasjonens/institusjonens planverk
- Antall igangsatte prosjekter i 2012
- Antall gjennomførte prosjekter i 2012

Prioriteringer for 2012:

- Prosjekter i grunnskolen som har som mål å bevare, utvikle og videreføre språktermer og kunnskap om tradisjonell samisk naturbruk slik som eksempelvis innlandsfiske (garn- og notfiske, isfiske), snarefangst på ryper, sjøfiske, torvuttak, skjæring av sennagress, bruk av trevirke til duodji og håndtverk, bruk og beredning av skinn fra dyr og fisk.
- Prosjekter i grunnskolen som fokuserer på opplæring i og bevaring av tradisjonell samisk naturkunnskap og samisk terminologi innenfor sjøsamisk og innlandssamisk (fastboende samers) naturbruk.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 500 000 til prosjekter om samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen

5.3.6 Barnehager

Tabell 5.3.6 Barnehager (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilskudd til samiske barnehager	8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %
Sum		8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %

5.3.6.1 Tilskudd til samiske barnehager - søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.6.1 Tilskudd til samiske barnehager - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilskudd til samiske barnehager	a) 8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %
Sum		8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %

a) Det er overført kr 500 000 fra kapittelet Andre virkemidler, prosjekt ped.leker.

A) Samiske barnehager

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske barn har et barnehagetilbud som bygger på samisk språk og kultur hvor samiske barn tilegner, bevarer og utvikler sitt samiske språk og sin samiske kultur.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske barnehager

Med samisk barnehage menes en barnehage som har vedtektsfestet at barnehagedriften bygger på samisk språk og kultur. Barnehagen skal styrke barns identitet som samer ved å fremme bruken av samisk språk og ved å formidle samisk kultur. Barnehagen ledes av samisk språklig pedagogisk personale. Ansatte i barnehagen er samisktalende og driftsspråket er samisk.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Barn i samiske barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall samiske barnehager
- Antall samiske barn
- Barnehagens rapportering.

Prioriteringer for 2012:

- Samiske barnehager som har vedtektsfestet at barnehagedriften bygger på samisk språk og kultur

B) Barnehager med samiske avdelinger:

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske barn har et barnehagetilbud som bygger på samisk språk og kultur
- Samiske barn tilegner, bevarer og utvikler sitt samiske språk og sin samiske kultur i barnehagen.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

Norske barnehager med samisk avdeling.

Med samisk avdeling i en norsk barnehage menes en avdeling som har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur. Barnehagen skal styrke barns identitet som samer ved å fremme bruken av samisk språk og ved å formidle samisk kultur. Ansatte i avdelingen er samisktalende og driftsspråket er samisk.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

Barn i samiske avdelinger

Kriterier for måloppnåelse:

Antall barnehager med samiske avdelinger
Antall samiske barn
Barnehagens rapportering.

Prioriteringer for 2012:

Barnehager med samiske avdelinger som har vedtektsfestet at driften på avdelingen bygger på samisk språk og kultur.

C) Barnehager med tilbud om samisk språkopplæring

Mål for tilskuddsordningen:

Samiske barn som får samisk språkopplæring tilegner og utvikler sitt samiske språk i barnehagen

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

Barnehager med samiske barn

Målgruppe for tilskuddsordningen:

Samiske barn i barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

Antall barnehager med barnehagetilbud for samiske barn

Antall samiske barn som får språkopplæring

Barnehagens rapportering.

Prioriteringer for 2012:

- Samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager

D) Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke og utvikle samiske barns samiske språk.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

Barnehager med samiske barn som mottar tilskudd til barnehager med samiske barn

Målgruppe for tilskuddsordningen:

Samiske barn i barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall barnehager med barnehagetilbud for samiske barn
- Antall samiske barn som får språkopplæring
- Brukerens tilfredshet med barnehagetilbudet

Prioriteringer for 2011:

- Prosjekter som styrker og utvikler samiske barns samiske språk

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 9 905 000 til barnehager.

5.3.7 Tradisjonell kunnskap – Søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.7 Tradisjonell kunnskap - Samefolkets fond - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt. Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
Tradisjonell kunnskap	1 498	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %
Sum	1 498	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %

Tradisjonell kunnskap/árbediehtu er en viktig del av samisk kultur og identitet. Árbediehtu knytter seg blant annet til ulike bruksmåter og til forvaltningen av naturressursene. Denne erfaringsbaserte kunnskapen overleveres fra eldre til yngre generasjoner, gjennom muntlige forklaringer og praktisk øvelse.

Mål for tilskuddsordningen:

Dokumentasjon av tradisjonell samisk kunnskap

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

Offentlige og private institusjoner og organisasjoner

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen i Norge og den øvrige befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

Antall igangsatte prosjekter og tiltak i 2012

Antall prosjekter som er ferdigstilt og formidlet i 2012

Prioriteringer for 2012:

Prosjekter som kartlegger og dokumenterer tradisjonell kunnskap og historisk bruk, herunder den immaterielle kulturarven

Prosjekter som også omfatter den åndelige dimensjonen av den immaterielle kulturarven

Prosjekter som bidrar til dokumentasjon og opprettholdelse av samisk folkemedisin

Prosjekter som dokumenterer kvinners bruk og videreføring av tradisjonell kunnskap

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 300 000 til tradisjonell kunnskap.

5.3.8 Samisk læremiddelportal – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.8 Samisk læremiddelportal- prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samisk læremiddelportal	1 011	3 500	3 900	3 500	-400	-10,3 %
Sum		1 011	3 500	3 900	3 500	-400	-10,3 %

Prosjektet er en oppfølging av Sametingets strategiske plan for læremiddelutvikling 2009-2012. Prosjektet tar høyde for å utvikle nettbaserte tjenester for samiske læringsressurser og skal tilby tre basistjenester:

- Nettportal for informasjon om samiske læremidler
- Publiseringstøytøy for digitale læremidler
- En samisk delingsarena

For 2012 avsettes kr 3 500 000 til samisk læremiddelportal.

5.3.9 Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.9 Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler- prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling samiske grendeskoler	171	300	300	400	100	33,3 %
Sum		171	300	300	400	100	33,3 %

Sametinget avholder 3 nettverksmøter for ansatte i barnehager med samiske barn, samt veiledningsmøter/ informasjonsmøter med aktuelle parter.

Sametinget avholder nettverkssamling for samiske grendeskoler.

For 2012 settes det av kr 400 000 til kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler.

5.3.10 Skrive- og lesehjelp til eldre – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.10 Skrive- og lesehjelp for eldre - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Skrive- og lesehjelp for eldre	a) -43	450	450	450	0	0,0 %
Sum		-43	450	450	450	0	0,0 %

a) Tilskuddet til samiske organisasjoner som arbeider med spørsmål knyttet til tapt skolegang

under andre verdenskrig på kr 200 000 er overført til denne ordningen og avsluttet.

Pilotprosjektet om skrive- og lesehjelp til eldre videreføres i 2012. Pilotprosjektet skal i gi samiskspråklige eldre skrive- og lesebistand. Veiledningskontoret skal være lokalisert i en av kommunene innenfor forvaltningsområdet for samisk språk i Finnmark.

For 2012 settes det av kr 450 000 til skrive- og lesehjelp til eldre.

5.3.11 Pilotprosjekt – kompetansesenter for samisk naturbruk – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.11 Pilotprosjekt kompetansesenter for samisk naturbruk - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Pilotprosjekt kompetansesenter for samisk naturbruk	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Målet er å skaffe til veie og benytte kunnskap om samisk naturbruk som en ressurs og som en viktig del av erfaringsbasert kunnskap som skal brukes i forvaltning av naturressurser. Pilotprosjektet skal ha sin hovedtyngde på utredning, utvikling, systematisering, kartlegging, nettverksbygging og synliggjøring av tradisjonell kunnskap. Prosjektet har sitt utgangspunkt i Sametingets oppfølging og konkretisering av de foreløpige resultatene fra Árbodiehtu-prosjektet, og skal danne grunnlaget for oppfølging av tiltakspunktet i Regjeringens nordområdestrategi om videreføring av prosjektet gjennom institusjonalisering, utvikling og bevaring av tradisjonell kunnskap særlig knyttet til samisk naturbruk. Prosjektet skal evalueres etter 3 år.

For 2012 settes det av kr 500 000 til Pilotprosjekt – kompetansesenter for samisk naturbruk.

6 Helse og sosial

Sametingets helse- og sosialpolitikk bygger på en likeverdig helse- og sosialtjeneste til det samiske folk på lik linje med befolkningen for øvrig. Grunnlaget for å sikre målsettingen om en likeverdig tjeneste er kunnskap om og kompetanse i flerkulturell forståelse og samisk språk og kultur på alle nivåer.

6.1 Mål

Hovedmål

- En likeverdig helse- og sosialtjeneste til det samiske folk som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur.

Delmål

- En styrket helse- og sosialtjeneste tilpasset det samiske folks rettigheter og behov.
- Helse- og sosialfaglig personell på alle nivå har samisk språk- og kulturkompetanse.

6.2 Strategier

- Gjennom dialog og samarbeid med myndigheter og relevante aktører sikre Sametingets innflytelse på utforming og gjennomføring av helse- og sosialtjenester til det samiske folk.
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å utvikle og tilrettelegge for en helse- og sosialtjeneste på alle nivå, som bygger på samisk språk- og kulturforståelse.

6.3 Økonomiske virkemidler

6.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til helse og sosial

Tabell 6.3.1 Samletabell - Helse og sosial (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	0	500	500	515	15	3,0 %
	Søkerbasert tilskudd	3 209	2 850	2 850	2 850	0	0,0 %
	Prosjekt i egen regi	0	0	0	600	600	-
Sum		3 209	3 350	3 350	3 965	615	18,4 %

6.3.2 Brukerrettede tilbud for eldre samer – direkte tilskudd

Tabell 6.3.2 Brukerrettede tilbud for eldre samer - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Brukerrettede tilbud for eldre samer	0	500	500	515	15	3,0 %
Sum		0	500	500	515	15	3,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Videreføre og videreutvikle etablerte forebyggende og frivillige tiltak for eldre samer som et supplement til offentlige helse- og sosialtjenester
- Tilby veiledning og rådgivning og være en modell for andre som ønsker å fremme frivillige tiltak for samiske eldre

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Várdobáiki samisk senter

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske eldre og samiske språk- og kultursentre som ønsker å etablere etablerte forebyggende og frivillig tiltak for eldre samer som et supplement til offentlige tjenester

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes det kr 515 000 til brukerrettede tiltak for eldre samer.

6.3.3 Helse- og sosialprosjekter – søkerbaserte tilskudd

Tabell 6.3.3 Helse- og sosialprosjekter - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Helse- og sosialprosjekter	3 209	2 850	2 850	2 850	0	0,0 %
Sum		3 209	2 850	2 850	2 850	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- En bedre tilrettelagt helse- og sosialtjeneste for samiske brukere.

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Organisasjoner og institusjoner.
- Enkelt personer formelt knyttet til forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske brukere med behov for helse- og sosialtjenester.
- Kriterier for måloppnåelse:
- Prosjektresultater implementert i organisasjonens/institusjonens planverk.
- Antall utviklede metodeprosjekter implementert i institusjonens/organisasjonens virksomhet.
- Antall gjennomførte metode- og fagutviklingsprosjekter.

Prioriteringer for 2012:

- Prosjekter som fremmer kunnskap om samisk språk og kultur i eksisterende helse- og sosialtilbud.
- Metodeutviklingsprosjekter med fokus på styrking og utvikling av helse- og sosialtjenester.
- Prosjekter som har som mål å utvikle konkrete tiltak for permanent tilrettelegging.
- Prosjekter som utvikler gode redskaper for å måle og sikre kvalitet på helse- og sosialtilbud til den samiske befolkning.
- Prosjekter som har som mål å legge til rette for en språklig og kulturelt tilpasset rusomsorg.
- Utvikling av pasientrettet helse- og sosialfaglig litteratur som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur. Ren oversetting av litteratur eller brosjyrer til samisk faller utenfor prioriteringene.
- Forprosjekter for å utvikle forskningsideer og prosjektskisser.
- Prosjekter i sør- og lulesamiske områder som faller inn under virkemiddelets prioriteringer for 2012, og ellers øvrige vilkår for støtte, vil bli prioritert.
- Prosjekter for brukerrettede tilbud for eldre samer
- Prosjekter som har som mål å kartlegge og bedre den psykososiale helsen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 2 850 000 til helse- og sosialprosjekter.

6.3.4 Oppfølging av samhandlingsreformen - prosjekt i egen regi

Tabell 6.3.4 Oppfølging av samhandlingsreformen - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Oppfølging av samhandlingsreformen	0	0	0	600	600	-
Sum		0	0	0	600	600	-

Sametinget ser at den nylig vedtatte Samhandlingsreformen stiller samiske pasienter overfor nye utfordringer i forhold til samisk språk og kultur. Sametingets kontakt med sentrale myndigheter, institusjoner og kommuner i denne prosessen er viktig for å sikre samiske pasienters rettigheter. Det avsettes derfor ressurser til oppfølging av Samhandlingsreformen for samiske pasienter.

For 2012 avsettes det kr 600 000 til oppfølging av Samhandlingsreformen.

7 Arealer og miljø

Hovedmålsettingen i Sametingets miljø- og arealpolitikk er å sikre et langsiktig, bærekraftig perspektiv i all forvaltning av ressurser og arealer. Bærekraftig utvikling handler både om bruk og bevaring. Disponeringen av områdene og ressursene skal være grunnlagt på bruk og samiske rettigheter.

7.1 Mål

Hovedmål

- Bærekraftig utnytting, bevaring og forvaltning av arealer og ressurser i samiske områder

Delmål

- Vern skal gagne samiske næringer og samisk kulturarv
- Ressurs- og energiutvinning skal styrke samisk kultur og samfunnsliv
- Samiske rettigheter skal ivaretas i bevaring og bruk av arealer i samiske områder
- Det skal jobbes for at samiske næringer og samisk kultur blir mindre sårbare for klimaendringer
- Det skal jobbes for en bærekraftig forvaltning av rovvilt, som sikrer en bærekraftig reindrift og et bærekraftig jordbruk

7.2 Strategier

- Sikre samisk areal-, miljøvern gjennom dialog og samarbeid med sentrale, regionale og lokale myndigheter og berørte parter
- Undersøkelse og uttak av naturressurser skal skje i samsvar med Sametingets vedtatte politikk
- Utvikle positive klimatiltak og tilpasningsstrategier som gjør samiske samfunn mindre sårbare for klimaendringer
- Følge opp Sametingets forpliktelser i offentlig planlegging og konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven
- Være premissgiver for nasjonal og nordisk rovviltpolitikk og – forvaltning, herunder forsvarlig regulering av rovviltbestanden
- Følge opp verneprosessene i samiske områder
- Arbeide for at motorisert ferdsel i utmark skjer på en bærekraftig måte som tar hensyn til samisk bruk av natur- og kulturmiljø og samisk utmarkshøsting og kommunenes selvråderett i motorferdselspolitikken
- Arbeide for at tradisjonell kunnskap får en større plass i forvaltningen av arealer

- Medvirke til å styrke arealgrunnlaget for samisk næring og samisk ressursbruk
- Arbeide for å sikre samisk lokal deltakelse og medvirkning i all areal- og ressursforvaltning
- Arbeide for at administrative tiltak tilpasses for å sikre reindriftsutøvere den mobiliteten de trenger som følge av klimaendringer
- Følge opp arbeidet med Samerettsutvalget II, blant annet gjennom lokal og regional forankring av prosessen

7.3 Økonomiske virkemidler

Tabell 7.3 Samletabell - Miljø og areal (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Prosjekt i egen regi	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		0	0	0	1 000	1 000	-

7.3.1 Stiftelsen Protect- direkte tilskudd

Tabell 7.3.1 Stiftelsen Protect - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stiftelsen Protect	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		0	0	0	1 000	1 000	-

Stiftelsen Protect skal være det selvsagte valget blant samiske rettighetshavere for på profesjonell basis verne sine arealinteresser, land- og ressursrettigheter, samt utviklingsmuligheter. Stiftelsen skal ha en sentral, normgivende rolle for myndigheter og næringsaktører i deres arbeid eller virksomhet i samiske områder.

Mål for tilskuddsordningen:

- Gi samiske rettighetshavere et profesjonelt tilbud for å verne om arealinteresser, land- og ressursrettigheter og utviklingsmuligheter

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Stiftelsen Protect

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske rettighetshavere

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes det kr 1 000 000 stiftelsen Protect.

8 Kulturminnevern

8.1 Mål

Hovedmål

- Verne og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon, både som en del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en samisk miljø- og ressursforvaltning

Delmål

- Samiske kulturminner brukes som dokumentasjon for samisk tilstedeværelse, og som bidrag til styrking av samisk kultur og identitet
- Samiske kulturminner og kulturmiljøer ivaretas i disponering og bruk av arealer og ressurser
- I forvaltning av den samiske kulturarven vektlegges et bærekraftig og langsiktig perspektiv
- Sametingets forvaltningsmyndighet over samiske kulturminner er direkte nedfelt i kulturminneloven

8.2 Strategier

- Skape gode rammevilkår for samisk kulturminnevern gjennom dialog og samarbeid med sentrale, regionale og lokale myndigheter samt andre relevante aktører
- Gjennom dialog med sentrale myndigheter arbeide for at Sametinget får forvaltningsmyndighet over samiske kulturminner direkte nedfelt i kulturminneloven
- Forvalte samiske kulturminner på grunnlag av egen historie og egne verdier
- Dokumentere og formidle kunnskap om samiske kulturminner og kulturmiljø
- Ivareta samiske kulturminner utenfor konsultasjonsavtalens geografiske virkeområde
- Ivareta den immaterielle kulturarven, herunder registrering av muntlig tradisjon og samiske immaterielle kulturminner
- Integreere kjønnsperspektivet i arbeidet med dokumentasjon og registrering av samiske kulturminner og kulturmiljøer
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke kunnskapen om samisk tradisjon og historie samt grunnlaget for bevaring og vern av samiske kulturminner

8.3 Økonomiske virkemidler

Tabell 8.3. Samletabell - Kulturminnevern (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Søkerbasert tilskudd	1 833	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
	Prosjekter i egen regi	218	600	600	500	-100	-16,7 %
Sum		2 051	2 600	2 600	2 500	-100	-3,8 %

8.3.1 Kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

Tabell 8.3.1 Kulturminnevern (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Samisk kulturminnevern	1 833	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Sum		1 833	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Verne, bevare og synliggjøre samiske kulturminner og – miljø

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

For bygningsvernprosjekter:

- Eiere av venede samiske bygninger, i samarbeid med offentlige eller private institusjoner og organisasjoner
- Offentlige eller private institusjoner i samarbeid med eier

For prosjekter som ikke går inn under bygningsvern:

- Samiske kulturinstitusjoner/organisasjoner og samiske museer
- Institusjoner/organisasjoner og museer til prosjekter hvor det brukes kompetanse innen samisk kulturminnevern

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Brukere av samisk kulturminner og -miljø

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall samiske kulturminneregistreringer i 2012 i Kulturminnesøk, på bakgrunn av de prosjektene Sametinget har gitt tilskuddsmidler til
- Antall igangsatte restaurerings- og sikringstiltak i 2012
- Antall gjennomførte restaurerings- og sikringstiltak i 2012

Prioriteringer for 2012:

- Registrering av automatisk fredete samiske kulturminner og kulturmiljø. Områder som er lite undersøkt i forhold til samiske kulturminner prioriteres.
- Registreringer av automatisk freda samiske bygninger. Områder som er lite undersøkt i forhold til samiske kulturminner prioriteres.
- Skjøtselstiltak innenfor rammene for utarbeidet skjøtelsplan der slike finnes for samiske kulturmiljøer
- Utarbeidelse av skjøtelsplaner for truede samiske kulturmiljøer
- Restaurering av freda og verneverdige samiske bygninger
- Utarbeidelse av antikvariske restaureringsplaner for freda og verneverdige samiske bygninger
- Dokumentasjon av tradisjoner om tidligere samisk bruk og bosetning utenfor dagens reinbeitedistrikter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 2 000 000 til tilskudd til kulturminnevern.

8.3.2 Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen – prosjekt i egen regi

Tabell 8.3.2 Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen	218	600	600	500	-100	-16,7 %
Su m		218	600	600	500	-100	-16,7 %

Sametinget står som eier av eiendommen i Skoltebyen med tilhørende våningshus. Restaurering av våningshuset ble påbegynt 2011.

For 2012 avsettes det kr 500 000 til østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen.

9 Næring

9.1 Hovedmål

- Et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametingsmeldingen om næringsutvikling danner grunnlaget for budsjettet for 2012.

I næringsmeldingen ble det avdekket omfattende endring i næringsstrukturen fra primærnæringer til tjenesteytende næringer. I tillegg blir vi færre mennesker og har et svakt næringsliv. Samtidig er det et potensial for verdiskaping med basis i vår kultur og tradisjoner. Behovet for gode rammebetingelser, forskning, nyetableringer og nyskaping er stort.

Sametingets hovedmål for næringsutviklingen er et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametinget ønsker å oppnå hovedmålet ved å satse på fem innsatsområder: rammebetingelser innen primærnæringer, attraktive lokalsamfunn, kulturnæringer, innovasjon, forskning og verdiskaping, og kompetanseheving og nyetableringer. Politiske tiltak og økonomiske virkemidler skal bidra til å nå målene innenfor hvert innsatsområde.

Sametingets egen utfordring er å måle om vår politikk og våre tiltak har den effekten vi ønsker. For det første er det en utfordring fordi politikken og tiltakene som føres av statlige myndigheter, kommunene, fylkeskommunene, Innovasjon Norge og andre finansierer påvirker utviklingen i samiske områder i stor grad. For det andre tar det tid før man ser effekt av politikk og tiltak i samfunnet. Sametinget har utarbeidet kriterier for om vi oppnår målene vi har satt oss. Disse kriteriene må stadig utvikles slik at vi kan få svar på om vår politikk gir oss det sterke og allsidige næringslivet som er vårt mål.

9.2 Oversikt over økonomiske virkemidler til næring

Tabell 9.2. Samletabell næring (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	2 621	4 602	4 602	4 765	163	3,5 %
	Søkerbasert tilskudd	18 297	20 061	20 561	20 512	-49	-0,2 %
	Prosjekter i egenregi	376	1 500	2 000	2 950	950	47,5 %
	Næringsavtale for duodji	8 849	9 400	9 400	9 400	0	0,0 %
Sum		30 143	35 563	36 563	37 627	1 064	2,9 %

Tabell 9.2 Samletabell næring (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Rammebetingelser i primærnæringene	7 729	8 964	8 964	9 965	1 001	11,2 %
	Attraktive lokalsamfunn	4 843	8 447	8 947	7 047	-1 900	-21,2 %
	Kulturnæring	17 696	17 152	17 152	17 165	13	0,1 %
	Innovasjon, forskning og verdiskaping	45	150	150	1 050	900	600,0 %
	Kompetanseheving og nyetableringer	-170	850	1 350	2 400	1 050	77,8 %
Sum		30 143	35 563	36 563	37 627	1 064	2,9 %

Sametinget setter av midler til Verdiskapingsprogram for kombinasjonsnæringer og samisk reiseliv. Tiltakene i programmet spenner over flere budsjettposter i næringskapitlet.

For de økonomiske virkemidlene som ytes over næringskapitlet gjelder det geografiske virkeområdet for søkerbaserte tilskudd. Dette gjelder alle tilskuddsordningene unntatt de tilskuddene som ytes under næringsavtalen for duodji. For å se hvilke områder som tilhører det geografiske virkeområdet: se kapittel 19.

For de økonomiske virkemidlene som ytes over næringskapitlet gjelder virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området). Midler til næringsutvikling kan i tillegg til STN-området ytes til samiske kulturnæringer og tilleggsnæring i reindrift i hele landet. For tilskudd til reiseliv gjelder STN-området. For å se hvilke geografiske områder som tilhører STN-området, se kapittel 19.

9.3 Innsatsområde Rammebetingelser i primærnæringer

9.3.1 Mål

Bevare og utvikle marine næringer, reindrift og jordbruk som viktige kulturbærere og sysselsettere i samiske områder

9.3.2 Delmål

- Tilfredsstillende juridiske og økonomiske rammebetingelser
- Bedre lønnsomhet i primærnæringene
- God rekruttering
- Bedre kjønnsbalanse
- Rovviltpolitikk som tar hensyn til samiske næringer

9.3.3 Strategier

- Sikre arealer og ressurser
- Ha innflytelse på politikken innenfor marine næringer, reindrift, jordbruk og utmarksnæringer
- Legge til rette for videreføring av råvarer
- Bidra til utvikling av tilleggsnæringer
- Bidra til at det opprettes gode ordninger for generasjonsoverganger i primærnæringene
- Bidra til økt kvinneandel i primærnæringene
- Sikre utmarksutøvere tilgang til utmarksressursene

9.3.4 Kriterier for måloppnåelse

Lønnsomheten i primærnæringene øker i STN-området

Flere etableringer innen tilleggsnæringer i reindrifta

Flere generasjonsskifter og/eller nyetableringer i primærnæringene i STN-området

Flere kvinnelige næringsutøvere i jordbruk og reindrift i STN-området

Nedgang i tapstall i saue- og reindrifta i STN-området

9.3.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.3.5 Rammebetingelser i primærnæringene

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Marine næringer	5 032	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
	Jordbruk	2 697	4 799	4 799	4 800	1	0,0 %
	Reindrift	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		7 729	8 964	8 964	9 965	1 001	11,2 %

9.3.6 Tiltak

9.3.6.1 Tiltak 1: Arbeide strategisk for sikre arealer og ressurser – administrative oppgaver

Prioriteringer i 2012:

- Jobbe for at rammeverket etter Kystfiskeutvalget kommer på plass
- Jobbe for å få implementert forvaltningen av anadrome laksefisk
- Gi innspill til fastsetting av kvoter
- Gi innspill til reindrifts- og jordbruksavtalen
- Gjennomføre dialogmøter med primærnæringsorganisasjonene
- Jobbe for at kommunene etter plan- og bygningsloven setter av arealet som trengs for at primærnæringene i samiske områder skal kunne ha et tilfredsstillende arealgrunnlag.
- Være aktiv i andre arealprosesser for å sikre primærnæringene i samiske områder et tilfredsstillende arealgrunnlag

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Tilfredsstillende juridiske og økonomiske rammebetingelser
- Bedre lønnsomhet i primærnæringene

9.3.6.2 Tiltak 2: Bruke konsultasjoner aktivt – administrative oppgaver

Prioriteringer i 2012:

- Jobbe for å få utvidet rolle i jordbruks- og reindrifftsavtalen.
- Jobbe for bedre konsultasjoner med Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet i saker som angår marine næringer, reindrift, jordbruk og utmarksnæring i samiske områder for å oppnå gode tiltak rettet mot næringene.
- Inngå dialog med Landbruks- og matdepartementet og
- Innovasjon Norge om hvilke tiltak som kan settes i verk for å sikre nybygging og generasjonsovergang i jordbruket i samiske områder
- Jobbe med Miljøverndepartementet for en rovdyrbestand som er tilpasset levedyktige primærnæringer i samiske områder.
- Følge opp Direktoratet for Naturforvaltning sitt barmarkskjøringsprosjekt

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Tilfredsstillende juridiske og økonomiske rammebetingelser
- Bedre lønnsomhet i primærnæringene
- God rekruttering
- Rovviltpolitikk som tar hensyn til samiske næringer

9.3.6.3 Tiltak 3: Marine næringer – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.3.6.3 Marine næringer - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Marine næringer	5 032	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
Sum		5 032	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %

Prioriteringer i 2012:

- Tilskudd til kjøp av fiskebåter
- Tilskudd til videreutvikling og modernisering av mottaksanlegg
- Etablering, utvikling og/eller videreforedling av nye produkter innenfor marin næringsvirksomhet
- Kvinnelige næringsutøvere

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Næringsutøverne og etablerere i næringen

Budsjett:

- Kr 4 165 000

Skal bidra til:

- Bedre lønnsomhet i marine næringer
- God rekruttering

- Bedre kjønnsbalanse

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.3.6.4 Tiltak 4: Jordbruk – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.3.6.4 Jordbruk - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Jordbruk	2 697	4 799	4 799	4 800	1	0,0 %
SUM		2 697	4 799	4 799	4 800	1	0,0 %

Prioriteringer i 2012:

- Nybygging og omfattende ombygginger av driftsbygg.
- Statlige melkekvoter ved nyetablering eller overtakelse av gårdsbruk
- Kvinnelige næringsutøvere
- Videreføre samarbeidsprosjektet med Innovasjon Norge og Fylkesmannens landbruksavdeling i Finnmark om utvikling av jordbruk i områder med nedgang i antall bruk

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Næringsutøverne og etablerere i næringen – søkerbasert tilskudd

Budsjett:

- Kr 4 800 000

Skal bidra til:

- Bedre lønnsomhet i jordbruksnæringen
- God rekruttering
- Bedre kjønnsbalanse

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.3.6.5 Tiltak 5: Tilleggsnæring i reindriften – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.3.6.5 Reindrift - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilleggsnæring i reindriften	0	0	0	1 000	1 000	-
SUM		0	0	0	1 000	1 000	-

I reindriftingsforhandlingene overføres det årlig kr 2 000 000 til Sametinget som skal nyttes til tilleggsnæring i reindrift. Som en betydelig tilleggsnæring til reindriften overføres kr 1 000 000 direkte inn i næringsavtalen for duodji.

Prioriteringer i 2012:

- Nyetablering, produktutvikling og investeringer i tilleggsnæringer for reindriftsutøvere, utenom duodji

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Reineiere med registrert merke

Budsjett:

- Kr 1 000 000

Skal bidra til:

- Bedre lønnsomhet i reindriftnæringen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.4 Innsatsområde attraktive lokalsamfunn

9.4.1 Mål

- Attraktive og levedyktige samiske lokalsamfunn

9.4.2 Delmål

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder
- Økt tilflytting til samiske områder som bidrar til levedyktige lokalsamfunn
- Flere kompetansearbeidsplasser til ungdom

9.4.3 Strategier

- Ha tettere samarbeid med kommunene
- Bidra aktivt til etablering av kompetansearbeidsplasser til ungdom
- Fremme kulturmøteplasser
- Kvinnelig entreprenørskap
- Utvide ordningen med å skrive ned studielån for å rekruttere unge til kompetansearbeidsplasser

9.4.4 Kriterier for måloppnåelse

- Positiv befolkningsutvikling i STN området
- Økning av antall private bedrifter i STN området
- Flere sysselsatte innenfor service og småindustri i STN området

9.4.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.4.5. Attraktive lokalsamfunn

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Oppfølging og samarbeid med utviklingsmiljøer	501	500	500	600	100	20,0 %
	Variert næringsliv	4 342	7 947	8 447	6 447	-2 000	-23,0 %
SUM		4 843	8 447	8 947	7 047	-1 900	-21,0 %

9.4.6 Tiltak

9.4.6.1 Tiltak 1: Sette i gang og følge opp samarbeid med utviklingsmiljøer – administrative oppgaver

Tabell 9.4.6.1 Oppfølging og samarbeid med utviklingsmiljøer- prosjekt i egen regi

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Oppfølging og samarbeid med utviklingsmiljøer	a) 501	500	500	600	100	20,0 %
SUM		501	500	500	600	100	20,0 %

a) Tilskudd til næringsorganisasjoner er avsluttet og midlene er overført til denne ordningen

Prioriteringer i 2012:

- Sette i gang samarbeid for å avdekke satsingsbehov i utviklingsmiljø i samiske områder

Målgruppe:

- Utviklingsmiljø i samiske områder

Budsjett:

- Kr 600 000

Skal bidra til:

- Næringsutviklingsprosjekter i samiske områder

9.4.6.2 Tiltak 2: Initiere og følge opp samarbeid med andre organisasjoner - administrative oppgaver

Prioriteringer i 2012

- Følge opp samarbeidsavtalen med Innovasjon Norge
- Møte SIVA for å oppnå flere investeringer i samiske områder og videreutvikling av miljøer som bidrar til kompetansearbeidsplasser etter utdanning
- Følge opp fylkeskommunenes regionale utviklingsprogrammer, samt samarbeidsavtalene

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder

- Flere kompetansearbeidsplasser til ungdom

9.4.6.3 Tiltak 3: Aktivt oppsøke næringslivet og kommuner - administrative oppgaver

Prioriteringer i 2012

- Annonser og gjennomføre kontordag i Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Gamvik og Lebesby kommuner for å møte etablerere, næringslivsutøvere og kompetansemiljøer
- Møte KS for å påvirke kommunenes innsats for næringslivsutvikling i samiske områder
- Invitere til kommuneseminar med temaet attraktivitet, bosetting og næringsplanlegging

Målgruppe:

- Etablerere og næringslivsutøvere innenfor et variert næringsliv
- Kommunepolitikere og -administrasjon

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder
- Økt tilflytting til samiske områder som bidrar til levedyktige lokalsamfunn

9.4.6.4 Tiltak 4: Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd

Tabell 9.4.6.4 Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Variert næringsliv	4 342	7 947	8 447	6 447	-2 000	-23,7 %
SUM		4 342	7 947	8 447	6 447	-2 000	-23,7 %

Prioriteringer i 2012:

- Produktutvikling og investeringer som bidrar til en betydelig grad av bedriftsutvikling

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Bedrifter og etablerere innenfor tjeneste, service- og småindustri

Budsjett:

- Kr 6 447 000

Skal bidra til:

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder
- Flere kompetansearbeidsplasser til ungdom

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5 Innsatsområde kulturnæringer

9.5.1 Mål

- Flere arbeidsplasser i samiske kultur- og kulturbaserte næringer

9.5.2 Delmål

- Lønnsomme kulturnæringsbedrifter
- Økt omsetningen av egenprodusert duodji og andre kunst- og kulturprodukter
- Rekruttering til duodjinæringen
- Opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus

9.5.3 Strategier

- Fremme lønnsomhet i kultur- og kulturbaserte næringer
- Øke profesjonaliseringen og kommersialiseringen i samiske kulturnæringer
Prioritere lærlingeordning og utviklingsarbeid innenfor duodjinæringen

9.5.4 Kriterier for måloppnåelse

Økt lønnsomhet innen duodji

Økt lønnsomhet innen forlag, media og kultur i STN området

10 lærlinger i duodjinæringen

Økt antall bedrifter som satser på samisk reiseliv

9.5.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.5.5 Kulturnæringer

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utvikling av lønnsom samisk kulturnæring	0	0	0	800	800	-
	Samisk reiseliv	6 226	3 150	3 150	2 300	-850	-27,0 %
	Næringsavtale duodji	8 849	9 400	9 400	9 400	0	0,0 %
	Utvikling og rekruttering til duodjinæringen	612	2 500	2 500	2 500	0	0,0 %
	Duodjiinstitusjoner	2 009	2 102	2 102	2 165	63	3,0 %
Sum		17 696	17 152	17 152	17 165	13	0,1 %

9.5.6 Tiltak

9.5.6.1 Tiltak 1: Utvikling av lønnsom samisk kulturnæring - prosjekt i egen regi

Tabell 9.5.6.1 Utvikling av lønnsom samisk kulturnæring - prosjekt i egen regi

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utvikling samisk kulturnæring	0	0	0	800	800	-
Sum		0	0	0	800	800	-

Prioriteringer i 2012:

- Sette i gang prosjekt innen produktutvikling, nyskaping og nettverksbygging innenfor samisk kulturnæring
- Invitere til dialog med Kulturdepartementet for å utvikle felles plattform og forståelse av ønsket utvikling innen næringen

Budsjett:

- Kr 800 000

Skal bidra til:

- Lønnsomme kulturnæringsbedrifter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.2 Tiltak 2: Samisk reiseliv i vekst - VSP - søkerbasert tilskudd

Tabell 9.5.6.2 Samisk reiseliv - VSP - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Samisk reiseliv	a) 6 226	3 150	3 150	2 300	-850	-27,0 %
Sum		6 226	3 150	3 150	2 300	-850	-27,0 %

a) Post reiseliv og utmark er slått sammen i denne posten. Regnskapstallene 2010 og budsjett 2011 for VSP's næringskombinasjonsmidler er satt under denne.

Prioriteringer i 2012:

- Etablere samarbeid og nettverk mellom samiske reiselivsaktører internt og med det øvrige reiselivet i samiske områder
- Finansiere opplevelsesbaserte reiselivsaktiviteter der ekthet og troverdighet er i fokus
- Øke kompetansen blant reiselivsbedriftene
- Bedriftsutvikling av samiske reiselivsbedrifter
- Videreutvikle prosjekt om samisk reiseliv

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Reiselivsaktører som driver samisk opplevelsesbasert turisme

Budsjett:

- Kr 2 300 000

Skal bidra til:

- Opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.3 Tiltak 3: Næringsavtale for duodji

Tabell 9.5.6.3 Næringsavtale for duodji

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	3 620	4 000	4 000	3 600	-400	-10,0

						%
Investerings- og utviklingstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 995	3 140	3 140	3 000	-140	-4,5 %
Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	-19	0	0	200	200	-
Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	59	50	50	60	10	20,0 %
Kompetansetiltak - søkerbasert tilskudd	0	0	0	330	330	-
Salgsfremmende tiltak - søkerbasert tilskudd	549	550	550	550	0	0,0 %
Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd	468	468	468	468	0	0,0 %
Sámiid Duodji OS - direkte tilskudd	1 092	1 092	1 092	1 092	0	0,0 %
Fag- og økonomisk utvalg - prosjekt i egen regi	85	100	100	100	0	0,0 %
Sum	8 849	9 400	9 400	9 400	0	0,0 %

Sametinget har påtatt seg ansvaret å utvikle duodjinæringen. Sametinget gjennomfører årlig forhandlinger med organisasjonene Duojáriid ealáhussearvi og Sámiid Duodji om økonomiske rammebetingelser for næringen. Sametinget gjengir her hovedlinjene i avtalen.

Ordningene gjelder hele landet uavhengig av det geografiske virkeområdet for Sametingets midler til næringsutvikling.

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningene:

- Duodjiutøvere, -studenter, -bedrifter og -organisasjoner som kvalifiserer for tilskudd etter næringsavtalen

Budsjett:

Kr 9 400 000

Skal bidra til:

- Økt omsetningen av egenprodusert duodji
- Rekruttering til duodjinæringen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.4 Tiltak 4: Tilskudd til utvikling av og rekruttering til duodjinæringen – VSP – direkte tilskudd

Tabell 9.5.6.4 Utvikling og rekruttering til duodjinæringen - VSP - direkte tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Duodjeinstituhtta	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
	Opplæringskontoret i reindrift	-388	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
		612	2 500	2 500	2 500	0	0,0 %

Prioritering 2012:

- Veiledertjeneste for duodjiutøvere gjennom Duodjeinstituhtta

- Læringeordning i duodji gjennom Opplæringskontoret i reindrift

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Duodjeinstituhitta
- Opplæringskontoret i reindrift

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Duodjiutøvere
- Bedrifter som tar inn duodjilærlinger

Budsjett:

- Kr 1 000 000 til Duodjeinstituhitta
- Kr 1 500 000 til Opplæringskontoret i reindrift

Skal bidra til:

- Økt omsetningen av egenprodusert duodji
- Rekruttering til duodjinæringen

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.5 Tiltak 5: Tilskudd til Duodjeinstituhitta - direkte tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Duodjeinstituhitta	2 009	2 102	2 102	2 165	63	3,0 %
Sum		2 009	2 102	2 102	2 165	63	3,0 %

Prioritering 2012:

- Tilskudd til utvikling av Duodjeinstituhitta som ressurs for utvikling av duodjinæringen

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Duodjeinstituhitta

Målgruppe for ordningen:

- Duodjiutøvere

Budsjett:

- Kr 2 165 000

Skal bidra til:

- Økt omsetningen av egenprodusert duodji
- Rekruttering til duodjinæringen

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.6 Innovasjon, forskning og verdiskaping

9.6.1 Mål

Flere innovasjoner med basis i samisk samfunns- og næringsliv

9.6.2 Delmål

Økt nyskaping, vekst og fornying gjennom FoU-virksomhet

Bredere produktspekter

Økt forskningsaktivitet i næringslivet i samiske områder

9.6.3 Strategier

Stimulere til samarbeid mellom aktører

Kompetanseheving på markeds- og produktutvikling

Fremme lønnsomhet og profesjonalitet

Støtte opp om aktive utviklingsmiljø i samiske områder

Samarbeide med forskningsmiljøer som har kompetanse innenfor samisk næringsliv

Samarbeide med Innovasjon Norge for å øke nyskapingen i samiske områder

9.6.4 Kriterier for måloppnåelse

Flere forskningsprosjekter som omhandler samisk næringsliv

Høyere omsetning innen utmarksnæringen i STN området

Høyere omsetning innen småskala mat i STN området

9.6.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.6.5. Innovasjon, forskning og verdiskaping

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Faglig forum og utviklingsforum	45	150	150	150	0	0,0 %
	Utvikling i utmarksnæringene	0	0	0	900	900	-
Sum		45	150	150	1 050	900	600,0 %

9.6.6 Tiltak

9.6.6.1 Tiltak 1: Kontakt med forsknings- og utviklingsmiljø – administrative oppgaver

Tabell 9.6.6.1 Kontakt med forsknings- og utviklingsmiljø -VSP - prosjekt i egen regi

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Faglig forum og utviklingsforum	45	150	150	150	0	0,0 %
Sum		45	150	150	150	0	0,0 %

Prioriteringer for 2012:

Følge opp forsknings- og utdanningsinstitusjonenes samfunnskontrakt og forskning på samisk nærings- og samfunnsliv

- Initiere til forskning og utvikling i samiske næringer i VRI – Finnmark
  - Vurdere igangsetting av undersøkelse om reindriftens flaskehals i tilknytning til oppstart av tilleggsnæring innen utmark og turisme
- Faglig forum og utviklingsforum som skal gi innspill til verdiskapningsprogram for næringskombinasjoner og samisk reiseliv

Målgruppe:

Forsknings- og utviklingsmiljøer, VRI Finnmark

Samiske utviklingsmiljøer, ressurspersoner og offentlige aktører som jobber innenfor kombinasjonsnæringer og Samisk reiseliv

Budsjett:

Administrative kostnader

Kr 150 000 til faglig forum og utviklingsforum

Skal bidra til:

Økt nyskaping, vekst og fornying gjennom FoU-virksomhet

Økt forskningsaktivitet i næringslivet i samiske områder

9.6.6.2 Tiltak 2: Utvikling i utmarksnæringene – VSP – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.6.6.2 Utvikling i utmarksnæringene - VSP - Søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utvikling i utmarksnæringene	0	0	0	900	900	-
Sum		0	0	0	900	900	-

Prioriteringer i 2012:

Tiltak som gir videreforedling av utmarksprodukter

Tiltak som gir lokal videreforedling av mat fra samiske områder

Tiltak som gir kompetanseheving innen høsting, produksjon og salg av utmarksprodukter

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningene:

Utmarksnæringsutøvere

Foretak som driver småskalamatproduksjon

Budsjett:

Kr 900 000

Skal bidra til

Bredere produktspekter

Økt nyskaping, vekst og fornying gjennom FoU-virksomhet

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.7 Innsatsområde: Kompetanseheving og nyetableringer

9.7.1 Mål

Økt etableringshyppighet i samiske områder

9.7.2 Delmål

Høyere kompetanse i næringslivet

Flere nyetableringer

Økt entreprenørskap

9.7.3 Strategier

Gi etablereropplæring og oppfølging

Oppfordre videregående skoler til å prioritere entreprenørskap i skolen

Tilby kompetansehevende tiltak

Kompetansehevende tiltak tilpasset samiske kombinasjonsutøvere

9.7.4 Kriterier for måloppnåelse

Høyere antall nyetableringer i kommunene i STN-området

Økt overlevelsrate i næringslivet i STN-området

9.7.5 Økonomiske virkemidler

Tabell 9.7.5. Kompetanseheving og nyetableringer

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Etableringsstipend	0	0	0	900	900	-
	Ungdomsbedrift	0	0	0	100	100	-
	Kompetanseheving og oppfølging	-170	850	1 350	1 400	50	3,7 %
Sum		-170	850	1 350	2 400	1 050	77,8 %

9.7.6 Tiltak

9.7.6.1 Tiltak 1: Etablererstipend - VSP - søkerbasert tilskudd

Tabell 9.7.6.1 Etableringsstipend - VSP - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Etableringsstipend	0	0	0	900	900	-

Sum	0	0	0	900	900	-
-----	---	---	---	-----	-----	---

Prioriteringer 2012:

Utvikling og etablering av virksomheter innen kombinasjonsnæring og opplevelsesbasert reiseliv

Målgruppe:

Personer som ønsker å utvikle og etablere egen virksomhet innen kombinasjonsnæring og Samisk reiseliv

Kvinnelige etablerere

Budsjett:

Kr 900 000

Skal bidra til:

Høyere kompetanse i næringslivet

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.7.6.2 Tiltak 2: Ungt entreprenørskap - direkte tilskudd

Tabell 9.7.6.2. Ungt entreprenørskap- direkte tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Ungdomsbedrift	0	0	0	100	100	-
Sum		0	0	0	100	100	-

Prioriteringer 2012:

Utvikling av elevbedrifter som har forretningsideer med samisk innhold - elevbedriftene må selv definere det samiske innholdet

Målgruppe:

Ungt entreprenørskap Norge

Budsjett:

Kr 100 000

Skal bidra til:

Økt entreprenørskap

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.7.6.3 Tiltak 3: Kompetanseheving og oppfølging - VSP - Prosjekt i egen regi

Tabell 9.7.6.3. Kompetanseheving og oppfølging - VSP - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kompetanseheving og oppfølging a)	-170	850	1 350	1 400	50	3,7 %
Sum		-170	850	1 350	1 400	50	3,7 %

a) Regnskapstallene 2010 og budsjett 2011 for VSP's utredningsmidler er satt under denne posten i 2012

Prioriteringer i 2012:

Igangsette etablereropplæring og oppfølging av kvinnelige etablerere

Målgruppe:

Etablerere som har mottatt støtte fra Sametinget og andre som satser innen kombinasjonsnæringer og Samisk reiseliv

Kvinnelige etablerere

Budsjett:

Kr 1 400 000

Skal bidra til:

Høyere kompetanse i næringslivet

Flere nyetableringer

Økt entreprenørskap

10 Regionalutvikling

Sametinget arbeider med å legge forholdene til rette slik at det samiske folk selv, og på egne premisser skal ha mulighet til å utvikle sine samfunn, sitt språk og kultur på best mulig måte. Dette er et ansvar som Sametinget verken skal, kan eller vil bære alene.

10.1 Mål

Hovedmål

Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Delmål

Skape gode rammevilkår for samisk språk, kultur og samfunnsliv gjennom dialog og samarbeid med regionale og lokale myndigheter samt andre relevante aktører

10.2 Strategier

- Optimalisere samarbeidsavtalene med fylkeskommunene
- Målrettet og prioriterte samarbeidsavtaler
- En mer aktiv rolle overfor kommunene
- En helhetlig politikk overfor kommunene
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv

10.3 Økonomiske virkemidler

10.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til regionalutvikling

Tabell 10.3.1 Samletabell -
Regionalutvikling

(i 1000
kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
------	------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------------	--------------

Søkerbasert tilskudd	3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %
Sum	3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %

10.3.2 Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd

Tabell 10.3.2 Regionale utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	Regionalutvikling	3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %
Sum		3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Gjennom fellessatsinger styrke og synliggjøre samisk kultur, språk og samfunnsliv innenfor samarbeidsavtalenes områder.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen innenfor samarbeidsavtalens områder

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapporteringer på måloppnåelse i henhold tiltaksplan i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene

Prioriteringer for 2012:

- Samarbeidsprosjekter med fylkeskommunene som Sametinget har samarbeidsavtale med. Et slikt prosjekt er Sápmi Music hvor Sametinget oppfylder sin økonomiske del.

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 3 707 000 til tilskudd til regionalutviklingsprosjekter.

11 Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Sametinget forvalter prinsipielle standpunkt og interesser som fremmes og forsvares på den internasjonale arena. Det er viktig at urfolksdimensjonen i nasjonale og internasjonale fora blir ivaretatt, og at saker som har betydning for urfolk blir fremmet både nasjonalt og internasjonalt. Det grenseoverskridende arbeidet retter seg blant annet mot nasjonale og internasjonale fora og arenaer som angår FN, nordområdepolitikk, Samisk parlamentarisk råd, barentssamarbeidet, nordisk samarbeid, arktisk samarbeid, Interreg og EU.

11.1 Mål

Hovedmål

- Urfolk bestemmer over egen utvikling og har mulighet til å ivareta egne interesser internasjonalt.

Delmål

- En likeverdig sameksistens og utviklingsmuligheter for alle folkegrupper og for begge kjønn i nordområdene.
- Et utstrakt samarbeid mellom samene over landegrensene.
- Sametinget er en selvstendig aktør i samspill med andre i det internasjonale arbeidet.
- Den internasjonale rettsutviklingen for urfolk er bedret.

11.2 Strategier

- Arbeide nordisk og internasjonalt for å styrke samisk selvbestemmelse.
- Bidra til en nordområdeutvikling som styrker utvikling av samisk og andre urfolks kultur og samfunn.
- Styrke samenes situasjon i Russland.
- Gjennom internasjonalt samarbeid skape gode rammevilkår for andre urfolk.

11.3 Økonomiske virkemidler

11.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Tabell 11.3.1 Samletabell - Internasjonalt og samisk samarbeid (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	600	600	600	619	19	3,2 %
	Søkerbasert tilskudd	1 043	1 100	1 100	600	-500	-45,5 %
Sum		1 643	1 700	1 700	1 219	-481	-28,3 %

11.3.2 Barents urfolksskontor i Lovozero – direkte tilskudd

Tabell 11.3.2 Barents urfolksskontor i Lovozero - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Barents urfolksskontor i Lovozero	250	250	250	258	8	3,2 %
Sum		250	250	250	258	8	3,2 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Urfolk skal ha muligheter til aktiv deltakelse i barentssamarbeidet

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Barents urfolksskontor i Lovozero

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Urfolksrepresentanter og andre aktører i barentssamarbeidet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 258 000 til Barents urfolksskontor i Lovozero.

11.3.3 Samiske grenseoverskridende organisasjoner - direkte tilskudd

Tabell 11.3.3 Samisk grenseoverskridende organisasjoner - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samerådet - norsk seksjon	350	350	350	361	11	3,1 %
Sum		350	350	350	361	11	3,1 %

Samiske grenseoverskridende organisasjoner arbeider for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå.

Mål for tilskuddsordningen

- Sikre et forutsigbart økonomisk grunnlag for Samerådet – norsk seksjon, slik at organisasjonen kan arbeide for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen

- Samerådet – norsk seksjon

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 361 000 til samiske grenseoverskridende organisasjoner.

11.3.4 Internasjonale tiltak - søkerbasert tilskudd

Tabell 11.3.4 Internasjonale tiltak - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Internasjonale tiltak	a) 1 043	1 100	1 100	600	-500	-45,5 %
Sum		1 043	1 100	1 100	600	-500	-45,5 %

a) kr 500 000 er overført til språkkapittel

3.3.4 Nordisk samisk språksamarbeid

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke utviklingen av urfolks kultur og samfunnsliv

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Urfolk

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte møter og arrangementer

Prioriteringer for 2012:

- Internasjonale tiltak og prosjekter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 600 000 til internasjonale tiltak.

12 Samiske organisasjoner

Et demokratisk samfunn er avhengig av et aktivt og variert organisasjonsliv. Samiske organisasjoner er viktige aktører i utviklingen av samiske samfunn.

Hovedmål

- Opprettholde et variert samisk organisasjonsliv

Strategi

- Gjennom aktiv virkemiddelbruk legge til rette for et variert organisasjonsliv

12.1 Økonomiske virkemidler

12.1.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til samiske organisasjoner

Tabell 12.1.1 Samletabell - Samiske organisasjoner (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	2 451	2 451	2 451	2 451	0	-
	Søkerbasert tilskudd	650	700	700	1 200	500	71,4 %
Sum		3 101	3 151	3 151	3 651	500	15,9 %

12.1.2 Samiske hovedorganisasjoner – direkte tilskudd

Tabell 12.1.2 Samisk hovedorganisasjoner - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske hovedorganisasjoner	2 451	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %
Sum		2 451	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %

En samisk hovedorganisasjon er en landsomfattende organisasjon med bredde i aktivitetene. Det vil si at aktiviteten ikke er rettet mot et avgrenset område av samfunnet. Organisasjonen arbeider både med politisk arbeid, kulturarbeid og studievirksomhet.

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Norske samers riksforbund
- Samenes folkeforbund

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 2 451 000 til samiske hovedorganisasjoner.

12.1.3 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget - søkerbasert tilskudd

Tabell 12.1.3 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget (i 1000 kr) - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Organisasjonene til partier og grupper som er som er representert på Sametinget

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 500 000 til organisasjonene til grupper og partier som er representert i Sametinget.

12.1.4 Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner - søkerbasert tilskudd

Tabell 12.1.4 Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner	350	400	400	400	0	0,0 %
Sum		350	400	400	400	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturorganisasjoner
- Landsomfattende partipolitisk uavhengige samiske ungdomsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 400 000 til samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner.

12.1.5 Samiske likestillingsorganisasjoner - søkerbasert tilskudd

Tabell 12.1.5 Samiske likestillingsorganisasjoner - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske likestillingsorganisasjoner	300	300	300	300	0	0,0 %
Sum		300	300	300	300	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske likestillingsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 300 000 til samiske likestillingsorganisasjoner.

13 Andre virkemidler

Tabell 13.0 Samletabell - Andre virkemidler (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Virkemidler til sametingsrådet disposisjon	1 576	2 200	2 550	1 440	-1 110	-43,5 %
	Virkemidler til plenumsledelsen disposisjon	4 232	4 232	4 232	4 232	0	0,0 %
Sum		5 808	6 432	6 782	5 672	-1 110	-16,4 %

13.1 Virkemidler til sametingsrådets disposisjon

Tabell 13.1 Virkemidler til sametingsrådets disposisjon

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Frie virkemidler	588	300	300	300	0	0,0 %
	Likestillingstiltak	238	300	300	300	0	0,0 %
	Oppfølging av institusjonsmelding	250	350	700	390	-310	-44,3 %
	Senter for samisk i opplæringen	500	500	500	0	-500	-100,0 %
	Verddeprosjektet	0	250	250	250	0	0,0 %
	Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker	0	0	0	200	200	-
	Prosjekt om samiske leker og ped. materiell til barnehager	a) 0	500	500	0	-500	-100,0 %
Sum		1 576	2 200	2 550	1 440	-1 110	-43,5 %

a) Det er overført kr 500 000 til opplæringskapittel 4.2.3 tilskudd til samiske barnehager.

13.1.1 Frie virkemidler – søkerbasert tilskudd

Tabell 13.1.1 Frie virkemidler

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Frie virkemidler	588	300	300	300	0	0,0 %
Sum		588	300	300	300	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Mangfold av samiske aktiviteter

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Foretak
- Enkeltpersoner

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte tiltak

Prioriteringer for 2012:

- Samisk foreldrenettverk

- Vurderes i henhold til innkomne søknader

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 300 000 til frie virkemidler.

13.1.2 Likestillingstiltak - direkte tilskudd

Tabell 13.1.2 Likestillingstiltak

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Likestillingstiltak	238	300	300	300	0	0,0 %
Sum		238	300	300	300	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Fremmer likestilling og antidiskriminering i det samiske samfunnet

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Gáldu – kompetansesenteret for urfolk

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Det samiske samfunnet

Kriterier for måloppnåelse

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes det kr 300 000 til likestillingstiltak.

13.1.3 Oppfølging av institusjonsmeldingen

Tabell 13.1.3 Oppfølging av institusjonsmeldingen

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Oppfølging av institusjonsmelding	250	350	700	390	-310	-44,3 %
Sum		250	350	700	390	-310	-44,3 %

Sametingsrådet vedtok 21. august 2009 sin melding om samisk institusjonsutvikling ”Samiske institusjoner og det sivile samiske samfunnet”. I meldingen foreslås tiltak som berører de enkelte institusjonene direkte hva gjelder styreoppnevninger, organisasjonsform og sammenslåinger, og at tiltakene skal følges opp i dialog mellom de enkelte institusjonene og Sametinget. Det viser seg at institusjonene har ulike behov for prosesser for å imøtekomme institusjonsmeldingen, spesielt i forhold til juridiske spørsmål. Kartlegging av behovet for frittstående samiske kulturhus i Alta kommune skal også gjennomføres i 2012.

For 2012 avsettes kr 390 000 til oppfølging av institusjonsmeldingen.

13.1.4 Verdde-prosjektet – prosjekt i egen regi

Tabell 13.1.4 Verdde-prosjektet - prosjekt i egen regi

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Verdde-prosjektet	0	250	250	250	0	0,0 %
Sum		0	250	250	250	0	0,0 %

Målet med Verdde-pilotprosjektet er å bidra til holdningsskapende og konfliktforebyggende tiltak i utvalgte kommuner. Prosjektet skal bidra til kulturutveksling, brobygging og dialog mellom barn og unge med samisk og norsk/kvensk kulturbakgrunn, og bidra til økt forståelse og aksept for kulturelle forskjeller, gjennom felles elevtreff, temadager mv. Ordningen skal evalueres i 2013.

Tilskuddsmottakere er Alta og Kautokeino kommuner som utformer prosjektets nærmere innhold i samråd med Sametingsrådet eller det organet Sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 250 000 til Verdde-prosjekt.

13.1.5 Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker – prosjekt i egen regi

Tabell 13.1.5 Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker - prosjekt i egen regi

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker	0	0	0	200	200	-
Sum		0	0	0	200	200	-

Sametinget initierer til en gjennomgang og utredning av rettighetsforhold rundt samers rett til reinmerke. Det er behov for en vurdering av reinmerkerettighetens innhold etter samiske sedvaner og forholdet til gjeldende reindrifsløvgivning og annet regelverk, særlig med henblikk på de samene som er blitt fratatt retten til reinmerke. Kartleggingen og utredningen utføres i samarbeid med kompetansmiljøer som har nødvendig fagkompetanse i samiske rettighetsforhold.

For 2012 avsettes det kr 200 000 til forstudie for å igangsette prosess for å kartlegge samers rettigheter til reinmerker.

13.2 Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon

Tabell 13.2 Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Politiske grupper i Sametinget	3 219	3 219	3 219	3 219	0	0,0 %
	Opposisjonens arbeidsvilkår	1 013	1 013	1 013	1 013	0	0,0 %
Sum		4 232	4 232	4 232	4 232	0	0,0 %

13.2.1 Politiske grupper i Sametinget – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Godt organiserte politiske grupper på Sametinget

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til Reglement for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.94 med endringer av 28.11.07

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 3 219 000 til politiske grupper i Sametinget.

13.2.2 Opposisjonens arbeidsvilkår – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Gode arbeidsvilkår for opposisjonen på Sametinget

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen

- Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold Reglement for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.94 med endringer av 28.11.07, og som har definert seg som en del av opposisjonen

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 1 013 000 til opposisjonens arbeidsvilkår.

14 Andre tiltak som ikke er virkemidler

Tabell 14.0 Andre tiltak (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Konferanser i regi av Sametinget	524	1 350	1 550	1 873	323	20,8 %
	Samiskrelatert statistikk i Norge	0	375	375	375	0	0,0 %
	Utdeling av priser og stipender	144	100	100	100	0	0,0 %
	Forskning og utvikling, utredninger og dok.prosjekter.	197	1 300	1 700	500	-1 200	-70,6 %
	Evalueringer	421	900	900	1 000	100	11,1 %
Sum		1 286	4 025	4 625	3 848	-777	-16,8 %

14.1 Konferanser i regi av Sametinget

Tabell 14.1 Konferanser i regi av Sametinget (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Konferanser i regi av Sametinget	524	1 350	1 550	1 873	323	20,8 %
Sum		524	1 350	1 550	1 873	323	20,8 %

Posten omfatter de ulike konferansene Sametinget skal arrangere i 2012. Sametingsrådet fastsetter nærmere hvilke konferanser som skal arrangeres.

For 2012 avsettes kr 1 873 000 til konferanser i regi av Sametinget.

14.2 Samiskrelatert statistikk i Norge

Tabell 14.2 Samiskrelatert statistikk i Norge (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiskrelatert statistikk i Norge	0	375	375	375	0	0,0 %
Sum		0	375	375	375	0	0,0 %

Sametinget har inngått avtale med Statistisk sentralbyrå (SSB) om produksjon av samiskrelatert statistikk. Midlene dekker produksjon av publikasjonen Samisk statistikk. Det er overført kr 350 000 kroner fra kap. 1500 Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet, post 21 Spesielle driftsutgifter til Sametinget til formålet. Tidligere var ikke denne spesifisert slik i statsbudsjettet og i 2009 fikk Sametinget kr 300 000 til formålet.

I henhold til avtale med til Statistisk sentralbyrå (SSB) avsetter Sametinget kr 375 000 til produksjon av samiskrelatert statistikk i Norge.

14.3 Utdeling av priser og stipend

Tabell 14.3 Utdeling av priser og stipender (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kultur- og idrettsstipend for ungdom	144	100	100	0	-100	-100,0 %
	Nordisk samisk likestillingspris	0	0	0	100	100	-
Sum		144	100	100	100	0	0,0 %

14.3.1 Nordisk samisk likestillingspris

Formålet med likestillingsprisen er å stimulere til økt innsats i arbeidet med å fremme likestilling og likeverd mellom menn og kvinner på tvers av landegrensene i samiske samfunn.

Likestillingsprisen består av et kunstverk og et pengebeløp med en samlet verdi på € 10 000. Prisen kan gis til enkeltpersoner, grupper, bedrifter, organisasjoner, lag eller foreninger, skoler eller andre offentlige etater som engasjerer seg i slikt arbeid, eller har gjennomført tiltak som har styrket og fremmet likestilling i praksis.

Prisen deles ut hvert femte år.

For 2012 avsettes det kr 100 000 til nordisk samisk likestillingspris.

14.4 Utredninger og dokumentasjonsprosjekter

Tabell 14.4 Utredninger og dok.prosjekter (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utredninger og dok.prosjekter	a) 197	1 300	1 700	500	-1 200	-70,6 %
Sum		197	1 300	1 700	500	-1 200	-70,6 %

a) kr 500 000 er flyttet til språkkapittel under post terminologi- og stedsnavn og kr 300 000 til oppfølging av samhandlingsreformen.

De fleste politiske beslutninger i et samfunn tas på bakgrunn av resultater fra forskning, dokumentasjon og utredninger. Det er en utfordring for det samiske samfunnet og samenes folkevalgte organ, Sametinget, at det er lite omfang på forskning og dokumentasjon som omhandler samiske samfunnsforhold. Utredninger og statistikk som viser behov, behovsendringer, kvalitet og måloppnåelse for ulike samfunnstiltak må være tilgjengelig for fremtidige beslutninger som angår den samiske samfunnsutviklingen.

For 2012 avsettes det kr 500 000 til utredninger og dokumentasjonsprosjekter.

14.5 Evalueringer

Tabell 14.5 Evalueringer (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Evaluering av tilskuddsordninger	421	900	900	1 000	100	11,1 %
Sum		421	900	900	1 000	100	11,1 %

For 2012 avsettes det kr 1 000 000 til evaluering av tilskuddsordninger. De ordningene som er gjenstand for evaluering skal også evalueres og revideres i et kjønnsperspektiv.

Prioritering for 2012:

- Evaluering av kunstneravtalen
- Språkprosjekter

15 Driftsutgifter politisk nivå

Tabell 15.0 Driftsutgifter politisk nivå (i 1000 kr)

Koststed	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
1010	Sametingets plenum	9 159	9 300	9 300	8 651	-649	-7,0 %
1110	Sametingets plenumsledelse	1 547	2 012	2 012	2 072	60	3,0 %
1120	Sametingets kontrollutvalg	478	300	500	500	0	0,0 %
1310	Samisk parlamentarisk råd	185	500	500	700	200	40,0 %
1410	Sametingets tilskuddstyre	1 011	0	0	0	0	-
1510	Sametingsrådet	8 712	8 487	8 487	8 742	255	3,0 %
	Sametingets språkstyre	125	350	350	0	-350	-100,0 %
	Samisk språknemnd a)	1 077	500	500	0	-500	-100,0 %
1910	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUPU)	234	325	325	335	10	3,1 %
1920	Sametingets eldreråd	0	0	0	100	100	-
1930	Sametingets klagenemnd	0	0	0	150	150	-
SUM		22 528	21 774	21 974	21 250	-974	-4,4 %

a) Kr 500 000 er flyttet til språkkapittel under post Nordisk samisk språksamarbeid

15.1 Sametingets plenum

I denne posten ligger midler til Sametingets plenum, fagkomiteene og gruppene. Antall plenum i 2012 settes til 4.

For 2012 settes det av kr 8 651 000 til Sametingets plenum.

15.2 Sametingets plenumsledelse

På plenumsledelsens budsjett settes det av midler til dekking av lønn til plenumslederen og godtgjørelser og reiseutgifter til plenumsledelsen for møtevirksomhet utenom plenums møtene. I tillegg videreføres ordningen med midler til fagkomiteenes befaringer og høringer med kr 600 000, som forvaltes av plenumsledelsen.

Med bakgrunn i Sametingets vedtak i sak 17/06 Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, som forvaltes av plenumsledelsen, beregnes kr 50 000 til revisorgodkjenning av gruppemidlene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår.

I midlene avsatt til plenumsledelsen inkluderer godtgjørelse til medlem og varamedlem oppnevnt av Sametinget til FeFos kontrollkomité på kr 45 000.

For 2012 settes det av kr 2 072 000 til Sametingets plenumsledelse.

15.3 Sametingets kontrollutvalg

For 2012 settes det av kr 500 000 til Sametingets kontrollutvalg.

15.4 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Samisk parlamentarisk råd (SPR) er et parlamentarisk samarbeidsorgan for sametingene i Finland, Norge og Sverige, med samene fra russisk side som permanente deltagere. Sametinget i Norge tildeles kr 500 000 til SPR over statsbudsjettet i Norge. Delegasjonens utgifter til deltakelse på SPR-møter og øvrig representasjon dekkes av de ulike sametingene.

Sametinget i Norge overtar ledervervet i SPR høsten 2011. Sekretariatsfunksjonen følger ledervervet. Sekretariatsfunksjonen inkluderer bl.a. koordinatorfunksjon, dekking av utgifter til oversetting og tolking, dekking av utgifter for permanente deltakere og gjennomføring av minst 4 styremøter og ett plenums møte i året, og til deltakelse i møter og representasjonsoppdrag, hvor deltakelse i internasjonale møter vil være det som er mest kostnads krevende.

For 2012 settes det av kr 700 000 til drift av Samisk parlamentarisk råd.

15.5 Sametingsrådet

Posten dekker presidentens og visepresidentens lønn, tre rådsmedlemmer i hel stilling med lønn som utgjør 90 % av visepresidentens lønn samt politiske rådgivere. I tillegg settes det av midler til gjennomføring av ulike seminarer som avholdes under plenum.

Presidentens lønn følger regjeringsmedlemmenes lønn med fratrekk på kr 150 000. Visepresidentens lønn følger stortingsrepresentantenes godtgjørelse.

For 2012 settes det av kr 8 742 000 til sametingsrådet.

15.6 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)

For 2012 settes det av kr 335 000 til Sametingets ungdomspolitisk utvalg.

15.7 Sametingets eldreråd

Sametingsrådet oppnevner Sametingets eldreråd for perioden 2012-2014, og fastsetter mandat for rådet. Eldrerådet skal være et rådgivende organ for Sametingsrådet og skal bistå rådet i utformingen av Sametingets eldrepolitikk. Eldrerådet skal ha bred geografisk representasjon.

For 2012 settes det av kr 100 000 til Sametingets eldreråd.

15.8 Sametingets klagenemnd

Sametingets plenum vedtok i mars 2011 å etablere Sametingets klagenemnda for tilskuddsaker. Administrative ressurser knyttet til klagenemnda er lagt under plenumsstaben i Sametingets administrasjon. I 2012 legges opp til å holde ca. 5 møter i klagenemnda.

For 2012 settes det av kr 150 000 til Sametingets klagenemnda for tilskuddsaker.

16 Driftsutgifter administrativt nivå

Tabell 16.1 Driftsutgifter administrasjon

Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
- Driftsutgifter administrasjon	84 977	89 300	90 560	90 000	-560	-0,6 %
- Spesielle prosjekter	-316	0	3 600	0	-3 600	-100,0 %
SUM	84 661	89 300	94 160	90 000	-4 160	-4,4 %

Sametingets administrasjon har i hovedsak tre ulike roller overfor de folkevalgte og publikum:

- Forbereder forvaltningssaker for Sametingets ulike politiske beslutningsorgan
- Parlamentsforvaltning for Sametinget
- Politisk sekretariat for sametingsrådet

I Sametinget er både parlamentet, den politiske ledelsen og forvaltningen samlet i én organisasjon. I 2011 er det gjennomført en omfattende omorganisering av Sametingets administrasjon. Administrasjonen har over 135 ansatte og er nå delt opp i 7 fagavdelinger og 2 staber:

- Avdeling for språk (GIE)
- Avdeling for oppvekst og opplæring (BOA)
- Avdeling for næring, kultur og helse (EKD)
- Avdeling for rettigheter og internasjonale spørsmål (VUR)
- Avdeling for kulturminner, areal og miljø (KAB)
- Avdeling for administrasjon (HÅL)
- Avdeling for kommunikasjon (GUL)
- Direktørens stab (DIR)
- Plenumsstaben (DIS)

Avdelingene utfører saksbehandling og yter tjenester til både politiske myndigheter og til publikum. Hver avdeling har et spesielt ansvar som fagpolitisk sekretariat for sametingsrådet. Plenumsstaben har ansvaret for komité- og plenums møtene og tilrettelegging for representantene.

16.1 Driftsutgifter administrasjon

Driftsutgifter for administrasjonen inkluderer generelle investeringer, investeringer til rullering av IKT-utstyr og vedlikehold av sametingsbygningen.

I tillegg inkluderer posten utgifter til arbeidsgruppen som arbeider med å få Ceavcegeadgi/Mortensnes på den tentative verdensarvlista.

Sametinget gjorde i 2010 en rammeavtale med et Making Waves som skal utvikle vår nye nettside. Nettsiden skal lanseres 1.1.2012 og er tilpasset dagens krav for moderne nettsider. For å møte brukernes behov kreves det stadig videreutvikling og forbedringer.

For 2012 settes det av totalt kr 90 000 000 til driftsutgifter administrasjon.

17 Regelverk for Sametingets direkte tilskuddsordninger

17.1 Formålet

- Formålet med regelverket er å gi utfyllende bestemmelser til Sametingets budsjett.
- Regelverket gjelder Sametingets direkte tilskuddsordninger.

17.2 Forvaltning

- Tilskuddsforvaltningen skal være i henhold til krav til økonomistyring og tilskuddsforvaltning i Staten gjennom Regelverk for økonomistyring i Staten og Bestemmelser om økonomistyring i Staten, samt Sametingets budsjett for 2012.
- Sametingets plenum fastsetter årlig fordeling av midler gjennom Sametingets budsjett, og kan peke ut prioriterte satsingsområder eller særskilte hensyn som skal vektlegges ved forvaltning av tilskuddsordningene.

17.3 Generelle vilkår

- Sametinget kan innhente kredittopplysninger om mottakere av direkte tilskudd.
- Foretak, institusjoner og organisasjoner som mottar tilskudd må være registrert i Enhetsregisteret i Norge. Dette gjelder ikke utenlandske foretak.
- Mottakere av direkte tilskudd må drive virksomheten i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen. Dette gjelder ikke utenlandske foretak.
- Mottakere av direkte tilskudd kan ikke motta tilskudd over søkerbaserte ordninger til aktiviteter og prosjekter som det direkte tilskuddet skal dekke.
- Tilskuddene skal ikke nyttes til å regulere virksomhetens likviditet. Det er ikke anledning til å fremskynde utbetalinger, slik at tilskuddsmottakeren kan plassere tilskudd som rentebærende innskudd eller lån for å oppnå inntekter i tillegg til det bevilgede beløpet.
- Tilskuddsmottaker plikter å gi Sametinget alle opplysninger som er relevante for tildeling av tilskuddet. Dette gjelder blant annet vesentlige endringer i økonomiske og administrative forhold.
- Budsjettbehov for 2013 sendes Sametinget innen 1. april 2012.
- Aktivitetsplan for 2012 sendes Sametinget innen 1. april 2012. Sametingets skjema for aktivitetsplan for ordningen skal benyttes.
- Institusjoner som får tilskudd over Sametingets budsjett må ha minst 40-60 % kjønnsbalanse i styret. Reglene gjelder tilsvarende for varamedlemmer.

17.4 EØS-regelverket

Sametingets tilskudds ordninger må ligge innenfor rammene av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Sametinget er på lik linje med andre deler av stats-, kommunal- og fylkesforvaltningen bundet av de bestemmelser EØS-avtalen har nedfelt om adgangen til å tildele offentlig støtte.

EØS-avtalens regler forbyr i utgangspunktet all offentlig støtte til næringsvirksomhet som kan vri konkurransen og påvirke samhandelen i EØS-området. At forbudet bare gjelder for støtte til næringsvirksomhet, innebærer at Sametinget ikke er bundet av EØS-avtalen ved tildeling av tilskudd til privatpersoner og andre offentlige organer. Reglene er heller ikke til hinder for at Sametinget tildeler midler til prosjekter som ikke kan vri konkurransen og samhandelen over landegrensen. Som hovedregel er heller ikke landbrukssektoren og fiskerisektoren berørt av EØS-avtalens statsstøtteregler.

Selv om hovedregelen er at offentlig støtte er forbudt, er det gitt en rekke unntak som sikrer at det kan gis støtte som fremmer viktige samfunnsmessige og politiske mål. Sametingets tilskudd er utformet slik at de er i overenstemmelse med de fastsatte vilkårene for unntak fra forbudet.

EFTAs Overvåkingsorgan (ESA) har som oppgave å kontrollere at reglene overholdes i Norge. Det innebærer at visse typer støtte må forhåndsgodkjennes av ESA før den kan tildeles.

ESA kan pålegge norske myndigheter, herunder Sametinget, å kreve tilskudd tilbake fra mottaker dersom tilskuddet ikke er gitt i overenstemmelse med reglene eller mottaker ikke bruker tilskuddet til det formål tilskuddet er gitt til.

17.5 Mål og kriterier for måloppnåelse

- Mål og kriterier for måloppnåelse for ordningene fastsettes i Sametingets årlige budsjettvedtak.

17.6 Underretning om vedtak

- Tilskuddsbrevet skal utformes i henhold til Bestemmelsene om økonomistyring i Staten punkt 6.3.3.
- Underretningen skal videre inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåten ved klage, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27.

17.7 Utbetalingsvilkår

- 50 % av tilskuddet utbetales i begynnelsen av budsjettåret. De resterende 50 % utbetales når vilkår for tilskuddet er oppfylt og tilskuddsmottaker sender Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv. Dette gjelder ikke NuorajTV og stiftelsen Protect.
- For Stiftelsen Protect: 50 % av tilskuddet utbetales når stiftelsen er registrert i stiftelsesregisteret. De resterende 50 % utbetales når vilkår for tilskuddet er oppfylt og tilskuddsmottaker sender Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.
- For NuorajTV: 50 % av tilskuddet utbetales når samfinansiering med departementene er inngått. De resterende 50 % utbetales når vilkår for tilskuddet er oppfylt og tilskuddsmottaker sender Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.
- Tilskudd under kr 100 000 utbetales i sin helhet i begynnelsen av budsjettåret.

- Dersom tilskuddsmottaker misligholder vilkårene for tilskudd så vil det kunne medføre stans av utbetalinger i alle øvrige tilskudd mottakeren får fra Sametinget, inntil misligholdet er opphørt. For øvrig gjelder reglene i Lov om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven).

17.8 Rapportering og kontroll

- Avdelingsregnskap for 2011, sendes Sametinget innen 31. august 2012. Avdelingsregnskapet skal vise totale kostnader og inntekter knyttet til målet med tilskuddsordningen. Det vil si eksklusive kostnader og inntekter knyttet til andre eventuelle direkte og søkerbaserte tilskudd som ikke faller naturlig innenfor ordningen. Avdelingsregnskapet skal være satt opp slik at det er sammenlignbart med budsjettet. Ved vesentlige avvik så skal det kommenteres.
- Rapport om bruken av midlene i henhold til aktivitetsplan for 2011 sendes Sametinget innen 31. august 2012. Sametingets skjema for rapport om bruken av midlene for ordningen skal benyttes.
- Regnskap over bruken av midlene skal bekreftes av statsautorisert eller registrert revisor. Revisjonen skal gjennomføres i samsvar med de til enhver tids gjeldende nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder. Revisor skal identifisere regnskapet ved angivelse av totale kostnader og eventuelle ubrukte midler. I tillegg til å attestere at regnskap er avlagt i henhold til beskrevne regnskapsprinsipper skal revisor bekrefte at aktuelle tilskudds vilkår for bruken/behandling av midlene er overholdt. Krav om revisjon gjelder ikke virksomheter som revideres av kommunerevisjonen og Riksrevisjonen.
- Sametinget og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og riksrevisjonsloven § 12 tredje ledd.

17.9 Reduksjon av tilskudd

- Hvis overskuddet (årsresultatet) for tilskuddsmottaker for foregående år overstiger 20 % av tilskuddsbeløpet, vil Sametinget redusere tilskuddsbeløpet for neste budsjettår tilsvarende.

17.10 Tilbaketrekking og tilbakebetaling av tilskudd

- Er ikke vilkår for tilskudd oppfylt, kan ikke tilskuddsmottaker påregne direkte tilskudd fra Sametinget påfølgende år.
- Sametinget kan trekke tilbake tilskudd eller kreve tilbakebetaling av utbetalte tilskudd dersom:
  - tilskuddsmottakeren har brutt opplysningsplikten i pkt. 6
  - tilskuddet ikke blir benyttet i henhold til vilkårene fastsatt i tilskuddsbrevet
  - tilskuddet ikke er benyttet i henhold til formålet med tildelingen
  - det er begjært oppbud, fremsatt konkursbegjæring, åpnet private eller offentlige gjeldsforhandlinger hos tilskuddsmottaker eller tilskuddsmottaker innstiller sine betalinger.
  - tilskuddsmottaker på annen vesentlig måte har brutt bestemmelsene i dette regelverket
  - det er utbetalt for mye tilskudd
- Dersom mottaker ikke betaler tilbake i slike tilfeller, kan Sametinget iverksette rettslige skritt for å få utbetalt tilgodehavende. Dersom tilbakebetaling ikke skjer innen den frist som blir gitt, kan det kreves forsinkelsesrenter i tillegg, jf. lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

17.11 Evaluering

- Sametinget skal sørge for at det jevnlig gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål.

17.12 Særskilte vilkår for de enkelte direkte tilskuddsordningene

17.12.1 Tospråklighetstilskudd til kommuner

Vilkår:

- Det skal utarbeides en samarbeidsavtale mellom Sametinget og de enkelte forvaltningskommunene for bruken av tospråklighetstilskuddet.

Beregningsregler:

Basisdel:

Basistilskuddet utgjør på 35 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles likt mellom forvaltningskommunene.

Betjeningsdel:

Betjeningsdelen utgjør av 40 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles til forvaltningskommunene basert på følgende måleenheter:

- Antall elever med samisk som førstespråk i grunnskolen (vektlegges 44 %)
- Antall elever med samisk som andrespråk i grunnskolen (vektlegges 25 %)
- Antall innmeldte i Sametingets valgmanntall i kommunen (vektlegges 31 %)

Elevtall i grunnskolens informasjonssystem på internett (www.wis.no/gsi) for 2011 legges til grunn for beregning av antall elever med samisk som førstespråk og andrespråk i grunnskolen.

Antall innmeldte i Sametingets valgmanntall i 2011 legges til grunn.

Utviklingsdel:

Utviklingsdelen utgjør 25 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene. Utviklingsdelen reguleres i henhold til aktivitet og gjennomførte tiltak fra år til år, og i henhold til samarbeidsavtaler mellom den enkelte kommune og Sametinget.

EØS-regelverket:

Sametinget minner om at kommunene er bundet av EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Det innebærer at det er kommunenes ansvar å sørge for at tospråklighetstilskuddet fra Sametinget anvendes i tråd med reglene. Det er særlig viktig å være oppmerksom på at dersom tilskuddet brukes til å gi tilskudd videre til mottakere som driver med økonomisk virksomhet må kommunene selv vurdere om slik støtte er forenlig med reglene om offentlig støtte. Informasjon om reglene om offentlig støtte finnes på hjemmesidene til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, se link <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/tema/konkurransopolitikk/regler-om-offentlig-stotte.html?id=592103>

17.12.2 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner

Vilkår:

- Det skal utarbeides en samarbeidsavtale mellom Sametinget og de enkelte forvaltningsfylkeskommunene for bruken av tospråklighetstilskuddet.

Beregningsregler:

Basis- og betjeningsdel:

- Basis- og betjeningsdelen utgjør 75 % av den totale tospråklighetsrammen for fylkeskommuner og fordeles likt mellom fylkeskommunene.

Utviklingsdel:

- Utviklingsdelen utgjør 25 % den totale tospråklighetsrammen for fylkeskommuner. Utviklingsdelen reguleres i henhold til aktivitet og gjennomførte tiltak fra år til år, og i henhold til samarbeidsavtaler mellom den enkelte fylkeskommune og Sametinget.

-

EØS-regelverket:

Sametinget minner om at fylkeskommunene er bundet av EØS-avtalens regler om offentlig støtte.

Det innebærer at det er fylkeskommunenes ansvar å sørge for at tospråklighetstilskuddet fra Sametinget anvendes i tråd med reglene. Det er særlig viktig å være oppmerksom på at dersom tilskuddet brukes til å gi tilskudd videre til mottakere som driver med økonomisk virksomhet må fylkeskommunene selv vurdere om slik støtte er forenlig med reglene om offentlig støtte.

Informasjon om reglene om offentlig støtte finnes på hjemmesidene til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, se link

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/tema/konkurransepolitikk/regler-om-offentlig-stotte.html?id=592103>

17.12.3 Samiske språksentre

Beregningsregler:

Sametingets plenum fastsetter fordeling av tilskudd til samiske språksentre.

17.12.4 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner

Vilkår:

- Av bevilgningen til Samisk kunstnersenter øremerkes kr 340 000 til utstillingsvederlag for samiske kunstnere

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samiske kulturhus

EØS-regelverket:

For Villmarkscampen i Tollådal gjelder følgende:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

For Internasjonalt samisk filmsenter gjelder følgende:

Sametinget minner om at Internasjonalt Samisk Filmsenter (ISF) er omfattet av EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Det innebærer at ISF, som en del av det offentlige virkemiddelapparat, har ansvar for å sikre at tilskudd som deles ut er i tråd med reglene om offentlig støtte. ISFs tilskudd er ikke meldt til og godkjent av EFTAs overvåkingsorgan (ESA), slik filmstøtteordningen under Kulturdepartementet/Norsk Filminstitutt er.

Vi gjør oppmerksom på at ISF kan gi tilskudd i tråd med reglene om bagatellmessig støtte, i henhold til forskrift av 14. november 2008 nr 1213. Slik støtte trenger ikke rapporteres eller meldes til ESA.

Her er maksimalt tillatt støtte til én tilskuddsmottaker 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Dersom det kan bli aktuelt for ISF å yte støtte som overstiger maksimal sats for bagatellmessig støtte, kan ISF vurdere å melde en egen filmstøtteordning til ESA i henhold til EU-Kommisjonens retningslinjer for filmstøtte.

17.12.5 Samiske festivaler

Vilkår:

I tilskuddet til festivalene inngår midler til ordinært program og midler til artisthonorarer. Tilskuddsmottakere kan ikke motta tilskudd fra Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger som vedrører aktiviteter knyttet til festivalen.

I tilskuddet til Musikkfestivalen i Kautokeino er midler til utgivelse av Sámi Grand Prix-låtene inkludert og reisekostnader til vinneren av Sámi Grand Prix for deltakelse i Liet minoritets musikkonkurranse. Tilskuddsmottaker kan ikke motta tilskudd fra Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger som vedrører aktiviteter knyttet til festivalen.

Beregningsregler:

Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samiske festivaler

17.12.6 Samisk idrett

Vilkår:

- Tilskuddet til Arctic Winter Games (AWG) skal gå til dekning av utgiftene til hele den norske delegasjonen, også kulturutøverne, som skal delta i AWG 2012. Tilskuddet administreres av SVL-N.

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samisk idrett

17.12.7 Samisk teater

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samisk teater

17.12.8 Bokbusser

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til bokbusser

17.12.9 Museer

Vilkår:

- I tilskuddet til Tana og Varanger museumssida er følgende inkludert:
  - Tilskudd til Mortensnes kulturminnevernområde etter skjøtselsplan godkjent av Sametinget
  - Tilskudd til vern og synliggjøring av Skoltebyen kulturmiljø etter skjøtselsplan godkjent av Sametinget
  - Tilskudd til administrasjon og prosjektering av Vuonnamárkanat
- I tilskuddet til RidduDuottarMuseat er følgende inkludert:
  - Innkjøp av samtidskunst
  - Koordinering av samisk museumsnettverk
  - Etablering av et dokumentasjonsenter for Alta-aksjonen
- I tilskuddet til Árran Julevsame guovddasj/lulesamisk senter er tilskudd til pitesamisk museumsvirksomhet inkludert
- I tilskuddet til Várdobáiki er tilskudd til Gállogieddi museum inkludert

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til museer.

17.12.10 NuorajTV

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter fordeling av tilskudd til NuorajTV

17.12.11 Samiske publikasjoner

Vilkår:

- Tilskuddet til Gába, Š og Sámis forutsetter at minst 20 % av innholdet publiseres på sør- og/eller lulesamisk
- Tilskuddet til Bárjås forutsetter at minst 50 % av innholdet publiseres på lulesamisk.
- Tilskuddet til Sørsamisk kirkeblad forutsetter at minst 20 % av innholdet publiseres på sørsamisk.
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til publisering.

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter fordeling av tilskudd til samiske publikasjoner.

17.12.12 Voksenopplæringsprogram

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til voksenopplæringsprogram.

17.12.13 Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap

17.12.14 Brukerrettede tilbud for eldre samer

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til brukerrettede tilbud for eldre samer

17.12.15 Organisasjonstilskudd - Næringsavtale for duodji

Beregningsregler:

- Tilskuddets størrelse er resultat av forhandlingene om næringsavtale for duodji

17.12.16 Tilskudd til utvikling av og rekruttering til duodjinæringen - VSP

Vilkår:

- Læringekontraktene skal godkjennes av Yrkesopplæringsnemda
- Lærlingkontrakter skal ikke ha lenger varighet enn 2 år med unntak av permisjoner som gis til svangerskap og sykdom. I spesielle tilfeller kan kontrakten forlenges i inntil 3 år. Fylkeskommunen må godkjenne dette. Lærlingelønnen er imidlertid avgrenset til tilsvarende 2 års læretid.
- Lærlingene skal ha teoretisk duodjikompetanse eller kompetanse fra beslektede fag for lærlingkontrakt inngås.
- En egen opptaksnemnd på tre medlemmer foretar opptak av lærlinger.

Beregningsregler:

For hver lærling ytes lærlingbedriften kr 100 000 i tilskudd til lærlinglønn. Det kan totalt tas inn 10 lærlinger i 2012.

Til administrasjon av lærlingordningen ytes det kr 545 000.

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til lærlingordning.

17.12.17 Duodjeinstituhtta

Vilkår:

- Av tilskuddet til Duodjeinstituhtta, øremerkes kr 1 030 000 til veiledningstjenester i duodji

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Duodjeinstituhtta.

17.12.18 Ungt entreprenørskap

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til ungt entreprenørskap

17.12.19 Barents urfolkskontor i Lovozero

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Barents urfolkskontor i Lovozero.

17.12.20 Samiske grenseoverskridende organisasjoner

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Samerådet.

17.12.21 Stiftelsen Protect

Vilkår:

- Stiftelsen Protect skal være registrert i Stiftelsesregisteret før tilskuddet utbetales.

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Stiftelsen Protect.

17.12.22 Samiske hovedorganisasjoner

Vilkår:

- Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31.12.11 hadde minst 500 betalende medlemmer. Medlemsliste skal legges ved.
- Medlemskontingent skal være på minimum kr 100 pr medlem pr år.
- Det ytes ikke tilskudd til samiske underorganisasjoner av rikspolitiske organisasjoner som mottar annet offentlig driftstilskudd.
- Det ytes ikke tilskudd til politiske partier registeret i Partiregisteret som stiller til lister til stortingsvalget og kommune- og fylkestingsvalget.
- Det kan registreres 3 lokallag i hver kommune dersom ett av disse er et ungdomslag

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 30 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene. Maksimalt beløp i basistilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 367 650.

b) Medlemstilskudd:

- 70 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret. Maksimalt beløp i medlemstilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 1 000 000.

17.12.23 Likestillingstiltak

Vilkår:

- Sametinget forutsetter at prosjektet ved Gáldu ivaretar innholdet og målsettingen i Sametingets handlingsplan for likestilling 2009-2013

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til likestillingstiltak

17.12.24 Politiske grupper i Sametinget

Vilkår:

- Tilskuddet utbetales i budsjettåret det bevilges. Anmodning om utbetaling skal være fremmet innen 1. oktober 2012
- Det stilles krav om rapport og regnskap over bruk av midlene som sendes plenumsledelsen innen 1. april 2012
- For øvrig gjelder Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, fastsatt av Sametinget 30.11.06

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 5 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de grupper som er registrert i Sametinget jf. retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, fastsatt av Sametinget 30.11.06

b) Tilskudd etter antall representanter:

- 95 % av den årlige rammen fordeles med likt beløp på alle representanter

17.12.25 Opposisjonens arbeidsvilkår

Tildelingskriterier:

- Tilskuddet utbetales i budsjettåret det bevilges. Anmodning om utbetaling skal være fremmet innen 1. oktober 2012
- Det stilles krav om rapport og regnskap over bruk av midlene som sendes plenumsledelsen innen 1. april 2012
- For øvrig gjelder Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, fastsatt av Sametinget 30.11.06

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 10 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de grupper som er i opposisjon i Sametinget

b) Tilskudd etter antall representanter:

- 90 % av den årlige rammen fordeles med likt beløp for representantene i grupper i opposisjon

18 Regelverk for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger

18.1 Formålet med regelverket

- Formålet med regelverket er å gi utfyllende bestemmelser til Sametingets budsjett.

- Regelverket gjelder Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger.

18.2 Definisjoner

- Med driftsbetingede kostnader menes: regnskaps- og revisjonshonorar, rentekostnader, gebyrer, andre finanskostnader, skatte- og avgiftskostnader, strøm, kostnader til lokaler, forsikringer, pensjonskostnader, sosiale kostnader, andre personalkostnader, styrehonorar, kostnader til styre, bedriftsforsamlings- og generalforsamlingsmøter, avskrivninger og nedskrivninger.
- Med sosiale kostnader menes: personalgaver, kurs for arbeidstakere, fri kantine og andre lignende goder.
- Med investeringer menes en eiendel som er varig når den antas å ha en brukstid på 3 år og at kostprisen er på kr 15 000 eller mer eksklusive merverdiavgift (for merverdiavgiftspliktige).
- Med kjøretøy menes: kjøretøy i henhold til kapittel 2 i FOR-1994-10-04-918 Forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

18.3 Forvaltning

- Tilskuddsforvaltningen skal være i henhold til krav til økonomistyring og tilskuddsforvaltning i Staten gjennom Regelverk for økonomistyring i Staten og Bestemmelser om økonomistyring i Staten, samt Sametingets budsjett for 2012.
- Sametingets plenum fastsetter årlig fordeling av midler gjennom Sametingets budsjett, og kan peke ut prioriterte satsingsområder eller særskilte hensyn som skal vektlegges ved forvaltning av tilskuddsordningene.
- Søkerbaserte tilskuddsordninger forvaltes av Sametinget i henhold til forvaltningsloven.
- Enkeltvedtak truffet med hjemmel i dette regelverket kan påklages til Sametingets klagenemd jf. forvaltningsloven § 28.

18.4 Bestemmelser om kunngjøring

- Sametinget kunngjør tilskuddene i henhold til Bestemmelsene om økonomistyring i Staten.

18.5 Generelle vilkår:

- Ved behandling av søknaden vil Sametinget kunne vurdere søkerens økonomiske evne til å gjennomføre prosjektet/etableringen. Sametinget kan innhente kredittopplysninger om søkeren.
- Foretak, institusjoner og organisasjoner som mottar tilskudd må være registrert i Enhetsregisteret i Norge. Dette gjelder ikke tilskuddsmottakere av tilskudd til internasjonale tiltak.
- Alle personer som mottar tilskudd må være folkeregistrert som bosatt i Norge. Dette gjelder ikke studenter som mottar stipend. Studenter som mottar stipend må være tilknyttet et offentlig godkjent lærested i Norden. Utenlandske studenter som mottar stipend må være tilknyttet et offentlig godkjent lærested i Norge. Personer som mottar 100 % lønnskompensasjon fra sin arbeidsgiver i studietiden er ikke berettiget stipend fra Sametinget, dette gjelder ikke stipend for voksenopplæring.
- Søkerens virksomhet skal drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen.

- Det gis ikke tilskudd til gjennomførte eller påbegynte tiltak. Når særskilte grunner foreligger, kan det gis tilskudd i slike tilfeller.
- Søkeren plikter å gi Sametinget alle opplysninger som er nødvendige for å behandle søknaden, inkludert informasjon om eventuell annen offentlig støtte.
- Etter at tilsagn om tilskudd foreligger, plikter tilskuddsmottakeren av eget tiltak å gi melding om eventuelle endringer i forutsetningene for tilskuddet. Tilskuddsmottakeren kan ikke foreta vesentlige endringer i det aktuelle prosjektet eller tiltaket uten at dette er skriftlig forelagt for og skriftlig godkjent av Sametinget. Endring av godkjent finansieringsplan og investeringsplan vil alltid regnes som en vesentlig endring. Minimum 20 % endring av total kostnadene i kostnadsoverslaget vil regnes som en vesentlig endring
- Etter vedtak om tilskudd kan det som hovedregel ikke gis ytterligere støtte til samme tiltak/prosjekt.
- Tilskuddsmottaker skal opplyse om at Sametinget har støttet tiltaket/prosjektet.

18.6 EØS-regelverket

- Sametingets tilskuddsordninger må ligge innenfor rammene av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Sametinget er på lik linje med andre deler av stats-, kommunal- og fylkesforvaltningen bundet av de bestemmelser EØS-avtalen har nedfelt om adgangen til å tildele offentlig støtte.
- EØS-avtalens regler forbyr i utgangspunktet all offentlig støtte til næringsvirksomhet som kan vri konkurransen og påvirke samhandelen i EØS-området. At forbudet bare gjelder for støtte til næringsvirksomhet, innebærer at Sametinget ikke er bundet av EØS-avtalen ved tildeling av tilskudd til privatpersoner og andre offentlige organer. Reglene er heller ikke til hinder for at Sametinget tildeler midler til prosjekter som ikke kan vri konkurransen og samhandelen over landegrensen. Som hovedregel er heller ikke landbrukssektoren og fiskerisektoren berørt av EØS-avtalens statsstøtteregler.
- Selv om hovedregelen er at offentlig støtte er forbudt, er det gitt en rekke unntak som sikrer at det kan gis støtte som fremmer viktige samfunnsmessige og politiske mål. Sametingets tilskudd er utformet slik at de er i overensstemmelse med de fastsatte vilkårene for unntak fra forbudet.
- EFTAs Overvåkingsorgan (ESA) har som oppgave å kontrollere at reglene overholdes i Norge. Det innebærer at visse typer støtte må forhåndsgodkjennes av ESA før den kan tildeles.
- ESA kan pålegge norske myndigheter, herunder Sametinget, å kreve tilskudd tilbake fra mottaker dersom tilskuddet ikke er gitt i overensstemmelse med reglene eller mottaker ikke bruker tilskuddet til det formål tilskuddet er gitt til.

18.7 Krav til søknadens innhold og form

- Søknad om tilskudd bør være utfylt på søknadsskjema fastsatt av Sametinget og være datert og undertegnet. Alle nødvendige vedlegg skal følge søknaden.
- For alle søknader til prosjekter skal det skal utarbeides budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak og finansieringsplan og prosjektbeskrivelse som omtaler prosjektets målgruppe, målsetting, resultatmål, faglig innhold, framdriftsplan knyttet til milepæler og prosjektets gjennomførbarhet, og andre vilkår under kapittel 18 Særskilte vilkår for de enkelte søkerbaserte tilskuddsordningene.

- Søknaden skal inneholde opplysninger som kreves i henhold til Sametingets søknadskjemaer.
- Det skal fremkomme av søknaden hvilken ordning det søkes tilskudd fra.
- Den som underskriver søknaden må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.
- I søknadene skal det redegjøres for om omsøkte tiltak vil gi ulike konsekvenser for kvinner og for menn.
- Søknad må sendes innenfor kunngjorte søknadsfrister.

18.8 Ikke støtteberettigede kostnader

- For alle tilskuddsordninger ytes det ikke tilskudd til kjøretøy.
- For alle tilskuddsordninger skal ikke samlet offentlig tilskudd overstige 100 % av prosjektets/tiltakets regnskapsførte kostnader.
- For alle tilskuddsordninger, unntatt tilskudd til næring, ytes det ikke tilskudd til investeringer.
- For tilskudd til næring i kapittel 9 gjelder følgende:
  - Eget arbeid kan ikke overstige 20 % av totale kostnader i finansieringsplan. Eget arbeid kan ikke inngå som utgifter i kostnadsplan.
  - Vederlag for egne ytelser og leie av eget utstyr skal ikke overstige markedspris. I disse tilfellene må søker legge ved pristilbud fra to leverandører.

18.9 Vurdering av og prioritering mellom søknader

- I tillegg til de prioriteringene som kommer fram i Sametingets budsjett vil søknader bli vurdert ut i fra økonomiske, markedsmessige, tekniske, samfunnsmessig nytte, kunstneriske, faglige og andre relevante hensyn.

18.10 Mål og kriterier for måloppnåelse

- Mål og kriterier for måloppnåelse for ordningene fastsettes i Sametingets årlige budsjettvedtak.

18.11 Underretning om vedtak

- Tilskuddsbrevet skal utformes i henhold til Bestemmelsene om økonomistyring i Staten punkt 6.3.3.
- Underretningen skal videre inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåten ved klage, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27.
- Tilskuddsmottaker skal innen 5 uker fra tilskuddsbrevets dato sende skriftlig aksept av vilkårene for tilskuddet. Hvis Sametinget ikke mottar aksept av vilkår, bortfaller tilskuddet uten ytterligere varsel. Den som underskriver aksept av vilkårene må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.

18.12 Utsatt frist for ferdigstilling av prosjekt/tiltak

- Når særlige grunner foreligger kan tilskuddsmottaker skriftlig søke om utsatt frist for ferdigstilling av prosjektet/tiltaket. Søknaden skal begrunnes.

- Tilskuddsmottaker har krav på fristforlengelse dersom Sametinget krever endringer i prosjektet etter prosjektstart.

18.13 Utbetalingsvilkår

- For at utbetaling skal kunne skje, må tilskuddsmottaker sende Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.

- Utbetaling av tilskudd skjer etter følgende vilkår:

- For stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole, stipend til høyere utdanning, stipend til voksenopplæring og stipend til duodji på videregående og bachelornivå: utbetales i sin helhet når vedtaket er gjort

- For tilskudd til samiske barnehager: utbetales i sin helhet etter utbetalingsanmodning fra tilskuddsmottaker.

- For tilskudd til fysiske investeringer: utbetales i sin helhet når gyldig dokumentasjon foreligger. Gyldig dokumentasjon er bankutskrift med vedlagte fakturaer, bekreftelse fra bank, bekreftelse fra autorisert regnskapsfører, bekreftelse fra registrert eller statsautorisert revisor. Det kan foretas delutbetaling av tilskudd etter søknad.

- For etablererstipend og duodji under verdiskapingsprogram for næringskombinasjoner og samisk reiseliv: 75 % utbetales etter anmodning ved stipendperiodens start 25 % blir utbetalt når prosjektet er gjennomført, prosjektrekskap og prosjektrapport foreligger

- For driftstilskudd under næringsavtale for duodji: utbetales i sin helhet når alle vilkår for å oppnå tilskuddet er oppfylt

- For velferdsordninger under næringsavtale for duodji: utbetales i sin helhet når vedtaket er gjort.

- For tilskudd til helse- og sosialprosjekter: for tilskudd inntil kr 100 000 utbetales tilskuddet i sin helhet ved prosjektstart for tilskudd over kr 100 000 utbetales 75 % ved prosjektstart. De resterende 25 % blir utbetalt når alle vilkår i vedtaket er oppfylt

- For øvrige tilskudd:

tilskudd under kr 40 000 utbetales i sin helhet når prosjektet/tiltaket starter. For tilskudd over kr 40 000 utbetales 50 % når prosjektet/tiltaket starter og 50 % når alle vilkår i vedtaket er oppfylt

- Dersom søker tidligere har fått innvilget tilskudd fra Sametinget og vilkårene for tilskudd er misligholdt, vil det kunne medføre stans i utbetalinger inntil misligholdet er opphørt. For øvrig gjelder reglene i Lov om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven).

18.14 Rapportering og kontroll

- Tilskuddsmottaker skal rapportere om bruken av midlene. Sametingets mal for rapportering skal benyttes.

- Regnskapet for bruken av midlene skal vise totale kostnader og inntekter. Dette inkluderer andre eventuelle tilskudd og inntekter til prosjektet/tiltaket. I regnskapet skal det kun tas med kostnader og inntekter som er direkte knyttet til gjennomføring av prosjektet/tiltaket. Der det foreligger godkjent kostnadsoverslag skal regnskapet være satt opp slik at det er sammenlignbart med kostnadsoverslaget. Ved vesentlige avvik mellom det godkjente kostnadsoverslaget og regnskapet så skal det kommenteres. Regnskapet skal være signert av leder/ansvarlig.
- For tilskuddsmottakere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret skal regnskapet vise kostnader og inntekter eksklusive merverdiavgift.
- For tilskuddsmottakere som ikke er registrert i merverdiavgiftsregisteret skal regnskapet vise kostnader og inntekter inklusive merverdiavgift.
- Regnskap over bruken av midlene skal bekreftes av statsautorisert eller registrert revisor for tilskudd fra kr 200 000. Revisjonen skal gjennomføres i samsvar med de til enhver tids gjeldende nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder. Revisor skal identifisere regnskapet ved angivelse av totale kostnader knyttet til tilskuddet og eventuelle ubrukte midler. I tillegg til å attestere at regnskap er avlagt i henhold til beskrevne regnskapsprinsipper, skal revisor bekrefte at aktuelle tilskudds vilkår for bruken/behandling av midlene er overholdt.
- Revisjonsplikten gjelder ikke tilskudd til:
  - investeringer under ordningene variert næringsliv
  - marine næringer
  - jordbruk
  - næringskombinasjoner under verdiskapningsprogram
  - investerings- og utviklingstilskudd under næringsavtalen for duodji.
- Sametinget og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og riksrevisjonsloven § 12 tredje ledd.

18.15 Avkortning av tilskudd etter ferdigstillelse av prosjektet/tiltaket

- Dersom de endelige kostnadene i regnskapet til prosjektet/tiltaket er mindre enn godkjent kostnadsoverslag i vedtaket, vil Sametinget avkorte tilskuddet tilsvarende.

18.16 Tilbakebetaling og annullering av tilskudd

- Ved ferdigstillelse av prosjektet/tilskuddet skal ubenyttede tilskuddsmidler tilbakebetales til Sametinget.
- Sametinget kan kreve tilbakebetaling av for mye utbetalt tilskudd.
- Sametinget kan trekke tilbake tilsagn om tilskudd, holde tilbake tilskudd eller kreve tilbakebetaling av utbetalte tilskudd dersom:
  - tilskuddsmottakeren har brutt opplysningsplikten i pkt. 5
  - tilskuddet ikke blir benyttet i henhold til vilkårene fastsatt i tilskuddsbrevet
  - tilskuddet ikke er benyttet i henhold til formålet med tildelingen
  - det er begjært oppbud, fremsatt konkursbegjæring, åpnet private eller offentlige gjeldsforhandlinger hos tilskuddsmottaker eller tilskuddsmottaker innstiller sine betalinger.
  - hvis tilskuddsmottaker på annen vesentlig måte har brutt bestemmelsene i dette regelverket.
- Dersom mottaker ikke betaler tilbake i slike tilfeller, kan Sametinget iverksette rettslige skritt for å få utbetalt tilgodehavende. Dersom tilbakebetaling ikke skjer innen den frist som blir gitt, kan det

kreves forsinkelsesrenter i tillegg, jf. lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

18.17 Evaluering

- Sametinget skal sørge for at det jevnlig gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål.

18.18 Særskilte vilkår for de enkelte søkerbaserte tilskuddsordningene

18.18.1 Språk

18.18.1.1 Språkprosjekter

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

Ved søknad om utgivelse eller oversetting av spill til samisk skal kontrakt med rettighetshaver av originalmanus foreligge og plan for distribusjon.

Dersom enkeltpersoner søker skal det foreligge skriftlig avtale med institusjon eller organisasjon om faglig bistand vedrørende gjennomføring av prosjektet

For terminologi- og stedsnavnprosjekter skal honorar til informant være med i prosjektets budsjett

- For terminologiprojekter kreves minimum utdanning i samisk språk på minimum grunnfag eller bachelor-nivå

Vilkår:

Innenfor tilskudd til språkprosjekter ytes det ikke tilskudd til prosjekter som faller inn under opplæringslovens virkeområde og er lovpålagte oppgaver for skoleiere.

- For terminologiprojekter, både ved utarbeidelse av termer og ved innsamling av ord, skal Sametingets retningslinjer for terminologiarbeid følges. Termer og språkmateriale som utarbeides skal leveres til Sametinget i elektronisk form straks prosjektet er avsluttet. Sametinget gir støtte til terminologiprojekter med det forbehold at Sametinget har rett til å gi materialet til forskning samt kunngjøre resultatene
- For stedsnavnprosjekter skal retningslinjer fastsatt av Sametinget ved navnekonsulenttjenesten følges. Kopi av eller originale materialer av all innsamlet materiale skal leveres til Sametinget i elektronisk form straks prosjektet er avsluttet. Sametinget gir støtte til stedsnavnprosjekter med det forbehold at Sametinget har rett til å benytte innsamlet materiale til daglig arbeid med stedsnavn, forelesninger, skriv, forskning og lignende
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.

Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 300 000

Søknadsfrist:

- 1. mars. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner: Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye

søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.2 Kultur

18.18.2.1 Litteratur – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Ved søknad skal ferdigstilt manus og avtale med forfattere og eventuelle illustratører være vedlagt
- Ved søknad om utgivelse av oversatt litteratur skal kontrakt med rettighetshaver av originalmanus foreligge
- Ved søknad om utgivelse av lydbok skal kontrakt med forfatter eller eventuell rettighetshaver av originalmanus foreligge
- Faglig vurdering av manuskriptet fra ekstern fagkonsulent skal følge med søknaden. Dette gjelder ikke for lydbøker som tidligere er utgitt i bokform

Vilkår:

- Innenfor tilskudd til litteratur ytes det ikke tilskudd til:
  - o Oppslagsbøker, leksikalske verk og referanseverk
  - o Årbøker, lokalhistoriske årbøker eller andre bøker beregnet på et lokalt publikum
  - o Skole- og lærebøker
  - o Vitenskapelige avhandlinger, forskningsrapporter og utredninger
  - o Tidligere utgitt litteratur. Etter særskilt vurdering kan Sametinget gi støtte til nye opptrykk og utgivelser. Dette gjelder ikke lydbøker.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- 10 eksemplarer av ferdigstilt produkt sendes Sametingets bibliotek
- Tilskudd under kr 40 000 utbetales i sin helhet når alle vilkår i vedtaket er oppfylt, og tilskudd over kr 40 000 utbetales 50 % når prosjektet/tiltaket starter og 50 % når alle vilkår i vedtaket er oppfylt
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av litteratur.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

a) Forfatterhonorar

- Faglitteratur kr 85 000
- Honorar for oversetting av faglitteratur, inntil kr 1 500 pr. side med 2000 anslag
- Romaner, noveller og fortellinger kr 85 000
- Dikt, skuespill kr 75 000
- Småbarnsbøker kr 55 000
- Honorar for oversetting av skjønnlitteratur, inntil kr 1 500 pr. side med 2000 anslag

b) Produksjon

For trykte bøker:

Totale produksjonskostnader innbefatter teknisk produksjon og redaksjonelle utgifter, og tilskudd beregnes som følger pr. ark (dvs. 16 sider):

- Vanlig glatt sats (prosa) kr 9 500
- Vanskeligere sats (lyrikk og skuespill) kr 11 000

Dersom sum jf. ovenstående satser ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med teknisk produksjon menes format, papirkvalitet, fargebruk, korrekturrettelser, innbinding og omslag
Med redaksjonelle utgifter menes språklig, faglig og pedagogisk bearbeiding og korrekturlesing

For lydbøker:

Totale produksjonskostnader innbefatter all produksjon og vederlag, og beregnes ut fra begrunnet søknad, inntil kr 200 000

Dersom sum jf. ovenstående satser ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med all produksjon mens teknisk produksjon, innlesning og mangfoldiggjøring.

c) Illustrasjonskostnader

Illustrasjonshonorarer og kjøp av fotografier beregnes ut fra begrunnet kostnadsoverslag.

d) Generelle kostnader

I tillegg kan det av utgiftene under pkt. b) beregnes inntil 75 % til generelle kostnader for trykte bøker og inntil 40 % for lydbøker

Generelle kostnader omfatter andre utgifter forlaget har til utvikling av boka utenom det som fremkommer i punkt b). Det kan blant annet være utgifter forlaget har til husleie, kontoradministrasjon, reiser, eksterne konsulenttjenester, opphavsrettigheter, faglig kvalitetssikring, bilderedigering og lignende

e) Markedsføring og distribusjon

I tillegg kan tilskuddsmottaker få inntil 15 % av punkt b) til produksjonskostnader til markedsføring og distribusjon

Søknadsfrist:

1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.2 Musikkutvikling

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- I søknaden skal det vedlegges demo i 5 eksemplarer. Alternativt kan det vises til tidligere musikkutgivelser.

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- For musikkutgivelser skal 10 eksemplarer av det ferdigstilte produktet sendes Sametinget.
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av musikk.
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 80 % tilskudd av godkjente kostnader

Søknadsfrist:

1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.3 Samiskspråklige tegneserier – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftinger. Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av samiskspråklige tegneserier

Beregningsregler:

Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.4 Samiske forlag – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Forlaget må ha til formål i all hovedsak å utgi samisk litteratur
- Forlaget må tilsammen ha utgitt minimum 10 titler i 2008, 2009 og 2010
- Forlagets bruttoomsetning i 2010 skal være minimum kr 500 000 pr. år
- Samiskspråklige utgivelser skal utgjøre 75 % av bruttoomsetningen
- Det skal utarbeides oversikt over hvor stor andelen av samiskspråklige utgivelser i 2010 utgjør av bruttoomsetningen. Oversikten skal være bekreftet av registrert eller statsautorisert revisor.

Vilkår:

- Regnskap og rapportering for beregningsreglene a) og c) sendes Sametinget innen 1. september 2013.
- Tilskuddet utbetales når årsregnskap og årsberetning godkjent av styret pr. 31.12.2011 er levert Sametinget, innen 1.10.2012.

Beregningsregler:

a) Tilskudd til kompetanseheving

15 % av den årlige rammen fordeles likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriteriene. Tilskuddet skal brukes til kompetanseheving som deltakelse på kurs og annen opplæring.

b) Aktivitetstilskudd

50 % av den årlige rammen fordeles etter aktivitet i forlagene, for å sikre økt produksjon av samiskspråklige utgivelser. Ved utregning av tilskuddet legges det til grunn prosentvis total omsetning av samiskspråklige utgivelser av bruttoomsetning i 2010.

20 % av den årlige rammen fordeles etter produksjon til forlag som produserer samiske læremidler.

- Som læremidler anses trykte og digitale lærebøker, arbeidsbøker, lærerveiledninger, temabøker eller hefter, fjernundervisningsprogram, pedagogiske programvarer, audiovisuelle læremidler, transparente, plansjer, modeller, mønstre, spill, leker og andre uttrykk for bruk i all grunnopplæring.
- Ved utregning av tilskuddet legges det til grunn prosentvis total omsetning av samiskspråklige utgivelser av læremidler av bruttoomsetning i 2010.

c) Tilskudd til markedsføring/distribusjon

- 15 % av den årlige rammen fordeles til markedsføring/distribusjon av samiske utgivelser. Ved tilskudd til det enkelte forlag legges det til grunn prosentandelen forlaget har oppnådd i punkt b) Aktivitetstilskudd

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.5 Kulturtiltak for barn og unge - søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til prosjekter som inngår i den kulturelle skolesekken.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 150 000

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner: Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.2.6 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- For delfinansiering av dokumentarproduksjoner skal det fremlegges planer for formidling og tilgjengeliggjøring av produktet
- For samiske kulturarrangementer ved markering av samefolkets dag 6. februar, må søker ha samfinansiering med andre aktører

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 150 000
- Maksimalt tilskudd til samiske kulturarrangement ved markering av samefolkets dag 6. februar er inntil kr 20 000
- Maksimalt tilskudd til prosjekter for å fremme og formidle samisk litteratur i bibliotekene er inntil kr 20 000

Artisthonorar til samiske artister i Norge kan utgjøre inntil kr 15 000 pr. artist. Samlet tilskudd til artisthonorar kan ikke overstige kr 30.000 pr. arrangement

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.2.7 Samiske møteplasser – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

Dokumentasjon på at møteplassen pr. 31.12.11 hadde drift og godkjent styre

Tilskuddsmottaker må fortrinnsvis leie arealer, ha eget bygg eller ha fellesverksted for duodji

Vilkår:

Møteplasser som mottar direkte tilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 10 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene. Maksimalt beløp i basistilskudd pr. samiske møteplass settes til kr 50 000.

b) Aktivitetstilskudd:

- 90 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter budsjetterte aktiviteter. Maksimalt beløp i aktivitetstilskudd pr. samisk møteplass settes til kr 300 000.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket. Ved tilskudd til foretak gjelder:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.3 Kunnskap

18.18.3.1 Ordinære læremidler for grunnopplæringen – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse som omtaler resultatmål, målgruppe, framdriftsplan og gjennomførbarhet. Prosjektbeskrivelsen skal også vise hvordan prosjektet ivaretar kravene i gjeldende læreplanverk, opplæringslov og andre kvalitetskrav. Det skal også komme fram hvordan læremiddelet kvalitetssikres med hensyn til språk og termbruk, om tekniske løsninger støtter bruk av samiske tegn og om digitale komponenter kan oppdateres og implementeres i nye læremiddelprosjekter. Videre skal det framkomme hvordan læremiddelet viser variasjonene i samiske samfunn og hvordan likestillingsperspektivet ivaretas
- Søknaden skal inneholde budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak, finansieringsplan og plan for lagerhold og distribusjon
- Søknaden skal inneholde oversikt over prosjektets organisering

Vilkår:

- For trykte læremidler fastsetter Sametinget opplag for det enkelte læremiddelet i tilskuddsbrevet. Elevtallet i grunnskolestatistikken legges til grunn. I tillegg skal behovet for læremiddelet i Finland og Sverige vurderes
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Tilskuddsmottaker skal vederlagsfritt distribuere det nødvendige antall læremidler til skoler i Norge. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett. Elevtall i grunnskolestatistikken legges til grunn
- Trykte og digitale læremidler skal være tilgjengelig på markedet i minst 5 år
- Digitale læremidler skal kunne brukes vederlagsfritt på internett
- Tilskuddsmottaker skal sørge for drift og vedlikehold av digitale komponenter i minst 5 år fra de er tilgjengelige
- Tilskuddsmottaker skal levere 20 eksemplarer av læremiddelet til Sametinget. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett
- Tilskuddsmottaker skal overlate manus til statlige produsenter av tilrettelagte utgaver av læremiddelet
- Læremiddelet skal kunne utgis som fulltekstbok i DAISY-format
- Læremiddelet skal merkes etter gjeldende standarder og kunne kobles opp mot læremiddeldatabasen GREP, Kunnskapsløftet samisk
- Sammen med første utbetalingsanmodning skal tilskuddsmottaker sende inn avtale med forfatterne, illustratører, oversettere og andre bidragsyttere om at læremiddelet i sin helhet eller deler av det kan utgis, spres eller fremstilles i bokform, elektronisk form (herunder nettbasert versjon) eller i et hvilket som helst annet medium. Ved endret framdrift, skal det sendes inn oppdatert framdriftsplan med milepæler

- Tilskuddsmottaker skal etter at prosjektet er avsluttet levere faglig rapportering over bruken av midlene. Det skal rapporteres om måloppnåelse i henhold til søknad og prosjektbeskrivelse. I rapporten skal det gå fram hvilke kompetansemål i læreplanen læremiddelet dekker. Tilskuddsmottakere skal levere to eksemplarer av prosjektrapport, et elektronisk og en papirutgave, som kan bli publisert på Sametingets internettside eller på nettsider for samiske læremidler
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av ordinære læremidler for grunnopplæringen.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 3 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

Felles for trykte og digitale læremidler:

a) Utvikling av manus

- Frikjøp av forfattere og oversettere inntil ett år, i henhold til avtale med vedkommendes arbeidsgiver, eller forfatterhonorar ved kjøp av manus kr 2 500 pr. side for ny tekst, honorar for oversetting, tilpasning, fornying og oppdatering av eksisterende læremidler kr 1 500 pr. side med 2000 anslag. Ved spesielle tilfeller kan forfattere og oversettere frikjøpes i inntil to år. Dette skal spesielt begrunnes
- For korrekturlesning kr 100 pr. side med 2000 anslag
- Referansegruppe inntil kr 50 000, må begrunnes med kostnadsoverslag
- Illustrasjonshonorarer og kjøp av fotografier beregnes ut fra begrunnet kostnadsoverslag.

For digitale læremidler defineres side som ferdig side på den digitale enheten.

b) Produksjon

For trykte læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter teknisk produksjon og redaksjonelle utgifter, og tilskudd beregnes som følger pr. ark (det vil si 16 sider):
  - inntil 15 % illustrasjoner kr 8 000
  - inntil 30 % illustrasjoner kr 11 000
  - inntil 50 % illustrasjoner kr 14 000
  - mer enn 50 % illustrasjoner kr 17 000

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med illustrasjoner menes bilder, tegninger, tabeller, formler m. m.

Med teknisk produksjon menes format, papirkvalitet, fargebruk, korrekturrettelser, innbinding og omslag. Med redaksjonelle utgifter menes språklig, faglig og pedagogisk bearbeiding og korrekturlesing.

For digitale læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter all produksjon av det digitale læremiddelet og beregnes ut fra begrunnet søknad, inntil kr 700 000

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med all produksjon menes utarbeiding av beskrivelse av innhold og funksjonalitet, utviklingskostnader, oversetting og testing av læremiddelet

c) Spesielle fremstillingskostnader

- I særskilte tilfeller kan det ytes inntil kr 150 000 i tilskudd. Dette gjelder for eksempel høye honorarer til rettighetshavere. Disse må begrunnes skriftlig

d) Generelle kostnader

- I tillegg kan det av b) produksjonskostnadene beregnes inntil 100 % til generelle kostnader for trykte læremidler og 50 % for digitale læremidler. Generelle kostnader omfatter andre utgifter forlaget har til utvikling av læremiddelet utenom det som fremkommer i punkt b). Det kan blant annet være utgifter forlaget har til husleie, kontoradministrasjon, reiser, eksterne konsulenttjenester, opphavsrettigheter, faglig kvalitetssikring, bilderedigering og lignende

e) Kompensasjon for innkjøpsordningen for samiske læremidler

- Inntil 250 læremidler 20 % av produksjonskostnadene
- 251 - 500 læremidler 30 % av produksjonskostnadene
- 501 – 800 læremidler 50 % av produksjonskostnadene

Med produksjonskostnader menes de samlede kostnadene for b) teknisk produksjon, c) spesielle framstillingskostnader og d) generelle kostnader.

Beregningsregler for opprettholdelse av nettverkssteder utover 5-årsperioden:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 75 000

Beregningsregler for læremidler som plakater og spill:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.3.2 Særskilt tilrettelagte læremidler – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse som omtaler resultatmål, målgruppe, framdriftsplan og gjennomførbarhet. Prosjektbeskrivelsen skal også vise hvordan prosjektet ivaretar kravene i gjeldende læreplanverk, opplæringslov og andre kvalitetskrav. Det skal også komme fram hvordan læremiddelet kvalitetssikres med hensyn til språk og termbruk, om tekniske løsninger støtter bruk av samiske tegn og om digitale komponenter kan oppdateres og implementeres i nye læremiddelprosjekter. Videre skal det framkomme hvordan læremiddelet viser variasjonene i samiske samfunn og hvordan likestillingsperspektivet ivaretas
- Søknaden skal inneholde budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak, finansieringsplan og plan for lagerhold og distribusjon
- Søknaden skal inneholde oversikt over prosjektets organisering

Vilkår:

- For trykte læremidler fastsetter Sametinget opplag for det enkelte læremiddelet i tilskuddsbrevet. Elevtallet i grunnskolestatistikken legges til grunn. I tillegg skal behovet for læremiddelet i Finland og Sverige vurderes

- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Tilskuddsmottaker skal vederlagsfritt distribuere det nødvendige antall læremidler til skoler i Norge. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett. Elevantall i grunnskolestatistikken legges til grunn
- Trykte og digitale læremidler skal være tilgjengelig på markedet i minst 5 år
- Digitale læremidler skal kunne brukes vederlagsfritt på internett
- Tilskuddsmottaker skal sørge for drift og vedlikehold av digitale komponenter i minst 5 år fra de er tilgjengelige
- Tilskuddsmottaker skal levere 20 eksemplarer av læremiddelet til Sametinget. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett
- Tilskuddsmottaker skal overlate manus til statlige produsenter av tilrettelagte utgaver av læremiddelet
- Læremiddelet skal kunne utgis som fulltekstbok i DAISY-format
- Læremiddelet skal merkes etter gjeldende standarder og kunne kobles opp mot læremiddeldatabasen GREP, Kunnskapsløftet samisk
- Sammen med første utbetalingsanmodning skal tilskuddsmottaker sende inn avtale med forfatterne, illustratører, oversettere og andre bidragsyttere om at læremiddelet i sin helhet eller deler av det kan utgis, spres eller fremstilles i bokform, elektronisk form (herunder nettbasert versjon) eller i et hvilket som helst annet medium. Ved endret framdrift, skal det sendes inn oppdatert fremdriftsplan med milepæler
- Tilskuddsmottaker skal etter at prosjektet er avsluttet levere faglig rapportering over bruken av midlene. Det skal rapporteres om måloppnåelse i henhold til søknad og prosjektbeskrivelse. I rapporten skal det gå fram hvilke kompetansemål i læreplanen læremiddelet dekker. Tilskuddsmottakere skal levere to eksemplarer av prosjektrapport, et elektronisk og en papirutgave, som kan bli publisert på Sametingets nettside eller på nettsider for samiske læremidler
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av særskilte tilrettelagte læremidler.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 3 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

Felles for trykte og digitale læremidler:

a) Utvikling av manus

- Frikjøp av forfattere og oversettere inntil ett år, i henhold til avtale med vedkommendes arbeidsgiver, eller forfatterhonorar ved kjøp av manus kr 2 500 pr. side for ny tekst, honorar for oversetting, tilpasning, fornying og oppdatering av eksisterende læremidler kr 1 500 pr. side med 2000 anslag. Ved spesielle tilfeller kan forfattere og oversettere frikjøpes i inntil to år. Dette skal spesielt begrunnes
- For korrekturlesning kr 100 pr. side med 2000 anslag
- Referansegruppe inntil kr 50 000, må begrunnes med kostnadsoverslag
- Illustrasjonshonorarer og kjøp av fotografier beregnes ut fra begrunnet kostnadsoverslag.

For digitale læremidler defineres side som ferdig side på den digitale enheten.

b) Produksjon

For trykte læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter teknisk produksjon og redaksjonelle utgifter, og tilskudd beregnes som følger pr. ark (det vil si 16 sider):
  - inntil 15 % illustrasjoner kr 8 000
  - inntil 30 % illustrasjoner kr 11 000
  - inntil 50 % illustrasjoner kr 14 000
  - mer enn 50 % illustrasjoner kr 17 000

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med illustrasjoner menes bilder, tegninger, tabeller, formler m. m.

Med teknisk produksjon menes format, papirkvalitet, fargebruk, korrekturrettelser, innbinding og omslag. Med redaksjonelle utgifter menes språklig, faglig og pedagogisk bearbeiding og korrekturlesing.

For digitale læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter all produksjon av det digitale læremiddelet og beregnes ut fra begrunnet søknad, inntil kr 700 000

-

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med all produksjon menes utarbeiding av beskrivelse av innhold og funksjonalitet, utviklingskostnader, oversetting og testing av læremiddelet

c) Spesielle fremstillingskostnader

- I særskilte tilfeller kan det ytes inntil kr 150 000 i tilskudd. Dette gjelder for eksempel høye honorarer til rettighetshavere. Disse må begrunnes skriftlig

d) Generelle kostnader

- I tillegg kan det av b) produksjonskostnadene beregnes inntil 100 % til generelle kostnader for trykte læremidler og 50 % for digitale læremidler. Generelle kostnader omfatter andre utgifter forlaget har til utvikling av læremiddelet utenom det som fremkommer i punkt b). Det kan blant annet være utgifter forlaget har til husleie, kontoradministrasjon, reiser, eksterne konsulenttenester, opphavsrettigheter, faglig kvalitetssikring, bilderedigering og lignende

e) Kompensasjon for innkjøpsordningen for samiske læremidler

- Inntil 250 læremidler 20 % av produksjonskostnadene
- 251 - 500 læremidler 30 % av produksjonskostnadene
- 501 – 800 læremidler 50 % av produksjonskostnadene

Med produksjonskostnader menes de samlede kostnadene for b) teknisk produksjon, c) spesielle framstillingskostnader og d) generelle kostnader.

Beregningsregler for opprettholdelse av nettverkssteder utover 5-årsperioden:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 75 000

Beregningsregler for læremidler som plakater og spill:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.3.3 Læremidler til barnehager – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse som omtaler resultatmål, målgruppe, framdriftsplan og gjennomførbarhet. Prosjektbeskrivelsen skal også vise hvordan prosjektet ivaretar kravene i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og andre kvalitetskrav. Det skal også komme fram hvordan læremiddelet kvalitetssikres med hensyn til språk og termbruk, om tekniske løsninger støtter bruk av samiske tegn og om digitale komponenter kan oppdateres og implementeres i nye læremiddelprosjekter. Videre skal det framkomme hvordan læremiddelet viser variasjonene i samiske samfunn og hvordan likestillingsperspektivet ivaretas
- Søknaden skal inneholde budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak, finansierungsplan og plan for lagerhold og distribusjon
- Søknaden skal inneholde oversikt over prosjektets organisering
- Vilkår:
- For trykte læremidler fastsetter Sametinget opplag for det enkelte læremiddelet i tilskuddsbrevet. Elevtallet i grunnskolestatistikken legges til grunn. I tillegg skal behovet for læremiddelet i Finland og Sverige vurderes
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Tilskuddsmottaker skal vederlagsfritt distribuere det nødvendige antall læremidler til skoler i Norge. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett. Elevtall i grunnskolestatistikken legges til grunn
- Trykte og digitale læremidler skal være tilgjengelig på markedet i minst 5 år
- Digitale læremidler skal kunne brukes vederlagsfritt på internett
- Tilskuddsmottaker skal sørge for drift og vedlikehold av digitale komponenter i minst 5 år fra de er tilgjengelige
- Tilskuddsmottaker skal levere 20 eksemplarer av læremiddelet til Sametinget. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett
- Tilskuddsmottaker skal overlate manus til statlige produsenter av tilrettelagte utgaver av læremiddelet
- Læremiddelet skal kunne utgis som fulltekstbok i DAISY-format
- Læremiddelet skal merkes etter gjeldende standarder og kunne kobles opp mot læremiddeldatabasen GREP, Kunnskapsløftet samisk
- Sammen med første utbetalingsanmodning skal tilskuddsmottaker sende inn avtale med forfatterne, illustratører, oversettere og andre bidragsyttere om at læremiddelet i sin helhet eller deler av det kan utgis, spres eller fremstilles i bokform, elektronisk form (herunder nettbasert versjon) eller i et hvilket som helst annet medium. Ved endret framdrift, skal det sendes inn oppdatert framdriftsplan med milepæler
- Tilskuddsmottaker skal etter at prosjektet er avsluttet levere faglig rapportering over bruken av midlene. Det skal rapporteres om måloppnåelse i henhold til søknad og prosjektbeskrivelse. I rapporten skal det gå fram hvilke kompetansemål i læreplanen læremiddelet dekker. Tilskuddsmottaker skal levere to eksemplarer av prosjektrapport, et elektronisk og en papirutgave, som kan bli publisert på Sametingets internettside eller på nettsider for samiske læremidler
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av læremidler til barnehager.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 3 år etter tilskuddsbrevets dato.

- 251 - 500 læremidler 30 % av produksjonskostnadene
- 501 – 800 læremidler 50 % av produksjonskostnadene

Med produksjonskostnader menes de samlede kostnadene for b) teknisk produksjon, c) spesielle framstillingskostnader og d) generelle kostnader.

Beregningsregler for opprettholdelse av nettverkssteder utover 5-årsperioden:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 75 000

Beregningsregler for læremidler som plakater, spill og lignende:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.3.4 Stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om eleven er heltidselev ved et lærested godkjent for utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning
- Søknaden skal inneholde bekreftelse fra lærestedet for elevstatus og opplæring i samisk for 2. termin

Beregningsregler:

- Stipendet fordeles forholdsmessig mellom:
  - - Elever som tar samisk som førstespråk
  - Elever som tar samisk som andrespråk
  - Elever som har samisk som fremmedspråk

Elever med samisk som andrespråk får 25 % reduksjon i forhold til elever som tar samisk som førstespråk. Elever som har samisk som fremmedspråk får 50 % reduksjon i forhold til elever som tar samisk som førstespråk.

Innenfor hver av språkgruppene fordeles den årlige stipendrammen likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriterier. Maksimalt stipend er inntil kr 10 000 pr. undervisningsår pr. elev.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.3.5 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om antall studiepoeng i semesteret.
- Søknaden skal inneholde bekreftelse på betalt semesteravgift eller dokumentasjon på oppmelding til eksamen ved høyskole eller universitet

Vilkår:

- Søknad om stipend til lærerutdanning skal inneholde en erklæring om at vedkommende har til hensikt å jobbe som samisklærer, lærer ved en samisk skole, bidra til utvikling av samiske læremidler eller på annen måte bidra til utvikling av opplæring for samiske barn og unge
- Søknad om stipend til lærerutdanning uten samisk i fagkretsen må vedlegges bekreftelse på at søker har gjennomført og bestått opplæring i samisk som førstespråk i videregående opplæring eller tilsvarende

- Det ytes stipend for studier på minimum 10 studiepoeng
- For studie i samisk på under 15 studiepoeng kreves det i tillegg framleggelse av gjennomført eksamen i minst 10 studiepoeng i samisk
- Det skal leveres dokumentasjon for gjennomført eksamen. Sametinget kan innen ett år kontrollere at søker har avlagt eksamen og kreve stipendet tilbakebetalt i sin helhet dersom dette ikke er tilfelle
- All utdanning etter grunnutdanning som gir studiepoeng er videreutdanning, også master og doktorgrad.
- Som hovedregel ytes ikke stipend innenfor samme fag på samme nivå mer enn en gang

Beregningsregler:

- Det ytes kr 7 500 til studier mellom 10 og 14 studiepoeng per semester
- Det ytes kr 10 000 til studier mellom 15 og 29 studiepoeng per semester
- Det ytes kr 20 000 til studier på minimum 30 studiepoeng per semester
- Egne beregningsregler for studenter som tar høyere utdanning innen sør- eller lulesamisk språk:
  - Det ytes et tilleggsstipend til studier i sør- og lulesamisk språk på kr 5000 for studier mellom 15 og 29 studiepoeng per semester
  - Det ytes et tilleggsstipend til studier i sør- og lulesamisk språk på kr 10 000 for studier på minimum 30 studiepoeng per semester

Søknadsfrister:

- Søknadsfrist for studier vårsemester 2012 er 1. februar. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke
- Søknadsfrist for studier høstsemester 2012 er 1. oktober. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.3.6 Stipend for voksenopplæring – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om eleven tar opplæring gjennom et lærested (språksentre/ institusjoner/studieforbund) som samarbeider med høyskole/universitet
- Søknaden skal inneholde bekreftelse fra lærestedet for elevstatus og opplæring i samisk

Beregningsregler:

- Stipendet fordeles forholdsmessig mellom:
  - Elever som tar samisk begynnernivå/grunnskolenivå
  - Elever som tar samisk som videregående nivå som kvalifiserer til opptak til høyere utdanning i samisk og som gir studiepoeng

Innenfor hver av gruppene fordeles den årlige stipendrammen likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriterier. Maksimalt stipend er inntil kr 15 000 kr. undervisningsår pr. elev.

Beregningsregler for stipend til voksenopplæring:

- Det ytes inntil kr 7 500 for innføringsstudier i samisk språk på minimum 15 studiepoeng
- Det ytes inntil kr 15 000 for samisk semesteremne på 30 studiepoeng

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.3.7 Prosjekter om samisk naturbruk i grunnskolen

Vilkår:

- Prosjektene skal ikke gå til drift av ordinær skolevirksomhet, men brukes til kompetansebygging og konkrete prosjekter som vil kunne bidra til identitetsbygging, sysselsetting og formidling av tradisjonsbasert kunnskap i sjøsamiske og innlandssamiske områder.

-

Beregningsregler:

- Tilskudd beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mai 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.4 Tilskudd til samiske barnehager

A) Samiske barnehager

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

Barnehagen har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur.

Barnehagens årsplan skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres for å styrke samisk språk og kultur.

Årsplanen skal vise hvilken kompetanse barnehagen har med hensyn til samisk språk og kultur

Det skal være samisktalende ansatte i barnehagen, som aktivt benytter samisk språk både blant barn og voksne.

For familiebarnehager som har vedtektsfestet at ordningen eller enkelthjemmet bygger på samisk språk og kultur skal assistenten være samisktalende og barna skal ha samisk bakgrunn

Barnehagen har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur.

Barnehagens årsplan skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres for å styrke samisk språk og kultur.

Årsplanen skal vise hvilken kompetanse barnehagen har med hensyn til samisk språk og kultur

Det skal være samisktalende ansatte i barnehagen, som aktivt benytter samisk språk både blant barn og voksne.

For familiebarnehager som har vedtektsfestet at ordningen eller enkelthjemmet bygger på samisk språk og kultur skal assistenten være samisktalende og barna skal ha samisk bakgrunn

Kommunen som tilsynsmyndighet skal bekrefte at barnehagen bygger på samisk språk og kultur, har samisktalende ansatte og har samisk som driftsspråk.

Vilkår:

Tilskuddet skal brukes til merkostnader knyttet til drift av samisk barnehage jf. veileder for tilskuddet.

Tilskuddet må brukes i tildelte budsjettår.

Beregningsregler:

Grunnsats pr. avdeling. er inntil kr 70 000

Grunnsats for samisk familiebarnehage er inntil kr 45 000

Inntil kr 30 000 pr. samisktalende barnehageansatte i hel stilling, begrenset oppad til to

samisktalende ansatte pr. avdeling. For deltidsstilling tildeles tilskudd etter stillingens størrelse

Søknadsfrist:

Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Søknadsfristen gjelder ikke for nye søkere.

B) Barnehager med samiske avdelinger:

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

Barnehagens samiske avdeling har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur.

Barnehagens årsplan skal vise hvilke tiltak den samiske avdelingen skal gjennomføre for å styrke

samisk språk og kultur. Årsplanen skal vise hvilken kompetanse barnehagen har med hensyn til samisk kultur og språk.

Langsiktig plan for styrking av samisk språk og kultur.

Det skal være samisktalende ansatte i avdelingen, som aktivt benytter samisk språk både blant barn og voksne.

Det skal så langt som mulig være samlokalisering av samiske barn innad i barnehagen og kommunen

For familiebarnehager som har vedtektsfestet at ordningen eller enkelthjemmet bygger på samisk språk og kultur skal assistenten være samisktalende og barna skal ha samisk bakgrunn

Kommunen som tilsynsmyndighet skal bekrefte at barnehagens samiske avdeling bygger på samisk språk og kultur, har samisktalende ansatte og har samisk som driftsspråk.

Vilkår:

Tilskuddet skal brukes til merkostnader knyttet til drift av samisk avdeling jf. veileder for tilskuddet. Tilskuddet må brukes i tildelte budsjettår.

Beregningsregler:

Grunnsats pr. avdeling er inntil kr 70 000

Inntil kr 30 000 pr. samisktalende barnehageansatte i hel stilling, begrenset oppad til to samisktalende ansatte pr. avdeling. For deltidsstilling tildeles tilskudd etter stillingens størrelse

Søknadsfrist:

Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Søknadsfristen gjelder ikke for nye søkere.

C) Barnehager med tilbud om samisk språkopplæring

Vilkår:

Opplysninger som skal framgå av søknaden:

Antall barn som det søkes tilskudd for.

Barnehagen må legge frem plan som gjør rede for hvordan tiltak knyttet til samisk språkopplæring gjennomføres, og hvilket samiske språk det skal gis opplæring i.

Søkere som har mottatt tilskudd tidligere skal også legge ved langsiktig plan som viser progresjon i samisk språk- og kulturoplæring

Kommunen som tilsynsmyndighet skal bekrefte at barnehagen har samiske barn og har tilsatt eller knyttet til seg samiskspråklig personell for språkopplæringen ved tidspunkt for søknaden.

Det må så langt som mulig være samlokalisering av samiske barn innad i barnehagen og kommunen.

Vilkår:

Tilskuddet kan bare brukes til utgifter knyttet til arbeid med samisk språk.

Tilskuddet må brukes i tildelte budsjettår.

Beregningsregler:

Det kan ytes inntil kr 65 000 i tilskudd pr. år pr. avdeling for samisk språkopplæring i barnehager

Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og etter antall måneder det gis samisk språkopplæring

Søknadsfrist:

Åpen søknadsfrist til 15. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

D) Prosjekter og utviklingsarbeid

Vilkår:

Tilskuddet ytes til barnehager som mottar særskilt tilskudd eller tilskudd til samiskopplæring

Beregningsregler:

Tilskuddet beregnes på grunn av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 150 000

Søknadsfrist:

1. april 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.4.1 Tradisjonell kunnskap

Vilkår:

Det gis ikke tilskudd til driftskostnader

Dokumentasjonsmaterialet skal kunne inngå i et register for forvaltning av samisk dokumentert tradisjonell kunnskap som ivaretar eierskap og personvern

Prosjektet ferdigstilles senest ett år etter tilskuddsbrevets dato

Beregningsregler:

Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 200 000

Søknadsfrist:

Søknadsfrist 1. april 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til organisasjoner:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.5 Helse og sosial

18.18.5.1 Helse- og sosialprosjekter – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- Metode- og forprosjekter skal være formelt tilknyttet en forsknings- eller utdanningsinstitusjon
- Ved tildeling av prosjektmidler til opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse til kommuner som er innenfor forvaltningsområdet for samisk språk, forutsettes det at kommunen bidrar med 50 % av prosjektkostnadene
- Prosjekter som har flere finansieringskilder prioriteres
- Det ytes ikke tilskudd til tiltak som anses å falle inn under en institusjon/organisasjons ordinære driftsoppgaver, eller lovpålagte oppgaver.
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato

Beregningsregler:

- Tilskudd beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 500 000

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.6 Kulturminnevern

18.18.6.1 Kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- For alle prosjekter gjelder at prosjekter som ivaretar lokal forankring prioriteres.
- For registreringsprosjekter skal Askeladdens, SEFRAKs eller Sametingets registreringsskjema benyttes
- Kulturminner skal registreres digitalt, dvs. med hjelp av GPS eller håndholdt PC (PDA). Ved rapportering må UTM-sone angis for hver registrering.
- Sametinget skal ha tilgang til alt registreringsmateriale samt sluttrapport i digital form
- For registrering av kulturminner forutsettes det at registreringer skjer i forståelse med berørte grunneiere. Jf. Lov 9. juni 1978 nr 50 om kulturminner må registreringene og dokumentasjon ikke under noen omstendigheter føre til fysiske inngrep i kulturminner. Dette gjelder også prøvestikking og lignende registreringsmetoder. For sistnevnte må det søkes om dispensasjon hos Riksantikvaren
- Tilskuddsmottaker skal levere sluttrapport inkludert tilstandsvurdering etter gjennomføring
- Prosjektet ferdigstilles senest tre år etter tilskuddsbrevets dato

Tilleggskrav for skjøtelsprosjekter

- For skjøtelsprosjekter plikter prosjekteier å kontakte Sametinget før oppstart av prosjektet. Ved eventuelle endringer av godkjent plan for gjennomføring plikter også prosjekteier/feltpersonell å drøfte ny plan med Sametinget før igangsettelse
- For skjøtelsprosjekter skal rapporteringen inneholde bilder som viser tilstand før og etter prosjektets gjennomføring samt viktige momenter under prosjektets gang
- Alle kulturminner som omfattes av skjøtelsiltaket skal registreres og tilstanden oppdateres i Askeladden

Tilleggskrav for bygningsvernprosjekter

- For restaureringsprosjekter plikter prosjekteier å kontakte Sametinget før oppstart av prosjekt. Ved eventuelle endringer av godkjent plan for gjennomføring plikter også prosjekteier/håndverker å drøfte ny plan med Sametinget før igangsettelse
- Restaureringsprosjekter skal alltid rapporteres inkludert bilder som presenterer objektets tilstand før og etter gjennomføring samt viktige momenter under prosjektets gang

Beregningsregler:

Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad med budsjett og prosjektbeskrivelse, inntil kr 300 000

Prosjekter med egenandel prioriteres

Administrasjonskostnader innvilges inntil 15 % av godkjente kostnader

Lønnskostnader ved registreringsprosjekter innvilges inntil kr 45 000 /måned/person inkludert sosiale avgifter

Timespris for egenandel/eget arbeid beregnes til kr 300.

For et hvert prosjekt med en budsjetttramme over kr 100 000 bør ca. 10 % av totalt budsjett innefatte formidlingstiltak

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.7 Næring

18.18.7.1 Marine næringer

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Ved tilskudd til fiskebåter skal tilskuddsmottaker være registrert i Fiskermanntallet
- Ved tilskudd til landanlegg skal disse ha mottaks- og kjøpegodkjenning

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftninger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter. Tilskudd til fiskeredskaper kan likevel gis ved førstegangsinvesteringer i fiskebåt.

Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % av godkjent kostnadsoverslag og maksimalt kr 300 000
- Inntil 30 % av godkjent kostnadsoverslag og maksimalt kr 150 000 for brukte båter under 30 år.
- I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist.

18.18.7.2 Jordbruk

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring
- Maskin- og redskapslag skal ha vedtekter og minst 2 aktive gårdbrukere. Søkere som mottar støtte kan bare være medlem av en redskapsring

Vilkår:

- Tilskudd til statlige melkekvoter til unge under 35 år gis i inntil 3 år etter etablering
- Det ytes ikke tilskudd til samme søker ved kjøp av maskiner og redskaper før det er gått 5 år siden siste tilsagn
- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000. For melkekvote er denne grensen kr 30 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftninger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % av godkjent kostnadsoverslag og maks. kr 400 000
- I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Maksimalt kr 100 000 og inntil 20 % av godkjent kostnadsoverslag for investeringer i maskiner og redskaper i redskapslag
- I områder hvor det ikke finnes andre jordbruksutøvere kan enkeltsøkere søke om støtte til maskiner og redskaper. Dette tilskuddet er avgrenset til kr 50 000 og inntil 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Rekruttering ved nyetablering eller overtakelse av gårdsbruk og inntil 3 år etter oppstart: Maks. kr 100 000 og inntil kr 1 pr liter melk i tilskudd til kjøp av statlige melkekvoter. Maksimal offentlig støtte kan ikke utgjøre mer enn 50 % (kr 1,75 pr liter)

Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist
- Søknadsfrist for kjøp av melkekvoter er 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.7.3 Tilleggsnæring i reindriften

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftinger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2011. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.4 Variert næringsliv

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftinger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.5 Samisk reiseliv i vekst - VSP

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftninger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 50 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2011. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.6 Utviklings- og investeringstiltak - næringsavtale for duodji

Vilkår:

A) For utviklings- og investeringstiltak:

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 30 000.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

B) For etablererstipend:

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Etablererstipend kan ytes for inntil ett år
- Etablererstipendet kan ytes både til planlegging i forkant av en bedriftsetablering og til selve etableringen

- Stipendet kan ytes til delvis dekning av levekostnader (egen lønn), konsulentbistand, markedsundersøkelser, opplæring, prøveproduksjon, reisekostnader, mindre investeringer, leid hjelp eller avløser, konseptutvikling og annen bedriftsplanlegging. Utgifter til gebyrer mv. til offentlige instanser dekkes ikke
- Mottaker plikter å meddele Sametinget skriftlig dersom prosjektet som det er bevilget stipend til er avsluttet
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.

C) For duodjistipend for elever i videregående opplæring

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om eleven er heltidselev ved et lærested godkjent for utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning
- Søknaden skal inneholde bekreftelse fra lærestedet for elevstatus og opplæring i duodji

D) For duodjistipend for studenter som duodji på bachelornivå

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om antall studiepoeng i semesteret
- Søknaden skal inneholde bekreftelse på betalt semesteravgift eller dokumentasjon på oppmelding til eksamen ved høyskole eller universitet

Vilkår:

- Det skal leveres dokumentasjon for gjennomført eksamen. Sametinget kan innen ett år kontrollere at søker har avlagt eksamen og kreve stipendet tilbakebetalt i sin helhet dersom dette ikke er tilfelle
- Som hovedregel ytes ikke stipend innenfor samme fag mer enn en gang

Beregningsregler:

A) For utviklings- og investeringstiltak:

- Det ytes inntil 60 % tilskudd av godkjent kostnadsoverslag. Ved investeringer kan det ytes inntil 50 % av søknadssum. Maksimalt tilskudd er kr 400 000
- Ved produktutvikling kan det tas med levekostnader inntil kr 12 000 pr måned og støttesatsen er inntil 60 % av kostnadsoverslaget
- Den årlige stipendrammen til ungdom som har duodji fordeles likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriterier. Maksimalt stipend er inntil kr 10 000 per undervisningsår per elev.
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som overskrider et kostnadsoverslag på kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag
- Ved kompetansehevede tiltak kan det ytes inntil 80 % tilskudd til søknader fra hovedorganisasjonene i duodji. Øvrige søkere kan få inntil 50 % i tilskudd.
- Maksimalt tilskudd til enkeltpersonsforetak settes til kr 400 000. I samarbeidstiltak av stor betydning for den samiske befolkning kan det gis inntil kr 500 000

B) For etablererstipend

- Det kan maksimalt ytes 75 % av godkjente kostnader, inntil kr 150 000
- Egen lønn kan utgjøre inntil kr 12 000 pr. måned. Til planlegging i forkant av en bedriftsetablering kan det gis tilskudd til egen lønn i maksimalt 6 måneder, i forbindelse med selve etableringen i maksimalt 12 måneder. Egen lønn kan avkortes dersom stipendmottaker har annen inntekt i stipendperioden

C) og D) For duodjistipend for elever i videregående opplæring og for duodjistipend for studenter som duodji på bachelornivå

- Det ytes maksimalt kr 10 000 pr. elev pr. år

Søknadsfrist:

For investerings- og utviklingstilskudd:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.
- For etablererstipend:
- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

For duodjistipend for elever i videregående opplæring og for duodjistipend for studenter som duodji på bachelornivå Driftstilskudd - næringsavtale for duodji – søkerbasert tilskudd:

- Søknadsfrist for 2012 er 1. februar. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Driftstilskudd til duodjiutøvere:

Vilkår:

- Søker må oppfylle kriterier for registrering i Sametingets valgmannstall, men trenger ikke å være innført i manntallet. I spesielle tilfeller kan det dispenseres fra dette kravet
- Å ha et enkeltpersonsforetak eller aksjeselskap og være innført i merverdiavgiftsmanntallet
- Omsetting av egenprodusert duodji basert på samisk kultur og tradisjoner på minimum kr 50 000 eks. mva.
- Dokumentasjon ved egenerklæring om realkompetanse og/eller dokumentasjon av formell - kompetanse i samisk duodji
- Søkere som mottar driftstilskudd er pliktig til å gi nødvendige opplysninger i forbindelse med utarbeidelse med økonomisk rapport
- Virksomheter eller foretak som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, som for eksempel duodjiutvalg og samiske møteplasser, er ikke støtteberettiget over denne ordningen. Dette gjelder også eiere av aksjeselskaper og ansatte i aksjeselskaper. Disse kan heller ikke søke driftstilskudd med andre organisasjonsformer over denne posten.

Eiere i aksjeselskaper skal oppfylle de samme kravene til duodjiregisteret som enkeltpersonsforetak. Det gjelder i forhold til kompetanse, kriteriene for å stå i Sametingets valgmannstall og godkjenning av produktene. Det forutsettes at ansatte i aksjeselskaper har duodjifaglig kompetanse.

Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftinger.

Beregningsregler:

- Enkeltpersonsforetak: Tilskuddet beregnes av godkjent omsetning av egenprodusert duodji, inntil 40 %, maksimalt tilskudd er kr 150 000. I en prøveperiode frem til 2012 vil søkere registrert utenfor Finnmark kunne oppnå inntil 50 % tilskudd og maksimalt kr 150 000.
- Aksjeselskaper: Tilskuddet beregnes av godkjent omsetning av egenprodusert duodji, inntil 40 %. Maksimalt tilskudd er kr 100 000. Øvre omsetningsgrense er kr 3 000 000
- Hvis søknadssummen overstiger avtalerammen på kr 3 600 000 reduseres først maksimums tilskuddsbeløp til kr 130 000 for enkeltpersonsforetak og til kr 80 000 for aksjeselskaper. Deretter reduseres maksimal prosentsats til søknadssummen er innenfor rammen for driftstilskudd

Søknadsfrist:

Søknadsfrist 25. oktober 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke for duodjistipend for elever og studenter:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.7 Velferdsordninger - næringsavtale for duodji

Vilkår:

- Tilskuddsmottaker må være registrert i duodjiregisteret for å oppfylle vilkårene for å få driftstilskudd
- Refusjon av innbetalt tilleggspremie til folketrygden må dokumenteres (sykepengeordning)

Beregningsregler:

- Foreldrepenger inntil kr 30 000. Grensen for når foreldrepenger kan gis, er 5G (1G= kr 79 216)
- Refusjon av tilleggspremie for sykepengeordningen som NAV fastsetter

Søknadsfrist:

- Søknad om foreldrepenger må være sendt innen 6 måneder etter fødsel eller adopsjon

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.8 Salgsfremmende tiltak - næringsavtale for duodji

Vilkår:

- Helårsdrevne stasjonære duodjiutvalg er utvalg som selger eksternt produsert duodji. Duodjiutvalg skal ha faste åpningstider, minst 5 dager i uka.
- Virksomheten skal ha en omsetning av eksternt produsert duodji i 2011 på mellom kr 200 000 og kr 3 000 000 eksklusive merverdiavgift. Minst 30 % av omsetningen i virksomheten skal bestå av eksternt produsert duodji.
- Virksomhetene skal være registrert i merverdiavgiftsmanntallet.
- Minst 30 % omsetningen i utvalget skal bestå av eksternt produsert duodji
- Det skal utarbeides markedsplan med budsjett for hvordan innkjøpt duodji skal selges og markedsføres i 2012.
- Virksomheter eller foretak som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, som for eksempel duodjiutøvere og samiske møteplasser, er ikke støtteberettiget over denne

ordningen. Dette gjelder også eiere av aksjeselskaper og ansatte i aksjeselskaper. Disse kan heller ikke søke driftstilskudd med andre organisasjonsformer over denne posten.

- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.

Beregningsregler:

Det kan maksimalt ytes 60 % tilskudd av omsatt ekstern duodji og inntil kr 200 000. Nedre grense for tilskudd er kr 30.000.

Omsetning i 2010 danner grunnlag for beregning av tilskuddet.

Egenprodusert duodji kan ikke inngå i beregningsgrunnlaget.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist er 1. februar. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.9 Utvikling i utmarksnæringene - VSP

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring
- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftninger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket.

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.10 Etablererstipend – VSP

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Etablererstipend kan ytes for inntil ett år
- Etablererstipendet kan ytes både til planlegging i forkant av en bedriftsetablering og til selve etableringen
- Stipendet kan ytes til delvis dekning av levekostnader (egen lønn), konsulentbistand, markedsundersøkelser, opplæring, prøveproduksjon, reisekostnader, mindre investeringer, leid hjelp eller avløser, konseptutvikling og annen bedriftsplanlegging. Utgifter til gebyrer mv. til offentlige instanser dekkes ikke
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftinger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter

Beregningsregler:

- Det kan maksimalt ytes 75 % av godkjente kostnader, inntil kr 150 000
- Egen lønn kan utgjøre inntil kr 12 000 pr. måned. Til planlegging i forkant av en bedriftsetablering kan det gis tilskudd til egen lønn i maksimalt 6 måneder, i forbindelse med selve etableringen i maksimalt 12 måneder. Egen lønn kan avkortes dersom stipendmottaker har annen inntekt i stipendperioden

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye

søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.8 Regionalutvikling

18.18.8.1 Regionalutviklingsprosjekter

Vilkår:

- Prosjektet skal være samfinansiert med fylkeskommunene som Sametinget har samarbeidsavtale med
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato
-

Beregningsregler:

- Inntil 40 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 400 000
-

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner: Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.9 Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

18.18.9.1 Internasjonale tiltak

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes ut i fra begrunnet søknad.
-

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner: Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.10 Samiske organisasjoner

18.18.10.1 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- Partier og grupper som velger å stille felles liste er kun støtteberettiget til grunntilskudd. Grunnlaget for stemmestøtten beregnes kun for de valgkretser partiet/listen har innvalgte representanter.
- Organisasjoner som mottar direkte tilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Stemmestøtte:

- 90 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp per stemme oppnådd ved siste sametingsvalg, til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget.

b) Grunnstøtte:

- 10 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp til registrerte samepolitiske organisasjoner som ved siste sametingsvalg mottok minst 2,5 % av stemmene på landsbasis eller som fikk innvalgt minst én representant i Sametinget.

•

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.10.2 Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner

Vilkår:

- Kulturorganisasjonene må dokumentere at de pr. 31.12.10 hadde minst 30 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. For samisk museumslag gjelder ikke kriteriet om medlemsantall. Medlemsliste skal legges ved.
- Landsomfattende ungdomsorganisasjoner må ha medlemmer i minst 3 fylker og dokumentere at de pr. 31.12.10 har minst 50 betalende medlemmer.
- Det ytes ikke tilskudd til organisasjoner som er lokallag av organisasjoner som får driftsstøtte over andre poster i Sametingets budsjett.
- Organisasjoner som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31.12.10

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.10.3 Samiske likestillingsorganisasjoner

Vilkår:

Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31.12.10 hadde minst 20 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. Medlemsliste skal legges ved.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31.12.10

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realiter behandles ikke.

18.18.11 Frie virkemidler – søkerbasert tilskudd

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes ut i fra begrunnet søknad.

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realiter behandles ikke.

Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato

EØS – regelverket. Ved tildeling av tilskudd til foretak gjelder:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

19 Virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området)

2011	Kautokeino, hele kommunen	2030	Sør-Varanger, følgende grunnkretser: 0101 Bugøynes 0102 Bugøyfjord 0103 Spurvnes/Skogerøya 0104 Neiden 0402 Jakobsnes 0403 Ropelv 0404 Jarfjord 0405 Grense Jakobselv 0503 Svanvik 0504 Melkefoss/Skrotnes 0505 Øvre Pasvik
2012	Alta, følgende grunnkretser: 0101 Stjernøy 0102 Seiland 0103 Lille Lerresfjord 0104 Store Lerresfjord 0105 Komagfjord 0106 Korsfjord 0107 Nyvoll 0108 Storekorsnes 0110 Kongshus 0201 Isnestofte		
	0202 Tappeluft/Riverbukt 0203 Langfjordbotn 0204 Talvik 0205 Vasbotnelv	1902	Tromsø, følgende grunnkretser: 3301 Jøvik 3302 Olderbakken 3303 Lakselvbukt 3304 Lakselvdalen 3305 Sjøvassbotn 3306 Stordal 3307 Sjursnes 3308 Reiervik 3309 Breivika 3310 Ullsfjordmoane
2014	Loppa, hele kommunen	1913	Skånland, hele kommunen
2017	Kvalsund, hele kommunen		Gratangen, hele kommunen
2018	Måsøy, følgende grunnkretser: 0119 Snefjorden 0120 Litlefjord 0121 Slåtten 0122 Gunnarnes	1919	
	0123 Tufjord 0124 Ingøy	1920	Lavangen, hele kommunen
2019	Nordkapp, følgende grunnkretser: 0113 Vestersida-Botnområdet 0114 Nordvågnesområdet 0115 Kjelvik-Helnesområdet 0117 Skuotanjargga 0118 Mannskarvik-Repvåg 0119 Sværholthavøya 0200 Gjesvær 0201 Gjesvær 0202 Knivskjellodden 0203 Tufjorden 0204 Magerøystua 0205 Finnvik 0206 Vannfjordnæringen Bygda sarnes	1925	Sørreisa, følgende grunnkretser: 0101 Gumpedal 0102 Øvre Bakkejord 0103 Skøelvdal 0104 Smørsgård 0201 Storlia/Rabbås 0207 Reinelv 0208 Andsvatn
2020	Porsanger, hele kommunen	1938	Lyngen, hele kommunen
		1939	Storfjord, hele kommunen
		1940	Kåfjord, hele kommunen
		1943	Kvænangen, hele kommunen

			kommunen
		Nord	
2021	Karasjok, hele kommunen	1805	Narvik, følgende grunnkretser: 0102 Herjangen 0109 Vassdal 0110 Elvegården 0111 Kvandal
2022	Lebesby, følgende grunnkretser: 0103 Dyfjord 0104 Kifjord/Normanset/Mårøyfj. 0105 Torskefjord/Bekkarfjord		
	0106 Lebesby 0107 Ifjord 0108 Friarfjord/Adamsfjord 0109 Laksefjordbotn/Kunes 0110 Veidnesklubben/Godviknes 0111 Vadasbaksæibos 0112 Gappatvarri 0113 Eretoaivit	1849	Hamarøy, følgende grunnkretser 0116 Innhavet 0117 Veggfjell 0118 Sagvatnan 0119 Grensefjellene
	0114 Vuonjalrassa	1850	Tysfjord, hele kommunen
2023	Gamvik, hele kommunen		Evenes, følgende grunnkretser 0109 Evenesmark 0110 Myrnes 0111 Osmark
2025	Tana, hele kommunen		0114 Lenvik/Lenvikmark 0117 Veggen
2027	Nesseby, hele kommunen		

Midler til næringsutvikling kan i tillegg til det geografiske virkeområdet ytes til:

- Samiske kulturnæringer i hele landet. For reiseliv gjelder STN-området.
- Tilleggsnæringer i reindrift.

Plan- og finanskomiteens innstilling

Innledning

Et budsjett er en oppstilling over forventede inntekter og kostnader i løpet av en bestemt periode. Budsjettet er et planlagt eller forventet regnskap for neste budsjettperiode og viser de økonomiske konsekvensene av planene for en gitt periode. Det er også en plan for anskaffelse og anvendelse av ressurser, samtidig som det er et viktig kontroll og oppfølgingsverktøy i økonomistyringen. Overføringene fra staten til Sametinget blir gitt for å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Forslag

Forslag fra *Norske samers riksforbund (NSR) Aili Keskitalo, Ann-Mari Thomassen, Jarle Jonassen og Rolf Johansen*

Forslag 1

2.2.1 Samlet bevilgning til Sametinget, 7. avsnitt. Nytt avsnitt:

- Kr 1 200 000 til språkprosjekter, kap. 3.3.5
- Kr 1 350 000 til Borjadat/Medvind, kap.9.8
- Kr 500 000 til samisk orddatabase, kap. 3.3.7
- Kr 2 000 000 til litteratur, kap. 4.3.9.2
- Kr 800 000 til voksenopplæringsprogram, kap. 5.3.2
- Kr 300 000 til systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap, kap. 5.3.3
- Kr 500 000 til stipend for voksenopplæring, kap. 5.3.5.3
- Kr 1 300 000 til tradisjonell kunnskap, kap. 5.3.7

3.1 Mål, endres til:

Hovedmål

- Andelen samiske språkbrukere skal radikalt økes.

Delmål

- Det skal gjennomføres et samisk språkløft som skal sikre alle samer tilgang til samiske tjenestetilbud og muligheter for å bruke eget språk.
- Alle samer får muligheter til å lære å bruke samisk både muntlig og skriftlig.
- Vi har levedyktige og aktive arenaer for samisk språk
- Samisk språk er synlig og blir brukt også i områder der språket har hatt en svak stilling
- Det tilrettelegges for økt bruk av samisk i kontakt med offentlige institusjoner
- Samisk språk brukes aktivt og er synlig i det offentlige rom
- Samisk språk er et fullverdig bruksspråk i dagliglivet
- Sametinget skal selv ha som målsetting å ha samisk som sitt hovedarbeidsspråk

3.3.3 Samiske språksentre – direkte tilskudd, kriterier for måloppnåelse endres til:

Kriterier for måloppnåelse:

- Antallet samiske språkbrukere økes
- Antallet gjennomførte kurs i samisk og andre tilbud om opplæring i samisk språk
- Antallet gjennomførte språkmotiverende og språkfremmende tiltak og arrangement i lokalsamfunnet

- Antallet gjennomførte tiltak for motivasjon til utvikling av samisk språk
- Brukerens tilfredshet med tilbudet

3.3.6 Talesyntese - prosjekt i egen regi

Ordningen strykes. Kr 1 000 000 flyttes til nytt avsnitt 9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser.

3.3.8 Terminologi- og stedsnavn – prosjekt i egen regi

Ordningen strykes. Kr 500 000 flyttes nytt avsnitt 9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser.

4.3.2 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd

Ny tabell 4.3.2:

Tabell 4.3.2 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Árran lulesamisk senter, Tysfjord	1 590	1 640	1 640	1 890	250	15,2 %
	Samisk kunstnersenter, Karasjok	2 567	2 647	2 647	2 726	79	3,0 %
	Senter for nordlige folk AS, Kåfjord	1 166	1 202	1 202	1 238	36	3,0 %
	Sjøsamisk kompetansesenter, Billefjord	513	529	529	545	16	3,0 %
	Sijti Jarnge, Hattfjelldal	1 316	1 316	1 316	1 355	39	3,0 %
	Várdobáiki, Evenes/Skånland	741	764	764	1 015	251	32,9 %
	Gamtofta, Sørreisa	62	64	64	64	0	-100,0 %
	Pitesamisk hus	450	464	464	478	14	3,0 %
	Samisk hus i Oslo	246	254	254	462	208	3,1 %
	Vilgesvárre	50	50	50	56	6	-100,0 %
	Lásságámmi	246	254	254	262	8	3,1 %
	Samisk hus i Senja	191	0	0	200	200	-
	Sjøsamiske samlinger	50	52	52	57	5	-100,0 %
	Villmarkscampen i Tollådal - pitesamisk	50	52	52	54	2	3,8 %
	Internasjonalt samisk filmsenter	0	300	300	609	309	103,0 %
	Saemien Sijte	0	0	0	600	600	-
Su m		9 238	9 588	9 588	11 611	2020	15,1 %

- Ny siste setning:

For 2012 avsettes kr 11 611 000 til tilskudd til samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner.

4.3.7 Museer – direkte tilskudd

Nytt punkt under kriterier for måloppnåelse:

- Antall besøkende mottatt formidling på samisk

4.3.11 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Ny tabell 4.3.11:

Tabell 4.3.11 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Andre kulturtiltak	3 197	2 678	3 918	2 155	-1 763	-44,9 %
Sum		3 197	2 678	3 918	2 155	-1 763	-44,9 %

Kr 500 000 flyttes nytt avsnitt 9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser.

Endring av 5. kulepunkt under prioriteringer:

- Duodjikurs for kulturutøvere

Ny siste setning

For 2012 avsettes kr 2 155 000 til tilskudd til andre kulturtiltak.

Kapittel 5.1 Mål

Nytt siste delmål:

- Opplæringssystemet tar utgangspunkt i den samiske elevens og det samiske samfunnets behov

Kapittel 5.2 Strategier

Strategiene endres til:

- Gjennom dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter og andre aktuelle aktører sikre gode rammevilkår for samisk barnehage, grunnopplæring, voksenopplæring, høyere utdanning og forskning
- Arbeide for at det utvikles læremidler til samiske barn i barnehager
- Iverksette nye kriterier for tilskudd til barnehager
- Áhkku og áddjá – ordning i barnehager, skoler og SFO for å sikre videreføring av språk og tradisjonell kunnskap mellom generasjonene
- Medvirke til at styringsdokumentene ivaretar det samiske perspektivet i opplæringen.
- Bidra til gode økonomiske rammevilkår for skoleiere, for å sikre god kvalitativ opplæring i og på samisk
- Samisk innhold i SFO og kulturskolen
- De samiske videregående skolene utvikles til nasjonale ressurs- og kompetansesentra for samisk videregående opplæring
- Stipend for elever med samisk i fagkretsen på videregående skole økes

- Medvirke til at Sámi allaskuvla utvikles til et urfolksuniversitet
- Medvirke til at Senter for samisk i opplæringen blir et permanent nasjonalt ressurscenter
- Arbeide for at det utvikles læremidler til samiske barn i barnehager
- Iverksette nye kriterier for tilskudd til barnehager
- Medvirke til at styringsdokumentene ivaretar det samiske perspektivet i opplæringen.
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke kunnskap og kompetanse i samiske samfunn
- Legge til rette for overføring av tradisjonell kunnskap mellom generasjonene
- God og effektiv utvikling av samiske læremidler og pedagogisk materiell
- Medvirke til at den nasjonale politikken innenfor barnehage, grunnsopplæring, høyere utdanning og forskning ivaretar det samiske perspektivet
- Bidra til økning av den formelle kompetansen i den samiske befolkningen
- Bidra til samisk innhold i barnehager med samiske barn
- Informasjon og veiledning om samisk opplæring innenfor barnehage og grunnsopplæring
- Medvirke til etablering av et varig studietilbud innen samisk tolkeutdanning
- Bidra til at Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HINT) kan koordinere og tilby kurs og studietilbud i lulesamisk og sørsamisk språk og kultur
- Støtte opp om initiativet til samiske foreldreutvalg
- Jobbe for tilsyn med skole og skoleeiers ansvar for å sørge for en mobbefri skolehverdag for samiske barn
- Medvirke til etablering av utmarksskoler
- Bidra til at Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HINT) kan koordinere og tilby kurs og studietilbud i lulesamisk og sørsamisk språk og kultur
- Kunnskap om samiske forhold skal inngå i profesjons- og grunnutdanninger på alle høyskoler og universiteter

5.3.3 Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap – direkte tilskudd

Tabell 5.3.3 endres til:

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
	Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap	650	200	200	300	100	
SUM		650	200	200	650	-350	

Kr 350 000 flyttes til 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Ny siste setning:

For 2012 avsettes kr 350 000 til systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap.

5.3.9 Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.9 endres til:

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling samiske grendeskoler	171	300	300	200	-100	
Sum		171	300	300	200	-100	-66,6%

Kr 200 000 flyttes til 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Ny siste setning:

For 2012 settes det av kr 200 000 til kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler.

5.3.11 Pilotprosjekt – kompetansesenter for samisk naturbruk – prosjekt i egen regi

Strykkes i sin helhet.

Kr 500 000 flyttes til 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Pilotprosjekt – kompetansesenter for samisk naturbruk følges opp i framtidige budsjetter.

6.3.3 Helse- og sosialprosjekter – søkerbaserte tilskudd

Tabell 6.3.3 endres til:

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Helse- og sosialprosjekter Brukerrettede tilbud for eldre samer	3 209	2 850	2 850	4 450	1 600	
Sum		3 209	2 850	2 850	4 450	1 600	

Prioriteringer for 2012, Ny prioritering:

- Brukerrettede tiltak for samiske eldre i: Kautokeino og Máze aktivitetssentre, Spansdalen grendehusforening, Snåsa kommune, Samisk hus i Oslo, Alta Siida, Nesseby pensjonistforening

Ny siste setning

For 2012 avsettes det kr 4 450 000 til helse- og sosialprosjekter.

8.3.1 Kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

Ny tabell 8.3.1:

Akt.	Benevnelse	RR	Bud	Rev	Bud	+/- 12-	Avvik i
------	------------	----	-----	-----	-----	---------	---------

	2010	2011	2011	2012	Rev 11	%
Samisk kulturminnevern	1 833	2 000	2 000	1 500	-500	
Sum	1 833	2 000	2 000	2 500	-500	

Kr 500 000 flyttes til kap. 9: næringer: 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter marine ressurser

Ny siste setning:

For 2012 avsettes det kr 1 500 000 til tilskudd til kulturminnevern.

9.5.6.1 Tiltak 1: Utvikling av lønnsom samisk kulturnæring - prosjekt i egen regi

Ordningen strykes i sin helhet.

Kr 800 000 flyttes til kap. 9: næringer: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser.

Arbeidet følges opp i framtidige budsjetter.

9.5.6.2 Tiltak 2: Samisk reiseliv i vekst - VSP – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.5.6.2 endres til:

Tabell 9.5.6.2 Samisk reiseliv - VSP - søkerbasert tilskudd							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samisk reiseliv	a) 6 226	3 150	3 150	2 650	- 500	
Sum		6 226	3 150	3 150	2 300	-500	

a) Post reiseliv og utmark er slått sammen i denne posten. Regnskapstallene 2010 og budsjett 2011 for VSP's næringskombinasjonsmidler er satt under denne.

Kr 500 000 flyttes til kap. 9: næringer: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Budsjett, endres til:

- Kr 2 650 000

9.6.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Ny tabell 9.6.5:

Tabell 9.6.5. Innovasjon, forskning og verdiskaping							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Faglig forum og utviklingsforum	45	150	150	0	-150	
	Utvikling i utmarksnæringene	0	0	0	500	500	-
Sum		45	150	150	500		

Kr 550 000 flyttes til kap 9: Næringer: Innsatsområde 9.8: Samiske rettigheter – marine ressurser

9.6.6.1 Tiltak 1: Kontakt med forsknings- og utviklingsmiljø – administrative oppgaver

Ordningen strykes i sin helhet.

Kr 150 000 flyttes til kap.9: næringer: 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Arbeidet følges opp i framtidige budsjetter.

9.6.6.2 Tiltak 2: Utvikling i utmarksnæringene – VSP – søkerbasert tilskudd

Ny tabell 9.6.6.2:

Akt. Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
Utvikling i utmarksnæringene	0	0	0	500	500	-
Sum	0	0	0	500	500	-

Kr 400 000 flyttes til kap.9: næringer: 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Budsjett, endres til:

Kr 500 000

9.7.6.3 Tiltak 3: Kompetanseheving og oppfølging – VSP – Prosjekt i egen regi

Ny tabell 9.7.6.3:

Akt. Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik
Kompetanseheving og oppfølging a)	-170	850	1 350	1 000	- 350	
Sum	-170	850	1 350	1 000	- 400	

a) Regnskapstallene 2010 og budsjett 2011 for VSP's utredningsmidler er satt under denne posten i 2012

Kr 400 000 flyttes til kap.9: næringer: 9.8: innsatsområde: borjadat/medvind: samiske rettigheter til marine ressurser

Budsjett, endres til

- Kr 1 000 000

Nytt avsnitt 9.8:

9.8 INNSATSOMRÅDE: BORJADAT/MEDVIND: SAMISKE RETTIGHETER – MARINE RESSURSER

9.8.1 Mål

- Bedre grunnlaget for bosetning i samiske kyst- og fjordområder, gjennom sikring av det materielle grunnlaget for samisk kultur.
- Gjenreising av samiske rettigheter til sjøarealer og marine ressurser

9.8.2 Delmål

- Avklaring av rettighetsspørsmålet det nasjonale og internasjonale rettssystemet
- Sikre større samisk innflytelse i utformingen av fiskeripolitikk
- Utarbeide en handlingsplan for samiske kyst- og fjordstrøk

9.8.3 Strategier

- Bidra til at det blir reist søksmål av rettighetshavere eller representanter for rettighetshavere
- Bistå rettighetshavere praktisk, juridisk og økonomisk gjennom hele rettsprosessen, både innenlands og internasjonalt
- Bygge allianser med relevante interesser i fiskeri- og kystpolitikk
- Informasjon og kommunikasjon om saken lokalt, nasjonalt og internasjonalt
- Igangsette prosess om avbøtende tiltak

9.8.4 Kriterier for måloppnåelse

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til planen

9.8.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.7.5

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	(i 1000 kr) Avvik i %
	PROSJEKT I EGEN REGI	0	0	0	15 000		-
Sum		0	0	0	15 000		-

9.8.5.1 BORJADAT / MEDVIND

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Borjadat/Medvind	0	0	0	15 000		-
Sum		0	0	0	15 000		-

Ordningen forvaltes av Sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegeres myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 15 000 000 til opprettelse av fondet BORJADAT / MEDVIND.

10.3.2 Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd

Ny tabell 10.3.2:

Tabell 10.3.2 Regionale utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik
	Regionalutvikling	3 349	4 987	5 237	2 707	-2 530	
Sum		3 349	4 987	5 237	2 707	-2 530	

Kr 1 000 000 flyttes til kap.9: næringer: 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Ny siste setning:

For 2012 avsettes kr 2 707 000 til tilskudd til regionalutviklingsprosjekter.

13.1.3 Oppfølging av institusjonsmeldingen

Tiltaket strykes i sin helhet.

Kr 390 000 flyttes til kap. 9: næringer: 9.8: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Oppfølging av institusjonsmeldingen bevilges av post 1510 Sametingsrådet.

13.1.4 Verdde-prosjektet – prosjekt i egen regi

Tiltaket strykes i sin helhet.

Kr 250 000 flyttes til kap. 9: næringer: 9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Verdte prosjekter kan søkes under søkerbaserte tilskuddsordninger.

13.1.5 Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker – prosjekt i egen regi

Tiltaket strykes i sin helhet.

Kr 200 000 flyttes til kap. 9: næringer: 9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Arbeidet med forstudie for å igangsette prosess for å kartlegge samers rettigheter til reinmerker kan søkes under søkerbaserte tilskuddsordninger

13.2 Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon

Ny tabell 13.2:

Tabell 13.2 Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik
	Politiske grupper i Sametinget	3 219	3 219	3 219	2 719	- 500	-
	Opposisjonens arbeidsvilkår	1 013	1 013	1 013	913	-100	
Sum		4 232	4 232	4 232	3 632	-600	

Kr 600 000 flyttes til kap. 9: næringer: 9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

13.2.1 Politiske grupper i Sametinget – direkte tilskudd

Ny siste setning:

For 2012 avsettes kr 2 719 000 til politiske grupper i Sametinget.

13.2.2 Opposisjonens arbeidsvilkår – direkte tilskudd

Ny siste setning:

- For 2012 avsettes kr 913 000 til opposisjonens arbeidsvilkår.

14.1 Konferanser i regi av Sametinget

Tiltaket strykes i sin helhet.

Kr 1 873 000 flyttes til kap. 9: næringer: 9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Konferanser i regi av Sametinget prioriteres fra 2013.

14.4 Utredninger og dokumentasjonsprosjekter

Tiltaket strykes i sin helhet.

Kr 500 000 flyttes til kap. 9: næringer:9.8 innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Utredninger og dokumentasjonsprosjekter prioriteres i framtidige budsjetter.

14.5 Evalueringer

Ny tabell 14.5:

Tabell 14.5 Evalueringer (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik
	Evaluering av tilskuddsordninger	421	900	900	500	-400	
Sum		421	900	900	500	-400	

Kr 500 000 flyttes til kap. 9: næringer: innsatsområde: samiske rettigheter til marine ressurser

Nytt siste avnitt:

For 2012 avsettes det kr 500 000 til evaluering av språkprosjekter. De ordninger som er gjenstand for evaluering skal også evalueres og revideres i et kjønnsperspektiv.

15 Driftsutgifter politisk nivå

Ny tabell 15.0:

Tabell 15.0 Driftsutgifter politisk nivå (i 1000 kr)

Koststed	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
1010	Sametingets plenum	9 159	9 300	9 300	8 651	-649	-7,0 %
1110	Sametingets plenumsledelse	1 547	2 012	2 012	2 072	60	3,0 %
1120	Sametingets kontrollutvalg	478	300	500	500	0	0,0 %
1310	Samisk parlamentarisk råd	185	500	500	700	200	40,0 %
1410	Sametingets tilskuddstyre	1 011	0	0	0	0	-
1510	Sametingsrådet	8 712	8 487	8 487	6 987	-1 500	
	Sametingets språkstyre	125	350	350	0	-350	-100,0 %
	Samisk språknemnd a)	1 077	500	500	0	-500	-100,0 %
1910	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUPU)	234	325	325	335	10	3,1 %
1920	Sametingets eldreråd	0	0	0	100	100	-
1930	Sametingets klagenemnd	0	0	0	150	150	-
SUM		22 528	21 774	21 974	19 495	-2 479	-4,4 %

a) kr 500 000 er flyttet til språkkapittel under post nordisk samisk språksamarbeid

b) kr 1 500 000 er flyttet til kap.9: næringer: innsatsområde 9.8: samiske rettigheter til marine ressurser

16.1 Driftsutgifter administrativt nivå

Ny tabell 16.1:

Tabell 16.1 Driftsutgifter administrasjon (i 1000 kr)

Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12- Rev 11	Avvik i %
- Driftsutgifter administrasjon	84 977	89 300	90 560	86 000	- 4 560	
- Spesielle prosjekter	-316	0	3 600	0	-3 600	
SUM	84 661	89 300	94 160	86 000	-8 160	

Kr 4 000 000 flyttes til kap.9: næringer: innsatsområde 9.8 samiske rettigheter til marine ressurser

16.1 Driftsutgifter administrasjon

Ny siste setning:

For 2012 settes det av totalt kr 86 000 000 til driftsutgifter administrasjon.

17.12.5 Samiske festivaler

Vilkårene endres til:

- I tilskuddet til festivalene inngår midler til ordinært program og midler til artisthonorarer.
- Tilskuddsmottakere kan motta tilskudd fra Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger som vedrører aktiviteter knyttet til festivalen.
- I tilskuddet til Musikkfestivalen i Kautokeino er midler til utgivelse av Sámi Grand Prix-låtene inkludert og reisekostnader til vinneren av Sámi Grand Prix for deltakelse i Liet minoritets musikkonkurranse. Tilskuddsmottaker kan motta tilskudd fra Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger som vedrører aktiviteter knyttet til festivalen.

Forslag 2

Sametingets budsjett 2012

DRIFTSINNTEKTER	Rådets forslag	FrP Forslag	Endring
Bevillinger fra departementene	368619	368619	0
Samefolkets fond	7950	7950	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	376569	376569	0

DRIFTSKOSTNANDER	Rådets forslag	Forslag FrP	Endring
Språk	65563	70563	+5000
Kultur	94587	44892	-49695
Kunnskap	41980	7828	-34152
Helse- og sosialsatsing	3965	1982	-1983
Areal og Miljø	1000	0	-1000
kulturminnevern	2500	0	-2500
Næring	37627	17115	-20512
Regionalutvikling	3707	0	-3707
Samisk samarbeid og int. arbeid	1219	0	-1219
Samiske organisasjoner	3651	0	-3651
Andre virkemidler	5672	4677	-995
Andre tiltak	3848	2023	-1825
Driftsutgifter politisk nivå	21250	19601	-1649
Driftsutgifter administrativt nivå	90000	45000	-45000
Samefolkets fond	0	7950	+7950
Sum driftskostnader	376569	221631	-154938

Driftsresultat	0	154938	154938
----------------	---	--------	--------

GENERELT OM BUDSJETTET

Etter Sametingets syn er det lagt til grunn langt større rammer for Sametingets virksomhet enn nødvendig. Alle de arbeidsområder Sametinget er involvert i bør håndteres av det generelle Norske demokratiske forvaltningssystem. I den grad Sametingets forslag medfører et lavere bruk av midler enn Sametingets inntekter, settes disse midlene på fond inntil et aktuelt behov oppstår. Norske skattebetaleres midler skal alltid benyttes til det beste for folk flest.

Drift av Sametingets politiske nivå

Sametinget mener at den politiske organiseringen av Sametinget så lenge Sametinget eksisterer bør effektiviseres ytterligere. Godtgjørelser til sametingsrådet og Sametingets representanter kan med fordel reduseres. Andelen heltidspolitikere i Sametinget er også i største laget.

Sametingets administrasjon

Sametingets administrasjon utgjør en betydelig del av Sametingets budsjett. Sametinget vil med bakgrunn i reduksjonen i Sametingets virksomhet få et redusert behov for administrative ressurser. Sametinget reduserer Sametingets administrasjon.

Virkemidler

Sametinget mener at kriterier for tildeling av offentlige midler bør gjelde likt for alle grupper. Dette gjelder også likebehandling basert på kjønn.

Mange av de tilskuddsordninger Sametinget tidligere har disponert foreslås overflyttet de ordinære demokratisk valgte forvaltningsorganer i Norge.

Sametinget ber om en sak i første kvartal 2012 hvor grunnlag tildelinger av Sametingets virkemidler innrettes etter de prinsipper som fremgår av dette budsjettdokumentet.

Kontroll med forvaltningen

Statens økonomireglement pålegger Sametinget å sørge for en målrettet og effektiv tilskuddsforvaltning. I det ligger det også et krav om å ha kontroll- og dokumentasjonsordninger slik at bruken av midlene er betryggende dokumentert.

Kontrollvirksomhet er viktig for å sikre at Sametingets midler forvaltes på en best mulig måte. Sametinget mener derfor at kontrollkomiteens uavhengighet skal ivaretas gjennom en egen selvstendig og uavhengig sekretariatsfunksjon underlagt kontrollkomiteen.

Sametinget prioriterer i 2012:

- Basere virkemiddelbruken på kriterier uavhengig av etnisitet, religion, kjønn eller opprinnelse.
- Reduksjon i Sametingets administrasjon
- Jobbe for at Sametingets tilskuddsordninger overføres det ordinære forvaltningssystemet

VIRKEMIDLER

Sametinget vil redusere virkemiddelbruken. Virkemidler til næringsutvikling bør tillegges innovasjon Norge og de generelle næringsrettede tilskuddsordninger som allerede finnes.

Sametinget er motstander av ekskluderende tilskuddsordninger, og mener at offentlige midler til frivillige organisasjoner bør gis på en måte som er ikke-ekskluderende, og som gir alle innbyggere uavhengig av etnisitet de samme rettigheter og muligheter.

Særavtaler for samiske kunstnerorganisasjoner tas bort i sin helhet

SPRÅK OG UTDANNING

Sametinget anser norsk og samisk som likeverdige språk. Likevel er det en forutsetning for en nasjon at folket har en felles språklig plattform. Norsk må derfor være hovedspråket i den norske skole. I kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk bør imidlertid samisk tilbys som valgfritt språk. Tilstrekkelig samisk undervisningsmaterieell for slik opplæring skal være tilgjengelig. Tilgang på samisktalende undervisningspersonell er en forutsetning for at elevenes valgfrihet realiseres.

Sametinget ønsker ikke at kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk skal gis et generelt pålegg om å benytte samisk språk, men at de selv skal avgjøre om, og i hvilken grad, samisk skal benyttes.

Det må gjøres en gjennomgang av muligheten for en samling av ulike samiske språkarter. Dette kan gjøre Samisk språk sterkere, samtidig som det vil være langt mer kostnadseffektivt.

SAMEFOLKETS FOND

Sametinget ønsker å avskaffe samefolkets fond, og vil anmode Stortinget om dette.

På prinsipielt grunnlag ønsker Sametinget å avvikle alle stipendordninger i utdanningssektoren, da slike ordninger må gjelde for alle.

Sametinget prioriterer i 2012:

- At elever i grunnskolen skal kunne velge samisk som valgfritt språk
- Generalisere alle stipendordninger
- Sikre nyttinger av samisk litteratur og læremidler
- Bidra til å bedre tilgangen på samisktalende undervisningspersonale

SAMISK KULTUR

Sametinget ser det som viktig og berikende for Norge å opprettholde samisk språk, kultur og tradisjoner i de områder hvor samene tradisjonelt har vært bosatt, og hvor de har hatt sitt virke. Arbeidet med å sikre dette bør imidlertid gjøres gjennom ordinære folkevalgte organer eller organer med utspring fra disse, samt på frivillig basis. Dette gjelder så vel idrett som teater, festivaler, kunstutøvelse og museer.

Det offentlige har et ansvar for å bidra til å holde samisk språk og kultur samt samiske tradisjoner i hevd.

Sametinget prioriterer i 2012:

- Å opprettholde og utvikle samisk kultur og tradisjoner
- Legge til rette for økt næringsrettet Duodji
- Å jobbe for at alle tilskuddordninger blir tilgjengelige for alle

NÆRING

Til grunn innenfor næringsområdet, som alle andre områder, ligger Sametingets prinsipp om likebehandling av alle etniske grupper. Dette innebærer at alle ordninger rettet mot enkeltgrupper må opphøre. Det er helt uakseptabelt at virkeområdet for søkerbaserte tilskudd er begrenset til å gjelde enkelte områder de ulike steder.

Duodji

Duodji er med på å bidra til å opprettholde samisk kultur og tradisjon. Likeledes er duodji viktig for satsingen på turisme i samiske områder. Sametinget ønsker å opprettholde fagopplæring innen duodji i skoleverket.

Reiselivsnæringen

Reiselivsnæringen er viktig for sysselsetting og verdiskaping i hele landet, og særlig i distriktene. Norsk reiseliv har et stort potensial for vekst, ikke minst fordi Norge har særegne kvaliteter i form av spennende natur og kultur som burde fremstå som attraktivt for den moderne turist.

Sametinget mener at denne næringen i langt større grad må på den næringspolitiske agendaen, slik at rammebetingelsene kan forbedres.

Samene har, etter Sametingets vurdering, andre og spennende forutsetninger som minoritetsgruppe når det gjelder reiseliv, med sin kultur og sitt tradisjonelle levesett. Det er viktig at det også legges til rette for utvikling av reiselivsnæringer som eksempelvis scootersafari.

Sametinget vil ha en mer liberal holdning til motorferdsel i utmark vinterstid. Veier som ikke brøytes vinterstid, og gamle ferdselsårer bør kunne benyttes som scooterløyper, i tillegg til at det også bør kunne opprettes andre leder hvor kjøring kan foregå.

Det skal imidlertid være opp til den enkelte kommune selv å avgjøre dette.

Jordbruk

Det bør igangsettes et arbeid for å likestille forskjellige primærnæringer. Blant annet gjelder dette forhold knyttet til investering i driftsmidler og avgifter på drivstoff.

Sametinget prioriterer i 2012:

- Å styrke merkevarebyggingen av Norge som reisemål, deriblant den samiske kultur
- Å behandle reiselivsnæringen på lik linje med andre konkurranseutsatte næringer
- Å ha en mer liberal holdning til motorferdsel i utmark vinterstid
- Å jobbe for at kommunene i større grad selv kan bestemme regler for motorferdsel i utmark

AREALER, KULTUR OG MILJØVERN

Sametinget ønsker en arealdisponering som ivaretar hele befolkningen og alle næringer, samt ivaretar kulturminner.

Interessekonflikter har over tid skapt utfordringer for forvaltningen av arealer flere steder. Finnmarkseiendommen i sin nåværende form må fjernes, og erstattes med en forvaltning av områdene som legger til rette for økt lokalt folkevalgt selvstyre. Organer som forvalter arealer må ikke ha lovfestet etnisk representasjon.

HELSE, SOSIAL OG OMSORG

Sametinget ønsker prinsipielt ikke å etablere særegne tjenester innen helse, sosial og omsorg. Likevel må man hensynta aktuelle dokumenterte geriatrike problemstillinger, så som språkproblemer. Det er dog viktig at man er varsom med utvikling av et helse, sosial og omsorgstilbud som bidrar til forskjellsbehandling.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

Forslag 3, representant Alf Isaken, Árja

13.1.3 Oppfølging av institusjonsmeldingen

Setningen: "Kartlegging av behovet for frittstående samiske kulturhus i Alta kommune skal gjennomføres i 2012" Strykes og erstattes av følgende setning:

Forstudie av et samisk kulturhus i Alta som er politisk uavhengig, påbegynnes 2012.

Forslag 4, representant Ann-Mari Thomassen, Flyttsamelista og NSRs sametingsgruppe

Forslag 1:

Innledning 9.8 INNSATSOMRÅDE: BORJADAT/MEDVIND: SAMISKE RETTIGHETER – MARINE RESSURSER

Sametinget har arbeidet for å sikre samiske rettigheter til de marine ressursene helt siden Sametingets opprettelse. Fiskeressursene har vært og er fremdeles et viktig grunnlag for samisk språk, kultur og bosetning i samiske kyst- og fjordstrøk. Sametinget støttet enstemmig innstillingen fra Kystfiskeutvalget, NOU 2008:X, som innebar en anerkjennelse av kystbefolkningas historiske rettigheter til fiske, samt deltakelse i forvaltninga av fiskeressursene i Finnmark. Det var med stor beklagelse Sametinget konstaterte at regjeringen ikke ville anerkjenne disse viktige prinsippene.

Saken er foreløpig ikke behandlet i Stortinget, men ingen signaler tyder på at utfallet etter en stortingsbehandling vil være et annet enn det regjeringen står for. Prinsippet om anerkjennelse av

historisk rett og deltakelse i fiskeriforvaltning er så viktige for Sametinget at det må prioriteres. Vår nære historie har vist at den manglende anerkjennelsen har medført at mange samiske fjordfiskere har blitt "kasta på land", og manglende gjennomslag i utforming av fiskeripolitikk og forvaltning har forverret denne tendensen.

På grunn av regjeringens avvisning av de viktigste delene av Kystfiskeutvalgets forslag må Sametingets forberede seg på en rettslig avklaring av samiske rettigheter til marine ressurser. Sametinget setter i dette budsjettet av en betydelig sum for å forberede en slik rettslig avklaring både i det nasjonale og internasjonale rettssystemet. Ressursene skal brukes til alliansebygging i forhold til rettighetshavere og/eller deres organisasjoner, avklaring av hvem som skal reise rettskrav og juridisk, økonomisk og praktisk assistanse fram til man har utprøvd de rettslige mulighetene som finnes. Ressursene skal også brukes til informasjon og kommunikasjon om saken lokalt i samiske miljøer og blant kystbefolkningen for øvrig, i norske politiske miljøer og i internasjonale fora. I tillegg skal det avsettes ressurser til utvikling av forslag om andre avbøtende tiltak som bidrar positivt til bosetning og bolyst i kystnære strøk, i form av en Handlingsplan for samiske kyst- og fjordstrøk.

Forslag 2:

Endringsforslag til post 9.3.6.5 :

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

Reineiere registrert i enhetsregisteret, med prioritet til søkere under 35 år.

Budsjett for 2012: kr 500 000 som hentes fra post

Forslag 3:

Tilleggstekst i prioriteringer 2012, post 9.3.6.4 Jordbruk – søkerbaserte tilskudd

Kvinnelige næringsutøvere og unge næringsutøvere under etablering

Forslag 4:

Post 4.3.4 Samisk idrett – direkte tilskudd

SVL-N økes med kr 200 000 øremerket reinkappkjøringsarrangementer

Forslag 5:

Post 13.1.4. For 2012 avsettes kr 350 000 til Verdde prosjekt under ny søkerbasert tilskuddsordning.

Mål for tilskuddsordningen:

Etablering av tilskuddsordning for et Verdde-prosjekt der nye modeller og arenaer for konfliktløsninger inngår og samiske eldre er en naturlig ressurs.

Tilskuddsmottakere og målgruppe:

Samiske grupper og instanser som vil arbeide med konfliktløsende tiltak

Kriterier for måloppnåelse:

Antall gjennomførte prosjekter

Tildelingsregler:

I henhold til kap 18 Regelverk.....

Inndekning: post 6.3.3 Helse og sosial prosjekter søkerbaserte kr 800 000 i forhold til NSRs opprinnelige forslag

III Votering

Av 39 representanter var 31 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 2 ble forkastet med 28 stemmer. 3 stemte for
- Forslag 4 ble forkastet med 19 stemmer. 12 stemte for
- Forslag 3 ble vedtatt med 16 stemmer mot 15 stemmer.
- Forslag 1 ble forkastet med 19 stemmer. 12 stemte for.
- Komiteens tilråkning ble vedtatt med 28 stemmer. 3 stemte for.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Ronny Wilhelmsen	Ann-Mari Thomassen
		Jarle Jonassen
	Ronny Wilhelmsen	
2	Arthur Tørfoss	Geir Johnsen
		Ragnhild Melleby Aslaksen
		Ann-Mari Thomassen
	Arthur Tørfoss	
3	Aili Keskitalo	Ronny Wilhelmsen
		Ragnhild Melleby Aslaksen
		Willy Ørnebakk
	Aili Keskitalo	
4	Willy Ørnebakk	Ragnhild Melleby Aslaksen
		Ann-Mari Thomassen
		Kirsti Guvsám
	Willy Ørnebakk	
5	Ann-Mari Thomassen	Willy Ørnebakk
		Ronny Wilhelmsen
		Ragnhild Melleby Aslaksen
	Ann-Mari Thomassen	
6	Ragnhild Melleby Aslaksen	Aili Keskitalo
		Rolf Johansen
		Silje Karine Muotka
	Ragnhild Melleby Aslaksen	
7	Anders Somby jr.	Willy Ørnebakk
		Aili Keskitalo
		Silje Karine Muotka
	Anders Somby jr.	
8	Mariann Wollmann Magga	Silje Karine Muotka
	Mariann Wollmann Magga	
9	Berit Marie P. E. Eira	Rolf Johansen
		Willy Ørnebakk
	Berit Marie P. E. Eira	
10	Aili Keskitalo	
11	Marie Therese Nordsletta	

	Aslaksen	
12	Rolf Johansen	
13	Willy Ørnebakk	
14	Anders Somby jr.	
15	Ronny Wilhelmsen	
16	Aili Keskitalo	
17	Thore Forsberg	
18	Ida Marie Bransfjell	
19	Vibeke Larsen	
20	Alf Isaksen	
21	Láilá Susanne Vars	
22	Ann-Mari Thomassen	
23	Willy Ørnebakk	
	Ronny Wilhelmsen	
	Aili Keskitalo, til forr. orden	
	Egil Olli	
	Ann-Mari Thomassen, til forr. orden	
	Aili Keskitalo, til forr. orden	

VI Sametingets vedtak

1 Innledning

Sametinget er samenes folkevalgte organ i Norge. 39 representanter velges av og blant samer hvert fjerde år. Siste valg var i 2009.

Sametingets budsjett bygger på de bevilgningene som regjeringen gir i statsbudsjettet og som legger føringer for Sametingets aktivitet i budsjettåret. Sametinget arbeider for å komme i en reell forhandlingsposisjon med regjeringen om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet.

Sametinget ble opprettet for sikre en likeverdig behandling av samene. Samisk språk og kultur anses som opprinnelige i Norge og har derfor samme krav på vern og utvikling som norsk språk og kultur. Staten Norge har i Grunnloven forpliktet seg til å legge forholdene til rette for dette. Norge har videre forpliktet seg overfor samene gjennom annet lovverk og gjennom ratifikasjon av internasjonale konvensjoner. Sametingets mål er å arbeide for anerkjennelse av samenes rettigheter som grunnlag for å ivareta og styrke samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Gjennom folkeretten er norske myndigheter forpliktet til å konsultere samene i saker som har betydning for samiske samfunn. Sametinget har også kontakt med den norske stat gjennom dialogmøter og møter om enkeltsaker.

Likestilling og likeverd ligger til grunn for Sametingets virksomhet. Sametinget skal legge til rette for at både kvinner og menn, unge og gamle skal være likeverdige parter i samiske samfunn.

Sametinget arbeider for å være åpent, brukervennlig og inkluderende; et sameting for folket. Kontakten med samiske folk skal alltid være grunnlaget for utviklingen av Sametingets politikk. Sametinget skal også i sitt arbeid ha god dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter.

Samene er et urfolk i fire land. Den grenseoverskridende dimensjonen er derfor en naturlig del av det samiske samfunnslivet. Det er viktig at urfolksdimensjonen i nasjonale og internasjonale fora blir ivaretatt.

2 Rammebetingelser

2.1 Sametingets verdigrunnlag

Sametingets arbeid for å styrke og utvikle samiske samfunn bygger på grunnleggende samiske verdier. Med samiske verdier mener vi i denne sammenheng holdninger og oppfatninger som ligger til grunn for våre prioriteringer og valg, og som kan oppfattes som felles for de samiske samfunnene. At noen verdier blir trukket fram som særegne for de samiske samfunnene betyr ikke at vi ikke finner dem igjen i andre samfunn. De samme verdiene finnes hos mange andre folk, men gjerne ulikt vektlagt.

I arbeidet med budsjettet er det aktuelt å trekke fram verdier som samisk språk og kultur, likeverd og respekt for egen og andres kultur, og samarbeid og solidaritet. Gjennom budsjett og politikk kan Sametinget utvikle samenes identitet og identitetsforståelse. Selve grunntanken i Sametingets eksistens er å skape likeverd på tvers av etnisk tilhørighet gjennom et demokratisk system.

Samisk språk og kultur danner basis for og er en begrunnelse for Sametingets innsats i alle budsjettets områder, enten det er opplæring, næring, helse, arealforvaltning eller internasjonalt arbeid. Respekt, samarbeid og solidaritet er andre grunnleggende verdier i samisk samfunnsutvikling. Samtidig er respekt og samarbeid en måte å møte utfordringer som er avgjørende for å fremme samisk språk og kultur i alle sammenhenger. Respekt, samarbeid og solidaritet er både verdier og verktøy for å fremme disse verdiene.

For alle mennesker er morsmålet en grunnleggende verdi i seg selv som ikke trenger å begrunnes i andre forhold. Gjennom morsmålet defineres kulturen og den enkeltes tilhørighet til denne. Samisk språk er morsmålet og språket som binder den samiske befolkningen sammen, uavhengig om en kan og bruker språket aktivt eller ikke. Forståelsen av samisk språk som en felles arv og en felles verdi ligger til grunn for å definere seg som en del av et samisk fellesskap. Samisk kultur og språk styrker samhørighet og identitet, og skaper tilknytning til de samiske bosettingsområdene. En klar språkpolitikk og et aktivt kulturliv er en grunnleggende verdi for å utvikle de samiske områdene. De ulike samiske samfunnene utgjør til sammen et mangfoldig Sápmi, med forskjeller i næringsliv, tradisjoner, kultur og språk. Dette mangfoldet utgjør en stor verdi som Sametinget skal være med på å ta vare på og utvikle gjennom budsjettarbeidet. Sametinget legger til rette for dette både ved å styrke lokale samiske tradisjoner og kunnskap og ved å stimulere til åpenhet i forhold til andre samiske samfunn enn sitt eget.

Respekt for egen bakgrunn og egen kultur er en grunnleggende verdi for alle. Sametinget skal medvirke til å skape en slik respekt for de verdier som rår i det samiske samfunnet. Dette forutsetter en gjensidighet mellom Sametinget og de samiske samfunn i vid forstand. Respekt for og kunnskap om egen kultur, er en forutsetning for ekte respekt og forståelse for andre folks kulturer. Solidaritet på tvers av landegrensene er en verdi og en begrunnelse for Sametingets arbeid internasjonalt, i særlig grad solidaritet med andre urfolk.

2.2 Sametingets rammebetingelser

2.2.1 Samlet bevilgning til Sametinget

Tabell 2.2.1 Bevilgninger fra departementene

(i 1000 kr)

Beskrivelse	RR 2010	Bud 2011	Rev-11	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
Fornyings-, administrasjons- og kirkedep. - FAD	215 136	225 655	225 655	233 650	7 995	3,5 %
Kunnskapsdepartementet - KD	36 355	35 420	35 420	36 518	1 098	3,1 %
Kunnskapsdepartementet - KD	13 339	13 753	13 753	14 179	426	3,1 %
Miljøverndepartementet - MD	3 000	3 000	3 000	3 093	93	3,1 %
Kulturdepartementet - KUD	65 353	67 379	67 379	70 379	3 000	4,5 %
Helse- og omsorgsdepartementet - HOD	6 500	6 500	6 500	5 800	-700	-10,8 %
Barne-, likestillings- og inkluderingsdept. - BLD	0	0	0	1 000	1 000	-
Landbruks- og matdepartementet - LMD	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Totalt bevilget	343 683	355 707	355 707	368 619	12 912	3,6 %

Den totale budsjettammen til Sametinget er økt med kr 12 912 000 i forhold til Sametingets reviderte budsjett for 2011.

I økningen på kr 12 912 000 inngår følgende:

- Kr 1 000 000 til oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samisk språk

Resten av økningen på 11 912 000 eller 3,3 % er til dekning av lønns- og prisstigningen.

Stortinget har bevilget 75 millioner kroner til Samefolkets fond. Avkastningen av fondet er ikke en del av Sametingets rammebevilgning. I 2012 vil avkastningen være på kr 2 535 000. Avkastningen er bundet til gjeldende rentenivå på langsiktige statsobligasjoner som fastsettes av Finansdepartementet. Finansdepartementet har fra og med 1. juli 2010 fastsatt ny rente til 3,38 % for en periode for 10 år. Den forrige periodens rente fra 2000 til 2010 var på 6,2 %.

Avkastningen fra fondet ble tatt i bruk i 2008 og forvaltes av Sametinget. Stortinget har satt som forutsetning at Samefolkets fond ikke skal anvendes til individuelle erstatninger. Fastsettelse av bruken av den årlige avkastningen i budsjettet gjøres med grunnlag i vedtak om prioritering og satsingsområder for valgperioden, jf. sak 47/09.

For 2012 avsettes det kr 7 950 000 av den oppsparte avkastningen av Samefolkets fond. Fra 2012 avsluttes kapittelet for Samefolkets fond. Virkemidlene som var under kapittelet flyttes under kapitlene språk, kultur og opplæring.

- Kr 1 200 000 til språkprosjekter, kap. 3.3.5
- Kr 1 000 000 til talesyntese, kap. 3.3.6
- Kr 500 000 til samisk orddatabase, kap. 3.3.7
- Kr 2 000 000 til litteratur, kap. 4.3.9.2
- Kr 800 000 til voksenopplæringsprogram, kap. 5.3.2
- Kr 650 000 til systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap, kap. 5.3.3
- Kr 500 000 til stipend for voksenopplæring, kap. 5.3.5.3
- Kr 1 300 000 til tradisjonell kunnskap, kap. 5.3.7

Landbruks- og matdepartementet overfører kr 4 000 000 til Sametinget. I reindrifftsforhandlingene overføres det årlig kr 2 000 000 til Sametinget som skal nyttes til tilleggsnæringer i reindrift. I

jordbruksforhandlingene overføres det årlig kr 2 000 000 til Sametinget som skal nyttes til næringsvirksomhet i jordbruket.

2.2.2 Sametingets økonomiske rammefordeling

Tabell 2.2.2 Totaltabell - Sametingets samlede inntekter og utgifter (i 1000 kr)

	Regnskap-10	Bud 2011	RevBud-11	Bud 2012	Avvik	i %
Driftsinntekter						
Bevilgninger fra departementene	343 683	355 707	355 707	368 619	12 912	3,6 %
Avkastning Samefolkets fond	8 944	5 500	5 500	7 950	2 450	44,5 %
Sum driftsinntekter	352 627	361 207	361 207	376 569	15 362	4,3 %
Virkemidler						
Virkemidler	236 041	250 133	258 119	265 319	7 200	2,8 %
Sum virkemidler	236 041	250 133	258 119	265 319	7 200	2,8 %
Sum driftsinntekter - virkemidler						
	116 586	111 074	103 088	111 250	8 162	7,9 %
Driftskostnader						
Drift politisk nivå	22 528	21 774	21 974	21 250	-724	-3,3 %
Drift administrativt nivå	84 977	89 300	90 560	90 000	-560	-0,6 %
Spesielle prosjekter	-316	0	3 600	0	-3 600	-100,0 %
Sum driftskostnader	107 189	111 074	116 134	111 250	-4 884	-4,2 %
DRIFTSRESULTAT	9 397	0	-13 046	0	13 046	-100,0 %
ÅRSRESULTAT	9 397	0	-13 046	0	13 046	-100,0 %

2.2.3 Virkemidler

Sametinget foretar følgende fordeling på hovedpostene for virkemidler for 2012:

Tabell 2.2.3.1 Samletabell - Virkemidler (i 1000 kr)

Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
Direkte tilskudd	124 242	126 424	127 024	135 044	8 020	6,3 %
Søkerbasert tilskudd	83 808	87 087	92 623	87 260	-5 363	-6,2 %
Prosjekter i egen regi	2 533	6 850	7 750	13 800	6 050	88,3 %
Oversetting og tilpassing av læreverk	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Avtaler	14 364	15 315	15 315	15 695	380	2,5 %
Andre virkemidler	5 808	6 432	6 782	5 672	-1 110	-17,3 %
Andre tiltak	1 286	4 025	4 625	3 848	-777	-19,3 %
SUM	236 041	250 133	258 119	265 319	7 200	2,8 %

Tabell 2.2.3.2 Totaltabell virkemidler - Hovedområder (i 1000 kr)

Benevnelse	Regnskap-10	Bud 2011	RevBud-11	Bud 2012	Ford. i %	Avvik 12-Rev 11 i %
Språk	59 253	60 409	61 800	65 563	24,7 %	3 763 6,1 %

Kultur	87 229	90 036	91 876	94 587	35,7 %	2 711	3,0 %
Kunnskap	38 969	37 880	40 435	41 980	15,8 %	1 545	3,8 %
Helse og sosial	3 209	3 350	3 350	3 965	1,5 %	615	18,4 %
Miljø og areal	0	0	0	1 000	0,4 %	1 000	-
Kulturminnevern	2 051	2 600	2 600	2 500	0,9 %	-100	-3,8 %
Næring	30 143	35 563	36 563	37 627	14,2 %	1 064	2,9 %
Regionalutvikling	3 349	4 987	5 237	3 707	1,4 %	-1 530	-29,2 %
Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid	1 643	1 700	1 700	1 219	0,5 %	-481	-28,3 %
Samiske organisasjoner	3 101	3 151	3 151	3 651	1,4 %	500	15,9 %
Andre virkemidler	5 808	6 432	6 782	5 672	2,1 %	-1 110	-16,4 %
Andre tiltak som ikke er virkemidler	1 286	4 025	4 625	3 848	1,5 %	-777	-16,8 %
Sum	236 041	250 133	258 119	265 319	100,0 %	7 200	2,7 %

Hovedpostene for virkemidler er ytterligere spesifisert under kapitlene 3 til 13. Under hvert kapittel vises det en oversikt over hvor mye midler som er avsatt til direkte tilskudd, søkerbaserte tilskudd og prosjekter i egen regi.

Sametingets virkemidler omfatter direkte tilskudd til organisasjoner og institusjoner, ulike søkerbaserte tilskuddsordninger, tilskudd regulert gjennom avtaler og prosjekter i egen regi.

Statens økonomireglement pålegger Sametinget å sørge for en målrettet og effektiv tilskuddsforvaltning. I det ligger det også et krav om å ha kontroll- og dokumentasjonsordninger slik at bruken av midlene er betryggende dokumentert.

2.2.3.1 Direkte tilskudd

Nærmere spesifisering for den enkelte ordning for direkte tilskudd i Sametingets budsjett, framkommer i kapittel 18 *Regelverk for Sametingets direkte tilskuddsordninger*.

2.2.3.2 Søkerbaserte tilskudd

Sametinget opphever med dette vedtak i sak 43/07 Overordnet retningslinjer for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger.

Nærmere spesifisering for den enkelte ordning for søkerbaserte tilskudd i Sametingets budsjett, framkommer i kapittel 17 *Regelverk for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger*.

Sametingsrådet har fullmakt til å omdisponere inntil 20 % av avsatte midler i budsjettet. Fullmakten gjelder ikke direkte tilskudd, virkemidler til plenumsledelsens disposisjon, Samefolkets fond og driftsutgifter. Sametingsrådet skal i budsjettåret informere Sametingets plenum om eventuelle omdisponeringer.

Sametingsrådet har fullmakt til å gjøre endringer i søknadsfristene.

Sametingets klagenemnd for tilskuddsaker er klageorgan for vedtak fattet av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For vedtak fattet av plenumsledelsen er Sametingets klagenemnd for tilskuddsaker klageorgan.

2.2.4 Lover og avtaler

2.2.4.1 EØS-regelverket

EØS-avtalen er en avtale inngått mellom Norge, Island og Liechtenstein på den ene siden og EU-landene og Det europeiske fellesskapet på den andre siden. Gjennom EØS-avtalen blir Norge knyttet til det indre markedet i EU. Formålet med EØS-avtalen er å styrke handel og økonomiske bånd mellom partene med like konkurransevilkår og gjennomføring av like regler. EØS-loven

gjennomfører i norsk rett de sentrale bestemmelsene i EØS-avtalen, blant annet reglene om statsstøtte. Reglene for statsstøtte er de samme i Norge som i EU.

Ved å slutte seg til EØS-avtalen har Norge godtatt visse begrensninger når det gjelder å utforme nasjonal politikk, som på området for statsstøtte og distriktpolitikk. EØS-avtalen gir ikke noe generelt unntak fra reglene om statsstøtte for støtte til fremme av samiske eller andre urfolks interesser.

Siden statsstøtte kan føre til markedsforstyrrelse som kan påvirke samhandelen i EØS-området er statsstøtte som hovedregel forbudt, men det er gitt en rekke unntak som åpner opp for støtte som fremmer samfunnsmessige og politiske mål. Sametingets tilskuddsordninger er utformet slik at de er i tråd med EØS-reglene.

2.2.4.2 Hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner

Sametinget har i 2004 inngått en hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner representert ved Samisk kunstneråd. Formålet er å utvikle et godt og mangfoldig samisk kulturliv og å legge forholdene til rette for skaping og formidling av samisk litteratur, musikk, dans, teater, film, bildende kunst og kunsthåndverk. Kunstneravtalen omfatter omforente tiltak innenfor kunstområdet, som gjennomføres innenfor de økonomiske rammene som partene er blitt enige om. Det fremforhandles en årlig avtale med de samiske kunstnerorganisasjonene.

2.2.4.3 Hovedavtale i duodji

Sametinget har i 2005 inngått en hovedavtale for duodjinæringen med duodjiorganisasjonene Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og Duojáriid ealáhussearvi. Formålet med avtalen er å tilrettelegge for utvikling av en sterkere næringsrettet duodji, med økt lønnsomhet og økt omsetning av egenproduserte varer. En slik utvikling betinger at man fokuserer sterkt på kompetanseheving, produktutvikling, markedsføring og salg. Det fremforhandles en årlig næringsavtale for duodji med tiltak som tar sikte på en utvikling av næringen i samsvar med de politiske mål og retningslinjer som er til enhver tid vedtatt i Sametinget.

Sametinget arbeider kontinuerlig med å forbedre disse rammebetingelsene.

Likestilling og likeverd ligger til grunn for alt Sametingets arbeid, og setter viktige rammer for hvordan Sametinget vil prioritere i budsjettet og i øvrige vedtak.

2.2.5 Samarbeid

Sametinget er avhengig av samarbeid med andre parter for å oppnå resultater i vårt arbeid. Gjennom samarbeidsavtalene med fylkeskommunene avtales det ansvaret regionale myndigheter har når det gjelder samisk språk, miljø, næring og samfunnsutvikling.

Som urfolk har samene rett til å bli konsultert i saker som kan få direkte betydning for dem. Det betyr at norske myndigheter er forpliktet, gjennom folkeretten, til å konsultere samene i saker som har betydning for det samiske samfunnet. Det er inngått avtale mellom staten og Sametinget om hvordan konsultasjonene skal foregå. Konsultasjonsprosedyrene gjelder i alle typer saker som kan påvirke samiske interesser direkte.

Samisk parlamentarisk råd er et parlamentarisk samarbeidsorgan mellom sametingene i Finland, Norge og Sverige. Samene fra Russland er permanente deltakere i samarbeidet. Rådets oppgave er å arbeide med spørsmål som berører samene på tvers av landegrensene. Målet med samarbeidet er å samordne den samiske stemmen internasjonalt, spesielt når det gjelder internasjonal urfolkspolitikk. Samisk parlamentarisk råd forvalter prinsipielle standpunkter og interesser som fremmes og forsvares på den internasjonale arena.

3 Språk

Den samiske befolkningen skal ha mulighet og rett til å bruke sitt eget språk. Bevaring, styrking og utvikling av de samiske språkene er sentralt for den samiske kulturens framtid.

3.1 Mål

Hovedmål

- Samisk er et naturlig språk på alle arenaer

Delmål

- Vi har levedyktige og aktive arenaer for samisk språk
- Samisk språk er synlig og blir brukt også i områder der språket har hatt en svak stilling
- Samisk språk brukes aktivt og er synlig i det offentlige rom
- Samisk språk er et fullverdig bruksspråk i dagliglivet

3.2 Strategier

- Gjennom dialog med lokale, regionale og sentrale myndigheter og andre aktører skape gode rammevilkår for samisk språk
- Gjennom aktiv bruk av virkemidler fremme bruken av samisk språk, med spesiell vektlegging på lulesamisk og sørsamisk
- Bidra til å opprettholde og videreutvikle eksisterende arenaer, og bidra til etablering av nye arenaer for samisk språk
- Bidra til økt bevissthet om bruken av språket
- Dra nytte av de eldre som ressurser i språkarbeidet
- Styrke, bevare og synliggjøre samiske stedsnavn
- Utvikle og tilgjengeliggjøre samisk terminologi
- Effektivisere terminologiarbeidet

3.3 Økonomiske virkemidler

3.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til språk

Tabell 3.3.1 Samletabell - Samisk språk

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011 Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Direkte tilskudd	51 271	51 599 51 599	53 353	1 754	3,4 %	
	Søkerbasert tilskudd	7 982	8 810 10 201	8 810	-1 391	-13,6 %	
	Prosjekt i egen regi	0	0 0	3 400	3 400	-	
Sum		59 253	60 409 61 800	65 563	3 763	6,1 %	

3.3.2 Tospråklighetstilskudd

Tospråklighetstilskuddet går fra å være kostnadsstyrt til å bli en målstyrt modell med tredelt beregningsgrunnlag for fordeling av tilskuddet til kommunene i forvaltningsområdet for samisk språk.

Modellen består av én basisdel, én betjeningsdel samt én utviklingsdel for forvaltningskommunene. For fylkeskommunene i forvaltningsområdet for samisk språk er fordelingsmodellen todelt og består av én basis- og betjeningsdel samt én utviklingsdel.

Tabell 3.3.2 Tospråklighetstilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011 Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Tospråklighetstilskudd - kommuner	40 671	40 829 40 829	40 829	0	0,0 %	

Tospråklighetstilskudd - fylkeskommuner	5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %
Sum	45 771	45 929	45 929	45 929	0	0,0 %

3.3.2.1 Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd

Tabell 3.3.2.1 Tospråklighetstilskudd til Kommuner - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Guovdageainnu suohkan/Kautokeino kommune	7 554	7 554	7 554	7 554	0	0,0 %
	Kárášjoga gielda/Karasjok kommune	7 320	7 320	7 320	7 320	0	0,0 %
	Deanu gielda/Tana kommune	5 082	5 082	5 082	5 082	0	0,0 %
	Porsáנגgu gielda/Porsanger kommune	5 313	5 313	5 313	5 313	0	0,0 %
	Unjárgga gielda/Nesseby kommune	2 863	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
	Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune	3 476	3 476	3 476	3 476	0	0,0 %
	Divtasvuona suohkan/Tysfjord kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
	Snáase suohkan/Snása kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
	Loabága suohkan/Lavangen kommune	3 021	3 021	3 021	3 021	0	0,0 %
Sum		40 671	40 829	40 829	40 829	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i forvaltningsområdet for samisk språk betjenes på samisk, både skriftlig og muntlig
- Aktive kommuner i arbeidet for utvikling av samisk språk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Kommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk, jf. sameloven

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i forvaltningsområdet for samisk språk

Kriterier for måloppnåelse:

For basis- og betjeningsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Antall ansatte med kompetanse for å betjene befolkningen på samisk muntlig og/eller skriftlig
- Antall ansatte som har fått opplæring i samisk
- Kunngjøringer, informasjon, skjemaer og tekst på hjemmesiden på samisk
- Antall tospråklige dokumenter (samisk/norsk)

For utviklingsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet og gjennomførte tiltak og samarbeidsavtale med den enkelte kommune

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 40 829 000 til tospråklighetstilskudd til kommuner.

3.3.2.2 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner – direkte tilskudd

Tabell 3.3.2.2 Tospråklighetstilskudd til Fylkeskommuner - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Finnmárkkku fylkkagielda/Finnmark fylkeskommune	1 400	1 400	1 400	1 400	0	0,0 %

Romssa fylkkasuohkan/Troms fylkeskommune	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
Norlandda fylkkasuohkan/Nordland fylkeskommune	1 300	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %
Davvi-Trøndelága fylkkasuohkan/Nord-Trøndelag fylkeskommune	1 200	1 200	1 200	1 200	0	0,0 %
Sum	5 100	5 100	5 100	5 100	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Det offentlige skal i forvaltningsområdet for samisk språk betjene befolkningen på samisk, både skriftlig og muntlig

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Fylkeskommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk, i henhold til språkreglene i sameloven

Målgruppe for tilskuddordningen:

- Befolkningen i forvaltningsområdet for samisk språk

Kriterier for måloppnåelse:

For basis- og betjeningsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Antall ansatte med kompetanse for å betjene befolkningen på samisk muntlig og/eller skriftlig
- Antall ansatte som har fått opplæring i samisk
- Kunngjøringer, informasjon, skjemaer og tekst på hjemmesiden på samisk
- Antall tospråklige dokumenter (samisk/norsk)

For utviklingsdelen av tospråklighetstilskuddet er det følgende kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet og gjennomførte tiltak og samarbeidsavtale med den enkelte fylkeskommune

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 5 100 000 til tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner.

3.3.3 Samiske språksentre – direkte tilskudd

Tabell 3.3.3 Samiske språksentre - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Porsanger - Sámi giella- ja kulturguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Kåfjord – Sámi giellaguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Tysfjord – Árran julevsáme guovdásj	550	567	567	584	17	3,0 %
	Evenes – Várdobáiki sámi guovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Nesseby – Isak Saba guovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Tana – SEG	550	567	567	584	17	3,0 %
	Tromsø – Gáisi Giellaguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Røros – Aajege - Saemien gieles- jih maahoejearge	550	567	567	584	17	3,0 %
	Alta – Álttá Sámi Giellaguovddáš	550	567	567	584	17	3,0 %
	Lavangen - Ástávuona giellagoahhtie	550	567	567	584	17	3,0 %
	Snåsa språksenter	0	0	0	584	584	-
Sum		5 500	5 670	5 670	6 424	754	13,3 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Samisk språk høres og synes i språksenterets virkeområde

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Samiske språksentre som fremkommer i tabell 3.3.3

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i språksentrenes virkeområde

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte kurs i samisk og andre tilbud om opplæring i samisk språk
- Gjennomførte språkmotiverende og språkfremmende tiltak og arrangement i lokalsamfunnet
- Gjennomførte tiltak for motivasjon til utvikling av samisk språk
- Brukerens tilfredshet med tilbudet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 6 424 000 til tilskudd til samisk språksentre.

3.3.4 Nordisk samisk språksamarbeid – administrative oppgaver

Tabell 3.3.4 Nordisk samisk språksamarbeid

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Nordisk samisk språksamarbeid	a)	0	0	1 000	1 000	-
Sum			0	0	1 000	1 000	-

a) Samisk språknemnd er overført til denne posten.

Det avsettes kr 1 000 000 til drift av det nordisk samiske språksamarbeidet. Oppgavene vil blant annet bestå i forskning, språkrøkt, språkutvikling, terminologiarbeid, normering, navnetjenester, stedsnavn og informasjon i forbindelse med språkfaglige spørsmål.

3.3.5 Språkprosjekter – søkerbasert tilskudd

Tabell 3.3.5 Språkprosjekter - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Språkprosjekter	a) 7 982	8 810	10 201	8 810	-1 391	-13,6 %
Sum		7 982	8 810	10 201	8 810	-1 391	-13,6 %

a) Språkutviklingstiltak under samefolkets fond kapittel er flyttet hit. For 2012 brukes kr 1 200 000 av avsetning samefolkets fond.

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke og øke bruken av samisk språk

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Offentlige institusjoner
- Private institusjoner
- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Enkeltpersoner i samarbeid med institusjoner og/eller organisasjoner om faglig bistand for gjennomføring av prosjektet

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte prosjekter i 2012
- Antall gjennomførte prosjekter
- Antall arenaer for samisk språk
- Brukertilfredshet

Prioriteringer språkprosjekter for 2012:

- Prosjekter og kurs som fører til vitalisering av samisk i områder der språket står svakt
- Språkrøktstiltak og kurs som styrker samisk i områder hvor samisk er i daglig bruk
- Prosjekter og språkmotiveringstiltak som fremmer aktiv bruk av samisk på flere og nye språkarenaer
- Prosjekter som har som mål å styrke språkovertøring mellom generasjoner
- Språkreir og språkbud for barn, unge og voksne
- Terminologi- og stedsnavnsprosjekter
- Oversetting og tilpassing av spill til samisk
- Tiltak som styrker bruk av samisk språk gjennom aktiviteter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 8 810 000 til språkprosjekter.

3.3.6 Talesyntese - prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.6 Talesyntese - Samefolkets fond - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Talesyntese	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		0	0	0	1 000	1 000	-

Det avsettes kr 1 000 000 til utvikling av samisk talesyntese. Talesyntese er et dataprogram som simulerer menneskelig tale. Samisk talesyntese vil blant annet være et tilleggshjelpemiddel til korrekturprogram for samiske språk, og også som skrive støtteverktøy for dyslektikere og andre med større eller mindre skrive- og talevansker.

3.3.7 Samisk orddatabase - prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.7 Samisk orddatabase - samefolkets fond - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samisk orddatabase	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Det avsettes kr 500 000 til oppgradering av den samiske orddatabasen risten.no. Den nye nettjenesten, Risten 2, skal være et ord- og termsøkeverktøy for hele den samiske befolkningen og andre interesserte brukere med utgangspunkt i eksisterende ressurser. Risten 2 skal være et nyttig redskap for alle brukergrupper. Den nye orddatabasen skal bestå på de samme språkene som nå: nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk, finsk, norsk, svensk, engelsk og latin.

3.3.8 Terminologi- og stedsnavn - prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.8 Terminologi- og stedsnavn - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Terminologi- og stedsnavn	a)	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-	

a) kr 500 000 er overført fra kapittelet Andre tiltak som ikke er virkemidler post utredning og dokumentasjonsmidler.

Det avsettes kr 500 000 til terminologi- og stedsnavnprosjekter. Fagmiljøer inviteres til et samarbeid med Sametinget for å sette i gang terminologi- og stedsnavnprosjekter.

3.3.9 Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk – prosjekt i egen regi

Tabell 3.3.9 Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samisk språk - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR		Rev		+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
		2010	Bud 2011	2011	Bud 2012			
	Oppfølging Regjeringens handlingsplan samisk språk	a)	0	0	0	1 400	1 400	-
Sum			0	0	0	1 400	1 400	-

a) I 2010 ble det satt av kr 1 280 000 til oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk er under kapittel regionalutvikling.

Disse midlene tilbakeføres til språkkapittelet

Handlingsplanen for samiske språk ble lagt frem av Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 og ble utarbeidet i samråd med Sametinget og berørte departementer. Handlingsplanen har en virketid på 5 år og det er det enkelte departement som er oppført som ansvarlig for tiltaket har ansvar for gjennomføringen av tiltaket, herunder hvordan tiltaket organiseres og finansieres. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har koordineringsansvaret. Sametinget har ansvar og medansvar for en rekke tiltak. Midler til tiltakene som Sametinget har ansvar for er fordelt på ulike poster i Sametingets budsjett. Oppfølgingen av tiltakene som Sametinget har ansvar for følges opp av de ulike avdelingene.

Det avsettes kr 1 400 000 til oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk.

4 Kultur

Et allsidig kulturliv styrker samisk samhörighet, identitet og språk, og bidrar til levende lokalsamfunn.

4.1 Mål

Hovedmål

- Et levende og allsidig samisk kunst- og kulturliv

Delmål

- Aktive samiske møteplasser, kulturinstitusjoner og museer med høy faglig standard
- Et mangfold av samiske kunstneriske og kulturelle uttrykk synliggjøres i samfunnet
- Et mangfold av idrettsaktiviteter for den samiske befolkningen
- Et bredt og godt kulturtilbud for samiske barn og unge
- Et godt bibliotektilbud til samiske brukere

4.2 Strategier

- Gjennom dialog med lokale, regionale og sentrale myndigheter og andre aktører styrke rammevilkårene for samisk kulturutvikling
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å opprettholde og videreutvikle samisk kunst- og kulturliv
- Bidra til en styrking av det samiske medietilbudet for alle samiske språkgrupper
- Arbeide for å sikre bredden innen samisk idrett
- Skape større forpliktelse til felles utvikling av samisk kunst, kulturliv og samiske kulturinstitusjoner gjennom samarbeidsavtalene med fylkeskommunene
- Legge til rette for å skape og formidle samisk kunst gjennom kunstneravtalen
- Følge opp prioriterte tiltak i melding om samisk institusjonsutvikling
- Bidra til positiv kulturutvikling i østsamiske samfunn
- Samarbeide med Den norske kirke og andre trossamfunn
- Bidra til positiv kulturutvikling i det sørsamiske samfunnet

4.3 Økonomiske virkemidler

4.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til kultur

Tabell 4.3.1 Samletabell - Samisk Kultur

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	64 149	65 672	66 272	71 891	5 619	8,5 %
	Søkerbasert tilskudd	17 565	17 949	19 189	15 901	-3 288	-17,1 %
	Prosjekter i egen regi	0	500	500	500	0	0,0 %
	Kunstneravtalen	5 515	5 915	5 915	6 295	380	6,4 %
Sum		87 229	90 036	91 876	94 587	2 711	3,0 %

4.3.2 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd

Tabell 4.3.2 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Árran lulesamisk senter, Tysfjord	1 590	1 640	1 640	1 890	250	15,2 %
	Samisk kunstnersenter, Karasjok	2 567	2 647	2 647	2 726	79	3,0 %
	Senter for nordlige folk AS, Kåfjord	1 166	1 202	1 202	1 238	36	3,0 %
	Sjøsamisk kompetansesenter, Billefjord	513	529	529	545	16	3,0 %
	Sijti Jarnge, Hattfjelldal	1 316	1 316	1 316	1 355	39	3,0 %
	Várdobáiki, Evenes/Skånland	741	764	764	1 015	251	32,9 %
	Gamtofta, Sorreisa a)	62	64	64	0	-64	-100,0 %
	Pitesamisk hus	450	464	464	478	14	3,0 %
	Samisk hus i Oslo	246	254	254	262	8	3,1 %
	Vilgesvárre a)	50	50	50	0	-50	-100,0 %
	Lásságámmi	246	254	254	262	8	3,1 %
	Samisk hus i Senja	191	0	0	0	0	-
	Sjøsamiske samlinger a)	50	52	52	0	-52	-100,0 %
	Villmarkscampen i Tollådal - pitesamisk	50	52	52	54	2	3,8 %
	Internasjonalt samisk filmsenter	0	300	300	609	309	103,0 %
	Saemien Sijte	0	0	0	600	600	-
Sum		9 238	9 588	9 588	11 034	1 446	15,1 %

a) Disse institusjoner kan søke om tilskudd under samiske møteplasser

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturformidlingsinstitusjoner som synliggjør samisk kulturliv og fungerer som arenaer for utvikling av samisk kultur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner som fremkommer i tabell 4.3.2

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i området der kulturformidlingsinstitusjoner er etablert

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

- Gjennomførte arrangement i regi av kulturformidlingsinstitusjonen
- Brukerens tilfredshet med kulturformidlingsinstitusjonene som samisk kulturarena for synliggjøring av samisk språk og kultur

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 11 034 000 til tilskudd til samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner.

4.3.3 Samiske festivaler – direkte tilskudd

Tabell 4.3.3 Samiske festivaler direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Riddu Riddu	a) 706	943	943	1 011	68	7,2 %
	Musikkfestivalen i Kautokeino (påskefestivalen)	a) 1 067	1 100	1 100	1 148	48	4,4 %
	Markomeannu	a) 435	449	449	503	54	12,0 %
	Påskefestivalen i Karasjok	435	449	449	463	14	3,1 %
	Filmfestivalen i Kautokeino	4	308	308	0	-308	-100,0 %
Sum		2 647	3 249	3 249	3 125	-124	-3,8 %

a) Tilskuddet til Riddu Riddu, Musikkfestivalen og Markomeannu er økt til aktiviteter i tilknytning festivalen. De har tidligere fått tilskudd til de ulike aktiviteter under søkerbaserte ordninger.

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske festivaler som synliggjør, formidler og utvikler samisk kultur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske festivaler som fremkommer i tabell 4.3.3.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Festivaldeltakere og lokalsamfunnet der festivalene avholdes

Kriterier for måloppnåelse:

- Redegjørelse for hvordan festivalene synliggjør, formidler og utvikler samisk kultur

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 3 125 000 til tilskudd til samiske festivaler.

4.3.4 Samisk idrett – direkte tilskudd

Tabell 4.3.4 Samisk idrett - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Sámi Válašállan Lihttu - Norga (SVL-N)	929	1 003	1 003	1 033	30	3,0 %
	Sámi spábbačiekčanlihttu (SSL)-Samisk fotballforbund	487	487	487	502	15	3,1 %
	Sámi Válašállan Lihttu (SVL-N)-Arctic Winter Games	800	150	150	1 000	850	566,7 %
	Sámi Heargevuoddjin-lihttu/Saami Reendeer-Race Federation	200	207	207	213	6	2,9 %
Sum		2 416	1 847	1 847	2 748	901	48,8 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Idrettsaktiviteten som organiseres av Sámiid Valáštallanlihttu/Samenes idrettsforbund (SVL), Sámi Spábbaciekčanlihttu/Samisk fotballforbund (SSL) og Sámi Heargevuoddjin-lihttu/Saami Reindeer-Race Federation som arenaer for fysisk aktivitet og samhold mellom samiske barn og unge, og er identitetsskapende

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Idrettsorganisasjoner og forbund som fremkommer i tabell 4.3.4

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Antall lokallag som er medlem i de samiske idrettsorganisasjonene
- Antall kurs for funksjonærer og dommere innenfor samisk idrett
- Gjennomførte idrettsaktiviteter i sør- og lulesamiske områder
- Gjennomførte idrettsaktiviteter for barn og unge
- Brukernes tilfredshet med tilbudet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 2 748 000 til samisk idrett.

4.3.5 Samisk teater – direkte tilskudd

Tabell 4.3.5 Samisk teater - direkte tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Beaivváš Sámi -Našunálateáhter	15 607	16 100	16 100	17 583	1 483	9,2 %
	Áarjelhsaemien Teatere	1 590	1 640	1 640	1 690	50	3,0 %
Sum		17 197	17 740	17 740	19 273	1 533	8,6 %

Mål for tilskuddsordningen:

- De etablerte samiske teatrene fungerer som arenaer for kulturopplevelse og -formidling, og til bruk og synliggjøring av samisk språk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen

- Samiske teatre som fremkommer i tabell 4.3.5.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i virkeområdet

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Gjennomførte teaterforestillinger
- Gjennomførte teaterforestillinger for barn og unge på samisk
- Målgruppens tilfredshet med teatrenes tilbud

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 19 273 000 til samisk teater.

4.3.6 Bokbussar – direkte tilskudd

Tabell 4.3.6 Bokbussar - direkte tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Karasjok	557	574	574	591	17	3,0 %
	Porsanger	557	574	574	591	17	3,0 %
	Kautokeino	250	258	258	266	8	3,1 %
	Tana/Nesseby	1 534	1 582	1 582	1 629	47	3,0 %
	Kåfjord	709	731	731	753	22	3,0 %
	Lulesamisk	1 321	1 362	1 362	1 403	41	3,0 %
	Sørsamisk	1 546	1 594	1 594	1 642	48	3,0 %
	Sør-Troms	0	300	300	309	9	3,0 %
Sum		6 474	6 975	6 975	7 184	209	3,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Et lett tilgjengelig bibliotektilbud til samiske brukere og andre

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Kommuner og fylkeskommuner som eier og driver de samiske bokbussene, jf. tabell 4.3.6.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i virkeområdet for bokbussene

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Antall enheter utlånt
- Gjennomførte arrangementer i regi av bokbussen
- Brukernes tilfredshet med tilbudet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 7 184 000 til bokbussar.

4.3.7 Museer – direkte tilskudd

Tabell 4.3.7 Museer - direkte tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Gállogjedde museum	96	0	0	0	0	-
	Árran Julevsame lulesamisk senter	4 284	4 415	4 415	4 547	132	3,0 %
	Saemien Sijte	2 370	2 443	2 443	2 516	73	3,0 %
	Museumsreformen	662	0	0	0	0	-
	RidduDuottarMuseat	7 802	8 040	8 040	8 581	541	6,7 %
	Tana og Varanger mueumssiida	6 127	6 314	6 314	6 503	189	3,0 %
	Várdobáiki museum	1 200	1 336	1 336	1 376	40	3,0 %
	Senter for nordlige folk AS	600	619	1 219	1 256	37	3,0 %
Sum		23 141	23 167	23 767	24 779	1 012	4,3 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Bevare, forvalte og formidle samisk kulturhistorie i lokalsamfunnene

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Samiske museer som fremkommer i tabell 4.3.7

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen i lokalsamfunnene der museene er etablert

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan
- Antall besøkende
- Gjennomførte arrangement i regi av museet
- Utgitte publikasjoner
- Brukerens tilfredshet med tilbudet
- Andel ansatte med museumsfaglig kompetanse innenfor museenes innsatsområde

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 24 779 000 til museer.

4.3.8 NuorajTV - direkte tilskudd

Tabell 4.3.8 NuorajTV - direkte tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	NuorajTV	0	0	0	300	300	-
Sum		0	0	0	300	300	-

Mål for tilskuddsordningen:

- Synliggjøre samisk språk, samt sikre lulesamisk som levende språk

Tilskuddsmottaker:

- Julev Film SUS

Målgruppe for tilskuddsordningene:

- Barn og ungdom

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall seere

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 300 000 til NuorajTV.

4.3.9 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk litteratur og musikk

Tabell 4.3.9 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk litteratur og musikk

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske publikasjoner	3 036	3 106	3 106	3 448	342	11,0 %
	Litteratur	4 545	4 586	4 586	4 586	0	0,0 %
	Musikkutgivelser	1 645	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
	Samiskspråklige tegneserier	300	460	460	460	0	0,0 %
	Samisk forlag	2 931	2 750	2 750	2 750	0	0,0 %
Sum		12 457	12 802	12 802	13 144	342	2,7 %

4.3.9.1 Samiske publikasjoner – direkte tilskudd

Tabell 4.3.9.1 Samiske publikasjoner - direkte tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Gába	557	574	574	591	17	3,0 %
	Nuorttanaste	810	810	810	984	174	21,5 %
	Ungdomsblad Š	1 269	1 310	1 310	1 349	39	3,0 %
	Sámis	300	309	309	318	9	2,9 %
	Daerpies Dierie/sorsamisk kirkeblad	100	103	103	106	3	2,9 %
	Bárjás	0	0	0	100	100	-
Sum		3 036	3 106	3 106	3 448	342	11,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Et mangfold av samiske publikasjoner som skriftlig arena for alle tre samiske skriftspråk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske publikasjoner som fremkommer i tabell 4.3.9.1

Målgruppe for tilskuddsordningen

- Lesere av samiske publikasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgivelser
- Antall utgivelser på sør-, lule- og nordsamisk

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 3 448 000 til samiske publikasjoner.

4.3.9.2 Litteratur – søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.2 Litteratur - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)	
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Litteratur a)	4 545	4 586	4 586	4 586	0	0,0 %	
Sum		4 545	4 586	4 586	4 586	0	0,0 %	

a) Litteraturprosjekter under samefolkets fond kapittel er flyttet hit. For 2012 brukes kr 2 000 000 av avsetning samefolkets fond.

Mål for tilskuddsordningen:

- Øke antall utgivelser av samisk litteratur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Lesere av samisk litteratur

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgivelser av samisk litteratur
- Andelen sør-, lule- og nordsamisk litteratur av det totale antall prosjekter

Prioriteringer for 2012:

- Inntil 60 % avsettes:
  - Skjønnlitteratur med originalmanus på samisk, litteratur for barn og unge prioriteres
  - Skjønnlitteratur for barn og unge oversatt til samisk
- Inntil 20 % avsettes til faglitteratur/sakprosa med originalmanus på samisk
- Inntil 20 % avsettes til lydbøker på samisk for barn og unge

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 4 586 000 til tilskudd til litteratur.

4.3.9.3 Musikkutvikling - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.3 Musikkutvikling - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)	
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Musikkutvikling	1 645	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %	
Sum		1 645	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %	

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre tilgangen på samisk musikk

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Kjøpere av samisk musikk

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgivelser av samisk musikk
- Antall opptredener av samiske musikkaktører

Prioriteringer for 2012:

- Musikkutgivelser med musikk for barn
- Musikkutgivelser med unge samiske artister
- Musikkutgivelser med nyskapende samisk musikk

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 900 000 til tilskudd til musikkutvikling.

4.3.9.4 Samiskspråklige tegneserier - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.4 Samiskspråklige tegneserier - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiskspråklige tegneserier	300	460	460	460	0	0,0 %
Sum		300	460	460	460	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utgivelser av samiskspråklige tegneserier

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Lesere av samiske tegneserier

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall utgitte samiskspråklige tegneserier

Prioriteringer for 2012:

- Samiskspråklige tegneserier
- Parallell utgivelser på sør-, lule- og nordsamisk

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 460 000 til samiskspråklige tegneserier.

4.3.9.5 Samiske forlag - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.9.5 Samiske forlag - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske forlag	2 931	2 750	2 750	2 750	0	0,0 %
Sum		2 931	2 750	2 750	2 750	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Beholde og heve kompetanse i samisk språk og samfunnsforhold i samiske forlag

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Aktive samiske forlag med kompetanse i samisk språk og samfunnsforhold

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall kompetansehevingstiltak i forlaget

Prioriteringer for 2012:

- Etablerte samiske forlag

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 2 750 000 til samiske forlag.

4.3.10 Kulturtiltak for barn og unge - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.10 Kulturtiltak for barn og unge - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kulturtiltak for barn og unge	1 922	1 900	1 900	2 200	300	15,8 %
Sum		1 922	1 900	1 900	2 200	300	15,8 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Kulturaktiviteter for barn og unge

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Offentlige institusjoner
- Private institusjoner
- Enkeltpersoner i samarbeid med offentlige og private organisasjoner og foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske barn- og unge

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall gjennomførte tiltak
- Antall tiltak innenfor ulike kulturuttrykk
- Antall tiltak i ulike samiske områder

Prioriteringer for 2012:

- Kunst- og duodjitiltak der barn og unge er aktive deltakere
- Samisk teatervirksomhet for og med barn og unge
- Prosjekter som bidrar til utvikling av møteplasser i byer for samiske barn og unge
- Musikktiltak med barn og unge
- Utvikling av aktivitetsrettede tiltak i naturen for samiske barn og unge, som ivaretar kunnskapsoverføring fra eldre
- Samisk film- og medietilbud for og med barn og unge
- Samiske barns egne initiativ mot mobbing og for inkludering

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 200 000 til tilskudd til kulturtiltak for barn og unge.

4.3.11 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.11 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Andre kulturtiltak	3 197	2 678	3 918	2 655	-1 263	-32,2 %
Sum		3 197	2 678	3 918	2 655	-1 263	-32,2 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Mangfold av samiske kulturelle aktiviteter

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Samiske institusjoner og organisasjoner, unntatt kommuner og fylkeskommuner. Skole- og folkebibliotek er tilskuddsberettiget for tilskudd til prosjekter for å fremme og formidle samisk litteratur i bibliotekene.
- Foretak
- Enkelt personer i samarbeid med offentlige og private institusjoner og organisasjoner

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall gjennomførte tiltak
- Antall tiltak innenfor ulike kulturelle aktiviteter

Prioriteringer for 2012:

- Delfinansiering av samiske kulturarrangement ved markering av samefolkets dag 6. februar
- Samiske kulturarrangement der hovedfokuset er på samisk kultur
- Delfinansiering av dokumentarproduksjoner om samiske forhold

- Samisk billedkunst- og duodjiutstillinger i Norge, inkl. kataloger og plakater
- Duodjikurs
- Prosjekter for å fremme og formidle samisk litteratur i bibliotekene
- Artisthonorar til samiske artister

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 655 000 til tilskudd til andre kulturtiltak.

4.3.12 Samiske møteplasser - søkerbasert tilskudd

Tabell 4.3.12 Samiske møteplasser - søkerbaserte tilskudd

						(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011 Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske møteplasser	1 025	1 175	1 350	175	14,9 %
Sum		1 025	1 175	1 350	175	14,9 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke samiske møteplasser som fungerer som arenaer for formidling og utvikling av samisk språk og kultur

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Private organisasjoner
- Andre ikke-økonomiske aktører
- Foretak

Målgruppe:

- Befolkningen i nærområdet for de samiske møteplassene

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall lokale aktiviteter som kurs, seminarer, salg og mindre utstillinger
- Antall aktiviteter som formidler samisk kultur og historie i nærområdet til møteplassen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 350 000 til samiske møteplasser.

4.3.13 Forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter – prosjekt i egen regi

Tabell 4.3.13 Forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter	0	500	500	500	0	0,0 %
Sum		0	500	500	500	0	0,0 %

Midlene skal gå til byggeprogrammet til forprosjekt av teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter.

For 2012 avsettes kr 500 000 til forprosjekt teaterbygg til Beavvváš Sámi Našunálateáhter.

4.3.14 Samisk kunstneravtale

Tabell 4.3.14 Samisk kunstneravtale (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kunstfond	a)	700	700	700	0	0,0 %
	Stipend til samiske kunstnere	a)	2 200	2 250	2 450	200	8,9 %
	Driftsstøtte til kunstnerorg. og Samisk kunstnerråd	a)	1 920	1 970	2 150	180	9,1 %
	Innkjøpsordning av billedkunst og dáiddaduodji	b)	370	370	370	0	0,0 %
	Fagkonsulenter (Faglig veiledning)	a)	275	275	275	0	0,0 %
	Visningsvederlag	a)	50	50	50	0	0,0 %
	Ordning for samisk skjønnlitteratur, samisk musikk og joik og andre forhold	a)	0	300	300	0	0,0 %
Sum			5 515	5 915	6 295	380	6,4 %

a) Disse Akt.ene forvaltes av Samisk kunstnerråd

b) Denne Akt.en forvaltes av RidduDuottarMuseat

I henhold til Hovedavtalen for kunstneravtale av 19. august 2004 har Sametinget og Samisk kunstnerråd ført forhandlinger om avtale for 2012, gjeldende fra 1.1.2012 til 31.12.2012. Avtalen legges frem for Sametingets plenum for godkjenning, jf. kunstneravtalens artikkel 8.

Sametinget og Samisk kunstnerråd er enige om en økonomisk ramme for bevilgningene over Sametingets budsjett til kunstneravtalen 2012 på kr 6 295 000. Dette tilsvarer en økning på kr 380 000 i forhold til vedtatt kunstneravtale for 2012.

4.3.14.1 Kunstfond

Det avsettes kr 700 000 til ordningen. Midlene forvaltes i forhold til retningslinjene. Partene er enig om at det kan avsettes et beløp fra rammen på 700 000 for å imøtekomme ad-hoc behov.

4.3.14.2 Stipend til samiske kunstnere

Det ble oppnådd enighet om kr 2 450 000 til stipendordningene til samiske kunstnere, en økning på 200 000 kr fra 2011 til 2012.

4.3.14.3 Driftsstøtte til samiske kunstnerorganisasjoner og til Samisk kunstnerråd

Det ble oppnådd enighet om en økonomisk ramme på 2 150 000 kroner til driftsstøtte til samiske kunstnerorganisasjoner og Samisk kunstnerråd, en økning på 180 000 kroner fra 2011 til 2012.

4.3.14.4 Innkjøpsordning for samisk billedkunst og dáiddaduodji

Det avsettes kr 370 000 til ordningen som administreres av RidduDuottarMuseat. Innkjøpt kunst skal plasseres i et fremtidig samisk kunstmuseum. Inntil museet er realisert skal kunsten midlertidig lagres

på RiddoDuottarMuseat i Karasjok. Innkjøpsordning av billedkunst og dáiddaduodji forvaltes av RiddoDuottarMuseat.

4.3.14.5 Fagkonsulenter (Faglig veiledning)

Det avsettes kr 275 000 til ordning med fagkonsulenter ved Samisk kunstnerråd som prøveordning, jf. avtale 2009. Denne ordningen forlenges til å gjelde også i 2012, og vil evalueres i 2012. Fagkonsulentenes overordnede arbeid skal være å fremme samisk skjønnlitteratur, musikk og joik.

4.3.14.6 Visningsvederlag

Det avsettes kr 50 000 til ordningen. Partene er enig om at visningsvederlaget administreres som stipend til samiske billedkunstnere, kunsthåndverkere og kunstneriske fotografer via Samiske kunstneres og Forfatterens Vederlagsfond. Visningsvederlaget er et vederlag for kunst som er innkjøpt over innkjøpsordningen *billedkunst og duodji* som Sametinget forvalter.

Kunsthåndverk, stipend til samiske kunstnere og driftsstøtte til kunstnerorganisasjoner forvaltes av Samisk kunstnerråd.

4.3.14.7 Ordning for samisk skjønnlitteratur, samisk musikk og joik og andre forhold

Det avsettes kr 300 000 kroner til ordningen for 2012. Innkjøpsordningen skal dekke litteratur for barn, ungdom og voksne på alle de tre offisielle samiske språk innen alle litterære sjangre, inkludert lydbøker og joiketekstutgivelser. I tillegg skal den dekke tradisjonelle og moderne musikkutgivelser i samme sjangerspekter for alle aldersgrupper.

5 Kunnskap

Kunnskap og kompetanse er grunnlaget for utvikling og styrking av samiske samfunn.

5.1 Mål

Hovedmål

- Den samiske befolkningen har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å utvikle samiske samfunn.

Delmål

- Samiske barn og unge har en sterk samisk identitet og tilknytning til samisk språk, kultur og samfunnsliv.
- Den samiske befolkningen har reell rett til kvalitativ god opplæring i og på samisk
- All høyere utdanning og forskning ivaretar det samiske perspektivet

5.2 Strategier

- Gjennom dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter og andre aktuelle aktører sikre gode rammevilkår for samisk barnehage, grunnopplæring, voksenopplæring, høyere utdanning og forskning
- Bidra til gode økonomiske rammevilkår for skoleiere, for å sikre god kvalitativ opplæring i og på samisk
- Medvirke til at Sámi allaskuvla utvikles til et urfolksuniversitet
- Medvirke til at Senter for samisk i opplæringen blir et permanent nasjonalt ressurscenter
- Arbeide for at det utvikles læremidler til samiske barn i barnehager
- Iverksette nye kriterier for tilskudd til barnehager
- Medvirke til at styringsdokumentene ivaretar det samiske perspektivet i opplæringen.
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke kunnskap og kompetanse i samiske samfunn
- Legge til rette for overføring av tradisjonell kunnskap mellom generasjonene
- God og effektiv utvikling av samiske læremidler og pedagogisk materiell

- Medvirke til at den nasjonale politikken innenfor barnehage, grunnsopplæring, høyere utdanning og forskning ivaretar det samiske perspektivet
- Bidra til økning av den formelle kompetansen i den samiske befolkningen
- Bidra til samisk innhold i barnehager med samiske barn
- Informasjon og veiledning om samisk opplæring innenfor barnehage og grunnsopplæring
- Medvirke til etablering av et varig studietilbud innen samisk tolkeutdanning
- Bidra til at Universitetet i Nordland og Høyskolen i Nord-Trøndelag (HINT) kan koordinere og tilby kurs og studietilbud i lulesamisk og sørsamisk språk og kultur
- Støtte opp om initiativet til samiske foreldreutvalg
- Jobbe for tilsyn med skole og skoleeiers ansvar for å sørge for en mobbefri skolehverdag for samiske barn
- Medvirke til etablering av utmarksskoler

5.3 Økonomiske virkemidler

5.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til kunnskap

Tabell 5.3.1 Samletabell - Kunnskap

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	3 150	1 000	1 000	1 450	450	45,0 %
	Søkerbaserte tilskudd	29 880	28 630	30 785	31 680	895	2,9 %
	Oversettelse og tilpasning av læreverker	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
	Prosjekter i egenregi	1 939	4 250	4 650	4 850	200	4,3 %
Sum		38 969	37 880	40 435	41 980	1 545	3,8 %

5.3.2 Voksenopplæringsprogram – direkte tilskudd

Tabell 5.3.2 Voksenopplæringsprogram - Samefolkets fond - direkte tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Voksenopplæringsprogram - Samefolkets fond	2 500	800	800	800	0	0,0 %
Sum		2 500	800	800	800	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke og utvikle samisk språk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Sámi allaskuvla

Målgruppen for tilskuddsordningen:

- Voksne som tar opplæring i samisk

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til omforent prosjektbeskrivelse mellom Sámi allaskuvla og Sametinget
- Samarbeid med relevante fagmiljøer, som samisk språksentre

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 800 000 til voksenopplæringsprogram.

5.3.3 Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap – direkte tilskudd

Tabell 5.3.3 Systematisk kartlegging av tradisjonell - Samefolkets fond - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap	650	200	200	650	450	225,0 %
SUM		650	200	200	650	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle et metodisk grunnlag for systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Sámi allaskuvla

Målgruppen for tilskuddsordningen:

- Institusjoner og organisasjoner, eventuelt enkeltpersoner som samarbeider med institusjoner og organisasjoner for dokumentering av tradisjonell kunnskap

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til omforent prosjektbeskrivelse mellom Sámi allaskuvla/Samisk høyskole og Sametinget
- Samarbeid med relevante fagmiljøer, samisk språk og kultursentre og tradisjonsbærere innenfor samisk tradisjonskunnskap

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 650 000 til systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap.

5.3.4 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk læremiddelproduksjon

Tabell 5.3.4 Tilskudd til utføring av tjenester innen samisk læremidler

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Ordinære læremidler for grunnopplæringen	8 779	9 775	11 930	11 325	-605	-5,1 %
	Særskilte tilrettelagte læremidler	1 897	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
	Læremidler til barnehager	1 031	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
	Kjøp av læremidler	2 927	0	0	0	0	-
	Oversetting og tilpasning av læreverk	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Sum		18 634	17 175	19 330	18 725	-605	-3,1 %

5.3.4.1 Ordinære læremidler for grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.4.1 Ordinære læremidler for grunnopplæringen - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Ordinære læremidler for grunnopplæringen	8 779	9 775	11 930	11 325	-605	-5,1 %
Sum		8 779	9 775	11 930	11 325	-605	-5,1 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle samiske læremidler på grunnlag av gjeldende læreplanverk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Forlag og andre fagmiljøer som utvikler og produserer læremidler

Målgruppen for tilskuddsordningen:

- Elever i grunnopplæringen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte læremiddelprosjekter bevilget i 2012
- Antall utgivelser av samiske læremidler 2009 - 2012

Prioriteringer for 2012:

- Sørsamisk som førstespråk: 6. og 7 årstrinn
- Sørsamisk som andrespråk: nivå 5
- Lulesamisk som førstespråk 8.-10. årstrinn: arbeidsbøker til eksisterende læreverk
- Lulesamisk som førstespråk: utvikle, eventuelt oversette og tilpasse, læremidler for videregående opplæring
- Lulesamisk som andrespråk: utvikle, eventuelt oversette og tilpasse, læremidler for ungdomstrinnet i samisk 2 og videregående opplæring samisk 3
- Nordsamisk som andrespråk for videregående opplæring: Nivå 8, Nivå 9, Nivå 10, teksthefter +CD
- Naturfag på nordsamisk for ungdomstrinnet – oversetting og tilpassing
- Tekst- og temahefter for sørsamisk som første og andrespråk for videregående skole

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 11 325 000 til tilskudd til ordinære læremidler for grunnskolen.

5.3.4.2 Særskilt tilrettelagte læremidler – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.4.2 Særskilte tilrettelagte læremidler - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Særskilte tilrettelagte læremidler	1 897	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %
Sum		1 897	1 900	1 900	1 900	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle særskilt tilrettelagte samiske læremidler for barn, unge og voksne på nord-, lule- og sørsamisk

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Forlag og spesialpedagogiske kompetansesentre med ansvar for utvikling av særskilt tilrettelagte læremidler for barn, unge og voksne

Målgruppe for tilskuddsordningen

- Barn i barnehage og elever i grunnskolen som har behov for særskilt tilrettelagte læremidler

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte læremiddelprosjekter bevilget i 2012
- Antall utgivelser av særskilt tilrettelagte samiske læremidler

Prioriteringer for 2012:

- Læremidler basert på innrapporterte, individuelle behov
- Læremidler innen områdene syns-, hørsels-, matematikk- og lese-/skrivevansker
- Kartleggings- og veiledningsmateriell

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 900 000 til tilskudd til ordinære læremidler for grunnskolen.

5.3.4.3 Læremidler til barnehager – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.4.3 Læremidler til barnehager - søkerbaserte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Læremidler til barnehager	1 031	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
Sum		1 031	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle læremidler på grunnlag av gjeldende rammeplan for barnehager

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Forlag og andre fagmiljøer som utvikler og produserer læremidler

Målgruppe for tilskuddsordning:

- Samiske barn og ansatte i barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte læremiddelprosjekter bevilget i 2012
- Antall utgivelser av samiske læremidler

Prioriteringer for 2012:

- Nyopprett
- Læremidler og faglitteratur som dekker følgende fagområder i rammeplan for barnehager:
  - Kropp, bevegelse og helse
  - Nærmiljø og samfunn

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 500 000 til tilskudd til læremidler til barnehager.

5.3.4.4 Oversetting og tilpassing av læreverk - anskaffelse

Tabell 5.3.4.4 Oversetting og tilpassing av læreverk - anskaffelse (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Oversetting og tilpassing av læreverk	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %
Sum		4 000	4 000	4 000	4 000	0	0,0 %

I sak 21/08 Sametingets strategiske plan for læremiddelutvikling 2009-2012 er mål og strategier for utvikling av læremidler fastsatt.

Det er i 2010 inngått avtaler med forlag om oversetting av læreverk i matematikk for 1.-10 årstrinn på nordsamisk og for 1.-4. årstrinn på lule- og sørsamisk. I tillegg til tidligere avsetning avsettes det midler i 2012 til oppdraget. Midlene skal også dekke terminologiarbeid.

For 2012 avsettes kr 4 000 000 til oversetting og tilpassing av læreverk.

5.3.5 Kompetanseheving

Tabell 5.3.5 Kompetanseheving (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stipend for elever med samisk i fagkretsen i vgs	2 440	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
	Stipend til høyere utdanning	2 431	2 350	2 350	2 350	0	0,0 %
	Stipend for voksenopplæring	0	0	0	500	500	-
	Prosjekter om samisk naturbruk i grunnskolen	0	0	0	500	500	-
Sum		4 871	4 750	4 750	5 750	1 000	21,1 %

5.3.5.1 Stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.5.1 Stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
------	------------	---------	----------	----------	----------	---------------	-----------

Stipend for elever med samisk i fagkretsen i vgs	2 440	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %
Sum	2 440	2 400	2 400	2 400	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Øke antall elever i videregående skole som velger samisk som førstespråk spesielt og opplæring i samisk språk generelt

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Heltidselever i videregående skole som har samisk språk i fagkretsen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall heltidselever i videregående skole som har samisk språk i fagkretsen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 400 000 til stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole.

5.3.5.2 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.5.2 Stipend for høyere utdanning - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stipend for høyere utdanning	2 431	2 350	2 350	2 350	0	0,0 %
Sum		2 431	2 350	2 350	2 350	0	0,0 %

Mål for tilskuddordningen:

- Rekruttering av samisktalende fagfolk innenfor ulike fagområder

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddordningen:

- Studenter ved universiteter og høyskoler

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall tildelte stipendier innenfor de prioriterte fagområdene

Prioriteringer for 2012:

- Samisk lærerutdanning og annen lærerutdanning
- Høyere utdanning i sør-, lule- eller nordsamisk språk. Se egne beregningsregler for sør og lulesamisk språk
- Høyere utdanning i læremiddelpedagogikk
- Tolkeutdanning for samiske tolker og translatører
- Videreutdanning for samiske førskolelærere
- Videreutdanning innen eldreomsorg utover bachelorgrad
- Videreutdanning innen rusomsorg utover bachelorgrad
- Videreutdanning innen psykisk helsearbeid utover bachelorgrad
- 1 stipend til utdanning i konservering i Norge både på bachelor- og masternivå

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 2 350 000 til stipend for høyere utdanning. Midlene under de enkelte prioriteringene fordeles likt mellom semestrene.

5.3.5.3 Stipend for voksenopplæring – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.5.3 Stipend voksenopplæring - Samefolkets fond - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stipend voksenopplæring	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Mål for tilskuddordningen:

- Revitalisere samisk språk og motivere voksne til å lære seg samisk. Motivere flere til å kvalifisere seg til å ta høyere utdanning i samisk

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddordningen:

- Personer som tar voksenopplæring i samisk på begynnernivå/grunnskolenivå og/eller videregående nivå som kvalifiserer til opptak til høyere utdanning i samisk

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall personer som tar voksenopplæring i samisk språk

Prioriteringer for 2012:

- Voksenopplæring i samisk som består av en eller flere av følgende:
  - Begynnerkurs i samisk, som gir 15 studiepoeng
  - Samisk semesteremne, som gir 30 studiepoeng

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 500 000 til stipend for voksenopplæring.

5.3.5.4 Prosjekter om samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen – søkerbaserte tilskudd

Tabell 5.3.5.4 Prosjekter om samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Prosj. om samisk utmarks/naturbr. i grunnsk.	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Mål for tilskuddsordningen:

- Bidra til utvikling av opplæringsprosjekter for *meabčastallan* og samisk naturbruk i grunnskolen

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Skoleeiere

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Prosjektresultater implementert i organisasjonens/institusjonens planverk
- Antall igangsatte prosjekter i 2012
- Antall gjennomførte prosjekter i 2012

Prioriteringer for 2012:

- Prosjekter i grunnskolen som har som mål å bevare, utvikle og videreføre språktermer og kunnskap om tradisjonell samisk naturbruk slik som eksempelvis innlandsfiske (garn- og notfiske, isfiske), snarefangst på ryper, sjøfiske, torvuttak, skjæring av sennagress, bruk av trevirke til duodji og håndverk, bruk og beredning av skinn fra dyr og fisk.
- Prosjekter i grunnskolen som fokuserer på opplæring i og bevaring av tradisjonell samisk naturkunnskap og samisk terminologi innenfor sjøsamisk og innlandssamisk (fastboende samers) naturbruk.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 500 000 til prosjekter om samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen

5.3.6 Barnehager

Tabell 5.3.6 Barnehager

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilskudd til samiske barnehager	8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %
Sum		8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %

5.3.6.1 Tilskudd til samiske barnehager – søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.6.1 Tilskudd til samiske barnehager - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilskudd til samiske barnehager	a) 8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %
Sum		8 877	9 405	9 405	9 905	500	5,3 %

a) Det er overført kr 500 000 fra kapittelet Andre virkemidler, prosjekt ped.leker.

A) Samiske barnehager

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske barn har et barnehagetilbud som bygger på samisk språk og kultur hvor samiske barn tilegner, bevarer og utvikler sitt samiske språk og sin samiske kultur.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Samiske barnehager

Med samisk barnehage menes en barnehage som har vedtektsfestet at barnehagedriften bygger på samisk språk og kultur. Barnehagen skal styrke barns identitet som samer ved å fremme bruken av samisk språk og ved å formidle samisk kultur. Barnehagen ledes av samisk språklig pedagogisk personale. Ansatte i barnehagen er samisktalende og driftsspråket er samisk.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Barn i samiske barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall samiske barnehager
- Antall samiske barn
- Barnehagens rapportering.

Prioriteringer for 2012:

- Samiske barnehager som har vedtektsfestet at barnehagedriften bygger på samisk språk og kultur

B) Barnehager med samiske avdelinger:

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske barn har et barnehagetilbud som bygger på samisk språk og kultur
- Samiske barn tilegner, bevarer og utvikler sitt samiske språk og sin samiske kultur i barnehagen.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Norske barnehager med samisk avdeling.

Med samisk avdeling i en norsk barnehage menes en avdeling som har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur. Barnehagen skal styrke barns identitet som samer ved å fremme bruken av samisk språk og ved å formidle samisk kultur. Ansatte i avdelingen er samisktalende og driftsspråket er samisk.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Barn i samiske avdelinger

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall barnehager med samiske avdelinger
- Antall samiske barn
- Barnehagens rapportering.

Prioriteringer for 2012:

- Barnehager med samiske avdelinger som har vedtektsfestet at driften på avdelingen bygger på samisk språk og kultur.

C) Barnehager med tilbud om samisk språkopplæring

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske barn som får samisk språkopplæring tilegner og utvikler sitt samiske språk i barnehagen

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Barnehager med samiske barn

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske barn i barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall barnehager med barnehagetilbud for samiske barn
- Antall samiske barn som får språkopplæring
- Barnehagens rapportering.

Prioriteringer for 2012:

- Samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager

D) Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke og utvikle samiske barns samiske språk.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Barnehager med samiske barn som mottar tilskudd til barnehager med samiske barn

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske barn i barnehager

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall barnehager med barnehagetilbud for samiske barn
- Antall samiske barn som får språkopplæring
- Brukerens tilfredshet med barnehagetilbudet

Prioriteringer for 2011:

- Prosjekter som styrker og utvikler samiske barns samiske språk

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 9 905 000 til barnehager.

5.3.7 Tradisjonell kunnskap – Søkerbasert tilskudd

Tabell 5.3.7 Tradisjonell kunnskap - Samefolkets fond - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tradisjonell kunnskap	1 498	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %
Sum		1 498	1 300	1 300	1 300	0	0,0 %

Tradisjonell kunnskap/árbediehtu er en viktig del av samisk kultur og identitet. Árbiediehtu knytter seg blant annet til ulike bruksmåter og til forvaltningen av naturressursene. Denne erfaringsbaserte kunnskapen overleveres fra eldre til yngre generasjoner, gjennom muntlige forklaringer og praktisk øvelse.

Mål for tilskuddsordningen:

- Dokumentasjon av tradisjonell samisk kunnskap

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Offentlige og private institusjoner og organisasjoner

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen i Norge og den øvrige befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall igangsatte prosjekter og tiltak i 2012
- Antall prosjekter som er ferdigstilt og formidlet i 2012

Prioriteringer for 2012:

- Prosjekter som kartlegger og dokumenterer tradisjonell kunnskap og historisk bruk, herunder den immaterielle kulturarven
- Prosjekter som også omfatter den åndelige dimensjonen av den immaterielle kulturarven
- Prosjekter som bidrar til dokumentasjon og opprettholdelse av samisk folkemedisin
- Prosjekter som dokumenterer kvinners bruk og videreføring av tradisjonell kunnskap

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 1 300 000 til tradisjonell kunnskap.

5.3.8 Samisk læremiddelportal – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.8 Samisk læremiddelportal- prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samisk læremiddelportal	1 011	3 500	3 900	3 500	-400	-10,3 %
Sum		1 011	3 500	3 900	3 500	-400	-10,3 %

Prosjektet er en oppfølging av Sametingets strategiske plan for læremiddelutvikling 2009-2012. Prosjektet tar høyde for å utvikle nettbaserte tjenester for samiske læringsressurser og skal tilby tre basistjenester:

- Nettportal for informasjon om samiske læremidler
- Publiseringsverktøy for digitale læremidler
- En samisk delingsarena

For 2012 avsettes kr 3 500 000 til samisk læremiddelportal.

5.3.9 Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.9 Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler- prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling samiske grendeskoler	171	300	300	400	100	33,3 %
Sum		171	300	300	400	100	33,3 %

Sametinget avholder 3 nettverksmøter for ansatte i barnehager med samiske barn, samt veiledningsmøter/ informasjonsmøter med aktuelle parter.

Sametinget avholder nettverkssamling for samiske grendeskoler.

For 2012 settes det av kr 400 000 til kvalitetsutvikling i samiske barnehager og nettverkssamling for samiske grendeskoler.

5.3.10 Skrive- og lesehjelp til eldre – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.10 Skrive- og lesehjelp for eldre - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Skrive- og lesehjelp for eldre	a)	-43	450	450	450	0	0,0 %
Sum			-43	450	450	450	0	0,0 %

a) Tilskuddet til samiske organisasjoner som arbeider med spørsmål knyttet til tapt skolegang under andre verdenskrig på kr 200 000 er overført til denne ordningen og avsluttet.

Pilotprosjektet om skrive- og lesehjelp til eldre videreføres i 2012. Pilotprosjektet skal i gi samiskspråklige eldre skrive- og lesebistand. Veiledningskontoret skal være lokalisert i en av kommunene innenfor forvaltningsområdet for samisk språk i Finnmark.

For 2012 settes det av kr 450 000 til skrive- og lesehjelp til eldre.

5.3.11 Pilotprosjekt – kompetansesenter for samisk naturbruk – prosjekt i egen regi

Tabell 5.3.11 Pilotprosjekt kompetansesenter for samisk naturbruk - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Pilotprosjekt kompetansesenter for samisk naturbruk	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Målet er å skaffe til veie og benytte kunnskap om samisk naturbruk som en ressurs og som en viktig del av erfaringsbasert kunnskap som skal brukes i forvaltning av naturressurser. Pilotprosjektet skal ha sin hovedtyngde på utredning, utvikling, systematisering, kartlegging, nettverksbygging og synliggjøring av tradisjonell kunnskap. Prosjektet har sitt utgangspunkt i Sametingets oppfølging og konkretisering av de foreløpige resultatene fra Årbediehtu-prosjektet, og skal danne grunnlaget for oppfølging av tiltakspunktet i Regjeringens nordområdestrategi om videreføring av prosjektet gjennom institusjonalisering, utvikling og bevaring av tradisjonell kunnskap særlig knyttet til samisk naturbruk. Prosjektet skal evalueres etter 3 år.

For 2012 settes det av kr 500 000 til Pilotprosjekt – kompetansesenter for samisk naturbruk.

6 Helse og sosial

Sametingets helse- og sosialpolitikk bygger på en likeverdig helse- og sosialtjeneste til det samiske folk på lik linje med befolkningen for øvrig. Grunnlaget for å sikre målsettingen om en likeverdig tjeneste er kunnskap om og kompetanse i flerkulturell forståelse og samisk språk og kultur på alle nivåer.

6.1 Mål

Hovedmål

- En likeverdig helse- og sosialtjeneste til det samiske folk som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur.

Delmål

- En styrket helse- og sosialtjeneste tilpasset det samiske folks rettigheter og behov.
- Helse- og sosialfaglig personell på alle nivå har samisk språk- og kulturkompetanse.

6.2 Strategier

- Gjennom dialog og samarbeid med myndigheter og relevante aktører sikre Sametingets innflytelse på utforming og gjennomføring av helse- og sosialtjenester til det samiske folk.
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk bidra til å utvikle og tilrettelegge for en helse- og sosialtjeneste på alle nivå, som bygger på samisk språk- og kulturforståelse.

6.3 Økonomiske virkemidler

6.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til helse og sosial

Tabell 6.3.1 Samletabell - Helse og sosial

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	0	500	500	515	15	3,0 %
	Søkerbasert tilskudd	3 209	2 850	2 850	2 850	0	0,0 %
	Prosjekt i egen regi	0	0	0	600	600	-
Sum		3 209	3 350	3 350	3 965	615	18,4 %

6.3.2 Brukerrettede tilbud for eldre samer – direkte tilskudd

Tabell 6.3.2 Brukerrettede tilbud for eldre samer - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Brukerrettede tilbud for eldre samer	0	500	500	515	15	3,0 %
Sum		0	500	500	515	15	3,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Videreføre og videreutvikle etablerte forebyggende og frivillige tiltak for eldre samer som et supplement til offentlige helse- og sosialtjenester
- Tilby veiledning og rådgivning og være en modell for andre som ønsker å fremme frivillige tiltak for samiske eldre

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Várdobáiki samisk senter

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske eldre og samiske språk- og kultursentre som ønsker å etablere etablerte forebyggende og frivillig tiltak for eldre samer som et supplement til offentlige tjenester

Kriterier for måloppnåelse:

- Aktivitet i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes det kr 515 000 til brukerrettede tiltak for eldre samer.

6.3.3 Helse- og sosialprosjekter – søkerbaserte tilskudd

Tabell 6.3.3 Helse- og sosialprosjekter - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Helse- og sosialprosjekter	3 209	2 850	2 850	2 850	0	0,0 %
Sum		3 209	2 850	2 850	2 850	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- En bedre tilrettelagt helse- og sosialtjeneste for samiske brukere.

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Organisasjoner og institusjoner.
- Enkeltpersoner formelt knyttet til forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske brukere med behov for helse- og sosialtjenester.

Kriterier for måloppnåelse:

- Prosjektresultater implementert i organisasjonens/institusjonens planverk.
- Antall utviklede metodeprosjekter implementert i institusjonens/organisasjonens virksomhet.
- Antall gjennomførte metode- og fagutviklingsprosjekter.

Prioriteringer for 2012:

- Prosjekter som fremmer kunnskap om samisk språk og kultur i eksisterende helse- og sosialtilbud.
- Metodeutviklingsprosjekter med fokus på styrking og utvikling av helse- og sosialtjenester.
- Prosjekter som har som mål å utvikle konkrete tiltak for permanent tilrettelegging.
- Prosjekter som utvikler gode redskaper for å måle og sikre kvalitet på helse- og sosialtilbud til den samiske befolkning.
- Prosjekter som har som mål å legge til rette for en språklig og kulturelt tilpasset rusomsorg.
- Utvikling av pasientrettet helse- og sosialfaglig litteratur som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur. Ren oversetting av litteratur eller brosjyrer til samisk faller utenfor prioriteringene.
- Forprosjekter for å utvikle forskningsideer og prosjektskisser.
- Prosjekter i sør- og lulesamiske områder som faller inn under virkemiddelets prioriteringer for 2012, og ellers øvrige vilkår for støtte, vil bli prioritert.
- Prosjekter for brukerrettede tilbud for eldre samer
- Prosjekter som har som mål å kartlegge og bedre den psykososiale helsen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 2 850 000 til helse- og sosialprosjekter.

6.3.4 Oppfølging av samhandlingsreformen - prosjekt i egen regi

Tabell 6.3.4 Oppfølging av samhandlingsreformen - prosjekt i egen regi (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Oppfølging av samhandlingsreformen	0	0	0	600	600	-
Sum		0	0	0	600	600	-

Sametinget ser at den nylig vedtatte Samhandlingsreformen stiller samiske pasienter overfor nye utfordringer i forhold til samisk språk og kultur. Sametingets kontakt med sentrale myndigheter, institusjoner og kommuner i denne prosessen er viktig for å sikre samiske pasienters rettigheter. Det avsettes derfor ressurser til oppfølging av Samhandlingsreformen for samiske pasienter.

For 2012 avsettes det kr 600 000 til oppfølging av Samhandlingsreformen.

7 Arealer og miljø

Hovedmålsettingen i Sametingets miljø- og arealpolitikk er å sikre et langsiktig, bærekraftig perspektiv i all forvaltning av ressurser og arealer. Bærekraftig utvikling handler både om bruk og bevaring. Disponeringen av områdene og ressursene skal være grunnlagt på bruk og samiske rettigheter.

7.1 Mål

Hovedmål

- Bærekraftig utnyttning, bevaring og forvaltning av arealer og ressurser i samiske områder

Delmål

- Vern skal gagne samiske næringer og samisk kulturarv
- Ressurs- og energiutvinning skal styrke samisk kultur og samfunnsnivå
- Samiske rettigheter skal ivaretas i bevaring og bruk av arealer i samiske områder
- Det skal jobbes for at samiske næringer og samisk kultur blir mindre sårbare for klimaendringer

- Det skal jobbes for en bærekraftig forvaltning av rovvilt, som sikrer en bærekraftig reindrift og et bærekraftig jordbruk

7.2 Strategier

- Sikre samisk areal-, miljøvern gjennom dialog og samarbeid med sentrale, regionale og lokale myndigheter og berørte parter
- Undersøkelse og uttak av naturressurser skal skje i samsvar med Sametingets vedtatte politikk
- Utvikle positive klimatiltak og tilpasningsstrategier som gjør samiske samfunn mindre sårbar for klimaendringer
- Følge opp Sametingets forpliktelser i offentlig planlegging og konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven
- Være premissgiver for nasjonal og nordisk rovviltpolitikk og – forvaltning, herunder forsvarlig regulering av rovviltbestanden
- Følge opp verneprosessene i samiske områder
- Arbeide for at motorisert ferdsel i utmark skjer på en bærekraftig måte som tar hensyn til samisk bruk av natur- og kulturmiljø og samisk utmarkshøsting og kommunenes selvråderett i motorferdselspolitikken
- Arbeide for at tradisjonell kunnskap får en større plass i forvaltningen av arealer
- Medvirke til å styrke arealgrunnlaget for samisk næring og samisk ressursbruk
- Arbeide for å sikre samisk lokal deltakelse og medvirkning i all areal- og ressursforvaltning
- Arbeide for at administrative tiltak tilpasses for å sikre reindriftsutøvere den mobiliteten de trenger som følge av klimaendringer
- Følge opp arbeidet med Samerettsutvalget II, blant annet gjennom lokal og regional forankring av prosessen

7.3 Økonomiske virkemidler

Tabell 7.3 Samletabell - Miljø og areal

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Prosjekt i egen regi	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		0	0	0	1 000	1 000	-

7.3.1 Stiftelsen Protect- direkte tilskudd

Tabell 7.3.1 Stiftelsen Protect - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Stiftelsen Protect	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		0	0	0	1 000	1 000	-

Stiftelsen Protect skal være det selvsagte valget blant samiske rettighetshavere for på profesjonell basis verne sine arealinteresser, land- og ressursrettigheter, samt utviklingsmuligheter. Stiftelsen skal ha en sentral, normgivende rolle for myndigheter og næringsaktører i deres arbeid eller virksomhet i samiske områder.

Mål for tilskuddsordningen:

- Gi samiske rettighetshavere et profesjonelt tilbud for å verne om arealinteresser, land- og ressursrettigheter og utviklingsmuligheter

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Stiftelsen Protect

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske rettighetshavere

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes det kr 1 000 000 stiftelsen Protect.

8 Kulturminnevern

8.1 Mål

Hovedmål

- Verne og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon, både som en del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en samisk miljø- og ressursforvaltning

Delmål

- Samiske kulturminner brukes som dokumentasjon for samisk tilstedeværelse, og som bidrag til styrking av samisk kultur og identitet
- Samiske kulturminner og kulturmiljøer ivaretas i disponering og bruk av arealer og ressurser
- I forvaltning av den samiske kulturarven vektlegges et bærekraftig og langsiktig perspektiv

- Sametingets forvaltningsmyndighet over samiske kulturminner er direkte nedfelt i kulturminneloven

8.2 Strategier

- Skape gode rammevilkår for samisk kulturminnevern gjennom dialog og samarbeid med sentrale, regionale og lokale myndigheter samt andre relevante aktører
- Gjennom dialog med sentrale myndigheter arbeide for at Sametinget får forvaltningsmyndighet over samiske kulturminner direkte nedfelt i kulturminneloven
- Forvalte samiske kulturminner på grunnlag av egen historie og egne verdier
- Dokumentere og formidle kunnskap om samiske kulturminner og kulturmiljø
- Ivareta samiske kulturminner utenfor konsultasjonsavtalens geografiske virkeområde
- Ivareta den immaterielle kulturarven, herunder registrering av muntlig tradisjon og samiske immaterielle kulturminner
- Integreere kjønnsperspektivet i arbeidet med dokumentasjon og registrering av samiske kulturminner og kulturmiljøer
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke kunnskapen om samisk tradisjon og historie samt grunnlaget for bevaring og vern av samiske kulturminner

8.3 Økonomiske virkemidler

Tabell 8.3. Samletabell - Kulturminnevern

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Søkerbasert tilskudd	1 833	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
	Prosjekter i egen regi	218	600	600	500	-100	-16,7 %
Sum		2 051	2 600	2 600	2 500	-100	-3,8 %

8.3.1 Kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

Tabell 8.3.1 Kulturminnevern

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samisk kulturminnevern	1 833	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
Sum		1 833	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Verne, bevare og synliggjøre samiske kulturminner og – miljø

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

For bygningsvernprosjekter:

- Eiere av vernede samiske bygninger, i samarbeid med offentlige eller private institusjoner og organisasjoner
- Offentlige eller private institusjoner i samarbeid med eier

For prosjekter som ikke går inn under bygningsvern:

- Samiske kulturinstitusjoner/organisasjoner og samiske museer
- Institusjoner/organisasjoner og museer til prosjekter hvor det brukes kompetanse innen samisk kulturminnevern

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Brukere av samisk kulturminner og -miljø

Kriterier for måloppnåelse:

- Antall samiske kulturminneregistreringer i 2012 i Kulturminnesøk, på bakgrunn av de prosjektene Sametinget har gitt tilskuddsmidler til
- Antall igangsatte restaurerings- og sikringstiltak i 2012
- Antall gjennomførte restaurerings- og sikringstiltak i 2012

Prioriteringer for 2012:

- Registrering av automatisk fredete samiske kulturminner og kulturmiljø. Områder som er lite undersøkt i forhold til samiske kulturminner prioriteres.
- Registreringer av automatisk freda samiske bygninger. Områder som er lite undersøkt i forhold til samiske kulturminner prioriteres.
- Skjøtselstiltak innenfor rammene for utarbeidet skjøtselsplan der slike finnes for samiske kulturmiljøer
- Utarbeidelse av skjøtselsplaner for truede samiske kulturmiljøer
- Restaurering av freda og verneverdige samiske bygninger
- Utarbeidelse av antikvariske restaureringsplaner for freda og verneverdige samiske bygninger
- Dokumentasjon av tradisjoner om tidligere samisk bruk og bosetning utenfor dagens reinbeitedistrikter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 2 000 000 til tilskudd til kulturminnevern.

8.3.2 Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen – prosjekt i egen regi

Tabell 8.3.2 Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen	218	600	600	500	-100	-16,7 %
Sum		218	600	600	500	-100	-16,7 %

Sametinget står som eier av eiendommen i Skoltebyen med tilhørende våningshus. Restaurering av våningshuset ble påbegynt 2011.

For 2012 avsettes det kr 500 000 til østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen.

9 Næring

9.1 Hovedmål

- Et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametingsmeldingen om næringsutvikling danner grunnlaget for budsjettet for 2012.

I næringsmeldingen ble det avdekket omfattende endring i næringsstrukturen fra primærnæringer til tjenesteytende næringer. I tillegg blir vi færre mennesker og har et svakt næringsliv. Samtidig er det et

potensial for verdiskaping med basis i vår kultur og tradisjoner. Behovet for gode rammebetingelser, forskning, nyetableringer og nyskaping er stort.

Sametingets hovedmål for næringsutviklingen er et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametinget ønsker å oppnå hovedmålet ved å satse på fem innsatsområder: rammebetingelser innen primærnæringer, attraktive lokalsamfunn, kulturnæringer, innovasjon, forskning og verdiskaping, og kompetanseheving og nyetableringer. Politiske tiltak og økonomiske virkemidler skal bidra til å nå målene innenfor hvert innsatsområde.

Sametingets egen utfordring er å måle om vår politikk og våre tiltak har den effekten vi ønsker. For det første er det en utfordring fordi politikken og tiltakene som føres av statlige myndigheter, kommunene, fylkeskommunene, Innovasjon Norge og andre finansierer påvirker utviklingen i samiske områder i stor grad. For det andre tar det tid før man ser effekt av politikk og tiltak i samfunnet. Sametinget har utarbeidet kriterier for om vi oppnår målene vi har satt oss. Disse kriteriene må stadig utvikles slik at vi kan få svar på om vår politikk gir oss det sterke og allsidige næringslivet som er vårt mål.

9.2 Oversikt over økonomiske virkemidler til næring

Tabell 9.2. Samletabell næring

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	2 621	4 602	4 602	4 765	163	3,5 %
	Søkerbasert tilskudd	18 297	20 061	20 561	20 512	-49	-0,2 %
	Prosjekter i egenregi	376	1 500	2 000	2 950	950	47,5 %
	Næringsavtale for duodji	8 849	9 400	9 400	9 400	0	0,0 %
Sum		30 143	35 563	36 563	37 627	1 064	2,9 %

Tabell 9.2 Samletabell næring

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Rammebetingelser i primærnæringene	7 729	8 964	8 964	9 965	1 001	11,2 %
	Attraktive lokalsamfunn	4 843	8 447	8 947	7 047	-1 900	-21,2 %
	Kulturnæring	17 696	17 152	17 152	17 165	13	0,1 %
	Innovasjon, forskning og verdiskaping	45	150	150	1 050	900	600,0 %
	Kompetanseheving og nyetableringer	-170	850	1 350	2 400	1 050	77,8 %
Sum		30 143	35 563	36 563	37 627	1 064	2,9 %

Sametinget setter av midler til Verdiskapingsprogram for kombinasjonsnæringer og samisk reiseliv. Tiltakene i programmet spenner over flere budsjettposter i næringskapitlet.

For de økonomiske virkemidlene som ytes over næringskapitlet gjelder det geografiske virkeområdet for søkerbaserte tilskudd. Dette gjelder alle tilskuddsordningene unntatt de tilskuddene som ytes under næringsavtalen for duodji. For å se hvilke områder som tilhører det geografiske virkeområdet: se kapittel 19.

For de økonomiske virkemidlene som ytes over næringskapitlet gjelder virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området). Midler til næringsutvikling kan i tillegg til STN-området ytes til samiske kultur næringer og tilleggsnæring i reindrift i hele landet. For tilskudd til reiseliv gjelder STN-området. For å se hvilke geografiske områder som tilhører STN-området, se kapittel 19.

9.3 Innsatsområde Rammebetingelser i primær næringer

9.3.1 Mål

Bevare og utvikle marine næringer, reindrift og jordbruk som viktige kulturbærere og sysselsettere i samiske områder

9.3.2 Delmål

- Tilfredsstillende juridiske og økonomiske rammebetingelser
- Bedre lønnsomhet i primær næringer
- God rekruttering
- Bedre kjønnsbalanse
- Rovviltpolitikk som tar hensyn til samiske næringer

9.3.3 Strategier

- Sikre arealer og ressurser
- Ha innflytelse på politikken innenfor marine næringer, reindrift, jordbruk og utmarks næringer
- Legge til rette for videreforedling av råvarer
- Bidra til utvikling av tilleggsnæringer
- Bidra til at det opprettes gode ordninger for generasjonsoverganger i primær næringer
- Bidra til økt kvinneandel i primær næringer
- Sikre utmarksutøvere tilgang til utmarksressursene

9.3.4 Kriterier for mål oppnåelse

- Lønnsomheten i primær næringer øker i STN-området
- Flere etableringer innen tilleggsnæringer i reindriften
- Flere generasjonsskifter og/eller nyetableringer i primær næringer i STN-området
- Flere kvinnelige næringsutøvere i jordbruk og reindrift i STN-området
- Nedgang i tapstall i saue- og reindriften i STN-området

9.3.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.3.5 Rammebetingelser i primær næringer

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Marine næringer	5 032	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
	Jordbruk	2 697	4 799	4 799	4 800	1	0,0 %
	Reindrift	0	0	0	1 000	1 000	-
Sum		7 729	8 964	8 964	9 965	1 001	11,2 %

(i 1000 kr)

9.3.6 Tiltak

9.3.6.1 Tiltak 1: Arbeide strategisk for sikre arealer og ressurser – administrative oppgaver Prioriteringer i 2012:

- Jobbe for at rammeverket etter Kystfiskeutvalget kommer på plass
- Jobbe for å få implementert forvaltningen av anadrome laksefisk
- Gi innspill til fastsetting av kvoter
- Gi innspill til reindriffts- og jordbruksavtalen
- Gjennomføre dialogmøter med primærnæringsorganisasjonene
- Jobbe for at kommunene etter plan- og bygningsloven setter av arealet som trengs for at primærnæringene i samiske områder skal kunne ha et tilfredsstillende arealgrunnlag.
- Være aktiv i andre arealprosesser for å sikre primærnæringene i samiske områder et tilfredsstillende arealgrunnlag

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Tilfredsstillende juridiske og økonomiske rammebetingelser
- Bedre lønnsomhet i primærnæringene

9.3.6.2 Tiltak 2: Bruke konsultasjoner aktivt – administrative oppgaver Prioriteringer i 2012:

- Jobbe for å få utvidet rolle i jordbruks- og reindrifftsavtalen.
- Jobbe for bedre konsultasjoner med Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet i saker som angår marine næringer, reindrift, jordbruk og utmarksnæring i samiske områder for å oppnå gode tiltak rettet mot næringene.
- Inngå dialog med Landbruks- og matdepartementet og Innovasjon Norge om hvilke tiltak som kan settes i verk for å sikre nybygging og generasjonsovergang i jordbruket i samiske områder
- Jobbe med Miljøverndepartementet for en rovdyrbestand som er tilpasset levedyktige primærnæringene i samiske områder.
- Følge opp Direktoratet for Naturforvaltning sitt barmarkskjøringsprosjekt

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Tilfredsstillende juridiske og økonomiske rammebetingelser
- Bedre lønnsomhet i primærnæringene
- God rekruttering
- Rovviltpolitikk som tar hensyn til samiske næringer

9.3.6.3 Tiltak 3: Marine næringer – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.3.6.3 Marine næringer - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Marine næringer	5 032	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %
Sum		5 032	4 165	4 165	4 165	0	0,0 %

Prioriteringer i 2012:

- Tilskudd til kjøp av fiskebåter
- Tilskudd til videreutvikling og modernisering av mottaksanlegg
- Etablering, utvikling og/eller videreforedling av nye produkter innenfor marin næringsvirksomhet
- Kvinnelige næringsutøvere

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Næringsutøverne og etablerere i næringen

Budsjett:

- Kr 4 165 000

Skal bidra til:

- Bedre lønnsomhet i marine næringer
- God rekruttering
- Bedre kjønnsbalanse

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.3.6.4 Tiltak 4: Jordbruk – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.3.6.4 Jordbruk - søkerbasert tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Jordbruk	2 697	4 799	4 799	4 800	1	0,0 %
SUM		2 697	4 799	4 799	4 800	1	0,0 %

(i 1000 kr)

Prioriteringer i 2012:

- Nybygging og omfattende ombygginger av driftsbygg.
- Statlige melkekvoter ved nyetablering eller overtakelse av gårdsbruk
- Kvinnelige næringsutøvere
- Videreføre samarbeidsprosjektet med Innovasjon Norge og Fylkesmannens landbruksavdeling i Finnmark om utvikling av jordbruk i områder med nedgang i antall bruk

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Næringsutøverne og etablerere i næringen – søkerbasert tilskudd

Budsjett:

- Kr 4 800 000

Skal bidra til:

- Bedre lønnsomhet i jordbruksnæringen
- God rekruttering
- Bedre kjønnsbalanse

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.3.6.5 Tiltak 5: Tilleggsnæring i reindriften – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.3.6.5 Reindriften - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilleggsnæring i reindriften	0	0	0	1 000	1 000	-
SUM		0	0	0	1 000	1 000	-

I reindrifftsforhandlingene overføres det årlig kr 2 000 000 til Sametinget som skal nyttes til tilleggsnæring i reindriften. Som en betydelig tilleggsnæring til reindriften overføres kr 1 000 000 direkte inn i næringsavtalen for duodji.

Prioriteringer i 2012:

- Nyetablering, produktutvikling og investeringer i tilleggsnæring for reindriftsutøvere, utenom duodji

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Reineiere med registrert merke

Budsjett:

- Kr 1 000 000

Skal bidra til:

- Bedre lønnsomhet i reindriftnæringen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.4 Innsatsområde attraktive lokalsamfunn

9.4.1 Mål

- Attraktive og levedyktige samiske lokalsamfunn

9.4.2 Delmål

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder
- Økt tilflytting til samiske områder som bidrar til levedyktige lokalsamfunn
- Flere kompetansearbeidsplasser til ungdom

9.4.3 Strategier

- Ha tettere samarbeid med kommunene
- Bidra aktivt til etablering av kompetansearbeidsplasser til ungdom
- Fremme kulturmøteplasser
- Kvinnelig entreprenørskap
- Utvide ordningen med å skrive ned studielån for å rekruttere unge til kompetansearbeidsplasser

9.4.4 Kriterier for måloppnåelse

- Positiv befolkningsutvikling i STN området
- Økning av antall private bedrifter i STN området
- Flere sysselsatte innenfor service og småindustri i STN området

9.4.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.4.5. Attraktive lokalsamfunn

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik
	Oppfølging og samarbeid med utviklingsmiljøer	501	500	500	600	100	20,0 %
	Variert næringsliv	4 342	7 947	8 447	6 447	-2 000	-23,7 %
SUM		4 843	8 447	8 947	7 047	-1 900	-21,2 %

9.4.6 Tiltak

9.4.6.1 Tiltak 1: Sette i gang og følge opp samarbeid med utviklingsmiljøer – administrative oppgaver

Tabell 9.4.6.1 Oppfølging og samarbeid med utviklingsmiljøer- prosjekt i egen regi

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Oppfølging og samarbeid med utviklingsmiljøer	a)	501	500	500	600	100	20,0 %
SUM			501	500	500	600	100	20,0 %

a) Tilskudd til næringsorganisasjoner er avsluttet og midlene er overført til denne ordningen

Prioriteringer i 2012:

- Sette i gang samarbeid for å avdekke satsingsbehov i utviklingsmiljø i samiske områder

Målgruppe:

- Utviklingsmiljø i samiske områder

Budsjett:

- Kr 600 000

Skal bidra til:

- Næringsutviklingsprosjekter i samiske områder

9.4.6.2 Tiltak 2: Initiere og følge opp samarbeid med andre organisasjoner - administrative oppgaver

Prioriteringer i 2012

- Følge opp samarbeidsavtalen med Innovasjon Norge
- Møte SIVA for å oppnå flere investeringer i samiske områder og videreutvikling av miljøer som bidrar til kompetansearbeidsplasser etter utdanning
- Følge opp fylkeskommunenes regionale utviklingsprogrammer, samt samarbeidsavtalene

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder
- Flere kompetansearbeidsplasser til ungdom

9.4.6.3 Tiltak 3: Aktivt oppsøke næringslivet og kommuner - administrative oppgaver

Prioriteringer i 2012

- Annonser og gjennomføre kontordag i Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Gamvik og Lebesby kommuner for å møte etablerere, næringslivsutøvere og kompetansmiljøer
- Møte KS for å påvirke kommunenes innsats for næringslivsutvikling i samiske områder

- Invitere til kommuneseminar med temaet attraktivitet, bosetting og næringsplanlegging

Målgruppe:

- Etablerere og næringslivsutøvere innenfor et variert næringsliv
- Kommunepolitikere og -administrasjon

Budsjett:

- Administrative kostnader

Skal bidra til:

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder
- Økt tilflytting til samiske områder som bidrar til levedyktige lokalsamfunn

9.4.6.4 Tiltak 4: Variert næringsliv – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.4.6.4 Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Variert næringsliv	4 342	7 947	8 447	6 447	-2 000	-23,7 %
SUM		4 342	7 947	8 447	6 447	-2 000	-23,7 %

Prioriteringer i 2012:

- Produktutvikling og investeringer som bidrar til en betydelig grad av bedriftsutvikling

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Bedrifter og etablerere innenfor tjeneste, service- og småindustri

Budsjett:

- Kr 6 447 000

Skal bidra til:

- Et variert næringsliv med attraktive arbeidsplasser for begge kjønn i samiske områder
- Flere kompetansearbeidsplasser til ungdom

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5 Innsatsområde kulturnæringer

9.5.1 Mål

- Flere arbeidsplasser i samiske kultur- og kulturbaserte næringer

9.5.2 Delmål

- Lønnsomme kulturnæringsbedrifter
- Økt omsetningen av egenprodusert duodji og andre kunst- og kulturprodukter
- Rekruttering til duodjinæringen
- Opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus

9.5.3 Strategier

- Fremme lønnsomhet i kultur- og kulturbaserte næringer
- Øke profesjonaliseringen og kommersialiseringen i samiske kulturnæringer

- Prioritere lærlingeordning og utviklingsarbeid innenfor duodjinæringen

9.5.4 Kriterier for måloppnåelse

- Økt lønnsomhet innen duodji
- Økt lønnsomhet innen forlag, media og kultur i STN området
- 10 lærlinger i duodjinæringen
- Økt antall bedrifter som satser på samisk reiseliv

9.5.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.5.5 Kultur næringer

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utvikling av lønnsom samisk kultur næring	0	0	0	800	800	-
	Samisk reiseliv	6 226	3 150	3 150	2 300	-850	-27,0 %
	Næringsavtale duodji	8 849	9 400	9 400	9 400	0	0,0 %
	Utvikling og rekruttering til duodjinæringen	612	2 500	2 500	2 500	0	0,0 %
	Duodjiinstitusjoner	2 009	2 102	2 102	2 165	63	3,0 %
Sum		17 696	17 152	17 152	17 165	13	0,1 %

9.5.6 Tiltak

9.5.6.1 Tiltak 1: Utvikling av lønnsom samisk kultur næring - prosjekt i egen regi

Tabell 9.5.6.1 Utvikling av lønnsom samisk kultur næring - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utvikling samisk kultur næring	0	0	0	800	800	-
Sum		0	0	0	800	800	-

Prioriteringer i 2012:

- Sette i gang prosjekt innen produktutvikling, nyskaping og nettverksbygging innenfor samisk kultur næring
- Invitere til dialog med Kulturdepartementet for å utvikle felles plattform og forståelse av ønsket utvikling innen næringen

Budsjett:

- Kr 800 000

Skal bidra til:

- Lønnsomme kultur næringsbedrifter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.2 Tiltak 2: Samisk reiseliv i vekst - VSP - søkerbasert tilskudd

Tabell 9.5.6.2 Samisk reiseliv - VSP - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samisk reiseliv a)	6 226	3 150	3 150	2 300	-850	-27,0 %

Sum	6 226	3 150	3 150	2 300	-850	-27,0 %
-----	-------	-------	-------	-------	------	---------

a) Post reiseliv og utmark er slått sammen i denne posten. Regnskapstallene 2010 og budsjett 2011 for VSP's næringskombinasjonsmidler er satt under denne.

Prioriteringer i 2012:

- Etablere samarbeid og nettverk mellom samiske reiselivsaktører internt og med det øvrige reiselivet i samiske områder
- Finansiere opplevelsesbaserte reiselivsaktiviteter der ekthet og troverdighet er i fokus
- Øke kompetansen blant reiselivsbedriftene
- Bedriftsutvikling av samiske reiselivsbedrifter
- Videreutvikle prosjekt om samisk reiseliv

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningen:

- Reiselivsaktører som driver samisk opplevelsesbasert turisme

Budsjett:

- Kr 2 300 000

Skal bidra til:

- Opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.3 Tiltak 3: Næringsavtale for duodji

Tabell 9.5.6.3 Næringsavtale for duodji

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	3 620	4 000	4 000	3 600	-400	-10,0 %
	Investerings- og utviklingstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 995	3 140	3 140	3 000	-140	-4,5 %
	Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	-19	0	0	200	200	-
	Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	59	50	50	60	10	20,0 %
	Kompetansetiltak - søkerbasert tilskudd	0	0	0	330	330	-
	Salgsfremmende tiltak - søkerbasert tilskudd	549	550	550	550	0	0,0 %
	Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd	468	468	468	468	0	0,0 %
	Sámiid Duodji OS - direkte tilskudd	1 092	1 092	1 092	1 092	0	0,0 %
	Fag- og økonomisk utvalg - prosjekt i egen regi	85	100	100	100	0	0,0 %
Sum		8 849	9 400	9 400	9 400	0	0,0 %

Sametinget har påtatt seg ansvaret å utvikle duodjinæringen. Sametinget gjennomfører årlig forhandlinger med organisasjonene Duojáriid ealáhussearvi og Sámiid Duodji om økonomiske rammebetingelser for næringen. Sametinget gjengir her hovedlinjene i avtalen.

Ordningene gjelder hele landet uavhengig av det geografiske virkeområdet for Sametingets midler til næringsutvikling.

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningene:

- Duodjiutøvere, -studenter, -bedrifter og -organisasjoner som kvalifiserer for tilskudd etter næringsavtalen

Budsjett:

- Kr 9 400 000

Skal bidra til:

- Økt omsetningen av egenprodusert duodji
- Rekruttering til duodjinæringen

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.4 Tiltak 4: Tilskudd til utvikling av og rekruttering til duodjinæringen - VSP - direkte tilskudd

Tabell 9.5.6.4 Utvikling og rekruttering til duodjinæringen - VSP - direkte tilskudd

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Duođeinstituhtta	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
	Opplæringskontoret i reindrift	-388	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
		612	2 500	2 500	2 500	0	0,0 %

Prioritering 2012:

- Veiledertjeneste for duodjiutøvere gjennom Duođeinstituhtta

- Læringeordning i duodji gjennom Opplæringskontoret i reindrift

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Duodjeinstituhtta
- Opplæringskontoret i reindrift

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Duodjiutøvere
- Bedrifter som tar inn duodjilærlinger

Budsjett:

- Kr 1 000 000 til Duodjeinstituhtta
- Kr 1 500 000 til Opplæringskontoret i reindrift

Skal bidra til:

- Økt omsetningen av egenprodusert duodji
- Rekruttering til duodjinæringen

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.5.6.5 Tiltak 5: Tilskudd til Duodjeinstituhtta – direkte tilskudd

Tabell 9.5.6.5 Duodjiinstitusjoner - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Duodjeinstituhtta	2 009	2 102	2 102	2 165	63	3,0 %
Sum		2 009	2 102	2 102	2 165	63	3,0 %

Prioritering 2012:

- Tilskudd til utvikling av Duodjeinstituhtta som ressurs for utvikling av duodjinæringen

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Duodjeinstituhtta

Målgruppe for ordningen:

- Duodjiutøvere

Budsjett:

- Kr 2 165 000

Skal bidra til:

- Økt omsetningen av egenprodusert duodji
- Rekruttering til duodjinæringen

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.6 Innovasjon, forskning og verdiskaping

9.6.1 Mål

- Flere innovasjoner med basis i samisk samfunns- og næringsliv

9.6.2 Delmål

- Økt nyskaping, vekst og fornying gjennom FoU-virksomhet
- Brede produktpekter
- Økt forskningsaktivitet i næringslivet i samiske områder

9.6.3 Strategier

- Stimulere til samarbeid mellom aktører
- Kompetansheving på markeds- og produktutvikling
- Fremme lønnsomhet og profesjonalitet
- Støtte opp om aktive utviklingsmiljø i samiske områder
- Samarbeide med forskningsmiljøer som har kompetanse innenfor samisk næringsliv
- Samarbeide med Innovasjon Norge for å øke nyskapingen i samiske områder

9.6.4 Kriterier for måloppnåelse

- Flere forskningsprosjekter som omhandler samisk næringsliv
- Høyere omsetning innen utmarksnæringen i STN området
- Høyere omsetning innen småskala mat i STN området

9.6.5 Oversikt over økonomiske virkemidler

Tabell 9.6.5. Innovasjon, forskning og verdiskaping

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Faglig forum og utviklingsforum	45	150	150	150	0	0,0 %
	Utvikling i utmarksnæringene	0	0	0	900	900	-
Sum		45	150	150	1 050	900	600,0 %

9.6.6 Tiltak

9.6.6.1 Tiltak 1: Kontakt med forsknings- og utviklingsmiljø – administrative oppgaver

Tabell 9.6.6.1 Kontakt med forsknings- og utviklingsmiljø -VSP - prosjekt i egen regi

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Faglig forum og utviklingsforum	45	150	150	150	0	0,0 %
Sum		45	150	150	150	0	0,0 %

Prioriteringer for 2012:

- Følge opp forsknings- og utdanningsinstitusjonenes samfunnskontrakt og forskning på samisk nærings- og samfunnsliv
- Initiere til forskning og utvikling i samiske næringer i VRI – Finnmark
- Vurdere igangsetting av undersøkelse om reindriftens flaskehals i tilknytning til oppstart av tilleggsnæring innen utmark og turisme
- Faglig forum og utviklingsforum som skal gi innspill til verdiskapningsprogram for næringskombinasjoner og samisk reiseliv

Målgruppe:

- Forsknings- og utviklingsmiljøer, VRI Finnmark
- Samiske utviklingsmiljøer, ressurspersoner og offentlige aktører som jobber innenfor kombinasjonsnæringer og Samisk reiseliv

Budsjett:

- Administrative kostnader
- Kr 150 000 til faglig forum og utviklingsforum

Skal bidra til:

- Økt nyskaping, vekst og fornying gjennom FoU-virksomhet
- Økt forskningsaktivitet i næringslivet i samiske områder

9.6.6.2 Tiltak 2: Utvikling i utmarksnæringene – VSP – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.6.6.2 Utvikling i utmarksnæringene - VSP - Søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utvikling i utmarksnæringene	0	0	0	900	900	-
Sum		0	0	0	900	900	-

Prioriteringer i 2012:

- Tiltak som gir videreforedling av utmarksprodukter
- Tiltak som gir lokal videreforedling av mat fra samiske områder
- Tiltak som gir kompetanseheving innen høsting, produksjon og salg av utmarksprodukter

Tilskuddsmottaker og målgruppe for ordningene:

- Utmarksnæringsutøvere
- Foretak som driver småskalamatproduksjon

Budsjett:

- Kr 900 000

Skal bidra til

- Bredere produktspekter
- Økt nyskaping, vekst og fornying gjennom FoU-virksomhet

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.7 Innsatsområde: Kompetanseheving og nyetableringer

9.7.1 Mål

- Økt etableringshyppighet i samiske områder

9.7.2 Delmål

- Høyere kompetanse i næringslivet
- Flere nyetableringer
- Økt entreprenørskap

9.7.3 Strategier

- Gi etablereropplæring og oppfølging
- Oppfordre videregående skoler til å prioritere entreprenørskap i skolen
- Tilby kompetansehevende tiltak
- Kompetansehevende tiltak tilpasset samiske kombinasjonsutøvere

9.7.4 Kriterier for måloppnåelse

- Høyere antall nyetableringer i kommunene i STN-området
- Økt overlevelsesrate i næringslivet i STN-området

9.7.5 Økonomiske virkemidler

Tabell 9.7.5. Kompetanseheving og nyetableringer

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Etableringsstipend	0	0	0	900	900	-
	Ungdomsbedrift	0	0	0	100	100	-
	Kompetanseheving og oppfølging	-170	850	1 350	1 400	50	3,7 %
Sum		-170	850	1 350	2 400	1 050	77,8 %

9.7.6 Tiltak

9.7.6.1 Tiltak 1: Etablererstipend – VSP – søkerbasert tilskudd

Tabell 9.7.6.1 Etableringsstipend - VSP - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Etableringsstipend	0	0	0	900	900	-
Sum		0	0	0	900	900	-

Prioriteringer 2012:

- Utvikling og etablering av virksomheter innen kombinasjonsnæring og opplevelsesbasert reiseliv

Målgruppe:

- Personer som ønsker å utvikle og etablere egen virksomhet innen kombinasjonsnæringer og Samisk reiseliv
- Kvinnelige etablerere

Budsjett:

- Kr 900 000

Skal bidra til:

- Høyere kompetanse i næringslivet

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.7.6.2 Tiltak 2: Ungt entreprenørskap – direkte tilskudd

Tabell 9.7.6.2. Ungt entreprenørskap- direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Ungdomsbedrift	0	0	0	100	100	-
Sum		0	0	0	100	100	-

Prioriteringer 2012:

- Utvikling av elevbedrifter som har forretningsideer med samisk innhold - elevbedriftene må selv definere det samiske innholdet

Målgruppe:

- Ungt entreprenørskap Norge

Budsjett:

- Kr 100 000

Skal bidra til:

- Økt entreprenørskap

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

9.7.6.3 Tiltak 3: Kompetanseheving og oppfølging – VSP – Prosjekt i egen regi

Tabell 9.7.6.3. Kompetanseheving og oppfølging - VSP - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse		RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kompetanseheving og oppfølging	a)	-170	850	1 350	1 400	50	3,7 %
Sum			-170	850	1 350	1 400	50	3,7 %

a) Regnskapstallene 2010 og budsjett 2011 for VSP's utredningsmidler er satt under denne posten i 2012

Prioriteringer i 2012:

- Igangsette etablereropplæring og oppfølging av kvinnelige etablerere

Målgruppe:

- Etablerere som har mottatt støtte fra Sametinget og andre som satser innen kombinasjonsnæringer og Samisk reiseliv
- Kvinnelige etablerere

Budsjett:

- Kr 1 400 000

Skal bidra til:

- Høyere kompetanse i næringslivet
- Flere nyetableringer
- Økt entreprenørskap

10 Regionalutvikling

Sametinget arbeider med å legge forholdene til rette slik at det samiske folk selv, og på egne premisser skal ha mulighet til å utvikle sine samfunn, sitt språk og kultur på best mulig måte. Dette er et ansvar som Sametinget verken skal, kan eller vil bære alene.

10.1 Mål

Hovedmål

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Delmål

- Skape gode rammevilkår for samisk språk, kultur og samfunnsliv gjennom dialog og samarbeid med regionale og lokale myndigheter samt andre relevante aktører

10.2 Strategier

- Optimalisere samarbeidsavtalene med fylkeskommunene
- Målrettet og prioriterte samarbeidsavtaler
- En mer aktiv rolle overfor kommunene
- En helhetlig politikk overfor kommunene
- Gjennom aktiv virkemiddelbruk styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv

10.3 Økonomiske virkemidler

10.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til regionalutvikling

Tabell 10.3.1 Samletabell - Regionalutvikling

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Søkerbasert tilskudd	3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %
Sum		3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %

10.3.2 Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd

Tabell 10.3.2 Regionale utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Regionalutvikling	3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %
Sum		3 349	4 987	5 237	3 707	-1 530	-29,2 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Gjennom fellessatsinger styrke og synliggjøre samisk kultur, språk og samfunnsliv innenfor samarbeidsavtalenes områder.

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Befolkningen innenfor samarbeidsavtalens områder

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapporteringer på måloppnåelse i henhold tiltaksplan i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene

Prioriteringer for 2012:

- Samarbeidsprosjekter med fylkeskommunene som Sametinget har samarbeidsavtale med. Et slikt prosjekt er Sápmi Music hvor Sametinget oppfylder sin økonomiske del.

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 3 707 000 til tilskudd til regionalutviklingsprosjekter.

11 Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Sametinget forvalter prinsipielle standpunkt og interesser som fremmes og forsvares på den internasjonale arena. Det er viktig at urfolksdimensjonen i nasjonale og internasjonale fora blir ivaretatt, og at saker som har betydning for urfolk blir fremmet både nasjonalt og internasjonalt. Det grenseoverskridende arbeidet retter seg blant annet mot nasjonale og internasjonale fora og arenaer som angår FN, nordområdepolitikk, Samisk parlamentarisk råd, barentssamarbeidet, nordisk samarbeid, arktisk samarbeid, Interreg og EU.

11.1 Mål

Hovedmål

- Urfolk bestemmer over egen utvikling og har mulighet til å ivareta egne interesser internasjonalt.

Delmål

- En likeverdig sameksistens og utviklingsmuligheter for alle folkegrupper og for begge kjønn i nordområdene.
- Et utstrakt samarbeid mellom samene over landegrensene.
- Sametinget er en selvstendig aktør i samspill med andre i det internasjonale arbeidet.
- Den internasjonale rettsutviklingen for urfolk er bedret.

11.2 Strategier

- Arbeide nordisk og internasjonalt for å styrke samisk selvbestemmelse.
- Bidra til en nordområdeutvikling som styrker utvikling av samisk og andre urfolks kultur og samfunn.
- Styrke samenes situasjon i Russland.
- Gjennom internasjonalt samarbeid skape gode rammevilkår for andre urfolk.

11.3 Økonomiske virkemidler

11.3.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Tabell 11.3.1 Samletabell - Internasjonalt og samisk samarbeid

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	600	600	600	619	19	3,2 %
	Søkerbasert tilskudd	1 043	1 100	1 100	600	-500	-45,5 %
Sum		1 643	1 700	1 700	1 219	-481	-28,3 %

11.3.2 Barents urfolkskontor i Lovozero – direkte tilskudd

Tabell 11.3.2 Barents urfolkskontor i Lovozero - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Barents urfolkskontor i Lovozero	250	250	250	258	8	3,2 %
Sum		250	250	250	258	8	3,2 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Urfolk skal ha muligheter til aktiv deltakelse i barentssamarbeidet

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Barents urfolkskontor i Lovozero

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Urfolksrepresentanter og andre aktører i barentssamarbeidet

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 258 000 til Barents urfolkskontor i Lovozero.

11.3.3 Samiske grenseoverskridende organisasjoner – direkte tilskudd

Tabell 11.3.3 Samisk grenseoverskridende organisasjoner - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samerådet - norsk seksjon	350	350	350	361	11	3,1 %

Sum	350	350	350	361	11	3,1 %
-----	-----	-----	-----	-----	----	-------

Samiske grenseoverskridende organisasjoner arbeider for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå.

Mål for tilskuddsordningen

- Sikre et forutsigbart økonomisk grunnlag for Samerådet – norsk seksjon, slik at organisasjonen kan arbeide for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen

- Samerådet – norsk seksjon

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 361 000 til samiske grenseoverskridende organisasjoner.

11.3.4 Internasjonale tiltak - søkerbasert tilskudd

Tabell 11.3.4 Internasjonale tiltak - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %	
	Internasjonale tiltak	a)	1 043	1 100	1 100	600	-500	-45,5 %
Sum			1 043	1 100	1 100	600	-500	-45,5 %

a) kr 500 000 er overført til språkkapittel 3.3.4 Nordisk samisk språksamarbeid

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrke utviklingen av urfolks kultur og samfunnsliv

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Foretak

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Urfolk

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte møter og arrangementer

Prioriteringer for 2012:

- Internasjonale tiltak og prosjekter

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 600 000 til internasjonale tiltak.

12 Samiske organisasjoner

Et demokratisk samfunn er avhengig av et aktivt og variert organisasjonsliv. Samiske organisasjoner er viktige aktører i utviklingen av samiske samfunn.

Hovedmål

- Opprettholde et variert samisk organisasjonsliv

Strategi

- Gjennom aktiv virkemiddelbruk legge til rette for et variert organisasjonsliv

12.1 Økonomiske virkemidler

12.1.1 Oversikt over økonomiske virkemidler til samiske organisasjoner

Tabell 12.1.1 Samletabell - Samiske organisasjoner

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Direkte tilskudd	2 451	2 451	2 451	2 451	0	-
	Søkerbasert tilskudd	650	700	700	1 200	500	71,4 %

Sum	3 101	3 151	3 151	3 651	500	15,9 %
------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------	---------------

12.1.2 Samiske hovedorganisasjoner – direkte tilskudd

Tabell 12.1.2 Samisk hovedorganisasjoner - direkte tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske hovedorganisasjoner	2 451	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %
Sum		2 451	2 451	2 451	2 451	0	0,0 %

En samisk hovedorganisasjon er en landsomfattende organisasjon med bredde i aktivitetene. Det vil si at aktiviteten ikke er rettet mot et avgrenset område av samfunnet. Organisasjonen arbeider både med politisk arbeid, kulturarbeid og studievirksomhet.

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Norske samers riksforbund
- Samenes folkeforbund

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 2 451 000 til samiske hovedorganisasjoner.

12.1.3 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget – søkerbasert tilskudd

Tabell 12.1.3 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget	0	0	0	500	500	-
Sum		0	0	0	500	500	-

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Organisasjonene til partier og grupper som er som er representert på Sametinget

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 500 000 til organisasjonene til grupper og partier som er representert i Sametinget.

12.1.4 Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner – søkerbasert tilskudd

Tabell 12.1.4 Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner	350	400	400	400	0	0,0 %
Sum		350	400	400	400	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturorganisasjoner
- Landsomfattende partipolitisk uavhengige samiske ungdomsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 400 000 til samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner.

12.1.5 Samiske likestillingsorganisasjoner – søkerbasert tilskudd

Tabell 12.1.5 Samiske likestillingsorganisasjoner - søkerbasert tilskudd (i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiske likestillingsorganisasjoner	300	300	300	300	0	0,0 %
Sum		300	300	300	300	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske likestillingsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 300 000 til samiske likestillingsorganisasjoner.

13 Andre virkemidler

Tabell 13.0 Samletabell - Andre virkemidler

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Virkemidler til sametingsrådet disposisjon	1 576	2 200	2 550	1 440	-1 110	-43,5 %
	Virkemidler til plenumsledelsen disposisjon	4 232	4 232	4 232	4 232	0	0,0 %
Sum		5 808	6 432	6 782	5 672	-1 110	-16,4 %

13.1 Virkemidler til sametingsrådets disposisjon

Tabell 13.1 Virkemidler til sametingsrådets disposisjon

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Frie virkemidler	588	300	300	300	0	0,0 %
	Likestillingstiltak	238	300	300	300	0	0,0 %
	Oppfølging av institusjonsmelding	250	350	700	390	-310	-44,3 %
	Senter for samisk i opplæringen	500	500	500	0	-500	-100,0 %
	Verdeprosjektet	0	250	250	250	0	0,0 %
	Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker	0	0	0	200	200	-
	Prosjekt om samiske leker og ped. materiell til barnehager a)	0	500	500	0	-500	-100,0 %
Sum		1 576	2 200	2 550	1 440	-1 110	-43,5 %

a) Det er overført kr 500 000 til opplæringskapittel 4.2.3 tilskudd til samiske barnehager.

13.1.1 Frie virkemidler – søkerbasert tilskudd

Tabell 13.1.1 Frie virkemidler

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Frie virkemidler	588	300	300	300	0	0,0 %
Sum		588	300	300	300	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Mangfold av samiske aktiviteter

Tilskuddsmottakere for tilskuddsordningen:

- Offentlige organisasjoner
- Private organisasjoner
- Foretak
- Enkeltpersoner

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte tiltak

Prioriteringer for 2012:

- Samisk foreldrenettverk

- Vurderes i henhold til innkomne søknader

For øvrig gjelder regelverket for søkerbaserte tilskudd i kapittel 18.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes kr 300 000 til frie virkemidler.

13.1.2 Likestillingstiltak - direkte tilskudd

Tabell 13.1.2 Likestillingstiltak

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Likestillingstiltak	238	300	300	300	0	0,0 %
Sum		238	300	300	300	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen:

- Fremmer likestilling og antidiskriminering i det samiske samfunnet

Tilskuddsmottaker for tilskuddsordningen:

- Gáldu – kompetansesenteret for urfolk

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Det samiske samfunnet

Kriterier for måloppnåelse

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes det kr 300 000 til likestillingstiltak.

13.1.3 Oppfølging av institusjonsmeldingen

Tabell 13.1.3 Oppfølging av institusjonsmeldingen

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Oppfølging av institusjonsmelding	250	350	700	390	-310	-44,3 %
Sum		250	350	700	390	-310	-44,3 %

Sametingsrådet vedtok 21. august 2009 sin melding om samisk institusjonsutvikling ”Samiske institusjoner og det sivile samiske samfunnet”. I meldingen foreslås tiltak som berører de enkelte institusjonene direkte hva gjelder styreoppnevninger, organisasjonsform og sammenslåinger, og at tiltakene skal følges opp i dialog mellom de enkelte institusjonene og Sametinget. Det viser seg at institusjonene har ulik behov for prosesser for å imøtekomme institusjonsmeldingen, spesielt i forhold til juridiske spørsmål. Forstudie av et samisk kulturhus i Alta som er politisk uavhengig, påbegynnes 2012.

For 2012 avsettes kr 390 000 til oppfølging av institusjonsmeldingen.

13.1.4 Verdde-prosjektet – prosjekt i egen regi

Tabell 13.1.4 Verdde-prosjektet - prosjekt i egen regi

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
------	------------	---------	----------	----------	----------	---------------	-----------

Verdde-prosjektet	0	250	250	250	0	0,0 %
Sum	0	250	250	250	0	0,0 %

Målet med Verdde-pilotprosjektet er å bidra til holdningsskapende og konfliktforebyggende tiltak i utvalgte kommuner. Prosjektet skal bidra til kulturutveksling, brobygging og dialog mellom barn og unge med samisk og norsk/kvensk kulturbakgrunn, og bidra til økt forståelse og aksept for kulturelle forskjeller, gjennom felles elevtreff, temadager mv. Ordningen skal evalueres i 2013.

Tilskuddsmottakere er Alta og Kautokeino kommuner som utformer prosjektets nærmere innhold i samråd med Sametingsrådet eller det organet Sametingsrådet delegerer myndigheten til.

For 2012 avsettes det kr 250 000 til Verdde-prosjekt.

13.1.5 Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker – prosjekt i egen regi

Tabell 13.1.5 Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker - prosjekt i egen regi

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kartlegging av samers rettigheter til reinmerker	0	0	0	200	200	-
Sum		0	0	0	200	200	-

Sametinget initierer til en gjennomgang og utredning av rettighetsforhold rundt samers rett til reinmerke. Det er behov for en vurdering av reinmerkerettighetens innhold etter samiske sedvaner og forholdet til gjeldende reindrifsløvgivning og annet regelverk, særlig med henblikk på de samene som er blitt fratatt retten til reinmerke. Kartleggingen og utredningen utføres i samarbeid med kompetansemiljøer som har nødvendig fagkompetanse i samiske rettighetsforhold.

For 2012 avsettes det kr 200 000 til forstudie for å igangsette prosess for å kartlegge samers rettigheter til reinmerker.

13.2 Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon

Tabell 13.2 Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon

							(i 1000 kr)
Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Politiske grupper i Sametinget	3 219	3 219	3 219	3 219	0	0,0 %
	Opposisjonens arbeidsvilkår	1 013	1 013	1 013	1 013	0	0,0 %
Sum		4 232	4 232	4 232	4 232	0	0,0 %

13.2.1 Politiske grupper i Sametinget – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Godt organiserte politiske grupper på Sametinget

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til Reglement for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.94 med endringer av 28.11.07

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 3 219 000 til politiske grupper i Sametinget.

13.2.2 Opposisjonens arbeidsvilkår – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Gode arbeidsvilkår for opposisjonen på Sametinget

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen

- Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold Reglement for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.94 med endringer av 28.11.07, og som har definert seg som en del av opposisjonen

For øvrig gjelder regelverket for direkte tilskudd i kapittel 17.

For 2012 avsettes kr 1 013 000 til opposisjonens arbeidsvilkår.

14 Andre tiltak som ikke er virkemidler

Tabell 14.0 Andre tiltak

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Konferanser i regi av Sametinget	524	1 350	1 550	1 873	323	20,8 %
	Samiskrelatert statistikk i Norge	0	375	375	375	0	0,0 %
	Utdeling av priser og stipender	144	100	100	100	0	0,0 %
	Forskning og utvikling, utredninger og dok.prosjekter.	197	1 300	1 700	500	-1 200	-70,6 %
	Evalueringer	421	900	900	1 000	100	11,1 %
Sum		1 286	4 025	4 625	3 848	-777	-16,8 %

14.1 Konferanser i regi av Sametinget

Tabell 14.1 Konferanser i regi av Sametinget

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Konferanser i regi av Sametinget	524	1 350	1 550	1 873	323	20,8 %
Sum		524	1 350	1 550	1 873	323	20,8 %

Posten omfatter de ulike konferansene Sametinget skal arrangere i 2012. Sametingsrådet fastsetter nærmere hvilke konferanser som skal arrangeres.

For 2012 avsettes kr 1 873 000 til konferanser i regi av Sametinget.

14.2 Samiskrelatert statistikk i Norge

Tabell 14.2 Samiskrelatert statistikk i Norge

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Samiskrelatert statistikk i Norge	0	375	375	375	0	0,0 %
Sum		0	375	375	375	0	0,0 %

Sametinget har inngått avtale med Statistisk sentralbyrå (SSB) om produksjon av samiskrelatert statistikk. Midlene dekker produksjon av publikasjonen Samisk statistikk. Det er overført kr 350 000 kroner fra kap. 1500 Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet, post 21 Spesielle driftsutgifter til Sametinget til formålet. Tidligere var ikke denne spesifisert slik i statsbudsjettet og i 2009 fikk Sametinget kr 300 000 til formålet.

I henhold til avtale med til Statistisk sentralbyrå (SSB) avsetter Sametinget kr 375 000 til produksjon av samiskrelatert statistikk i Norge.

14.3 Utdeling av priser og stipend

Tabell 14.3 Utdeling av priser og stipender

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Kultur- og idrettsstipend for ungdom	144	100	100	0	-100	-100,0 %
	Nordisk samisk likestillingspris	0	0	0	100	100	-
Sum		144	100	100	100	0	0,0 %

14.3.1 Nordisk samisk likestillingspris

Formålet med likestillingsprisen er å stimulere til økt innsats i arbeidet med å fremme likestilling og likeverd mellom menn og kvinner på tvers av landegrensene i samiske samfunn.

Likestillingsprisen består av et kunstverk og et pengebeløp med en samlet verdi på € 10 000. Prisen kan gis til enkeltpersoner, grupper, bedrifter, organisasjoner, lag eller foreninger, skoler eller andre offentlige etater som engasjerer seg i slikt arbeid, eller har gjennomført tiltak som har styrket og fremmet likestilling i praksis.

Prisen deles ut hvert femte år.

For 2012 avsettes det kr 100 000 til nordisk samisk likestillingspris.

14.4 Utredninger og dokumentasjonsprosjekter

Tabell 14.4 Utredninger og dok.prosjekter

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Utredninger og dok.prosjekter	197	1 300	1 700	500	-1 200	-70,6 %
Sum		197	1 300	1 700	500	-1 200	-70,6 %

a) kr 500 000 er flyttet til språkkapittel under post terminologi- og stedsnavn og kr 300 000 til oppfølging av samhandlingsreformen.

De fleste politiske beslutninger i et samfunn tas på bakgrunn av resultater fra forskning, dokumentasjon og utredninger. Det er en utfordring for det samiske samfunnet og samenes folkevalgte organ, Sametinget, at det er lite omfang på forskning og dokumentasjon som omhandler

samiske samfunnsforhold. Utredninger og statistikk som viser behov, behovsendringer, kvalitet og måloppnåelse for ulike samfunnstiltak må være tilgjengelig for fremtidige beslutninger som angår den samiske samfunnsutviklingen.

For 2012 avsettes det kr 500 000 til utredninger og dokumentasjonsprosjekter.

14.5 Evalueringer

Tabell 14.5 Evalueringer

(i 1000 kr)

Akt.	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
	Evaluering av tilskuddsordninger	421	900	900	1 000	100	11,1 %
Sum		421	900	900	1 000	100	11,1 %

For 2012 avsettes det kr 1 000 000 til evaluering av tilskuddsordninger. De ordningene som er gjenstand for evaluering skal også evalueres og revideres i et kjønnsperspektiv.

Prioritering for 2012:

- Evaluering av kunstneravtalen
- Språkprosjekter

15 Driftsutgifter politisk nivå

Tabell 15.0 Driftsutgifter politisk nivå

(i 1000 kr)

Koststed	Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
1010	Sametingets plenum	9 159	9 300	9 300	8 651	-649	-7,0 %
1110	Sametingets plenumsledelse	1 547	2 012	2 012	2 072	60	3,0 %
1120	Sametingets kontrollutvalg	478	300	500	500	0	0,0 %
1310	Samisk parlamentarisk råd	185	500	500	700	200	40,0 %
1410	Sametingets tilskuddstyre	1 011	0	0	0	0	-
1510	Sametingsrådet	8 712	8 487	8 487	8 742	255	3,0 %
	Sametingets språkstyre	125	350	350	0	-350	-100,0 %
	Samisk språknemnd a)	1 077	500	500	0	-500	-100,0 %
1910	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUPU)	234	325	325	335	10	3,1 %
1920	Sametingets eldreråd	0	0	0	100	100	-
1930	Sametingets klagenemnd	0	0	0	150	150	-
SUM		22 528	21 774	21 974	21 250	-974	-4,4 %

a) Kr 500 000 er flyttet til språkkapittel under post Nordisk samisk språksamarbeid

15.1 Sametingets plenum

I denne posten ligger midler til Sametingets plenum, fagkomiteene og gruppene. Antall plenum i 2012 settes til 4.

For 2012 settes det av kr 8 651 000 til Sametingets plenum.

15.2 Sametingets plenumsledelse

På plenumsledelsens budsjett settes det av midler til dekning av lønn til plenumslederen og godtgjørelser og reiseutgifter til plenumsledelsen for møtevirksomhet utenom plenumsmøtene. I

tillegg videreføres ordningen med midler til fagkomiteenes befaringer og høringer med kr 600 000, som forvaltes av plenumsledelsen.

Med bakgrunn i Sametingets vedtak i sak 17/06 Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, som forvaltes av plenumsledelsen, beregnes kr 50 000 til revisorgodkjenning av gruppemidlene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår.

I midlene avsatt til plenumsledelsen inkluderer godtgjørelse til medlem og varamedlem oppnevnt av Sametinget til FeFos kontrollkomité på kr 45 000.

For 2012 settes det av kr 2 072 000 til Sametingets plenumsledelse.

15.3 Sametingets kontrollutvalg

For 2012 settes det av kr 500 000 til Sametingets kontrollutvalg.

15.4 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Samisk parlamentarisk råd (SPR) er et parlamentarisk samarbeidsorgan for sametingene i Finland, Norge og Sverige, med samene fra russisk side som permanente deltagere. Sametinget i Norge tildeles kr 500 000 til SPR over statsbudsjettet i Norge. Delegasjonens utgifter til deltakelse på SPR-møter og øvrig representasjon dekkes av de ulike sametingene.

Sametinget i Norge overtar ledervervet i SPR høsten 2011. Sekretariatsfunksjonen følger ledervervet. Sekretariatsfunksjonen inkluderer bl.a. koordinatorfunksjon, dekking av utgifter til oversetting og tolking, dekking av utgifter for permanente deltagere og gjennomføring av minst 4 styremøter og ett plenumsmøte i året, og til deltakelse i møter og representasjonsoppdrag, hvor deltakelse i internasjonale møter vil være det som er mest kostnadskrevene.

For 2012 settes det av kr 700 000 til drift av Samisk parlamentarisk råd.

15.5 Sametingsrådet

Posten dekker presidentens og visepresidentens lønn, tre rådsmedlemmer i hel stilling med lønn som utgjør 90 % av visepresidentens lønn samt politiske rådgivere. I tillegg settes det av midler til gjennomføring av ulike seminarer som avholdes under plenum.

Presidentens lønn følger regjeringsmedlemmenes lønn med fratrukk på kr 150 000. Visepresidentens lønn følger stortingsrepresentantenes godtgjørelse.

For 2012 settes det av kr 8 742 000 til sametingsrådet.

15.6 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)

For 2012 settes det av kr 335 000 til Sametingets ungdomspolitisk utvalg.

15.7 Sametingets eldreråd

Sametingsrådet oppnevner Sametingets eldreråd for perioden 2012-2014, og fastsetter mandat for rådet. Eldrerådet skal være et rådgivende organ for Sametingsrådet og skal bistå rådet i utformingen av Sametingets eldrepolitikk. Eldrerådet skal ha bred geografisk representasjon.

For 2012 settes det av kr 100 000 til Sametingets eldreråd.

15.8 Sametingets klagenemnd

Sametingets plenum vedtok i mars 2011 å etablere Sametingets klagenemnda for tilskuddsaker. Administrative ressurser knyttet til klagenemnda er lagt under plenumsstaben i Sametingets administrasjon. I 2012 legges opp til å holde ca. 5 møter i klagenemnda.

For 2012 settes det av kr 150 000 til Sametingets klagenemnda for tilskuddsaker.

16 Driftsutgifter administrativt nivå

Tabell 16.1 Driftsutgifter administrasjon (i 1000 kr)

Benevnelse	RR 2010	Bud 2011	Rev 2011	Bud 2012	+/- 12-Rev 11	Avvik i %
- Driftsutgifter administrasjon	84 977	89 300	90 560	90 000	-560	-0,6 %
- Spesielle prosjekter	-316	0	3 600	0	-3 600	-100,0 %
SUM	84 661	89 300	94 160	90 000	-4 160	-4,4 %

Sametingets administrasjon har i hovedsak tre ulike roller overfor de folkevalgte og publikum:

- Forbereder forvaltningssaker for Sametingets ulike politiske beslutningsorgan
- Parlamentsforvaltning for Sametinget
- Politisk sekretariat for sametingsrådet

I Sametinget er både parlamentet, den politiske ledelsen og forvaltningen samlet i én organisasjon. I 2011 er det gjennomført en omfattende omorganisering av Sametingets administrasjon. Administrasjonen har over 135 ansatte og er nå delt opp i 7 fagavdelinger og 2 staber:

- Avdeling for språk (GIE)
- Avdeling for oppvekst og opplæring (BOA)
- Avdeling for næring, kultur og helse (EKD)
- Avdeling for rettigheter og internasjonale spørsmål (VUR)
- Avdeling for kulturminner, areal og miljø (KAB)
- Avdeling for administrasjon (HÁL)
- Avdeling for kommunikasjon (GUL)
- Direktørens stab (DIR)
- Plenumsstaben (DIS)

Avdelingene utfører saksbehandling og yter tjenester til både politiske myndigheter og til publikum. Hver avdeling har et spesielt ansvar som fagpolitisk sekretariat for sametingsrådet. Plenumsstaben har ansvaret for komité- og plenumsmøtene og tilrettelegging for representantene.

16.1 Driftsutgifter administrasjon

Driftsutgifter for administrasjonen inkluderer generelle investeringer, investeringer til rullering av IKT-utstyr og vedlikehold av sametingsbygningen.

I tillegg inkluderer posten utgifter til arbeidsgruppen som arbeider med å få Ceavcegeadgi/Mortensnes på den tentative verdensarvlista.

Sametinget gjorde i 2010 en rammeavtale med et Making Waves som skal utvikle vår nye nettside. Nettsiden skal lanseres 1.1.2012 og er tilpasset dagens krav for moderne nettsider. For å møte brukernes behov kreves det stadig videreutvikling og forbedringer.

For 2012 settes det av totalt kr 90 000 000 til driftsutgifter administrasjon.

17 Regelverk for Sametingets direkte tilskuddsordninger

17.1 Formålet

- Formålet med regelverket er å gi utfyllende bestemmelser til Sametingets budsjett.
- Regelverket gjelder Sametingets direkte tilskuddsordninger.

17.2 Forvaltning

- Tilskuddsforvaltningen skal være i henhold til krav til økonomistyring og tilskuddsforvaltning i Staten gjennom Regelverk for økonomistyring i Staten og Bestemmelser om økonomistyring i Staten, samt Sametingets budsjett for 2012.
- Sametingets plenum fastsetter årlig fordeling av midler gjennom Sametingets budsjett, og kan peke ut prioriterte satsingsområder eller særskilte hensyn som skal vektlegges ved forvaltning av tilskuddsordningene.

17.3 Generelle vilkår

- Sametinget kan innhente kredittopplysninger om mottakere av direkte tilskudd.
- Foretak, institusjoner og organisasjoner som mottar tilskudd må være registrert i Enhetsregisteret i Norge. Dette gjelder ikke utenlandske foretak.
- Mottakere av direkte tilskudd må drive virksomheten i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen. Dette gjelder ikke utenlandske foretak.
- Mottakere av direkte tilskudd kan ikke motta tilskudd over søkerbaserte ordninger til aktiviteter og prosjekter som det direkte tilskuddet skal dekke.
- Tilskuddene skal ikke nyttes til å regulere virksomhetens likviditet. Det er ikke anledning til å fremskynde utbetalinger, slik at tilskuddsmottakeren kan plassere tilskudd som rentebærende innskudd eller lån for å oppnå inntekter i tillegg til det bevilgede beløpet.
- Tilskuddsmottaker plikter å gi Sametinget alle opplysninger som er relevante for tildeling av tilskuddet. Dette gjelder blant annet vesentlige endringer i økonomiske og administrative forhold.
- Budsjettbehov for 2013 sendes Sametinget innen 1. april 2012.
- Aktivitetsplan for 2012 sendes Sametinget innen 1. april 2012. Sametingets skjema for aktivitetsplan for ordningen skal benyttes.
- Institusjoner som får tilskudd over Sametingets budsjett må ha minst 40-60 % kjønnsbalanse i styret. Reglene gjelder tilsvarende for varamedlemmer.

17.4 EØS-regelverket

- Sametingets tilskudds ordninger må ligge innenfor rammene av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Sametinget er på lik linje med andre deler av stats-, kommunal- og fylkesforvaltningen bundet av de bestemmelser EØS-avtalen har nedfelt om adgangen til å tildele offentlig støtte.
- EØS-avtalens regler forbyr i utgangspunktet all offentlig støtte til næringsvirksomhet som kan vri konkurransen og påvirke samhandelen i EØS-området. At forbudet bare gjelder for støtte til næringsvirksomhet, innebærer at Sametinget ikke er bundet av EØS-avtalen ved tildeling av tilskudd til privatpersoner og andre offentlige organer. Reglene er heller ikke til hinder for at

Sametinget tildeler midler til prosjekter som ikke kan vri konkurransen og samhandelen over landegrensen. Som hovedregel er heller ikke landbrukssektoren og fiskerisektoren berørt av EØS-avtalens statsstøtteregler.

- Selv om hovedregelen er at offentlig støtte er forbudt, er det gitt en rekke unntak som sikrer at det kan gis støtte som fremmer viktige samfunnsmessige og politiske mål. Sametingets tilskudd er utformet slik at de er i overenstemmelse med de fastsatte vilkårene for unntak fra forbudet.
- EFTAs Overvåkingsorgan (ESA) har som oppgave å kontrollere at reglene overholdes i Norge. Det innebærer at visse typer støtte må forhåndsgodkjennes av ESA før den kan tildeles.
- ESA kan pålegge norske myndigheter, herunder Sametinget, å kreve tilskudd tilbake fra mottaker dersom tilskuddet ikke er gitt i overenstemmelse med reglene eller mottaker ikke bruker tilskuddet til det formål tilskuddet er gitt til.

17.5 Mål og kriterier for måloppnåelse

- Mål og kriterier for måloppnåelse for ordningene fastsettes i Sametingets årlige budsjettvedtak.

17.6 Underretning om vedtak

- Tilskuddsbrevet skal utformes i henhold til Bestemmelsene om økonomistyring i Staten punkt 6.3.3.
- Underretningen skal videre inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåten ved klage, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27.

17.7 Utbetalingsvilkår

- 50 % av tilskuddet utbetales i begynnelsen av budsjettåret. De resterende 50 % utbetales når vilkår for tilskuddet er oppfylt og tilskuddsmottaker sender Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv. Dette gjelder ikke NuorajTV og stiftelsen Protect.
- For Stiftelsen Protect: 50 % av tilskuddet utbetales når stiftelsen er registrert i stiftelsesregisteret. De resterende 50 % utbetales når vilkår for tilskuddet er oppfylt og tilskuddsmottaker sender Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.
- For NuorajTV: 50 % av tilskuddet utbetales når samfinansiering med departementene er inngått. De resterende 50 % utbetales når vilkår for tilskuddet er oppfylt og tilskuddsmottaker sender Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.
- Tilskudd under kr 100 000 utbetales i sin helhet i begynnelsen av budsjettåret.
- Dersom tilskuddsmottaker misligholder vilkårene for tilskudd så vil det kunne medføre stans av utbetalinger i alle øvrige tilskudd mottakeren får fra Sametinget, inntil misligholdet er opphørt. For øvrig gjelder reglene i Lov om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven).

17.8 Rapportering og kontroll

- Avdelingsregnskap for 2011, sendes Sametinget innen 31. august 2012. Avdelingsregnskapet skal vise totale kostnader og inntekter knyttet til målet med tilskuddsordningen. Det vil si eksklusive

kostnader og inntekter knyttet til andre eventuelle direkte og søkerbaserte tilskudd som ikke faller naturlig innenfor ordningen. Avdelingsregnskapet skal være satt opp slik at det er sammenlignbart med budsjettet. Ved vesentlige avvik så skal det kommenteres.

- Rapport om bruken av midlene i henhold til aktivitetsplan for 2011 sendes Sametinget innen 31. august 2012. Sametingets skjema for rapport om bruken av midlene for ordningen skal benyttes.
- Regnskap over bruken av midlene skal bekreftes av statsautorisert eller registrert revisor. Revisjonen skal gjennomføres i samsvar med de til enhver tids gjeldende nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder. Revisor skal identifisere regnskapet ved angivelse av totale kostnader og eventuelle ubrukte midler. I tillegg til å attestere at regnskap er avlagt i henhold til beskrevne regnskapsprinsipper skal revisor bekrefte at aktuelle tilskudds vilkår for bruken/behandling av midlene er overholdt. Krav om revisjon gjelder ikke virksomheter som revideres av kommunerevisjonen og Riksrevisjonen.
- Sametinget og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og riksrevisjonsloven § 12 tredje ledd.

17.9 Reduksjon av tilskudd

- Hvis overskuddet (årsresultatet) for tilskuddsmottaker for foregående år overstiger 20 % av tilskuddsbeløpet, vil Sametinget redusere tilskuddsbeløpet for neste budsjettår tilsvarende.

17.10 Tilbaketrekking og tilbakebetaling av tilskudd

- Er ikke vilkår for tilskudd oppfylt, kan ikke tilskuddsmottaker påregne direkte tilskudd fra Sametinget påfølgende år.
- Sametinget kan trekke tilbake tilskudd eller kreve tilbakebetaling av utbetalte tilskudd dersom:
  - tilskuddsmottakeren har brutt opplysningsplikten i pkt. 6
  - tilskuddet ikke blir benyttet i henhold til vilkårene fastsatt i tilskuddsbrevet
  - tilskuddet ikke er benyttet i henhold til formålet med tildelingen
  - det er begjært oppbud, fremsatt konkursbegjæring, åpnet private eller offentlige gjeldsforhandlinger hos tilskuddsmottaker eller tilskuddsmottaker innstiller sine betalinger.
  - tilskuddsmottaker på annen vesentlig måte har brutt bestemmelsene i dette regelverket
  - det er utbetalt for mye tilskudd
- Dersom mottaker ikke betaler tilbake i slike tilfeller, kan Sametinget iverksette rettslige skritt for å få utbetalt tilgodehavende. Dersom tilbakebetaling ikke skjer innen den frist som blir gitt, kan det kreves forsinkelsesrenter i tillegg, jf. lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

17.11 Evaluering

- Sametinget skal sørge for at det jevnlig gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål.

17.12 Særskilte vilkår for de enkelte direkte tilskuddsordningene

17.12.1 Tospråklighetstilskudd til kommuner

Vilkår:

- Det skal utarbeides en samarbeidsavtale mellom Sametinget og de enkelte forvaltningskommunene for bruken av tospråklighetstilskuddet.

Beregningsregler:

Basisdel:

Basistilskuddet utgjør på 35 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles likt mellom forvaltningskommunene.

Betjeningsdel:

Betjeningsdelen utgjør av 40 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles til forvaltningskommunene basert på følgende måleenheter:

- Antall elever med samisk som førstespråk i grunnskolen (vektlegges 44 %)
- Antall elever med samisk som andrespråk i grunnskolen (vektlegges 25 %)
- Antall innmeldte i Sametingets valgmanntall i kommunen (vektlegges 31 %)

Elevtall i grunnskolens informasjonssystem på internett (www.wis.no/gsi) for 2011 legges til grunn for beregning av antall elever med samisk som førstespråk og andrespråk i grunnskolen.

Antall innmeldte i Sametingets valgmanntall i 2011 legges til grunn.

Utviklingsdel:

Utviklingsdelen utgjør 25 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene. Utviklingsdelen reguleres i henhold til aktivitet og gjennomførte tiltak fra år til år, og i henhold til samarbeidsavtaler mellom den enkelte kommune og Sametinget.

EØS-regelverket:

Sametinget minner om at kommunene er bundet av EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Det innebærer at det er kommunenes ansvar å sørge for at tospråklighetstilskuddet fra Sametinget anvendes i tråd med reglene. Det er særlig viktig å være oppmerksom på at dersom tilskuddet brukes til å gi tilskudd videre til mottakere som driver med økonomisk virksomhet må kommunene selv vurdere om slik støtte er forenlig med reglene om offentlig støtte. Informasjon om reglene om offentlig støtte finnes på hjemmesidene til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, se link <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/tema/konkurransepolitikk/regler-om-offentlig-stotte.html?id=592103>

17.12.2 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner

Vilkår:

- Det skal utarbeides en samarbeidsavtale mellom Sametinget og de enkelte forvaltningsfylkeskommunene for bruken av tospråklighetstilskuddet.

Beregningsregler:

Basis- og betjeningsdel:

- Basis- og betjeningsdelen utgjør 75 % av den totale tospråklighetsrammen for fylkeskommuner og fordeles likt mellom fylkeskommunene.

Utviklingsdel:

- Utviklingsdelen utgjør 25 % den totale tospråklighetsrammen for fylkeskommuner. Utviklingsdelen reguleres i henhold til aktivitet og gjennomførte tiltak fra år til år, og i henhold til samarbeidsavtaler mellom den enkelte fylkeskommune og Sametinget.

EØS-regelverket:

Sametinget minner om at fylkeskommunene er bundet av EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Det innebærer at det er fylkeskommunenes ansvar å sørge for at tospråklighetstilskuddet fra

Sametinget anvendes i tråd med reglene. Det er særlig viktig å være oppmerksom på at dersom tilskuddet brukes til å gi tilskudd videre til mottakere som driver med økonomisk virksomhet må fylkeskommunene selv vurdere om slik støtte er forenlig med reglene om offentlig støtte. Informasjon om reglene om offentlig støtte finnes på hjemmesidene til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, se link <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/tema/konkurransopolitikk/regler-om-offentlig-stotte.html?id=592103>

17.12.3 Samiske språksentre

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter fordeling av tilskudd til samiske språksentre.

17.12.4 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner

Vilkår:

- Av bevilgningen til Samisk kunstnersenter øremerkes kr 340 000 til utstillingsvederlag for samiske kunstnere

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samiske kulturhus

EØS-regelverket:

For Villmarkscampen i Tollådal gjelder følgende:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

For Internasjonalt samisk filmsenter gjelder følgende:

Sametinget minner om at Internasjonalt Samisk Filmsenter (ISF) er omfattet av EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Det innebærer at ISF, som en del av det offentlige virkemiddelapparat, har ansvar for å sikre at tilskudd som deles ut er i tråd med reglene om offentlig støtte. ISFs tilskudd er ikke meldt til og godkjent av EFTAs overvåkingsorgan (ESA), slik filmstøtteordningen under Kulturdepartementet/Norsk Filminstitutt er.

Vi gjør oppmerksom på at ISF kan gi tilskudd i tråd med reglene om bagatellmessig støtte, i henhold til forskrift av 14. november 2008 nr 1213. Slik støtte trenger ikke rapporteres eller meldes til ESA. Her er maksimalt tillatt støtte til én tilskuddsmottaker 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Dersom det kan bli aktuelt for ISF å yte støtte som overstiger maksimal sats for bagatellmessig støtte, kan ISF vurdere å melde en egen filmstøtteordning til ESA i henhold til EU-Kommisjonens retningslinjer for filmstøtte.

17.12.5 Samiske festivaler

Vilkår:

- I tilskuddet til festivalene inngår midler til ordinært program og midler til artisthonorarer.
- Tilskuddsmottakere kan ikke motta tilskudd fra Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger som vedrører aktiviteter knyttet til festivalen.
- I tilskuddet til Musikkfestivalen i Kautokeino er midler til utgivelse av Sámi Grand Prix-låtene inkludert og reisekostnader til vinneren av Sámi Grand Prix for deltakelse i Liet minoritets musikkonkurranse. Tilskuddsmottaker kan ikke motta tilskudd fra Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger som vedrører aktiviteter knyttet til festivalen.

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samiske festivaler

17.12.6 Samisk idrett

Vilkår:

- Tilskuddet til Arctic Winter Games (AWG) skal gå til dekning av utgiftene til hele den norske delegasjonen, også kulturutøverne, som skal delta i AWG 2012. Tilskuddet administreres av SVL-N.

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samisk idrett

17.12.7 Samisk teater

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til samisk teater

17.12.8 Bokbusser

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til bokbusser

17.12.9 Museer

Vilkår:

- I tilskuddet til Tana og Varanger museumssida er følgende inkludert:
  - Tilskudd til Mortensnes kulturminnevernområde etter skjøtselsplan godkjent av Sametinget
  - Tilskudd til vern og synliggjøring av Skoltebyen kulturmiljø etter skjøtselsplan godkjent av Sametinget
  - Tilskudd til administrasjon og prosjektering av Vuonnamárkanat
- I tilskuddet til RidduDuottarMuseat er følgende inkludert:
  - Innkjøp av samtidskunst
  - Koordinering av samisk museumsnettverk
  - Etablering av et dokumentasjonsenter for Alta-aksjonen
- I tilskuddet til Árran Julevsame guovddasj/lulesamisk senter er tilskudd til pitesamisk museumsvirksomhet inkludert
- I tilskuddet til Várdobáiki er tilskudd til Gállogieddi museum inkludert

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til museer.

17.12.10 NuorajTV

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter fordeling av tilskudd til NuorajTV

17.12.11 Samiske publikasjoner

Vilkår:

- Tilskuddet til Gába, Š og Sámis forutsetter at minst 20 % av innholdet publiseres på sør- og/eller lulesamisk
- Tilskuddet til Bårjås forutsetter at minst 50 % av innholdet publiseres på lulesamisk.
- Tilskuddet til Sørsamisk kirkeblad forutsetter at minst 20 % av innholdet publiseres på sørsamisk.
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til publisering.

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter fordeling av tilskudd til samiske publikasjoner.

17.12.12 Voksenopplæringsprogram

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til voksenopplæringsprogram.

17.12.13 Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Systematisk kartlegging av tradisjonell kunnskap

17.12.14 Brukerrettede tilbud for eldre samer

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til brukerrettede tilbud for eldre samer

17.12.15 Organisasjonstilskudd - Næringsavtale for duodji

Beregningsregler:

- Tilskuddets størrelse er resultat av forhandlingene om næringsavtale for duodji

17.12.16 Tilskudd til utvikling av og rekruttering til duodjinæringen - VSP

Vilkår:

- Læringekontraktene skal godkjennes av Yrkesopplæringsnemda
- Lærlingkontrakter skal ikke ha lenger varighet enn 2 år med unntak av permisjoner som gis til svangerskap og sykdom. I spesielle tilfeller kan kontrakten forlenges i inntil 3 år. Fylkeskommunen må godkjenne dette. Lærlingelønnen er imidlertid avgrenset til tilsvarende 2 års læretid.
- Lærlingene skal ha teoretisk duodjikompetanse eller kompetanse fra beslektede fag før lærlingkontrakt inngås.
- En egen opptaksnemnd på tre medlemmer foretar opptak av lærlinger.

Beregningsregler:

- For hver lærling ytes lærlingbedriften kr 100 000 i tilskudd til lærlinglønn. Det kan totalt tas inn 10 lærlinger i 2012.
- Til administrasjon av lærlingordningen ytes det kr 545 000.
- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til lærlingordning.

17.12.17 Duodjeinstituhtta

Vilkår:

- Av tilskuddet til Duodjeinstituhtta, øremerkes kr 1 030 000 til veiledningstjenester i duodji

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Duodjeinstituhtta.

17.12.18 Ungt entreprenørskap

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til ungt entreprenørskap

17.12.19 Barents urfolkskontor i Lovozero

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Barents urfolkskontor i Lovozero.

17.12.20 Samiske grenseoverskridende organisasjoner

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Samerådet.

17.12.21 Stiftelsen Protect

Vilkår:

- Stiftelsen Protect skal være registrert i Stiftelsesregisteret før tilskuddet utbetales.

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Stiftelsen Protect.

17.12.22 Samiske hovedorganisasjoner

Vilkår:

- Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31.12.11 hadde minst 500 betalende medlemmer. Medlemsliste skal legges ved.
- Medlemskontingent skal være på minimum kr 100 pr medlem pr år.
- Det ytes ikke tilskudd til samiske underorganisasjoner av rikspolitiske organisasjoner som mottar annet offentlig driftstilskudd.
- Det ytes ikke tilskudd til politiske partier registrert i Partiregisteret som stiller til lister til stortingsvalget og kommune- og fylkestingsvalget.
- Det kan registreres 3 lokallag i hver kommune dersom ett av disse er et ungdomslag

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 30 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene. Maksimalt beløp i basistilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 367 650.

b) Medlemstilskudd:

- 70 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret. Maksimalt beløp i medlemstilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 1 000 000.

17.12.23 Likestillingstiltak

Vilkår:

- Sametinget forutsetter at prosjektet ved Gáldu ivaretar innholdet og målsettingen i Sametingets handlingsplan for likestilling 2009-2013

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til likestillingstiltak

17.12.24 Politiske grupper i Sametinget

Vilkår:

- Tilskuddet utbetales i budsjettåret det bevilges. Anmodning om utbetaling skal være fremmet innen 1. oktober 2012
- Det stilles krav om rapport og regnskap over bruk av midlene som sendes plenumsledelsen innen 1. april 2012
- For øvrig gjelder Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, fastsatt av Sametinget 30.11.06

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 5 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de grupper som er registrert i Sametinget jf. retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, fastsatt av Sametinget 30.11.06

b) Tilskudd etter antall representanter:

- 95 % av den årlige rammen fordeles med likt beløp på alle representanter

17.12.25 Opposisjonens arbeidsvilkår

Tildelingskriterier:

- Tilskuddet utbetales i budsjettåret det bevilges. Anmodning om utbetaling skal være fremmet innen 1. oktober 2012
- Det stilles krav om rapport og regnskap over bruk av midlene som sendes plenumsledelsen innen 1. april 2012
- For øvrig gjelder Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, fastsatt av Sametinget 30.11.06

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 10 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de grupper som er i opposisjon i Sametinget

b) Tilskudd etter antall representanter:

- 90 % av den årlige rammen fordeles med likt beløp for representantene i grupper i opposisjon

18 Regelverk for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger

18.1 Formålet med regelverket

- Formålet med regelverket er å gi utfyllende bestemmelser til Sametingets budsjett.
- Regelverket gjelder Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger.

18.2 Definisjoner

- Med driftsbetingede kostnader menes: regnskaps- og revisjonshonorar, rentekostnader, gebyrer, andre finanskostnader, skatte- og avgiftskostnader, strøm, kostnader til lokaler, forsikringer,

pensjonskostnader, sosiale kostnader, andre personalkostnader, styrehonorar, kostnader til styre, bedriftsforsamlings- og generalforsamlingsmøter, avskrivninger og nedskrivninger.

- Med sosiale kostnader menes: personalgaver, kurs for arbeidstakere, fri kantine og andre lignende goder.
- Med investeringer menes en eiendel som er varig når den antas å ha en brukstid på 3 år og at kostprisen er på kr 15 000 eller mer eksklusive merverdiavgift (for merverdiavgiftspliktige).
- Med kjøretøy menes: kjøretøy i henhold til kapittel 2 i FOR-1994-10-04-918 Forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

18.3 Forvaltning

- Tilskuddsforvaltningen skal være i henhold til krav til økonomistyring og tilskuddsforvaltning i Staten gjennom Regelverk for økonomistyring i Staten og Bestemmelser om økonomistyring i Staten, samt Sametingets budsjett for 2012.
- Sametingets plenum fastsetter årlig fordeling av midler gjennom Sametingets budsjett, og kan peke ut prioriterte satsingsområder eller særskilte hensyn som skal vektlegges ved forvaltning av tilskuddsordningene.
- Søkerbaserte tilskuddsordninger forvaltes av Sametinget i henhold til forvaltningsloven.
- Enkeltvedtak truffet med hjemmel i dette regelverket kan påklages til Sametingets klagenemd jf. forvaltningsloven § 28.

18.4 Bestemmelser om kunngjøring

- Sametinget kunngjør tilskuddene i henhold til Bestemmelsene om økonomistyring i Staten.

18.5 Generelle vilkår:

- Ved behandling av søknaden vil Sametinget kunne vurdere søkers økonomiske evne til å gjennomføre prosjektet/etableringen. Sametinget kan innhente kredittopplysninger om søkeren.
- Foretak, institusjoner og organisasjoner som mottar tilskudd må være registrert i Enhetsregisteret i Norge. Dette gjelder ikke tilskuddsmottakere av tilskudd til internasjonale tiltak.
- Alle personer som mottar tilskudd må være folkeregistrert som bosatt i Norge. Dette gjelder ikke studenter som mottar stipend. Studenter som mottar stipend må være tilknyttet et offentlig godkjent lærested i Norden. Utenlandske studenter som mottar stipend må være tilknyttet et offentlig godkjent lærested i Norge. Personer som mottar 100 % lønnskompensasjon fra sin arbeidsgiver i studietiden er ikke berettiget stipend fra Sametinget, dette gjelder ikke stipend for voksenopplæring.
- Søkerens virksomhet skal drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen.
- Det gis ikke tilskudd til gjennomførte eller påbegynte tiltak. Når særskilte grunner foreligger, kan det gis tilskudd i slike tilfeller.
- Søkeren plikter å gi Sametinget alle opplysninger som er nødvendige for å behandle søknaden, inkludert informasjon om eventuell annen offentlig støtte.

- Etter at tilsagn om tilskudd foreligger, plikter tilskuddsmottakeren av eget tiltak å gi melding om eventuelle endringer i forutsetningene for tilskuddet. Tilskuddsmottakeren kan ikke foreta vesentlige endringer i det aktuelle prosjektet eller tiltaket uten at dette er skriftlig forelagt for og skriftlig godkjent av Sametinget. Endring av godkjent finansieringsplan og investeringsplan vil alltid regnes som en vesentlig endring. Minimum 20 % endring av totalkostnadene i kostnadsoverslaget vil regnes som en vesentlig endring
- Etter vedtak om tilskudd kan det som hovedregel ikke gis ytterligere støtte til samme tiltak/prosjekt.
- Tilskuddsmottaker skal opplyse om at Sametinget har støttet tiltaket/prosjektet.

18.6 EØS-regelverket

- Sametingets tilskuddsordninger må ligge innenfor rammene av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Sametinget er på lik linje med andre deler av stats-, kommunal- og fylkesforvaltningen bundet av de bestemmelser EØS-avtalen har nedfelt om adgangen til å tildele offentlig støtte.
- EØS-avtalens regler forbyr i utgangspunktet all offentlig støtte til næringsvirksomhet som kan vri konkurransen og påvirke samhandelen i EØS-området. At forbudet bare gjelder for støtte til næringsvirksomhet, innebærer at Sametinget ikke er bundet av EØS-avtalen ved tildeling av tilskudd til privatpersoner og andre offentlige organer. Reglene er heller ikke til hinder for at Sametinget tildeler midler til prosjekter som ikke kan vri konkurransen og samhandelen over landegrensen. Som hovedregel er heller ikke landbrukssektoren og fiskerisektoren berørt av EØS-avtalens statsstøtteregler.
- Selv om hovedregelen er at offentlig støtte er forbudt, er det gitt en rekke unntak som sikrer at det kan gis støtte som fremmer viktige samfunnsmessige og politiske mål. Sametingets tilskudd er utformet slik at de er i overenstemmelse med de fastsatte vilkårene for unntak fra forbudet.
- EFTAs Overvåkingsorgan (ESA) har som oppgave å kontrollere at reglene overholdes i Norge. Det innebærer at visse typer støtte må forhåndsgodkjennes av ESA før den kan tildeles.
- ESA kan pålegge norske myndigheter, herunder Sametinget, å kreve tilskudd tilbake fra mottaker dersom tilskuddet ikke er gitt i overenstemmelse med reglene eller mottaker ikke bruker tilskuddet til det formål tilskuddet er gitt til.

18.7 Krav til søknadens innhold og form

- Søknad om tilskudd bør være utfylt på søknadsskjema fastsatt av Sametinget og være datert og undertegnet. Alle nødvendige vedlegg skal følge søknaden.
- For alle søknader til prosjekter skal det skal utarbeides budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak og finansieringsplan og prosjektbeskrivelse som omtaler prosjektets målgruppe, målsetting, resultatmål, faglig innhold, framdriftsplan knyttet til milepæler og prosjektets gjennomførbarhet, og andre vilkår under kapittel 18 Særskilte vilkår for de enkelte søkerbaserte tilskuddsordningene.
- Søknaden skal inneholde opplysninger som kreves i henhold til Sametingets søknadskjemaer.
- Det skal fremkomme av søknaden hvilken ordning det søkes tilskudd fra.
- Den som underskriver søknaden må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.

- I søknadene skal det redegjøres for om omsøkte tiltak vil gi ulike konsekvenser for kvinner og for menn.
- Søknad må sendes innenfor kunngjorte søknadsfrister.

18.8 Ikke støtteberettigede kostnader

- For alle tilskuddsordninger ytes det ikke tilskudd til kjøretøy.
- For alle tilskuddsordninger skal ikke samlet offentlig tilskudd overstige 100 % av prosjektets/tiltakets regnskapsførte kostnader.
- For alle tilskuddsordninger, unntatt tilskudd til næring, ytes det ikke tilskudd til investeringer.
- For tilskudd til næring i kapittel 9 gjelder følgende:
  - Eget arbeid kan ikke overstige 20 % av totale kostnader i finansieringsplan. Eget arbeid kan ikke inngå som utgifter i kostnadsplan.
  - Vederlag for egne ytelser og leie av eget utstyr skal ikke overstige markedspris. I disse tilfellene må søker legge ved pristilbud fra to leverandører.

18.9 Vurdering av og prioritering mellom søknader

- I tillegg til de prioriteringene som kommer fram i Sametingets budsjett vil søknader bli vurdert ut i fra økonomiske, markedsmessige, tekniske, samfunnsmessig nytte, kunstneriske, faglige og andre relevante hensyn.

18.10 Mål og kriterier for måloppnåelse

- Mål og kriterier for måloppnåelse for ordningene fastsettes i Sametingets årlige budsjettvedtak.

18.11 Underretning om vedtak

- Tilskuddsbrevet skal utformes i henhold til Bestemmelsene om økonomistyring i Staten punkt 6.3.3.
- Underretningen skal videre inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåten ved klage, samt retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27.
- Tilskuddsmottaker skal innen 5 uker fra tilskuddsbrevets dato sende skriftlig aksept av vilkårene for tilskuddet. Hvis Sametinget ikke mottar aksept av vilkår, bortfaller tilskuddet uten ytterligere varsel. Den som underskriver aksept av vilkårene må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.

18.12 Utsatt frist for ferdigstilling av prosjekt/tiltak

- Når særlige grunner foreligger kan tilskuddsmottaker skriftlig søke om utsatt frist for ferdigstilling av prosjektet/tiltaket. Søknaden skal begrunnes.
- Tilskuddsmottaker har krav på fristforlengelse dersom Sametinget krever endringer i prosjektet etter prosjektstart.

18.13 Utbetalingsvilkår

- For at utbetaling skal kunne skje, må tilskuddsmottaker sende Sametinget utbetalingsanmodning. Den som underskriver utbetalingsanmodningen må ha fullmakt til å forplikte foretaket/institusjonen mv.

- Utbetaling av tilskudd skjer etter følgende vilkår:
  - For stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole, stipend til høyere utdanning, stipend til voksenopplæring og stipend til duodji på videregående og bachelornivå: utbetales i sin helhet når vedtaket er gjort
  - For tilskudd til samiske barnehager:
utbetales i sin helhet etter utbetalingsanmodning fra tilskuddsmottaker.
  - For tilskudd til fysiske investeringer:
utbetales i sin helhet når gyldig dokumentasjon foreligger. Gyldig dokumentasjon er bankutskrift med vedlagte fakturaer, bekreftelse fra bank, bekreftelse fra autorisert regnskapsfører, bekreftelse fra registrert eller statsautorisert revisor. Det kan foretas delutbetaling av tilskudd etter søknad.
  - For etablererstipend og duodji under verdiskapingsprogram for næringskombinasjoner og samisk reiseliv:
75 % utbetales etter anmodning ved stipendperiodens start
25 % blir utbetalt når prosjektet er gjennomført, prosjektrengskap og prosjektrapport foreligger
  - For driftstilskudd under næringsavtale for duodji:
utbetales i sin helhet når alle vilkår for å oppnå tilskuddet er oppfylt
  - For velferdsordninger under næringsavtale for duodji:
utbetales i sin helhet når vedtaket er gjort.
  - For tilskudd til helse- og sosialprosjekter:
for tilskudd inntil kr 100 000 utbetales tilskuddet i sin helhet ved prosjektstart
for tilskudd over kr 100 000 utbetales 75 % ved prosjektstart. De resterende 25 % blir utbetalt når alle vilkår i vedtaket er oppfylt
  - For øvrige tilskudd:
tilskudd under kr 40 000 utbetales i sin helhet når prosjektet/tiltaket starter. For tilskudd over kr 40 000 utbetales 50 % når prosjektet/tiltaket starter og 50 % når alle vilkår i vedtaket er oppfylt
- Dersom søker tidligere har fått innvilget tilskudd fra Sametinget og vilkårene for tilskudd er misligholdt, vil det kunne medføre stans i utbetalinger inntil misligholdet er opphørt. For øvrig gjelder reglene i Lov om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven).

18.14 Rapportering og kontroll

- Tilskuddsmottaker skal rapportere om bruken av midlene. Sametingets mal for rapportering skal benyttes.

- Regnskapet for bruken av midlene skal vise totale kostnader og inntekter. Dette inkluderer andre eventuelle tilskudd og inntekter til prosjektet/tiltaket. I regnskapet skal det kun tas med kostnader og inntekter som er direkte knyttet til gjennomføring av prosjektet/tiltaket. Der det foreligger godkjent kostnadsoverslag skal regnskapet være satt opp slik at det er sammenlignbart med kostnadsoverslaget. Ved vesentlige avvik mellom det godkjente kostnadsoverslaget og regnskapet så skal det kommenteres. Regnskapet skal være signert av leder/ansvarlig.
- For tilskuddsmottakere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret skal regnskapet vise kostnader og inntekter eksklusive merverdiavgift.
- For tilskuddsmottakere som ikke er registrert i merverdiavgiftsregisteret skal regnskapet vise kostnader og inntekter inklusive merverdiavgift.
- Regnskap over bruken av midlene skal bekreftes av statsautorisert eller registrert revisor for tilskudd fra kr 200 000. Revisjonen skal gjennomføres i samsvar med de til enhver tids gjeldende nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder. Revisor skal identifisere regnskapet ved angivelse av totale kostnader knyttet til tilskuddet og eventuelle ubrukte midler. I tillegg til å attestere at regnskap er avlagt i henhold til beskrevne regnskapsprinsipper, skal revisor bekrefte at aktuelle tilskudds vilkår for bruken/behandling av midlene er overholdt.
- Revisjonsplikten gjelder ikke tilskudd til:
  - investeringer under ordningene variert næringsliv
  - marine næringer
  - jordbruk
  - næringskombinasjoner under verdiskapningsprogram
  - investerings- og utviklingstilskudd under næringsavtalen for duodji.
- Sametinget og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og riksrevisjonsloven § 12 tredje ledd.

18.15 Avkortning av tilskudd etter ferdigstillelse av prosjektet/tiltaket

- Dersom de endelige kostnadene i regnskapet til prosjektet/tiltaket er mindre enn godkjent kostnadsoverslag i vedtaket, vil Sametinget avkorte tilskuddet tilsvarende.

18.16 Tilbakebetaling og annullering av tilskudd

- Ved ferdigstillelse av prosjektet/tilskuddet skal ubenyttede tilskuddsmidler tilbakebetales til Sametinget.
- Sametinget kan kreve tilbakebetaling av for mye utbetalt tilskudd.
- Sametinget kan trekke tilbake tilsagn om tilskudd, holde tilbake tilskudd eller kreve tilbakebetaling av utbetalte tilskudd dersom:
  - tilskuddsmottakeren har brutt opplysningsplikten i pkt. 5
  - tilskuddet ikke blir benyttet i henhold til vilkårene fastsatt i tilskuddsbrevet
  - tilskuddet ikke er benyttet i henhold til formålet med tildelingen
  - det er begjært oppbud, fremsatt konkursbegjæring, åpnet private eller offentlige gjeldsforhandlinger hos tilskuddsmottaker eller tilskuddsmottaker innstiller sine betalinger.
  - hvis tilskuddsmottaker på annen vesentlig måte har brutt bestemmelsene i dette regelverket.
- Dersom mottaker ikke betaler tilbake i slike tilfeller, kan Sametinget iverksette rettslige skritt for å få utbetalt tilgodehavende. Dersom tilbakebetaling ikke skjer innen den frist som blir gitt, kan det

kreves forsinkelsesrenter i tillegg, jf. lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.

18.17 Evaluering

- Sametinget skal sørge for at det jevnlig gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål.

18.18 Særskilte vilkår for de enkelte søkerbaserte tilskuddsordningene

18.18.1 Språk

18.18.1.1 Språkprosjekter

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Ved søknad om utgivelse eller oversetting av spill til samisk skal kontrakt med rettighetshaver av originalmanus foreligge og plan for distribusjon.
- Dersom enkeltpersoner søker skal det foreligge skriftlig avtale med institusjon eller organisasjon om faglig bistand vedrørende gjennomføring av prosjektet
- For terminologi- og stedsnavnprosjekter skal honorar til informant være med i prosjektets budsjett
- For terminologiprojekter kreves minimum utdanning i samisk språk på minimum grunnfag eller bachelor-nivå

Vilkår:

- Innenfor tilskudd til språkprosjekter ytes det ikke tilskudd til prosjekter som faller inn under opplæringslovens virkeområde og er lovpålagte oppgaver for skoleeiere.
- For terminologiprojekter, både ved utarbeidelse av termer og ved innsamling av ord, skal Sametingets retningslinjer for terminologiarbeid følges. Termer og språkmateriale som utarbeides skal leveres til Sametinget i elektronisk form straks prosjektet er avsluttet. Sametinget gir støtte til terminologiprojekter med det forbehold at Sametinget har rett til å gi materialet til forskning samt kunngjøre resultatene
- For stedsnavnprosjekter skal retningslinjer fastsatt av Sametinget ved navnekonsulenttjenesten følges. Kopi av eller originale materialer av all innsamlet materiale skal leveres til Sametinget i elektronisk form straks prosjektet er avsluttet. Sametinget gir støtte til stedsnavnprosjekter med det forbehold at Sametinget har rett til å benytte innsamlet materiale til daglig arbeid med stedsnavn, forelesninger, skriv, forskning og lignende
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 300 000

Søknadsfrist:

- 1. mars. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.2 Kultur

18.18.2.1 Litteratur – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Ved søknad skal ferdigstilt manus og avtale med forfattere og eventuelle illustratører være vedlagt
- Ved søknad om utgivelse av oversatt litteratur skal kontrakt med rettighetshaver av originalmanus foreligge
- Ved søknad om utgivelse av lydbok skal kontrakt med forfatter eller eventuell rettighetshaver av originalmanus foreligge
- Faglig vurdering av manuskriptet fra ekstern fagkonsulent skal følge med søknaden. Dette gjelder ikke for lydbøker som tidligere er utgitt i bokform

Vilkår:

- Innenfor tilskudd til litteratur ytes det ikke tilskudd til:
  - Oppslagsbøker, leksikalske verk og referanseverk
  - Årbøker, lokalhistoriske årbøker eller andre bøker beregnet på et lokalt publikum
  - Skole- og lærebøker
  - Vitenskapelige avhandlinger, forskningsrapporter og utredninger
  - Tidligere utgitt litteratur. Etter særskilt vurdering kan Sametinget gi støtte til nye opptrykk og utgivelser. Dette gjelder ikke lydbøker.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- 10 eksemplarer av ferdigstilt produkt sendes Sametingets bibliotek
- Tilskudd under kr 40 000 utbetales i sin helhet når alle vilkår i vedtaket er oppfylt, og tilskudd over kr 40 000 utbetales 50 % når prosjektet/tiltaket starter og 50 % når alle vilkår i vedtaket er oppfylt
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av litteratur.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

a) Forfatterhonorar

- Faglitteratur kr 85 000
- Honorar for oversetting av faglitteratur, inntil kr 1 500 pr. side med 2000 anslag
- Romaner, noveller og fortellinger kr 85 000
- Dikt, skuespill kr 75 000
- Småbarnsbøker kr 55 000
- Honorar for oversetting av skjønnlitteratur, inntil kr 1 500 pr. side med 2000 anslag

b) Produksjon

For trykte bøker:

Totale produksjonskostnader innbefatter teknisk produksjon og redaksjonelle utgifter, og tilskudd beregnes som følger pr. ark (dvs. 16 sider):

- Vanlig glatt sats (prosa) kr 9 500
- Vanskeligere sats (lyrikk og skuespill) kr 11 000

Dersom sum jf. ovenstående satser ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med teknisk produksjon menes format, papirkvalitet, fargebruk, korrekturrettelser, innbinding og omslag
Med redaksjonelle utgifter menes språklig, faglig og pedagogisk bearbeiding og korrekturlesing

For lydbøker:

Totale produksjonskostnader innbefatter all produksjon og vederlag, og beregnes ut fra begrunnet søknad, inntil kr 200 000

Dersom sum jf. ovenstående satser ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med all produksjon mens teknisk produksjon, innlesning og mangfoldiggjøring.

c) Illustrasjonskostnader

Illustrasjonshonorarer og kjøp av fotografier beregnes ut fra begrunnet kostnadsoverslag.

d) Generelle kostnader

I tillegg kan det av utgiftene under pkt. b) beregnes inntil 75 % til generelle kostnader for trykte bøker og inntil 40 % for lydbøker

Generelle kostnader omfatter andre utgifter forlaget har til utvikling av boka utenom det som fremkommer i punkt b). Det kan blant annet være utgifter forlaget har til husleie, kontoradministrasjon, reiser, eksterne konsulenttenester, opphavsrettigheter, faglig kvalitetssikring, billedredigering og lignende

e) Markedsføring og distribusjon

I tillegg kan tilskuddsmottaker få inntil 15 % av punkt b) til produksjonskostnader til markedsføring og distribusjon

Søknadsfrist:

- 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.2 Musikkutvikling

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- I søknaden skal det vedlegges demo i 5 eksemplarer. Alternativt kan det vises til tidligere musikkutgivelser.

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftinger.

- For musikkutgivelser skal 10 eksemplarer av det ferdigstilte produktet sendes Sametinget.
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av musikk.
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 80 % tilskudd av godkjente kostnader

Søknadsfrist:

- 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.3 Samiskspråklige tegneserier – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftinger.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av samiskspråklige tegneserier

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.4 Samiske forlag – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Forlaget må ha til formål i all hovedsak å utgi samisk litteratur
- Forlaget må tilsammen ha utgitt minimum 10 titler i 2008, 2009 og 2010
- Forlagets bruttoomsetning i 2010 skal være minimum kr 500 000 pr. år
- Samiskspråklige utgivelser skal utgjøre 75 % av bruttoomsetningen
- Det skal utarbeides oversikt over hvor stor andelen av samiskspråklige utgivelser i 2010 utgjør av bruttoomsetningen. Oversikten skal være bekreftet av registrert eller statsautorisert revisor.

Vilkår:

- Regnskap og rapportering for beregningsreglene a) og c) sendes Sametinget innen 1. september 2013.
- Tilskuddet utbetales når årsregnskap og årsberetning godkjent av styret pr. 31.12.2011 er levert Sametinget, innen 1.10.2012.

Beregningsregler:

a) Tilskudd til kompetanseheving

- 15 % av den årlige rammen fordeles likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriteriene. Tilskuddet skal brukes til kompetanseheving som deltakelse på kurs og annen opplæring.

b) Aktivitetstilskudd

- 50 % av den årlige rammen fordeles etter aktivitet i forlagene, for å sikre økt produksjon av samiskspråklige utgivelser. Ved utregning av tilskuddet legges det til grunn prosentvis total omsetning av samiskspråklige utgivelser av bruttoomsetning i 2010.
- 20 % av den årlige rammen fordeles etter produksjon til forlag som produserer samiske læremidler.
  - Som læremidler anses trykte og digitale lærebøker, arbeidsbøker, lærerveiledninger, temabøker eller hefter, fjernundervisningsprogram, pedagogiske programvarer, audiovisuelle læremidler, transparenter, plansjer, modeller, mønstre, spill, leker og andre uttrykk for bruk i all grunnopplæring.
  - Ved utregning av tilskuddet legges det til grunn prosentvis total omsetning av samiskspråklige utgivelser av læremidler av bruttoomsetning i 2010.

c) Tilskudd til markedsføring/distribusjon

- 15 % av den årlige rammen fordeles til markedsføring/distribusjon av samiske utgivelser. Ved tilskudd til det enkelte forlag legges det til grunn prosentandelen forlaget har oppnådd i punkt b) Aktivitetstilskudd

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.2.5 Kulturtiltak for barn og unge - søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til prosjekter som inngår i den kulturelle skolesekken.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 150 000

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner: Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.2.6 Andre kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- For delfinansiering av dokumentarproduksjoner skal det fremlegges planer for formidling og tilgjengeliggjøring av produktet
- For samiske kulturarrangementer ved markering av samefolkets dag 6. februar, må søker ha samfinansiering med andre aktører

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 150 000
  - Maksimalt tilskudd til samiske kulturarrangement ved markering av samefolkets dag 6. februar er inntil kr 20 000
  - Maksimalt tilskudd til prosjekter for å fremme og formidle samisk litteratur i bibliotekene er inntil kr 20 000

Artisthonorar til samiske artister i Norge kan utgjøre inntil kr 15 000 pr. artist. Samlet tilskudd til artisthonorar kan ikke overstige kr 30.000 pr. arrangement

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.2.7 Samiske møteplasser - søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Dokumentasjon på at møteplassen pr. 31.12.11 hadde drift og godkjent styre

- Tilskuddsmottaker må fortrinnsvis leie arealer, ha eget bygg eller ha fellesverksted for duodji

Vilkår:

- Møteplasser som mottar direkte tilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 10 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene. Maksimalt beløp i basistilskudd pr. samiske møteplass settes til kr 50 000.

b) Aktivitetstilskudd:

- 90 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter budsjetterte aktiviteter. Maksimalt beløp i aktivitetstilskudd pr. samisk møteplass settes til kr 300 000.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket. Ved tilskudd til foretak gjelder:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.3 Kunnskap

18.18.3.1 Ordinære læremidler for grunnopplæringen – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse som omtaler resultatmål, målgruppe, framdriftsplan og gjennomførbarhet. Prosjektbeskrivelsen skal også vise hvordan prosjektet ivaretar kravene i gjeldende læreplanverk, opplæringslov og andre kvalitetskrav. Det skal også komme fram hvordan læremiddelet kvalitetssikres med hensyn til språk og termbruk, om tekniske løsninger støtter bruk av samiske tegn og om digitale komponenter kan oppdateres og implementeres i nye læremiddelprosjekter. Videre skal det framkomme hvordan læremiddelet viser variasjonene i samiske samfunn og hvordan likestillingsperspektivet ivaretas
- Søknaden skal inneholde budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak, finansieringsplan og plan for lagerhold og distribusjon
- Søknaden skal inneholde oversikt over prosjektets organisering

Vilkår:

- For trykte læremidler fastsetter Sametinget opplag for det enkelte læremiddelet i tilskuddsbrevet. Elevtallet i grunnskolestatistikken legges til grunn. I tillegg skal behovet for læremiddelet i Finland og Sverige vurderes
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftinger.

- Tilskuddsmottaker skal vederlagsfritt distribuere det nødvendige antall læremidler til skoler i Norge. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett. Elevtall i grunnskolestatistikken legges til grunn
- Trykte og digitale læremidler skal være tilgjengelig på markedet i minst 5 år
- Digitale læremidler skal kunne brukes vederlagsfritt på internett
- Tilskuddsmottaker skal sørge for drift og vedlikehold av digitale komponenter i minst 5 år fra de er tilgjengelige
- Tilskuddsmottaker skal levere 20 eksemplarer av læremiddelet til Sametinget. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett
- Tilskuddsmottaker skal overlate manus til statlige produsenter av tilrettelagte utgaver av læremiddelet
- Læremiddelet skal kunne utgis som fulltekstbok i DAISY-format
- Læremiddelet skal merkes etter gjeldende standarder og kunne kobles opp mot læremiddeldatabasen GREP, Kunnskapsløftet samisk
- Sammen med første utbetalingsanmodning skal tilskuddsmottaker sende inn avtale med forfatterne, illustratører, oversettere og andre bidragsytere om at læremiddelet i sin helhet eller deler av det kan utgis, spres eller fremstilles i bokform, elektronisk form (herunder nettbasert versjon) eller i et hvilket som helst annet medium. Ved endret framdrift, skal det sendes inn oppdatert fremdriftsplan med milepæler
- Tilskuddsmottaker skal etter at prosjektet er avsluttet levere faglig rapportering over bruken av midlene. Det skal rapporteres om måloppnåelse i henhold til søknad og prosjektbeskrivelse. I rapporten skal det gå fram hvilke kompetansemål i læreplanen læremiddelet dekker. Tilskuddsmottakere skal levere to eksemplarer av prosjektrapport, et elektronisk og en papirutgave, som kan bli publisert på Sametingets nettside eller på nettsider for samiske læremidler
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av ordinære læremidler for grunnopplæringen.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 3 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

Felles for trykte og digitale læremidler:

a) Utvikling av manus

- Frikjøp av forfattere og oversettere inntil ett år, i henhold til avtale med vedkommendes arbeidsgiver, eller forfatterhonorar ved kjøp av manus kr 2 500 pr. side for ny tekst, honorar for oversetting, tilpasning, fornying og oppdatering av eksisterende læremidler kr 1 500 pr. side med 2000 anslag. Ved spesielle tilfeller kan forfattere og oversettere frikjøpes i inntil to år. Dette skal spesielt begrunnes
- For korrekturlesning kr 100 pr. side med 2000 anslag
- Referansegruppe inntil kr 50 000, må begrunnes med kostnadsoverslag
- Illustrasjonshonorarer og kjøp av fotografier beregnes ut fra begrunnet kostnadsoverslag.

For digitale læremidler defineres side som ferdig side på den digitale enheten.

b) Produksjon

For trykte læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter teknisk produksjon og redaksjonelle utgifter, og tilskudd beregnes som følger pr. ark (det vil si 16 sider):
  - inntil 15 % illustrasjoner kr 8 000

- inntil 30 % illustrasjoner kr 11 000
- inntil 50 % illustrasjoner kr 14 000
- mer enn 50 % illustrasjoner kr 17 000

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med illustrasjoner menes bilder, tegninger, tabeller, formler m. m.

Med teknisk produksjon menes format, papirkvalitet, fargebruk, korrekturrettelser, innbinding og omslag. Med redaksjonelle utgifter menes språklig, faglig og pedagogisk bearbeiding og korrekturlesing.

For digitale læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter all produksjon av det digitale læremiddelet og beregnes ut fra begrunnet søknad, inntil kr 700 000

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med all produksjon menes utarbeiding av beskrivelse av innhold og funksjonalitet, utviklingskostnader, oversetting og testing av læremiddelet

c) Spesielle fremstillingskostnader

- I særskilte tilfeller kan det ytes inntil kr 150 000 i tilskudd. Dette gjelder for eksempel høye honorarer til rettighetshavere. Disse må begrunnes skriftlig

d) Generelle kostnader

- I tillegg kan det av b) produksjonskostnadene beregnes inntil 100 % til generelle kostnader for trykte læremidler og 50 % for digitale læremidler. Generelle kostnader omfatter andre utgifter forlaget har til utvikling av læremiddelet utenom det som fremkommer i punkt b). Det kan blant annet være utgifter forlaget har til husleie, kontoradministrasjon, reiser, eksterne konsulenttenester, opphavsrettigheter, faglig kvalitetssikring, bilderedigering og lignende

e) Kompensasjon for innkjøpsordningen for samiske læremidler

- Inntil 250 læremidler 20 % av produksjonskostnadene
- 251 - 500 læremidler 30 % av produksjonskostnadene
- 501 – 800 læremidler 50 % av produksjonskostnadene

Med produksjonskostnader menes de samlede kostnadene for b) teknisk produksjon, c) spesielle framstillingskostnader og d) generelle kostnader.

Beregningsregler for opprettholdelse av nettverkssteder utover 5-årsperioden:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 75 000

Beregningsregler for læremidler som plakater og spill:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.3.2 Særskilt tilrettelagte læremidler – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse som omtaler resultatmål, målgruppe, framdriftsplan og gjennomførbarhet. Prosjektbeskrivelsen skal også vise hvordan prosjektet ivaretar kravene i gjeldende læreplanverk, opplæringslov og andre kvalitetskrav. Det skal også komme fram hvordan læremiddelet kvalitetssikres med hensyn til språk og termbruk, om tekniske løsninger støtter bruk av samiske tegn og om digitale komponenter kan oppdateres og implementeres i nye læremiddelprosjekter. Videre skal det framkomme hvordan læremiddelet viser variasjonene i samiske samfunn og hvordan likestillingsperspektivet ivaretas
- Søknaden skal inneholde budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak, finansieringsplan og plan for lagerhold og distribusjon
- Søknaden skal inneholde oversikt over prosjektets organisering

Vilkår:

- For trykte læremidler fastsetter Sametinget opplag for det enkelte læremiddelet i tilskuddsbrevet. Elevtallet i grunnskolestatistikken legges til grunn. I tillegg skal behovet for læremiddelet i Finland og Sverige vurderes
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftinger.
- Tilskuddsmottaker skal vederlagsfritt distribuere det nødvendige antall læremidler til skoler i Norge. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett. Elevtall i grunnskolestatistikken legges til grunn
- Trykte og digitale læremidler skal være tilgjengelig på markedet i minst 5 år
- Digitale læremidler skal kunne brukes vederlagsfritt på internett
- Tilskuddsmottaker skal sørge for drift og vedlikehold av digitale komponenter i minst 5 år fra de er tilgjengelige
- Tilskuddsmottaker skal levere 20 eksemplarer av læremiddelet til Sametinget. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett
- Tilskuddsmottaker skal overlate manus til statlige produsenter av tilrettelagte utgaver av læremiddelet
- Læremiddelet skal kunne utgis som fulltekstbok i DAISY-format
- Læremiddelet skal merkes etter gjeldende standarder og kunne kobles opp mot læremiddeldatabasen GREP, Kunnskapsløftet samisk
- Sammen med første utbetalingsanmodning skal tilskuddsmottaker sende inn avtale med forfatterne, illustratører, oversettere og andre bidragsytere om at læremiddelet i sin helhet eller deler av det kan utgis, spres eller fremstilles i bokform, elektronisk form (herunder nettbasert versjon) eller i et hvilket som helst annet medium. Ved endret framdrift, skal det sendes inn oppdatert framdriftsplan med milepæler
- Tilskuddsmottaker skal etter at prosjektet er avsluttet levere faglig rapportering over bruken av midlene. Det skal rapporteres om måloppnåelse i henhold til søknad og prosjektbeskrivelse. I rapporten skal det gå fram hvilke kompetansemål i læreplanen læremiddelet dekker. Tilskuddsmottakere skal levere to eksemplarer av prosjektrapport, et elektronisk og en papirutgave, som kan bli publisert på Sametingets nettside eller på nettsider for samiske læremidler
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av særskilte tilrettelagte læremidler.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 3 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

Felles for trykte og digitale læremidler:

a) Utvikling av manus

- Frikjøp av forfattere og oversettere inntil ett år, i henhold til avtale med vedkommendes arbeidsgiver, eller forfatterhonorar ved kjøp av manus kr 2 500 pr. side for ny tekst, honorar for oversetting, tilpasning, fornying og oppdatering av eksisterende læremidler kr 1 500 pr. side med 2000 anslag. Ved spesielle tilfeller kan forfattere og oversettere frikjøpes i inntil to år. Dette skal spesielt begrunnes
- For korrekturlesning kr 100 pr. side med 2000 anslag
- Referansegruppe inntil kr 50 000, må begrunnes med kostnadsoverslag
- Illustrasjonshonorarer og kjøp av fotografier beregnes ut fra begrunnet kostnadsoverslag.

For digitale læremidler defineres side som ferdig side på den digitale enheten.

b) Produksjon

For trykte læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter teknisk produksjon og redaksjonelle utgifter, og tilskudd beregnes som følger pr. ark (det vil si 16 sider):
  - inntil 15 % illustrasjoner kr 8 000
  - inntil 30 % illustrasjoner kr 11 000
  - inntil 50 % illustrasjoner kr 14 000
  - mer enn 50 % illustrasjoner kr 17 000

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med illustrasjoner menes bilder, tegninger, tabeller, formler m. m.

Med teknisk produksjon menes format, papirkvalitet, fargebruk, korrekturrettelser, innbinding og omslag. Med redaksjonelle utgifter menes språklig, faglig og pedagogisk bearbeiding og korrekturlesning.

For digitale læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter all produksjon av det digitale læremiddelet og beregnes ut fra begrunnet søknad, inntil kr 700 000

Dersom sum jf. ovenstående satser, ikke dekker de totale produksjonskostnader, kan søker legge fram et kostnadsoverslag for det omsøkte prosjekt. Disse må begrunnes skriftlig.

Med all produksjon menes utarbeiding av beskrivelse av innhold og funksjonalitet, utviklingskostnader, oversetting og testing av læremiddelet

c) Spesielle fremstillingskostnader

- I særskilte tilfeller kan det ytes inntil kr 150 000 i tilskudd. Dette gjelder for eksempel høye honorarer til rettighetshavere. Disse må begrunnes skriftlig

d) Generelle kostnader

- I tillegg kan det av b) produksjonskostnadene beregnes inntil 100 % til generelle kostnader for trykte læremidler og 50 % for digitale læremidler. Generelle kostnader omfatter andre utgifter forlaget har til utvikling av læremiddelet utenom det som fremkommer i punkt b). Det kan blant

annet være utgifter forlaget har til husleie, kontoradministrasjon, reiser, eksterne konsulenttenester, opphavsrettigheter, faglig kvalitetssikring, bilderedigering og lignende

e) Kompensasjon for innkjøpsordningen for samiske læremidler

- Inntil 250 læremidler 20 % av produksjonskostnadene
- 251 - 500 læremidler 30 % av produksjonskostnadene
- 501 – 800 læremidler 50 % av produksjonskostnadene

Med produksjonskostnader menes de samlede kostnadene for b) teknisk produksjon, c) spesielle framstillingskostnader og d) generelle kostnader.

Beregningsregler for opprettholdelse av nettverkssteder utover 5-årsperioden:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 75 000

Beregningsregler for læremidler som plakater og spill:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.3.3 Læremidler til barnehager – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse som omtaler resultatmål, målgruppe, framdriftsplan og gjennomførbarhet. Prosjektbeskrivelsen skal også vise hvordan prosjektet ivaretar kravene i *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* og andre kvalitetskrav. Det skal også komme fram hvordan læremiddelet kvalitetssikres med hensyn til språk og termbruk, om tekniske løsninger støtter bruk av samiske tegn og om digitale komponenter kan oppdateres og implementeres i nye læremiddelprosjekter. Videre skal det framkomme hvordan læremiddelet viser variasjonene i samiske samfunn og hvordan likestillingsperspektivet ivaretas
- Søknaden skal inneholde budsjett som viser kostnadsoverslag knyttet til tiltak, finansierungsplan og plan for lagerhold og distribusjon
- Søknaden skal inneholde oversikt over prosjektets organisering

Vilkår:

- For trykte læremidler fastsetter Sametinget opplag for det enkelte læremiddelet i tilskuddsbrevet. Elevtallet i grunnskolestatistikken legges til grunn. I tillegg skal behovet for læremiddelet i Finland og Sverige vurderes
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Tilskuddsmottaker skal vederlagsfritt distribuere det nødvendige antall læremidler til skoler i Norge. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett. Elevtall i grunnskolestatistikken legges til grunn
- Trykte og digitale læremidler skal være tilgjengelig på markedet i minst 5 år
- Digitale læremidler skal kunne brukes vederlagsfritt på internett
- Tilskuddsmottaker skal sørge for drift og vedlikehold av digitale komponenter i minst 5 år fra de er tilgjengelige
- Tilskuddsmottaker skal levere 20 eksemplarer av læremiddelet til Sametinget. Dette gjelder ikke læremidler som kun er tilgjengelig på internett

- Tilskuddsmottaker skal overlate manus til statlige produsenter av tilrettelagte utgaver av læremiddelet
- Læremiddelet skal kunne utgis som fulltekstbok i DAISY-format
- Læremiddelet skal merkes etter gjeldende standarder og kunne kobles opp mot læremiddeldatabasen GREP, Kunnskapsløftet samisk
- Sammen med første utbetalingsanmodning skal tilskuddsmottaker sende inn avtale med forfatterne, illustratører, oversettere og andre bidragsyttere om at læremiddelet i sin helhet eller deler av det kan utgis, spres eller fremstilles i bokform, elektronisk form (herunder nettbasert versjon) eller i et hvilket som helst annet medium. Ved endret framdrift, skal det sendes inn oppdatert fremdriftsplan med milepæler
- Tilskuddsmottaker skal etter at prosjektet er avsluttet levere faglig rapportering over bruken av midlene. Det skal rapporteres om måloppnåelse i henhold til søknad og prosjektbeskrivelse. I rapporten skal det gå fram hvilke kompetansemål i læreplanen læremiddelet dekker. Tilskuddsmottakere skal levere to eksemplarer av prosjektrapport, et elektronisk og en papirutgave, som kan bli publisert på Sametingets internettside eller på nettsider for samiske læremidler
- Sametingets tilskudd skal ikke bidra til at det gis høyere tilskudd enn de faktiske utgiftene knyttet til utgivelse av læremidler til barnehager.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 3 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

Felles for trykte og digitale læremidler:

a) Utvikling av manus

- Frikjøp av forfattere og oversettere inntil ett år, i henhold til avtale med vedkommende arbeidsgiver, eller forfatterhonorar ved kjøp av manus kr 2 500 pr. side for ny tekst, honorar for oversetting, tilpasning, fornying og oppdatering av eksisterende læremidler kr 1 500 pr. side med 2000 anslag
- For korrekturlesning kr 100 pr. side med 2000 anslag
- Referansegruppe inntil kr 50 000, må begrunnes med kostnadsoverslag
- Illustrasjonshonorarer og kjøp av fotografier beregnes ut fra begrunnet kostnadsoverslag.

For digitale læremidler defineres side som ferdig side på den digitale enheten.

b) Produksjon

For trykte læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter teknisk produksjon og redaksjonelle utgifter, og tilskudd beregnes som følger pr. ark (det vil si 16 sider):
  - inntil 15 % illustrasjoner kr 8 000
  - inntil 30 % illustrasjoner kr 11 000
  - inntil 50 % illustrasjoner kr 14 000
  - mer enn 50 % illustrasjoner kr 17 000

Med illustrasjoner menes bilder, tegninger, tabeller, formler m. m.

Med teknisk produksjon menes format, papirkvalitet, fargebruk, korrekturrettelser, innbinding og omslag. Med redaksjonelle utgifter menes språklig, faglig og pedagogisk bearbeiding og korrekturlesing.

For digitale læremidler:

- Totale produksjonskostnader innbefatter all produksjon av det digitale læremiddelet og beregnes ut fra begrunnet søknad, inntil kr 700 000

Med all produksjon menes utarbeiding av beskrivelse av innhold og funksjonalitet, utviklingskostnader, oversetting og testing av læremiddelet.

c) Spesielle fremstillingskostnader for trykte læremidler

- I særskilte tilfeller kan det for trykte læremidler ytes inntil kr 150 000 i tilskudd. Dette gjelder for eksempel høye honorarer og rettighetshavere. Disse må begrunnes skriftlig

d) Generelle kostnader

- I tillegg kan det av b) produksjonskostnadene beregnes inntil 100 % til generelle kostnader for trykte læremidler og 50 % for digitale læremidler. Generelle kostnader omfatter andre utgifter forlaget har til utvikling av læremiddelet utenom det som fremkommer i punkt b). Det kan blant annet være utgifter forlaget har til husleie, kontoradministrasjon, reiser, eksterne konsulenttenester, opphavsrettigheter, faglig kvalitetssikring, bilderedigering og lignende

e) Kompensasjon for innkjøpsordningen for samiske læremidler

- Inntil 250 læremidler 20 % av produksjonskostnadene
- 251 - 500 læremidler 30 % av produksjonskostnadene
- 501 – 800 læremidler 50 % av produksjonskostnadene

Med produksjonskostnader menes de samlede kostnadene for b) teknisk produksjon, c) spesielle framstillingskostnader og d) generelle kostnader.

Beregningsregler for opprettholdelse av nettverkssteder utover 5-årsperioden:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad inntil kr 75 000

Beregningsregler for læremidler som plakater, spill og lignende:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

EØS – regelverket:

Støtte tillatt for tjenester av allmenn økonomisk betydning.

18.18.3.4 Stipend for elever med samisk i fagkretsen i videregående skole – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om eleven er heltidselev ved et lærested godkjent for utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning
- Søknaden skal inneholde bekreftelse fra lærestedet for elevstatus og opplæring i samisk for 2. termin

Beregningsregler:

- Stipendet fordeles forholdsmessig mellom:
  - - Elever som tar samisk som førstespråk
  - Elever som tar samisk som andrespråk
  - Elever som har samisk som fremmedspråk

Elever med samisk som andrespråk får 25 % reduksjon i forhold til elever som tar samisk som førstespråk. Elever som har samisk som fremmedspråk får 50 % reduksjon i forhold til elever som tar samisk som førstespråk.

Innenfor hver av språkgruppene fordeles den årlige stipendrammen likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriterier. Maksimalt stipend er inntil kr 10 000 pr. undervisningsår pr. elev.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.3.5 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om antall studiepoeng i semesteret.
- Søknaden skal inneholde bekreftelse på betalt semesteravgift eller dokumentasjon på oppmelding til eksamen ved høyskole eller universitet

Vilkår:

- Søknad om stipend til lærerutdanning skal inneholde en erklæring om at vedkommende har til hensikt å jobbe som samisklærer, lærer ved en samisk skole, bidra til utvikling av samiske læremidler eller på annen måte bidra til utvikling av opplæring for samiske barn og unge
- Søknad om stipend til lærerutdanning uten samisk i fagkretsen må vedlegges bekreftelse på at søker har gjennomført og bestått opplæring i samisk som førstespråk i videregående opplæring eller tilsvarende
- Det ytes stipend for studier på minimum 10 studiepoeng
- For studie i samisk på under 15 studiepoeng kreves det i tillegg framleggelse av gjennomført eksamen i minst 10 studiepoeng i samisk
- Det skal leveres dokumentasjon for gjennomført eksamen. Sametinget kan innen ett år kontrollere at søker har avlagt eksamen og kreve stipendet tilbakebetalt i sin helhet dersom dette ikke er tilfelle
- All utdanning etter grunnutdanning som gir studiepoeng er videreutdanning, også master og doktorgrad.
- Som hovedregel ytes ikke stipend innenfor samme fag på samme nivå mer enn en gang

Beregningsregler:

- Det ytes kr 7 500 til studier mellom 10 og 14 studiepoeng per semester
- Det ytes kr 10 000 til studier mellom 15 og 29 studiepoeng per semester
- Det ytes kr 20 000 til studier på minimum 30 studiepoeng per semester
- Egne beregningsregler for studenter som tar høyere utdanning innen sør- eller lulesamisk språk:
  - Det ytes et tilleggsstipend til studier i sør- og lulesamisk språk på kr 5000 for studier mellom 15 og 29 studiepoeng per semester
  - Det ytes et tilleggsstipend til studier i sør- og lulesamisk språk på kr 10 000 for studier på minimum 30 studiepoeng per semester

Søknadsfrister:

- Søknadsfrist for studier vårsemester 2012 er 1. februar. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke
- Søknadsfrist for studier høstsemester 2012 er 1. oktober. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.3.6 Stipend for voksenopplæring – søkerbasert tilskudd

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om eleven tar opplæring gjennom et lærested (språksentre/ institusjoner/studieforbund) som samarbeider med høyskole/universitet

- Søknaden skal inneholde bekreftelse fra lærestedet for elevstatus og opplæring i samisk

Beregningsregler:

- Stipendet fordeles forholdsmessig mellom:
  - Elever som tar samisk begynnernivå/grunnskolenivå
  - Elever som tar samisk som videregående nivå som kvalifiserer til opptak til høyere utdanning i samisk og som gir studiepoeng

Innenfor hver av gruppene fordeles den årlige stipendrammen likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriterier. Maksimalt stipend er inntil kr 15 000 kr. undervisningsår pr. elev.

Beregningsregler for stipend til voksenopplæring:

- Det ytes inntil kr 7 500 for innføringsstudier i samisk språk på minimum 15 studiepoeng
- Det ytes inntil kr 15 000 for samisk semesteremne på 30 studiepoeng

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.3.7 Prosjekter om samisk naturbruk i grunnskolen

Vilkår:

- Prosjektene skal ikke gå til drift av ordinær skolevirksomhet, men brukes til kompetansebygging og konkrete prosjekter som vil kunne bidra til identitetsbygging, sysselsetting og formidling av tradisjonsbasert kunnskap i sjøsamiske og innlandssamiske områder.

Beregningsregler:

- Tilskudd beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mai 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.4 Tilskudd til samiske barnehager

A) Samiske barnehager

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Barnehagen har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur.
- Barnehagens årsplan skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres for å styrke samisk språk og kultur. Årsplanen skal vise hvilken kompetanse barnehagen har med hensyn til samisk språk og kultur
- Det skal være samisktalende ansatte i barnehagen, som aktivt benytter samisk språk både blant barn og voksne.
- For familiebarnehager som har vedtektsfestet at ordningen eller enkelthjemmet bygger på samisk språk og kultur skal assistenten være samisktalende og barna skal ha samisk bakgrunn
- Barnehagen har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur.
- Barnehagens årsplan skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres for å styrke samisk språk og kultur. Årsplanen skal vise hvilken kompetanse barnehagen har med hensyn til samisk språk og kultur
- Det skal være samisktalende ansatte i barnehagen, som aktivt benytter samisk språk både blant barn og voksne.
- For familiebarnehager som har vedtektsfestet at ordningen eller enkelthjemmet bygger på samisk språk og kultur skal assistenten være samisktalende og barna skal ha samisk bakgrunn
- Kommunen som tilsynsmyndighet skal bekrefte at barnehagen bygger på samisk språk og kultur, har samisktalende ansatte og har samisk som driftsspråk.

Vilkår:

- Tilskuddet skal brukes til merkostnader knyttet til drift av samisk barnehage jf. veileder for tilskuddet.
- Tilskuddet må brukes i tildelte budsjettår.

Beregningsregler:

- Grunnsats pr. avdeling. er inntil kr 70 000
- Grunnsats for samisk familiebarnehage er inntil kr 45 000
- Inntil kr 30 000 pr. samisktalende barnehageansatte i hel stilling, begrenset oppad til to samisktalende ansatte pr. avdeling. For deltidsstilling tildeles tilskudd etter stillingens størrelse

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke. Søknadsfristen gjelder ikke for nye søkere.

B) Barnehager med samiske avdelinger:

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Barnehagens samiske avdeling har vedtektsfestet at driften bygger på samisk språk og kultur.
- Barnehagens årsplan skal vise hvilke tiltak den samiske avdelingen skal gjennomføre for å styrke samisk språk og kultur. Årsplanen skal vise hvilken kompetanse barnehagen har med hensyn til samisk kultur og språk.
- Langsiktig plan for styrking av samisk språk og kultur.
- Det skal være samisktalende ansatte i avdelingen, som aktivt benytter samisk språk både blant barn og voksne.
- Det skal så langt som mulig være samlokalisering av samiske barn innad i barnehagen og kommunen
- For familiebarnehager som har vedtektsfestet at ordningen eller enkelthjemmet bygger på samisk språk og kultur skal assistenten være samisktalende og barna skal ha samisk bakgrunn
- Kommunen som tilsynsmyndighet skal bekrefte at barnehagens samiske avdeling bygger på samisk språk og kultur, har samisktalende ansatte og har samisk som driftsspråk.

Vilkår:

- Tilskuddet skal brukes til merkostnader knyttet til drift av samisk avdeling jf. veileder for tilskuddet.
- Tilskuddet må brukes i tildelte budsjettår.

Beregningsregler:

- Grunnsats pr. avdeling er inntil kr 70 000
- Inntil kr 30 000 pr. samisktalende barnehageansatte i hel stilling, begrenset oppad til to samisktalende ansatte pr. avdeling. For deltidsstilling tildeles tilskudd etter stillingens størrelse

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke. Søknadsfristen gjelder ikke for nye søkere.

C) Barnehager med tilbud om samisk språkopplæring

Vilkår:

Opplysninger som skal framgå av søknaden:

- Antall barn som det søkes tilskudd for.

- Barnehagen må legge frem plan som gjør rede for hvordan tiltak knyttet til samisk språkopplæring gjennomføres, og hvilket samiske språk det skal gis opplæring i.
- Søkere som har mottatt tilskudd tidligere skal også legge ved langsiktig plan som viser progresjon i samisk språk- og kulturoplæring
- Kommunen som tilsynsmyndighet skal bekrefte at barnehagen har samiske barn og har tilsatt eller knyttet til seg samiskspråklig personell for språkopplæringen ved tidspunkt for søknaden.
- Det må så langt som mulig være samlokalisering av samiske barn innad i barnehagen og kommunen.

Vilkår:

- Tilskuddet kan bare brukes til utgifter knyttet til arbeid med samisk språk.
- Tilskuddet må brukes i tildelte budsjettår.

Beregningsregler:

- Det kan ytes inntil kr 65 000 i tilskudd pr. år pr. avdeling for samisk språkopplæring i barnehager
- Tilskuddet beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og etter antall måneder det gis samisk språkopplæring

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist til 15. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

D) Prosjekter og utviklingsarbeid

Vilkår:

- Tilskuddet ytes til barnehager som mottar særskilt tilskudd eller tilskudd til samiskopplæring

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes på grunn av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 150 000

Søknadsfrist:

- 1. april 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.4.1 Tradisjonell kunnskap

Vilkår:

- Det gis ikke tilskudd til driftskostnader
- Dokumentasjonsmaterialet skal kunne inngå i et register for forvaltning av samisk dokumentert tradisjonell kunnskap som ivaretar eierskap og personvern
- Prosjektet ferdigstilles senest ett år etter tilskuddsbrevets dato

Beregningsregler:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 200 000

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. april 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til organisasjoner:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.5 Helse og sosial

18.18.5.1 Helse- og sosialprosjekter – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- Metode- og forprosjekter skal være formelt tilknyttet en forsknings- eller utdanningsinstitusjon
- Ved tildeling av prosjektmidler til opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse til kommuner som er innenfor forvaltningsområdet for samisk språk, forutsettes det at kommunen bidrar med 50 % av prosjektkostnadene
- Prosjekter som har flere finansieringskilder prioriteres
- Det ytes ikke tilskudd til tiltak som anses å falle inn under en institusjon/organisasjons ordinære driftsoppgaver, eller lovpålagte oppgaver.
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato

Beregningsregler:

- Tilskudd beregnes på grunnlag av begrunnet søknad og prosjektbeskrivelse, inntil kr 500 000

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.6 Kulturminnevern

18.18.6.1 Kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- For alle prosjekter gjelder at prosjekter som ivaretar lokal forankring prioriteres.
- For registreringsprosjekter skal Askeladdens, SEFRAKs eller Sametingets registreringsskjema benyttes
- Kulturminner skal registreres digitalt, dvs. med hjelp av GPS eller håndholdt PC (PDA). Ved rapportering må UTM-sone angis for hver registrering.
- Sametinget skal ha tilgang til alt registreringsmateriale samt sluttrapport i digital form
- For registrering av kulturminner forutsettes det at registreringer skjer i forståelse med berørte grunneiere. Jf. Lov 9. juni 1978 nr 50 om kulturminner må registreringene og dokumentasjon ikke under noen omstendigheter føre til fysiske inngrep i kulturminner. Dette gjelder også prøvestikking og lignende registreringsmetoder. For sistnevnte må det søkes om dispensasjon hos Riksantikvaren
- Tilskuddsmottaker skal levere sluttrapport inkludert tilstandsvurdering etter gjennomføring
- Prosjektet ferdigstilles senest tre år etter tilskuddsbrevets dato

Tilleggskrav for skjøtelsprosjekter

- For skjøtelsprosjekter plikter prosjekteier å kontakte Sametinget før oppstart av prosjektet. Ved eventuelle endringer av godkjent plan for gjennomføring plikter også prosjekteier/feltpersonell å drøfte ny plan med Sametinget før igangsettelse
- For skjøtelsprosjekter skal rapporteringen inneholde bilder som viser tilstand før og etter prosjektets gjennomføring samt viktige momenter under prosjektets gang
- Alle kulturminner som omfattes av skjøtelsiltaket skal registreres og tilstanden oppdateres i Askeladden

Tilleggskrav for bygningsvernprosjekter

- For restaureringsprosjekter plikter prosjekteier å kontakte Sametinget før oppstart av prosjekt. Ved eventuelle endringer av godkjent plan for gjennomføring plikter også prosjekteier/håndverker å drøfte ny plan med Sametinget før igangsettelse
- Restaureringsprosjekter skal alltid rapporteres inkludert bilder som presenterer objektets tilstand før og etter gjennomføring samt viktige momenter under prosjektets gang

Beregningsregler:

- Tilskuddstørrelsen beregnes på grunnlag av begrunnet søknad med budsjett og prosjektbeskrivelse, inntil kr 300 000
- Prosjekter med egenandel prioriteres
- Administrasjonskostnader innvilges inntil 15 % av godkjente kostnader
- Lønnskostnader ved registreringsprosjekter innvilges inntil kr 45 000 /måned/person inkludert sosiale avgifter
- Timespris for egenandel/eget arbeid beregnes til kr 300.
- For et hvert prosjekt med en budsjetttramme over kr 100 000 bør ca. 10 % av totalt budsjett innefatte formidlingstiltak

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke

18.18.7 Næring

18.18.7.1 Marine næringer

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Ved tilskudd til fiskebåter skal tilskuddsmottaker være registrert i Fiskermanntallet
- Ved tilskudd til landanlegg skal disse ha mottaks- og kjøpegodkjenning

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftninger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter. Tilskudd til fiskeredskaper kan likevel gis ved førstegangsinvesteringer i fiskebåt.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % av godkjent kostnadsoverslag og maksimalt kr 300 000
- Inntil 30 % av godkjent kostnadsoverslag og maksimalt kr 150 000 for brukte båter under 30 år.
- I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist.

18.18.7.2 Jordbruk

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring
- Maskin- og redskapslag skal ha vedtekter og minst 2 aktive gårdbrukere. Søkere som mottar støtte kan bare være medlem av en redskapsring

Vilkår:

- Tilskudd til statlige melkekvoter til unge under 35 år gis i inntil 3 år etter etablering
- Det ytes ikke tilskudd til samme søker ved kjøp av maskiner og redskaper før det er gått 5 år siden siste tilsagn
- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000. For melkekvote er denne grensen kr 30 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftinger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % av godkjent kostnadsoverslag og maks. kr 400 000
- I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Maksimalt kr 100 000 og inntil 20 % av godkjent kostnadsoverslag for investeringer i maskiner og redskaper i redskapslag
- I områder hvor det ikke finnes andre jordbruksutøvere kan enkeltsøkere søke om støtte til maskiner og redskaper. Dette tilskuddet er avgrenset til kr 50 000 og inntil 20 % av godkjent kostnadsoverslag
- Rekruttering ved nyetablering eller overtakelse av gårdsbruk og inntil 3 år etter oppstart: Maks. kr 100 000 og inntil kr 1 pr liter melk i tilskudd til kjøp av statlige melkekvoter. Maksimal offentlig støtte kan ikke utgjøre mer enn 50 % (kr 1,75 pr liter)
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist
- Søknadsfrist for kjøp av melkekvoter er 1. februar 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.7.3 Tilleggsnæring i reindriften

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftinger,

lønnskostnader, grunnutdanning, arrangering av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.

- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2011. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.4 Variert næringsliv

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftninger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangering av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.5 Samisk reiseliv i vekst - VSP

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling
- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftinger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 50 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2011. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.6 Utviklings- og investeringstiltak - næringsavtale for duodji

Vilkår:

A) For utviklings- og investeringstiltak:

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 30 000.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

B) For etablererstipend:

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Etablererstipend kan ytes for inntil ett år
- Etablererstipendet kan ytes både til planlegging i forkant av en bedriftsetablering og til selve etableringen
- Stipendet kan ytes til delvis dekning av levekostnader (egen lønn), konsulentbistand, markedsundersøkelser, opplæring, prøveproduksjon, reisekostnader, mindre investeringer, leid hjelp eller avløser, konseptutvikling og annen bedriftsplanlegging. Utgifter til gebyrer mv. til offentlige instanser dekkes ikke
- Mottaker plikter å meddele Sametinget skriftlig dersom prosjektet som det er bevilget stipend til er avsluttet
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.

C) For duodjistipend for elever i videregående opplæring

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om eleven er heltidselev ved et lærested godkjent for utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning
- Søknaden skal inneholde bekreftelse fra lærestedet for elevstatus og opplæring i duodji

D) For duodjistipend for studenter som duodji på bachelornivå

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søknaden skal inneholde opplysninger om antall studiepoeng i semesteret
- Søknaden skal inneholde bekreftelse på betalt semesteravgift eller dokumentasjon på oppmelding til eksamen ved høyskole eller universitet

Vilkår:

- Det skal leveres dokumentasjon for gjennomført eksamen. Sametinget kan innen ett år kontrollere at søker har avlagt eksamen og kreve stipendet tilbakebetalt i sin helhet dersom dette ikke er tilfelle
- Som hovedregel ytes ikke stipend innenfor samme fag mer enn en gang

Beregningsregler:

A) For utviklings- og investeringstiltak:

- Det ytes inntil 60 % tilskudd av godkjent kostnadsoverslag. Ved investeringer kan det ytes inntil 50 % av søknadssum. Maksimalt tilskudd er kr 400 000
- Ved produktutvikling kan det tas med levekostnader inntil kr 12 000 pr måned og støttesatsen er inntil 60 % av kostnadsoverslaget
- Den årlige stipendrammen til ungdom som har duodji fordeles likt mellom støtteberettigede som oppfyller tildelingskriterier. Maksimalt stipend er inntil kr 10 000 per undervisningsår per elev.
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som overskrider et kostnadsoverslag på kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag
- Ved kompetansehevede tiltak kan det ytes inntil 80 % tilskudd til søknader fra hovedorganisasjonene i duodji. Øvrige søkere kan få inntil 50 % i tilskudd.
- Maksimalt tilskudd til enkeltpersonsforetak settes til kr 400 000. I samarbeidstiltak av stor betydning for den samiske befolkning kan det gis inntil kr 500 000

B) For etablererstipend

- Det kan maksimalt ytes 75 % av godkjente kostnader, inntil kr 150 000
- Egen lønn kan utgjøre inntil kr 12 000 pr. måned. Til planlegging i forkant av en bedriftsetablering kan det gis tilskudd til egen lønn i maksimalt 6 måneder, i forbindelse med selve etableringen i maksimalt 12 måneder. Egen lønn kan avkortes dersom stipendmottaker har annen inntekt i stipendperioden

C) og D) For duodjistipend for elever i videregående opplæring og for duodjistipend for studenter som duodji på bachelornivå

- Det ytes maksimalt kr 10 000 pr. elev pr. år

Søknadsfrist:

For investerings- og utviklingstilskudd:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

For etablererstipend:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

For duodjistipend for elever i videregående opplæring og for duodjistipend for studenter som duodji på bachelornivå Driftstilskudd - næringsavtale for duodji – søkerbasert tilskudd:

- Søknadsfrist for 2012 er 1. februar. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Driftstilskudd til duodjiutøvere:

Vilkår:

- Søker må oppfylle kriterier for registrering i Sametingets valgmannstall, men trenger ikke å være innført i manntallet. I spesielle tilfeller kan det dispenseres fra dette kravet
- Å ha et enkeltpersonsforetak eller aksjeselskap og være innført i merverdiavgiftsmanntallet
- Omsetting av egenprodusert duodji basert på samisk kultur og tradisjoner på minimum kr 50 000 eks. mva.

- Dokumentasjon ved egenerklæring om realkompetanse og/eller dokumentasjon av formell - kompetanse i samisk duodji
- Søkere som mottar driftstilskudd er pliktig til å gi nødvendige opplysninger i forbindelse med utarbeidelse med økonomisk rapport
- Virksomheter eller foretak som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, som for eksempel duodjiutvalg og samiske møteplasser, er ikke støtteberettiget over denne ordningen. Dette gjelder også eiere av aksjeselskaper og ansatte i aksjeselskaper. Disse kan heller ikke søke driftstilskudd med andre organisasjonsformer over denne posten.
- Eiere i aksjeselskaper skal oppfylle de samme kravene til duodjiregisteret som enkeltpersonsforetak. Det gjelder i forhold til kompetanse, kriteriene for å stå i Sametingets valgmannstall og godkjenning av produktene. Det forutsettes at ansatte i aksjeselskaper har duodjifaglig kompetanse.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.

Beregningsregler:

- Enkeltpersonsforetak: Tilskuddet beregnes av godkjent omsetning av egenprodusert duodji, inntil 40 %, maksimalt tilskudd er kr 150 000. I en prøveperiode frem til 2012 vil søkere registrert utenfor Finnmark kunne oppnå inntil 50 % tilskudd og maksimalt kr 150 000.
- Aksjeselskaper: Tilskuddet beregnes av godkjent omsetning av egenprodusert duodji, inntil 40 %. Maksimalt tilskudd er kr 100 000. Øvre omsetningsgrense er kr 3 000 000
- Hvis søknadssummen overstiger avtalerammen på kr 3 600 000 reduseres først maksimums tilskuddsbeløp til kr 130 000 for enkeltpersonsforetak og til kr 80 000 for aksjeselskaper. Deretter reduseres maksimal prosentsats til søknadssummen er innenfor rammen for driftstilskudd

Søknadsfrist:

Søknadsfrist 25. oktober 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke for duodjistipend for elever og studenter:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.7 Velferdsordninger - næringsavtale for duodji

Vilkår:

- Tilskuddsmottaker må være registrert i duodjiregisteret for å oppfylle vilkårene for å få driftstilskudd
- Refusjon av innbetalt tilleggspremie til folketrygden må dokumenteres (sykepengeordning)

Beregningsregler:

- Foreldrepenger inntil kr 30 000. Grensen for når foreldrepenger kan gis, er 5G (1G= kr 79 216)
- Refusjon av tilleggspremie for sykepengeordningen som NAV fastsetter

Søknadsfrist:

- Søknad om foreldrepenger må være sendt innen 6 måneder etter fødsel eller adopsjon

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.8 Salgsfremmende tiltak - næringsavtale for duodji

Vilkår:

- Helårsdrevne stasjonære duodjiutvalg er utvalg som selger ekstern produsert duodji. Duodjiutvalg skal ha faste åpningstider, minst 5 dager i uka.
- Virksomheten skal ha en omsetning av ekstern produsert duodji i 2011 på mellom kr 200 000 og kr 3 000 000 eksklusive merverdiavgift. Minst 30 % av omsetningen i virksomheten skal bestå av ekstern produsert duodji.
- Virksomhetene skal være registrert i merverdiavgiftsmanntallet.
- Minst 30 % omsetningen i utvalget skal bestå av eksternt produsert duodji
- Det skal utarbeides markedsplan med budsjett for hvordan innkjøpt duodji skal selges og markedsføres i 2012.
- Virksomheter eller foretak som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, som for eksempel duodjiutøvere og samiske møteplasser, er ikke støtteberettiget over denne ordningen. Dette gjelder også eiere av aksjeselskaper og ansatte i aksjeselskaper. Disse kan heller ikke søke driftstilskudd med andre organisasjonsformer over denne posten.
- Det ytes ikke tilskudd til følgende; varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, og rene utskiftninger.

Beregningsregler:

- Det kan maksimalt ytes 60 % tilskudd av omsatt ekstern duodji og inntil kr 200 000. Nedre grense for tilskudd er kr 30.000.
- Omsetning i 2010 danner grunnlag for beregning av tilskuddet.
- Egenprodusert duodji kan ikke inngå i beregningsgrunnlaget.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist er 1. februar. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye

søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.9 Utvikling i utmarksnæringene - VSP

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring
- Etablerte virksomheter som mottar tilskudd skal kunne vise til positiv bedriftsøkonomisk utvikling

Vilkår:

- Nedre grense for tilskudd til prosjekter eller tiltak er kr 50 000
- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftinger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangement av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter.
- Prosjektet skal ferdigstilles senest 1 år etter tilskuddsbrevets dato.

Beregningsregler:

- Inntil 30 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 300 000. I samarbeidstiltak som har stor betydning for den lokale samiske befolkningen er maksimalt tilskudd kr 500 000
- Sametinget deltar ikke i finansiering av prosjekter som har et kostnadsoverslag over kr 5 000 000
- Egeninnsats i form av eget arbeid og egne materialer kan ikke overstige 20 % av godkjent kostnadsoverslag

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket.

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.7.10 Etablererstipend - VSP

Opplysninger som skal fremgå av søknaden:

- Søker skal ha tilfredsstillende fagkompetanse i form av relevant utdanning og yrkeserfaring

Vilkår:

- Etablererstipend kan ytes for inntil ett år
- Etablererstipendet kan ytes både til planlegging i forkant av en bedriftsetablering og til selve etableringen
- Stipendet kan ytes til delvis dekning av levekostnader (egen lønn), konsulentbistand, markedsundersøkelser, opplæring, prøveproduksjon, reisekostnader, mindre investeringer, leid

hjelp eller avløser, konseptutvikling og annen bedriftsplanlegging. Utgifter til gebyrer mv. til offentlige instanser dekkes ikke

- Det ytes ikke tilskudd til varekostnader, vedlikehold, driftsbetingede kostnader, tiltak som virke konkurransevridende, utleiebygg, lagerbygg, kjøp av eiendommer, leasing, rene utskiftninger, lønnskostnader, grunnutdanning, arrangering av kurs, seminarer, konferanser, fiskeredskaper og til tiltak som finansieres over offentlige budsjettposter

Beregningsregler:

- Det kan maksimalt ytes 75 % av godkjente kostnader, inntil kr 150 000
- Egen lønn kan utgjøre inntil kr 12 000 pr. måned. Til planlegging i forkant av en bedriftsetablering kan det gis tilskudd til egen lønn i maksimalt 6 måneder, i forbindelse med selve etableringen i maksimalt 12 måneder. Egen lønn kan avkortes dersom stipendmottaker har annen inntekt i stipendperioden

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.8 Regionalutvikling

18.18.8.1 Regionalutviklingsprosjekter

Vilkår:

- Prosjektet skal være samfinansiert med fylkeskommunene som Sametinget har samarbeidsavtale med
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato

Beregningsregler:

- Inntil 40 % tilskudd av godkjente kostnader og maksimalt tilskudd er kr 400 000

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner: Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som

sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.9 Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

18.18.9.1 Internasjonale tiltak

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes ut i fra begrunnet søknad.

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato

EØS – regelverket. Gjelder ikke ved tildeling av tilskudd til offentlige og private organisasjoner: Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

18.18.10 Samiske organisasjoner

18.18.10.1 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget – søkerbasert tilskudd

Vilkår:

- Partier og grupper som velger å stille felles liste er kun støtteberettiget til grunntilskudd. Grunnlaget for stemmestøtten beregnes kun for de valgkretser partiet/listen har innvalgte representanter.
- Organisasjoner som mottar direkte tilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Stemmestøtte:

- 90 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp per stemme oppnådd ved siste sametingsvalg, til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget.

b) Grunnstøtte:

- 10 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp til registrerte samepolitiske organisasjoner som ved siste sametingsvalg mottok minst 2,5 % av stemmene på landsbasis eller som fikk innvalgt minst én representant i Sametinget.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.10.2 Samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner

Vilkår:

- Kulturorganisasjonene må dokumentere at de pr. 31.12.10 hadde minst 30 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. For samisk museumslag gjelder ikke kriteriet om medlemsantall. Medlemsliste skal legges ved.
- Landsomfattende ungdomsorganisasjoner må ha medlemmer i minst 3 fylker og dokumentere at de pr. 31.12.10 har minst 50 betalende medlemmer.
- Det ytes ikke tilskudd til organisasjoner som er lokallag av organisasjoner som får driftsstøtte over andre poster i Sametingets budsjett.
- Organisasjoner som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31.12.10

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.10.3 Samiske likestillingsorganisasjoner

Vilkår:

- Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31.12.10 hadde minst 20 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. Medlemsliste skal legges ved.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31.12.10

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

18.18.11 Frie virkemidler – søkerbasert tilskudd

Beregningsregler:

- Tilskuddet beregnes ut i fra begrunnet søknad.

Søknadsfrist:

- Åpen søknadsfrist fram til 1. september 2012. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.
- Prosjektet ferdigstilles senest to år etter tilskuddsbrevets dato

EØS – regelverket. Ved tildeling av tilskudd til foretak gjelder:

Tildeling av støtten skjer i henhold til EØS – avtalens regler om bagatellmessig støtte. Reglene om bagatellmessig støtte følger av forskrift av 14. november 2008 nr 1213. I følge disse reglene kan støttemottaker ikke motta bagatellmessig støtte på mer enn til sammen 200 000 Euro (ca. 1,6 millioner kroner i 2011) fra en eller flere kilder over et tidsrom på 3 regnskapsår.

Før støtten kan komme til utbetaling må støttemottaker bekrefte overfor Sametinget at det ikke er mottatt bagatellmessig støtte fra andre kilder i utbetalingsåret eller de to foregående årene som sammen med støtte fra Sametinget i gjennomsnitt overstiger NOK 515 000. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om denne støtten. Opplysningsplikten gjelder i 3 regnskapsår fra tilbudstidspunktet.

19 Virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området)

2011	Kautokeino, hele kommunen	2030	Sør-Varanger, følgende grunnkretser:
			0101 Bugøynes
2012	Alta, følgende grunnkretser:		0102 Bugøyfjord
	0101 Stjernøy		0103 Spurvnes/Skogerøya
	0102 Seiland		0104 Neiden
	0103 Lille Lerresfjord		0402 Jakobsnes
	0104 Store Lerresfjord		0403 Ropelv
	0105 Komagfjord		0404 Jarfjord
	0106 Korsfjord		0405 Grense Jakobselv
	0107 Nyvoll		0503 Svanvik
	0108 Storekorsnes		0504 Melkefoss/Skrotnes
	0110 Kongshus		0505 Øvre Pasvik
	0201 Isnestofte	1902	Tromsø, følgende grunnkretser:
	0202 Tappeluft/Riverbukt		3301 Jøvik
	0203 Langfjordbotn		3302 Olderbakken
	0204 Talvik		3303 Lakselvbukt
	0205 Vasbotnelv		3304 Lakselvdalen
2014	Loppa, hele kommunen		3305 Sjøvassbotn
			3306 Stordal
2017	Kvalsund, hele kommunen		3307 Sjursnes
			3308 Reiervik
2018	Måsøy, følgende grunnkretser:		3309 Breivika
	0119 Snefjorden		3310 Ullsfjordmoane
	0120 Litlefjord	1913	Skånland, hele kommunen
	0121 Slåtten	1919	Gratangen, hele kommunen
	0122 Gunnarnes	1920	Lavangen, hele kommunen
	0123 Tufjord		
	0124 Ingøy		
2019	Nordkapp, følgende grunnkretser:	1925	Sørreisa, følgende grunnkretser:
	0113 Vestersida-Botnområdet		0101 Gumpedal
	0114 Nordvågnesområdet		0102 Øvre Bakkejord
	0115 Kjelvik-Helnesområdet		0103 Skøelvdal
	0117 Skuotanjarvga		0104 Smørsgård
	0118 Mannskarvik-Repvåg		0201 Storlia/Rabbås
	0119 Sværholthavøya		0207 Reinelv
	0200 Gjesvær		0208 Andsvatn
	0201 Gjesvær	1938	Lyngen, hele kommunen
	0202 Knivskjellodden	1939	Storfjord, hele kommunen
	0203 Tufjorden	1940	Kåfjord, hele kommunen
	0204 Magerøystua		
	0205 Finnvik		
	0206 Vannfjordnæringen		
	Bygda sarnes		
2020	Porsanger, hele kommunen	1943	Kvænangen, hele kommunen
2021	Karasjok, hele kommunen	1805	Narvik, følgende grunnkretser:
			0102 Herjangen
2022	Lebesby, følgende grunnkretser:		0109 Vassdal
	0103 Dyfjord		0110 Elvegården
	0104 Kifjord/Normanset/Mårøyfj.		0111 Kvandal
	0105 Torskefjord/Bekkarfjord	1849	Hamarøy, følgende grunnkretser
	0106 Lebesby		

0107	Ifjord	0116	Innhavet
0108	Friarfjord/Adamsfjord	0117	Veggfjell
0109	Laksefjordbotn/Kunes	0118	Sagvatnan
0110	Veidnesklubben/Godviknes	0119	Grensefjellene
0111	Vadasbaksæibos		
0112	Gappatvarri	1850	Tysfjord, hele kommunen
0113	Eretoaivit		
0114	Vuonjalrassa	1853	Evenes, følgende grunnkretser
		0109	Evenesmark
2023	Gamvik, hele kommunen	0110	Myrnes
		0111	Osmark
2025	Tana, hele kommunen	0114	Lenvik/Lenvikmark
		0117	Veggen
2027	Nesseby, hele kommunen		

Midler til næringsutvikling kan i tillegg til det geografiske virkeområdet ytes til:

- Samiske kulturnæringer i hele landet. For reiseliv gjelder STN-området.
- Tilleggsnæringer i reindrift.

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.12.11 kl. 19.55

Ášši/Sak PFK	007/11
Ášši/Sak SP	046/11

Sametingets budsjettbehov 2013

Arkivsaknr.
11/4618

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 149/11
Plan- og finanskomiteen	28. – 29.11.11	PFK
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 046/11

Saken påbegynt onsdag 07. desember 2011 kl. 11.35

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	26.10.11	Sámediggeráđđi/Sametingsrådet	Ášši/Sak 149/11 - Sámedikki 2013 bušeahhtadárbu/Sametingets budsjettbehov 2013

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

Innledning

Sametinget ble opprettet for sikre en likeverdig behandling av samene. Samisk språk og kultur anses som opprinnelige i Norge og har derfor samme krav på vern og utvikling som norsk språk og kultur. I de over 20 årene Sametinget har eksistert, har vi oppnådd mye. Rettsutviklingen på mange områder er i positiv utvikling. Samisk språk og kultur har fått økt status. Samiske barn har fått rett til å få undervisning i og på samisk.

Likevel har vi mange utfordringer. Rettighetene er blitt bedre, men når Sametingets handlingsrom til å følge opp disse rettighetene i praktisk politikk nesten ikke er til stede, videreføres forskjellsbehandlingen av den samiske befolkningen i Norge. Samisk språk har fått økt status, men likevel velger mange bort samisk som språk i skolen. Samisk kultur har også fått økt status, men har ikke fått ta del i de økonomiske oppfølgingene av museumsreformen og kulturloftet. Samiske barn har fått rett til undervisning i og på samisk, men har ikke tilstrekkelige læremidler i undervisningen. Spesielt utfordrende er dette i sør- og lulesamiske områder.

Sametinget representerer samene som et folk og er dets representative organ i Norge. Dette medfører at Sametinget må ha frihet til å legge premisser, utforme og forvalte samepolitikken i Norge. Samhandlingsprosedyrer mellom Stortinget, regjeringen og Sametinget skal sikre at Sametinget kan ivareta denne rollen. En særlig budsjettmessig frihet for Sametinget er nødvendig for å sikre Sametingets autoritet og initiativrett i samepolitikken. For å sikre dette er det viktig å få på plass budsjettprosedyrer og årlige budsjetttrammer som samsvarer med Sametingets rolle i samepolitikken.

Dagens system kan vanskelig sies å være innenfor de folkerettslige rammer, jf. ILO-169 artikkel 6 og FNs erklæring om urfolks rettigheter artikkel 3. Nåværende budsjettprosedyrer gir ikke Sametinget reell mulighet til å bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Status i dag er at Sametinget ikke har tilstrekkelig innflytelse i prosessene som fører fram til bevilgningene til samiske formål over statsbudsjettet. Sametinget må derfor komme i en reell forhandlingsposisjon om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet

Sametingets budsjett for 2012 er på kr 368 619 000 (eksklusive Samefolkets fond). Sammenlignet med statsbudsjettet for 2011 gir forslaget til statsbudsjettet for 2012 en økning på kr 12 912 000 til Sametinget. Herav er kr 1 000 000 øremerket av Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet til handlingsplan for samisk språk. Dermed gjenstår kr 11 912 000 til Sametingets egne prioriteringer. Sametinget må først og fremst prioritere denne økningen til lønns- og prisstigning for egen administrasjon og for institusjonene som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett. Konsekvensen av dette er at de øvrige postene, for eksempel de søkerbaserte tilskuddsordningene, ikke kan prioriteres eller får null i vekst.

Sametinget forventer at budsjettet for 2013 økes i tråd med nasjonale satsinger og at budsjettet ikke har øremerkede midler prioritert av regjeringen.

Sametingets budsjettbehov for 2013 viser behovet for økninger fra budsjettet 2012. Budsjettbehovet viser de totale behovene det samiske samfunnet har. Sametingsrådet vil foreta en nærmere prioritering av budsjettbehov for 2013 vurdert i forhold til kapasiteten i samfunnet.

Beskrivelse	(i 1000 kr)
	Behov økning 2013
Språk	23 400
Kultur	51 500
Opplæring	25 000
Helse og sosial	1 600
Arealer og miljø	7 600
Kulturminnevern	4 900
Næring	13 000
Regional utvikling	5 000
Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid	7 000
Totalt	139 000

Språk

Bevaring og utvikling av de samiske språkene er sentralt for den samiske kulturens framtid. Sametinget har som målsetting at samisk skal være et naturlig språk på alle arenaer. Samisk språk er derfor en viktig dimensjon i alle fagområder i Sametinget. Sametinget er også glad for at regjeringen

har innarbeidet mye av Sametingets arbeid og initiativ med samiske språk i sin handlingsplan for samiske språk.

Sametinget har igangsatt arbeidet med en ny språkmelding som skal være grunnlaget for Sametingets språkpolitikk på alle nivå i samfunnet. Meldingen skal etter planen være ferdig i 2012.

Sametingets arbeid med samiske språk skjer også gjennom arbeid på øvrige fagområder. Språk vil derfor synliggjøres i flere av de andre fagkapitlene i dette dokumentet.

Tospråklighetstilskudd kommuner og fylkeskommuner: 9 millioner kroner

Sametinget og Røyrvik kommune ønsker at kommunen blir innlemmet i forvaltningsområde for samisk språk fra 2013. Tospråklighetstilskuddet må da økes med 4 millioner kroner. Tidligere har tospråklighetstilskuddet kun fått økninger ved innlemmelse av nye kommuner.

For at kommunene som er i forvaltningsområdet for samisk språk skal ha mulighet til å styrke og utvikle språkarbeidet i kommunen, er det behov for en økning på 5 million kroner. Sametinget har vedtatt at det er særlig viktig å ivareta og styrke kommunene i sørsamisk og lulesamisk område.

Direkte tilskudd til språksentre: 6,4 millioner kroner

Sametingets tilskudd til de samiske språksentrene dekker i liten grad selve aktiviteten i språksentrene. Aktiviteten blir derfor dekt av søkerbaserte prosjektmidler. Dette gir svært uforutsigbar aktivitet for språksentrene og det er vanskelig å rekruttere kompetanse og ressurspersoner til språksentrene. Sametinget ønsker derfor at språksentrenes grunntilskudd økes med det dobbelte av hva de har i dag, altså 584 000 kr til hver. Samlet vil dette gi en økning på 6,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd: 2 millioner kroner

Sametinget opplever at det er en stor økning i aktivitet og fokus på samisk språk i hele landet. I 2011 var det derfor en rekordstor søkermasse under ordningen søkerbaserte tilskudd til språk. Sametinget har vært nødt til å avslå mange gode språkprosjekter, og dette er ikke en ønsket utvikling. Sametinget har derfor behov for å øke denne posten med 2 millioner kroner.

Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk: 2 millioner kroner

Sametinget har ansvaret for en betydelig del av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samisk språk og Sametinget har underveis i prosessen blitt delaktige i mange av de tiltakene som Sametinget ikke har ansvaret for. Videre har man sett at oppfølging og gjennomføring av tiltak har vært svært ressurskrevende både administrativt og økonomisk. Sametinget har i 2013 behov for 2 millioner kroner til oppfølging av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samiske språk.

Terminologi: 1 million kroner

Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder. Sametinget har i budsjettet for 2012 satt av penger til flere terminologiprojekter.

Risten.no er en samisk orddatabase. Sametinget har startet arbeidet med å utvikle denne databasen videre. Den nye nettjenesten, Risten 2, skal være et ord- og termsøkeverktøy for hele den samiske befolkningen og andre interesserte brukere med utgangspunkt i eksisterende ressurser.

Samisk talesyntese er et dataprogram som simulerer menneskelig tale. Samisk talesyntese vil blant annet være et tilleggshjelpemiddel til korrekturprogram for samiske språk, og også som skrivestøtteverktøy for dyslektikere og andre med større eller mindre skrive- og talevansker. Denne ønsker Sametinget å utvikle videre også i 2013.

I det samiske samfunnet er det viktig å samle inn og bevare tradisjonelle ord og termer, spesielt knyttet til primærnæringene. Dette er av avgjørende betydning for å bevare tradisjonelle kunnskaper i de ulike samiske samfunn. Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder.

Vi har i 2013 behov for en økning på 1 million kroner til terminologiarbeidet.

Stedsnavn: 1 million kroner

Samiske stedsnavn har stor betydning i dokumentasjon av lokalhistorie og i samisk opplæring. Sametinget har behov for økte midler til videreføring av stedsnavnprosjekter i lulesamisk og sørsamisk område, og i andre områder hvor språket står svakt. Dette arbeidet vil skje i samarbeid med språksentrene, museer, skoler og Statens kartverk. Det økte behovet i dette arbeidet vil koste 1 million kroner.

Språkprosjekter: 2 millioner kroner

Språkkonferanse

Etter språkkonferansen i 2011 har Sametinget fått tilbakemeldinger om at vi bør arrangere språkkonferanse jevnlig. Det er viktig at vi jevnlig setter av tid til å diskutere situasjonen for samiske språk, og samler miljøer og enkeltpersoner som er opptatt av samisk språk. Sametinget ønsker derfor å arrangere en språkkonferanse annen hvert år. Budsjettbehovet for språkkonferanse 2013 er kr 600 000.

Språk-kampanje

Sametinget ønsker å motivere til bruk av samisk språk, bevisstgjøre bruken av språket og styrke språkets verdi. Dette vil vi gjøre gjennom en språkkampanje, der holdninger til samisk språk og motivasjon til å bruke språket vil være sentralt. Til en slik kampanje har Sametinget behov for kr 400 000.

Språkambassadører

Sametinget ønsker større oppmerksomhet rettet mot unge brukere av samisk språk. Både for å motivere de unge til å bruke og å synliggjøre språket for de unge. Vi trenger også gode språklige forbilder for de unge. Sametinget ønsker derfor et prosjekt inspirert av de samiske veiviserne, der ungdom snakker til og med andre ungdom. Hvis 3 ambassadører lønnes i ett år som et prøveprosjekt vil behovet for 2013 være på 1 million kroner.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 65,6 millioner kroner til språk. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 23,4 millioner kroner på dette fagområdet.

Kultur

Innenfor kulturfeltet har Sametinget som målsetting å ha et levende og allsidig samisk kunst- og kulturliv. Kulturaktiviteter spiller en viktig rolle i det samiske samfunnet, også for bosettingen. Samisk kulturutøvelse er med på å skape tilhørighet, trivsel, identitet livskvalitet og kulturbaserte arbeidsplasser. Et bredt tilbud av kulturaktiviteter for og med samiske barn og unge er en viktig prioritet for Sametinget.

Sametingets kulturpolitikk og tilhørende virkemidler skaper utvikling og vekst i det samiske samfunnet. Dette viser en evaluering av Sametingets søkerbaserte virkemidler på kulturfeltet fra 2010. Midlene har gått til en rekke ulike tiltak som har skapt et bredt engasjement innen samisk kulturliv. De fleste prosjektene Sametinget støtter, kunne ikke blitt gjennomført uten disse virkemidlene. Evalueringen påpeker også at Sametingets virkemidler til kulturutvikling vil ha sysselsettingseffekter på lang sikt. Et eksempel er de samiske museene, hvor statistikkgrunnlag fra 2009 viser at det innenfor de seks samiske museene er 40 årsverk og en samlet inntektsressurs på ca. 28 million kroner.

Sametingets tilskudd utgjør forøvrig ca. 90-100 % av de samiske museenes ordinære tilskuddsgrunnlag.

Sametinget registrerer at den nasjonale satsningen på kultur gjennom kulturløftet er stor. I punkt 13 Gode vilkår for samisk kultur i Kulturløftet II fremgår det at regjeringen må ta et nasjonalt ansvar for at Sametinget har mulighet til en offensiv kulturpolitikk.

Det er gjennomført konsultasjoner om husleieordningen for nye samiske kulturbygg mellom Sametinget og Kulturdepartementet. Sametinget forholder seg til prosedyrene der.

De viktigste offentlige styringsredskapene for samfunnsformingen er lovgiving, organisering og budsjett. Innenfor kulturfeltet er organisering og budsjetttrammer mest sentralt. En forutsetning for at de samiske kulturinstitusjonene og museene skal kunne utvikles og ivareta sine oppgaver, er at de gis forutsigbare og tilfredsstillende rammebetingelser. De samiske institusjonene har fortsatt store etterslep i de økonomiske rammevilkårene sammenlignet med tilsvarende norske institusjoner. Dette gir igjen store utfordringer når det gjelder både drift, faglig utvikling, vedlikehold og kapasitet.

Manglende budsjettprosedyrer med staten har for kulturfeltet medført at Sametinget i svært liten grad har innflytelse over rammevilkårene og utviklingsmulighetene til samiske kulturinstitusjoner. Sametinget har begrensede midler til rådighet i eget budsjett på kulturfeltet, men har valgt å bevilge mer til kulturformål over Sametingets budsjetter enn hva bevilgningene fra Kulturdepartementet utgjør. I perioden 2005 - 2011 har kulturposten på Sametingets budsjett hatt en gjennomsnittlig økning på nesten 16 millioner mer hvert år i forhold til bevilgningen fra Kulturdepartementet. Eksempelvis bevilget Kulturdepartementet i 2011 67,4 millioner kroner til Sametinget til samiske formål, mens Sametinget i eget budsjett bevilget 87,5 millioner kroner til kulturformål. Dette mener vi er en rett og nødvendig prioritering. På kulturfeltet er økonomiske virkemidler det viktigste rammebetingelsen. Kulturaktiviteten er det folket selv som skal utvikle.

Institusjonsoppbygging er grunnleggende for ivaretagelse og utvikling av det samiske samfunnet. Sametinget gir direkte tilskudd til en rekke ulike kulturinstitusjoner og -organisasjoner. Disse institusjonene og -organisasjonene er viktige arenaer for å synliggjøre og utvikle samisk kultur. Dette er forholdsvis nye institusjoner, og de er fortsatt i en utviklingsfase. Dagens bevilgning dekker stort sett kun lønns- og prisstigningen.

Behov for økning i 2013

Det er behov for en generell økning i de søkerbaserte tilskuddsordningene for kultur i Sametingets budsjett. I tillegg har samiske institusjoner og organisasjoner som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett meldt inn behov for økning i budsjettet for 2012. Samlet er det et behov for økning i budsjettet på 51,5 millioner kroner på kulturfeltet.

Behovet er fordelt på følgende måte for de ulike formålene:

Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner: 10 millioner kroner

De samiske kulturhusene og kulturformidlingsinstitusjonene er virksomheter som springer ut av og fungerer i en samisk samfunnssammenheng og samisk offentlighet. Alle samfunn er i stor grad bygd opp av et sett med ulike institusjoner med de variasjoner det innebærer. Institusjonene fungerer i mange tilfeller som fyrtårn i sitt lokalsamfunn, og gir ungdom med høy kompetanse muligheten til å bosette seg i samiske områder. De samiske institusjonene er derfor helt sentrale i å oppnå sterke, fungerende og utviklende samfunn som ivaretar samisk språk, kultur og samfunnsliv. Oppbyggingen og utviklingen av samiske samfunn krever vilje og evne til å etablere og videreutvikle egne institusjoner.

I 2013 vil arbeidet med etablering av et senter i Máze som har til formål å dokumentere Alta/Kautokeino-saken og flytting av Samisk kunstnersenter (SDG) i Karasjok til nye lokaler resultere i økt behov for økonomisk støtte.

Samisk idrett: 2,5 millioner kroner

Idrett har en sentral plass i det samiske samfunnet. Det er viktig at samiske idrettsorganisasjoner skal være i stand til å organisere og legge til rette for idrettslig og fysisk aktivitet. Gjennom aktiviteter som reinkappkjøring, lassokasting og samiske landslag i fotball bidrar disse organisasjonene til styrking av samisk identitet, spesielt for samiske barn og unge. Det er også viktig at samisk ungdom skal få muligheten til å kunne delta i Arctic Winter Games (AWG) der de gjennom idrettslige og kulturelle aktiviteter får styrket samhold og samhørighet med ungdom fra andre urfolksgrupper og arktiske befolkningsgrupper.

Samiske teatre: 11 millioner kroner

Samisk teatervirksomhet er en viktig arena for opplevelse, synliggjøring og formidling av både tradisjonell og moderne samisk og kunst og kultur, og for bruk og synliggjøring av samiske språk. Barn og unges aktive deltakelse i teateraktiviteter er prioritert. Teatrene er også en viktig arbeidsplass for flere ulike kunstneriske faggrupper i samiske samfunn. Det er behov for en generell styrking av produksjon, og formidling av samisk scenekunst, herunder å sette teatrene i stand til å betjene hele det samiske bosettingsområdet, og rekruttering av skuespillere og andre teaterarbeidere. Økningen i budsjettbehovet for 2012 gjelder Beaivváš Sámi Našunálateáhter og Áarjehlsaemien Teatere. Det er også behov for midler til samisk barneteater i Tana.

Samiske museer: 15 millioner kroner

De samiske museene er viktige institusjoner i forvaltningen av den samiske kulturarven, og er arenaer for overføring av kulturarv og tradisjonell kunnskap til kommende generasjoner.

Sametinget har siden 2002 hatt forvaltningsansvaret for 6 konsoliderte samiske museer. Disse kalles også for museumssidaer. De samiske museene er museer som har samisk kulturhistorie som en del av sin virksomhet, og som ønsker å være under Sametingets forvaltning.

For å følge opp målene i grunnopplæringen, er det gjennom de nasjonale læreplanene pålagt å lære barn om samer og samisk kultur. Dette gjør at de samiske museene får stor pågang fra skoler som skal nå læreplanenes mål, og som ofte trenger grunnleggende innføring i samisk kultur. Dette krever formidlingsressurser fra de samiske museenes side.

Urfolks rett til sin spesifikke immaterielle kulturarv beskyttes først og fremst som en menneskerettighet. Dette framgår i dag av en rekke internasjonale rettskilder. I UNESCOs konvensjon om den immaterielle kulturarven ligger det at urfolk selv har rett til å forvalte, forske og formilde egen kultur. Det samiske samfunnet er først i startfasen når det gjelder arbeidet med vern av den samiske immaterielle kulturarven, og det er behov for styrking av de samiske fagmiljøene som arbeider med dokumentering, vern og lagring av samisk immateriell kulturarv.

Etableringen av Østsamisk museum er et ledd i styrkingen og utviklingen av østsamisk kultur, språk og samfunnsliv, samt det grenseoverskridende folk-til-folk samarbeidet.

Sametinget har gjennomført en behovsanalyse av de samiske museene i 2011 der behovene for de samiske museene framkommer. Behovsanalysen inneholder blant annet tall som indikerer hvilket volum de samiske museene representerer i forhold til alle museene i Norge. De samiske museenes andel i forhold til de norske museene utgjør 0,12 % av gjenstandssamlingene, 1,10 % av årsverkene, 0,37 % av besøkene og 0,81 % av inntektene. Tallene er basert på ABM-utvikling sin statistikk.

Samisk litteratur og samiske publikasjoner: 3,5 millioner kroner

Behovet for samisk litteratur og publikasjoner har økt betydelig de senere årene, særlig som et ledd i språkutviklingen og språkopplæringen for hele den samiske befolkningen, og blant barn og unge.

Møtesekretærer: Trine Guttorm Anti/Roy Amundsen

Side 366 av 428

Behovet for samisk litteratur er stort, og tilbudet er relativt lite. Dette gjelder samisk litteratur innen alle sjangere.

En innkjøpsordning for innkjøp av litteratur og joik/musikk ble etablert i 2011, og det vil være behov for en styrking av denne ordningen.

For å sikre samiske utgivelser er det viktig at vi har en samisk forlagsbransje som har kompetanse og rammevilkår til å imøtekomme de behovene det samiske samfunnet har innenfor dette feltet.

Musikk, film, samtidskunst og andre kunst- og kulturtiltak: 4,5 millioner kroner

Det er stor aktivitet innenfor samisk kunst- og kulturliv. Det er behov for å styrke samiske festivaler, tiltak for samiske barn og unge, musikkutgivelser, filmtiltak, billedkunstprosjekt, prosjekt til fremme av kirke- og trosliv og tiltak innenfor en rekke andre felt som vil være med på å styrke det samiske samfunnet innenfor kulturfeltet.

Samiske kunstneres rammevilkår: 2 millioner kroner

Gode rammevilkår for samiske kunstnere vil sikre et mangfoldig samisk kunst- og kulturliv. Det er viktig at vi har stipendordninger som er med på å styrke mulighetene for kunstnerisk egenutvikling for samiske kunstnere, og at kunstnernes organisasjoner har rammevilkår som gjør de i stand til å bistå samiske kunstnere, og ivareta deres behov.

Media: kr 3 mill

Det er behov for å styrke det samiske medietilbudet både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det må gis et medietilbud som på en god måte ivaretar de nord-, lule- og sørsamiske språkområdene. Eksempler på gode medietilbud som ivaretar de lule- og sørsamiske språkene er NuorajTv, som er samiskspråklig nett-tv for og av lulesamisk ungdom. NuorajTv planlegger å utvide sitt tilbud til sørsamisk område, noe som igjen er med på å øke språkbruken i de lule- og sørsamiske områdene.

Det vil være behov for en styrking og samordning av sørsamiske medietilbud, og i den forbindelse vil det kunne være aktuelt med etablering av et sørsamisk mediesenter.

I ”Samiske tall forteller 3” anbefales gjennomføring en ny undersøkelse om samiske medier, som undersøker i hvilken grad samer utenfor de mest sentrale områdene har et tilfredsstillende medietilbud og bruk av moderne medier blant samer. Det er behov for en ny samisk medieplan, som undersøker dagens samiske medier sitt tilbud til den samiske befolkningen, og som ser på utfordringer framover når det gjelder dagens moderne mediebilde.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 94,6 millioner kroner til kultur. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 51,5 millioner kroner på dette fagområdet.

Kunnskap

Sametingets målsetting innenfor opplæringsfeltet er at den samiske befolkningen har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å utvikle samiske samfunn.

Sametingmeldingen om opplæring og utdanning blir behandlet i plenum i november 2011. Som en oppfølging av meldingen vil sametingsrådet i løpet av 2012 utarbeide egne tiltaksplaner for samisk opplærings- og utdanningspolitikk og på grunnlag av disse legge fram budsjettforslag på Sametingets årlige budsjetter.

Sametinget vil trekke fram to områder innenfor opplæring som vil bli prioritert. Dette er samisk som andrespråk i grunnskolen og læremiddelsituasjonen både i barnehagen og grunnopplæringen.

Samiskopplæringen i grunnskolen: 1 million kroner

Et innsatsområde som sametingsmeldingen tar opp er samiskopplæring i grunnskolen, der det særlig er reist bekymring rundt samisk som andrespråk. Evaluering av Kunnskapsløftet - samisk viser at elever som har samisk som andrespråk, ikke lærer språket godt nok til å bli funksjonelt tospråklige og at det er mange utfordringer knyttet til samiskundervisningen. Dette blir underbygget av rapporten ”Samiske tall forteller 4”, som kom ut i oktober 2011. Rapporten viser at det fra 2006 har vært en nedgang i antall elever som tar samisk som andrespråk på 38 % for de tre samiske språkene til sammen, for nordsamisk som andrespråk alene er nedgangen på 40 %.

Det er viktig å sette i gang tiltak for å snu denne utviklingen. En årsak som rapporten trekker fram, er at det blir brukt feil undervisningsmodell i opplæringen. Dette er ikke noe nytt, rapporten viser til at det har vært reist sterk foreldrekritikk mot modellen for faget samisk som andrespråk allerede på 1990-tallet. Dette er dokumentert i rapporten Opplæring i samisk som andrespråk, utgitt av Sámi allaskuvla i 1998 og i evaluering av Reform 97, uten at det i praksis har ført til endring i andrespråksmodellen ved innføring av Kunnskapsløftet – samisk i 2006. Internasjonal forskning viser også at den modellen som en arbeider etter i samisk som andrespråk i Norge, ikke fører fram til at elevene blir funksjonelt tospråklige. Av forskere blir den karakterisert som en svak modell.

Sametinget har behov for økte midler til å utarbeide sterke opplæringsmodeller for faget samisk som andrespråk.

Metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehage: kr 500 000

Det er behov å avsette midler til utviklingsarbeid for metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehagen. Mange barnehager sliter med språkarbeidet og har gitt Sametinget tilbakemelding om at det er behov for metodeutvikling når det gjelder språkopplæring. Samiske barn befinner seg i barnehager i ulike geografiske områder. Områdene har ulike behov når det gjelder metoder i språkopplæringen, og det må derfor utvikles metoder for ulike språkkategorier. Med bakgrunn i dette er det behov for kr 500 000 til dette formålet i 2013.

Samiske læremidler i grunnopplæringa: 20 millioner kroner

- Sametinget har som mål at det finnes læremidler på alle fagområder og i alle fag på sør-, lule- og nordsamisk. Dette er langt fra tilfelle i dag. Mangel på samiske læremidler har vært en utfordring helt siden samisk ble innført som fag. Selv om det blir utgitt nye læremidler hvert år, er det fremdeles ikke dekning i alle fag, spesielt på lulesamisk og sørsamisk.
- Midler til læremiddelutvikling har vært tildelt på grunnlag av Strategisk plan for læremiddelutvikling 2009 – 2012. Som en oppfølging av sametingsmeldingen vil det bli utarbeidet tiltaksplan for læremiddelutviklinga fra og med 2013. Hvis en tar utgangspunkt i oppfølging av strategisk plan, viser foreløpige beregninger et totalbehov på 32 millioner kroner for at en skal få satt i gang utviklingen av de læremidlene det er behov for etter Kunnskapsløftet – samisk (se tabellen nedenfor). Det vil ikke være realistisk å sette i gang en så stor satsing på ett år, mest på grunn av mangel på menneskelige ressurser. Rapporten Tiltak for å effektivisere utvikling og produksjon av samiske læremidler viser imidlertid at det i følge Samisk forlegger og avisforening er noen samiske forlag som har bygd opp større kapasitet og kompetanse til å produsere mer læremidler enn hva det hittil har vært økonomiske rammer til.
- Det bør derfor være en økning på midler til læremiddelutvikling for grunnopplæringa på 20 millioner kroner.

Behov for midler til læremiddelutvikling i 2013:

Fag	På nordsamisk	På lulesamisk	På sørsamisk	Sum for de enkelte fag
Samisk som førstespråk	0	2 300	3 900	6 200
Samisk som andrespråk	800	2 500	2 500	5 800
Matematikk	2 100	3 950	3 950	10 000
Naturfag	6 200			6 200
RLE	0	1 000	1 000	2 000
Samfunnsfag	0	1 000	1 000	2 000
	9 100	10 750	12 350	32 200

Samisk læremiddelportal Ovttas-Aktan-Aktesne: 3,5 millioner kroner

Samisk læremiddelportal skal utvikle nettbaserte tjenester for samiske læremidler, og tilbyr tre basistjenester:

Nettportal for gjenfinning av samiske læremidler. Denne tjenesten er lansert høsten 2011, og har en redaksjon som publiserer på nettsidene.

Publiseringsverktøy for digitale læremidler. Det skal utvikles to læremiddelpiloter som lanseres i november 2012.

En samisk delingsarena på internett. Tjenesten lanseres samtidig med læremiddelpilotene.

Prosjektet avsluttes ved utgangen av 2012. Sametinget arbeider med en plan for permanent drift av portalen. Driftsløsning og finansieringsplan er ikke utarbeidet, men de årene dette har vært et prosjekt, har det kostet 3,5 millioner kroner per år. Permanent drift vurderes å beløpe seg på samme nivå.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 42 millioner kroner til kunnskap. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 25 millioner kroner på dette fagområdet.

Helse og sosial

Sametinget opplever sterkere fokus på samiske brukeres rettigheter innenfor fagfeltet helse- og sosialpolitikk. Sametingets overordnede mål er en likeverdig helse- og sosialtjeneste til samiske brukere på lik linje med den norske befolkning.

Sametinget ser at den nylig vedtatte Samhandlingsreformen stiller samiske pasienter overfor nye utfordringer når det gjelder samisk språk og kultur. Sametingets kontakt med sentrale myndigheter i denne prosessen er viktig, og det er behov for oss å avsette ressurser til dette formålet.

Regjeringen har også varslet en større gjennomgang av organisering og lover innenfor barnevernsfeltet. Dette vil stille Sametinget overfor utfordringer. Vi tar mål av oss til å være samiske barnevernsbarns talerør overfor norske myndigheter, og ser behov for en styrket implementering av urfolksrettigheter i forskrifter og utforming av tiltak på barnevernsfeltet.

Det samiske samfunn stilles også overfor utfordringer innenfor den bioteknologiske utvikling. Forvaltning og eierskap til samisk genmateriale gir oss utfordringer både politisk og kompetansemessig. Regjeringens arbeid med ny strategi for bioteknologisk utvikling er et arbeid Sametinget ser behov for å være med på. Dette handler i høyeste grad om utforming av den.

Regjeringens arbeid med rusfeltet fordrer administrative ressurser fra Sametingets side. Ivaretagelse av samiske brukeres behov og rettigheter er viktig for Sametinget, og vi må derfor delta aktivt i denne prosessen.

Sametinget har i 2013 behov for flere administrative ressurser til oppfølging av samhandlingsreformen og samiske brukere.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 4 millioner kroner til helse og sosial. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 1,6 millioner på dette fagområdet.

Arealer og miljø

Sametinget arbeider for en bærekraftig utnyttning, bevaring og forvaltning av arealer og ressurser i samiske områder.

Oppfølging av plan og bygningsloven: 3 millioner kroner

Sametingets arbeid med arealsaker handler om at samiske interesser skal ivaretas når beslutninger om arealbruk skal tas. Det forventes at Sametinget deltar aktivt i regionale og kommunale planprosesser, noe vi også har signalisert at vi vil gjøre. Som følge av nye krav i plan- og bygningsloven, forventer vi betydelig økning i dette arbeidsfeltet.

Andre arealsaker: 4,6 millioner kroner

Sametinget ser et økende press på bruken av arealene i samiske områder, blant annet gjennom energiutbygginger, vernearbeid og ressursutvinning. Sametinget har videre vært positiv til å delta mer aktivt i arbeidet med å følge opp den europeiske landskapskonvensjonen. Sametinget har forpliktelser etter konsultasjonsavtalen til å følge opp verneprosesser og store utbyggingssaker.

Sametinget kan dersom Landbruks- og matdepartementet legger ned områdestyrene få økt arbeid når det gjelder reindriftas arealbehov.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1 million kroner til areal og miljø. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7,6 millioner kroner på dette fagområdet.

Kulturminnevern

Sametinget vil verne og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon, både som en del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en samisk miljø- og ressursforvaltning.

Sametingets arbeid med kulturminnevern danner et viktig grunnlag for samisk historie og tilstedeværelse. I kulturminnearbeidet er Sametinget høringsinstans i plansaker og større utbygginger. I forbindelse med disse registreres en stor mengde samiske kulturminner. Sametinget ønsker også å delta i ulike prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet.

Det samiske kulturminnevernet, herunder samisk bygningsvern, har de siste årene hatt en stadig økende saksmengde. Dette samtidig som ressursene i praksis ikke har blitt økt siden 1999. Dette er Sametingets største utfordring på kulturminnefeltet.

Med dagens situasjon har ansatte i kulturvernteamet kontakter opp mot 134 kommuner, 8 fylkeskommuner, 3 arkeologiske regionmuseer, de samiske museene og andre museer i området. I tillegg er det flere andre lokale, regionale og statlige aktører som alle ønsker å få med Sametinget på relevante områder. Dette dekkes av til sammen 11,5 årsverk. Fylkeskommunene i det samme området har betydelig større ressurser i kulturminnearbeidet.

Møtesekretærer: Trine Guttorm Anti/Roy Amundsen

Side 370 av 428

Verst er situasjonen i bygningsvernet hvor 1 stilling skal dekke behovet for samisk bygningsvern i hele Norge. Dette dekker ikke dagens behov. Videre er det sannsynlig at det pågående bygningsvernprosjektet vil innebære et økt trykk for restaureringer av samiske bygninger, og dermed også behov for faglig veiledning og detaljregistrering.

Sametinget mener at større personalmessige ressurser i det samiske kulturminnevernet vil komme både kommuner, fylkeskommuner og den enkelte tiltakshaver til gode. Hvis Sametinget har muligheten til å være mer i forkant i planprosessene, kan eventuelle konflikter lettere unngås. Det samiske folket må også ha reell rett til å forvalte og fortolke sin egen historie. Samisk kulturminnevern bidrar til dette.

Til samisk kulturminneforvaltning er det behov for minst to nye stillinger fra 2013, og en ny stilling til samisk bygningsvern. Dette har en kostnadsramme på 2,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd til samisk kulturminnevern: 1 million kroner

Sametinget har startet et prosjekt i 2011 med registrering av samiske automatisk freda bygninger. Dette vil med stor sannsynlighet lede til en økt interesse for restaurering av samiske bygninger og et økt trykk på virkemiddelordningen for tilskudd til samisk kulturminnevern.

Sametinget opplever at det ikke er nok tid til oppfølging av søknader som har fått tilsagn over søkeordningen og at man dermed får en veldig spredt rapportering over bruken av midlene. Sametinget har behov for ett årsverk for å kunne formidle og følge opp de søkerbaserte tilskuddene til samisk kulturminnevern.

Virkemiddelordningen bør utvides gradvis framover, i første omgang med en million kroner i 2013 for å kunne dekke de mest akutte behovene til bygningsvern. I dag er det avsatt 50 % til saksbehandling av søkeordningen for kulturminnevern. Utover dette bør det tilføres midler for en halv stilling for å få et samlet årsverk til behandling og oppfølging av tiltak som fått tilsagn over ordningen.

Prosjekter innen kulturminnevern: 1,5 millioner kroner

Sametinget ser et stort behov for å igangsette prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet. Dette er viktige prosjekter Sametinget ikke kan følge opp innenfor dagens rammer.

Mortensnes/Varangerhalvøya kulturminneområde

Mortensnesutvalget forbereder en bred presentasjon av Mortensnes i arbeidet med å få området på den tentative verdensarvlista. Utvalget avslutter sitt arbeid i løpet av 2012. I 2013 vil det være behov for en bedre registrering av noen av områdene på Varangerhalvøya som pekes ut.

Ved siden av en egenfinansiering i 2013 kan det være aktuelt å be om et samarbeid med Finnmarkseiendommen for registreringer i utpekte områder utenom nasjonalparken. I dette arbeidet har Sametinget behov for minst kr 200 000.

Sametinget vil arbeide for at drift og formidling av Mortensnes kulturminneområde får en permanent ordning.

Samisk i Askeladden

For Sametinget er det en selvfølge at samiske kulturminner skal beskrives og formidles også på samisk. Arbeidet med å få inn samisk språk i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden er godt i gang og Sametinget har utarbeidet en ordliste for bruk i databasen. Riksantikvaren har uttalt at Sametinget må utarbeide retningslinjer for bruken, og samordne utviklingen av den samiske delen av

databasen. I første omgang er det tenkt at nordsamisk skal bli inkorporert i Askeladden. I en videre utvikling bør også flere samiske språk inn i databasen.

I 2013 har Sametinget behov for en halv stilling med samisk språkkompetanse for å videreføre arbeidet med samisk i Askeladden.

Out of the Ice - Sápmi

I forbindelse med at isbreer smelter, dukker det opp løse kulturminner langs kanten av disse. Tidligere funn langs brekantene kan tyde på at det har vært jakt på villrein ved og på breene. Sametinget er kjent med at det i Nordland er gjort funn av samiske kulturminner ved breene. Det er viktig at vi kan få tolket dette med utgangspunkt i kilder til og kunnskap om samisk forhistorie og historie.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Samiske kulturspor i trær

Samiske kulturminner i form av kulturspor i trær er en kulturminnetype som det har vært lite fokusert på i Norge, også fra Sametinget som kulturminnemyndighet. Det har kanskje sin bakgrunn i at kjennskapen til denne typen kulturminner har vært dårlig og derfor ikke blitt satt fokus på dette verken i forskning eller forvaltning. Utfordringer når det gjelder forekomst av kulturspor i trær er først og fremst at skogen og dermed kultursporene etter hvert blir borte, enten gjennom naturlige årsaker, men også på grunn av det moderne skogbruket og andre arealkrevende næringer.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 2,5 millioner kroner til kulturminnevern. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 4,9 millioner kroner på dette fagområdet.

Næring

Sametinget ønsker et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametinget har høsten 2011 vedtatt en egen næringspolitisk melding. Meldingen legger opp til en dreining av næringspolitikken i Sametinget. Endring i næringspolitikken innebærer en større vektlegging av lokalsamfunnsutvikling, nyskaping, kompetansehevede tiltak og entreprenørskap. Innenfor primærnæringene skal bedring av rammebetingelsene prioriteres. Prosjekter, forretningsideer og næringstiltak skal aktivt bygge opp konkurransekraften i samisk næringsliv. Meldingen innebærer også større vektlegging av et tettere samarbeid med kommuner, FoU-institusjoner og merinnflytelse på den sentrale næringspolitikken i landet.

Strategiene i meldingen skal følges opp i de årlige budsjettene. Bruken av virkemidler vil være et viktig verktøy for å følge opp innsatsområdene i meldingen.

For å følge opp meldingen skal Sametinget sette i gang et prosjekt med å videreutvikle reiselivet i samiske områder. Forprosjektet er ikke ferdig, men foreløpige anslag tyder på at Sametinget må sette av rundt kr 1 mill pr år i en treårs periode til et hovedprosjekt. Gjennom verdiskapingsprogrammet for næringskombinasjoner og samisk reiseliv har vi avdekket et behov for en større satsing på samisk reiseliv. Det er behov for kompetanseheving innenfor blant annet salg, markedsføring og økonomi, nettverksdannelser og tettere samarbeid med det øvrige reiselivet i landet. Vi ser også et stort behov i å utvikle etiske standarder for reiseliv i nord og ha en samisk profil i reiselivssatsingen. Et av delmålene i Sametingets melding er å satse på opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus.

I næringsmeldingen er det lagt opp til at det skal satses mer på samiske kulturnæringer. Potensialet for å skape flere arbeidsplasser innen kulturnæringer er til stede. Det er imidlertid større utfordringer med å lykkes med dette i tynt befolkede områder enn i større tettsteder. Blant annet er kundegrunnlaget en stor utfordring i distriktene. Innenfor kulturnæringer er det behov for kompetanse innen entreprenørskap, samarbeid og nettverk. I 2013 vil merbehovet være kr 1 mill.

Næringsstrukturen i de samiske områdene er preget av stor andel offentlig sysselsatte og en større andel sysselsatt i primærnæringene. Det er derfor behov for å styrke satsingen på næringsutvikling i privat sektor for å gjøre næringsstrukturen mer robust og mindre ensidig. Samtidig er det en utfordring å skape arbeidsplasser som er attraktive for ungdom og kvinner med høyere utdanning. For å få flere til å etablere og utvikle egen virksomhet er det behov for et entreprenørskapsprogram som spesielt retter seg mot kvinner. Videre er det behov for et program for etablereropplæring og -oppfølging som er tilpasset samiske områder og som kan gå på samisk. I 2013 vil det være behov for kr 1 mill til gjennomføring av entreprenørskapsprogram og etablereropplæring/-oppfølging.

I 2013 er det behov for å følge opp kommuner som har søkt om å komme inn under virkeområdet for Sametingets midler til næringsutvikling. Fem kommuner har søkt. Disse er Balsfjord, Karlsøy, Nordreisa, Skjervøy og Salangen. Sametingsrådet vil gi tilbakemelding om disse skal inn. Resultatet av å ta opp kommuner under virkeområdet er at virkemidlene må økes med 2 million kroner pr kommune, totalt 10 millioner kroner for de fem kommunene.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 37,6 millioner kroner til næring. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 13 millioner kroner på dette fagområdet.

Regionalutvikling

Sametinget ønsker et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Sametinget har inngått samarbeidsavtaler med fylkeskommunene fra Hedmark og nordover. Gjennom samarbeidsavtalene avtales det ansvaret regionale myndigheter har når det gjelder samisk kultur, språk, miljø, nærings- og samfunnsutvikling.

Sametinget har i dag begrenset økonomi og administrative ressurser til å følge opp satsningene i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Samtidig kan en mer målrettet bruk av samarbeid være med på å styrke og synliggjøre samisk språk, kultur og samfunnsliv. Sametinget har derfor satt i gang arbeidet med å revidere samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Det er ønskelig med mer målrettede avtaler fra begge parter side.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 3,7 millioner kroner til regionalutvikling. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 5 millioner kroner på dette fagområdet.

Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Sametinget arbeider for at urfolk skal bestemme over egen utvikling og ha mulighet til å ivareta egne interesser internasjonalt.

Sametinget har oppgaver vi ønsker å utføre på den internasjonale arena, samtidig som det er forventninger til Sametingets deltakelse og engasjement. Dette gjelder det internasjonale arbeidet som vedrører urfolk i ulike sammenhenger, som FN, EU, Arktisk råd og Barentssamarbeidet. Regjeringens satsing i nordområdene fordrer også økt aktivitet og oppfølging fra Sametingets side. Videre har Sametinget ambisjoner om å bidra på den internasjonale arenaen spesielt når det gjelder de utfordringene som særlig urfolk står overfor ved fremtidige klimaendringer.

En økning i driftsmidler er nødvendig for at Sametinget skal kunne ha et handlingsrom for selv å kunne prioritere ressursbruken, og for at Sametinget skal kunne realisere de oppgaver som følger av konvensjoner som norske myndigheter har undertegnet vedrørende urfolks deltakelse i prosesser som berører dem.

Sametinget har begrensede midler til rådighet i eget budsjett på det internasjonale området. Sametinget har blant annet påtatt seg å finansiere driften av urfolkskontoret under Barentssamarbeidet i Russland.

Sametinget har i dag en rammeavtale med Utenriksdepartementet. Denne har en ramme på 1 million kroner. Vi forventer at Utenriksdepartementet realiserer at midlene overføres gjennom 50-post slik at det ikke er nødvendig med en rammeavtale for bidrag til Sametingets internasjonale engasjement. Det er også behov for at denne tildelingen øker som følge av økt internasjonalt engasjement fra Sametingets side. Det har vært liten eller ingen endring i Sametingets ramme for internasjonalt arbeid de siste årene.

Norge rapporterer jevnlig til CERD (FN's rasediskrimineringskomité) og CERD utarbeider anbefalinger på hvordan Norge best mulig kan følge opp i forhold til diskrimineringsloven. Sametinget har utarbeidet egne rapporter på hvordan ulike tiltak blir fulgt opp overfor samene. Dette er ressurskrevende prosesser. Det er behov for å forbedre rutiner og prosesser knyttet til tilbakemeldinger og rapportering mellom Sametinget og regjeringen ved Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). Det er behov for ekstra ressurser for å optimalisere dette arbeidet og inkludere så store deler av det samiske samfunnet som mulig.

Det er planlagt en ny internasjonal melding i 2012.

I 2013 vil Sametinget ha behov for en økning på 2 millioner kroner for å følge opp vårt internasjonale engasjement.

Alta 2013

I 2014 skal FN arrangere Verdens urfolkskonferanse i New York. For at urfolk og deres respektive stater skal være best mulig forberedt for verdenskonferansen, ønsker Sametinget å invitere urfolk til en forberedende konferanse i Alta i 2013.

Selve gjennomføringen av den forberedende konferansen i Alta er beregnet å koste 5 millioner kroner for Sametinget.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1,2 millioner kroner til samisk samarbeid og internasjonalt arbeid. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7 millioner kroner på dette fagområdet.

Plan- og finanskomiteens innstilling

Innledning

Saken Sametingets budsjettbehov 2013 skal synliggjøre ressursbehovene på Sametinget i 2013, og til en viss grad også i det samiske samfunnet, i forhold til budsjettet for 2012. Overføringene fra staten til Sametinget blir gitt for å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Forslag

Forslag 1

Forslag fra *Norske samers riksforbund (NSR)* Aili Keskitalo, Ann-Mari Thomassen, Jarle Jonassen og Rolf Johansen

Tilleggsforslag

Nytt avsnitt under Arealer og Miljø, etter underavsnittet andre arealsaker

Domstolsadministrasjonen: 3 millioner kroner

Det er et stort behov for å styrke overføringene til Finnmarkskommisjonen for å styrke grunnlaget for å oppfylle mandatet som kommisjonen er gitt. Bakgrunnen er at det hersker stor usikkerhet omkring det arbeid som Finnmarkskommisjonen skal gjennomføre, blant annet i forhold til sjøsamiske rettigheter og forholdet til andre samiske rettighetshavere. Kommisjonen må prioritere å informere om mandatet og arbeidet som de forestår. Kommisjonen må også ha tilstrekkelig ressurser til at arbeidet kan gjennomføres uten unødvendige forsinkelser.

Midlene som gis Domstolsadministrasjonen må øremerkes Finnmarkskommisjonen. Primært bør det arbeides for at Finnmarkskommisjonen blir en egen post på statsbudsjettet. Kommisjonen har i 2013 behov for en økning på 3 millioner.

Både Justisdepartementet og Stortingets justiskomite må nå ta ansvar for å sikre forsvarlig behandling av disse viktige spørsmålene.

Oppfølging av arbeidet med å sikre samiske rettigheter til marine rettigheter: 3 millioner kroner

Sametinget har behov for ressurser til å følge opp arbeidet med å sikre samiske rettigheter til marine ressurser. Prinsippet om anerkjenning av historisk rett og deltakelse i fiskeriforvaltning skal følges opp både nasjonalt og internasjonalt. Sametinget anslår budsjettbehovet for 2013 til 3 millioner kr.

Forslag fra *Framsrittspartiet (FrP)* Arthur Tørfoss

Forslag 2

Sametingsrådets forslag til innstilling utgår i sin helhet og erstattes med følgende:

Det siteres fra rådets forslag innstilling:

”Nåværende budsjettprosedyrer gir ikke Sametinget reell mulighet til å bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Status i dag er at Sametinget ikke har tilstrekkelig innflytelse i prosessene som fører fram til bevilgningene til samiske formål over statsbudsjettet. Sametinget må derfor komme i en reell forhandlingsposisjon om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet”.

Sametinget er fundamentalt uenig med rådets oppfatning. Det er ikke Sametingets oppgave å ”bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling.”

Samer er også nordmenn, og deltar i samfunnet på lik linje med øvrige norske borgere, med de samme rettigheter til utdanning, arbeid og helsetjenester, og samme mulighet for kulturaktiviteter og sosiale møteplasser. Alle borgere av landet har stemmerett til sine respektive kommunestyre, fylkesting og til Stortinget. Dette er folkevalgte organer som i stor grad ivaretar rammevilkårene for det norske folks økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling.

På denne bakgrunn ser ikke Sametinget behov for ytterligere styrking av Sametingets innflytelse og økonomi.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

NSR ber om at plenum godkjenner at første del av forslaget til NSR i plan- og finanskomiteen omgjøres til en merknad. I tillegg endres også andre setning i første avsnitt til:

Bakgrunnen er at det hersker stor usikkerhet i befolkningen omkring det arbeid som Finnmarkskommisjonen skal gjennomføre, blant annet i forhold til sjøsamiske rettigheter og forholdet til andre samiske rettighetshavere.

Arbeiderpartiet støtter denne merknaden.

Sametingets plenum godtar endringen.

Merknad fra NSRs sametingsgruppe og APs sametingsgruppe

Domstolsadministrasjonen: 3 millioner kroner

Det er et stort behov for å styrke overføringene til Finnmarkskommisjonen for å styrke grunnlaget for å oppfylle mandatet som kommisjonen er gitt. Bakgrunnen er at det hersker stor usikkerhet i befolkningen omkring det arbeid som Finnmarkskommisjonen skal gjennomføre, blant annet i forhold til sjøsamiske rettigheter og forholdet til andre samiske rettighetshavere. Kommisjonen må prioritere å informere om mandatet og arbeidet som de forestår. Kommisjonen må også ha tilstrekkelig ressurser til at arbeidet kan gjennomføres uten unødvendige forsinkelser.

Midlene som gis Domstolsadministrasjonen må øremerkes Finnmarkskommisjonen. Primært bør det arbeides for at Finnmarkskommisjonen blir en egen post på statsbudsjettet. Kommisjonen har i 2013 behov for en økning på 3 millioner.

Både Justisdepartementet og Stortingets justiskomite må nå ta ansvar for å sikre forsvarlig behandling av disse viktige spørsmålene.

III Votering

Av 39 representanter var 30 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 2 ble forkastet med 27 stemmer. 3 stemte for.
- Forslag 1 ble vedtatt med 27 stemmer mot 3 stemmer.
- Komiteens tilrådning ble vedtatt med 27 stemmer mot 3 stemmer.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Aili Keskitalo, saksordfører	Sten Erling Jønsson
		Ragnhild Melleby Aslaksen
		Trond Are Anti
	Aili Keskitalo	
2	Arthur Tørfoss	
3	Geir Tommy Pedersen	Ronny Wilhelmsen
		Willy Ørnebakk
	Geir Tommy Pedersen	
4	Ragnhild Melleby Aslaksen	Trond Are Anti
		Geir Tommy Pedersen
		Aili Keskitalo
	Ragnhild Melleby Aslaksen	
	Aili Keskitalo, til forretningsorden	
5	Rolf Arthur Johansen	Willy Ørnebakk
		Geir Tommy Pedersen
	Rolf Arthur Johansen	
6	Anders Somby jr.	Geir Tommy Pedersen
		Aili Keskitalo
	Anders Somby jr.	
7	Marit Kirsten Anti Gaup	
8	Jarle Jonassen	
9	Olaf Eliassen	
10	Willy Ørnebakk	
11	Láilá Susanne Vars	
12	Vibeke Larsen	
13	Aili Keskitalo, saksordfører	
14	Geir Tommy Pedersen	
15	Willy Ørnebakk, til forretningsorden	
16	Aili Keskitalo, saksordfører	
17	Rolf Arthur Johansen, til forretningsorden	

VI Sametingets vedtak

Innledning

Sametinget ble opprettet for sikre en likeverdig behandling av samene. Samisk språk og kultur anses som opprinnelige i Norge og har derfor samme krav på vern og utvikling som norsk språk og kultur. I de over 20 årene Sametinget har eksistert, har vi oppnådd mye. Rettsutviklingen på mange områder er i positiv utvikling. Samisk språk og kultur har fått økt status. Samiske barn har fått rett til å få undervisning i og på samisk.

Likevel har vi mange utfordringer. Rettighetene er blitt bedre, men når Sametingets handlingsrom til å følge opp disse rettighetene i praktisk politikk nesten ikke er til stede, videreføres forskjellsbehandlingen av den samiske befolkningen i Norge. Samisk språk har fått økt status, men likevel velger mange bort samisk som språk i skolen. Samisk kultur har også fått økt status, men har ikke fått ta del i de økonomiske oppfølgingene av museumsreformen og kulturloftet. Samiske barn har fått rett til undervisning i og på samisk, men har ikke tilstrekkelige læremidler i undervisningen. Spesielt utfordrende er dette i sør- og lulesamiske områder.

Sametinget representerer samene som et folk og er dets representative organ i Norge. Dette medfører at Sametinget må ha frihet til å legge premisser, utforme og forvalte samepolitikken i Norge. Samhandlingsprosedyrer mellom Stortinget, regjeringen og Sametinget skal sikre at Sametinget kan ivareta denne rollen. En særlig budsjettmessig frihet for Sametinget er nødvendig for å sikre Sametingets autoritet og initiativrett i samepolitikken. For å sikre dette er det viktig å få på plass budsjettprosedyrer og årlige budsjetttrammer som samsvarer med Sametingets rolle i samepolitikken.

Dagens system kan vanskelig sies å være innenfor de folkerettslige rammer, jf. ILO-169 artikkel 6 og FN's erklæring om urfolks rettigheter artikkel 3. Nåværende budsjettprosedyrer gir ikke Sametinget reell mulighet til å bestemme over det samiske folkets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Status i dag er at Sametinget ikke har tilstrekkelig innflytelse i prosessene som fører fram til bevilgningene til samiske formål over statsbudsjettet. Sametinget må derfor komme i en reell forhandlingsposisjon om de overordnede økonomiske rammene for sin virksomhet

Sametingets budsjett for 2012 er på kr 368 619 000 (eksklusive Samefolkets fond). Sammenlignet med statsbudsjettet for 2011 gir forslaget til statsbudsjettet for 2012 en økning på kr 12 912 000 til Sametinget. Herav er kr 1 000 000 øremerket av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet til handlingsplan for samisk språk. Dermed gjenstår kr 11 912 000 til Sametingets egne prioriteringer. Sametinget må først og fremst prioritere denne økningen til lønns- og prisstigning for egen administrasjon og for institusjonene som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett. Konsekvensen av dette er at de øvrige postene, for eksempel de søkerbaserte tilskuddsordningene, ikke kan prioriteres eller får null i vekst.

Sametinget forventer at budsjettet for 2013 økes i tråd med nasjonale satsinger og at budsjettet ikke har øremerkede midler prioritert av regjeringen.

Sametingets budsjettbehov for 2013 viser behovet for økninger fra budsjettet 2012. Budsjettbehovet viser de totale behovene det samiske samfunnet har. Sametingsrådet vil foreta en nærmere prioritering av budsjettbehov for 2013 vurdert i forhold til kapasiteten i samfunnet.

	(i 1000 kr)
Beskrivelse	Behov økning 2013
Språk	23 400
Kultur	51 500
Opplæring	25 000
Helse og sosial	1 600
Arealer og miljø	7 600
Kulturminnevern	4 900
Næring	13 000
Regional utvikling	5 000
Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid	7 000
Totalt	139 000

Språk

Bevaring og utvikling av de samiske språkene er sentralt for den samiske kulturens framtid. Sametinget har som målsetting at samisk skal være et naturlig språk på alle arenaer. Samisk språk er derfor en viktig dimensjon i alle fagområder i Sametinget. Sametinget er også glad for at regjeringen har innarbeidet mye av Sametingets arbeid og initiativ med samiske språk i sin handlingsplan for samiske språk.

Sametinget har igangsatt arbeidet med en ny språkmelding som skal være grunnlaget for Sametingets språkpolitikk på alle nivå i samfunnet. Meldingen skal etter planen være ferdig i 2012.

Sametingets arbeid med samiske språk skjer også gjennom arbeid på øvrige fagområder. Språk vil derfor synliggjøres i flere av de andre fagkapitlene i dette dokumentet.

Tospråklighetstilskudd kommuner og fylkeskommuner: 9 millioner kroner

Sametinget og Røyrvik kommune ønsker at kommunen blir innlemmet i forvaltningsområde for samisk språk fra 2013. Tospråklighetstilskuddet må da økes med 4 millioner kroner. Tidligere har tospråklighetstilskuddet kun fått økninger ved innlemmelse av nye kommuner.

For at kommunene som er i forvaltningsområdet for samisk språk skal ha mulighet til å styrke og utvikle språkarbeidet i kommunen, er det behov for en økning på 5 million kroner. Sametinget har vedtatt at det er særlig viktig å ivareta og styrke kommunene i sørsamisk og lulesamisk område.

Direkte tilskudd til språksentre: 6,4 millioner kroner

Sametingets tilskudd til de samiske språksentrene dekker i liten grad selve aktiviteten i språksentrene. Aktiviteten blir derfor dekt av søkerbaserte prosjektmidler. Dette gir svært uforutsigbar aktivitet for språksentrene og det er vanskelig å rekruttere kompetanse og ressurspersoner til språksentrene. Sametinget ønsker derfor at språksentrenes grunntilskudd økes med det dobbelte av hva de har i dag, altså 584 000 kr til hver. Samlet vil dette gi en økning på 6,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd: 2 millioner kroner

Sametinget opplever at det er en stor økning i aktivitet og fokus på samisk språk i hele landet. I 2011 var det derfor en rekordstor søkermasse under ordningen søkerbaserte tilskudd til språk. Sametinget har vært nødt til å avslå mange gode språkprosjekter, og dette er ikke en ønsket utvikling. Sametinget har derfor behov for å øke denne posten med 2 millioner kroner.

Oppfølging av Regjeringens handlingsplan for samiske språk: 2 millioner kroner

Sametinget har ansvaret for en betydelig del av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samisk språk og Sametinget har underveis i prosessen blitt delaktige i mange av de tiltakene som Sametinget ikke har ansvaret for. Videre har man sett at oppfølging og gjennomføring av tiltak har vært svært ressurskrevende både administrativt og økonomisk. Sametinget har i 2013 behov for 2 millioner kroner til oppfølging av tiltakene i Regjeringens handlingsplan for samiske språk.

Terminologi: 1 million kroner

Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder. Sametinget har i budsjettet for 2012 satt av penger til flere terminologiprojekter.

Risten.no er en samisk orddatabase. Sametinget har startet arbeidet med å utvikle denne databasen videre. Den nye nettjenesten, Risten 2, skal være et ord- og termsøkeverktøy for hele den samiske befolkningen og andre interesserte brukere med utgangspunkt i eksisterende ressurser.

Samisk talesyntese er et dataprogram som simulerer menneskelig tale. Samisk talesyntese vil blant annet være et tilleggshjelpemiddel til korrekturprogram for samiske språk, og også som skrive støtteverktøy for dyslektikere og andre med større eller mindre skrive- og talevansker. Denne ønsker Sametinget å utvikle videre også i 2013.

I det samiske samfunnet er det viktig å samle inn og bevare tradisjonelle ord og termer, spesielt knyttet til primærnæringene. Dette er av avgjørende betydning for å bevare tradisjonelle kunnskaper i de ulike samiske samfunn. Terminologiarbeidet må styrkes i alle samiske språkområder.

Vi har i 2013 behov for en økning på 1 million kroner til terminologiarbeidet.

Stedsnavn: 1 million kroner

Samiske stedsnavn har stor betydning i dokumentasjon av lokalhistorie og i samisk opplæring. Sametinget har behov for økte midler til videreføring av stedsnavnprosjekter i lulesamisk og sørsamisk område, og i andre områder hvor språket står svakt. Dette arbeidet vil skje i samarbeid med språksentrene, museer, skoler og Statens kartverk. Det økte behovet i dette arbeidet vil koste 1 million kroner.

Språkprosjekter: 2 millioner kroner

Språkkonferanse

Etter språkkonferansen i 2011 har Sametinget fått tilbakemeldinger om at vi bør arrangere språkkonferanse jevnlig. Det er viktig at vi jevnlig setter av tid til å diskutere situasjonen for samiske språk, og samler miljøer og enkeltpersoner som er opptatt av samisk språk. Sametinget ønsker derfor å arrangere en språkkonferanse annen hvert år. Budsjettbehovet for språkkonferanse 2013 er kr 600 000.

Språk-kampanje

Sametinget ønsker å motivere til bruk av samisk språk, bevisstgjøre bruken av språket og styrke språkets verdi. Dette vil vi gjøre gjennom en språkkampanje, der holdninger til samisk språk og motivasjon til å bruke språket vil være sentralt. Til en slik kampanje har Sametinget behov for kr 400 000.

Språkambassadører

Sametinget ønsker større oppmerksomhet rettet mot unge brukere av samisk språk. Både for å motivere de unge til å bruke og å synliggjøre språket for de unge. Vi trenger også gode språklige forbilder for de unge. Sametinget ønsker derfor et prosjekt inspirert av de samiske veiviserne, der ungdom snakker til og med andre ungdom. Hvis 3 ambassadører lønnes i ett år som et prøveprosjekt vil behovet for 2013 være på 1 million kroner.

Møtesekretærer: Trine Guttorm Anti/Roy Amundsen

Side 380 av 428

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 65,6 millioner kroner til språk. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 23,4 millioner kroner på dette fagområdet.

Kultur

Innenfor kulturfeltet har Sametinget som målsetting å ha et levende og allsidig samisk kunst- og kulturliv. Kulturaktiviteter spiller en viktig rolle i det samiske samfunnet, også for bosettingen. Samisk kulturutøvelse er med på å skape tilhørighet, trivsel, identitet livskvalitet og kulturbaserte arbeidsplasser. Et bredt tilbud av kulturaktiviteter for og med samiske barn og unge er en viktig prioritet for Sametinget.

Sametingets kulturpolitikk og tilhørende virkemidler skaper utvikling og vekst i det samiske samfunnet. Dette viser en evaluering av Sametingets søkerbaserte virkemidler på kulturfeltet fra 2010. Midlene har gått til en rekke ulike tiltak som har skapt et bredt engasjement innen samisk kulturliv. De fleste prosjektene Sametinget støtter, kunne ikke blitt gjennomført uten disse virkemidlene. Evalueringen påpeker også at Sametingets virkemidler til kulturutvikling vil ha sysselsettingseffekter på lang sikt. Et eksempel er de samiske museene, hvor statistikkgrunnlag fra 2009 viser at det innenfor de seks samiske museene er 40 årsverk og en samlet inntektsressurs på ca. 28 million kroner. Sametingets tilskudd utgjør forøvrig ca. 90-100 % av de samiske museenes ordinære tilskuddsgrunnlag.

Sametinget registrerer at den nasjonale satsningen på kultur gjennom kulturløftet er stor. I punkt 13 Gode vilkår for samisk kultur i Kulturløftet II fremgår det at regjeringen må ta et nasjonalt ansvar for at Sametinget har mulighet til en offensiv kulturpolitikk.

Det er gjennomført konsultasjoner om husleieordningen for nye samiske kulturbygg mellom Sametinget og Kulturdepartementet. Sametinget forholder seg til prosedyrene der.

De viktigste offentlige styringsredskapene for samfunnsformingen er lovgiving, organisering og budsjett. Innenfor kulturfeltet er organisering og budsjetttrammer mest sentralt. En forutsetning for at de samiske kulturinstitusjonene og museene skal kunne utvikles og ivareta sine oppgaver, er at de gis forutsigbare og tilfredsstillende rammebetingelser. De samiske institusjonene har fortsatt store etterslep i de økonomiske rammevilkårene sammenlignet med tilsvarende norske institusjoner. Dette gir igjen store utfordringer når det gjelder både drift, faglig utvikling, vedlikehold og kapasitet.

Manglende budsjettprosedyrer med staten har for kulturfeltet medført at Sametinget i svært liten grad har innflytelse over rammevilkårene og utviklingsmulighetene til samiske kulturinstitusjoner. Sametinget har begrensede midler til rådighet i eget budsjett på kulturfeltet, men har valgt å bevilge mer til kulturformål over Sametingets budsjetter enn hva bevilgningene fra Kulturdepartementet utgjør. I perioden 2005 - 2011 har kulturposten på Sametingets budsjett hatt en gjennomsnittlig økning på nesten 16 millioner mer hvert år i forhold til bevilgningen fra Kulturdepartementet. Eksempelvis bevilget Kulturdepartementet i 2011 67,4 millioner kroner til Sametinget til samiske formål, mens Sametinget i eget budsjett bevilget 87,5 millioner kroner til kulturformål. Dette mener vi er en rett og nødvendig prioritering. På kulturfeltet er økonomiske virkemidler det viktigste rammebetingelsen. Kulturaktiviteten er det folket selv som skal utvikle.

Institusjonsoppbygging er grunnleggende for ivaretagelse og utvikling av det samiske samfunnet. Sametinget gir direkte tilskudd til en rekke ulike kulturinstitusjoner og -organisasjoner. Disse institusjonene og -organisasjonene er viktige arenaer for å synliggjøre og utvikle samisk kultur. Dette er forholdsvis nye institusjoner, og de er fortsatt i en utviklingsfase. Dagens bevilgning dekker stort sett kun lønns- og prisstigningen.

Behov for økning i 2013

Det er behov for en generell økning i de søkerbaserte tilskuddsordningene for kultur i Sametingets budsjett. I tillegg har samiske institusjoner og organisasjoner som får direkte tilskudd over Sametingets budsjett meldt inn behov for økning i budsjettet for 2012. Samlet er det et behov for økning i budsjettet på 51,5 millioner kroner på kulturfeltet.

Behovet er fordelt på følgende måte for de ulike formålene:

Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner: 10 millioner kroner

De samiske kulturhusene og kulturformidlingsinstitusjonene er virksomheter som springer ut av og fungerer i en samisk samfunnssammenheng og samisk offentlighet. Alle samfunn er i stor grad bygd opp av et sett med ulike institusjoner med de variasjoner det innebærer. Institusjonene fungerer i mange tilfeller som fyrårn i sitt lokalsamfunn, og gir ungdom med høy kompetanse muligheten til å bosette seg i samiske områder. De samiske institusjonene er derfor helt sentrale i å oppnå sterke, fungerende og utviklende samfunn som ivaretar samisk språk, kultur og samfunnsliv. Oppbyggingen og utviklingen av samiske samfunn krever vilje og evne til å etablere og videreutvikle egne institusjoner.

I 2013 vil arbeidet med etablering av et senter i Máze som har til formål å dokumentere Alta/Kautokeino-saken og flytting av Samisk kunstnersenter (SDG) i Karasjok til nye lokaler resultere i økt behov for økonomisk støtte.

Samisk idrett: 2,5 millioner kroner

Idrett har en sentral plass i det samiske samfunnet. Det er viktig at samiske idrettsorganisasjoner skal være i stand til å organisere og legge til rette for idrettslig og fysisk aktivitet. Gjennom aktiviteter som reinkappkjøring, lassokasting og samiske landslag i fotball bidrar disse organisasjonene til styrking av samisk identitet, spesielt for samiske barn og unge. Det er også viktig at samisk ungdom skal få muligheten til å kunne delta i Arctic Winter Games (AWG) der de gjennom idrettslige og kulturelle aktiviteter får styrket samhold og samhørighet med ungdom fra andre urfolksgrupper og arktiske befolkningsgrupper.

Samiske teatre: 11 millioner kroner

Samisk teatervirksomhet er en viktig arena for opplevelse, synliggjøring og formidling av både tradisjonell og moderne samisk og kunst og kultur, og for bruk og synliggjøring av samiske språk. Barn og unges aktive deltakelse i teateraktiviteter er prioritert. Teatrene er også en viktig arbeidsplass for flere ulike kunstneriske faggrupper i samiske samfunn. Det er behov for en generell styrking av produksjon, og formidling av samisk scenekunst, herunder å sette teatrene i stand til å betjene hele det samiske bosettingsområdet, og rekruttering av skuespillere og andre teaterarbeidere. Økningen i budsjettbehovet for 2012 gjelder Beaivváš Sámi Našunálateáhter og Áarjehlsaemien Teatere. Det er også behov for midler til samisk barneteater i Tana.

Samiske museer: 15 millioner kroner

De samiske museene er viktige institusjoner i forvaltningen av den samiske kulturarven, og er arenaer for overføring av kulturarv og tradisjonell kunnskap til kommende generasjoner.

Sametinget har siden 2002 hatt forvaltningsansvaret for 6 konsoliderte samiske museer. Disse kalles også for museumssidaer. De samiske museene er museer som har samisk kulturhistorie som en del av sin virksomhet, og som ønsker å være under Sametingets forvaltning.

For å følge opp målene i grunnopplæringen, er det gjennom de nasjonale læreplanene pålagt å lære barn om samer og samisk kultur. Dette gjør at de samiske museene får stor pågang fra skoler som skal nå læreplanenes mål, og som ofte trenger grunnleggende innføring i samisk kultur. Dette krever formidlingsressurser fra de samiske museenes side.

Urfolks rett til sin spesifikke immaterielle kulturarv beskyttes først og fremst som en menneskerettighet. Dette framgår i dag av en rekke internasjonale rettskilder. I UNESCOs konvensjon om den immaterielle kulturarven ligger det at urfolk selv har rett til å forvalte, forske og formidle egen kultur. Det samiske samfunnet er først i startfasen når det gjelder arbeidet med vern av den samiske immaterielle kulturarven, og det er behov for styrking av de samiske fagmiljøene som arbeider med dokumentering, vern og lagring av samisk immateriell kulturarv.

Etableringen av Østsamisk museum er et ledd i styrkingen og utviklingen av østsamisk kultur, språk og samfunnsliv, samt det grenseoverskridende folk-til-folk samarbeidet.

Sametinget har gjennomført en behovsanalyse av de samiske museene i 2011 der behovene for de samiske museene framkommer. Behovsanalysen inneholder blant annet tall som indikerer hvilket volum de samiske museene representerer i forhold til alle museene i Norge. De samiske museenes andel i forhold til de norske museene utgjør 0,12 % av gjenstandssamlingene, 1,10 % av årsverkene, 0,37 % av besøkene og 0,81 % av inntektene. Tallene er basert på ABM-utvikling sin statistikk.

Samisk litteratur og samiske publikasjoner: 3,5 millioner kroner

Behovet for samisk litteratur og publikasjoner har økt betydelig de senere årene, særlig som et ledd i språkutviklingen og språkoppleringen for hele den samiske befolkningen, og blant barn og unge. Behovet for samisk litteratur er stort, og tilbudet er relativt lite. Dette gjelder samisk litteratur innen alle sjangere.

En innkjøpsordning for innkjøp av litteratur og joik/musikk ble etablert i 2011, og det vil være behov for en styrking av denne ordningen.

For å sikre samiske utgivelser er det viktig at vi har en samisk forlagsbransje som har kompetanse og rammevilkår til å imøtekomme de behovene det samiske samfunnet har innenfor dette feltet.

Musikk, film, samtidskunst og andre kunst- og kulturtiltak: 4,5 millioner kroner

Det er stor aktivitet innenfor samisk kunst- og kulturliv. Det er behov for å styrke samiske festivaler, tiltak for samiske barn og unge, musikkutgivelser, filmtiltak, billedkunstprosjekt, prosjekt til fremme av kirke- og trosliv og tiltak innenfor en rekke andre felt som vil være med på å styrke det samiske samfunnet innenfor kulturfeltet.

Samiske kunstneres rammevilkår: 2 millioner kroner

Gode rammevilkår for samiske kunstnere vil sikre et mangfoldig samisk kunst- og kulturliv. Det er viktig at vi har stipendordninger som er med på å styrke mulighetene for kunstnerisk egenutvikling for samiske kunstnere, og at kunstnerens organisasjoner har rammevilkår som gjør de i stand til å bistå samiske kunstnere, og ivareta deres behov.

Media: kr 3 mill

Det er behov for å styrke det samiske medietilbudet både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det må gis et medietilbud som på en god måte ivaretar de nord-, lule- og sørsamiske språkområdene. Eksempler på gode medietilbud som ivaretar de lule- og sørsamiske språkene er NuorajTv, som er samiskspråklig nett-tv for og av lulesamisk ungdom. NuorajTv planlegger å utvide sitt tilbud til sørsamisk område, noe som igjen er med på å øke språkbruken i de lule- og sørsamiske områdene.

Det vil være behov for en styrking og samordning av sørsamiske medietilbud, og i den forbindelse vil det kunne være aktuelt med etablering av et sørsamisk mediesenter.

I ”Samiske tall forteller 3” anbefales gjennomføring en ny undersøkelse om samiske medier, som undersøker i hvilken grad samer utenfor de mest sentrale områdene har et tilfredsstillende medietilbud og bruk av moderne medier blant samer. Det er behov for en ny samisk medieplan, som undersøker dagens samiske medier sitt tilbud til den samiske befolkningen, og som ser på utfordringer framover når det gjelder dagens moderne mediebilde.

Møtesekretærer: Trine Guttorm Anti/Roy Amundsen

Side 383 av 428

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 94,6 millioner kroner til kultur. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 51,5 millioner kroner på dette fagområdet.

Kunnskap

Sametingets målsetting innenfor opplæringsfeltet er at den samiske befolkningen har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å utvikle samiske samfunn.

Sametingmeldingen om opplæring og utdanning blir behandlet i plenum i november 2011. Som en oppfølging av meldingen vil sametingsrådet i løpet av 2012 utarbeide egne tiltaksplaner for samisk opplærings- og utdanningspolitikk og på grunnlag av disse legge fram budsjettforslag på Sametingets årlige budsjetter.

Sametinget vil trekke fram to områder innenfor opplæring som vil bli prioritert. Dette er samisk som andrespråk i grunnskolen og læremiddelsituasjonen både i barnehagen og grunnopplæringen.

Samiskopplæringen i grunnskolen: 1 million kroner

Et innsatsområde som sametingsmeldingen tar opp er samiskopplæring i grunnskolen, der det særlig er reist bekymring rundt samisk som andrespråk. Evaluering av Kunnskapsløftet - samisk viser at elever som har samisk som andrespråk, ikke lærer språket godt nok til å bli funksjonelt tospråklige og at det er mange utfordringer knyttet til samiskundervisningen. Dette blir underbygget av rapporten "Samiske tall forteller 4", som kom ut i oktober 2011. Rapporten viser at det fra 2006 har vært en nedgang i antall elever som tar samisk som andrespråk på 38 % for de tre samiske språkene til sammen, for nordsamisk som andrespråk alene er nedgangen på 40 %.

Det er viktig å sette i gang tiltak for å snu denne utviklingen. En årsak som rapporten trekker fram, er at det blir brukt feil undervisningsmodell i opplæringen. Dette er ikke noe nytt, rapporten viser til at det har vært reist sterk foreldrekritikk mot modellen for faget samisk som andrespråk allerede på 1990-tallet. Dette er dokumentert i rapporten Opplæring i samisk som andrespråk, utgitt av Sámi allaskuvla i 1998 og i evaluering av Reform 97, uten at det i praksis har ført til endring i andrespråksmodellen ved innføring av Kunnskapsløftet – samisk i 2006. Internasjonal forskning viser også at den modellen som en arbeider etter i samisk som andrespråk i Norge, ikke fører fram til at elevene blir funksjonelt tospråklige. Av forskere blir den karakterisert som en svak modell.

Sametinget har behov for økte midler til å utarbeide sterke opplæringsmodeller for faget samisk som andrespråk.

Metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehage: kr 500 000

Det er behov å avsette midler til utviklingsarbeid for metodeutvikling for samisk språkopplæring og kulturformidling i barnehagen. Mange barnehager sliter med språkarbeidet og har gitt Sametinget tilbakemelding om at det er behov for metodeutvikling når det gjelder språkopplæring. Samiske barn befinner seg i barnehager i ulike geografiske områder. Områdene har ulike behov når det gjelder metoder i språkopplæringen, og det må derfor utvikles metoder for ulike språkkategorier. Med bakgrunn i dette er det behov for kr 500 000 til dette formålet i 2013.

Samiske læremidler i grunnopplæringa: 20 millioner kroner

- Sametinget har som mål at det finnes læremidler på alle fagområder og i alle fag på sør-, lule- og nordsamisk. Dette er langt fra tilfelle i dag. Mangel på samiske læremidler har vært en utfordring helt siden samisk ble innført som fag. Selv om det blir utgitt nye læremidler hvert år, er det fremdeles ikke dekning i alle fag, spesielt på lulesamisk og sørsamisk.

- Midler til læremiddelutvikling har vært tildelt på grunnlag av Strategisk plan for læremiddelutvikling 2009 – 2012. Som en oppfølging av sametingsmeldingen vil det bli utarbeidet tiltaksplan for læremiddelutviklinga fra og med 2013. Hvis en tar utgangspunkt i oppfølging av strategisk plan, viser foreløpige beregninger et totalbehov på 32 millioner kroner for at en skal få satt i gang utviklingen av de læremidlene det er behov for etter Kunnskapsløftet – samisk (se tabellen nedenfor). Det vil ikke være realistisk å sette i gang en så stor satsing på ett år, mest på grunn av mangel på menneskelige ressurser. Rapporten Tiltak for å effektivisere utvikling og produksjon av samiske læremidler viser imidlertid at det i følge Samisk forlegger og avisforening er noen samiske forlag som har bygd opp større kapasitet og kompetanse til å produsere mer læremidler enn hva det hittil har vært økonomiske rammer til.
- Det bør derfor være en økning på midler til læremiddelutvikling for grunnopplæringa på 20 millioner kroner.

Behov for midler til læremiddelutvikling i 2013:

• Fag	• På nordsamisk	• På lulesamisk	• På sørsamisk	• Sum for de enkelte fag
• Samisk som førstespråk	• 0	• 2 300	• 3 900	• 6 200
• Samisk som andrespråk	• 800	• 2 500	• 2 500	• 5 800
• Matematikk	• 2 100	• 3 950	• 3 950	• 10 000
• Naturfag	• 6 200	•	•	• 6 200
• RLE	• 0	• 1 000	• 1 000	• 2 000
• Samfunnsfag	• 0	• 1 000	• 1 000	• 2 000
•	• 9 100	• 10 750	• 12 350	• 32 200

Samisk læremiddelportal Ovttas-Aktan-Aktesne: 3,5 millioner kroner

Samisk læremiddelportal skal utvikle nettbaserte tjenester for samiske læremidler, og tilbyr tre basistjenester:

Nettportal for gjenfinning av samiske læremidler. Denne tjenesten er lansert høsten 2011, og har en redaksjon som publiserer på nettsidene.

Publiseringsverktøy for digitale læremidler. Det skal utvikles to læremiddelpiloter som lanseres i november 2012.

En samisk delingsarena på internett. Tjenesten lanseres samtidig med læremiddelpilotene.

Prosjektet avsluttes ved utgangen av 2012. Sametinget arbeider med en plan for permanent drift av portalen. Driftsløsning og finansieringsplan er ikke utarbeidet, men de årene dette har vært et prosjekt, har det kostet 3,5 millioner kroner per år. Permanent drift vurderes å beløpe seg på samme nivå.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 42 millioner kroner til kunnskap. I 2013 har Sametinget behov for en økning på kr 25 millioner kroner på dette fagområdet.

Helse og sosial

Sametinget opplever sterkere fokus på samiske brukeres rettigheter innenfor fagfeltet helse- og sosialpolitikk. Sametingets overordnede mål er en likeverdig helse- og sosialtjeneste til samiske brukere på lik linje med den norske befolkning.

Sametinget ser at den nylig vedtatte Samhandlingsreformen stiller samiske pasienter overfor nye utfordringer når det gjelder samisk språk og kultur. Sametingets kontakt med sentrale myndigheter i denne prosessen er viktig, og det er behov for oss å avsette ressurser til dette formålet.

Regjeringen har også varslet en større gjennomgang av organisering og lover innenfor barnevernsfeltet. Dette vil stille Sametinget overfor utfordringer. Vi tar mål av oss til å være samiske barnevernsbarns talerør overfor norske myndigheter, og ser behov for en styrket implementering av urfolksrettigheter i forskrifter og utforming av tiltak på barnevernsfeltet.

Det samiske samfunn stilles også overfor utfordringer innenfor den bioteknologiske utvikling. Forvaltning og eierskap til samisk genmateriale gir oss utfordringer både politisk og kompetansemessig. Regjeringens arbeid med ny strategi for bioteknologisk utvikling er et arbeid Sametinget ser behov for å være med på. Dette handler i høyeste grad om utforming av den.

Regjeringens arbeid med rusfeltet fordrer administrative ressurser fra Sametingets side. Ivaretagelse av samiske brukeres behov og rettigheter er viktig for Sametinget, og vi må derfor delta aktivt i denne prosessen.

Sametinget har i 2013 behov for flere administrative ressurser til oppfølging av samhandlingsreformen og samiske brukere.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 4 millioner kroner til helse og sosial. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 1,6 millioner på dette fagområdet.

Arealer og miljø

Sametinget arbeider for en bærekraftig utnyttning, bevaring og forvaltning av arealer og ressurser i samiske områder.

Oppfølging av plan og bygningsloven: 3 millioner kroner

Sametingets arbeid med arealsaker handler om at samiske interesser skal ivaretas når beslutninger om arealbruk skal tas. Det forventes at Sametinget deltar aktivt i regionale og kommunale planprosesser, noe vi også har signalisert at vi vil gjøre. Som følge av nye krav i plan- og bygningsloven, forventer vi betydelig økning i dette arbeidsfeltet.

Andre arealsaker: 7,6 millioner kroner

Sametinget ser et økende press på bruken av arealene i samiske områder, blant annet gjennom energiutbygginger, vernearbeid og ressursutvinning. Sametinget har videre vært positiv til å delta mer aktivt i arbeidet med å følge opp den europeiske landskapskonvensjonen. Sametinget har forpliktelser etter konsultasjonsavtalen til å følge opp verneprosesser og store utbyggingssaker.

Sametinget kan dersom Landbruks- og matdepartementet legger ned områdestyrene få økt arbeid når det gjelder reindriftas arealbehov.

Oppfølging av arbeidet med å sikre samisekm rettigheter til marine rettigheter: 3 millioner.

Sametinget har behov for ressurser til å følge opp arbeidet med å sikre samiske rettigheter til marine ressurser. Prinsippet om anerkjenning av historisk rett og deltakelse i fiskeriforvaltning skal følges opp både nasjonalt og internasjonalt. Sametinget anslår budsjettbehovet for 2013 til 3 millioner kr.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1 million kroner til areal og miljø. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7,6 millioner kroner på dette fagområdet.

Kulturminnevern

Sametinget vil verne og synliggjøre samiske kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon, både som en del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en samisk miljø- og ressursforvaltning.

Sametingets arbeid med kulturminnevern danner et viktig grunnlag for samisk historie og tilstedeværelse. I kulturminnearbeidet er Sametinget høringsinstans i plansaker og større utbygginger. I forbindelse med disse registreres en stor mengde samiske kulturminner. Sametinget ønsker også å delta i ulike prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet.

Det samiske kulturminnevernet, herunder samisk bygningsvern, har de siste årene hatt en stadig økende saksmengde. Dette samtidig som ressursene i praksis ikke har blitt økt siden 1999. Dette er Sametingets største utfordring på kulturminnefeltet.

Med dagens situasjon har ansatte i kulturvernteamet kontakter opp mot 134 kommuner, 8 fylkeskommuner, 3 arkeologiske regionmuseer, de samiske museene og andre museer i området. I tillegg er det flere andre lokale, regionale og statlige aktører som alle ønsker å få med Sametinget på relevante områder. Dette dekkes av til sammen 11,5 årsverk. Fylkeskommunene i det samme området har betydelig større ressurser i kulturminnearbeidet.

Verst er situasjonen i bygningsvernet hvor 1 stilling skal dekke behovet for samisk bygningsvern i hele Norge. Dette dekker ikke dagens behov. Videre er det sannsynlig at det pågående bygningsvernprosjektet vil innebære et økt trykk for restaureringer av samiske bygninger, og dermed også behov for faglig veiledning og detaljregistrering.

Sametinget mener at større personalmessige ressurser i det samiske kulturminnevernet vil komme både kommuner, fylkeskommuner og den enkelte tiltakshaver til gode. Hvis Sametinget har muligheten til å være mer i forkant i planprosessene, kan eventuelle konflikter lettere unngås. Det samiske folket må også ha reell rett til å forvalte og fortolke sin egen historie. Samisk kulturminnevern bidrar til dette.

Til samisk kulturminneforvaltning er det behov for minst to nye stillinger fra 2013, og en ny stilling til samisk bygningsvern. Dette har en kostnadsramme på 2,4 millioner kroner.

Søkerbaserte tilskudd til samisk kulturminnevern: 1 million kroner

Sametinget har startet et prosjekt i 2011 med registrering av samiske automatisk freda bygninger. Dette vil med stor sannsynlighet lede til en økt interesse for restaurering av samiske bygninger og et økt trykk på virkemiddelordningen for tilskudd til samisk kulturminnevernet.

Sametinget opplever at det ikke er nok tid til oppfølging av søknader som har fått tilsagn over søkeordningen og at man dermed får en veldig spredt rapportering over bruken av midlene. Sametinget har behov for ett årsverk for å kunne formidle og følge opp de søkerbaserte tilskuddene til samisk kulturminnevern.

Virkemiddelordningen bør utvides gradvis framover, i første omgang med en million kroner i 2013 for å kunne dekke de mest akutte behovene til bygningsvern. I dag er det avsatt 50 % til saksbehandling av søkeordningen for kulturminnevern. Utover dette bør det tilføres midler for en

halv stilling for å få et samlet årsverk til behandling og oppfølging av tiltak som fått tilsagn over ordningen.

Prosjekter innen kulturminnevern: 1,5 millioner kroner

Sametinget ser et stort behov for å igangsette prosjekter som er relevante for den faglige utviklinga av det samiske kulturminnevernet. Dette er viktige prosjekter Sametinget ikke kan følge opp innenfor dagens rammer.

Mortensnes/Varangerhalvøya kulturminneområde

Mortensnesutvalget forbereder en bred presentasjon av Mortensnes i arbeidet med å få området på den tentative verdensarvlista. Utvalget avslutter sitt arbeid i løpet av 2012. I 2013 vil det være behov for en bedre registrering av noen av områdene på Varangerhalvøya som pekes ut.

Ved siden av en egenfinansiering i 2013 kan det være aktuelt å be om et samarbeid med Finnmarkseiendommen for registreringer i utpekte områder utenom nasjonalparken. I dette arbeidet har Sametinget behov for minst kr 200 000.

Sametinget vil arbeide for at drift og formidling av Mortensnes kulturminneområde får en permanent ordning.

Samisk i Askeladden

For Sametinget er det en selvfølge at samiske kulturminner skal beskrives og formidles også på samisk. Arbeidet med å få inn samisk språk i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden er godt i gang og Sametinget har utarbeidet en ordliste for bruk i databasen. Riksantikvaren har uttalt at Sametinget må utarbeide retningslinjer for bruken, og samordne utviklingen av den samiske delen av databasen. I første omgang er det tenkt at nordsamisk skal bli inkorporert i Askeladden. I en videre utvikling bør også flere samiske språk inn i databasen.

I 2013 har Sametinget behov for en halv stilling med samisk språkkompetanse for å videreføre arbeidet med samisk i Askeladden.

Out of the Ice - Sápmi

I forbindelse med at isbreer smelter, dukker det opp løse kulturminner langs kanten av disse. Tidligere funn langs brekantene kan tyde på at det har vært jakt på villrein ved og på breene. Sametinget er kjent med at det i Nordland er gjort funn av samiske kulturminner ved breene. Det er viktig at vi kan få tolket dette med utgangspunkt i kilder til og kunnskap om samisk forhistorie og historie.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Samiske kulturspor i trær

Samiske kulturminner i form av kulturspor i trær er en kulturminnetype som det har vært lite fokusert på i Norge, også fra Sametinget som kulturminnemyndighet. Det har kanskje sin bakgrunn i at kjennskapen til denne typen kulturminner har vært dårlig og derfor ikke blitt satt fokus på dette verken i forskning eller forvaltning. utfordringer når det gjelder forekomst av kulturspor i trær er først og fremst at skogen og dermed kultursporene etter hvert blir borte, enten gjennom naturlige årsaker, men også på grunn av det moderne skogbruket og andre arealkrevende næringer.

Dette vil totalt utgjøre et behov på en halv fagstilling.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 2,5 millioner kroner til kulturminnevern. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 4,9 millioner kroner på dette fagområdet.

Næring

Sametinget ønsker et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø, og danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo.

Sametinget har høsten 2011 vedtatt en egen næringspolitisk melding. Meldingen legger opp til en dreining av næringspolitikken i Sametinget. Endring i næringspolitikken innebærer en større vektlegging av lokalsamfunnsutvikling, nyskaping, kompetansehevende tiltak og entreprenørskap. Innenfor primærnæringene skal bedring av rammebetingelsene prioriteres. Prosjekter, forretningsideer og nærings tiltak skal aktivt bygge opp konkurransekraften i samisk næringsliv. Meldingen innebærer også større vektlegging av et tettere samarbeid med kommuner, FoU-institusjoner og merinnflytelse på den sentrale næringspolitikken i landet.

Strategiene i meldingen skal følges opp i de årlige budsjettene. Bruken av virkemidler vil være et viktig verktøy for å følge opp innsatsområdene i meldingen.

For å følge opp meldingen skal Sametinget sette i gang et prosjekt med å videreutvikle reiselivet i samiske områder. Forprosjektet er ikke ferdig, men foreløpige anslag tyder på at Sametinget må sette av rundt kr 1 mill pr år i en treårs periode til et hovedprosjekt. Gjennom verdiskapingsprogrammet for næringskombinasjoner og samisk reiseliv har vi avdekket et behov for en større satsing på samisk reiseliv. Det er behov for kompetanseheving innenfor blant annet salg, markedsføring og økonomi, nettverksdannelser og tettere samarbeid med det øvrige reiselivet i landet. Vi ser også et stort behov i å utvikle etiske standarder for reiseliv i nord og ha en samisk profil i reiselivssatsingen. Et av delmålene i Sametingets melding er å satse på opplevelsesturisme der ekthet og troverdighet er i fokus.

I næringsmeldingen er det lagt opp til at det skal satses mer på samiske kulturnæringer. Potensialet for å skape flere arbeidsplasser innen kulturnæringer er til stede. Det er imidlertid større utfordringer med å lykkes med dette i tynt befolkede områder enn i større tettsteder. Blant annet er kundegrunnlaget en stor utfordring i distriktene. Innenfor kulturnæringer er det behov for kompetanse innen entreprenørskap, samarbeid og nettverk. I 2013 vil merbehovet være kr 1 mill.

Næringsstrukturen i de samiske områdene er preget av stor andel offentlig sysselsatte og en større andel sysselsatt i primærnæringene. Det er derfor behov for å styrke satsingen på næringsutvikling i privat sektor for å gjøre næringsstrukturen mer robust og mindre ensidig. Samtidig er det en utfordring å skape arbeidsplasser som er attraktive for ungdom og kvinner med høyere utdanning. For å få flere til å etablere og utvikle egen virksomhet er det behov for et entreprenørskapsprogram som spesielt retter seg mot kvinner. Videre er det behov for et program for etablereropplæring og -oppfølging som er tilpasset samiske områder og som kan gå på samisk. I 2013 vil det være behov for kr 1 mill til gjennomføring av entreprenørskapsprogram og etablereropplæring/-oppfølging.

I 2013 er det behov for å følge opp kommuner som har søkt om å komme inn under virkeområdet for Sametingets midler til næringsutvikling. Fem kommuner har søkt. Disse er Balsfjord, Karlsøy, Nordreisa, Skjervøy og Salangen. Sametingsrådet vil gi tilbakemelding om disse skal inn. Resultatet av å ta opp kommuner under virkeområdet er at virkemidlene må økes med 2 millioner kroner pr kommune, totalt 10 millioner kroner for de fem kommunene.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 37,6 millioner kroner til næring. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 13 millioner kroner på dette fagområdet.

Regionalutvikling

Sametinget ønsker et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Sametinget har inngått samarbeidsavtaler med fylkeskommunene fra Hedmark og nordover. Gjennom samarbeidsavtalene avtales det ansvaret regionale myndigheter har når det gjelder samisk kultur, språk, miljø, nærings- og samfunnsutvikling.

Sametinget har i dag begrenset økonomi og administrative ressurser til å følge opp satsningene i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Samtidig kan en mer målrettet bruk av samarbeid være med på å styrke og synliggjøre samisk språk, kultur og samfunnsliv. Sametinget har derfor satt i gang arbeidet med å revidere samarbeidsavtalene med fylkeskommunene. Det er ønskelig med mer målrettede avtaler fra begge parter side.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 3,7 millioner kroner til regionalutvikling. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 5 millioner kroner på dette fagområdet.

Samisk samarbeid og internasjonalt arbeid

Sametinget arbeider for at urfolk skal bestemme over egen utvikling og ha mulighet til å ivareta egne interesser internasjonalt.

Sametinget har oppgaver vi ønsker å utføre på den internasjonale arena, samtidig som det er forventninger til Sametingets deltakelse og engasjement. Dette gjelder det internasjonale arbeidet som vedrører urfolk i ulike sammenhenger, som FN, EU, Arktisk råd og Barentssamarbeidet. Regjeringens satsing i nordområdene fordrer også økt aktivitet og oppfølging fra Sametingets side. Videre har Sametinget ambisjoner om å bidra på den internasjonale arenaen spesielt når det gjelder de utfordringene som særlig urfolk står overfor ved fremtidige klimaendringer.

En økning i driftsmidler er nødvendig for at Sametinget skal kunne ha et handlingsrom for selv å kunne prioritere ressursbruken, og for at Sametinget skal kunne realisere de oppgaver som følger av konvensjoner som norske myndigheter har undertegnet vedrørende urfolks deltakelse i prosesser som berører dem.

Sametinget har begrensede midler til rådighet i eget budsjett på det internasjonale området. Sametinget har blant annet påtatt seg å finansiere driften av urfolkskontoret under Barentssamarbeidet i Russland.

Sametinget har i dag en rammeavtale med Utenriksdepartementet. Denne har en ramme på 1 million kroner. Vi forventer at Utenriksdepartementet realiserer at midlene overføres gjennom 50-post slik at det ikke er nødvendig med en rammeavtale for bidrag til Sametingets internasjonale engasjement. Det er også behov for at denne tildelingen øker som følge av økt internasjonalt engasjement fra Sametingets side. Det har vært liten eller ingen endring i Sametingets ramme for internasjonalt arbeid de siste årene.

Norge rapporterer jevnlig til CERD (FN's rasediskrimineringskomité) og CERD utarbeider anbefalinger på hvordan Norge best mulig kan følge opp i forhold til diskrimineringsloven. Sametinget har utarbeidet egne rapporter på hvordan ulike tiltak blir fulgt opp overfor samene. Dette er ressurskrevende prosesser. Det er behov for å forbedre rutiner og prosesser knyttet til tilbakemeldinger og rapportering mellom Sametinget og regjeringen ved Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). Det er behov for ekstra ressurser for å optimalisere dette arbeidet og inkludere så store deler av det samiske samfunnet som mulig.

Det er planlagt en ny internasjonal melding i 2012.

I 2013 vil Sametinget ha behov for en økning på 2 millioner kroner for å følge opp vårt internasjonale engasjement.

Alta 2013

I 2014 skal FN arrangere Verdens urfolkskonferanse i New York. For at urfolk og deres respektive stater skal være best mulig forberedt for verdenskonferansen, ønsker Sametinget å invitere urfolk til en forberedende konferanse i Alta i 2013.

Selve gjennomføringen av den forberedende konferansen i Alta er beregnet å koste 5 millioner kroner for Sametinget.

Oppsummering

I budsjett 2012 har Sametinget avsatt 1,2 millioner kroner til samisk samarbeid og internasjonalt arbeid. I 2013 har Sametinget behov for en økning på 7 millioner kroner på dette fagområdet.

Behandlingen av saken ble avsluttet 02.12.2011 kl. 12.30.

Ášši/Sak NKK	007/11
Ášši/Sak SP	047/11

Godkjenning av næringsavtalen i duodji 2012

Arkivsaknr.
11/2818

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 142/11
Nærings- og kulturkomiteen	28. – 29.11.11	NKK
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 047/11

Saken påbegynt 01.12.11 kl 15.10 – 15.20

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	26.10.11	Sámediggeráđđi/Sametingsrådet	Ášši/Sak 142/11 Duoji 2012 ealáhusšiehtadus – dohkkeheapmi/Godkjenning av næringsavtalen i duodji 2012
2	15.09.2011		Næringsavtale for duodji 1. januar – 31. desember 2012
3	15.09.2011		Duodjealáhusšiehtadus áigodahkii ođđajagimánu 1. b. – juovlamánu 31. b. 2012
4	15.09.2011	Duojáriid ealáhussearvi og Sámiid duodji	Endret krav
5	15.08.2011		Duoj ealáhusšiehtadus; gáibáduš 2012 jahkál
6	19.08.2011	Sametinget	Næringsavtale for duodji - Sametingets første tilbud av 19.08.2011
7	10.08.2011	Duojáriid ealáhussearvi og Sámiid duodji	Næringsavtale for duodji Krav 2012
8	29.03.2005 19.03.2007		Hovedavtale for duodjinæringsen

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

Sametinget godkjenner den inngåtte avtalen av 15.09. 2011 mellom Sámiid duodji og Duojáriid ealáhussearvi og Sametinget. Sametinget gir fullmakt til Sametingsrådet å gi nærmere retningslinjer for de ulike ordningene utover det som fremkommer i Sametingets budsjett for 2012.

Plenum delegerer til Sametingsrådet å foreta mindre endringer i hovedavtalen for duodjinæringsen.

Nærings- og kulturkomiteens innstilling Komiteens tilrådning

Innledning

Sametinget underskrev en hovedavtale for duodjinæringen den 29. mars 2005 med Landsorganisasjonen Sámiid duodji og Duojáriid eláhussearvi. På denne bakgrunnen forhandler Sametinget årlige næringsavtaler med duodjiorganisasjonene som Sametinget skal godkjenne.

Komiteen behandler avtalen inngått den 15. 09. 2011.

Forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet (AP) Heidi P. Greiner Haaker, Margit Eli Oskal Anti, Inger Jørstad og Inga-Lill Sundset, Norske samers riksforbund (NSR) Geir Tommy Pedersen, Mathis Nilsen Eira og Randi A. Skum, Norske samers riksforbund/ Samefolkets parti Gunn-Britt Retter, Árja Olaf Eliassen, Flyttsamelista (FSL) Per A. Bahr og Fremskrittspartiet (Frp) Aud Marthinsen:

Nytt siste avsnitt til Sametingsrådets forslag til innstilling:

Plenum delegerer til Sametingsrådet å foreta endringer i hovedavtalen for duodjinæringen i forhold til vurderingen av fagutvalgets sammensetting. Ved større organisatoriske endringer må saken fremmes for plenum.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig sametingsrådets forslag til innstilling.

III Votering

Av 39 representanter var 34 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
- Komiteens tilrådning ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Randi A. Skum, saksordfører	
2	Inger Jørstad	
	Randi A. Skum	

VI Sametingets vedtak

Sametinget godkjenner den inngåtte avtalen av 15.09. 2011 mellom Sámiid duodji og Duojáriid ealáhussearvi og Sametinget. Sametinget gir fullmakt til Sametingsrådet å gi nærmere retningslinjer for de ulike ordningene utover det som fremkommer i Sametingets budsjett for 2012.

Plenum delegerer til Sametingsrådet å foreta endringer i hovedavtalen for duodjinæringen i forhold til vurderingen av fagutvalgets sammensetting. Ved større organisatoriske endringer må saken fremmes for plenum.

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.12.11 kl. 15.20

Originalspråk: Norsk

Ášši/Sak OOUK	006/11
Ášši/Sak SP	048/11

Kunstneravtalen 2012

Arkivsaknr.
11/2535

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 139/11
Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen	28. – 29.11.11	OOUK
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 048/11

Saken påbegynt 01.12.11 kl. 15.20

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	26.10. 2011	Sámediggeráddi/Sametingsrådet	Ášši/Sak 139/11 Dáiddáršiehtadus 2012/Kunstneravtalen 2012
2	18.04. 2011	Sámi Dáiddárráddi/Samisk kunstnerråd	Gáibádus 2012 dáiddáršiehtadussii/Krav til kunstnerforhandlingene 2012
3	15.08. 2011	Sámediggi/Sametinget	Sámedikki fáladat/Sametingets tilbud
4	23.08. 2011		Protokoll – Kunstneravtale 2012 m/vedlegg

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

Sametinget godkjenner den inngåtte avtalen for kunstneravtale 2012 mellom Samisk kunstnerråd og Sametinget av 23.08. 2011.

Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteens innstilling

Innledning

Sametingsrådet underskrev en hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner ved Samisk kunstnerråd 19. august 2004. Den første kunstneravtalen trådte i kraft i 2005. Kunstneravtalen for 2012 ble inngått 23.08. 2011.

Merknader

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet (Frp) Hans Eriksen, fremmet følgende merknad:

Dette medlemmet mener kulturlivet i større grad både kan og bør finansiere seg selv. Kulturlivet bør i større grad utvikles og anses som egen næring, hvor publikums begeistring i stor grad vil være

avgjørende for hvilke kunstformer som overlever. Det er ingen politisk oppgave å avgjøre hva som er gode kulturuttrykk for eksempel gjennom offentlig støtte, men der det offentlige bruker penger på kulturtiltak, er det viktig at pengene kommer folk flest til gode.

Kultur skaper ofte relasjoner mellom mennesker og utvikler sterke individer. Kultur kan være en faktor til vekst. Folk blir stadig mer bevisste sitt kulturelle forbruk, og omsetningen i kulturnæringene vokser mer enn andre næringer. Reiseliv er en av mange næringer som kan relateres til kultur, og som bidrar til stedsutvikling. Det er viktig at det satses slik at kultur kan bli en faktor til vekst. Kulturlivet bør derfor betraktes som en selvstendig næring der man kan involvere frivillig arbeid så vel som profesjonelt engasjement. Det er en forutsetning for vekst innenfor kultursektoren at det satses på samhandling mellom frivillig sektor og profesjonelle aktører. Dette vil på sikt gi de mest varige ringvirkningene både for kulturen og for samfunnet for øvrig.

Dette medlemmet ser det som viktig og berikende for Norge å opprettholde samisk språk, kultur og tradisjoner i de områder hvor samene tradisjonelt har vært bosatt, og hvor de har hatt sitt virke. Arbeidet med å sikre dette bør imidlertid gjøres gjennom ordinære folkevalgte organer eller organer med utspring fra disse, samt på frivillig basis. Det offentlige har et ansvar for å bidra til å holde samisk språk og kultur samt samiske tradisjoner i hevd.

Dette medlemmet ser med dette som bakgrunn det som nødvendig å ha en egen samisk kunstneravtale. Ordningen med kunstneravtale avvikles i fremtiden.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

III Votering

Av 39 representanter var 36 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Komiteens tilrådning ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
	Aili Keskitalo, til forr. orden	
	Geir Tommy Pedersen, til forr. orden	
	Anders Somby jr., til forr. orden	
1	Hans J. Eriksen, saksordfører	Silje Karine Muotka
		Geir Johnsen
		Kirsti Guvsám
	Hans J. Eriksen	
2	Åge Nordkild	
3	Ida Marie Bransfjell	
4	Inga-Lill Sundset	
5	Anders Somby jr.	

6	Aud Marthinsen	
7	Vibeke Larsen	
	Hans J. Eriksen	

VI Sametingets vedtak

Sametinget godkjenner den inngåtte avtalen for kunstneravtale 2012 mellom Samisk kunstnerråd og Sametinget av 23.08. 2011.

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.12.11 kl. 15.45

Originalspråk: Norsk

Åšši/Sak PFK	008/11
Åšši/Sak SP	049/11

Reglement for sametingets politiske nivå

Arkivsaknr.
11/5201

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Plenumsledelsen	09.11.11	DCJ 009/11
Plan- og finanskomiteen	28. – 29.11.11	PFK 008/11
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 049/11

Saken påbegynt onsdag 00. desember 2011 kl. 11.35

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	09.11.11	Plenumsledelsen	Åšši/Sak DCJ 009/11 - Njuolggadusat Sámedikki politihkalaš dássái/Reglement for Sametingets politiske nivå
2			Reglement for Sametingets politiske nivå – merknader fra en arbeidsgruppe nedsatt av Sametinget
3			Reglement for Sametingets politiske nivå (gjeldende)
4			Forslag til nytt reglement med merknader

II Forslag og merknader

Plenumsledelsens forslag til innstilling:

Sametinget endrer Reglement for Sametingets politiske nivå til å lyde som følger:

Reglement for Sametingets politiske nivå

1 Virkeområde

Dette reglement omfatter Sametingets politiske nivå.

Det vises til Sametingets forretningsorden § 8 f) vedrørende tolkning av reiseregulativet og dette reglement.

2 Krav om godtgjørelser og krav om dekning av utgifter

Godtgjørelser og dekning av utgifter kan i henhold til dette reglement kreves som betaling for utført arbeid; fast godtgjøring og godtgjøring for oppdrag, representasjon eller deltakelse i Sametingets møter.

En person som mottar lønn som heltidspolitiker og eventuell etterlønn i Sametinget, har ikke samtidig krav på godtgjørelse for eventuelle andre verv eller oppdrag i Sametinget.

Dekning av utgifter kan i henhold til dette reglement kreves for tap av arbeidsinntekt, utgifter til reise og opphold, utgifter til barnepass eller annet omsorgsarbeid og utgifter til telefon og tekniske hjelpemidler.

Krav om godtgjørelser og krav om dekning av utgifter skal fremmes til Sametinget så snart som mulig, og senest tre måneder etter at oppdraget er utført eller utgiften er pådratt.

2.1 Faste godtgjørelser

Faste godtgjørelser utbetales samtidig med lønn for tilsatte i staten. Det utbetales med et likt beløp hver måned.

Godtgjørelser utbetales uten ferielønnstillegg eller feriepenger.

2.1.1 For Sametingsrådet

Presidentens godtgjørelse pr år følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelse og utgjør 80 % av denne. Godtgjørelsen vil som en følge av at den følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelse avgjøres når Stortingets lønnskomisjon fastsetter godtgjørelsen til stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.

Sametingsrådets øvrige medlemmer, som arbeider på heltid i Sametinget, har en godtgjørelse pr år som utgjør 75 % av presidentens godtgjørelse.

I sametingspresidentens fravær oppbeholder fungerende sametingspresident sametingspresidentens godtgjørelse.

2.1.2 For politiske rådgivere

Politiske rådgivere har en godtgjørelse pr år som utgjør 60 % av presidentens godtgjørelse.

Politiske rådgivere tilstås ikke overtidsgodtgjørelse.

2.1.3 For plenumsleder

Plenumsleder har en godtgjørelse pr år som utgjør 80 % av presidentens godtgjørelse.

2.1.4 For faste representanter

Sametingets faste representanter, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse pr år som utgjør 6,0 % av presidentens godtgjørelse.

I denne godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomiteene og plenum trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3 % pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved gyldig fravær som overstiger 5 dager pr år trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3 % pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Trekket kan pr år utgjøre maksimalt 75 % av den faste godtgjørelsen.

2.1.5 For leder i kontrollutvalget

Leder i kontrollutvalget har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

2.1.6 For ledere i fagkomiteene

Lederne i fagkomiteene har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

2.1.7 For gruppeledere

Gruppelederne har et tillegg på 5,5 % av presidentens godtgjørelse pr år, samt godtgjørelse pr representant for øvrig i gruppen på 0,35 % av presidentens godtgjørelse pr år.

I godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Som gruppeleder i Sametinget forstås den som er utnevnt som leder for en gruppe – en sammenslutning av representanter på en eller flere personer. Status som gruppe i henhold til dette

reglement har den gruppen som har levert inn dokumentasjon på etableringen av gruppen til plenumsledelsen innen 01.11. det året et nytt sameting konstitueres. Statusen gjelder fra denne dato og ut valgperioden, med mindre et nytt sametingsråd velges senere i valgperioden og gruppesammensetningene i Sametinget endres som en følge av dette. Da gjelder statusen som gruppe for eventuelle nye grupper fra 01.01. det påfølgende året.

Ovennevnte status som gruppe gjelder også ved tildelingen av gruppesekretærmidler og opposisjonsmidler.

Etter avtale med Sametinget kan en gruppeleder få sin godtgjørelse fra Sametinget og bli innmeldt i samme pensjonsordning som Sametingets heltidspolitikere forutsatt at vedkommende har mer enn 38 % stilling. Hvis denne godtgjørelsen overstiger godtgjørelsen som vedkommende mottar som gruppeleder, kan den trekkes fra midlene som tildeles gruppen.

2.2 Variable godtgjørelser

Satsene i de variable godtgjørelsene justeres i henhold til presidentens godtgjørelse slik at økningen i prosent blir like stor som økningen i presidentens godtgjørelse. Satsen rundes videre av til nærmeste 50 krone. Ved neste justering beregnes den nye satsen ut fra forrige utregning, og ikke det avrundede tallet.

Variable godtgjørelser utbetales ikke til plenumsleder, Sametingsrådet og politiske rådgivere.

2.2.1 For plenumsledelsen

Plenumsledelsen, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse for aktiv ledelse av plenumsmøtene som tilsvarer to – 2 – ganger satsene i 2.2.3.

2.2.2 For komiteene

Lederne for Sametingets fagkomiteer eller den som aktivt leder møtene i fagkomiteene, har en godtgjørelse som tilsvarer to – 2 – ganger satsene i 2.2.3.

Deltakelse på reise i fagkomiteene godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

2.2.3 For aktiv deltakelse i det politiske arbeidet knyttet til gruppe-, komité- og plenumsmøtene

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende satser:

telefonmøter på inntil 30 minutter Kr 250

pr. dag inntil 4 timer Kr 900

pr. dag over 4 timer Kr 1 300

Møtende vararepresentanter får godtgjort etter dobbel sats for å delta i møtene i fagkomiteene og i plenum.

Representanter som mottar godtgjørelse for hele dager, enten for gruppemøte, eller komité- og plenumsmøte utover 4 timer, har ikke krav på ytterligere godtgjørelser selv om de deltar på andre møter, når disse er knyttet til saksbehandlingen i plenum.

2.2.4 For deltakelse i møter med mer utenom komité- og plenumsmøter

Deltakelse i møter i Sametingets organer eller deltakelse på møter, seminarer, konferanser, konsultasjoner med mer etter oppdrag fra presidenten eller plenumslederen, godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

Det kan utbetales inntil en dagsats i forberedelse. I spesielle tilfeller kan det utbetales inntil tre dagsatser i forberedelse.

2.2.5 Representasjon for Sametinget

Representasjon for Sametinget etter oppdrag fra presidenten eller plenumslederen godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

Godtgjørelsen omfatter også forberedelse til oppdraget og gjelder oppdrag både i inn- og utland.

2.2.1 For klagenemnda for tilskuddssaker

For ledelse av møtene i klagenemnda har leder eller den som aktivt leder møtet, en godtgjørelse som tilsvarer en og en halv – 1,5 – ganger sats c) i 2.2.3.

Klagenemnda godtgjøres for øvrig etter bestemmelsene i 2.2.4.

2.3 Om tappt arbeidsfortjeneste

Punktet omfatter hele Sametingets politiske nivå.

Vervet som sametingsrepresentant er et offentlig verv der det både er møteplikt og møterett. Dermed følger også at sametingsrepresentanter har rett til permisjon fra sitt ordinære arbeid i det omfang det er nødvendig på grunn av pliktene i Sametinget eller organer underlagt Sametinget.

2.3.1 Legitimert tappt arbeidsfortjeneste

Tappt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr 3 000 pr dag og ytes til den som kan dokumentere et faktisk tap i arbeidsinntekten.

a) Krav om tappt arbeidsfortjeneste på bakgrunn av foretatt lønnstrekk fra ansatte i offentlig eller privat sektor dokumenteres som følger:

bekreftelse fra arbeidsgiver med firmaets navn og adresse, arbeidstid, tidsrommet det er trukket for, time- eller dagsatsen inkludert sosiale utgifter

lønnsslipp fra arbeidsgiver(e) som viser at trekk i lønn er foretatt

b) Tappt arbeidsfortjeneste for selvstendig næringsdrivende og små aksjeselskap som i praksis drives som enkeltmannsforetak dokumenteres med utskrift av siste års ligning, eventuelt utskrift av tre siste års ligninger. Tappt arbeidsfortjeneste pr dag beregnes ved at næringsinntekten, eventuelt et gjennomsnitt av de tre siste årenes næringsinntekt, deles på 260 dager. Et eventuelt jordbruksfradrag, reindriftsfradrag og minstefradrag legges til inntekten.

Selvstendig næringsdrivende kan alternativt få dekket utbetalt lønn til stedfortreder med inntil kr 2 500 pr dag. Dette skal dokumenteres med bekreftet kopi av innberetning til skattemyndighetene for lønnsinntekter, arbeidsgiveravgift og skattetrekk.

c) Sametinget kan utbetale tappt arbeidsfortjenesten direkte til arbeidsgiver på bakgrunn av et refusjonskrav. Kravet må inneholde følgende dokumentasjon:

arbeidsgivers navn og adresse

tidsrom det kreves refusjon for med angivelse av hvilke møter/oppdrag i Sametinget det gjelder time- eller dagsats inkludert sosiale utgifter

Refusjonskrav skal sendes Sametinget så snart som mulig, og senest tre måneder etter at oppdraget er fullført.

2.3.2 Ulegitimert tappt arbeidsfortjeneste

Hjemmeværende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tappt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med kr 900 pr dag.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil kr 1500 pr dag.

Ulegitimert tappt arbeidsfortjeneste gis ikke til lønsmottakere.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tappt arbeidsfortjeneste i prosentvis forhold til pensjonsdel.

3 Om statens tariffavtaler

Sametingets politiske nivå omfattes ikke av Hovedtariffavtalen eller av statens særavtaler.

Reise- og oppholdsutgifter for Sametingets politiske nivå dekkes etter de til enhver tid gjeldende satsene i statens reiseregulativ.

4 Utgifter til omsorgsarbeid

Sametingets politikere kan ved nødvendige tjenestereiser få dekket dokumenterte utgifter til omsorgsarbeid og eventuelle reiseutgifter til den som utfører omsorgsarbeidet etter følgende satser: Til stedfortreder med inntil kr 2 000 pr. døgn.

Til barnepass begrenset oppad til kr 900 pr. dag for første barn og kr 300 for hvert av de neste barna. Stell og/eller tilsyn av syke, eldre og funksjonshemmede godtgjøres med inntil kr 1 500 pr. dag.

Unntaksvis kan ektefelle, samboer eller annen som deler den daglige omsorgen være med på reise for å ta hånd om barnet, og få dekket reise- og oppholdsutgifter. Dette begrenses til å gjelde de tilfeller der det er viktig at barnet er med på reisen, eksempelvis for å amme barnet. Ordningen gjelder inntil

barnet er ett år. Ved spesielle tilfeller kan Sametinget vurdere å dekke utgiftene for barn over ett - 1 - år.

Tapt arbeidsfortjeneste til ledsager dekkes ikke.

Regning utstedes av den som utfører omsorgsarbeidet, og representanten attesterer arbeidsforholdet på skjema for Lønn og godtgjørelse. Her skal navnet på den man har tilsyn for, og/eller navn og alder på barn fremkomme.

Far, mor eller andre medlemmer av egen husstand kan ikke motta godtgjørelse for omsorgsarbeid.

5 Bolig- og hjemreiseutgifter

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere som har bosted mer enn 40 km fra arbeidsstedet og opprettholder utgifter til bolig på heimstedet, og ikke leier den ut, får stilt bolig til rådighet kostnadsfritt inkludert enkel møblering, strøm, oppvarming og rundvask en gang i året samt ved utflytting.

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere som har bosted mer en 40 km fra arbeidsstedet får dekket utgifter til heimreise en gang hver uke. Heimreisen skal så langt mulig kombineres med tjenestereise. Statens reiseregulativ innenlands legges til grunn for refusjon av utgifter. Det er kun direkte reiseutgifter som dekkes ved slike reiser, ikke kost-/natt tillegg.

Flytteutgifter dekkes etter regulativ for offentlige tjenestemenns flyttegodtgjørelse, jf Statens personalhåndbok.

6 Ferierettigheter

Sametingets politikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, har rett til å avvikle ferie.

7 Permisjoner

For Sametingets politikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, gjelder følgende permisjonsregler:

7.1 Fødselspermisjon

I forbindelse med fødsel gis det permisjon i henhold til gjeldende regelverk.

7.2 Adopsjonspermisjon

Ved adopsjon av barn under 15 år gis det permisjon i henhold til gjeldende regelverk.

7.3 Velferdspermisjon

Når viktige velferdsgrunner foreligger, kan det tilstås velferdspermisjon med lønn i inntil to uker i kalenderåret.

7.4 Permisjon på grunn av barn

Permisjon med lønn til omsorg for sykt barn gis i henhold til gjeldende regelverk.

8 Fravær på grunn av egen sykdom

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere mottar i henhold til gjeldende regelverk full lønn ved sykdom.

9 Tjenestereiser

For tjenestereiser/reiser i forbindelse med Sametingets politiske virksomhet legges reglene i Regulativ for reiser innenlands for statens regning og regulativ for reiser i utlandet til grunn.

9.1 For Sametingets representanter og politiske rådgivere

Som tjenestereise regnes reiser for Sametinget.

Representantene får dekket årsavgift for kredittkort.

Som hovedregel betales det ikke noen form for reiseforskudd. Reiseutgifter utbetales etter innsendt reiseregning på statens reiseregningsskjema vedlagt eventuell dokumentasjon av utgifter.

Dersom det er tvil om hele eller deler av en reise kan anses som tjenestereise, avgjøres saken av plenumslederen eller presidenten.

9.2 Utgifter til ledsager

For Sametingets politikere kan ektefelle eller samboer være med ved representasjon av særlig nasjonal eller internasjonal betydning. Før slike utgifter kan dekkes, skal presidenten eller plenumslederen ha godkjent reisen.

10 Gaver og honorarer

10.1 Mottakelse av gaver

Alle gaver som mottas på grunnlag av et oppdrag eller en representasjon for Sametinget er å regne som gaver i et arbeidsforhold og skal føres inn i Sametingets gaveprotokoll og forvaltes av Sametinget.

Gaver av personlig karakter og vurdert til en verdi under kr 500 kan beholdes av mottakeren.

10.2 Gaver fra Sametinget

Sametinget kan gi gaver til framstående gjester, foredragsholdere og andre for inntil en verdi av kr 2 500. Gaver skal fortrinnsvis gis i form av samisk litteratur, kunst og håndverksprodukter.

10.3 Honorarer

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere har anledning til å ta i mot honorar for artikler eller avisinnlegg der disse sedvanlig honoreres. For foredrag innen eget arbeidsområde skal det ikke tas i mot honorar.

11 Utgifter til telefon og tekniske hjelpemidler

11.1 Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere får dekket fullt ut utgifter til mobiltelefon. Øvrige telefonutgifter dekkes med inntil kr. 1 000 pr år innen statens ordning. Annet teknisk utstyr stilles til disposisjon, herunder også bærbar PC med internettilkobling.

11.2 Sametingets faste representanter

For dekning av telefonutgifter til Sametingets faste representanter, jf 2.1.4. For gruppeledere stilles bærbar PC med internettilkobling til disposisjon.

12 Pensjon

Sametingets politikere som har mer enn 38 % stilling betalt av Sametinget og politiske rådgivere som mottar lønn fra Sametinget, meldes inn i Statens pensjonskasse.

13 Fratredelse

Plenumsleder kan ved fratreden tilstå etterlønn i en måned, og i inntil tre måneder ved søknad til plenumsledelsen dersom vedkommende ikke har lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende. Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere kan ved fratreden tilstå hel eller delvis lønn i inntil en måned etter avgjørelse av presidenten i det enkelte tilfelle, og i inntil tre måneder ved søknad til presidenten dersom vedkommende ikke har lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende.

Endringene i Reglement for Sametingets politiske nivå trer i kraft 1. mai 2012.

Plan- og finanskomiteens innstilling

Innledning

Sametinget nedsatte i sak 46/10 en tverrpolitisk arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å gjøre en grundig gjennomgang av Reglement for Sametingets politiske nivå. Plenumsledelsens forslag til revidert reglement bygger i stor grad på arbeidsgruppens forslag.

Forslag

Forslag fra *Arbeiderpartiet (AP) Willy Ørnebakk, Sten E. Jønsson, Hilde A. Nyvoll, Ragnbild M. Aslaksen, Ronny Wilhelmsen, Arja Alf Isaksen og Framskrittspartiet (FrP) Arthur Tørfoss*

Forslag 1

Pkt 2.1.1

Nytt 3 .avsnitt :

En eventuell visepresident har en godtgjørelse pr år som utgjør 80% av presidentens godtgjørelse.

4. avsnitt utgår.

Forslag fra *Framskrittspartiet (FrP) Arthur Tørfoss*

Forslag 2

Endringsforslag

2.1.1 nytt; Presidentens årsgodtgjørelse følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelse og utgjør 50 % av denne. Godtgjørelsen vil som en følge av at den følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelse avgjøres når stortingets lønnskomisjon i forlengelsen av vårens lønnsoppgjør fastsetter godtgjørelsene til stortingsrepresentanter og regjeringens medlemmer.

2.1.3 nytt: Plenumsleder går ned til 50 % stilling.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

Forslag 3 representant Geir Tommy Pedersen, NSR – SÁB

2.2.3 For aktiv deltakelse i det politiske arbeidet knyttet til gruppe-, komité- og plenums møtene

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende satser:

Telefonmøter på inntil 30 minutter Kr 250.

Telefonmøter, pr. dag inntil 4 timer Kr. 900.

For aktiv deltakelse pr. dag Kr. 1300.

Resten av teksten under 2.2.3 blir som forslaget.

Korrigeringsforslag av plenumsledelsens forslag til innstilling

Plenumsleder Jarle Jonassen ba plenum om å få rette opp en feil i plenumsledelsens forslag under pkt. 2.1.4. Der det står ”6 % av presidentens godtgjørelse” skal det stå ”6,5 % av presidentens godtgjørelse”

Plenum godkjenner korrigeringsforslaget.

III Votering

Av 39 representanter var 30 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 2 ble forkastet med 27 stemmer. 3 stemte for.
- Forslag 1 ble vedtatt med 18 stemmer mot 12 stemmer.
- Forslag 3 ble enstemmig vedtatt..
- Komiteens tilråkning ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Willy Ørnebakk	Geir Tommy Pedersen
		Ann-Mari Thomassen
		Geir Johnsen
	Willy Ørnebakk	
2	Arthur Tørfoss	Geir Tommy Pedersen
		Willy Ørnebakk
3	Jarle Jonassen	
4	Alf Isaksen	Geir Tommy Pedersen
		Anders Somby jr.
		Ann-Mari Thomassen
	Alf Isaksen	
5	Mariann Wollmann Magga	Aili Keskitalo
	Mariann Wollmann Magga	
6	Geir Tommy Pedersen	Ronny Wilhelmsen
		Alf Isaksen
		Rolf Johansen
	Geir Tommy Pedersen	
7	Willy Ørnebakk	Rolf Johansen
		Geir Tommy Pedersen
		Anders Somby jr.
	Willy Ørnebakk	
8	Berit Marie P. E. Eira	
9	Olaf Eliassen	
10	Geir Tommy Pedersen	
11	Jarle Jonassen	
12	Marie Therese Nordsletta Aslaksen	
	Willy Ørnebakk, saksordfører	
	Willy Ørnebakk, til forretningsorden	
	Geir Tommy Pedersen, til forretningsorden	

VI Sametingets vedtak

Reglement for Sametingets politiske nivå

1 Virkeområde

Dette reglement omfatter Sametingets politiske nivå.

Det vises til Sametingets forretningsorden § 8 f) vedrørende tolkning av reiseregulativet og dette reglement.

2 Krav om godtgjørelser og krav om dekning av utgifter

Godtgjørelser og dekning av utgifter kan i henhold til dette reglement kreves som betaling for utført arbeid; fast godtgjøring og godtgjøring for oppdrag, representasjon eller deltakelse i Sametingets møter.

En person som mottar lønn som heltidspolitiker og eventuell etterlønn i Sametinget, har ikke samtidig krav på godtgjørelse for eventuelle andre verv eller oppdrag i Sametinget.

Dekning av utgifter kan i henhold til dette reglement kreves for tap av arbeidsinntekt, utgifter til reise og opphold, utgifter til barnepass eller annet omsorgsarbeid og utgifter til telefon og tekniske hjelpemidler.

Krav om godtgjørelser og krav om dekning av utgifter skal fremmes til Sametinget så snart som mulig, og senest tre måneder etter at oppdraget er utført eller utgiften er pådratt.

2.1 Faste godtgjørelser

Faste godtgjørelser utbetales samtidig med lønn for tilsatte i staten. Det utbetales med et likt beløp hver måned.

Godtgjørelser utbetales uten ferielønnstillegg eller feriepenger.

2.1.1 For Sametingsrådet

Presidentens godtgjørelse pr år følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelse og utgjør 80 % av denne.

Godtgjørelsen vil som en følge av at den følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelse avgjøres når Stortingets lønnskomisjon fastsetter godtgjørelsen til stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.

En eventuell visepresident har en godtgjørelse pr. år som utgjør 80% av presidentens godtgjørelse.

Sametingsrådets øvrige medlemmer, som arbeider på heltid i Sametinget, har en godtgjørelse pr år som utgjør 75 % av presidentens godtgjørelse.

2.1.2 For politiske rådgivere

Politiske rådgivere har en godtgjørelse pr år som utgjør 60 % av presidentens godtgjørelse.

Politiske rådgivere tilstås ikke overtidsgodtgjørelse.

2.1.3 For plenumsleder

Plenumsleder har en godtgjørelse pr år som utgjør 80 % av presidentens godtgjørelse.

2.1.4 For faste representanter

Sametingets faste representanter, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse pr år som utgjør 6,5 % av presidentens godtgjørelse.

I denne godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Ved fravær uten gyldig grunn fra ordinære møter i fagkomiteene og plenum trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3 % pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Ved gyldig fravær som overstiger 5 dager pr år trekkes det i den faste godtgjørelsen med 3 % pr fraværsdag av godtgjørelsen pr år.

Trekket kan pr år utgjøre maksimalt 75 % av den faste godtgjørelsen.

2.1.5 For leder i kontrollutvalget

Leder i kontrollutvalget har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

2.1.6 For ledere i fagkomiteene

Lederne i fagkomiteene har et tillegg på 2,5 % av presidentens godtgjørelse pr år.

2.1.7 For gruppeledere

Gruppelederne har et tillegg på 5,5 % av presidentens godtgjørelse pr år, samt godtgjørelse pr representant for øvrig i gruppen på 0,35 % av presidentens godtgjørelse pr år.

I godtgjørelsen inngår også godtgjørelse for eventuelle utgifter til telefon.

Som gruppeleder i Sametinget forstås den som er utnevnt som leder for en gruppe – en sammenslutning av representanter på en eller flere personer. Status som gruppe i henhold til dette reglement har den gruppen som har levert inn dokumentasjon på etableringen av gruppen til plenumsledelsen innen 01.11. det året et nytt sameting konstitueres. Statusen gjelder fra denne dato og ut valgperioden, med mindre et nytt sametingsråd velges senere i valgperioden og gruppesammensetningene i Sametinget endres som en følge av dette. Da gjelder statusen som gruppe for eventuelle nye grupper fra 01.01. det påfølgende året.

Ovennevnte status som gruppe gjelder også ved tildelingen av gruppesekretærmidler og opposisjonsmidler.

Etter avtale med Sametinget kan en gruppeleder få sin godtgjørelse fra Sametinget og bli innmeldt i samme pensjonsordning som Sametingets heltidspolitikere forutsatt at vedkommende har mer enn 38 % stilling. Hvis denne godtgjørelsen overstiger godtgjørelsen som vedkommende mottar som gruppeleder, kan den trekkes fra midlene som tildeles gruppen.

2.2 Variable godtgjørelser

Satsene i de variable godtgjørelsene justeres i henhold til presidentens godtgjørelse slik at økningen i prosent blir like stor som økningen i presidentens godtgjørelse. Satsen rundes videre av til nærmeste 50 krone. Ved neste justering beregnes den nye satsen ut fra forrige utregning, og ikke det avrundede tallet.

Variable godtgjørelser utbetales ikke til plenumsleder, Sametingsrådet og politiske rådgivere.

2.2.1 For plenumsledelsen

Plenumsledelsen, med unntak av plenumsleder, har en godtgjørelse for aktiv ledelse av plenumsmøtene som tilsvarer to – 2 – ganger satsene i 2.2.3.

2.2.2 For komiteene

Lederne for Sametingets fagkomiteer eller den som aktivt leder møtene i fagkomiteene, har en godtgjørelse som tilsvarer to – 2 – ganger satsene i 2.2.3.

Deltakelse på reise i fagkomiteene godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

2.2.3 For aktiv deltakelse i det politiske arbeidet knyttet til gruppe-, komité- og plenums møtene

Faste representanter, med unntak av de som får godtgjort for møtene etter andre satser, godtgjøres for aktiv deltakelse i møter i fagkomiteene og plenum etter følgende satser:

- a) telefonmøter på inntil 30 minutter kr 250
- b) Telefonmøter over 30 min kr 900
- c) For aktiv deltakelse pr. dag kr 1 300

Møtende vararepresentanter får godtgjort etter dobbel sats for å delta i møtene i fagkomiteene og i plenum.

Representanter som mottar godtgjørelse for hele dager, enten for gruppemøte, eller komité- og plenums møte utover 4 timer, har ikke krav på ytterligere godtgjørelser selv om de deltar på andre møter, når disse er knyttet til saksbehandlingen i plenum.

2.2.4 For deltakelse i møter med mer utenom komité- og plenums møter

Deltakelse i møter i Sametingets organer eller deltakelse på møter, seminarer, konferanser, konsultasjoner med mer etter oppdrag fra presidenten eller plenumslederen, godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

Det kan utbetales inntil en dagsats i forberedelse. I spesielle tilfeller kan det utbetales inntil tre dagsatser i forberedelse.

2.2.5 Representasjon for Sametinget

Representasjon for Sametinget etter oppdrag fra presidenten eller plenumslederen godtgjøres etter sats c) i 2.2.3.

Godtgjørelsen omfatter også forberedelse til oppdraget og gjelder oppdrag både i inn- og utland.

2.2.1 For klagenemnda for tilskuddssaker

For ledelse av møtene i klagenemnda har leder eller den som aktivt leder møtet, en godtgjørelse som tilsvarer en og en halv – 1,5 – ganger sats c) i 2.2.3.

Klagenemnda godtgjøres for øvrig etter bestemmelsene i 2.2.4.

2.3 Om tapt arbeidsfortjeneste

Punktet omfatter hele Sametingets politiske nivå.

Vervet som sametingsrepresentant er et offentlig verv der det både er møteplikt og møterett. Dermed følger også at sametingsrepresentanter har rett til permisjon fra sitt ordinære arbeid i det omfang det er nødvendig på grunn av pliktene i Sametinget eller organer underlagt Sametinget.

2.3.1 Legitimert tapt arbeidsfortjeneste

Tapt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr 3 000 pr dag og ytes til den som kan dokumentere et faktisk tap i arbeidsinntekten.

- a) Krav om tapt arbeidsfortjeneste på bakgrunn av foretatt lønnstrekk fra ansatte i offentlig eller privat sektor dokumenteres som følger:

- bekreftelse fra arbeidsgiver med firmaets navn og adresse, arbeidstid, tidsrommet det er trukket for, time- eller dagsatsen inkludert sosiale utgifter
- lønsslipp fra arbeidsgiver(e) som viser at trekk i lønn er foretatt

b) Tapt arbeidsfortjeneste for selvstendig næringsdrivende og små aksjeselskap som i praksis drives som enkeltmannsforetak dokumenteres med utskrift av siste års ligning, eventuelt utskrift av tre siste års ligninger. Tapt arbeidsfortjeneste pr dag beregnes ved at næringsinntekten, eventuelt et gjennomsnitt av de tre siste årenes næringsinntekt, deles på 260 dager. Et eventuelt jordbruksfradrag, reindriffradrag og minstefradrag legges til inntekten.

Selvstendig næringsdrivende kan alternativt få dekket utbetalt lønn til stedfortreder med inntil kr 2 500 pr dag. Dette skal dokumenteres med bekreftet kopi av innberetning til skattemyndighetene for lønnsinntekter, arbeidsgiveravgift og skattetrekk.

c) Sametinget kan utbetale tapt arbeidsfortjenesten direkte til arbeidsgiver på bakgrunn av et refusjonskrav. Kravet må inneholde følgende dokumentasjon:

- arbeidsgivers navn og adresse
- tidsrom det kreves refusjon for med angivelse av hvilke møter/oppdrag i Sametinget det gjelder
- time- eller dagsats inkludert sosiale utgifter

Refusjonskrav skal sendes Sametinget så snart som mulig, og senest tre måneder etter at oppdraget er fullført.

2.3.2 Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Hjemmeværende, studenter, pensjonister og andre som ikke kan legitimere tapt arbeidsfortjeneste, kan godtgjøres med kr 900 pr dag.

Selvstendig næringsdrivende som er registrert i mva-registeret kan godtgjøres med inntil kr 1500 pr dag.

Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste gis ikke til lønsmottakere.

Delpensjonister har rett til ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste i prosentvis forhold til pensjonsdel.

3 Om statens tariffavtaler

Sametingets politiske nivå omfattes ikke av Hovedtariffavtalen eller av statens særavtaler.

Reise- og oppholdsutgifter for Sametingets politiske nivå dekkes etter de til enhver tid gjeldende satsene i statens reiseregulativ.

4 Utgifter til omsorgsarbeid

Sametingets politikere kan ved nødvendige tjenestereiser få dekket dokumenterte utgifter til omsorgsarbeid og eventuelle reiseutgifter til den som utfører omsorgsarbeidet etter følgende satser:

- Til stedfortreder med inntil kr 2 000 pr. døgn.
- Til barnepass begrenset oppad til kr 900 pr. dag for første barn og kr 300 for hvert av de neste barna.
- Stell og/eller tilsyn av syke, eldre og funksjonshemmede godtgjøres med inntil kr 1 500 pr. dag.

Unntaksvis kan ektefelle, samboer eller annen som deler den daglige omsorgen være med på reise for å ta hånd om barnet, og få dekket reise- og oppholdsutgifter. Dette begrenses til å gjelde de tilfeller der det er viktig at barnet er med på reisen, eksempelvis for å amme barnet. Ordningen gjelder inntil

barnet er ett år. Ved spesielle tilfeller kan Sametinget vurdere å dekke utgiftene for barn over ett - 1 - år.

Tapt arbeidsfortjeneste til ledsager dekkes ikke.

Regning utstedes av den som utfører omsorgsarbeidet, og representanten attesterer arbeidsforholdet på skjema for Lønn og godtgjørelse. Her skal navnet på den man har tilsyn for, og/eller navn og alder på barn fremkomme.

Far, mor eller andre medlemmer av egen husstand kan ikke motta godtgjørelse for omsorgsarbeid.

5 Bolig- og hjemreiseutgifter

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere som har bosted mer enn 40 km fra arbeidsstedet og opprettholder utgifter til bolig på heimstedet, og ikke leier den ut, får stilt bolig til rådighet kostnadsfritt inkludert enkel møblering, strøm, oppvarming og rundvask en gang i året samt ved utflytting.

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere som har bosted mer en 40 km fra arbeidsstedet får dekket utgifter til heimreise en gang hver uke. Heimreisen skal så langt mulig kombineres med tjenestereise. Statens reiseregulativ innenlands legges til grunn for refusjon av utgifter. Det er kun direkte reiseutgifter som dekkes ved slike reiser, ikke kost-/natttillegg.

Flytteutgifter dekkes etter regulativ for offentlige tjenestemenns flyttegodtgjørelse, jf Statens personalhåndbok.

6 Ferierettigheter

Sametingets politikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, har rett til å avvikle ferie.

7 Permisjoner

For Sametingets politikere som får pensjonsgivende godtgjørelse fra Sametinget, gjelder følgende permisjonsregler:

7.1 Fødselspermisjon

I forbindelse med fødsel gis det permisjon i henhold til gjeldende regelverk.

7.2 Adopsjonspermisjon

Ved adopsjon av barn under 15 år gis det permisjon i henhold til gjeldende regelverk.

7.3 Velferdspermisjon

Når viktige velferdsgrunner foreligger, kan det tilstås velferdspermisjon med lønn i inntil to uker i kalenderåret.

7.4 Permisjon på grunn av barn

Permisjon med lønn til omsorg for sykt barn gis i henhold til gjeldende regelverk.

8 Fravær på grunn av egen sykdom

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere mottar i henhold til gjeldende regelverk full lønn ved sykdom.

9 Tjenestereiser

For tjenestereiser/reiser i forbindelse med Sametingets politiske virksomhet legges reglene i Regulativ for reiser innenlands for statens regning og regulativ for reiser i utlandet til grunn.

9.1 For Sametingets representanter og politiske rådgivere

Som tjenestereise regnes reiser for Sametinget.

Representantene får dekket årsavgift for kredittkort.

Som hovedregel betales det ikke noen form for reiseforskudd. Reiseutgifter utbetales etter innsendt reiseregning på statens reiseregningsskjema vedlagt eventuell dokumentasjon av utgifter.

Dersom det er tvil om hele eller deler av en reise kan anses som tjenestereise, avgjøres saken av plenumslederen eller presidenten.

9.2 Utgifter til ledsager

For Sametingets politikere kan ektefelle eller samboer være med ved representasjon av særlig nasjonal eller internasjonal betydning. Før slike utgifter kan dekkes, skal presidenten eller plenumslederen ha godkjent reisen.

10 Gaver og honorarer

10.1 Mottakelse av gaver

Alle gaver som mottas på grunnlag av et oppdrag eller en representasjon for Sametinget er å regne som gaver i et arbeidsforhold og skal føres inn i Sametingets gaveprotokoll og forvaltes av Sametinget.

Gaver av personlig karakter og vurdert til en verdi under kr 500 kan beholdes av mottakeren.

10.2 Gaver fra Sametinget

Sametinget kan gi gaver til framstående gjester, foredragsholdere og andre for inntil en verdi av kr 2 500. Gaver skal fortrinnsvis gis i form av samisk litteratur, kunst og håndverksprodukter.

10.3 Honorarer

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere har anledning til å ta i mot honorar for artikler eller avisinnlegg der disse sedvanlig honoreres. For foredrag innen eget arbeidsområde skal det ikke tas i mot honorar.

11 Utgifter til telefon og tekniske hjelpemidler

11.1 Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere

Plenumsleder, Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere får dekket fullt ut utgifter til mobiltelefon. Øvrige telefonutgifter dekkes med inntil kr. 1 000 pr år innen statens ordning. Annet teknisk utstyr stilles til disposisjon, herunder også bærbar PC med internettilkobling.

11.2 Sametingets faste representanter

For dekning av telefonutgifter til Sametingets faste representanter, jf 2.1.4.

For gruppeledere stilles bærbar PC med internettilkobling til disposisjon.

12 Pensjon

Sametingets politikere som har mer enn 38 % stilling betalt av Sametinget og politiske rådgivere som mottar lønn fra Sametinget, meldes inn i Statens pensjonskasse.

13 Fratredelse

Plenumsleder kan ved fratreden tilstå etterlønn i en måned, og i inntil tre måneder ved søknad til plenumsledelsen dersom vedkommende ikke har lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende.

Sametingsrådet og rådets politiske rådgivere kan ved fratreden tilstå hel eller delvis lønn i inntil en måned etter avgjørelse av presidenten i det enkelte tilfelle, og i inntil tre måneder ved søknad til presidenten dersom vedkommende ikke har lønns- eller næringsinntekt, pensjon eller lignende.

Endringene i Reglement for Sametingets politiske nivå trer i kraft 1. mai 2012.

Behandlingen av saken ble avsluttet 02.12.11 kl. 10.40.

Originalspråk: Norsk

Åšši/Sak	00U	007/11
	K	
Åšši/Sak	SP	050/11

Endring av tilskudd til samiske organisasjoner

Arkivsaknr.
11/307

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	26.10.11	SR 156/11
Nærings- og kulturkomiteen	28. – 29.11.11	NKK
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 050/11

Saken påbegynt 01.12.11 kl.

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	26.10.11	Sametingsrådet	Sak SR 156/11 Endring av tilskudd til samiske organisasjoner

II Forslag og merknader

Ved sakens begynnelse fremmet plenumsledelsen følgende forslag:

- Sametingsrepresentanten Aili Keskitalo er inhabil til å behandle saken Endring av tilskudd til samiske organisasjoner
- Sametingsrepresentanten Gunn-Britt Retter er inhabil til å behandle saken Endring av tilskudd til samiske organisasjoner

Plenumsledelsens forslag ble enstemmig vedtatt.

Sametingsrepresentanten Geir Tommy Pedersen erklærte seg inhabil i behandling av saken

Overnevnte representanter deltok ikke i behandlingen av spørsmålet om habilitet

Angående innkalling av vararepresentanter:

Vararepresentant for Aili Keskitalo – Klemet Erland Hætta – møter. Er ikke innkalt, men møter fordi han er tilstede.

For representantene Geir Tommy Pedersen og Gunn-Britt Retter innkalles det ikke vararepresentant fordi her benyttes utbytteordningen, som er en avtale mellom Arbeiderpartiet og NSR.

Sametingsrådets forslag til innstilling:

De samiske organisasjonene er en viktig del av det samiske demokratiet. Det er derfor et mål å opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske hovedorganisasjoner:

En samisk hovedorganisasjon er en landsomfattende organisasjon med bredde i aktivitetene. Det vil si at aktiviteten ikke er rettet mot et avgrenset område av samfunnet. Organisasjonen arbeider både med politisk arbeid, kulturarbeid og studievirksomhet.

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske hovedorganisasjoner som fremkommer i det årlige budsjettvedtaket

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

Vilkår:

- Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret hadde minst 500 betalende medlemmer. Medlemsliste skal legges ved.
- Medlemskontingent skal være på minimum kr 100 pr medlem pr år.
- Det ytes ikke tilskudd til samiske underorganisasjoner av rikspolitiske organisasjoner som mottar annet offentlig driftstilskudd.
- Det ytes ikke tilskudd til politiske partier registrert i Partiregisteret som stiller til lister til stortingsvalget og kommune- og fylkestingsvalget.
- Det kan registreres 3 lokallag i hver kommune dersom ett av disse er et ungdomslag

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 30 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene. Maksimalt beløp i basistilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 367 650.

b) Medlemstilskudd:

- 70 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret. Maksimalt beløp i medlemstilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 1 000 000.

Sametinget vil gi nye organisasjoner som har som mål å bli en hovedorganisasjon et oppstartstilskudd. Dette skal skje på bakgrunn av dialog med Sametinget. Det settes av midler på budsjettet ved behov.

Det opprettes en tilskuddsordning for organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget.

Følgende tildelingskriterier vil gjelde:

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Organisasjonene til partier og grupper som er som er representert på Sametinget

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

Vilkår:

- Partier og grupper som velger å stille felles liste er kun støtteberettiget til grunntilskudd. Grunnlaget for stemmestøtten beregnes kun for de valgkretser partiet/listen har innvalgte representanter.
- Organisasjoner som mottar direkte tilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Stemmestøtte:

- 90 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp per stemme oppnådd ved siste sametingsvalg, til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget.

b) Grunnstøtte:

- 10 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp til registrerte samepolitiske organisasjoner som ved siste sametingsvalg mottok minst 2,5 % av stemmene på landsbasis eller som fikk innvalgt minst én representant i Sametinget.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske grenseoverskridende organisasjoner:

Samiske grenseoverskridende organisasjoner arbeider for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå.

Mål for tilskuddsordningen

- Sikre et forutsigbart økonomisk grunnlag for Samerådet – norsk seksjon, slik at organisasjonen kan arbeide for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen

- Samerådet – norsk seksjon

Kriterier for måloppnåelse:

Møtesekretærer: Trine Guttorm Anti/Roy Amundsen

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Samerådet.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner:

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturorganisasjoner
- Landsomfattende partipolitisk uavhengige samiske ungdomsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

Vilkår:

- Kulturorganisasjonene må dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret hadde minst 30 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. For samisk museumslag gjelder ikke kriteriet om medlemsantall. Medlemsliste skal legges ved.
- Landsomfattende ungdomsorganisasjoner må ha medlemmer i minst 3 fylker og dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret har minst 50 betalende medlemmer.
- Det ytes ikke tilskudd til organisasjoner som er lokallag av organisasjoner som får driftsstøtte over andre poster i Sametingets budsjett.
- Organisasjoner som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske likestillingsorganisasjoner:

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

Møtesekretærer: Trine Guttorm Anti/Roy Amundsen

Side 416 av 428

- Samiske likestillingsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

-

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Vilkår:

Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret hadde minst 20 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. Medlemsliste skal legges ved.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret

-

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.
- Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Tilskuddet til samiske næringsorganisasjoner foreslås fjernet i budsjettet. Det opprettes i stedet et tiltak i budsjettet for 2012 for å sette i gang og følge opp samarbeid med utviklingsmiljøer.

Tilskuddet til samiske organisasjoner som arbeider med spørsmål knyttet til tapt skolegang under andre verdenskrig tas bort fra Sametingets budsjett. Beløpet som tidligere var avsatt til denne tilskuddsordningen overføres til ordningen lese- og skrivehjelp til eldre.

Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteens innstilling

Innledning

Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteen har behandlet sak 50/11 Endring av tilskudd til samiske organisasjoner. Sametingsrådet har hatt saken på høring med bakgrunn i ønske om en helhetlig gjennomgang av tilskuddsordningene for samiske organisasjoner. Det kom inn seks høringsvar. Komiteen har nå behandlet sametingsrådets innstilling, som omfatter tilskuddsordning for hovedorganisasjoner, organisasjoner til partier og grupper som er representert på Sametinget, samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner, samiske grenseoverskridende organisasjoner og samiske likestillingsorganisasjoner.

Forslag

Forslag fra Norske Samers Riksforbund (NSR) Silje Karine Muotka, Kirsti Guvsám, Åge Nordkild og Nanna Thomassen, medlemmet fra Norske Samers Riksforbund og Samefolkets parti (NSR/Sfp) Trond Are Anti, medlemmene fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Ap) Geir Johnsen, Mariann Wollmann Magga, Jørn Are Gaski og Marit Kirsten A. Gaup, medlemmet fra Arja Odd Iver Sara, medlemmet fra Aarjel-Saemiej Gielb (ÅaSG) Ida Marie Bransfjell og medlemmet fra Flyttsamelista (Fsl) Anders Somby jr.

Forslag 1

Organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget, endring i punkt b) Grunnstøtte - ordet "eller" erstattes med "og".

Forslag fra Fremskrittspartiet (Frp) Hans Eriksen

Forslag 2

Erstatter Sametingsrådets forslag til innstilling:

Det frivillige organisasjonslivet er en viktig del av et demokratisk samfunn. Det er allikevel ikke et mål for det offentlige å kunstig opprettholde drift i organisasjoner som ikke på egenhånd klarer å engasjere nok medlemmer til å sørge for sin egen eksistens.

En slik politikk vil kunne bidra til å sementere en organisasjonsstruktur som tiden har løpt fra. På samme måte som konkurser er naturlig del av et kapitalistisk marked, er organisasjoners liv og død en naturlig del av samfunnsutviklingen. Konkurransen om medlemmene vil føre til at de organisasjonene som appellerer til flest medlemmer vil lykkes.

På denne bakgrunn avvises saken og tilskudd til samiske organisasjoner avvikes.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

Merknad fra NSRs sametingsgruppe, Flyttsamelista, APs sametingsgruppe, Åarjel-Saemiej Gielh, Árja

Sametinget mener det er viktig med åpenhet rundt tilskuddene til samiske organisasjoner.

Sametinget påpeker viktigheten med et levende organisasjons og politisk liv, noe som aktiviserer og engasjerer den "menige kvinne og mann". Dette er med på å gi medbestemmelse og mulighet til påvirkning. Det er viktig at vi har et samfunn med engasjerte mennesker.

Det er viktig at det offentlige vet hva offentlighetens midler brukes til, fordi at offentligheten skal kunne se at midlene brukes på en god måte og til det beste for samfunnet.

Sametinget ber om at man går i gjennom om etterprøvsbarheten er god nok i forhold til disse tilskuddene, for eksempel medlemsregistrene i organisasjonene.

Det er også viktig at det er åpenhet rundt virket til politiske partier og grupper på Sametinget. Det er viktig at offentligheten får innsyn i hvilke ressurser, både økonomiske midler og andre ressurser gruppene/partiene har til rådighet, både tildelt fra Sametingets midler og eventuelle eksterne aktører.

III Votering

Av 39 representanter var 33 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 1 ble vedtatt med 31 stemmer mot 2 stemmer.
- Forslag 2 ble forkastet med 31 stemmer. 2 stemte for.
- Komiteens tilrådning ble vedtatt med 31 stemmer. 2 stemte mot.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
	Ann-Mari Thomassen, til forr. orden	
1	Kirsti Guvsám	
2	Aud Marthinsen	Silje Karine Muotka
		Geir Johnsen
		Jørn Are Gaski
	Aud Marthinsen	
3	Geir Johnsen	
	Geir Tommy Pedersen, til forr. orden	
4	Sten Erling Jønsson	Silje Karine Muotka
	Sten Erling Jønsson	
5	Marit Kirsten A. Gaup	Silje Karine Muotka
	Marit Kirsten A. Gaup	
6	Anders Somby jr.	Willy Ørnebakk
	Anders Somby jr.	
7	Ann-Mari Thomassen	
8	Klemet Erland Hætta	Sten Erling Jønsson
		Ragnhild Melleby Aslaksen
	Klemet Erland Hætta	
9	Silje Karine Muotka	
10	Geir Johnsen	
11	Ragnhild Melleby Aslaksen	
12	Vibeke Larsen	
13	Sten Erling Jønsson	Silje Karine Muotka
		Rolf Johansen
	Sten Erling Jønsson	
14	Willy Ørnebakk	
15	Silje Karine Muotka	
16	Willy Ørnebakk	
	Kirsti Guvsám	
	Aud Marthinsen, til forr. orden	

VI Sametingets vedtak

De samiske organisasjonene er en viktig del av det samiske demokratiet. Det er derfor et mål å opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske hovedorganisasjoner:

En samisk hovedorganisasjon er en landsomfattende organisasjon med bredde i aktivitetene. Det vil si at aktiviteten ikke er rettet mot et avgrenset område av samfunnet. Organisasjonen arbeider både med politisk arbeid, kulturarbeid og studievirksomhet.

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske hovedorganisasjoner som fremkommer i det årlige budsjettvedtaket

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

Vilkår:

- Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret hadde minst 500 betalende medlemmer. Medlemsliste skal legges ved.
- Medlemskontingent skal være på minimum kr 100 pr medlem pr år.
- Det ytes ikke tilskudd til samiske underorganisasjoner av rikspolitiske organisasjoner som mottar annet offentlig driftstilskudd.
- Det ytes ikke tilskudd til politiske partier registeret i Partiregisteret som stiller til lister til stortingsvalget og kommune- og fylkestingsvalget.
- Det kan registreres 3 lokallag i hver kommune dersom ett av disse er et ungdomslag

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 30 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene. Maksimalt beløp i basistilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 367 650.

b) Medlemstilskudd:

- 70 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret. Maksimalt beløp i medlemstilskudd pr. samisk hovedorganisasjon settes til kr 1 000 000.

Sametinget vil gi nye organisasjoner som har som mål å bli en hovedorganisasjon et oppstartstilskudd. Dette skal skje på bakgrunn av dialog med Sametinget. Det settes av midler på budsjettet ved behov.

Det opprettes en tilskuddsordning for organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget.

Følgende tildelingskriterier vil gjelde:

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Organisasjonene til partier og grupper som er som er representert på Sametinget

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

Vilkår:

- Partier og grupper som velger å stille felles liste er kun støtteberettiget til grunntilskudd. Grunnlaget for stemmestøtten beregnes kun for de valgkretser partiet/listen har innvalgte representanter.
- Organisasjoner som mottar direkte tilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Stemmestøtte:

- 90 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp per stemme oppnådd ved siste sametingsvalg, til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget.

b) Grunnstøtte:

- 10 % av den årlige rammen ytes som et likt kronebeløp til registrerte samepolitiske organisasjoner som ved siste sametingsvalg mottok minst 2,5 % av stemmene på landsbasis og som fikk innvalgt minst én representant i Sametinget.

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske grenseoverskridende organisasjoner:

Samiske grenseoverskridende organisasjoner arbeider for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå.

Mål for tilskuddsordningen

- Sikre et forutsigbart økonomisk grunnlag for Samerådet – norsk seksjon, slik at organisasjonen kan arbeide for å fremme samiske spørsmål på et internasjonalt nivå

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen

- Samerådet – norsk seksjon

Kriterier for måloppnåelse:

- Rapportering i henhold til aktivitetsplan

Beregningsregler:

- Sametingets plenum fastsetter hvert år fordeling av tilskudd til Samerådet.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske kultur- og ungdomsorganisasjoner:

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske kulturorganisasjoner
- Landsomfattende partipolitisk uavhengige samiske ungdomsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

Vilkår:

- Kulturorganisasjonene må dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret hadde minst 30 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. For samisk museumslag gjelder ikke kriteriet om medlemsantall. Medlemsliste skal legges ved.
- Landsomfattende ungdomsorganisasjoner må ha medlemmer i minst 3 fylker og dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret har minst 50 betalende medlemmer.
- Det ytes ikke tilskudd til organisasjoner som er lokallag av organisasjoner som får driftsstøtte over andre poster i Sametingets budsjett.
- Organisasjoner som mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, er ikke støtteberettigede over denne ordningen.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Følgende kriterier vil gjelde for tilskuddet til samiske likestillingsorganisasjoner:

Mål for tilskuddsordningen:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament

Tilskuddsmottaker og målgruppe for tilskuddsordningen:

- Samiske likestillingsorganisasjoner

Kriterier for måloppnåelse:

- Gjennomførte aktiviteter i henhold til aktivitetsplan

Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Vilkår:

Organisasjonene må dokumentere at de pr. 31. desember to år før budsjettåret hadde minst 20 betalende medlemmer og medlemmer i minimum 2 kommuner. Medlemsliste skal legges ved.

Beregningsregler:

a) Basistilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles likt mellom de organisasjonene som oppfyller tildelingskriteriene

b) Medlemstilskudd:

- 50 % av den årlige rammen fordeles forholdsvis etter medlemstallet pr. 31. desember to år før budsjettåret

Søknadsfrist:

- Søknadsfrist 1. mars i budsjettåret. Søknader sendt etter denne dato realitetsbehandles ikke.
- Ordningen forvaltes av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Tilskuddet til samiske næringsorganisasjoner foreslås fjernet i budsjettet. Det opprettes i stedet et tiltak i budsjettet for 2012 for å sette i gang og følge opp samarbeid med utviklingsmiljøer.

Tilskuddet til samiske organisasjoner som arbeider med spørsmål knyttet til tapt skolegang under andre verdenskrig tas bort fra Sametingets budsjett. Beløpet som tidligere var avsatt til denne tilskuddsordningen overføres til ordningen lese- og skrivehjelp til eldre.

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.12.11 kl. 16.55

Originalspråk: Norsk

Åsši/Sak SP 051/11

Søknad om fritak fra verv som vararepresentant - Johan Vasara

Arkivsaknr.
11/214

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Plenumsledelsen	30.11.11	DCJ 010/11
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 051/11

Saken påbegynt fredag 02. desember 2011 kl. 12.30.

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	30.11.11	Plenumsledelsen	Åsši/Sak DCJ 010/11 Ohcan luvvejuvvot doaimmas várreirrasin / Søknad om fritak fra verv som vararepresentant - Johan Vasara
2	21.11.2011	Johan Vasara	Søknad om permisjon som representant

II Forslag og merknader

Plenumsledelsens innstilling

Johan Vasara fritas fra sitt verv som 4. vararepresentant for Arbeiderpartiet i valgkrets 2 Ávjovárri. Fritaket gjelder ut valgperioden 2009-2013, eventuelt inntil han går av som politisk rådgiver for Sametingsrådet.

III Votering

Av 39 representanter var 30 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Jarle Jonassen, saksordfører	
2	Willy Ørnebakk	

VI Sametingets vedtak

Johan Vasara fritas fra sitt verv som 4. vararepresentant for Arbeiderpartiet i valgkrets 2 Ávjovárri. Fritaket gjelder ut valgperioden 2009-2013, eventuelt inntil han går av som politisk rådgiver for Sametingsrådet.

Behandlingen av saken ble avsluttet 02.12.11 kl. 12.35.

Originalspråk: Norsk

Åšši/Sak SP	052/11
Åšši/Sak VK	003/11

Valg

Arkivsaknr.
11/913

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Valgkomiteen	01.12.11	VK 003/11
Sametingets plenum	30.11. – 02.12.11	SP 052/11

Saken påbegynt onsdag 02.12.11 kl. 11.35

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel

II Forslag og merknader

Valgkomiteens innstilling:

Valg av ny leder Nærings- og kulturkomiteen:

Valgkomiteen innstiller følgende som ny leder av nærings- og kulturkomiteen:

- Heidi P. Greiner Haaker

Valget gjelder for den resterende tiden av valgperioden 2009/2013

III Votering

Av 39 representanter var 30 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Hilde Anita Nyvoll, saksordfører	
2	Geir Tommy Pedersen	
3	Anders Somby jr.	
4	Willy Ørnebakk	

VI Sametingets vedtak

Ny leder i Nærings- og kulturkomiteen:

- Heidi P. Greiner Haaker

Valget gjelder for den resterende tiden av valgperioden 2009/2013

Behandlingen av saken ble avsluttet 02.12.11 kl. 12.50.

Undertegnede har lest gjennom protokollen, og finner de bokførte beslutninger å være i overensstemmelse med Sametingets vedtak.

Karášjohka 02.12. 2011

Plenumsledelsen

Jarle Jonassen
leder

Marie Therese N. Aslaksen

Jørn Are Gaski

Mathis Nilsen Eira

Hilde Anita Nyvoll